

Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2020

Sešit C

Zpráva o výsledcích hospodaření státního rozpočtu

Obsah

I. Souhrnné hodnocení výsledků hospodaření státního rozpočtu	1
1 Cíle rozpočtové politiky v roce 2020, rozpočtové priority	1
2 Rozhodující změny rozpočtu v průběhu roku	3
3 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	4
3.1 Dopady epidemie nemoci COVID-19 na příjmy a výdaje státního rozpočtu	8
II. Příjmy státního rozpočtu	10
1 Celkové příjmy státního rozpočtu	10
2 Daňové příjmy státního rozpočtu	12
2.1 Daň z příjmů fyzických osob	12
2.2 Daň z příjmů právnických osob	16
2.3 Daň z přidané hodnoty	22
2.4 Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební daně)	25
2.5 Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	30
2.6 Správní poplatky	30
2.7 Daně z majetkových a kapitálových převodů (majetkové daně)	31
2.8 Daň z hazardních her a odvod z loterií a jiných podobných her	32
2.9 Ostatní daňové příjmy	33
2.10 Daňové příjmy veřejných rozpočtů	33
3 Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	34
4 Daňové nedoplatky	36
5 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	52
5.1 Nedaňové příjmy	54
5.2 Kapitálové příjmy	58
5.3 Přijaté transfery	59
III. Výdaje státního rozpočtu	66
1 Hlavní tendence ve vývoji výdajů státního rozpočtu	66
2 Mandatorní a quasi mandatorní výdaje	71
2.1 Mandatorní sociální výdaje	74
2.1.1 Sociální dávky včetně souvisejících výdajů	75
2.1.2 Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	83
2.1.3 Výdaje na odškodnění podle příslušných právních předpisů	83
2.1.4 Doplnkové penzijní spoření a penzijní připojištění	84
2.1.5 Platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění	85
2.1.6 Sociální dotace a příspěvky zaměstnavatelům	85
2.1.7 Státní politika zaměstnanosti	86
2.2 Další mandatorní výdaje vyplývající ze zákona	88
2.2.1 Výdaje na obsluhu státního dluhu	88
2.2.2 Majetková újma peněžních ústavů	88
2.2.3 Státní podpora stavebního spoření	89
2.2.4 Výdaje na volby a příspěvek politickým stranám a politickým hnutím	90
2.2.5 Výdaje podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi - Finanční náhrada	90
2.2.6 Dotace na obnovitelné zdroje energie	90
2.3 Ostatní mandatorní výdaje	91
2.3.1 Odvody a příspěvky do EU	91
2.3.2 Transfery mezinárodním organizacím	91
2.3.3 Výdaje na realizaci státních záruk a závazků obdobného charakteru	91
2.3.4 Výdaje na správu a vedení účtů vládních úvěrů	91
3 Běžné výdaje	92
3.1 Výdaje na platy a podobné a související výdaje (OSS)	92
3.2 Čerpání prostředků na platy ve vládou regulované sféře	93
3.3 Neinvestiční nákupy a související výdaje	99
3.4 Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	103
3.4.1 Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	103
3.4.2 Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	109
3.5 Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům	118
3.5.1 Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	118
3.5.2 Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	121
3.5.3 Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	125
3.6 Neinvestiční transfery obyvatelstvu	130
3.7 Neinvestiční transfery a související platby do zahraničí	131
3.8 Neinvestiční půjčené prostředky	131
3.9 Neinvestiční převody Národnímu fondu	131
3.10 Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu	131
3.11 Ostatní neinvestiční výdaje	132

4	Kapitálové výdaje státního rozpočtu	132
5	Výdaje realizované prostřednictvím programového financování	139
6	Vyhodnocení souhrnných rozpočtových vztahů k rozpočtu EU a finančních mechanismů	143
6.1	Výdaje na programy spolufinancované z prostředků Evropské unie (bez společné zemědělské politiky)	143
6.2	Společná zemědělská politika a společná rybářská politika	144
6.3	Finanční mechanismy EHP a Norska, Program švýcarsko-české spolupráce	146
6.4	Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci v rámci čerpání výdajů na společné programy ČR a EU/FM	153
6.5	Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie	155
6.6	Bilaterální příspěvek do rozpočtu Nástroje pro mimořádnou podporu	156
6.7	Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu EU	156
7	Čerpání vládní rozpočtové rezervy	157
8	Nároky z nespoteřebovaných výdajů	159
9	Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění	163
10	Výdaje státního rozpočtu na podporu výzkumu, vývoje a inovací	172
11	Vyhodnocení projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru	173
12	Zhodnocení využití prostředků vynaložených k odstranění povodňových škod a k úhradě restitučních výdajů	174
13	Vyčíslení rozdílu mezi příjmy z pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění za rok 2020	176
	Příloha: Zpráva o opatřeních cenových orgánů v oblasti cen	178
1	Změny regulovaných cen	179
2	Legislativní změny v oblasti cen	192
3	Vývoj cen	193

Seznam zkratk

API	Agentura pro podnikání a inovace
a.s.	Akciová společnost
ATAD	Anti Tax Avoidance Directive, směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem
ATC	Řízení letového provozu
b. c.	běžné ceny
CERMAT	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
CÚ	Celní úřad
ČCE	Českobratrská církev evangelická
ČEPS	Česká energetická přenosová soustava a.s.
ČEZ	České energetické závody
ČMRZB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka a.s.
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTÚ	Český telekomunikační úřad
ČVÚT	České vysoké učení technické
DPČ	Dohoda o pracovní činnosti
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPP	Dohoda o provedení práce
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EET	Elektronická evidence tržeb
EHP	Evropský hospodářský prostor
EIB	Evropská investiční banka
EP	Evropský parlament
ERÚ	Energetický regulační úřad
EU	Evropská unie
EUA	Emisní povolenky (European Union Allowances)
EUAA	Emisní povolenky v letectví (European Union aviation allowances)
FM	Finanční mechanismy
FÚ	Finanční úřady
GFŘ	Generální finanční ředitelství
GŘC	Generální ředitelství cel
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
IDU	Institut umění – Divadelní ústav
IFRS	International Financial Reporting Standards, Mezinárodní standardy účetního výkaznictví
IPLP	Individuálně připravovaný přípravek
MF	Ministerstvo financí
MMF	Mezinárodní měnový fond
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
NNV	Nároky z nespotřebovaných výdajů
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
NV	Nařízení vlády
NZÚ	Nová zelená úsporám
ODÚ	Osobní daňové účty
OkÚ	Okresní úřad
OOP	Opatření obecné povahy
OP	Operační program
o. p. s.	Obecně prospěšná společnost
OSFA	Operace státních finančních aktiv
OSS	Organizační složky státu
OSSZ	Okresní správy sociálního zabezpečení
OSVČ	Osoby samostatně výdělečně činné
OTE	Operátor trhu s elektřinou
OZE	Obnovitelné zdroje energie
p. b.	Procentní bod

PO	Příspěvková organizace
SB	Světová banka
s. c.	Stálé ceny
SD	Spotřební daně
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFPI	Státní fond podpory investic
SFŽP	Státní fond životního prostředí
s. o.	Státní organizace
s. p.	Státní podnik
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
SÚKL	Státní Ústav pro kontrolu léčiv
SVJ	Společenství vlastníků jednotek
SZ	Sociální zabezpečení
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
UV	Usnesení vlády
VaVal	Výzkum, vývoj a inovace
VPS	Všeobecná pokladní správa
VŠ	Vysoké školy
VVI	Veřejné výzkumné instituce
WACC	Návratnost vloženého kapitálu
ZEK	Zákon o elektronických komunikacích
ZNHČ	zahlazování následků hornické činnosti
z. s.	Zapsaný spolek

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů (srpen 2019)	1
Tabulka č. 2: Změny základních parametrů státního rozpočtu v průběhu roku 2020 (mld. Kč).....	1
Tabulka č. 3: Rozpočet 2020 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2019 (mld. Kč)	3
Tabulka č. 4: Hlavní ukazatele hospodaření státního rozpočtu v roce 2020 (mld. Kč).....	5
Tabulka č. 5: Příjmy a výdaje SR a jejich skutečné čerpání dle podkladové jednotky (v mld. Kč)	7
Tabulka č. 6: Dopady diskrečních opatření na daňové příjmy státního rozpočtu v souvislosti s COVID-19 (mil. Kč)	8
Tabulka č. 7: Výdaje státního rozpočtu související s COVID-19 podle údajů předložených správci kapitol (mil. Kč)	9
Tabulka č. 8: Dopady novel zákona o státním rozpočtu do příjmových položek (mil. Kč)	10
Tabulka č. 9: Celkové příjmy státního rozpočtu v roce 2020 (mld. Kč).....	11
Tabulka č. 10: Plnění rozpočtu daně z příjmů fyzických osob (mld. Kč).....	12
Tabulka č. 11: Celostátní inkaso daní z příjmů právnických osob (mld. Kč).....	16
Tabulka č. 12: Průběh příjmů státního rozpočtu z DPPO podle čtvrtletí (mld. Kč)	17
Tabulka č. 13: Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob z příznání v letech 2016 až 2020 (mld. Kč)	19
Tabulka č. 14: Výběr DPPO z příznání v letech 2019 a 2020 dle finančních úřadů (mil. Kč).....	20
Tabulka č. 15: Podíly TOP 100 poplatníků a TOP 20 poplatníků na inkasu DPPO z příznání v letech 2018 až 2020 (mil. Kč).....	20
Tabulka č. 16: Důvody změn vyměřené DPPO (mld. Kč).....	21
Tabulka č. 17: Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob vybrané srážkou (mld. Kč)	22
Tabulka č. 18: Daň z příjmů právnických osob vybraná srážkou v letech 2019 a 2020 dle finančních úřadů (mil. Kč).....	22
Tabulka č. 19: Celostátní inkaso DPH dle údajů finančních a celních úřadů (mil. Kč)	23
Tabulka č. 20: Vývoj inkasa DPH v letech 2019 a 2020 dle finančních úřadů (mil. Kč)	25
Tabulka č. 21: Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku a jejich struktura v letech 2018-2020 (mil. Kč).....	26
Tabulka č. 22: Odebrané tabákové nálepky (tabákové výrobky celkem) v letech 2016 – 2020, od dubna 2019 včetně nálepek na zahřívány tabák (mil. ks)	28
Tabulka č. 23: Změny sazeb spotřebních daní v rámci zákona č. 364/2019 Sb.	29
Tabulka č. 24: Meziroční srovnání inkasa majetkových daní (mil. Kč).....	31
Tabulka č. 25: Vývoj příjmů státního rozpočtu z daně z hazardních her a odvodu z loterií a jiných podobných her (tis. Kč)	32
Tabulka č. 26: Struktura daňových příjmů veřejných rozpočtů v roce 2020 (mld. Kč).....	34
Tabulka č. 27: Meziroční srovnání daňových příjmů veřejných rozpočtů (mld. Kč).....	34
Tabulka č. 28: Povinné a dobrovolné pojistné na sociální zabezpečení (mil. Kč).....	35
Tabulka č. 29: Vývoj dobrovolného pojistného (mil. Kč)	36
Tabulka č. 30: Stav a vývoj nedoplatků daňových příjmů od konce roku 2015 (mld. Kč)	37
Tabulka č. 31: Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství od roku 1993 (mil. Kč)	38
Tabulka č. 32: Struktura nedoplatků pojistného a příslušenství v letech 2019 a 2020 (mil. Kč)	38
Tabulka č. 33: Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství v územním členění k 31. 12. (mil. Kč)	39
Tabulka č. 34: Nedoplatky v evidenci Finanční správy ČR od roku 2015 (mil. Kč)	41
Tabulka č. 35: Přehled zaevidovaných odepsaných daňových nedoplatků k 31. 12. 2020 (mil. Kč)	41
Tabulka č. 36: Vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků v evidenci Finanční správy ČR	42
Tabulka č. 37: Zajištění úhrady na nesplnou nebo dosud nestanovenou daň v průběhu roku v evidenci Finanční správy ČR	42
Tabulka č. 38: Vývoj objemu daňových nedoplatků v evidenci Finanční správy ČR	43
Tabulka č. 39: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle daňových příjmů.....	44
Tabulka č. 40: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle daňové exekuce.....	45
Tabulka č. 41: Přehled nedoplatků vnitrostátních spotřebních a energetických daní podle jednotlivých CÚ (tis. Kč).....	47
Tabulka č. 42: Vývoj stavu nedoplatků vnitrostátních SD a energetických daní k 31. 12. (mil. Kč).....	47
Tabulka č. 43: Vývoj prominutí, prekluze a odpisů u vnitrostátních spotřebních a energetických daní v průběhu let 2018 - 2020 (tis. Kč)	49

Tabulka č. 44: Řádné opravné prostředky podle druhu příjmu a výsledku řízení.....	49
Tabulka č. 45: Vývoj nedoplatků podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu (tis. Kč).....	50
Tabulka č. 46: Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu (tis. Kč).....	50
Tabulka č. 47: Přehled nedoplatků podle CÚ a druhu příjmu - stav ke dni 31. 12. 2020 (tis. Kč).....	51
Tabulka č. 48: Stav daňových a celních úlev na jednotlivých druzích příjmů k 31. 12. 2020 (tis. Kč).....	52
Tabulka č. 49: Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery v roce 2019 a 2020 (mil. Kč).....	53
Tabulka č. 50: Příjmy z rozpočtu EU/FM určené na krytí výdajů na společné programy/projekty ČR a EU/FM v roce 2019 a 2020 (mil. Kč).....	62
Tabulka č. 51: Srovnání příjmů z EU/FM a výdajů SR (bez národního podílu) na společné programy ČR a EU/FM v roce 2020 (mil. Kč).....	63
Tabulka č. 52: Příjmy státního rozpočtu za programy/projekty EU z Národního fondu za rok 2020 za operační programy z období 2014-2020 (mil. Kč).....	63
Tabulka č. 53: Vyčerpání původní alokace operačních programů 2007-2013 (EU podíl v EUR, stav k 31. 12. 2020).....	65
Tabulka č. 54: Dopady novel zákona o státním rozpočtu do výdajových položek (mil. Kč).....	67
Tabulka č. 55: Výdaje státního rozpočtu (mil. Kč).....	69
Tabulka č. 56: Mandatorní výdaje (mil. Kč).....	73
Tabulka č. 57: Quasi mandatorní výdaje (mil. Kč).....	74
Tabulka č. 58: Sociální transfery a výdaje na služby zaměstnanosti (mil. Kč).....	75
Tabulka č. 59: Dávky důchodového pojištění v roce 2020 (mil. Kč).....	76
Tabulka č. 60: Dávky nemocenského pojištění (mil. Kč).....	78
Tabulka č. 61: Dávky státní sociální podpory a dávky péčovské péče (mil. Kč).....	80
Tabulka č. 62: Vývoj nezaměstnanosti.....	81
Tabulka č. 63: Odškodnění a podobné náhrady obyvatelstvu podle zvláštních předpisů.....	83
Tabulka č. 64: Státní politika zaměstnanosti (mil. Kč).....	87
Tabulka č. 65: Státní záruky (mil. Kč).....	91
Tabulka č. 66: Výdaje na platy a podobné a související výdaje (mil. Kč).....	92
Tabulka č. 67: Prostředky na platy a OPPP (OON) ve vládou regulované sféře (mil. Kč).....	96
Tabulka č. 68: Počet zaměstnanců ve vládou regulované sféře.....	96
Tabulka č. 69: Průměrné platy ve vládou regulované sféře (Kč).....	97
Tabulka č. 70: Porovnání průměrných platů/mezd podle sfér hospodářství (přepočtené osoby).....	97
Tabulka č. 71: Neinvestiční nákupy a související výdaje (mil. Kč).....	99
Tabulka č. 72: Běžné výdaje na provoz organizačních složek státu – užití běžné výdaje (mil. Kč).....	102
Tabulka č. 73: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům (mil. Kč).....	103
Tabulka č. 74: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu (mil. Kč).....	104
Tabulka č. 75: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole Ministerstvo zemědělství (mil. Kč).....	107
Tabulka č. 76: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole VPS (mil. Kč).....	108
Tabulka č. 77: Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím (mil. Kč).....	111
Tabulka č. 78: Příspěvky vyplacené politickým stranám a politickým hnutím podle zákona č. 424/1991 Sb. v roce 2020 (tis. Kč).....	116
Tabulka č. 79: Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (mil. Kč).....	118
Tabulka č. 80: Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (mil. Kč).....	122
Tabulka č. 81: Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (mil. Kč).....	126
Tabulka č. 82: Vývoj a plnění kapitálových výdajů státního rozpočtu (mil. Kč).....	133
Tabulka č. 83: Kapitálové výdaje podle podkladové jednotky (mil. Kč).....	133
Tabulka č. 84: Čerpání kapitálových výdajů podle kapitol SR (mil. Kč).....	136
Tabulka č. 85: Výdaje realizované prostřednictvím programového financování (mil. Kč).....	140
Tabulka č. 86: Výdaje kapitol státního rozpočtu realizované prostřednictvím programového financování.....	140
Tabulka č. 87: Výdaje realizované prostřednictvím programového financování (v tis. Kč).....	142
Tabulka č. 88: Společná zemědělská politika (tis. Kč).....	145
Tabulka č. 89: Čerpání výdajů na operační programy v programovém období 2007-2013 a 2014-2020 v roce 2020 (tis. Kč).....	147
Tabulka č. 90: Výdaje na financování společných programů EU a ČR (bez SZP) v roce 2020 (tis. Kč) – 4 strany.....	148
Tabulka č. 91: Výdaje na financování Společné zemědělské politiky v roce 2020 (tis. Kč).....	151
Tabulka č. 92: Výdaje na financování společných programů v rámci finančních mechanismů, Programu švýcarsko-české spolupráce a prostředků ČR v roce 2020 (tis. Kč).....	152
Tabulka č. 93: Počty a platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci v rámci společných programů ČR a EU/FM v členění dle kapitol.....	154
Tabulka č. 94: Vývoj čisté pozice ČR vůči EU v letech 2004-2020.....	157
Tabulka č. 95: Prostředky uvolněné z VRR a skutečně čerpané na úrovni kapitol k 31. 12. 2020 (Kč).....	158
Tabulka č. 96: Přehled nároků z nespotebovaných výdajů v roce 2020 (mil. Kč).....	160
Tabulka č. 97: Přehled nároků z nespotebovaných výdajů v roce 2020 po kapitolách (mil. Kč).....	161
Tabulka č. 98: Nejvýraznější dopady čerpání NNV do výdajových podseskupení v roce 2020 (mil. Kč).....	162
Tabulka č. 99: Kapitoly s nejvyšším podílem stavu NNV k 1. 1. 2020 na schváleném rozpočtu výdajů v roce 2020 (mil. Kč).....	162
Tabulka č. 100: Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění (mld. Kč).....	163
Tabulka č. 101: Výdaje na financování společných programů EU/FM a ČR vč. SZP (národní i EU podíl) a jejich dopad do jednotlivých odvětví (mld. Kč).....	164
Tabulka č. 102: Výdaje státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace podle kapitol (mil. Kč).....	172
Tabulka č. 103: Přehled koncesních smluv územních samospráv podle předmětu smlouvy.....	174
Tabulka č. 104: Přehled prostředků vynaložených z programu Obnova obecního a krajského majetku po živelních pohromách.....	174
Tabulka č. 105: Využití prostředků určených k úhradě restitučních výdajů v roce 2020 (tis. Kč).....	176
Tabulka č. 106: Výpočet salda hospodaření systému důchodového pojištění (tis. Kč).....	177
Tabulka č. 107: Výše celkových plánovaných regulovaných cen pro rok 2020 v Kč/MWh bez DPH (operátor trhu, systémové služby, podpora elektřiny a distribuce elektřiny).....	179
Tabulka č. 108: Procentní změna regulované části ceny (operátor trhu, systémové služby, podpora elektřiny a distribuce elektřiny) 2020/2019.....	179
Tabulka č. 109: Výše celkových plánovaných regulovaných cen pro rok 2020 v Kč/MWh bez DPH (operátor trhu, distribuce plynu*).....	180
Tabulka č. 110: Procentní změna regulované části ceny (operátor trhu, distribuce plynu) 2020/2019.....	180
Tabulka č. 111: Deset nejčastěji distribuovaných léčivých přípravků, u kterých došlo ke změně MC (dle počtu balení).....	185
Tabulka č. 112: Průměrné předběžné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele v Kč/GJ (bez DPH a včetně DPH) pro rok 2020 včetně procentní změny 2020/2019.....	190

Tabulka č. 113: Vývoj průměrné míry inflace (%).....	193
Tabulka č. 114: Meziroční míra inflace (prosinec 2020/prosinec 2019) dle jednotlivých oddílů spotřebního koše	194
Tabulka č. 115: Meziměsíční míra inflace (prosinec 2020/listopad 2020) dle jednotlivých oddílů spotřebního koše	196

Seznam grafů

Graf č. 1: Grafické znázornění základních tendencí příjmů státního rozpočtu v roce 2020.....	4
Graf č. 2: Grafické znázornění základních tendencí výdajů státního rozpočtu v roce 2020.....	4
Graf č. 3: Vývoj salda SR očištěného od vlivu EU/FM prostředků od roku 2016 (kumulativní údaje, mld. Kč)	5
Graf č. 4: Vývoj salda systému důchodového pojištění a jeho podíl na příjmové složce v letech 2006-2020 (mld. Kč; %)	7
Graf č. 5: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu v roce 2020	12
Graf č. 6: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPFO v letech 2016-2020 (mil. Kč)	13
Graf č. 7: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPPO v letech 2016-2020 (mil. Kč).....	16
Graf č. 8: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPH v letech 2016 - 2020 (mil. Kč)	23
Graf č. 9: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z minerálních olejů v letech 2016-2020 (mil. Kč).....	26
Graf č. 10: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z tabákových výrobků (mil. Kč).....	27
Graf č. 11: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v letech 2014-2020	53
Graf č. 12: Příjmy z prodeje emisních povolenek - Ministerstvo životního prostředí (mld. Kč)	59
Graf č. 13: Výdaje státního rozpočtu v letech 2015 až 2020 (mil. Kč).....	70
Graf č. 14: Výdaje státního rozpočtu za rok 2020 (%)	71
Graf č. 15: Vývoj mandatorních a quasi mandatorních výdajů ve vztahu k celkovým příjmům SR a srovnání jejich tempa s tempem příjmů SR (mld. Kč; pravá osa v %)	71
Graf č. 16: Podíl mandatorních a quasi mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu (v %)	72
Graf č. 17: Vývoj mandatorních výdajů v letech 2015-2020 (mil. Kč).....	74
Graf č. 18: Sociální dávky vyplacené v roce 2020 (v %)	76
Graf č. 19: Vývoj výdajů na dávky důchodového pojištění v letech 2015-2020 (mil. Kč).....	77
Graf č. 20: Výdaje na dávky nemocenského pojištění v letech 2015-2020 (mil. Kč).....	79
Graf č. 21: Dávky státní sociální podpory a dávky péčovské péče v letech 2015 až 2020 (mil. Kč)	80
Graf č. 22: Podpory v nezaměstnanosti v letech 2015 až 2020 (mil. Kč)	81
Graf č. 23: Státní příspěvek na doplňkové penzijní spoření a penzijní připojištění (mil. Kč).....	84
Graf č. 24: Platba státu za státní pojištění v letech 2015 až 2020 (mil. Kč).....	85
Graf č. 25: Státní podpora stavebního spoření v letech 2015 až 2020 (mil. Kč)	89
Graf č. 26: Vývoj nominálních mezd v letech 2019 a 2020 (Kč)	98
Graf č. 27: Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím v letech 2016-2020 (mil. Kč).....	110
Graf č. 28: Neinvestiční transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění v letech 2015-2020 (mld. Kč).....	119
Graf č. 29: Neinvestiční transfery státním fondům v letech 2016-2020 (mil. Kč).....	120
Graf č. 30: Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně v letech 2016-2020 (mil. Kč).....	122
Graf č. 31: Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím v letech 2016-2020 (mld. Kč)	125
Graf č. 32: Kapitálové výdaje a jejich podíl na celkových výdajích (mld. Kč; pravá osa %)	134
Graf č. 33: Struktura kapitálových výdajů (v %).....	134
Graf č. 34: Čerpání kapitálových výdajů SR v jednotlivých měsících let 2019 a 2020 (mil. Kč)	135
Graf č. 35: Výdaje kapitol státního rozpočtu realizované prostřednictvím programového financování (mld. Kč).....	141
Graf č. 36: Podíl jednotlivých kapitol na výdajích realizovaných prostřednictvím programového financování	141
Graf č. 37: Vývoj stavu NNV k 1. 1. a 31. 12. od roku 2012 a jejich skutečné čerpání (mld. Kč)	159
Graf č. 38: Podíl jednotlivých druhů výdajů na stavu k 1. 1. 2020.....	160
Graf č. 39: Struktura výdajů podle jednotlivých odvětví v letech 2015 až 2020:.....	164
Graf č. 40: Průměrné ceny dodávky elektřiny v letech 2019 – 2020 pro zákazníky v ČR na hladině NN v Kč/MWh bez DPH.....	180
Graf č. 41: Průměrné ceny služeb dodávky plynu v roce 2019 - 2020 pro zákazníky v ČR bez DPH.....	181
Graf č. 42: Struktura hrazených léčivých přípravků dle typu cenové regulace.....	182
Graf č. 43: Podíl léčivých přípravků na trhu dle počtu balení v posledním čtvrtletí 2020	183
Graf č. 44: Podíl léčivých přípravků na trhu dle objemu financí v ceně pro konečného spotřebitele v posledním čtvrtletí 2020 – pouze hrazené	183
Graf č. 45: Cena léčivých přípravků regulovaných MC – srovnání průměrných cen ve 4. Q 2019 a 4. Q 2020 dle jednotlivých cenových pásem	184
Graf č. 46: Cena léčivých přípravků regulovaných OP – srovnání průměrných cen ve 4. Q 2019 a 4. Q 2020 dle jednotlivých cenových pásem	184
Graf č. 47: Průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele za období 2019 - 2020, bez DPH a s DPH	191
Graf č. 48: Roční vývoj indexu spotřebitelských cen v jednotlivých měsících roku 2020 (stejný měsíc předchozího roku = 100)	194
Graf č. 49: Měsíční vývoj indexu spotřebitelských cen za rok 2020 (předchozí měsíc daného roku = 100).....	195

I. Souhrnné hodnocení výsledků hospodaření státního rozpočtu

1 Cíle rozpočtové politiky v roce 2020, rozpočtové priority

Státní rozpočet na rok 2020 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 4. prosince 2019 zákonem č. 355/2019 Sb., který stanovil příjmy ve výši 1 578,1 mld. Kč, výdaje ve výši 1 618,1 mld. Kč a schodek ve výši 40,0 mld. Kč.

Východiska pro sestavení státního rozpočtu na rok 2020 byla následující:

- Programové prohlášení vlády České republiky,
- Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí České republiky na roky 2020 až 2022 podle zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, schválená usnesením vlády č. 278 ze dne 29. dubna 2019,
- predikce základních makroekonomických indikátorů zpracovaná Ministerstvem financí v červenci 2019 a aktualizovaná v srpnu 2019:

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů (srpen 2019)

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 predikce	2020 predikce	
Nominální hrubý domácí produkt	<i>ml. Kč, b.c.</i>	4 034	4 060	4 098	4 314	4 596	4 768	5 047	5 329	5 627	5 880	
	<i>růst v %, b.c.</i>	1,8	0,6	0,9	5,3	6,5	3,7	5,9	5,6	5,6	4,5	
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v %, s.c.</i>	1,8	-0,8	-0,5	2,7	5,3	2,5	4,4	3,0	2,4	2,2	
	<i>Spotřeba domácností</i>	<i>růst v %, s.c.</i>	0,3	-1,2	0,5	1,8	3,7	3,6	4,3	3,4	2,6	2,4
	<i>Spotřeba vládních institucí</i>	<i>růst v %, s.c.</i>	-3,2	-2,0	2,5	1,1	1,9	2,7	1,3	3,9	2,4	1,9
	<i>Tvorba hrubého fixního kapitálu</i>	<i>růst v %, s.c.</i>	0,9	-3,1	-2,5	3,9	10,2	-3,1	3,7	7,2	2,5	2,4
	<i>Příspěvek čistých vývozu k růstu HDP</i>	<i>p.b., s.c.</i>	1,8	1,3	0,1	-0,5	-0,2	1,4	1,1	-0,8	0,4	0,2
	<i>Příspěvek změny zásob k růstu HDP</i>	<i>p.b., s.c.</i>	0,3	-0,2	-0,7	1,1	0,8	-0,4	0,1	-0,4	-0,3	0,0
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	0,0	1,5	1,4	2,5	1,2	1,3	1,4	2,5	3,1	2,2	
Průměrná míra inflace	<i>%</i>	1,9	3,3	1,4	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,7	2,4	
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	0,4	0,4	1,0	0,8	1,4	1,9	1,6	1,4	0,7	0,3	
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	6,7	7,0	7,0	6,1	5,1	4,0	2,9	2,2	2,2	2,3	
Objem mezd a platů (domácí koncept)	<i>růst v %, b.c.</i>	2,1	2,6	0,5	3,6	4,8	5,7	8,3	9,5	7,4	5,9	
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	-2,1	-1,6	-0,5	0,2	0,2	1,6	1,7	0,3	0,6	0,8	
Předpoklady:												
Měnový kurz CZK/EUR		24,6	25,1	26,0	27,5	27,3	27,0	26,3	25,6	25,6	25,2	
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	3,7	2,8	2,1	1,6	0,6	0,4	1,0	2,0	1,6	1,5	
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	111	112	109	99	52	44	54	71	64	60	
HDP eurozóny	<i>růst v %, s.c.</i>	1,6	-0,9	-0,2	1,4	2,1	1,9	2,4	1,9	1,1	1,4	

Zdroj: MF ČR, srpen 2019

Sestavování státního rozpočtu na rok 2020 vycházelo z prognóz, které nepředpokládaly vznik a rozšíření nemoci COVID-19. Opatření vlády České republiky zaváděná k zastavení šíření nákazy s sebou přinesla významný propad ekonomické aktivity a tím i omezení daňových příjmů státního rozpočtu. Zároveň vznikla potřeba vynaložit ze státního rozpočtu zvýšené výdaje na boj proti šíření epidemie a také na podporu ekonomiky. Situaci doprovázela mimořádná nejistota spojená s veškerými ekonomickými výhledy, jež jsou silně citlivé na další průběh pandemie, zavádění a uvolňování vládních nařízení a efektivitu přijatých podpůrných opatření.

Proměnlivé predikce dopadů pandemie a souvisejících opatření na výkon ekonomiky a na finanční zajištění snahy o její záchranu vedly k nutnosti třikrát novelizovat zákon o státním rozpočtu, což vedlo k postupnému navýšení deficitu z původních 40 mld. Kč na 500 mld. Kč:

Tabulka č. 2: Změny základních parametrů státního rozpočtu v průběhu roku 2020 (ml. Kč)

	Příjmy SR (stav)	Příjmy SR (změna)	Výdaje SR (stav)	Výdaje SR (změna)	Saldo (stav)	Saldo (změna)
Schválený rozpočet (zákon č. 355/2019 Sb.)	1 578,1		1 618,1		-40,0	
1. novela (březen)	1 488,3	-89,8	1 688,3	70,2	-200,0	-160,0
2. novela (duben)	1 428,2	-60,1	1 728,2	39,9	-300,0	-100,0
3. novela (červenec)	1 364,8	-63,4	1 864,8	136,6	-500,0	-200,0

První březnovou novelou zákona o státním rozpočtu (zákon č. 129/2020 Sb.) na rok 2020 došlo ke snížení rozpočtu příjmů o 89,8 mld. Kč a zvýšení rozpočtu výdajů o 70,2 mld. Kč. Makroekonomická predikce

vytvořená k této novele výrazně změnila původní odhady u růstu HDP ve stálých cenách z +2,2 % na -5,1 %, růstu spotřeby domácností z +2,4 % na -1,5 % a růst objemu mezd a platů z 5,9 % na 3,5 %. To, spolu s předpokládanými opatřeními státu, mělo dopad zejména na predikci daňových příjmů (-55,1 mld. Kč) a pojistného na sociální zabezpečení (-25,0 mld. Kč). Rovněž se výrazněji promítlo předpokládané oddálení aukce na udělení práv k využívání rádiových kmitočtů v gesci ČTÚ (-7 mld. Kč). Ve výdajích došlo zejména k navýšení vládní rozpočtové rezervy (+59,3 mld. Kč). Tyto prostředky byly operativně používány na zamezení šíření a řešení dopadů epidemie COVID-19. Podstatné bylo také navýšení rozpočtu dávek nemocenského pojištění (+10 mld. Kč) či úprava předpokládaných výdajů na obsluhu státního dluhu (+5 mld. Kč). Byla přijata i úsporná opatření – např. odložení některých nákupů vojenské techniky a snížení plánovaného nábory vojenského personálu (-2,9 mld. Kč) nebo krácení výdajů souvisejících se slevou na jízdné (-1,5 mld. Kč).

Druhá dubnová novela (zákon č. 208/2020 Sb.) reagovala na zesilující negativní efekty, které s sebou přinášela pandemie COVID-19. Aktualizovaná makroekonomická predikce z 31. března 2020 prohloubila očekávaný pokles reálného HDP ve stálých cenách na 5,6 %. Predikce však byla zatížena extrémní nejistotou a riziky vychýlenými směrem dolů. S tím, jak postupně v dubnu přicházely další informace, byl prodloužen nouzový stav v ČR a epicentrum nákazy se přesunulo z Evropy do Spojených států amerických, bylo velmi pravděpodobné, že skutečný propad bude v roce 2020 daleko hlubší. Došlo opět i vlivem připravovaných opatření státu ke snížení předpokládané výše celkových příjmů (-60,1 mld. Kč), z toho nejvíce daňových příjmů (-54,4 mld. Kč) a pojistného na sociální zabezpečení (-5 mld. Kč). Na výdajové straně (+39,9 mld. Kč) došlo zejména k navýšení rozpočtu platby státu do veřejného zdravotního pojištění za státní pojištěnce (+22,3 mld. Kč), které bylo vyvolané zvyšujícím se počtem těchto pojištěnců a zejména plánovaným navýšením platby o 500 Kč na 1 567 Kč měsíčně za 1 pojištěnce. První novelou navýšená vládní rozpočtová rezerva byla v té době téměř celá rozdělena na opatření přijatá vládou pro řešení důsledků epidemie a v druhé novele došlo k jejímu navýšení o dalších 14,6 mld. Kč. Obsluha státního dluhu vyžadovala další 3 mld. Kč.

Vzhledem k ekonomickému vývoji způsobenému rozšířením nemoci COVID-19 a opatřeními přijatými vládou a Parlamentem České republiky na boj proti dopadům pandemie byla situace taková, že úpravy zakotvené 1. ani 2. novelou zákona o státním rozpočtu nebyly dostatečné. Bylo proto nutné přistoupit k další novele zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2020.

Hlavním cílem **třetí červencové novely** (zákon č. 323/2020 Sb.) bylo masivně podpořit investice, a to především investiční akce obcí a Státního fondu dopravní infrastruktury. Diskreční opatření státu v oblasti daní a odvodů pojistných vyvolalo další revizi rozpočtu daňových příjmů (-43 mld. Kč) a pojistného na sociální zabezpečení (-17,6 mld. Kč). Spolu s nižším odhadem příjmů z prodeje emisních povolenek (-2 mld. Kč) tak došlo ke snížení rozpočtu celkových příjmů o dalších 63,4 mld. Kč. Navýšení rozpočtu celkových výdajů (+136,6 mld. Kč) v sobě zahrnovalo řadu nových priorit – navýšení investic (+29,5 mld. Kč), příspěvek obcím na zmírnění dopadu poklesu daňových příjmů (+12,8 mld. Kč), další posílení Programů Antivirus A a Antivirus B (+12 mld. Kč), zmírnění dopadů kůrovcové kalamity (+7 mld. Kč), navýšení prostředků na odměny zaměstnanců sociálních služeb (+5,2 mld. Kč), podpora lázeňství (+1 mld. Kč) a další. Současně byla v kapitole VPS navýšena vládní rozpočtová rezerva o dalších 33,8 mld. Kč a pro možnost další podpory podnikání a veřejného sektoru bylo připraveno 20 mld. Kč.

Údaje této zprávy vychází z dat rozpočtového informačního systému k 31. 12. 2020, tzn. údaje schváleného rozpočtu a rozpočtu po změnách obsahují hodnoty, které odpovídají stavu po třetí novele zákona o státním rozpočtu (tj. včetně zákona č. 129/2020 Sb., zákona č. 208/2020 Sb. a zákona č. 323/2020 Sb.).

Následující tabulka naznačuje tendence základních ukazatelů schváleného rozpočtu na rok 2020 ve srovnání s rozpočtem a skutečností roku 2019.

Tabulka č. 3: Rozpočet 2020 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2019 (mld. Kč)

	2019		2020	Rozdíl	Rozdíl	Index v %	Index v %
	Rozpočet schválený	Skutečnost	Rozpočet schválený	SR 2020- SR 2019	SR 2020- Skut.2019	SR 2020/ SR 2019	SR 2020/ Skut.2019
Celkové příjmy	1 465,4	1 523,2	1 364,8	-100,5	-158,4	93,1	89,6
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	768,9	764,0	664,0	-104,9	-100,0	86,4	86,9
DPH	297,9	291,3	290,3	-7,6	-1,0	97,4	99,7
Spotřební daně *)	157,4	158,7	149,8	-7,6	-8,9	95,2	94,4
DPPO	124,4	123,5	77,8	-46,6	-45,7	62,5	63,0
DPFO	165,6	164,5	130,7	-34,9	-33,8	78,9	79,4
Ostatní daňové příjmy	23,6	26,0	15,4	-8,2	-10,6	65,2	59,3
Pojistné na SZ	556,4	551,7	538,8	-17,6	-12,9	96,8	97,7
Nedaňové a ost. příjmy	140,0	207,5	162,0	22,0	-45,6	115,7	78,0
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	92,5	125,8	110,1	17,7	-15,6	119,1	87,6
Celkové výdaje	1 505,4	1 551,7	1 864,8	359,5	313,1	123,9	120,2
z toho: EU/FM výdaje **)	92,5	125,1	110,1	17,7	-14,9	119,1	88,1
Běžné výdaje	1 383,1	1 412,6	1 690,4	307,3	277,8	122,2	119,7
Sociální dávky ***)	601,9	602,1	662,0	60,1	59,9	110,0	110,0
Kapitálové výdaje	122,3	139,1	174,4	52,2	35,3	142,7	125,4
Saldo SR	-40,0	-28,5	-500,0	-460,0	-471,5	1 250,0	1 753,4
Saldo bez EU/FM prostředků	-40,0	-29,2	-500,0	-460,0	-470,8	1 250,0	1 711,3

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a finančních mechanismů (FM)

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvisejících výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)

Srovnání obou rozpočtů po zahrnutí třech novel zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2020 bylo výrazně ovlivněno ekonomickými dopady pandemie koronaviru doprovázenými opatřeními státu na pomoc jednotlivcům i firmám.

V porovnání s rozpočtem roku 2019 předpokládal rozpočet na rok 2020 (po třetí novele státního rozpočtu) z výše uvedených důvodů s poklesem celkových příjmů o 100,5 mld. Kč, tj. o 6,9 %, s růstem celkových výdajů o 359,5 mld. Kč, tj. o 23,9 % a růstem schodku o 460,0 mld. Kč. Na změně rozpočtu celkových příjmů se nejvíce podílel očekávaný propad příjmů z daní a poplatků o 104,9 mld. Kč, tj. o 13,6 %. Na růstu celkových výdajů se objemem 246,7 mld. Kč podílela navýšení vyplývající z novel zákona o státním rozpočtu, která byla popsána v předchozím textu.

I přes výraznou změnu proti původně schváleným parametrům si novelizovaný rozpočet zachoval ambice prosazovat priority vlády zaměřené zejména na růst investic, na podporu seniorů jak formou vyšších důchodů, tak zvýšením financování sociálních služeb. Výrazný rozpočtový dopad mělo i pokračující navyšování platů pracovníků v regionálním školství, a to o 10 % od 1. 1. 2020. Zachován zůstal i původní plán vyšších objemů prostředků zacílených na oblast výzkumu, vývoje a inovací či očekávaný růst financování společných programů EU a ČR.

2 Rozhodující změny rozpočtu v průběhu roku

V průběhu roku 2020 došlo ke změnám, které měly vliv na výši celkových příjmů i výdajů, ovšem bez vlivu na schodek schválený rozpočtem.

Rozpočet celkových příjmů i výdajů byl 20 rozpočtovými opatřeními souvztažně **navýšen** u 11 kapitol **o 19,2 mld. Kč**, a to na základě zmocnění ministra financí podle § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „rozpočtová pravidla“). Uvedené zmocnění se týká financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU. Nejvíce byl souvztažně navýšen rozpočet u kapitol Ministerstvo průmyslu a obchodu (o 9,2 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 2,6 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (o 2,0 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (o 1,9 mld. Kč) a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (o 1,9 mld. Kč).

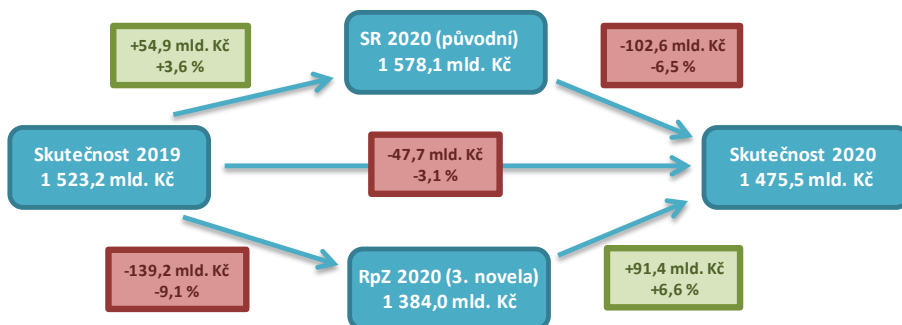
Rozpočet celkových příjmů tak byl během roku 2020 navýšen na 1 384,0 mld. Kč, celkových výdajů na 1 884,0 mld. Kč a rozpočtový schodek zůstal nezměněn.

V průběhu roku 2020 dále došlo k řadě rozpočtových opatření, která znamenala přesuny mezi jednotlivými kapitolami či položkami v rámci jedné kapitoly (bez vlivu na rozpočet celkových příjmů, výdajů a schodku). **Celkem bylo v roce 2020 evidováno 1 184 rozpočtových opatření**, což bylo o 222 více než v roce 2019. Nárůst počtu rozpočtových opatření byl způsoben především přesunem výdajů v souvislosti s epidemií COVID-19. Podrobněji se rozpočtovým opatřením věnuje část III.1 tohoto sešitu.

3 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

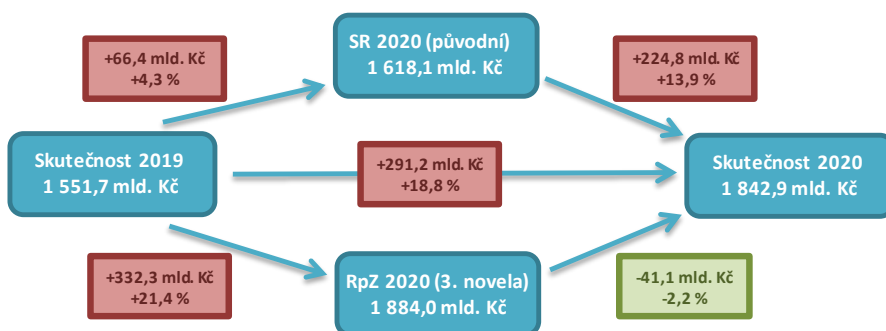
Snaha zamezit šíření pandemie koronaviru vedla v průběhu roku 2020 k nutnosti zavádět restriktivní opatření, která ve svém důsledku vedla k bezprecedentnímu snížení ekonomického výkonu doprovázeného poklesem zaměstnanosti a stagnací objemu mezd a platů s negativním dopadem do příjmů veřejných rozpočtů, který byl navíc prohlouben i některými diskrečními opatřeními zaměřenými na pomoc podnikajícím fyzickým i právnickým osobám. Zejména daňové příjmy, které jsou hlavním zdrojem financování výdajové strany státního rozpočtu i rozpočtů municipalit, zaznamenaly výrazný pokles. Státní rozpočet inkasem daní včetně pojistného získal meziročně o 57 mld. Kč (o 4,3 %) méně a proti původnímu plánu o 146,3 mld. Kč (o 10,4 %).

Graf č. 1: Grafické znázornění základních tendencí příjmů státního rozpočtu v roce 2020

Výdajová strana rozpočtu byla v průběhu roku posílena o prostředky, které měly pomoci snížit šíření pandemie koronaviru a její zdravotní, sociální a ekonomické důsledky. Státní rozpočet se od března 2020 stal garantem financování oslabených složek veřejných rozpočtů a podpory jednotlivců a firem zasažených vládními opatřeními. Meziroční tempo výdajů státního rozpočtu podpořené i realizací původních vládních priorit tak zrychlilo na 18,8 % (+291,2 mld. Kč), když ve dvou předchozích letech činilo kolem 10 %.

Graf č. 2: Grafické znázornění základních tendencí výdajů státního rozpočtu v roce 2020

Enormní dopady opatření státu zaměřených na omezování šíření pandemie, podporu zdravotního a sociálního systému, nejvíce zasažených skupin občanů a firem i financování územních samospráv vyústily v **rekordní výši deficitu státního rozpočtu ve výši 367,4 mld. Kč**. Dosažený schodek státního rozpočtu se navrhuje vypořádat financujícími položkami takto:

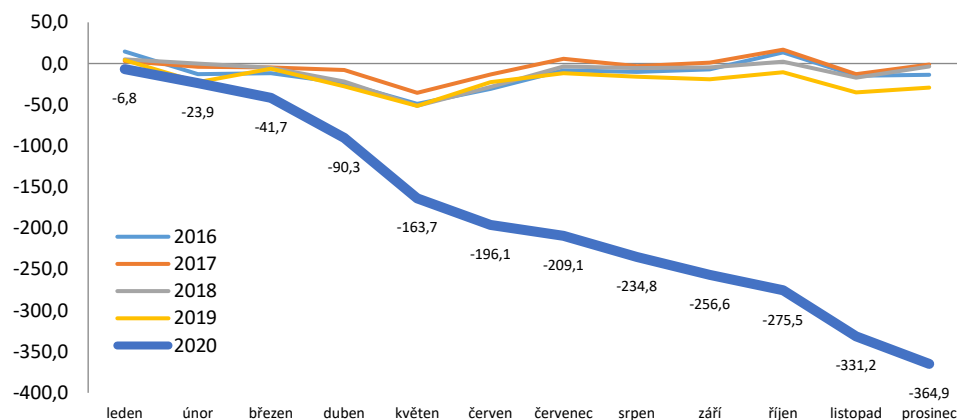
- změnou stavu státního dluhu o 365 512 705 026,76 Kč
- snížením stavu na účtech státních finančních aktiv o 1 937 270 203,95 Kč

Stejně jako v minulém roce bylo **hospodaření rozpočtu ovlivněno toky prostředků z EU a FM pouze mírně negativně - předfinancované výdaje převýšily příjmy o 2,6 mld. Kč**. Zatímco ve schváleném rozpočtu jsou

tyto prostředky na straně příjmů a výdajů zakomponovány s neutrálním dopadem na saldo, tj. jsou ve stejné výši, skutečnost se může často lišit zejména z důvodu časového nesouladu mezi předfinancováním výdajů na společné programy EU a ČR a jejich proplacením ze strany Evropské komise. Po očištění tohoto vlivu tak hospodaření státního rozpočtu skončilo schodkem ve výši 364,9 mld. Kč.

Pohled na vývoj salda státního rozpočtu v jednotlivých měsících roku ukazuje standardní téměř neměnný průběh v několika předchozích letech. V roce 2020 je evidentní odklon od ostatních křivek počínaje březnem, kdy se do příjmů i výdajů rozpočtu začaly promítat první dopady vládních opatření zaměřených na záchranu zasažených sektorů ekonomiky, nákupů ochranných pomůcek a dalších výdajů souvisejících se snahou omezit šíření nemoci COVID-19.

Graf č. 3: Vývoj salda SR očištěného od vlivu EU/FM prostředků od roku 2016 (kumulativní údaje, mld. Kč)

Ještě na konci února 2020 vykazovalo hospodaření rozpočtu podobné parametry jako v předchozím roce. Deficit očištěný od nepravdivých toků EU a FM prostředků ve výši 23,9 mld. Kč byl meziročně jen o 1,3 mld. Kč vyšší a tempo daňových příjmů včetně pojistného dokázalo pokrýt tempo běžných výdajů (+7,5 %) dosažené zejména realizací vládních priorit, které se v té době promítaly nejvíce do vyšších výplat důchodů, rodičovského příspěvku a platů ve školství. Výsledky následujících měsíců pod tíhou důsledků protikrizových opatření však začaly rozevírat nůžky ve vývoji příjmů a výdajů. Zatímco na konci února zaostávalo tempo příjmů za výdaji o 2,7 p. b., na konci pololetí činil tento rozdíl již 23 p. b. a po mírné stabilizaci inkasa daňových příjmů v druhém pololetí skončil rok 2020 meziročním růstem výdajů o 18,8 % a poklesem příjmů o 3,1 %, tj. rozdílným tempem o 21,9 p. b.

Souhrnné výsledky hospodaření státního rozpočtu v roce 2020 ve srovnání s rozpočtem i předchozím rokem ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 4: Hlavní ukazatele hospodaření státního rozpočtu v roce 2020 (mld. Kč)

	2019 Skutečnost	2020						
		Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	% plnění	Rozdíl proti RpZ	Rozdíl skutečnosti	Index v %
	1	2	3	4	5 = 4 : 3	6 = 4 - 3	7 = 4 - 1	8 = 4 : 1
Celkové příjmy	1 523,2	1 364,8	1 384,0	1 475,5	106,6	91,4	-47,7	96,9
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	764,0	664,0	664,0	718,2	108,2	54,2	-45,8	94,0
DPH	291,3	290,3	290,3	287,9	99,2	-2,4	-3,5	98,8
Spotřební daně *)	158,7	149,8	149,8	154,8	103,3	5,0	-4,0	97,5
DPPO	123,5	77,8	77,8	108,4	139,3	30,6	-15,1	87,8
DPFO	164,5	130,7	130,7	154,1	117,9	23,4	-10,4	93,7
ostatní daňové příjmy	26,0	15,4	15,4	13,1	85,2	-2,3	-12,8	50,6
Pojistné na SZ	551,7	538,8	538,8	540,5	100,3	1,7	-11,2	98,0
Nedaňové a ost. příjmy	207,5	162,0	181,2	216,7	119,6	35,6	9,2	104,4
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	125,8	110,1	129,3	137,0	105,9	7,7	11,2	108,9
Celkové výdaje	1 551,7	1 864,8	1 884,0	1 842,9	97,8	-41,1	291,2	118,8
z toho: EU/FM výdaje **)	125,1	110,1	129,3	139,6	107,9	10,2	14,5	111,6
Běžné výdaje	1 412,6	1 690,4	1 702,1	1 670,3	98,1	-31,8	257,7	118,2
Sociální dávky ***)	602,1	662,0	691,9	687,3	99,3	-4,6	85,2	114,2
Kapitálové výdaje	139,1	174,4	181,9	172,6	94,9	-9,3	33,5	124,1
Saldo SR	-28,5	-500,0	-500,0	-367,4	73,5	132,6	-338,9	.
Saldo bez EU/FM prostředků	-29,2	-500,0	-500,0	-364,9	73,0	135,1	-335,7	.

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociál. dávkami)

Výše schodku daná schváleným rozpočtem nebyla naplněna o 132,6 mld. Kč. Značná nejistota při tvorbě makroekonomických predikcí a odhadů dopadů opatření státu do daňových příjmů byla hlavní příčinou poměrně vysokého **překročení revidovaného plánu příjmů (+91,4 mld. Kč)**. Daňové příjmy zejména zásluhou daní z příjmů (+54,0 mld. Kč) překročily rozpočet o 54,2 mld. Kč. Z ostatních příjmů se na tom podílel například nerozpočtovaný převod přebytku systému důchodového pojištění z roku 2019 ve výši 16,4 mld. Kč (rozpočtově neutrální operace, tj. se stejným dopadem i na výdaje rozpočtu), příjmy z EU a FM, jejichž překročení rozpočtu po změnách o 7,7 mld. Kč však bylo vykompenzováno ještě vyšším překročením na výdajové straně. Plánovanou výši překročily i výnosy z emisních povolenek (+4,9 mld. Kč), nerozpočtované převody z rezervních fondů (2,2 mld. Kč) a některé další nedaňové příjmy.

Realizace **výdajů** představovala 97,8 % upraveného rozpočtu, což představovalo **úsporu/nedočerpání ve výši 41,1 mld. Kč**. Podílely se na tom i **kapitálové výdaje**, které úrovně dané rozpočtem po změnách nedosáhly o 9,3 mld. Kč. I přesto byl jejich objem (172,6 mld. Kč) druhý nejvyšší v historii (po roce 2015, ve kterém ovšem vrcholilo financování investic prostřednictvím společných programů EU a ČR z období 2007-2013). Podpořeny byly zejména rekordní výši národních prostředků (100,8 mld. Kč) a meziročně vzrostly téměř o čtvrtinu. Jejich podíl na celkových výdajích i přes masivní navýšení celkových výdajů podporou související s pandemií meziročně vzrostl z 9,0 % na 9,4 %. Úspora **běžných výdajů** o 31,8 mld. Kč výrazně souvisela s nedočerpanou alokací prostředků na realizaci protikrizových programů. Jejich další čerpání v průběhu roku 2021 je umožněno zapojením tzv. nároků z nespotřebovaných výdajů z minulého období.

Výdajové priority stanovené v dokumentaci k zákonu o státním rozpočtu byly naplněny. Jednalo se zejména o zvýšení průměrného starobního důchodu o 900 Kč, zvýšení rodičovského příspěvku z 220 000 Kč na 300 000 Kč, zvýšení objemu prostředků na platy pedagogických a nepedagogických pracovníků o 10 % s cílem dosáhnout v roce 2021 úroveň 150 % výše pro rok 2017. Cíl zaměřený na posílení výdajů na výzkum, vývoj a inovace na 46,8 mld. Kč byl překročen o 0,7 mld. Kč. Platby státu do systému veřejného zdravotního pojištění byly v průběhu roku posíleny nad rámec původních předpokladů v souvislosti s řešením důsledků epidemie nemoci COVID-19 na zdravotnictví. Prioritou byly i nadále kapitálové výdaje, které meziročně vzrostly téměř o čtvrtinu (+33,5 mld. Kč), když objem investic z národních zdrojů poprvé překročil 100 mld. Kč. Závazku vlády navýšovat výdaje Ministerstva obrany s cílem dosažení podílu 1,4 % na HDP do roku 2021 odpovídalo i skutečné čerpání této kapitoly v objemu 74,3 mld. Kč (+8,8 %). Podíl výdajů Ministerstva obrany dosáhl 1,3 % HDP. Snaha o posílení výdajů státního rozpočtu na bezpečnostní opatření v ČR se promítla do nárůstu výdajů na bezpečnost a veřejný pořádek z hlediska odvětvového třídění o 18,4 %. Národní dotace směřované v roce 2020 ze státního rozpočtu Státnímu fondu dopravní infrastruktury v objemu 64,4 mld. Kč (+23,3 mld. Kč) pomohly naplnit avizovaný cíl zvýšit národní výdajový rámec fondu.

Stejně jako v minulých letech byla reálná úspora na výdajové straně rozpočtu ještě výraznější právě v souvislosti s možností organizačních složek státu zapojovat a čerpat prostředky nad rámec svých rozpočtů prostřednictvím **nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let**. Do skutečného čerpání výdajů byly zapojeny tyto mimorozpočtové zdroje ve výši 80,8 mld. Kč. Jak ukazuje následující tabulka, z prostředků použitých z tzv. základního rozpočtu bylo vyčerpáno 1 742,9 mld. Kč, tj. reálná úspora činila 141,1 mld. Kč. Tento objem prostředků se z velké části stal zdrojem pro nově vzniklé nároky s možným zapojením a realizací v roce 2021 či později.

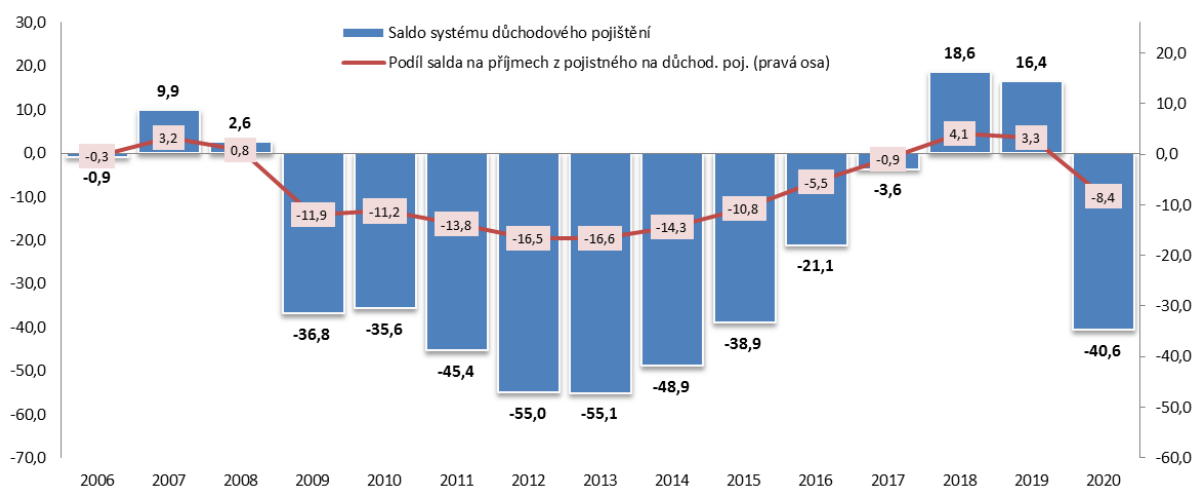
Tabulka č. 5: Příjmy a výdaje SR a jejich skutečné čerpání dle podkladové jednotky (v mld. Kč)

Rok 2020	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost					Celkem
	Základní rozpočet	Základní rozpočet	Základní rozpočet	Posílení rozpočtu rezervním fondem	Posílení rozpočtu ost. mimorozpočt. a pod. prostředky	Výdaje kryté nároky	Výdaje nad rozpočet podle zvláštních zákonů	
Daňové příjmy	1 202,9	1 202,9	1 258,7	0,0	0,0	x	x	1 258,7
Nedaňové příjmy	16,1	16,0	19,9	0,0	0,3	x	x	20,2
Kapitál.příjmy	16,5	16,5	21,4	0,0	0,0	x	x	21,4
Přijaté transfery	129,4	148,7	172,6	2,2	0,4	x	x	175,2
Příjmy celkem	1 364,8	1 384,0	1 472,6	2,2	0,7	x	x	1 475,5
Běžné výdaje	1 690,4	1 702,1	1 609,6	0,7	0,4	43,2	16,4	1 670,3
Kapitálové výdaje	174,4	181,9	133,3	1,4	0,3	37,6	0,0	172,6
Výdaje celkem	1 864,8	1 884,0	1 742,9	2,2	0,6	80,8	16,4	1 842,9
Saldo SR	-500,0	-500,0	-270,3	0,1	0,0	-80,8	-16,4	-367,4

Jejich celkový stav včetně nevyužitých nároků roku 2020 dosáhl k 1. 1. 2021 rekordní výše 174,7 mld. Kč, když proti stavu k 1. 1. 2020 vzrostl o 44,5 mld. Kč. I přesto, že se objem nároků jeví jako značný a problematický, jejich existence a nastavení jejich mechanismu do značné míry usnadňuje financování víceletých projektů či programů, jako jsou například projekty spolufinancované z EU a FM, financování programů podle § 13 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla) či účelově určené prostředky podle § 21, odst. 3 a 4 rozpočtových pravidel. Zmíněné profily výdajů tvoří více než tři čtvrtiny z celkového stavu nároků. Do meziročního zvýšení stavu nároků o 44,5 mld. Kč se nejvíce promítly nedočerpané účelově určené výdaje (+28,1 mld. Kč), což souviselo s prostředky určenými na řešení problémů s COVID-19, dále výdaje na programové financování (+15,1 mld. Kč) a také úspory neprofilujících výdajů (+11,7 mld. Kč).

Součástí výsledku hospodaření státního rozpočtu je i **saldo systému důchodového pojištění**. V letech 2018 a 2019 skončil tento ukazatel přebytkem, ovšem v roce 2020 do důchodového systému promluvila pandemie koronaviru stejně významně jako do hospodaření celého rozpočtu. Celkové příjmy z pojistného na důchodové pojištění včetně pokut a penále a příjmy z dobrovolného důchodového pojištění činily 485,4 mld. Kč a meziročně klesly o 8,9 mld. Kč, tj. o 1,8 %. Výdaje na dávky důchodového pojištění, včetně výdajů na správu ve výši 6,4 mld. Kč, dosáhly 526,0 mld. Kč a jejich meziroční růst o 48,1 mld. Kč, tj. o 10,1 % byl umocněn výplatou mimořádného příspěvku důchodci ve výši 5 000 Kč s celkovým dopadem ve výši 15,0 mld. Kč.

Graf č. 4: Vývoj salda systému důchodového pojištění a jeho podíl na příjmové složce v letech 2006-2020 (mld. Kč; %)

Podle § 36 odst. 3 rozpočtových pravidel převádí Ministerstvo financí za každý rok, ve kterém byly příjmy pojistného na důchodové pojištění včetně příjmů z penále a pokut připadajících na důchodové pojištění vyšší než výdaje na dávky důchodového pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění, ze státního rozpočtu částku ve výši rozdílu

těchto příjmů a výdajů na **zvláštní účet rezervy důchodového pojištění** ve státních finančních aktivech. Toto je případ let 2018 a 2019 a v průběhu roku 2020 (podobně jako v roce 2019) tak došlo k navýšení stavu tohoto účtu o přebytek roku 2019, tj. o 16,4 mld. Kč. Ovšem současně byl stav tohoto účtu ponížen 20 mld. Kč, které byly určeny na financování výdajů na důchody. Včetně započtení výnosů z finančních operací tak činil k 31. 12. 2020 **stav prostředků na zvláštním účtu rezervy důchodového pojištění 38,5 mld. Kč**, což bylo o 3,4 mld. Kč méně než na konci roku 2019.

Podrobnější analýza jednotlivých složek příjmů a výdajů státního rozpočtu v roce 2020 je uvedena v dalších částech zprávy.

3.1 Dopady epidemie nemoci COVID-19 na příjmy a výdaje státního rozpočtu

Je zřejmé, že veškeré dopady epidemie koronaviru na hospodaření veřejných rozpočtů, resp. státního rozpočtu, v roce 2020 byly enormní a prakticky nevyčíslitelné. Opatření vlády vedená snahou omezit šíření nemoci a pomoci zasaženým sektorům ekonomiky, jednotlivcům, sociálnímu i zdravotnímu systému ve svém důsledku vedla k bezprecedentnímu propadu hrubého domácího produktu doprovázeného propadem příjmů veřejných rozpočtů i k vysokému růstu výdajů.

Propad zejména daňových příjmů související s poklesem výkonu ekonomiky byl v průběhu roku 2020 prohlouben řadou diskrečních opatření zaměřených zejména na podporu právnických a podnikajících fyzických osob. V následující tabulce jsou uvedena nejdůležitější z nich a jejich dopady na daňové příjmy státního rozpočtu včetně pojistného na sociální zabezpečení.

Tabulka č. 6: Dopady diskrečních opatření na daňové příjmy státního rozpočtu v souvislosti s COVID-19 (mil. Kč)

Opatření	Dopad na státní rozpočet	Pozn.:
Kompenzační bonus pro OSVČ	-16 110	<i>Přesný údaj</i>
Zrušení daně z nabytí nemovitých věcí	-11 050	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Zavedení zpětného působení daňové ztráty (loss carryback) - DPPO	-98	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Zavedení zpětného působení daňové ztráty (loss carryback) - DPFO	-2	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Prominutí červnové zálohy na daň z příjmu právnických osob	-13 500	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Prominutí červnové zálohy na daň z příjmu fyzických osob	-1 610	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Prominutí záloh na daň z příjmu fyzických osob splatných v období od 15.10 do 15.12.2020	-45	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Prominutí záloh na daň z příjmu právnických osob splatných v období od 15.10 do 15.12.2020	-168	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Individuální žádosti o úpravu záloh na daň z příjmu fyzických osob	-410	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Individuální žádosti o úpravu záloh na daň z příjmu právnických osob	-6 925	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Posečkání u daně z přidané hodnoty	-714	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Faktický posun splatnosti DPH	-294	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Posečkání u daně z příjmu fyzických osob	-43	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Posečkání u daně z příjmu právnických osob	-122	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Změna zákona upravujícího evidenci tržeb	-33	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Povolení posečkání nebo rozložení úhrady daně na splátky pokut vybraných či vymožených	-307	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Opatření v rámci mezinárodního obchodu a výroby	-54	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Antivirus C (prominutí pojistného na SZ a SPZ placeného zaměstnavatelem)	-13 431	<i>Přesný údaj</i>
Zrušení minim. záloh pro OSVČ na sociální pojištění	-14 000	<i>Kvalifikovaný odhad</i>
Celkem dopady na daně a pojistné na SZ	-78 916	

Výdajová strana rozpočtu byla v průběhu roku zatížena v první fázi zejména zvýšenou potřebou nákupu ochranných pomůcek a dalšího zdravotnického materiálu a přístrojového vybavení. Snaha o podporu všem zasaženým sektorům vedla ke vzniku desítek programů či výdajových titulů, které navýšily výdaje rozpočtu v objemu, který vedl k jejich historicky nejvyššímu růstu (+18,8 %). Správci kapitol státního rozpočtu vyčíslili dopad epidemie koronaviru na své výdaje v souhrnném objemu přes 158 mld. Kč. Jejich rozložení z hlediska druhového členění zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 7: Výdaje státního rozpočtu související s COVID-19 podle údajů předložených správci kapitol (mil. Kč)

Výdaje státního rozpočtu	Dopad
Běžné výdaje	153 797
Platy a podobné a související výdaje	2 812
Neinvestiční nákupy a související výdaje - z toho:	11 583
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům - v tom:	53 641
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	51 715
Neinvestiční transfery neziskovým a podob. organizacím	1 927
Neinv. transfery veřejnoprávním subjektům - z toho:	56 630
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	22 832
Neinvestiční transfery státním fondům	1 901
Neinvestiční transfery fondům soc. a veř. zdrav. pojištění	20 931
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	21 138
Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	12 622
Převody vlast. fondům a ve vztahu k útvarům bez plné práv. subj.	39
Neinvestiční transfery obyvatelstvu - v tom:	28 795
Sociální dávky	28 773
Náhrady placené obyvatelstvu	22
Neinvestiční transfery a související platby do zahraničí - z toho:	327
Neinvestiční půjčené prostředky	0
Neinvestiční převody Národnímu fondu	0
Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu	0
Ostatní neinvestiční výdaje	7
Kapitálové výdaje	4 501
Investiční nákupy a související výdaje	264
Nákup akcií a majetk. podílů a vklady do fondů a ústavů	2 173
Investiční transfery - z toho:	2 064
podnikatelským subjektům	28
neziskovým a podobným organizacím	0
veřejným rozpočtům ústřední úrovně (=státním fondům)	1 859
veřejným rozpočtům územní úrovně	0
příspěvkovým a podobným organizacím	177
obyvatelstvu	0
Investiční půjčené prostředky	0
Ostatní kapitálové výdaje	0
Výdaje celkem	158 298

Nejvíce prostředků bylo v souvislosti s řešením epidemie nemoci COVID-19 vynaloženo z rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí (56,3 mld. Kč), Všeobecné pokladní správy (40,2 mld. Kč), Ministerstva zdravotnictví (22,9 mld. Kč), Ministerstva průmyslu a obchodu (13,4 mld. Kč), Ministerstva vnitra (8,9 mld. Kč), Ministerstva zemědělství (5,8 mld. Kč), Ministerstva pro místní rozvoj (2,5 mld. Kč), Ministerstva dopravy (1,5 mld. Kč), Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (1,5 mld. Kč), Ministerstva kultury (1,4 mld. Kč) a Správy státních hmotných rezerv (1,1 mld. Kč). Výdaje ostatních kapitol na tento účel dle předložených údajů činily 2,8 mld. Kč.

Hlavními výdajovými tituly zaměřenými na podporu zasažených sektorů ekonomiky byly tzv. programy COVID, případně výdaje zaměřené na pomoc municipalitám zasaženým poklesem výnosu sdílených daní a zdravotnímu a sociálnímu systému.

Nejvyšší objemy prostředků byly vyplaceny prostřednictvím programu Antivirus A+B (23,8 mld. Kč) zaměřeného na podporu zaměstnanosti formou kompenzací mzdových nákladů zaměstnavatelů. Výrazné navýšení plateb státu veřejného zdravotního pojištění za státní pojištěnce od 1. 6. 2020 mělo za úkol pomoci přetíženému zdravotnímu systému (dopad navýšení 20,9 mld. Kč). Rozhodnutí o vyplacení jednorázového příspěvku důchodci v celkovém objemu 15 mld. Kč vyplynulo z diskuzí o pomoci seniorům v době pandemie. Příspěvek obcím na zmírnění dopadů poklesu daňových příjmů byl vyplacen ve výši 13,4 mld. Kč. Zvýšené výdaje Ministerstva zdravotnictví byly způsobeny především výplatou mimořádných odměn pracovníků ve zdravotnictví a hygienické služby (cca 12 mld. Kč) a oddlužením vybraných nemocnic (6,6 mld. Kč). Programy zaměřené zejména na podporu podnikatelů čerpané v nejvyšších objemech byly COVID-Nájemné (4,1 mld. Kč), Ošetřovné pro OSVČ (2,3 mld. Kč), COVID Ubytování (2,3 mld. Kč), COVID-BUS (0,9 mld. Kč), COVID Kultura (0,3 mld. Kč), COVID-Sport (0,1 mld. Kč), COVID-Lázně (0,1 mld. Kč) a COVID-Podpora cestovního ruchu (0,1 mld. Kč).

Zvýhodněné podmínky ošetřovného pro zaměstnance a vyšší objem vyplacené nemocenské v době pandemie meziročně zvýšily výplatu dávek nemocenského pojištění o 16,4 mld. Kč, výrazně rostly i podpory v nezaměstnanosti (+2,4 mld. Kč). Výrazným zásahem do výdajů rozpočtu byly samozřejmě i nákupy ochranných pomůcek a dalšího zdravotnického materiálu i přístrojů, dále výdaje související se zajištěním úvěrů v rámci programů COVID I. a II., odměny zaměstnancům, kteří byli v době pandemie vystaveni velkému tlaku (sociální služby, vojáci, policisté,...), pořízení technického vybavení základních škol pro podporu on-line výuky či výdaje na posilování státních hmotných rezerv.

Detailní pohled na vyčíslení těchto dopadů na výdaje rozpočtu podle kapitol, účelu, nástroje a druhového a odvětvového členění předložený správci kapitol je uveden v sešitu G – Tabulková část (tabulka č. 16).

Souhrnné informace o programech COVID a opatřeních vlády, které měly a mají dopady na příjmovou i výdajovou stranu státního rozpočtu, jsou uvedeny na webu Úřadu vlády ČR <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/podpora-a-ulevy-pro-podnikatele-a-zamestnance-180601/>.

II. Příjmy státního rozpočtu

1 Celkové příjmy státního rozpočtu

Zákonem č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ze dne 4. prosince 2019 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR příjmy státního rozpočtu ve výši 1 578,1 mld. Kč. V průběhu roku 2020 byl zákon o státním rozpočtu třikrát novelizován, 24. března 2020 byla původní rozpočtovaná částka snížena zákonem č. 129/2020 Sb. na 1 488,3 mld. Kč, 22. dubna 2020 zákonem č. 208/2020 Sb. na 1 428,2 mld. Kč a zákonem č. 323/2020 Sb. na **1 364,8 mld. Kč**. Následující přehled zobrazuje změny, které v příjmových položkách rozpočtu jednotlivé novely zákona přinesly.

Tabulka č. 8: Dopady novel zákona o státním rozpočtu do příjmových položek (mil. Kč)

Příjmy státního rozpočtu - schválený rozpočet (mil. Kč)	Schválený rozpočet	1. novela	2. novela	3. novela	Změna celkem
Daň z příjmů fyzických osob placená plátcí	155 100	-6 700	-21 500	-4 300	-32 500
Daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky	6 500	-1 600	-4 100	-800	-6 500
Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou	13 800	-1 600	-4 100	0	-5 700
Daň z příjmů právnických osob	127 600	-29 300	-8 300	-12 200	-49 800
Daň z přidané hodnoty	319 700	-8 500	-5 400	-15 500	-29 400
Spotřební daň z minerálních olejů	84 300	-4 100	-4 600	-900	-9 600
Spotřební daň z lihu	8 500	100	-300	-200	-400
Spotřební daň z piva	4 800	-200	-300	-300	-800
Spotřební daň z vína a meziproductů	300	100	0	0	100
Spotřební daň z tabákových výrobků	64 300	-3 400	-3 000	-1 000	-7 400
Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	600	-200	0	0	-200
Daň z hazardních her s výjimkou dílčí daně z technických her	5 200	0	-800	0	-800
Daň z nabytí nemovitých věcí	13 500	300	-2 000	-8 600	-10 300
Pojistné na sociální zabezpečení	586 444	-25 000	-5 000	-17 600	-47 600
Nerozúčtované, neidentifikované a nezařaditelné daň. příjmy	2 299	-600	-700	0	-1 300
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	8 504	-7 000	0	0	-7 000
Příjmy z prodeje zboží (již nakoupeného za účelem prodeje)	601	-600	0	0	-600
Příjmy z podílů na zisku a dividend	3 616	-1 500	0	0	-1 500
Příjmy z prodeje emisních povolenek	17 315	0	0	-2 000	-2 000
Celková změna	.	-89 800	-60 100	-63 400	-213 300

Proti schválenému rozpočtu na rok 2019 byly celkové rozpočtované příjmy na rok 2020 nižší o 100,5 mld. Kč, tj. o 7,4 %. Předpoklady původně schváleného rozpočtu počítaly s růstem o 112,8 mld. Kč, tj. o 7,7 %, nicméně očekávaný propad ekonomického výkonu způsobený restriktivními opatřeními vlády spolu s diskrečními opatřeními zaměřenými na pomoc zasažených sektorů vedly k významnému přehodnocení očekávaných příjmů, zejména daňových. Aktualizované predikce nebyly nakonec v plné míře naplněny.

Celkové skutečné příjmy státního rozpočtu dosáhly za rok 2020 výše **1 475,5 mld. Kč**, tj. **106,6 % rozpočtu**. V absolutním vyjádření došlo k překročení rozpočtu po změnách o 91,4 mld. Kč. Meziročně však příjmy státního rozpočtu zůstaly o 47,7 mld. Kč, tj. o 3,1 %, pod úrovní roku 2019. Na výrazném překročení

rozpočtu o 6,6 % se podílely zejména daňové příjmy bez pojistného na sociální zabezpečení, jejichž úroveň převýšila plánovanou o 54,2 mld. Kč, tj. o 8,2 %.

Daňové příjmy včetně pojistného na sociální zabezpečení dosáhly **1 258,7 mld. Kč**, což bylo o 57,0 mld. Kč (o 4,3 %) méně než v roce 2019. Meziroční propad ovlivněný omezením ekonomického výkonu a diskrečními opatřeními zaznamenalo zejména inkaso DPFO (-15,1 mld. Kč), pojistné na sociální zabezpečení (-11,2 mld. Kč), daň z nabytí nemovitých věcí (-11,1 mld. Kč), DPFO placená plátcí (-7,5 mld. Kč) a spotřební daň z minerálních olejů (-6,9 mld. Kč). Z daní, které přinášejí rozpočtu větší objemy prostředků, meziročně vzrostlo jen inkaso spotřební daně z tabákových výrobků (+3,6 mld. Kč) a DPFO vybíraná srážkou (+0,4 mld. Kč).

Ostatní příjmy nedaňového charakteru dosáhly **216,7 mld. Kč** a oproti roku 2019 vzrostly o 9,2 mld. Kč (o 4,4 %). Za přeplněním výše dané rozpočtem po změnách o 35,6 mld. Kč (o 19,6 %) stály především příjmy vykázané při převodu přebytku systému důchodového pojištění roku 2019 ve výši 16,4 mld. Kč (nerozpočtováno, s dopadem do výdajů ve stejné výši) a příjmy z Evropské unie a finančních mechanismů (+7,7 mld. Kč), které stály i za meziročním růstem (+11,2 mld. Kč). Plánovanou výši překročily (+3,6 mld. Kč) a meziročně vzrostly (+2,8 mld. Kč) i výnosy z aukcí emisních povolenek.

Detailnější analýza faktorů, které ovlivnily zmíněné trendy daňových příjmů, je uvedena v následujících pasážích.

Celkové příjmy státního rozpočtu, jejich plnění a meziroční srovnání ilustruje následující tabulka:

Tabulka č. 9: Celkové příjmy státního rozpočtu v roce 2020 (mld. Kč)

	Skutečnost	Rozpočet 2020		Skutečnost	% plnění (4:3)	Rozdíl skutečností (4-1)	Index 2020/2019 (4:1)
	2019	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	2020			
	1	2	3	4			
DAŇOVÉ PŘÍJMY	1 315,7	1 202,9	1 202,9	1 258,7	104,6	-57,0	95,7
Příjmy z daní a poplatků bez pojistného na SZ a SPZ	764,0	664,0	664,0	718,2	108,2	-45,8	94,0
Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)	164,5	130,7	130,7	154,1	117,9	-10,4	93,7
DPFO placená plátcí	142,8	122,6	122,6	135,3	110,3	-7,5	94,7
DPFO placená poplatníky	8,0	0,0	0,0	4,6	x	-3,3	58,0
DPFO vybíraná srážkou	13,8	8,1	8,1	14,2	175,5	0,4	102,9
Daň z příjmů právnických osob (DPP)	123,5	77,8	77,8	108,4	139,3	-15,1	87,8
Obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku (DPH)	291,3	290,3	290,3	287,9	99,2	-3,5	98,8
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku	158,7	149,8	149,8	154,8	103,3	-4,0	97,5
Spotřební daň z minerálních olejů	84,0	74,7	74,7	77,2	103,3	-6,9	91,8
Spotřební daň z tabákových výrobků *)	55,9	56,9	56,9	59,5	104,5	3,6	106,4
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	2,2	2,2	2,2	2,2	98,5	0,0	100,1
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	2,2	2,0	2,0	2,0	102,6	-0,1	93,6
Poplatky za uložení odpadů	1,7	1,6	1,6	1,7	107,6	0,0	98,5
Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	0,4	0,4	0,4	0,3	77,8	-0,1	73,9
Příjmy úhrad za dobývání nerostů a poplatků za geologické práce	0,6	0,6	0,6	0,5	91,1	-0,1	81,7
Správní poplatky	2,1	2,4	2,4	2,2	89,0	0,1	103,8
Poplatky na činnost správních úřadů	0,5	0,5	0,5	0,5	108,7	0,0	107,5
Daň z hazardních her **)	5,0	4,4	4,4	5,1	117,0	0,2	103,8
Majetkové daně	13,9	3,2	3,2	2,8	87,6	-11,1	20,2
Ostatní daňové příjmy ***)	1,8	2,4	2,4	0,0	0,3	-1,8	0,3
Pojistné na soc. zabezp. a přísp. na státní politiku zaměstnanosti	551,7	538,8	538,8	540,5	100,3	-11,2	98,0
z toho: Pojistné na důchodové pojištění	494,0	482,0	482,0	485,2	100,7	-8,9	98,2
NEDAŇOVÉ A KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY A PŘIJATÉ TRANSFERY	207,5	162,0	181,2	216,7	119,6	9,2	104,4
Nedaňové příjmy	21,5	16,1	16,0	20,2	126,0	-1,3	93,8
Příjmy z vlast. činnosti a odvody přebyt.organiz.s přímým vztahem	10,8	9,1	8,7	10,4	119,9	-0,4	96,5
Přijaté sankční platby a vratky transferů	3,9	2,6	2,8	3,5	128,2	-0,4	90,9
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy	3,6	2,1	2,2	3,6	162,0	0,0	99,1
Přijaté splátky půjčených prostředků	1,3	0,6	0,6	1,0	154,5	-0,4	72,2
Příjmy sdílené s EU	1,9	1,7	1,7	1,6	96,8	-0,2	88,9
Kapitálové příjmy	18,7	16,5	16,5	21,4	130,0	2,7	114,3
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy	18,7	16,5	16,4	21,4	130,0	2,7	114,4
Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku	0,0	0,0	0,0	0,0	125,1	0,0	53,7
Přijaté transfery	167,3	129,4	148,7	175,2	117,8	7,9	104,7
Neinvestiční přijaté transfery	101,0	69,8	80,7	99,4	123,2	-1,6	98,4
Investiční přijaté transfery	66,3	59,5	68,0	75,8	111,3	9,5	114,3
PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM	1 523,2	1 364,8	1 384,0	1 475,5	106,6	-47,7	96,9

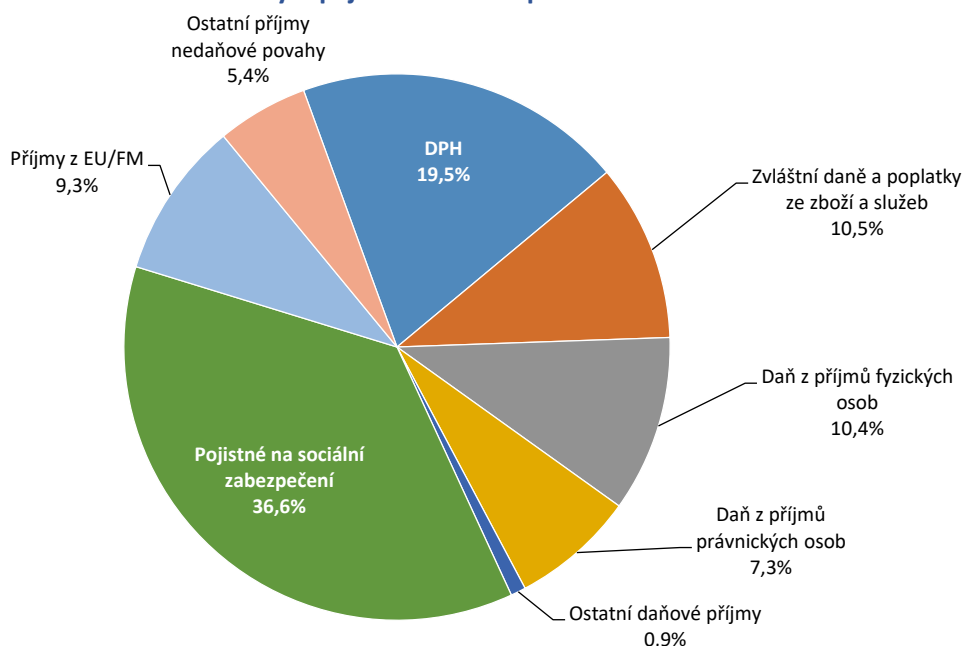
*) včetně spotřební daně ze zahřívání tabákových výrobků a spotřební daně ze surového tabáku

**) včetně zrušeného odvodu z loterií a podobných her a z výherních hracích přístrojů

***) do počtu do celku

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny

Graf č. 5: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu v roce 2020

2 Daňové příjmy státního rozpočtu

Příjmy státního rozpočtu z daní a poplatků bez pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti dosáhly v roce 2020 celkem 718,2 mld. Kč při plnění rozpočtu na 108,2 % (tj. absolutně o 54,2 mld. Kč více) a meziročním poklesu o 45,8 mld. Kč, tj. o 6,0 %. Proti původnímu plánu, který proti skutečnosti roku 2019 předpokládal jejich růst o 7,1 %, tyto příjmy propadly o 100,4 mld. Kč, tj. o 12,3 %.

2.1 Daň z příjmů fyzických osob

Tato daň patří do skupiny tzv. sdílených daní a její výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. Daň z příjmů fyzických osob (dále také „DPFO“) zahrnuje DPFO placenou plátcí (ze závislé činnosti), DPFO placenou poplatníky (z příznání) a DPFO vybíranou srážkou. Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, náleželo státnímu rozpočtu pro rok 2020 z výnosu DPFO placené plátcí 66 % (obcím 25,08 % a krajům 8,92 %), z výnosu DPFO vybírané srážkou 67,5 % (obcím 23,58 % a krajům 8,92 %), a z výnosu DPFO placené poplatníky 80,5 % (obcím 14,15 % a krajům 5,35 %).

Celkové inkaso DPFO vybrané finančními úřady v České republice za rok 2020 (bez ohledu na rozpočtové určení) činil **231,7 mld. Kč**, což bylo o 14,9 mld. Kč méně než v roce 2019. Z toho 77,6 mld. Kč bylo převedeno do rozpočtů krajů a obcí a **154,1 mld. Kč činil výnos státního rozpočtu**.

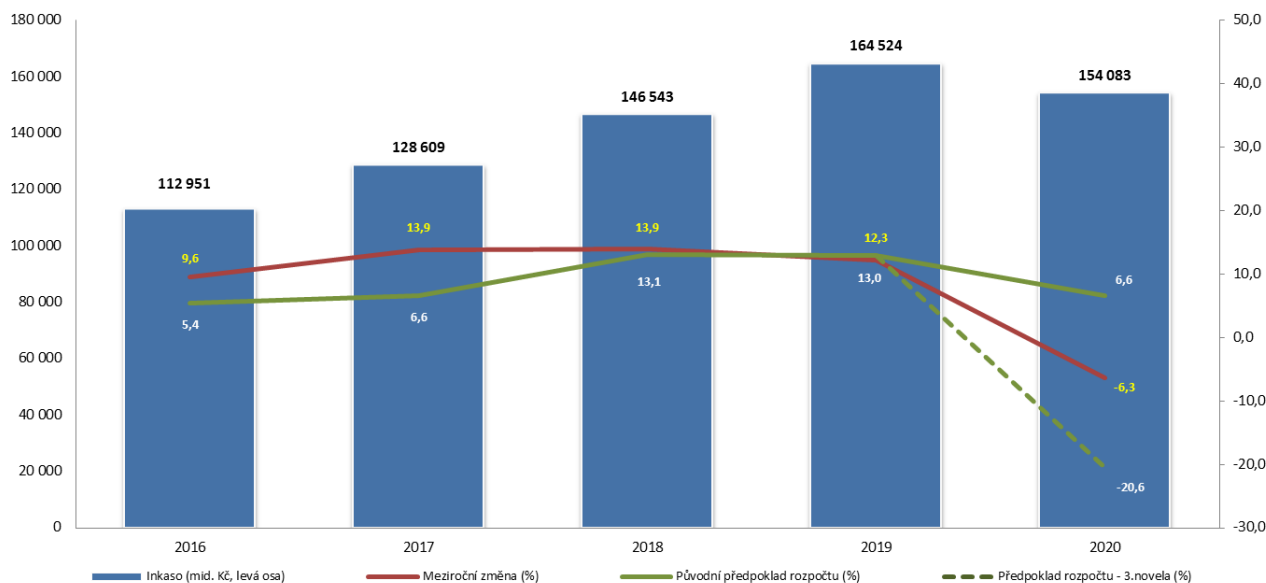
Následující tabulka a graf ukazují celoroční plnění inkasa DPFO a strukturu plnění státního rozpočtu v letech 2016 až 2020.

Tabulka č. 10: Plnění rozpočtu daně z příjmů fyzických osob (mld. Kč)

Ukazatel	Rozpočet 2020			Skutečnost 2020			% plnění 2020			Index 2020/2019		
	Celkem	v tom		Celkem	v tom		Celkem	v tom		Celkem	v tom	
		státní rozpočet	územní rozpočty		státní rozpočet	územní rozpočty		státní rozpočet	územní rozpočty		státní rozpočet	územní rozpočty
Daň z příjmu fyzických osob celkem	197,9	130,7	67,2	231,6	154,1	77,6	117,0	117,9	115,4	93,9	93,7	93,9
v tom:												
- placená plátcí	185,8	122,6	63,2	204,9	135,3	69,7	110,3	110,3	110,3	94,7	94,7	94,7
- placená poplatníky	0,0	0,0	0,0	5,7	4,6	1,1	x	x	x	57,6	58,0	57,6
- vybíraná srážkou	12,1	8,1	4,0	20,9	14,2	6,7	173,1	175,5	168,4	102,4	102,9	102,4

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny

Graf č. 6: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPFO v letech 2016-2020 (mil. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu vyjadřuje procentní změnu očekávanou rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob placená plátcí

Tato daň zahrnuje daň odvedenou plátcem - zaměstnavatelem za zaměstnance. Příjem z **DPFO placené plátcí** náležející státnímu rozpočtu dosáhl výše **135,3 mld. Kč** (tj. rozhodující podíl 87,8 % na celkovém inkasu DPFO) při naplnění rozpočtu na 110,3 %. Meziročně pak byly tyto příjmy o 7,5 mld. Kč nižší, tj. o 5,3 %.

Na výši inkasa měla zásadní vliv podpora vyplácená formou kompenzačních bonusů (dále také „KB“) jako přímá podpora pro poškozené OSVČ, společníky malých s.r.o. a osoby pracující na dohodu o pracovní činnosti (DPČ) či dohodu o provedené práci (DPP) v celkové výši 24,4 mld. Kč, z toho 16,1 mld. Kč na státním rozpočtu. Kompenzační bonus je vratkou daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Výplata KB probíhala dle zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, v platném znění, za jarní bonusová období od 12. března 2020 do 8. června 2020. Za toto období bylo vyplaceno celkem 22 mld. Kč (z toho 1,7 mld. Kč pro společníky malých s.r.o. a 0,1 mld. Kč pro lidi pracující na DPP či DPČ). Zákonem č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, v platném znění, bylo umožněno přímo dotčeným OSVČ, společníkům malých s.r.o. a lidem pracujícím na DPČ či DPP čerpat kompenzační bonusy za bonusová období od 5. října 2020 do 15. února 2021. Za podzimní bonusová období bylo v roce 2020 vyplaceno celkem 2,4 mld. Kč (přičemž výplata těchto KB probíhá i v roce 2021).

Na příjem státního rozpočtu z DPFO placené plátcí v roce 2020 dále **negativně působily tyto faktory:**

- vyšší počet zaměstnanců na ošetřovném a nižší mzdy a platy zaměstnanců z důvodu překážek na straně zaměstnavatele,
- zvýšení limitu pro uplatnění slevy na dani ve výši výdajů prokazatelně vynaložených poplatníkem za umístění vyživovaného dítěte poplatníka v předškolním zařízení, kterou si mohli zaměstnanci uplatnit v rámci ročního zúčtování až po uplynutí zdaňovacího období 2019, tj. v roce 2020 (zvýšení minimální mzdy pro rok 2019 na 13 350 Kč, tj. o 1 150 Kč),
- vzrůstající počet poplatníků, kteří neuplatňují u zaměstnavatele slevy na dani a daňové zvýhodnění měsíčně, ale až v rámci ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění. Těmto poplatníkům jsou pak vráceny vysoké částky přeplatků na dani, např. u poplatníka se třemi dětmi a základní slevou na dani činí takto vrácený přeplatek na dani částku ve výši 83 652 Kč.

Mezi pozitivní vlivy, které ovlivnily výši výnosu této daně v roce 2020, patřily následující faktory:

- ekonomické podpory přijaté za účelem snížit dopady způsobené šířením nemoci COVID-19 (zejména program na ochranu zaměstnanosti Antivirus) a zvýšení minimální mzdy pro rok 2020 o 1 250 Kč na částku 14 600 Kč.

Rozpočtovaná částka (třetí novela) byla překročena o 12,3 mld. Kč. Důvodem vyššího než rozpočtovaného inkasa bylo zejména to, že se při přípravě státního rozpočtu předpokládalo, že podpora pro zaměstnance (Antivirus) skončí v srpnu a následně dojde ke stagnaci inkasa v souvislosti s předpokládaným snížením objemu mezd. Program Antivirus však pokračoval a i přes odhadovaný meziroční růst objemu mezd a platů o 1,1 % (lednová makroekonomická predikce MF) inkaso DPFO placené plátcí očištěné o vliv výplaty KB rostlo meziročně o 6 %.

Na výši inkasa měly pozitivní vliv mimo jiné koncem roku poskytnuté finanční částky na mimořádné ohodnocení zaměstnanců vybraných organizací (zejména sektor zdravotnictví). Dalším důvodem vyššího inkasa oproti schválenému rozpočtu byla nižší než v rozpočtu odhadovaná výše vyplacených KB. Rozdíl byl způsoben zejména u dopadů KB za spolčáky s.r.o. Schválený rozpočet naopak nezahrnoval dopad výplat podzimních KB, ale celková částka vyplacených KB byla stále nižší, než činil v původním odhadu.

2.1.2 Daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky

Daň z příjmů fyzických osob placená poplatníky zahrnuje veškerou daň odvedenou na základě podaných daňových přiznání, tj. v zásadě získanou z činnosti jiné než je závislá činnost, tedy se zde projevují příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy. Zahrnuje i případné vyrovnání části daně ze závislé činnosti odvedené po podání přiznání, při souběhu závislé a jiné výdělečné činnosti, popř. při souběhu několika zaměstnání.

Příjem z **DPFO placené poplatníky** náležející státnímu rozpočtu, dosáhl výše **4,6 mld. Kč**, tj. o 4,6 mld. Kč více než očekával rozpočet. Meziročně byly tyto příjmy nižší o 3,3 mld. Kč, tj. o 42,0 %. Tento druh příjmu se tak podílel 3 % na celkovém inkasu DPFO za období roku 2020.

V souvislosti se šířením nemoci COVID-19 byla za účelem zmírnění dopadů přijata **následující opatření s možným dopadem i na inkaso daně z DPFO** placené poplatníky v roce 2020, resp. na jeho vývoj v roce 2020.

a) Rozhodnutí ministryně financí zveřejněná ve Finančních zpravodajích

Rozhodnutím ministryně financí čj. MF 7633/2020-3901-2 (Finanční zpravodaj č. 5/2020) byly prominuty zálohy na daň z příjmů na zdaňovací období kalendářního roku 2020 splatné dne 15. června 2020. Z vývoje inkasa je zřejmé, že ačkoliv byla záloha prominuta, tak část poplatníků červnovou zálohu uhradila, odhad výpadku na inkasu z tohoto titulu činil 2 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 1,6 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Rozhodnutím ministryně financí čj. 27709/2020-3901-2 a 28921/2020-391-2 (Finanční zpravodaj č. 22/2020 a 25/2020) byly vybraným daňovým subjektům prominuty zálohy na daň z příjmů splatné v období od 15. 10. 2020 do 15. 12. 2020. Výpadek na inkasu z tohoto titulu činil 55 mil. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 44 mil. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Dalším přijatým opatřením, cílícím na pomoc s cash flow u postižených daňových subjektů, bylo dle rozhodnutí ministryně financí čj. MF-7108/2020/3901-2 a čj. 15195/2020/3901-4 (Finanční zpravodaj č. 4/2020 a 9/2020) „faktické“ prodloužení lhůty pro podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2019 a její zaplacení z 1. dubna a z 1. července do 18. srpna (resp. prominutí pokuty za opožděně podané daňové přiznání, pokud toto přiznání bylo podáno nejpozději do 18. srpna 2020 a prominutí úroků z prodlení dle § 252 a z posečkání dle § 157 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění (dále jen „daňový řád“), které vznikly pozdním zaplacením daně, nejdéle však do 18. 8. 2020). Toto opatření však nemělo vliv na celoroční inkaso DPFO, pouze na jeho průběh v roce.

b) Přejchodné ustanovení Čl. III bod 3 zákona č. 299/2020 Sb. (novela zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění, dále jen „zákon o daních z příjmů“)

Ustanovení umožnilo poplatníkům daně z příjmů fyzických osob uplatnit odečet tzv. „očekávané“ daňové ztráty za zdaňovací období, které skončilo ode dne 30. 6. 2020, a to až do výše 30 mil. Kč. Tento institut prakticky nebyl využit a výpadek na inkasu z tohoto titulu činil 3 mil. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 2 mil. Kč na úrovni státního rozpočtu.

c) Individuální žádosti o stanovení záloh jinak

Inkaso DPFO placené poplatníky bylo dále z důvodu mimořádné situace ovlivněno i četnými žádostmi o snížení výše záloh popř. povolení výjimky z povinnosti daň zálohovat, dle ustanovení § 174 daňového řádu. Výpadek na inkasu daňových příjmů z tohoto titulu činil 0,5 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 0,4 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

d) Individuální žádosti o posečkání

Inkaso DPFO placené poplatníky bylo rovněž ovlivněno individuálními žádostmi o posečkání a splátkování daňových povinností dle § 156 daňového řádu. Těmto žádostem bylo ze strany finančních úřadů většinou vyhověno. Výpadek na inkasu z tohoto titulu činil 54 mil. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 43 mil. Kč na úrovni státního rozpočtu.

e) Pozastavení EET až do 31. 12. 2022

Dle zákona č. 137/2020 Sb., ve znění pozdějších předpisů, došlo k pozastavení elektronické evidence tržeb pro všechny fáze až do 31. prosince 2022.

Na příjem státního rozpočtu z DPFO placené poplatníky v kalendářním roce 2020 měly **negativní vliv** dále následující faktory:

Opětovné zvýšení maximálních částek výdajů uplatňovaných procentem z příjmů podle § 7 odst. 7 a § 9 odst. 4 zákona o daních z příjmů, od zdaňovacího období 2019 je maximální výše paušálních výdajů vyčíslena z částky 2 milionů Kč ročně u jednotlivého druhu příjmu ze samostatné činnosti nebo z nájmu, vyrovnání daně na základě daňových přiznání podaných poplatníky pouze s příjmy ze závislé činnosti; zálohy na daň u těchto zaměstnanců jsou odvedeny na účet DPFO placené plátcí, ale případné přeplatky na dani se vrací z účtu DPFO placené poplatníky a zvýšení limitu pro uplatnění slevy na dani ve výši výdajů prokazatelně vynaložených poplatníkem za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení (pro zdaňovací období 2019 činila výše slevy 13 350 Kč), který si mohli poplatníci uplatnit v přiznání k DPFO za zdaňovací období roku 2019, tj. v roce 2020.

Rozpočtovaná částka byla překročena. Při přípravě rozpočtu (třetí novela) se vycházelo z předpokladu dopadu zrušení červnové zálohy a dopadu razantního snížení dalších záloh na základě individuálních žádostí, ve skutečnosti byl výpadek na zálohách v červnu, v září a v prosinci nižší než předpokládaný. Z vývoje inkasa daně z příjmů fyzických osob lze usuzovat, že krizí a vládními opatřeními zasažené sektory regenerovaly daňovou povinnost, ze které by vyplývala povinnost platit zálohy.

Dalším důvodem přeplnění rozpočtované částky byl předpoklad uplatnění loss carryback již v roce 2020. Předpokládaná podpora, kterou mohli poplatníci využít, byla pro rok 2020 odhadnuta na 1 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů, tuto podporu však poplatníci v průběhu roku 2020 téměř nevyužili.

2.1.3 Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou

Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou zahrnuje daň z úroků, dividend a jiných kapitálových výnosů, příp. i daně z jiných příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně.

Na dani z kapitálových výnosů srážené podle zvláštní sazby inkasoval státní rozpočet 14,2 mld. Kč, tj. o 0,4 mld. Kč více v meziročním srovnání. Ve srovnání s rozpočtovým očekáváním to bylo o 6,1 mld. Kč více (o 75,5 %). Tento druh příjmu se podílel 9,2 % na celkovém inkasu DPFO za období roku 2020.

Na inkaso mělo pozitivní vliv zrušení osvobození výher z loterií a tombol ve výši 1 mil. Kč a vyšších s odhadovaným pozitivním dopadem ve výši 0,3 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou výrazně překročilo rozpočtovanou částku (třetí novela). Při přípravě státního rozpočtu se vycházelo z předpokladu poklesu inkasa z důvodu očekávaného razantního snížení objemů dohod o provedení práce a výplat dividend, který se dle vývoje inkasa v roce 2020 nenaplnil.

2.2 Daň z příjmů právnických osob

Inkaso daně z příjmů právnických osob (dále také „DPPO“) je tvořeno dvěma složkami, daní sráženou podle zvláštní sazby plátců daně a daní ze zisku a kapitálových výnosů odváděnou samotnými daňovými poplatníky ve formě běžných záloh a ročního vyrovnání daně.

DPPO patří do kategorie tzv. sdílených daní, její výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. Z jejího celkového výnosu je státnímu rozpočtu určeno 67,50 %, rozpočtům obcí 23,58 % a rozpočtům krajů 8,92 %.

Vývoj celostátního výnosu daně z příjmů právnických osob (bez DPPO za obce a kraje) je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 11: Celostátní inkaso daní z příjmů právnických osob (mld. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	%	Rozdíl 2020 -2019	Index 2020/2019
		schválený	po změnách				
1	2	3	4	5	6=5:4		7=5:2
DPPO celkem *):	182,9	115,3	115,3	160,6	139,3	-22,3	87,8
daň z příznání	175,6	x	x	156,0	x	-19,7	88,8
daň vybíraná srážkou	7,2	x	x	4,6	x	-2,7	62,8
Z celku DPPO státní rozpočet	123,5	77,8	77,8	108,4	139,3	-15,1	87,8

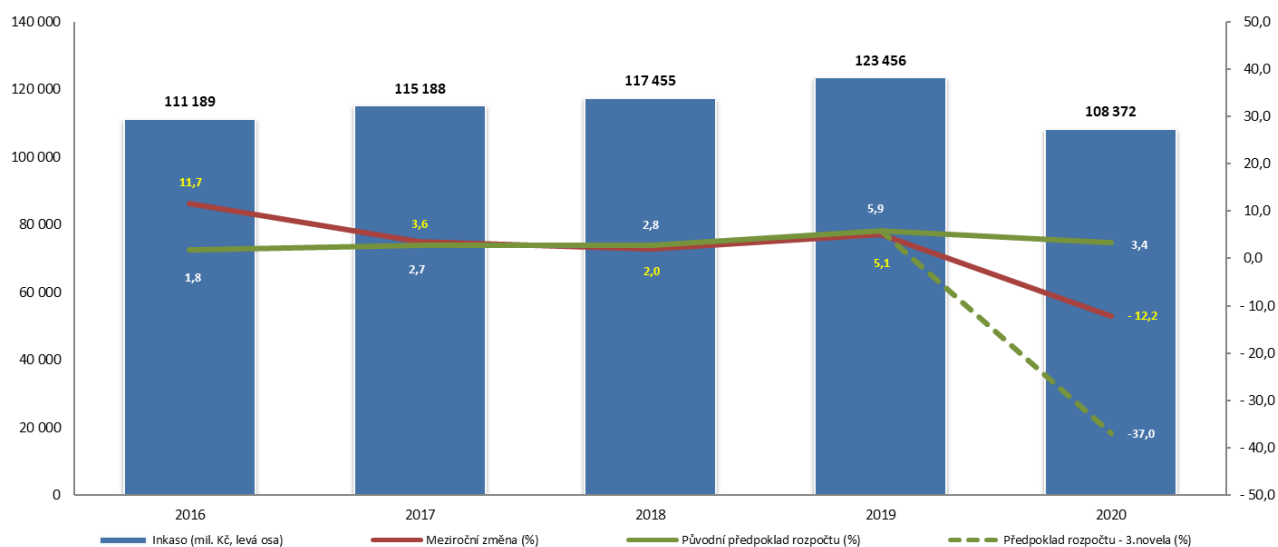
*) Údaje bez DPPO vybírané obcemi a kraji

Pramen: Intranet FS - údaje z evidence daní a poplatků – nesouhlasí s údaji za celostátní daně z finančních výkazů IISSP z důvodů časového posunu převodu daňových příjmů dle § 6 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

Celkový celostátní výnos DPPO vybraný finančními úřady v České republice v roce 2020 činil 160,6 mld. Kč, tj. 139,3 % rozpočtu. Oproti roku 2019 to však představuje pokles o 22,3 mld. Kč (o 12,2 %), z toho u DPPO z příznání o 19,7 mld. Kč a DPPO vybírané srážkou o 2,7 mld. Kč. Pokles souvisel s propadem ekonomiky doprovázeným dalšími negativními jevy v souvislosti se šířením nemoci COVID-19.

Z celostátního výnosu DPPO připadlo **státnímu rozpočtu 108,4 mld. Kč**, což bylo o 15,1 mld. Kč, resp. o 12,2 % méně než v roce 2019, ale o 30,6 mld. Kč (o 39,3 %) více než stanovil rozpočet.

Graf č. 7: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPPO v letech 2016-2020 (mil. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu vyjadřuje procentní změnu očekávanou rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Důvodem takto výrazného překročení rozpočtované částky je především nenaplnění předpokládaných dopadů **opatření přijatých ke zmírnění dopadů šíření nemoci COVID-19**, která jsou uvedena v následujících bodech.

- Zavedení institutu zpětného uplatnění ztráty - tento institut prakticky nebyl využit, předpokládaná podpora, kterou mohli daňové subjekty využít, byla pro rok 2020 odhadnuta na 18 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů. Tato podpora však nebyla v průběhu roku 2020 daňovými subjekty téměř využita.
- Plošné zrušení červnové zálohy – výpadek inkasa z tohoto titulu nebyl totální, dle podkladů z GŘ mohlo výpadek inkasa činit 39 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů, avšak v období splatnosti červnové zálohy bylo poplatníky daně uhrazeno 19 mld. Kč. Je tak zřejmé, že část poplatníků červnovou zálohu uhradila.
- Individuální žádosti o stanovení záloh jinak - rovněž výpadek inkasa z tohoto titulu nebyl tak výrazný, jak bylo rozpočtováno, předpokládaný výpadek měl činit 18 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů, nicméně výpadek činil 10,3 mld. Kč.

Výpadek inkasa z titulu snížení případně zrušení záloh byl výrazně nižší než predikovaný. Lze tak usuzovat, že krizí a vládními opatřeními byly nakonec zasaženy sektory, ve kterých působí společnosti, které regenerují takovou daňovou povinnost, aby byly pravidelnými plátcí záloh. Dopad ekonomického vývoje na tyto sektory a inkaso daně se tak plně promítne až ve vyrovnání roce v 2021.

Časové rozložení příjmů státního rozpočtu z DPPO do jednotlivých čtvrtletí roku 2020 vyplývá z následující tabulky:

Tabulka č. 12: Průběh příjmů státního rozpočtu z DPPO podle čtvrtletí (mld. Kč)

DPPO státní rozpočet	I.Q	II.Q	III.Q	IV.Q	Celkem
2016	24,0	36,8	28,0	22,3	111,2
2017	26,3	39,2	22,6	27,0	115,2
2018	26,7	38,2	25,3	27,3	117,5
2019	27,7	41,5	29,0	25,2	123,5
2020	28,2	23,7	27,1	29,4	108,4
Rozdíl 2020-2019	0,5	-17,8	-1,9	4,2	-15,1

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny

K čtvrtletnímu rozložení inkasa státního rozpočtu DPPO lze konstatovat, že v prvním a ve druhém čtvrtletí 2020 tvořily inkaso převážně platby záloh stanovených podle výše daně za zdaňovací období započatá v roce 2018 a dále úhrady daně z řádných daňových přiznání započatých v roce 2019.

Ze čtvrtletního rozložení celkového meziročního poklesu inkasa státního rozpočtu z DPPO v roce 2020 je patrné, že k nejvýraznějšímu poklesu oproti předchozímu období došlo ve druhém a třetím čtvrtletí, do nichž spadal začátek možnosti uplatnit mimořádná opatření, která byla přijata ke zmírnění dopadů šíření nemoci COVID-19. V inkasu ve třetím čtvrtletí 2020 se projevil i případné „vratky“ z přeplatků záloh na daň splatnou v roce 2020.

Ve čtvrtém čtvrtletí byla většina záloh odvozena od výše daně za zdaňovací období započatá v roce 2019, přiznané v roce 2020. V tomto čtvrtletí se v meziročním srovnání projevila nárůst inkasa z DPPO u subjektů, které mají nejvyšší podíl na inkasu DPPO, tedy pozitivní vliv stabilních korporací, kterých se méně dotkla situace způsobená následky pandemie COVID-19, co se týká omezení či zákazu jejich činnosti.

Dopady legislativních změn a ostatních faktorů na vývoj inkasa DPPO v roce 2020

Z hlediska platné legislativy měl být obecně výběr inkasa daně z příjmů v průběhu roku 2020 ovlivněn v prvním a druhém čtvrtletí zálohami odvozenými z daňové povinnosti za zdaňovací období 2018 a daní zaplacenou za zdaňovací období 2019. Inkaso ve třetím a čtvrtém čtvrtletí pak mělo být běžně ovlivněno zejména zálohami vyplývajícími ze zaplacené daně za zdaňovací období 2019.

V souvislosti se šířením nemoci COVID-19 však byla za účelem zmírnění dopadů přijata následující opatření s možným dopadem i na inkaso daně z příjmů právnických osob v roce 2020, resp. na jeho vývoj v roce 2020.

a) Rozhodnutí ministryně financí zveřejněná ve Finančních zpravodajích:

Rozhodnutím ministryně financí čj. MF 7633/2020-3901-2 (Finanční zpravodaj č. 5/2020) byly prominuty zálohy na daň z příjmů na zdaňovací období kalendářního roku 2020 splatné dne 15. 6. 2020. Z vývoje inkasa je zřejmé, že ačkoliv byla záloha prominuta, tak část poplatníků červnovou zálohu uhradila, výpadek na inkasu z tohoto titulu tak lze odhadnout na 20 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 13,5 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Rozhodnutím ministryně financí čj. 27709/2020-3901-2 a 28921/2020-391-2 (Finanční zpravodaj č. 22/2020 a 25/2020) byly vybraným daňovým subjektům prominuty zálohy na daň z příjmů splatné v období od 15. 10. 2020 do 15. 12. 2020. Výpadek na inkasu z tohoto titulu činil 0,25 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 0,17 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Dalším přijatým opatřením, cílícím na pomoc s cash flow u postižených daňových subjektů, bylo dle rozhodnutí ministryně financí čj. MF-7108/2020/3901-2 a čj. 15195/2020/3901-4 (Finanční zpravodaj č. 4/2020 a 9/2020) „faktické“ prodloužení lhůty pro podání přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2019 a její zaplacení z 1. dubna a z 1. července (pro většinu poplatníků) do 18. srpna (resp. prominutí pokuty za opožděně podané daňové přiznání, pokud toto přiznání bylo podáno nejpozději do 18. 8. 2020 a prominutí úroků z prodlení dle § 252 a z posečkání dle § 157 daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, které vznikly pozdním zaplacením daně, nejdéle však do 18. 8. 2020). Toto opatření však nemělo vliv na celoroční inkaso DPPO, pouze na jeho průběh v roce.

b) Přejídné ustanovení Čl. III bod 3 zákona č. 299/2020 Sb. (novela zákona o daních z příjmů)

Ustanovení umožnilo poplatníkům daně z příjmů právnických osob uplatnit odečet tzv. „očekávané“ daňové ztráty za zdaňovací období, které skončilo ode dne 30. 6. 2020, a to až do výše 30 mil. Kč. Tento institut prakticky nebyl využit a výpadek na inkasu z tohoto titulu činil 0,14 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 0,1 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

c) Individuální žádosti o stanovení záloh jinak

Inkaso DPPO z přiznání bylo dále z důvodu mimořádné situace ovlivněno i četnými žádostmi o snížení výše záloh popř. povolení výjimky z povinnosti daň zálohovat, dle ustanovení § 174 daňového řádu. Výpadek na inkasu daňových příjmů z tohoto titulu činil 10,3 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 6,9 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

d) Individuální žádosti o posečkání

Inkaso DPPO z přiznání bylo rovněž ovlivněno individuálními žádostmi o posečkání a splátkování daňových povinností dle § 156 daňového řádu. Těmto žádostem bylo ze strany finančních úřadů většinou vyhověno. Výpadek na inkasu z tohoto titulu činil 0,18 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 0,12 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

e) Pozastavení EET až do 31. 12. 2022

Dle zákona č. 137/2020 Sb., ve znění pozdějších předpisů došlo k pozastavení elektronické evidence tržeb pro všechny fáze až do 31. prosince 2022.

Z hlediska legislativních změn, které mohly ovlivnit inkaso DPPO v průběhu roku 2020, je nutné rovněž zmínit změny relevantní pro zdaňovací období 2019 ve srovnání s daňovým režimem pro zdaňovací období 2018.

S účinností od 1. 4. 2019 byl přijat zákon č. 80/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony, kterým byla provedena mj. i novela zákona o daních z příjmů.

Uvedená novela zákona o daních z příjmů obsahuje především implementaci Směrnice Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu (ATAD) - (Ústřední věstník EU L 193 ze dne 19. 7. 2016) a její novely Směrnice Rady (EU) 2017/952 ze dne 29. května 2017, kterou se mění směrnice (EU) 2016/1164, pokud jde o hybridní nesoulady s třetími zeměmi (ATAD 2) - (Ústřední věstník EU L 144 ze dne 29. 5. 2017).

Jedná se o povinnou implementaci unijního práva v oblasti pravidel proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu (omezení uznatelnosti výpůjčních výdajů, zdanění při přemístění majetku bez změny vlastnictví do zahraničí, zdanění ovládaných zahraničních společností, zavedené obecného protizneužívacího pravidla a řešení hybridních nesouladů).

Protože související změny zákona o daních z příjmů mohou být poprvé aplikovány až od zdaňovacích období započatých v roce 2020, neměly vliv na inkaso daně z příjmů v roce 2020.

Zákonem č. 80/2019 Sb. byly přijaty i další změny. Jedná se zejména o zavedení nové oznamovací povinnosti o příjmech plynoucích do zahraničí, změny v uplatňování odpočtu od základu daně na podporu výzkumu a vývoje, změny týkající se úpravy výsledku hospodaření ve vztahu k implementaci IFRS 9 do práva EU, upřesnění vztahu základu daně z příjmů a IFRS 16 a změny ve zdaňování kmenových listů.

I když se uvedené změny mohly projevit na daňových přiznáních za zdaňovací období započatá v roce 2019, nelze jim přisuzovat významný vliv na inkaso DPPO v roce 2020. Skutečný dopad nelze vyčíslit.

Kladný vliv na výběr inkasa DPPO z přiznání mohla mít v roce 2020 změna provedená zákonem č. 174/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Touto novelou byly s účinností od 1. 1. 2019 zpřísněny podmínky pro vymezení základního investičního fondu, který nepodléhá běžné sazbě daně z příjmů ve výši 19 %, ale jen ve výši 5 %.

Na inkasu DPPO vybírané srážkou v roce 2020 se negativně projevila změna spočívající v rozšíření typů poplatníků, kteří mohou být mateřskou společností. S účinností od 1. 1. 2020 jsou mezi uvedené subjekty nově zahrnuti též kraj a Česká republika. Tím na tyto subjekty nově dopadá osvobození příjmů podle § 19 zákona o daních z příjmů, pokud jsou v postavení mateřské společnosti, zejména příjmů z podílů na zisku a příjmů z převodu podílu mateřské společnosti v dceřiné společnosti. Podle přechodného ustanovení se osvobození použilo již na příjmy dosažené od 1. 1. 2020. Výpadek na inkasu z tohoto titulu lze odhadnout na 1,8 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 1,2 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

2.2.1 Daň z příjmů právnických osob z přiznání

Na DPPO z přiznání bylo v roce 2020 vybráno 156,0 mld. Kč, což představuje oproti předcházejícímu roku snížení o 19,7 mld. Kč, tj. o 11,2 %. Z následující tabulky vyplývají meziroční změny celostátního inkasa DPPO z přiznání.

Tabulka č. 13: Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob z přiznání v letech 2016 až 2020 (mld. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020
Skutečnost	156,4	161,8	166,1	175,6	156,0
Meziroční změna v mld.	18,3	5,4	4,3	9,5	-19,7
Meziroční změna v %	13,2	3,5	2,7	5,7	-11,2

Pramen FS ADIS – Eda údaje z evidence daní a poplatků.

Při meziročním celorepublikovém poklesu inkasa státního rozpočtu DPPO z přiznání byl zaznamenán v působnosti většiny finančních úřadů České republiky pokles, vyjma jednoho finančního úřadu, který zaznamenal nárůst, jak vyplývá z následující tabulky. V té jsou uvedeny meziroční změny celostátního inkasa DPPO z přiznání podle jednotlivých finančních úřadů dle organizačního členění finanční správy České republiky.

Tabulka č. 14: Výběr DPPO z přiznání v letech 2019 a 2020 dle finančních úřadů (mil. Kč)

FÚ	31.12.2019	31.12.2020	Meziroční rozdíl 2020 - 2019	Meziroční index 2020/2019
Specializovaný finanční úřad	85 301	75 189	-10 112	88,1
Hlavní město Praha	36 018	31 762	-4 256	88,2
Středočeský kraj	7 664	7 280	-384	95,0
Jihočeský kraj	3 672	3 411	-261	92,9
Plzeňský kraj	3 810	3 406	-404	89,4
Karlovarský kraj	1 121	795	-326	70,9
Ústecký kraj	3 101	2 725	-376	87,9
Liberecký kraj	2 368	1 917	-451	81,0
Královéhradecký kraj	2 852	3 072	220	107,7
Pardubický kraj	2 837	2 615	-222	92,2
Kraj Vysočina	3 171	2 671	-500	84,2
Jihomoravský kraj	10 226	9 321	-905	91,2
Olomoucký kraj	3 630	3 241	-389	89,3
Moravskoslezský kraj	5 830	5 208	-622	89,3
Zlínský kraj	4 049	3 385	-664	83,6
ČR celkem	175 649	155 998	-19 651	88,8

Pramen: FS ADIS - EDA (Intranet FS - Evidence daní a poplatků)

K nejvýraznějšímu nárůstu celorepublikově přiznané daně DPPO vůči porovnávanému zdaňovacímu období roku 2018 došlo v činnosti v oblasti informačních technologií (3 911 mil. Kč), výrobě motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (1 355 mil. Kč), výstavbě budov (904 mil. Kč), specializované stavební činnosti (531 mil. Kč), skladování a vedlejší činnosti v dopravě (483 mil. Kč), zdravotní péče (413 mil. Kč), inženýrské stavitelství (403 mil. Kč), výrobě základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků (375 mil. Kč), pojištění, zajištění a penzijní financování, kromě povinného sociálního zabezpečení (314 mil. Kč).

Naproti tomu celorepublikově k meziročnímu poklesu přiznané daně DPPO vůči porovnávanému zdaňovacímu období roku 2018 došlo mj. v oblasti finančního zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování (-1 304 mil. Kč), výroby chemických látek a chemických přípravků (-978 mil. Kč), výroby základních kovů, hutní zpracování kovů, slévárenství (-829 mil. Kč), výroby a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (-557 mil. Kč), výroby elektrických zařízení (-420 mil. Kč), ostatních finančních činnostech (-300 mil. Kč), velkoobchodu kromě motorových vozidel (-287 mil. Kč), dále v oblasti veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení (-274 mil. Kč) a reklama a průzkum trhu (-265 mil. Kč).

U prvního sta poplatníků s největším objemem inkasa DPPO z přiznání došlo v roce 2020 v porovnání s rokem 2019 rovněž k poklesu celkového objemu inkasa o 3,46 mld. Kč (z 60,82 mld. Kč na 57,36 mld. Kč).

Současně se ale meziročně zvýšil jejich podíl na celkovém objemu inkasa DPPO z přiznání z 34,6 % na 36,7 %. Přitom u prvních dvaceti poplatníků s největším objemem inkasa DPPO z přiznání byl zaznamenán meziroční mírný nárůst o 0,65 mld. Kč (z 32,31 mld. Kč na 32,96 mld. Kč). Na tomto podílu se projevila výše daňové povinnosti u jednotlivých daňových subjektů, které za zdaňovací období roku 2019 vykázaly vyšší daňovou povinnost DPPO oproti roku 2018 a tím došlo i ke zvýšení zálohové povinnosti v roce 2020.

Tabulka č. 15: Podíly TOP 100 poplatníků a TOP 20 poplatníků na inkasu DPPO z přiznání v letech 2018 až 2020 (mil. Kč)

	2018	2019	2020
Inkaso DPPO - ČR	166 131	175 649	155 998
Inkaso DPPO - TOP 100 poplatníků	59 021	60 828	57 369
Inkaso DPPO - TOP 20 poplatníků	36 397	32 312	32 959
Podíl TOP 100 poplatníků na celostátním výnosu DPPO	35,5%	34,6%	36,7%
Podíl TOP 20 poplatníků na celostátním výnosu DPPO	21,9%	18,4%	21,1%
Podíl TOP 20 poplatníků na výnosu TOP 100 poplatníků	61,7%	53,1%	57,5%

Byl také zaznamenán pokles předpisu objemu doměrků z daňových kontrol, neboť v roce 2020 byla situace v oblasti kontrolní činnosti ovlivněna výskytem onemocnění COVID-19. V jeho důsledku byl opakovaně vyhlášen nouzový stav a přijímána opatření v rámci Finanční správy ČR, která měla za následek i nižší počet provedených kontrol DPPO. Zároveň byl zaznamenán pokles objemu předepsané daně na základě dodatečného daňového přiznání.

Faktory ovlivňující meziroční vývoj inkasa DPPO z přiznání

Úhrnná částka předpisů DPPO na debetních stranách osobních daňových účtů (ODÚ) za rok 2020 meziročně klesla o 30,6 mld. Kč (z 172,9 mld. Kč na 142,3 mld. Kč). Podíl na tomto poklesu představuje především meziroční snížení objemu splatných záloh o 34,3 mld. Kč (z 152,3 mld. Kč na 118,04 mld. Kč). Přičemž objem vyrovnání daně na základě podaných přiznání meziročně vzrostl o 9,4 mld. Kč (z 171,2 mld. Kč na 180,6 mld. Kč).

Objem doměrků na základě kontroly nebo vlastního zjištění správce daně se snížil o 0,84 mld. Kč (z 1,47 mld. Kč na 0,63 mld. Kč), snížil se i předpis doměrku na základě dodatečného přiznání daňového subjektu o 1,14 mld. Kč (z 0,82 mld. Kč na -0,32 mld. Kč). Meziročně se snížil i objem předepsaných rozdílů mezi vyměřenou a předepsanou daní o 0,64 mld. Kč (z 1,26 mld. Kč na 0,62 mld. Kč).

Na kreditních stranách ODÚ se na meziročním poklesu úhrnné částky inkasa DPPO z přiznání v roce 2020 o 19,7 mld. Kč (z 175,6 mld. Kč na 155,9 mld. Kč) nejvýrazněji projevil meziroční pokles objemu plateb na daň o 16,1 mld. Kč (z 199,9 mld. Kč na 183,8 mld. Kč), avšak při meziročním zvýšení úhrnu tzv. „vratek“ o 3,03 mld. Kč (z -22,76 mld. Kč na -25,79 mld. Kč).

Důvody změn vyměřené DPPO v porovnávaných zdaňovacích obdobích

Celková částka DPPO **vyměřené** z přiznání za zdaňovací období započatá v roce 2019, splatná v roce 2020, dosáhla 174,59 mld. Kč, oproti částce 170,67 mld. Kč za zdaňovací období započatá v roce 2018, splatné v roce 2019 (nárůst o 3,92 mld. Kč, tj. 2,3 %).

Tabulka č. 16: Důvody změn vyměřené DPPO (mln. Kč)

Důvody změn vyměřené DPPO v porovnávaných zdaňovacích obdobích	Vliv změn na daň vyměřenou za předchozí ZO
a) nárůst celorepublikového úhrnu účetních zisků (po úpravě o metod. vlivy) o 102,81 mld. Kč	19,53
b) nárůst odečtu daňových ztrát o 17,41 mld. Kč	-3,31
c) nárůst odečtu výdajů na realizaci projektů výzkumu a vývoje o 0,58 mld. Kč	-0,11
d) nárůst objemu snížení základu daně u neziskových poplatníků o 0,02 mld. Kč	0,00
e) nárůst bezúplatných plnění poskytnutých na zákonné účely o 1,03 mld. Kč	-0,20
f) pokles uplatněných slev na dani	1,24
g) nárůst zápočtů daně zaplacené v zahraničí	-0,03

Pramen: ADIS-DPP (Intranet FS- Sestavy - Sumární sestavy typu saldo)

Částka vyměřené DPPO za zdaňovací období započatá v roce 2019 se projevila při vyrovnání splatné DPPO za uvedená zdaňovací období v roce 2020, a následně ovlivnila výši záloh splatných ve zbývajících částech roku 2020. Vlivy změn jsou každoročně hodnoceny ke srovnatelnému datu předchozího období.

2.2.2 Daň z příjmů právnických osob vybíraná srážkou

Celostátní výnos DPPO vybírané srážkou v roce 2020 činil 4,6 mld. Kč, tj. o 2,7 mld. Kč méně než v roce 2019. Meziroční pokles inkasa této daně souvisel jak s legislativní změnou, tak i s poklesem úhrnného objemu výplat podílů na zisku podléhajících dani z příjmů vybírané srážkou.

V souvislosti s legislativní změnou lze opět zmínit novelu zákona o daních z příjmů, která rozšířila typy poplatníků, kteří mohou být mateřskou společností o „kraj“ a „Českou republiku“. Tímto na tyto subjekty nově dopadá osvobození příjmů dle § 19 zákona o daních z příjmů, zejména příjmů z podílů na zisku a příjmů z převodu podílu mateřské společnosti v dceřiné společnosti. Výpadek na inkasu z tohoto titulu lze odhadnout na 1,8 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů; tj. 1,2 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Inkaso daně vybírané srážkou souvisí především s ekonomickou stabilitou a rozvojem subjektů. Dividendová politika podnikatelských subjektů je závislá na jejich interních rozhodnutích. V roce 2020 v převážné většině došlo k nižší výplatě dividend u jednotlivých subjektů než v předchozím období roku 2019. Inkaso této daně

ovlivnila rovněž mimořádná situace v souvislosti s opatřeními přijatými za účelem zmírnění dopadů nemoci COVID-19, např. doporučení ČNB, které se týkalo pozastavení výplaty dividend u českých bank, bylo rozšířeno na pojišťovny a penzijní společnosti.

Tabulka č. 17: Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou (mld. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020
Skutečnost	8,3	8,8	7,9	7,2	4,6
Meziroční změna v mld.	-1,1	0,5	-1,0	-0,7	-2,7
Meziroční změna v %	-11,7	6,0	-11,0	-8,0	-37,2

Pramen: FS ADIS - EDA (Intranet FS - Evidence daní a poplatků)

Meziroční vývoj inkasa DPPO vybíraného srážkou v roce 2020 podle územního rozložení vyplývá z následující tabulky.

Tabulka č. 18: Daň z příjmů právnických osob vybíraná srážkou v letech 2019 a 2020 dle finančních úřadů (mil. Kč)

FÚ	31.12.2019	31.12.2020	Rozdíl 2020-2019	Index 2020/2019
Specializovaný finanční úřad	5 277	2 497	-2 780	47,3
Hlavní město Praha	1 160	1 332	172	114,8
Středočeský kraj	128	118	-10	92,2
Jihočeský kraj	53	52	-1	98,1
Plzeňský kraj	51	24	-27	47,1
Karlovarský kraj	23	23	0	100,0
Ústecký kraj	100	90	-10	90,0
Liberecký kraj	53	38	-15	71,7
Královéhradecký kraj	74	68	-6	91,9
Pardubický kraj	35	11	-24	31,4
Kraj Vysočina	31	20	-11	64,5
Jihomoravský kraj	94	130	36	138,3
Olomoucký kraj	25	35	10	140,0
Moravskoslezský kraj	74	84	10	114,0
Zlínský kraj	70	29	-41	41,4
ČR celkem	7 249	4 553	-2 696	62,8

Pramen: FS ADIS – EDA (Intranet FS -Evidence daní a poplatků), odchylky vznikají pouze z matematického zaokrouhlování

Pokud se jedná o meziroční vývoj inkasa v územním členění, byl pokles zaznamenán u deseti finančních úřadů, u zbylých došlo ke stagnaci případně k mírnému nárůstu daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou.

2.3 Daň z přidané hodnoty

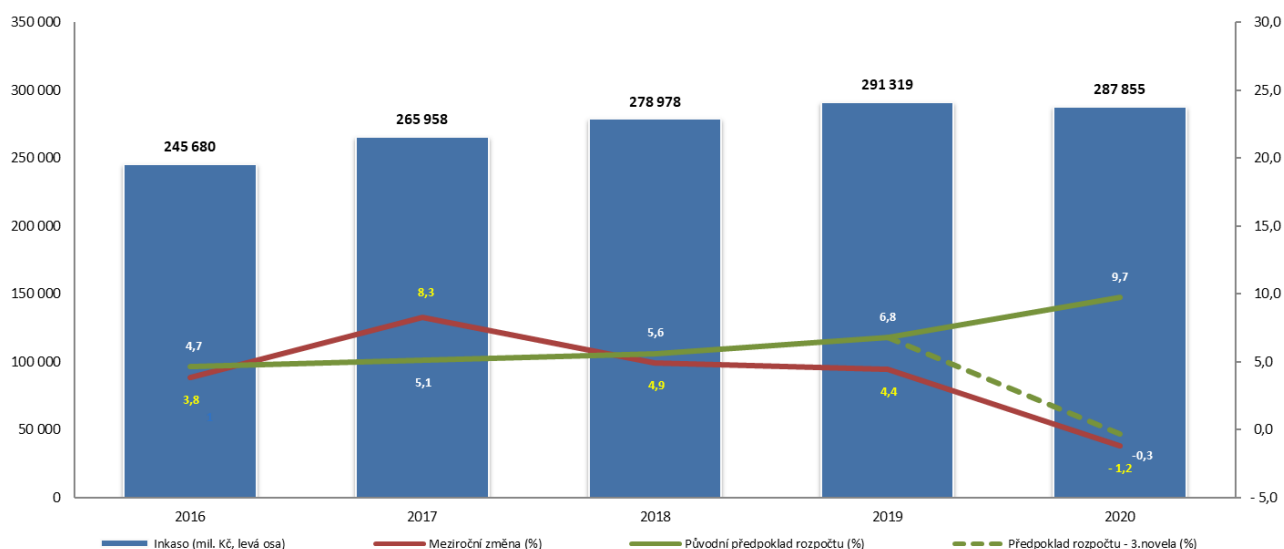
I tato daň patří do kategorie tzv. sdílených příjmů. Výběr daně z přidané hodnoty (dále také „DPH“) je prováděn prostřednictvím finančních a celních úřadů. Finanční úřady vybírají tuto daň ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku a celní úřady ji inkasují zejména při neobchodních dovozech zboží do České republiky. DPH inkasovaná těmito orgány odráží režim placení, kdy veškeré odpočty jsou spravovány výhradně finančními úřady.

V roce 2020 představoval celostátní výnos této fiskálně nejvýznamnější daně dle údajů finančních a celních úřadů 426,4 mld. Kč (z toho 426,2 mld. Kč finančními úřady a 0,3 mld. Kč celními úřady), což představovalo meziroční pokles o 1,2 % (o 5,1 mld. Kč).

Proti roku 2019 nedošlo ke změně rozpočtového určení. Pro rok 2020 připadá z celostátního výnosu DPH 67,5 % státnímu rozpočtu, 23,58 % obcím a 8,92 % krajům.

Příjem státního rozpočtu tak z uvedeného celkového inkasa DPH zůstala částka 287,9 mld. Kč, což představovalo meziroční pokles o 1,2 %, (o 3,5 mld. Kč). Rozpočtem stanovená částka 290,3 mld. Kč byla však naplněna pouze na 99,2 % (nenaplnění o 2,4 mld. Kč). Nepříznivá pololetní úroveň plnění rozpočtu nebyla pozitivnějším vývojem druhého pololetí vyrovnána.

Graf č. 8: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPH v letech 2016 - 2020 (mil. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu vyjadřuje procentní změnu očekávanou rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Celkové inkaso daně z přidané hodnoty bylo v absolutním vyjádření ovlivněno ve větší míře meziročním snížením úrovně vlastní daňové povinnosti (-23,1 mld. Kč) než poklesem hodnoty nadměrných odpočtů (-18 mld. Kč).

Meziroční přehled vývoje daňové povinnosti a nadměrných odpočtů ilustruje následující tabulka.

Tabulka č. 19: Celostátní inkaso DPH dle údajů finančních a celních úřadů (mil. Kč)

	2018	2019	2020	Index 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
Vlastní daň. povinnost	732 306	766 082	742 979	97,0	-23 103
Nadměrný odpočet	-319 294	-334 771	-316 781	94,6	17 990
CÚ	288	272	254	93,4	-18
Celkem	413 300	431 583	426 452	98,8	-5 131

Pramen: Intranet FS - údaje z evidence daní a poplatků – nesouhlasí s údaji za celostátní daně z finančních výkazů IISSP z důvodů časového posunu převodu daňových příjmů dle § 6 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

Hodnota vratek daně z přidané hodnoty osobám neusazeným v tuzemsku (osobám registrovaným k dani v jiném členském státě podle § 82a a zahraničním osobám povinným k dani podle § 83) za rok 2020 dosáhla částky 3,5 mld. Kč, čímž došlo ke snížení této hodnoty meziročně o 0,8 mld. Kč. Vratky podle § 80 (osobám požívajícím výsad a imunit), § 81 (v rámci zahraniční pomoci), § 85 (osobám se zdravotním postižením) a podle § 86 (ozbrojeným silám cizích států) dosáhly souhrnně částky 283 mil. Kč proti 280 mil. Kč v předchozím roce.

Ve zvláštním režimu jednoho správního místa bylo vybráno 1 940 mil. Kč proti 1 430 mil. Kč v roce 2019.

Propad inkasa byl primárně způsoben propadem ekonomiky v důsledku šíření nemoci COVID-19, diskrečními opatřeními a opatřeními zaměřenými na zmírnění dopadů šíření nemoci COVID-19.

Při přípravě státního rozpočtu se vycházelo z toho, že inkaso DPH roku 2020 bude ovlivněno makroekonomickými agregáty, jako jsou výdaje domácností na spotřebu, výdaje vládních institucí na spotřebu (mezispotřeba) a další výdaje státu a nově zavedenými opatřeními.

Hodnoty makroekonomických agregátů predikované pro rok 2020 v době přípravy rozpočtu (třetí novela) byly v důsledku šíření nemoci COVID-19 revidovány, růst výdajů domácností na spotřebu, které mají největší váhu, klesl z růstu +1,7 % na pokles -2,4 % (lednová makroekonomická predikce MF).

Inkaso DPH bylo dále tlumeno nižšími sazbami daně u pravidelné hromadné dopravy od února 2019, na teplo a chlad od ledna 2020 s odhadovaným negativním dopadem 1,2 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu, na stravovací služby, točené pivo, další služby s vysokým podílem lidské práce, vodné, stočné a pitnou vodu od května 2020 s odhadovaným negativním dopadem ve výši 1,3 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu a na

ubytovací služby, vstupné na kulturní akce a sportovní akce, vstupné na sportoviště a jízdné na vlekly od července 2020 s odhadovaným negativním dopadem ve výši 0,7 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

V roce 2020 došlo k nárůstu počtu žádostí o posečkání daně, nebo o povolení splátek, odhadovaná výše posečkané a v roce 2020 nesplacené DPH je 0,7 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu. K dalšímu snížení inkasa došlo v důsledku rozhodnutí ministryně financí čj. 27709/2020/3901-2, čj. 28921/2020/3901-2 a čj. 34159/2020/3901-2, zveřejněných ve Finančních zpravodajích č. 22/2020, č. 25/2020, č. 38/2020, dle kterých došlo u vybraných plátců k „faktickému posunu splatnosti“ DPH za zdaňovací období září 2020, říjen 2020, listopad 2020 a III. čtvrtletí 2020 na rok 2021, s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2020 ve výši 0,3 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu (prominutí úroků z prodlení dle § 252 daňového řádu, dojde-li k úhradě daně, k níž se úrok z prodlení váže, nejpozději dne 16. 8. 2021).

Přehled dalších opatření ke zmírnění dopadů šíření nemoci COVID-19 s možným vlivem na inkaso DPH:

- Plošné prominutí DPH za bezúplatné dodání základních ochranných prostředků ke zmírnění dopadů šíření nemoci COVID-19 (ochranné pomůcky, testovací soupravy, zboží k výrobě dezinfekce atd.), u nichž vznikla povinnost přiznat daň v období od 12. března do 31. července a od 1. října do 31. prosince 2020 (rozhodnutí ministryně financí čj. MF-8592/2020/39-2, čj. 15195/2020/3901-4 a čj. 27709/2020/3901-2, zveřejněná ve Finančních zpravodajích č. 6/2020, č. 9/2020 a č. 22/2020).
- Prominutí DPH za bezúplatné dodání zboží poskytovatelům zdravotních služeb, bezúplatné dodání zboží složkám integrovaného záchranného systému, Armádě ČR a pro potřeby sociálních služeb, u nichž vznikla povinnost přiznat daň v období od 12. března do 17. května a od 1. října do 31. prosince 2020 (rozhodnutí ministryně financí čj. MF-10021/2020/39-2 a čj. 27709/2020/3901-2, zveřejněná ve Finančních zpravodajích č. 7/2020 a č. 22/2020).
- Prominutí úroku z prodlení a úroku z posečkané částky vzniklých od 12. března 2020 do 31. prosince 2020 v případech, kdy bylo správcem daně individuálně povoleno posečkání či úhrada ve splátkách z důvodů souvisejících s koronavirem (rozhodnutí ministryně financí čj. 15195/2020/3901-4 zveřejněné ve Finančním zpravodaji č. 9/2020).
- Pozastavení plnění povinností evidence tržeb pro všechny fáze EET do 31. prosince 2022 (zákon č. 137/2020 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

Některé z důsledků šíření nemoci COVID-19 měly na inkaso DPH naopak pozitivní vliv. Negativní dopad některých opatření, zejména snížení sazby u nájmu, stravovacích, sportovních, kulturních akcí zřejmě nedosáhl odhadované výše, neboť tyto provozy byly omezeny po delší dobu, než byl původní předpoklad. Dále se na spotřebě domácností pozitivně projevila masivní státní podpora.

Srovnání inkasa jednotlivých finančních úřadů ukazuje, že největší meziroční propad v absolutním vyjádření byl zaznamenán na Specializovaném FÚ a FÚ pro hlavní město Prahu. Na druhé straně na FÚ pro Kraj Vysočina, FÚ pro Olomoucký kraj a FÚ pro Zlínský kraj byl dokonce i za současné situace dosažen meziroční nárůst inkasa.

Na hodnotách FÚ pro Moravskoslezský kraj se projevuje místní příslušnost osob povinných k dani, které nemají v tuzemsku sídlo ani provozovnu. Za současné situace je vývoj na tomto FÚ z hlediska inkasa pozitivní, protože s celkovým poklesem ekonomické aktivity souvisí významné omezení mezinárodního obchodu a tedy pokles úrovně nadměrných odpočtů neusazených osob orientovaných svou produkcí zejména na zahraničí.

Tabulka č. 20: Vývoj inkasa DPH v letech 2019 a 2020 dle finančních úřadů (mil. Kč)

FÚ	31.12.2019	31.12.2020	Index 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
Specializovaný finanční úřad	174 421	167 779	96,2	-6 642
Hlavní město Praha	128 562	121 676	94,6	-6 886
Středočeský kraj	28 804	27 850	96,7	-954
Jihočeský kraj	9 620	9 313	96,8	-307
Plzeňský kraj	7 424	7 024	94,6	-400
Karlovarský kraj	1 922	1 888	98,2	-34
Ústecký kraj	7 394	7 092	95,9	-302
Liberecký kraj	5 763	5 637	97,8	-126
Královéhradecký kraj	12 977	12 358	95,2	-619
Pardubický kraj	8 979	8 263	92,0	-716
Kraj Vysočina	6 549	6 973	106,5	424
Jihomoravský kraj	30 266	29 895	98,8	-371
Olomoucký kraj	8 790	8 967	102,0	177
Moravskoslezský kraj	-9 679	1 921	x	11 600
Zlínský kraj	9 518	9 562	100,5	44
ČR celkem	431 310	426 198	98,8	-5 112

Pramen: FS ADIS - EDA (Intranet FS - Evidence daní a poplatků)

2.4 Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební daně)

Do tohoto podseskupení patří spotřební daně, které zahrnují daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň ze surového tabáku, daň ze zahříváných tabákových výrobků, daň z lihu, daň z piva a daň z vína a meziproduktů. Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, byly od 1. 1. 2008 zavedeny tzv. energetické daně, tj. daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z elektřiny a daň z pevných paliv. Od 1. 1. 2011 byly do kategorie spotřebních daní zařazeny i odvody z elektřiny ze slunečního záření zavedené na základě zákona č. 402/2010 Sb., kterým se novelizoval zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, a mají sloužit jako kompenzace výdajů v důsledku poskytování dotací na úhradu vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů. Novelizací zákona o spotřebních daních zákonem č. 80/2019 Sb., ze dne 12. března 2019, byla zavedena s účinností od 1. dubna 2019 spotřební daň ze zahříváných tabákových výrobků.

S výjimkou daně z minerálních olejů je výnos spotřebních daní určen výhradně do státního rozpočtu. Podle platného rozpočtového určení daní náleží 90,9 % výnosu daně z minerálních olejů státnímu rozpočtu a 9,1 % Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI).

V roce 2020 bylo, stejně jako v případě ostatních daní, i inkaso spotřebních daní ovlivněné dopady opatření zaváděných k zastavení šíření nákazy nemoci COVID-19 a z toho vyplývajícím hospodářským a ekonomickým útlumem. Negativní důsledky mělo zejména omezení turistického ruchu, uzavření hranic v první polovině roku a omezení provozu restauračních zařízení.

Celostátní výnos spotřebních daní (včetně energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření) v roce 2020 dosáhl částky **162,5 mld. Kč** (tj. 103,3 % rozpočtu), což bylo o 4,6 mld. Kč (o 2,8 %) méně, než v roce 2019.

Na **státní rozpočet** připadlo z celkového výnosu spotřebních daní **154,8 mld. Kč**, což je o 5,0 mld. Kč (tj. o 3,3 %) více, než předpokládal rozpočet. Státnímu fondu dopravní infrastruktury náleželo z celkového čistého výnosu daně z minerálních olejů 7,7 mld. Kč.

Výnos spotřebních daní podle jednotlivých komodit a srovnání s předchozími roky ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 21: Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku a jejich struktura v letech 2018-2020 (mil. Kč)

Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku	2018		2019		2020	
	Skutečnost	Index	Skutečnost	Index	Skutečnost	Index
		2018/2017		2019/2018		2020/2019
Celkem	159 280	102,9	158 728	99,7	154 770	97,5
Spotřební daně	153 768	102,9	153 280	99,7	149 360	97,4
z minerálních olejů - v tom:	81 830	101,2	84 029	102,7	77 162	91,8
z minerálních olejů (celostátní výnos)	92 969	101,3	94 026	101,1	88 169	93,8
vratky SD - zelená nafta	-2 427	106,4	-990	40,8	-2 844	287,3
vratky SD - pro výrobu tepla	-465	89,0	-541	116,3	-429	79,3
vratky SD osobám jiných států, s imunitou a dle § 55	-45	179,7	-20	44,3	-14	71,7
vratky SD z ostat. benzínů dle § 56a	-10	102,5	-7	70,2	-9	127,7
převod SD z minerálních olejů do SFDI	-8 192	101,2	-8 439	103,0	-7 711	91,4
z tabákových výrobků *)	58 811	104,6	55 917	95,1	59 487	106,4
z vína a meziproduktů	408	107,2	404	98,8	445	110,2
z piva	4 776	103,0	4 696	98,3	4 497	95,8
z lihu	7 943	108,2	8 234	103,7	7 768	94,3
Energetické daně	5 512	103,2	5 448	98,8	5 411	99,3
ze zemního plynu a někt. dalších plynů	1 349	103,8	1 359	100,7	1 418	104,4
z pevných paliv	401	87,9	357	89,1	322	90,0
z elektřiny	1 568	102,0	1 567	100,0	1 503	95,9
odvod z elektřiny ze slunečního záření	2 194	107,2	2 164	98,7	2 167	100,1

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny

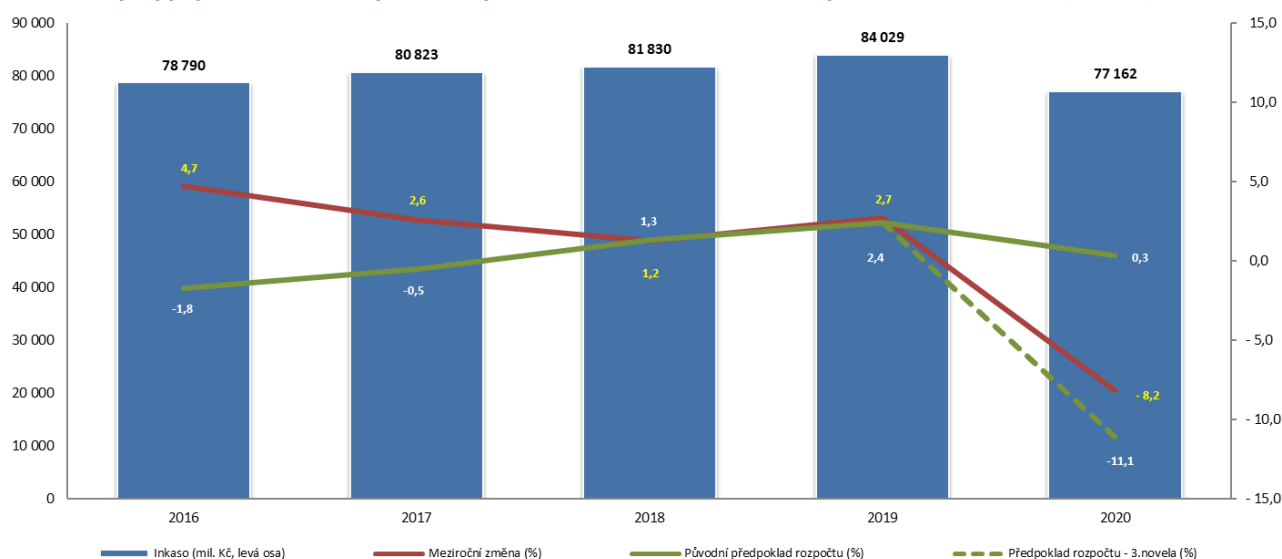
*) včetně spotřební daně ze zahřívacích tabákových výrobků a spotřební daně ze surového tabáku

Celkový **meziroční pokles inkasa** na úrovni státního rozpočtu činil **4 mld. Kč** (tj. 2,5 %) a byl způsoben zejména meziročním poklesem inkasa spotřební daně z minerálních olejů (o 6,9 mld. Kč, tj. o 8,2 %), spotřební daně z lihu a lihovin (o 0,5 mld. Kč, tj. 5,7 %) a spotřební daně z piva (o 0,2 mld. Kč, tj. o 4,2 %).

V roce 2020 byla rozpočtovaná částka překročena u všech spotřebních daní s výjimkou spotřební daně z lihu (nenaplnění o 0,3 mld. Kč, tj. o 4,1 %) a energetických daní (nenaplnění o 0,3 mld. Kč, tj. o 7,3 %).

Fiskálně nejvýznamnější spotřební daní je **spotřební daň z minerálních olejů**. Rozpočet této daně předpokládal celostátní inkaso ve výši 82,2 mld. Kč, skutečné celostátní inkaso za rok 2020 činilo **84,9 mld. Kč** (plnění na 103,3 %) a bylo tak oproti skutečnosti roku 2019 nižší o 7,6 mld. Kč, tj. o 8,2 %. Na **státní rozpočet** v roce 2020 připadlo z celového výnosu spotřební daně z minerálních olejů **77,2 mld. Kč a 7,7 mld. Kč plynulo do příjmů SFDI**.

Graf č. 9: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z minerálních olejů v letech 2016-2020 (mil. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu vyjadřuje procentní změnu očekávanou rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

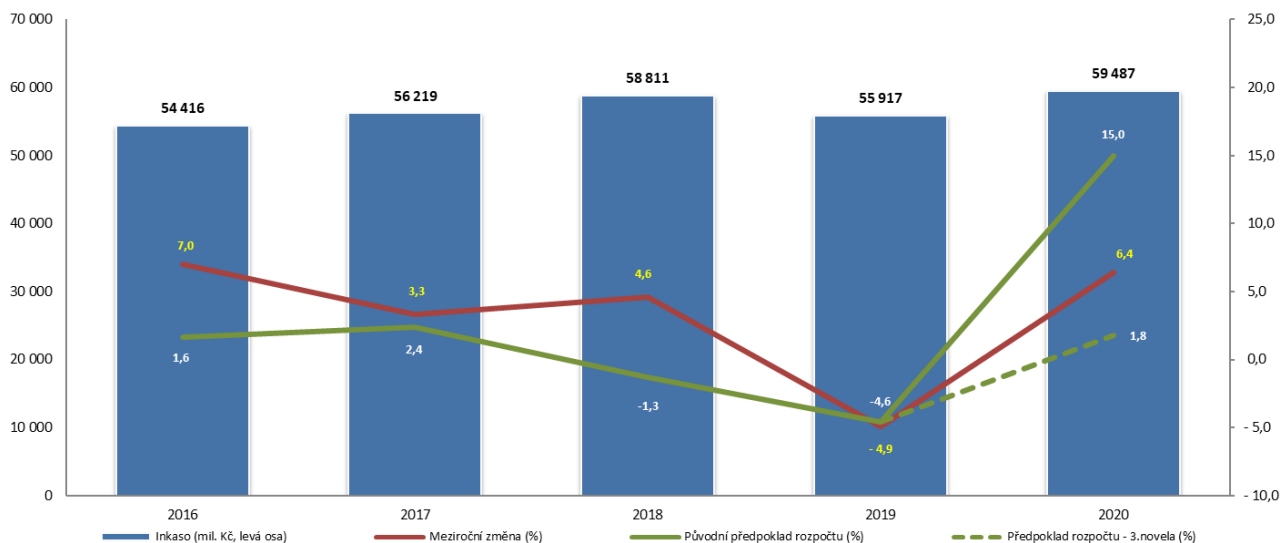
Vratky spotřební daně z minerálních olejů se zvýšily, a to na částku 3,3 mld. Kč, což je oproti minulému období o 1,8 mld. Kč více. Tento zvýšený nárůst vrátek byl ovlivněn zejména změnou legislativy při vracení spotřební daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro zemědělskou prvovýrobu a pro

provádění hospodaření v lese, kdy byla v roce 2019 zavedena možnost uplatnění si nároku na vrácení daně za zdaňovací období kalendářní rok, čímž bylo 1,1 mld. Kč nároku na vrácení daně vzniklého již v roce 2019 vyplaceno až v roce 2020.

Meziroční pokles inkasa byl způsoben snižující se spotřebou pohonných hmot. Tuzemská spotřeba motorové nafty poklesla dle dat ČSÚ meziročně v období ledna až listopadu o 4,4 % a spotřeba motorového benzínu o 10,7 %. Hlavní důvody poklesu lze spatřovat zejména v situaci související s opatřeními proti epidemii COVID-19 (omezení cestování, uzavření hranic, snížená potřeba tranzitní dopravy, omezení výroby v některých podnicích).

V komoditě **tabákových výrobků celkové příjmy za rok 2020 činily 59,5 mld. Kč**, což znamenalo o 2,6 mld. Kč (o 4,5 %) více, než bylo rozpočtováno. Oproti roku 2019 vzrostlo inkaso o 3,6 mld. Kč (o 6,4 %).

Graf č. 10: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z tabákových výrobků (mil. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu vyjadřuje procentní změnu očekávanou rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Rozhodující vliv na růst inkasa oproti předcházejícím rokům mělo navýšení sazeb spotřební daně u všech tabákových komodit přibližně o 10 %, nicméně původně plánovaného zvýšení inkasa daně nebylo z následujících důvodů dosaženo.

V celkovém souhrnu bylo všemi odběrateli odebráno méně tabákových nálepek než za předchozí kalendářní rok, a sice přibližně 1000 mil. kusů (1044 mil. kusů v roce 2019), přičemž rozdíl odebraných tabákových nálepek pro cigarety v meziročním porovnání, tedy z pohledu příjmů nejdůležitější tabákové komodity, činil dokonce 59 mil. kusů. Tento pokles byl do jisté míry způsoben nižší poptávkou zejména zahraničních turistů z okolních zemí (Německo, Rakousko) v souvislosti s pandemií, resp. z ní vyplývajících opatření a chování lidí. Tito turisté, kteří nakupují zejména cigarety s nižším daňovým zatížením (a tedy nižší cenou), dle některých odhadů tvoří až 30 % podílu na trhu s cigaretami v ČR. Z důvodu značného množství zásob, zejména právě v příhraničních oblastech s Německem a Rakouskem byla prodloužena (zákonem č. 229/2020 Sb.) lhůta pro doprodej, stažení a zničení cigaret se starou sazbou daně o jeden měsíc. I přes toto legislativní opatření bylo na konci měsíce června „stahováno“ z trhu 19 mil. jednotkových balení cigaret za účelem zničení pod úředním dozorem s nárokem na vrácení hodnoty tabákových nálepek - spotřební daně. Odhadované negativní dopady tohoto opatření (prodloužení doby doprodeje) na příjmy státního rozpočtu při použití průměrné daně na jednu cigaretu činil zhruba 430 mil. Kč (za měsíc červen bylo prodáno 880 mil. kusů cigaret se starou sazbou daně). Dalším důvodem poklesu odběru tabákových nálepek na cigarety může být přechod části uživatelů na tzv. produkty nové generace např. zahříváné tabákové výrobky, které jsou zatím prezentovány jako méně škodlivé, nebo naopak z důvodu zvýšení ceny cigaret přechod k jemně řezanému tabáku určenému k ruční výrobě cigaret, který stále vychází pro běžného spotřebitele levněji (zde došlo k navýšení počtu odebraných tabákových nálepek oproti roku 2019). U výše zmíněných zahříváných tabákových výrobků došlo v roce 2020 ke zvýšení inkasa téměř na dvojnásobek oproti roku 2019 (z 0,6 mld. Kč v roce 2019 na 1,2 mld. Kč v roce 2020). Toto je však zdůvodněno zejména faktem, že zahříváný tabák se stal předmětem daně ke dni 1. 4. 2019, což v souvislosti

se splatností hodnoty tabákových nálepek – spotřební daně (60 dnů od odběru nálepek) znamenalo faktické inkaso až ve druhé polovině roku 2019.

Tabulka č. 22: Odebrané tabákové nálepy (tabákové výrobky celkem) v letech 2016 – 2020, od dubna 2019 včetně nálepek na zahřívání tabák (mil. ks)

Měsíc	2016		2017		2018		2019		2020	
	Počet odebraných kusů	Sazba daně	Počet odebraných kusů	Sazba daně	Počet odebraných kusů	Sazba daně	Počet odebraných kusů	Sazba daně	Počet odebraných kusů	Sazba daně
leden	63	S	65	T	78	V	65	V	112	V
únor	100	S	101	T	64	V	71	V	60/13	V/Z
březen	93	S	90	T	88	V	115	V	99	Z
duben	94	S	82	T	79	V	111	V	50	Z
květen	83	S	98	T	95	V	79	V	79	Z
červen	93	S	97	T	103	V	53	V	69	Z
červenec	77	S	90	T	92	V	80	V	136	Z
srpen	118	S	99	T	97	V	125	V	109	Z
září	71	S	90	T	90	V	115	V	62	Z
říjen	75	S	80	T	97	V	71	V	85	Z
listopad	60	S	73/7	T/V	99	V	94	V	94	Z
prosinec	44/57	S/T	32/59	T/V	46	V	65	V	32	Z
Celkem	1 028		1 063		1 028		1 044		1 000	

V komoditě **líh** bylo na dani inkasováno za rok 2020 celkem **7,8 mld. Kč**, což představovalo pokles o 0,5 mld. Kč (o 5,7 %) oproti inkasu z roku 2019. Ačkoliv byl odhadován růst inkasa daně v důsledku zvýšení sazeb spotřební daně, došlo dokonce k meziročnímu poklesu. Důvodem byla opatření zaváděná k zastavení šíření nákazy nemoci COVID-19, zejména uzavření restauračních zařízení a také omezený turistický ruch. Tyto faktory způsobily nižší spotřebu produktů podléhajících spotřební dani z lihu, včetně produktů, které byly vyskladněny během předzásobení před zvýšením sazby spotřební daně v roce 2019.

Za rok 2020 dosáhly celkové příjmy **spotřební daně z piva 4,5 mld. Kč**, což představuje v meziročním srovnání pokles přibližně o 0,2 mld. Kč (o 4,2 %). Ačkoliv spotřebu piva rovněž zasáhlo zejména dlouhodobé uzavření restauračních zařízení, která jsou největším odbytištěm sudového piva, dopad do inkasa nebyl tak výrazný jako v případě lihu. Pivovary na tento stav zareagovaly zvýšenou produkcí piva v malospotřebitelských obalech (láhve, PET, plechovky) a následně pravděpodobně došlo k přesunu spotřeby piva do domácností.

Za rok 2020 dosáhly celkové příjmy **spotřební daně z vína a meziproductů 0,4 mld. Kč**, přičemž došlo k růstu inkasa o 41 mil. Kč (o 10,2 %) oproti inkasu v roce 2019. Přestože obliba a spotřeba výrobků podléhajících dani z vína a meziproductů na daňovém území České republiky v posledních letech každoročně mírně stoupá, nemá tato zvýšená spotřeba na výnos daně z dané komodity příliš velký vliv. Tato situace je způsobena zejména skutečností, že roste zejména spotřeba tzv. tichých vín, podléhajících spotřební dani ve výši 0 Kč/hl.

Za rok 2020 činily celkové příjmy tzv. **energetických daní 3,2 mld. Kč**, což představuje pokles o 41 mil. Kč (o 1,2 %) oproti inkasu v roce 2019. Meziročně se snížil výběr daně z elektřiny o 64 mil. Kč a z pevných paliv o 36 mil. Kč, kdy nižší výběr daně u těchto komodit mohla způsobit opatření v souvislosti se šířením nemoci COVID-19 a s tím související hospodářský a ekonomický útlum. Částečně mohl být pokles způsoben ekologičtějším chováním spotřebitelů, kteří upřednostňují výrobky s nižší spotřebou energií.

Státní rozpočet inkasoval v roce 2020 na **odvodu z elektřiny ze slunečního záření 2,2 mld. Kč**, když meziroční nárůst inkasa byl oproti roku 2019 zanedbatelný (0,1 %). U takto nízké meziroční změny nelze jednoznačně určit její důvod. Podle údajů finančních úřadů nedošlo u žádného subjektu v roce 2020 k významnému poklesu či nárůstu. Poplatník může každý rok měnit formu podpory (výkupní cena nebo zelený bonus), tím se mění i základ daně pro odvod z elektřiny ze slunečního záření a následně i sazba odvodu (výkupní cena 10 % a zelený bonus 11 %). V roce 2020 došlo ke zvýšení výkupní ceny elektřiny ze slunečního záření i zeleného bonusu, což také ovlivnilo inkaso tohoto odvodu. Vliv těchto faktorů nelze podrobně monitorovat a tudíž ani podrobně kvantifikovat dopady těchto změn.

Dopady legislativních změn na vývoj inkasa spotřebních a energetických daní v roce 2020

Daňové příjmy za rok 2020 mohly být z hlediska spotřebních daní ovlivněny legislativními změnami zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, na základě následujících předpisů.

Zákon č. 4/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon změnil systém vrácení spotřební daně z tzv. zelené nafty, který je upraven v § 57 zákona o spotřebních daních, s účinností od 1. února 2019, přechodné období však stanovilo, že se tento zákon vztahoval i na období od 1. ledna 2019.

Zákonem byla prodloužena délka zdaňovacího období z jednoho měsíce na tři měsíce (u rybníkářství, provádění hospodaření v lese, respektive v rostlinné, živočišné a kombinované výrobě při vykazování spotřeby podle evidence o skutečné spotřebě), respektive kalendářní rok (v rostlinné, živočišné a kombinované výrobě při vykazování spotřeby pomocí tzv. normativů minimální spotřeby).

Některé subjekty tak od roku 2019 mají možnost volit mezi kvartálním a ročním zdaňovacím obdobím s tím, že lhůta pro podání daňového přiznání je konec následujícího kvartálního období.

Z titulu možnosti využití prodlouženého ročního zdaňovacího období (u rostlinné, živočišné a kombinované výroby při vykazování spotřeby) se v roce 2020 projevilo vrácení daně z nároků uplatněných za roční zdaňovací období roku 2019, u nichž lhůta pro podání daňového přiznání připadla na konec března 2020.

Z titulu prodloužení zdaňovacího období z jednoho měsíce na kvartál (u rostlinné, živočišné a kombinované výroby při vykazování spotřeby pomocí evidence o skutečné spotřebě a u rybníkářství a provádění hospodaření v lese) lze rovněž předpokládat určitý negativní rozpočtový dopad v roce 2020 (oproti roku 2019), neboť osoby, které spotřebovaly minerální oleje v třetím kvartálu 2019, mohly o vrácení daně žádat do konce roku 2019 (tyto vratky se však projevily pravděpodobně až v prvním kvartále 2020), přičemž rovněž nároky za poslední kvartál roku 2019 se rozpočtově projevily až v roce 2020. Naopak v roce 2019 se pravděpodobně projevily pouze nároky za měsíce listopad a prosinec roku 2018. V roce 2020 se proto z tohoto titulu vracela daň za více kalendářních měsíců, než v roce 2019.

Zákon č. 364/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní v souvislosti se zvyšováním příjmů veřejných rozpočtů. V rámci zákona byly příjmy státního rozpočtu pozitivně ovlivněny zejména navýšením sazeb spotřebních daní některých vybraných výrobků. Předmětné navýšení sazeb je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka č. 23: Změny sazeb spotřebních daní v rámci zákona č. 364/2019 Sb.

	Cigarety		Celkem nejméně však Kč/kus	Doutníky a cigarillos Kč/kus	Tabák ke kouření Kč/kg	Surový tabák Kč/kg	Zahřívání tabákové výrobky Kč/g	Lih	
	Pevná Kč/kus	Procentní %						Pěstitelské pálení Kč/hl	Ostatní Kč/hl
Původní sazba daně	1,46	27	2,63	1,71	2 236	2 236	2,236	14 300	28 500
Nová sazba daně	1,61 (+10 %)	30 (+3 p. b.)	2,90 (+10 %)	1,88 (+10 %)	2 460 (+10 %)	2 460 (+10 %)	2,46 (+10 %)	16 200 (+13 %)	32 250 (+13 %)

Nové sazby daně byly účinné od 1. ledna 2020. V případě lihu tak k prvním splatnostem se „zvýšenou“ sazbou daně došlo v březnu 2020 (splatnost spotřební daně z lihu je do 55 dnů po skončení zdaňovacího období, ve kterém vznikla povinnost přiznat daň a zaplatit).

V případě tabákových výrobků a zahřívání tabákových výrobků byly tyto komodity uváděny do volného daňového oběhu s novou tabákovou nálepkou (novou sazbou daně) od 1. března 2020. V případě surového tabáku byla nová sazba daně aplikována rovněž od 1. března 2020.

Rovněž je nutné zmínit, že v případě zahřívání tabákových výrobků se v rozpočtu potenciálně pozitivně projevila i skutečnost, že tyto komodity byly v roce 2019 zdaněny pouze omezeně, protože nálepky na tyto komodity bylo možné objednávat až od 1. dubna 2019 a povinnost uvádět tyto výrobky značené (tj. zdaněné) do volného daňového oběhu byla stanovena až od 15. května 2019. Neznačené zahřívání tabákové výrobky se navíc mohly vyskytovat na trhu až do 4. listopadu 2019.

Zákon rovněž umožnil osvobodit od daně pivo, které je vyrobeno fyzickou osobou v zařízení pro domácí výrobu piva výhradně pro vlastní spotřebu této osoby a osob s ní tvořících společně hospodařící domácnost, osob jí blízkých nebo jejích hostů, až do množství 2000 l za kalendářní rok, oproti dosavadním 200 l. Toto

opatření má potenciál negativního dopadu na státní rozpočet, nicméně tento dopad byl pravděpodobně s ohledem na strukturu trhu zanedbatelný.

Zákon č. 229/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2. Tento zákon obsahoval celkem tři opatření. Umožnění navrácení nespotřebovaného piva zpět do daňového skladu za účelem jeho likvidace nebo přepracování (s nárokem na vrácení daně), dočasné prodloužení lhůty pro doprodej cigaret se „starou“ sazbou daně z dosavadních tří kalendářních měsíců na čtyři a umožnění uplatnění nároku na vrácení daně z tzv. zelené nafty pro přiznání podávaná do 31. března 2020, a to o 41 dní. Hlavním cílem těchto opatření byla podpora podnikatelského sektoru, který byl negativně zasažen uzavřením obchodů a provozoven v souvislosti s pandemií COVID-19 na základě přijatých krizových vládních opatření.

Zákon č. 299/2020 Sb., kterým se mění některé daňové zákony v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 a zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů. Zákonem byla zkrácena lhůta pro vrácení vratitelného přeplatku z tzv. zelené nafty, ve většině případů ze šedesáti na čtyřicet kalendářních dnů po uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání nebo dodatečného daňového přiznání k uplatnění nároku na vrácení daně. U tohoto opatření lze očekávat marginální negativní dopad na státní rozpočet.

Vzhledem k tomu, že opatření nabylo účinnosti až 1. července 2020, ovlivnilo dopady na státní rozpočet v roce 2020 zkrácení lhůt pouze u daňových přiznání podávaných až do konce třetího kvartálu roku 2020.

Z hlediska **energetických daní** byl státní rozpočet v roce 2020 pozitivně ovlivněn samotným zněním zákona, a to v důsledku navýšení sazby daně ze zemního plynu určeného k pohonu motorů (tj. zejména stlačeného zemního plynu – CNG), kdy od 1. ledna 2020 sazba daně vzrostla z 136,80 Kč/MWh spalného tepla na 264,80 Kč/MWh spalného tepla.

2.5 Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí

Výnos z poplatků v oblasti životního prostředí činil 2 019,7 mil. Kč, plnění rozpočtu dosáhlo 102,6 % rozpočtované částky ve výši 1 969,0 mil. Kč. Z pohledu státního rozpočtu je rozhodující odvod za ukládání radioaktivního odpadu, který se řídí zákonem č. 263/2016 Sb., atomový zákon a který se na celkové částce podílí 82,6 %. Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu činily 15,4 % z celkové částky.

V roce 2020 dosáhl **odvod za ukládání radioaktivního odpadu**, jehož příjemcem je kapitola Operace státních finančních aktiv, 1 667,6 mil. Kč a oproti roku 2019 se snížil o 24,6 mil. Kč. Předpokládaná rozpočtovaná výše 1 550 mil. Kč tak byla naplněna na 107,6 %.

V roce 2020 činil odvod za **odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu** do státního rozpočtu 311,0 mil. Kč a oproti roku 2019 se snížil o 109,7 mil. Kč. Předpokládaná rozpočtovaná výše 400 mil. Kč tak byla naplněna na 77,8 %.

2.6 Správní poplatky

Tato položka zahrnuje poplatky stanovené zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích v platném znění, který upravuje inkaso poplatků za správní úkony a správní řízení, jejichž výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod. upravená zvláštními zákony. Správní poplatky jsou příjmem jednotlivých kapitol věcně příslušných správců.

Za rok 2020 inkasoval státní rozpočet na správních poplatcích **2 159,6 mil. Kč**. Předpokládaný výnos státního rozpočtu ve výši 2 426,7 mil. Kč nebyl naplněn o 267,3 mil. Kč, což představovalo plnění rozpočtu po změnách na 89,0 %. Proti roku 2019 bylo na správních poplatcích vybráno o 78,7 mil. Kč méně. Hlavními příjemci těchto příjmů byly kapitoly Český úřad zeměměřický a katastrální (1 170,2 mil. Kč) a Ministerstvo zahraničních věcí (476,1 mil. Kč).

Rozpočtový výnos ze správních poplatků lze pro státní rozpočet a jednotlivé kapitoly jen kvalifikovaně odhadnout podle skutečností minulých let. Inkasované příjmy závisí na skutečně podaných návrzích na správní řízení, která jsou předmětem správního poplatku. Na výnos správních poplatků má značný vliv i změna právních předpisů.

V údajích není zahrnut výnos ze správních poplatků vybraných územními samosprávnými celky za přenesený výkon státní správy. Jimi vybrané správní poplatky jsou příjmem územních rozpočtů.

2.7 Daně z majetkových a kapitálových převodů (majetkové daně)

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2020 byly zapracovány příjmy z majetkových daní ve výši 3,2 mld. Kč. Skutečné **příjmy z majetkových daní dosáhly** ke dni 31. 12. 2020 výše **2 802,5 mil. Kč**, což představuje 87,6 % rozpočtové částky a meziroční propad inkasa oproti roku 2019 o 11 072,0 mil. Kč, tj. o 79,8 %.

Tabulka č. 24: Meziroční srovnání inkasa majetkových daní (mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění	Index 2020/2019
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5	6=5:4	7=5:2
Majetkové daně celkem	13 875,0	3 200,0	3 200,0	2 802,5	87,6	20,2
Daň dědická	1,2	0,0	0,0	0,5	x	38,6
Daň darovací	1,3	0,0	0,0	0,3	x	23,3
Daň z převodu nemovitostí	26,0	0,0	0,0	5,3	x	20,4
Daň z nabytí nemovitých věcí	13 846,6	3 200,0	3 200,0	2 796,4	87,4	20,2

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny

Daň dědická a daň darovací

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále je „zákon o trojdani“), byl ke dni 31. 12. 2013 zrušen zákonným opatřením Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí. Právní úprava daně dědické a daně darovací byla s účinností od 1. 1. 2014 inkorporována pod režim daní z příjmů. Z uvedeného důvodu je inkaso daně dědické a inkaso daně darovací prakticky zanedbatelné.

Inkaso zrušené daně **z převodu nemovitostí** dosáhlo v roce 2019 výše 26,0 mil. Kč a za stejné období roku 2020 dosáhlo již pouze 5,0 mil. Kč, tedy o 21,0 mil. Kč méně, o 79,6 %. Obdobně jako u inkasa **daně dědické a daně darovací** došlo důsledkem zrušení zákona o trojdani k minimalizaci výnosů, neboť výběr této daně se vztahuje pouze na úplatné převody a přechody nemovitostí uskutečněné do 31. 12. 2013.

Daň z nabytí nemovitých věcí (s účinností do 31. 12. 2013 daň z převodu nemovitostí)

Dne 1. 1. 2014 nabylo účinnosti zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, kterým došlo ke zrušení zákona o trojdani.

Přestože schválená rozpočtovaná částka za daň z nabytí nemovitých věcí na rok 2020 činila původně 11,0 mld. Kč a inkaso za první pololetí dosáhlo celkem 4 006,8 mil. Kč, v návaznosti na výše uvedené, došlo v roce 2020 k výraznému poklesu inkasa daně z nabytí nemovitých věcí. Konečná výše inkasa proto za rok 2020 činila pouze **2 796,0 mil. Kč**, což je oproti roku 2019 o 11 051,0 mil. Kč (o 79,8 %) méně.

Inkaso daně z nabytí nemovitých věcí bylo v průběhu roku 2020 značně ovlivněno několika faktory, z nichž hlavním byl negativní dopad na společnost způsobený šířením viru SARS-CoV-2, v důsledku čehož byl vyhlášen ke dni 12. března 2020 první nouzový stav. V souvislosti s nastalou situací bylo vydáno Rozhodnutí ministryně financí čj. MF-7633/2020/3901-2 o prominutí příslušenství daně, zálohy na daň a správního poplatku z důvodu mimořádné události, dle kterého mohli poplatníci daně podat daňové přiznání a zaplatit daň nebo zálohu na dani až do dne 31. 8. 2020, pokud lhůta pro podání daňového přiznání končila v období od 31. 3. 2020 do 31. 7. 2020. Poté bylo vydáno druhé Rozhodnutí ministryně financí čj. 15195/2020/3901-4 o prominutí daně, příslušenství daně a správních poplatků z důvodu mimořádné události, kterým lhůta k podání daňového přiznání byla prodloužena do 30. 11. 2020 za podmínky, že k podání daňového přiznání a k úhradě daně z nabytí nemovitých věcí nebo zálohy na této dani dojde nejpozději dne 31. 12. 2020.

S ohledem na trvající pandemii a ve snaze povzbudit realitní trh Ministerstvo financí předložilo Parlamentu ČR v polovině roku 2020 návrh zákona na zrušení daně z nabytí nemovitých věcí. Zákon č. 386/2020 Sb.,

kterým se zrušuje zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, a mění a zrušují další související právní předpisy, nabytí účinnosti ode dne 26. 9. 2020 (dále jen „zrušující zákon“).

Dle přechodného ustanovení zrušujícího zákona byl jako rozhodný den, od kterého došlo k faktickému zrušení daně z nabytí nemovitých věcí, stanoven den 31. března 2020, pokud v tento den nebo později skončila lhůta pro podání daňového přiznání. To znamená, že právní úprava zrušujícího zákona se vztahuje na nabytí nemovité věci v případech, kdy k provedení vkladu do katastru nemovitostí došlo od prosince 2019 nebo, pokud nemovitá věc není evidována v katastru nemovitostí, k nabytí vlastnického práva došlo od prosince 2019. Ke dni nabytí účinnosti zrušujícího zákona tak poplatníkům, kteří naplňovali podmínky zániku daňové povinnosti vymezené zrušujícím zákonem, zanikla ex lege nejen jejich daňová povinnost, ale i práva a povinnosti s ní související.

2.8 Daň z hazardních her a odvod z loterií a jiných podobných her

Schválený státní rozpočet na rok 2020 obsahoval daň z hazardních her podle zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů, včetně zrušeného odvodu z loterií a jiných podobných her, v předpokládaném plnění ve výši 4 400,0 mil. Kč. Inkaso daně z hazardních her a zrušeného odvodu z loterií a jiných podobných her, které bylo převedeno do státního rozpočtu, dosáhlo **5 145,9 mil. Kč**.

Tabulka č. 25: Vývoj příjmů státního rozpočtu z daně z hazardních her a odvodu z loterií a jiných podobných her (tis. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění	Index 2020/2019
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5	6=5:4	7=5:2
Daň z hazardních her s výjimkou dílčí daně z technických her	4 940 144	4 400 000	4 400 000	5 144 080	116,9	104,1
Zrušený odvod z loterií a podob. her kromě z výher. hr. př.	14 333	0	0	1 295	x	9,0
Zrušený odvod z výherních hracích přístrojů	1 093	0	0	573	x	52,4
Celkem	4 955 570	4 400 000	4 400 000	5 145 948	117,0	103,8

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny

V údajích za rok 2020 je zohledněno inkaso daně plynoucí z hazardních her za 4. čtvrtletí roku 2019 a za 1. - 3. čtvrtletí roku 2020.

Daň z hazardních her se v zákonem stanoveném poměru rozděluje do státního rozpočtu a do rozpočtu obcí. Správu daně z hazardních her vykonává od 1. dubna 2019 výhradně Specializovaný finanční úřad. Správa této daně je vykonávána dle daňového řádu a daň je placena čtvrtletně, neboť zdaňovacím obdobím je kalendářní čtvrtletí.

Daň z hazardních her je rozdělována dle následujícího rozpočtového určení stanoveného zákonem o dani z hazardních her. Celostátní hrubý výnos z dílčí daně z technických her je z 35 % příjmem státního rozpočtu a z 65 % příjmem rozpočtu obcí. Celostátní hrubý výnos z dílčích daní z ostatních hazardních her je ze 70 % příjmem státního rozpočtu a z 30 % příjmem rozpočtu obcí.

Ve srovnání s rokem 2019 došlo ke zvýšení tohoto druhu příjmů státního rozpočtu o 203,9 mil. Kč. Tento nárůst nebyl markantní, nicméně je nutné si uvědomit, že k němu došlo za účinnosti omezujících opatření spojených se zamezením šíření nemoci COVID-19. Zde se projevilo hned několik zásadních faktorů. Jednalo se zejména o to, že část provozovatelů hazardních her byla nucena uzavřít své provozovny, což postihlo zejména provozovatele živých a technických her v kamenných provozovnách. V 1. pololetí 2020 byla takřka na celém světě přerušena veškerá profesionální sportovní aktivita, což významně zasáhlo oblast kurzového sázení. V průběhu 1. pololetí 2020 požádalo 33 daňových subjektů o povolení posečkáni úhrady daně z hazardních her, případně o povolení rozložení úhrady daně na splátky (dále také „posečkáni“). Všem žádostem o povolení posečkáni bylo v souladu s ustanovením § 156 odst. 1. písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů Specializovaným finančním úřadem vyhověno. Celková výše posečkané daně z hazardních her na základě žádostí podaných v 1. pololetí 2020 činila 1 156,2 mil. Kč.

Vzhledem k délce posečkáni však byla ve 2. pololetí 2020 veškerá částka posečkané daně uhrazena a tato skutečnost tudíž neovlivnila celkové plnění státního rozpočtu u této daně. Lze tedy konstatovat, že v celkovém kontextu situace, která panovala v České republice je překročení plnění státního rozpočtu za rok

2020 u daně z hazardních her příjmem překvapením. Ukazuje se, že v případě zrušení omezujících opatření jsou velmi brzy opětovně generovány příjmy na dani z hazardních her. Podstatný vliv na inkaso této daně má také skutečnost, že značná část hráčů se přesunuje do prostředí on-line sázení, které není opatřeními nijak omezováno.

2.9 Ostatní daňové příjmy

Z ostatních daňových příjmů státního rozpočtu lze uvést například **odvody nahrazující zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností** inkasované podle zákona 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Jejich výše **976,9 mil. Kč** překročila původní plán o 370,9 mil. Kč a meziročně vzrostla o 39,6 mil. Kč.

Příjmy státního rozpočtu z vydávání kolkových známek činily **854,5 mil. Kč**, byly plněny na 106,8 % rozpočtu a meziročně vzrostly o 4,1 mil. Kč.

Příjmy úhrad za dobývání nerostů a poplatků za geologické práce vykázané v příjmech kapitol Český báňský úřad, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo životního prostředí (mimo to jsou i příjmem obcí) meziročně klesly o 112,6 mil. Kč na **501,3 mil. Kč**. Jejich rozpočet nebyl naplněn o 48,7 mil. Kč. Na příjmech se nejvíce podílel Český báňský úřad (60 %).

Poplatek na činnost Energetického regulačního úřadu, inkasovaný podle zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších zákonů, naplnil rozpočet na 100 % a dosáhl objemu **289,6 mil. Kč**, tj. meziročně o 3,8 mil. Kč méně.

Udržovací poplatek Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost placený podle zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon, a podle nařízení vlády č. 347/2016 Sb., o sazbách poplatků na odbornou činnost tohoto úřadu byl ve výši **170,8 mil. Kč**, což bylo o 0,8 mil. Kč více než předpokládal státní rozpočet.

V rámci ostatních daňových příjmů byla na položce „1704 – Příslušenství“ vykázána záporná částka ve výši 2,0 mld. Kč. Záporná hodnota byla výrazně ovlivněna úhradou úroků z neoprávněného jednání správce daně na základě prohraných soudních sporů s energetickými společnostmi ve věci vyměření daně darovací ze získaných emisních povolenek v letech 2011 a 2012. Jednalo se o vyplacené úroky v objemu 1,5 mld. Kč z prostředků, které Finanční správa dle soudních rozhodnutí neoprávněně zadržovala. Do celkové záporné částky měly dopad i další úhrady úroků z neoprávněného jednání správce daně v oblasti dalších daní.

2.10 Daňové příjmy veřejných rozpočtů

V tomto bodě je pro informaci uveden krátký rozbor daňových příjmů veřejných rozpočtů vycházejících z finančních výkazů organizačních složek státu, územních samosprávných celků a Státního fondu dopravní infrastruktury a také z podkladů zdravotních pojišťoven.

Souhrn rozpočtů daňových příjmů zmíněných složek veřejných rozpočtů představoval pro rok 2020 objem 1 772,9 mld. Kč, což bylo meziročně o 7,3 %, tj. o 139,1 mld. Kč méně než činilo skutečné inkaso těchto příjmů v roce 2019. Skutečné inkaso dosáhlo v roce 2020 výše **1 834,5 mld. Kč**, což představovalo 103,5 % celoročně rozpočtovaného objemu a meziroční pokles o 77,5 mld. Kč, tj. o 4,1 %. Z toho nejvyšší absolutní pokles vykazalo inkaso daně z příjmů právnických osob o 27,7 mld. Kč, tj. 14,3 %, dále daně z příjmů fyzických osob o 15,1 mld. Kč, tj. o 6,1 %, a majetkové daně o 11,1 mld. Kč, tj. o 79,8 %.

Ze skutečného celostátního výnosu daní připadlo na státní rozpočet 1 258,7 mld. Kč, tj. 68,6 % celkové částky. Podíl rozpočtů územně samosprávných celků činil 16,4 %, tj. 301,7 mld. Kč - z toho na daňové příjmy obcí připadlo 230,9 mld. Kč a krajů 70,8 mld. Kč. Státnímu fondu dopravní infrastruktury z celku náleželo 17,8 mld. Kč, tj. 1,0 %. Zdravotní pojišťovny se na daňových příjmech podílely výnosem 256,3 mld. Kč, tj. podílem 14,0 %.

Přehled o daňových příjmech veřejných rozpočtů podávají následující tabulky.

Tabulka č. 26: Struktura daňových příjmů veřejných rozpočtů v roce 2020 (mld. Kč)

UKAZATEL	Celkem rok 2020		v tom:									
			Státní rozpočet		Obce		Kraje		SFDI		Zdravotní pojišťovny	
	Rozpočet	Skut.	Rozpočet	Skut.	Rozpočet	Skut.	Rozpočet	Skut.	Rozpočet	Skut.	Rozpočet	Skut.
DAŇOVÉ PŘÍJMY VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ	1 772,9	1 834,5	1 202,9	1 258,7	213,8	230,9	64,7	70,8	20,4	17,8	271,2	256,3
Daňové příjmy bez povinného pojistného	962,9	1 037,7	664,0	718,2	213,8	230,9	64,7	70,8	20,4	17,8	x	x
Daň z přidané hodnoty (DPH)	430,1	426,3	290,3	287,9	102,6	101,7	37,2	36,8	x	x	x	x
Spotřební daně *)	158,2	162,5	149,8	154,8	x	x	x	x	8,4	7,7	x	x
Daně z příjmů právnických osob	123,4	165,7	77,8	108,4	35,3	43,6	10,3	13,7	x	x	x	x
Daně z příjmů PO	115,3	158,9	77,8	108,4	27,5	37,1	10,0	13,4	x	x	x	x
Daně z příjmů PO za obce	7,8	6,5	x	x	7,8	6,5	x	x	x	x	x	x
Daně z příjmů PO za kraje	0,3	0,3	x	x	x	x	0,3	0,3	x	x	x	x
Daně z příjmů fyzických osob	197,9	231,6	130,7	154,1	50,1	57,8	17,1	19,8	x	x	x	x
placena plátcí	185,8	204,9	122,6	135,3	47,2	52,0	16,0	17,7	x	x	x	x
placena poplatníky	0,0	5,7	0,0	4,6	0,0	0,8	0,0	0,3	x	x	x	x
vybíraná srážkou	12,1	20,9	8,1	14,2	2,9	4,9	1,1	1,8	x	x	x	x
Silniční daň	6,4	5,9	x	x	x	x	x	x	6,4	5,9	x	x
Daň z nemovitých věcí	11,1	11,6	x	x	11,1	11,6	x	x	x	x	x	x
Majetkové daně	3,2	2,8	3,2	2,8	x	x	x	x	x	x	x	x
Dálníční poplatek	5,6	4,2	x	x	x	x	x	x	5,6	4,2	x	x
Ostatní daně a poplatky	27,0	27,1	12,2	10,3	14,7	16,3	0,1	0,5	x	x	x	x
Pojistné na SZ a příspěvek na SPZ	538,8	540,5	538,8	540,5	x	x	x	x	x	x	x	x
Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	271,2	256,3	x	x	x	x	x	x	x	x	271,2	256,3

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny

Tabulka č. 27: Meziroční srovnání daňových příjmů veřejných rozpočtů (mld. Kč)

UKAZATEL	Celkem 2018			Celkem 2019			Celkem 2020			Meziroční rozdíl skutečností		Meziroční index skutečností	
	Rozpočet	Skutečnost	%	Rozpočet	Skutečnost	%	Rozpočet	Skutečnost	%	2019-2018	2020-2019	2019/2018	2020/2019
	schválený	plnění	plnění	schválený	plnění	plnění	schválený	plnění	plnění				
DAŇOVÉ PŘÍJMY VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ	1 766,8	1 793,0	101,5	1 917,9	1 912,1	99,7	1 772,9	1 834,5	103,5	119,1	-77,5	106,6	95,9
Daňové příjmy bez povinného pojistného	1 041,0	1 041,8	100,1	1 110,7	1 104,7	99,5	962,9	1 037,7	107,8	62,8	-67,0	106,0	93,9
Daň z přidané hodnoty (DPH)	416,1	412,1	99,1	441,4	430,9	97,6	430,1	426,3	99,1	18,8	-4,6	104,6	98,9
Spotřební daně	162,9	167,4	102,8	165,8	167,2	100,8	158,2	162,5	102,7	-0,3	-4,7	99,8	97,2
Daně z příjmů právnických osob	182,1	178,9	98,2	190,9	193,4	101,3	123,4	165,7	134,3	14,5	-27,7	108,1	85,7
Daně z příjmů PO	175,4	171,6	97,8	184,2	185,5	100,7	115,3	158,9	137,8	13,8	-26,6	108,1	85,7
Daně z příjmů PO za obce	6,3	6,9	110,1	6,3	7,7	122,2	7,8	6,5	83,0	0,8	-1,2	111,0	84,1
Daně z příjmů PO za kraje	0,4	0,3	84,2	0,4	0,3	69,9	0,3	0,3	108,0	-0,1	0,0	83,1	115,8
Daně z příjmů fyzických osob	218,1	219,3	100,6	248,5	246,8	99,3	197,9	231,6	117,0	27,5	-15,1	112,5	93,9
placena plátcí	193,8	193,2	99,7	221,5	216,3	97,7	185,8	204,9	110,3	23,1	-11,4	112,0	94,7
placena poplatníky	8,5	7,8	92,1	9,2	10,0	108,5	0,0	5,7	x	2,1	-4,2	127,4	57,6
vybíraná srážkou	15,8	18,3	115,7	17,8	20,5	114,9	12,1	20,9	173,1	2,2	0,5	111,9	102,4
Silniční daň	6,1	6,1	100,6	6,3	6,6	105,2	6,4	5,9	91,6	0,5	-0,8	107,9	88,5
Daň z nemovitých věcí	11,4	10,9	95,2	12,0	10,9	90,9	11,1	11,6	104,2	0,1	0,7	100,5	106,0
Majetkové daně	12,0	13,6	113,6	12,3	13,9	112,8	3,2	2,8	87,6	0,2	-11,1	101,8	20,2
Dálníční poplatek	5,0	5,3	106,1	5,1	5,4	106,3	5,6	4,2	75,8	0,1	-1,2	102,2	78,3
Ostatní daně a poplatky	27,3	28,1	103,0	28,4	29,6	103,9	27,0	27,1	100,5	1,4	-2,4	105,0	91,7
Pojistné na SZ a příspěvek na SPZ	496,9	513,3	103,3	556,4	551,7	99,2	538,8	540,5	100,3	38,4	-11,2	107,5	98,0
Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	228,8	237,8	103,9	250,7	255,7	102,0	271,2	256,3	94,5	17,9	0,6	107,5	100,2

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny

3 Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

V důsledku vyhlášení nouzového stavu v ČR a v souvislosti s mimořádnými opatřeními k zamezení šíření epidemického onemocnění COVID-19 došlo k útlumu ekonomiky, což znamenalo výrazné snížení tempa růstu objemu mezd a platů, které mají zásadní podíl na příjmech z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Projevilo se rovněž prominutí placení povinných záloh na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti u OSVČ podle zákona č. 136/2020 Sb. a prominutí placení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti některými zaměstnavateli jako poplatníky pojistného podle zákona č. 300/2020 Sb.

Zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2020, byl novelizován a došlo tak mj. ke snížení schváleného rozpočtu příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti u kapitoly MPSV. Původně schválený rozpočet 586,4 mld. Kč byl zákonem č. 129/2020 Sb. snížen o 25 mld. Kč, zákonem č. 208/2020 Sb. o 5 mld. Kč a zákonem č. 323/2020 Sb. o 17,6 mld. Kč, celkem tedy o 47,6 mld. Kč na 538,8 mld. Kč.

Opatření přijatá v souvislosti s epidemií onemocnění COVID-19

Podle zákona č. 136/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a důchodového pojištění v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020, nebyly OSVČ povinny platit předepsané zálohy na pojistné na důchodové pojištění a státní příspěvek na politiku zaměstnanosti za měsíce březen až srpen 2020. Pojistné za kalendářní rok 2020 bude sníženo o částky minimálních záloh na pojistné podle počtu kalendářních měsíců výkonu samostatné výdělečné činnosti a jejího charakteru za období březen až srpen 2020. Kvalifikovaný odhad dopadu byl vyčíslen na 14,0 mld. Kč.

V souvislosti s prodloužením termínu pro podání daňového přiznání za rok 2019 došlo také k posunutí termínu pro podání Přehledu o příjmech a výdajích za rok 2019. Ten mohly OSVČ podat bez sankcí až do 18. 9. 2020.

Zákon č. 255/2020 Sb., o snížení penále z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného zaměstnavateli jako poplatníky v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně některých zákonů, umožnil odklad placení pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel jako poplatník ze svého vyměřovacího základu, za měsíce květen, červen a červenec 2020. Pokud zaměstnavatel pojistné za zaměstnavatele uhradil nejpozději do 20. října 2020 a současně za měsíce květen, červen a červenec hradil pojistné za zaměstnance včas a ve stanovené výši, bylo penále, které z důvodu pozdní úhrady pojistného za zaměstnavatele vzniklo, sníženo o 80 %.

Zákonem č. 300/2020 Sb., o prominutí pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného některými zaměstnavateli jako poplatníky v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, bylo upraveno prominutí pojistného, které platí zaměstnavatel jako poplatník pojistného ze svého vyměřovacího základu za měsíce červen, červenec a srpen 2020. Snížit pojistné si mohl zaměstnavatel, který nezaměstnával v posledním dni měsíce více než 50 zaměstnanců v pracovním poměru účastných nemocenského pojištění a splňoval tyto podmínky: počet zaměstnanců v pracovním poměru, zjištěný ke konci každého z těchto 3 měsíců, se v porovnání se stavem takových zaměstnanců v březnu 2020 nesnížil o více než 10 % a úhrn vyměřovacích základů zaměstnanců v pracovním poměru za jednotlivý měsíc (z výše tří uvedených) se v porovnání s úhrnem vyměřovacích základů takových zaměstnanců v březnu 2020 nesnížil o více než 10 %.

Výběr pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 28: Povinné a dobrovolné pojistné na sociální zabezpečení (mil. Kč)

Pojistné na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti	2019 skutečnost	2020			% plnění (skut./rozp. po změn.)	Index v % 2020/2019	Rozdíl skutečností 2020-2019
		Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost			
MPSV	536 147	522 903	522 903	524 211	100,3	97,8	-11 936
Min. obrany	4 760	5 019	5 019	4 960	98,8	104,2	200
Min. vnitra	8 738	8 818	8 818	9 252	104,9	105,9	514
Min. spravedlnosti	1 235	1 243	1 243	1 257	101,1	101,8	22
Min. financí	764	789	789	775	98,2	101,4	11
GIBS	66	72	72	68	94,4	103,0	2
Celkem povinné pojistné	551 710	538 844	538 844	540 523	100,3	98,0	-11 187
Dobrovolné pojistné	575	310	310	528	170,3	91,8	-47
Celkem povinné a dobrovolné pojistné	552 285	539 154	539 154	541 051	100,4	98,0	-11 234

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené povinně plátcí podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, bylo inkasováno ve výši 540,5 mld. Kč. Proti roku 2019 se výběr pojistného snížil o 11,2 mld. Kč, což představuje pokles o 2,0 %. Rozpočet roku 2020 byl splněn na 100,3 %.

Kromě povinného pojistného placeného ze zákona bylo vybráno v rámci nedaňových příjmů dobrovolné pojistné ve výši 528 mil. Kč. Z této částky činilo nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných 241 mil. Kč a dobrovolné důchodové pojištění 287 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2019, ve kterém bylo vybráno na dobrovolném pojistném 575 mil. Kč, se snížilo inkaso tohoto pojistného téměř o 8,2 %.

Z důvodu epidemie je z dlouhodobé časové řady inkasa dobrovolného pojistného patrné v roce 2020 přerušení vzestupného trendu důchodového pojištění.

Tabulka č. 29: Vývoj dobrovolného pojistného (mil. Kč)

Dobrovolné pojistné	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
na nemocenské pojištění od OSVČ	559	321	171	190	196	200	204	207	219	268	241
na důchodové pojištění	110	125	130	138	154	175	200	245	269	307	287
Celkem	669	446	301	328	350	375	404	452	488	575	528

Pojistné na důchodové pojištění, které je sledováno ve státním rozpočtu jako závazný ukazatel, bylo inkasováno ve výši 485,2 mld. Kč. Schválený rozpočet ve výši 482 mld. Kč byl plněn na 100,7 %. Proti roku 2019 šlo o pokles těchto výdajů o téměř 8,9 mld. Kč (tj. o 1,8 %). V úhrnu bylo na důchodovém pojištění povinném a dobrovolném získáno celkem 485,4 mld. Kč.

Z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vybraného v roce 2020 představovaly příjmy z vlastního pojistného, tj. pojistného bez pokut, penále a přírážek k pojistnému 540,0 mld. Kč (551,2 mld. Kč v roce 2019). Na pokutách a penále bylo v roce 2020 vybráno 493,8 mil. Kč, což bylo o 44,6 mil. Kč méně než v roce 2019. Na pokutách bylo přitom z této částky uhrazeno 14,9 mil. Kč, na penále 477,8 mil. Kč. Na přírážce k pojistnému dosáhly příjmy výše 305 tis. Kč. Na položce 1629 (nevyjasněné, neidentifikované a nezařazené příjmy z pojistného na SZ) jsou evidovány příjmy ve výši 859 tis. Kč.

Na povinném pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vybraném v roce 2020 zaplatili zaměstnavatelé 410,5 mld. Kč, zaměstnanci 107,5 mld. Kč a 22 mld. Kč osoby samostatně výdělečně činné. Výše podílu plateb jednotlivých skupin plátců vyplývá ze sazeb pojistného daných právním předpisem.

V roce 2020 odvádělo České správě sociálního zabezpečení pojistné 281 650 zaměstnavatelů s 4 576 767 pojištěnci. Proti roku 2019 se snížil počet zaměstnavatelů o 1 375 a počet pojištěnců klesl o 49 343.

Celkové vyměřovací základy pojištěnců zaměstnavatelů v roce 2020 činily 1 595,9 mld. Kč, tj. o 10,2 mld. Kč méně než v roce 2019.

K 31. 12. 2020 bylo evidováno 716 697 osob samostatně výdělečně činných s povinností platit zálohy na důchodové pojištění a 97 439 osob samostatně výdělečně činných nemocensky pojištěných. Proti stejnému období roku 2019 došlo ke zvýšení počtu osob samostatně výdělečně činných s povinností platit zálohy na důchodové pojištění o 11 070 a ke zvýšení počtu osob samostatně výdělečně činných nemocensky pojištěných o 166.

4 Daňové nedoplatky

Daňové nedoplatky představují rozdíl mezi daní, která měla být zaplacená, a skutečně zaplacenou částkou. Daní, která měla být zaplacená, může být nejen daň poplatníkem nebo plátcem přiznaná, ale i daň doměřená správcem daně a příslušenství daně (penále, pokuty, úrok, náklady řízení atd.). Daňové nedoplatky se týkají jak daňových příjmů státního rozpočtu, tak i daňových příjmů územních samosprávných celků a státních fondů.

Nedoplatky všech daňových příjmů dosáhly ke konci roku 2020 objemu 112,3 mld. Kč a proti roku 2019 vzrostly o 8,8 mld. Kč, tj. o 8,5 %.

Tabulka č. 30: Stav a vývoj nedoplatků daňových příjmů od konce roku 2015 (mld. Kč)

Stav nedoplatků evidovaných FS ČR, CS ČR a ČSSZ	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rozdíl 2020-2019	Změna v % 2020/2019
Celkové nedoplatky	179,98	127,50	120,87	110,81	103,48	112,30	8,82	8,5
DPH	76,75	38,37	34,18	28,14	22,71	27,78	5,07	22,3
SD (vč. tzv. energetických daní)	9,21	10,07	9,86	9,44	10,02	11,02	1,00	10,0
DPPO	13,34	7,76	8,13	6,19	6,26	7,57	1,31	20,9
DPFO (z příznání a ze závislé činnosti) *	10,66	5,86	4,53	4,01	3,72	4,58	0,86	23,2
Daň z příjmů srážkou § 36 (DPPO i DPFO)	0,32	0,19	0,27	0,34	0,17	0,29	0,12	73,1
Daň z nabytí nemovitých věcí **	2,07	1,41	1,11	0,94	0,77	0,66	-0,12	-15,1
Cl	0,42	0,22	0,25	0,15	0,13	0,09	-0,04	-32,7
Daň silniční	1,32	0,74	0,53	0,43	0,38	0,47	0,09	24,4
Daň z nemovitých věcí	0,86	0,62	0,51	0,45	0,41	0,50	0,09	20,6
Daň z hazardu (vč. zrušených odvodů z lot)	0,12	0,12	0,02	0,02	0,14	0,30	0,16	112,7
Pojistné na soc. zabezpečení	61,29	59,97	59,23	58,75	57,11	57,28	0,17	0,3
Ostatní (dopočet)	3,60	2,17	2,25	1,96	1,65	1,76	0,11	6,9
Z celku:								
Nedoplatky evid. Finanční správou ČR	107,87	55,87	50,32	41,62	35,40	43,12	7,72	21,8
Nedoplatky evid. ČSSZ	61,28	59,96	59,23	58,75	57,11	57,28	0,17	0,3
Nedoplatky evid. Celní správou ČR	10,83	11,67	11,32	10,44	10,97	11,90	0,93	8,5

* vč. kompenzačního bonusu (= pomoc malým podnikatelům v souvislosti s COVID-19) vypláceného z inkasa daně z příjmů ze závislé činnosti

** vč. nedoplatků na dani z převodu nemovitostí platné do 31. 12. 2013

Největší objem nedoplatků ve výši **57,3 mld. Kč** (podíl na celku 51,0 % a meziroční růst o 0,2 mld. Kč) evidovala ke konci roku 2020 **Česká správa sociálního zabezpečení**. Ta spravuje nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně příslušenství (dále jen pojistné na sociální zabezpečení).

Druhý největší objem nedoplatků ve výši **43,1 mld. Kč** (podíl na celku 38,4 % a meziroční růst o 7,7 mld. Kč) evidovala ke konci roku 2020 **Finanční správa ČR**. Ta spravuje nedoplatky všech daňových příjmů, vyjma cla, energetických daní a částí nedoplatků daně z přidané hodnoty a spotřebních daní, které spravují celní orgány, a vyjma nedoplatků pojistného na sociální zabezpečení, spravovaných ČSSZ.

Třetím subjektem, spravujícím daňové nedoplatky, je **Celní správa ČR** a jí evidované nedoplatky cla, energetických daní, části nedoplatků daně z přidané hodnoty a spotřebních daní a také odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu dosáhly **11,9 mld. Kč** (podíl na celku 10,6 % a meziroční růst o 0,9 mld. Kč).

4.1 Daňové nedoplatky v evidenci České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ)

Nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti k 31. prosinci 2020 byly vyčísleny na **57 282 mil. Kč**. Proti roku 2019, kdy nedoplatky činily na konci roku 57 113 mil. Kč, se nedoplatky zvýšily o 168 mil. Kč. I přesto, že stav nedoplatků v evidenci ČSSZ vzrostl jen mírně, lze usuzovat, že na růst měla vliv přijatá opatření v souvislosti s pandemií covid-19, která zhoršila platební morálku některých plátců pojistného. V důsledku uzavření obchodních provozů, omezení výroby či snížení zakázek rostl počet podnikatelů, kteří se dostali do problémů s placením pojistného, z čehož pramenil vznik nových nedoplatků.

Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství v časové řadě za celé období výběru pojistného je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 31: Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství od roku 1993 (mil. Kč)

Nedoplatky pojistného			Nedoplatky pojistného		
Rok	Celková výše nedoplatků k 31. 12.	Přírůstek proti předchozímu roku	Rok	Celková výše nedoplatků k 31. 12.	Přírůstek proti předchozímu roku
1993	3 145		2007	57 488	-2 233
1994	7 049	3 904	2008	55 797	-1 691
1995	13 762	6 713	2009	59 713	3 916
1996	21 985	8 223	2010	60 092	379
1997	32 564	10 579	2011	61 311	1 219
1998	39 854	7 290	2012	62 526	1 215
1999	49 127	9 273	2013	63 378	852
2000	55 850	6 723	2014	63 867	489
2001	60 638	4 788	2015	61 276	-2 591
2002	61 749	1 111	2016	59 957	-1 319
2003	63 754	2 005	2017	59 234	-723
2004	61 977	-1 777	2018	58 751	-483
2005	62 180	203	2019	57 113	-1 638
2006	59 721	-2 459	2020	57 282	169

Tabulka č. 32: Struktura nedoplatků pojistného a příslušenství v letech 2019 a 2020 (mil. Kč)

	2019		2020	
	Částka	Index 19/18	Částka	Index 20/19
Nedoplatky celkem	57 113 163	97,2	57 281 564	100,3
v tom: zaměstnavatelé	34 859 704	92,4	35 242 562	101,1
OSVČ	22 253 459	105,9	22 039 002	99,0
v tom: na pojistném	35 501 148	100,7	35 416 343	99,8
na příslušenství	21 612 015	92,0	21 865 221	101,2

Vymáhání a právní zajištění pohledávek bylo v roce 2020 realizováno okresními správami sociálního zabezpečení (OSSZ) ve smyslu platné právní úpravy a ve smyslu příslušných vnitřních organizačních směrnic ČSSZ, a to všemi dostupnými zákonnými formami, zejména pak správní exekucí, včetně přihlašování a uplatňování pohledávek v insolvenčních řízeních a přihlašování pohledávek do dražebních jednání, a to dle aktuálně nastavených postupů odpovídajících vyhlášení nouzového stavu v souvislosti se šířením epidemie COVID-19 a přijatými karanténními opatřeními.

Trvale je kladen velký důraz na včasnost zahájení exekučního řízení a používání adekvátních způsobů vedených exekucí včetně zajištění pohledávek. OSSZ v roce 2020 zpravidla nejprve vydávaly výzvu k úhradě pohledávky, a pokud nebyla pohledávka ani poté uhrazena, nebo nebylo povoleno placení dlužného pojistného a penále ve splátkách, vydávaly následně exekuční příkaz. OSSZ přitom zohledňovaly, zda dlužník využil některý z podpůrných programů Antivirus, tzn. umožnění odložení plateb pojistného dle zákona č. 255/2020 Sb., o snížení penále z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného zaměstnavateli jako poplatníky v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně některých zákonů a prominutí části penále dle zákona č. 300/2020 Sb., o prominutí pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného některými zaměstnavateli jako poplatníky v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Na základě provedeného šetření majetkových poměrů dlužníka byl exekuční příkaz vydán již pro konkrétní způsob exekuce (příkazání pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, srážky ze mzdy, příkazání jiné peněžité pohledávky) a případně došlo ke zřízení zástavního práva k nemovitosti. Pokud nebyly na základě uvedených exekučních příkazů pohledávky uhrazeny, byla správní exekuce zpravidla prováděna opakovaně, a to na základě provedených opakovaných šetření OSSZ o majetkových poměrech dlužníků. V odůvodněných případech byly pohledávky předány k vymáhání soudním exekutorům. Tato spolupráce je vždy realizována v ad hoc případech, kdy další podmínkou je skutečnost, že soudní exekutoři nebudou účtovat OSSZ náklady exekuce a nebudou požadovat ani zálohy na provedení exekuce. K předání pohledávky k vymáhání soudním exekutorovi dochází až po předchozím souhlasu příslušného pracoviště

ČSSZ. S ohledem na možné náklady spojené s využitím tohoto způsobu vymáhání pohledávek postupují OSSZ obezřetně, a to vždy při individuálním posouzení konkrétního případu, ale i po vyhodnocení získaných zkušeností z dosavadní spolupráce.

Velká pozornost byla věnována také důslednějšímu zhodnocení kritérií a důvodů pro tzv. odpis nedobytných pohledávek a jejich převodu na podrozvahový účet, zejména pak u pohledávek přihlašovaných a uplatňovaných v insolvenčním řízení.

K 31. 12. 2020 dosáhl kumulovaný objem odepsaných nedobytných pohledávek výše 15 775 mil. Kč (o 2 213 mil. Kč méně než v roce 2019) a bylo prominuto penále v částce 70,5 mil. Kč, což je o 16,0 mil. Kč méně než v roce 2019.

K 31. 12. 2020 evidovala ČSSZ u všech dlužníků celkem 9 904 případů povolených splátek dluhu, a to v souhrnné výši 1 621 mil. Kč. Splátky dluhu byly povoleny 7 150 OSVČ, a to s pohledávkou ve výši 272 mil. Kč a 2 754 zaměstnavatelům s pohledávkou ve výši 1 349 mil. Kč.

Vývoj pohledávek je ovlivňován zejména pohledávkami velkých dlužníků, přičemž velká část těchto dlužníků je již v konkursním nebo v insolvenčním řízení. OSSZ jsou za této situace závislé na výsledcích výše uvedených řízení. Dlužné částky velkých dlužníků pak ztlačně ovlivňují i celkovou výši kumulovaných pohledávek ČSSZ.

S pohledávkou vyšší než 30 mil. Kč bylo k 31. 12. 2020 evidováno celkem 61 dlužníků, což je o 3 více, než k 31. 12. 2019. Proti stavu k 31. 12. 2019 došlo v roce 2020 ke snížení výše pohledávek o 484 mil. Kč. Celková výše pohledávek za těmito dlužníky činila 3 814 mil. Kč, tj. 6,66 % všech kumulovaných pohledávek. Důvodem tohoto poklesu je především provedení odpisu pohledávky dlužníka JUDr. Jan Hofmann, a to ve výši 665 mil. Kč, kdy pohledávka tohoto dlužníka byla na základě rozvrhového usnesení uspokojena ve výši 24,5 mil. Kč, a zbývající neuhrazená výše pohledávky tak byla po skončení insolvenčního řízení odepsána pro nedobytnost. K 31. 12. 2020 probíhá nadále na majetek 40 dlužníků konkursní řízení podle zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění platném k 31. 12. 2007 (dále jen „ZKV“), nebo bylo zahájeno insolvenční řízení podle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a ve čtyřech případech je úpadek dlužníků řešen formou reorganizace. U jednoho dlužníka je úpadek řešen oddlužením a u dalšího dlužníka je zjištěn úpadek, ale k 31. 12. 2020 dosud nebyl rozhodnuto o způsobu řešení úpadku. U dvou dlužníků nadále probíhá likvidace. Na pohledávky 5 dlužníků jsou prováděna majetková šetření a na pohledávky dvou dlužníků jsou povoleny splátky. V případě jednoho dlužníka probíhá příprava k odpisu pohledávky pro její nedobytnost. Pohledávky dalších čtyř dlužníků jsou vymáhány prostřednictvím soudního exekutora. U jednoho dlužníka probíhá správní exekuce.

K 31. 12. 2020 byla největším dlužníkem společnost VELAMOS, a. s. s pohledávkou ve výši 273 mil. Kč, což činí 0,48 % všech kumulovaných pohledávek. U tohoto dlužníka je stále vedeno konkursní řízení podle ZKV, které bylo zahájeno 22. 2. 2002 prohlášením konkursu. V rámci tohoto konkursního řízení byla v roce 2020 z rozvrhového usnesení uhrazena pohledávka ve výši 3,7 mil. Kč.

Vůči ostatním dlužníkům má ČSSZ pohledávky do 30 mil. Kč, tj. 93,34 % všech kumulovaných pohledávek. Mezi těmito dlužníky jsou však také dlužníci s tzv. bagatelními pohledávkami (pohledávky od 1 do 100 Kč). ČSSZ se všemi pohledávkami pracuje průběžně, a to jak v exekučním řízení, tak v řízeních dalších (likvidační řízení, insolvenční řízení, dědické řízení atd.).

Tabulka č. 33: Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství v územním členění k 31. 12. (mil. Kč)

Region	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Praha	15 267 477	21 100 554	20 859 273	20 580 681	20 744 604	20 873 295	19 553 804	19 616 292
Střední Čechy	4 962 600							
České Budějovice	1 312 270	1 298 705	1 199 587	1 196 999	1 146 464	1 052 344	1 077 600	1 115 453
Plzeň	4 256 271	4 170 129	4 079 995	3 966 558	3 944 665	3 862 258	3 830 198	3 861 811
Ústí nad Labem	8 439 743	8 386 214	7 994 902	7 911 666	7 915 279	7 949 418	7 976 842	7 937 797
Hradec Králové	4 456 167	4 435 269	4 277 635	4 198 951	4 152 105	4 065 208	3 933 516	3 860 908
Brno	12 840 735	12 671 914	12 018 071	11 512 320	11 159 897	11 016 652	10 781 658	10 839 475
Ostrava	11 842 848	11 804 331	10 846 616	10 590 248	10 170 624	9 931 332	9 959 545	10 049 828
Celkem	63 378 111	63 867 116	61 276 079	59 957 423	59 233 638	58 750 507	57 113 163	57 281 564

Vývoj nedoplatků jednotlivých regionů je ovlivněn strukturou a velikostí zaměstnavatelských subjektů a jejich ekonomickou situací, v roce 2020 i mimořádnými opatřeními v souvislosti s COVID-19.

4.2 Daňové nedoplatky v evidenci Finanční správy ČR

Orgány finanční správy v postavení správce daně evidují u všech daňových subjektů jejich daňové a platební povinnosti, úhrady nebo zániky daňových a platebních povinností a z toho vyplývající přeplatky a nedoplatky. Daňový dlužník je zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „daňový řád“) definován jako daňový subjekt, který neuhradil nedoplatek. Daňové nedoplatky představují souhrnnou částku daňovým subjektem včas neuhrazené splatné daně a po dni splatnosti daně také částku naběhlého příslušenství daně k určitému dni sledování.

Daňová pohledávka a její výše je stanovena správcem daně ve vyměřovacím řízení, kde je též určena lhůta její splatnosti. Podle délky časové prodlevy mezi splatností a úhradou daně je souhrnná částka daňového nedoplatku zvyšována o předepsaný úrok z prodlení.

Do daňových nedoplatků není zahrnuta tzv. posečkávaná daň (posečkání úhrady daně nebo rozložení její úhrady na splátky podle § 156 odst. 1 daňového řádu), u které je stanovena nová lhůta splatnosti a daň tak do této doby ztrácí svou vykonatelnost a vymahatelnost. Z evidence daní vyplývá, že celkový objem kumulované posečkané daně k 31. 12. 2020 dosáhl 8,6 mld. Kč. Z této částky činila splatná povinnost v průběhu roku 2020 celkem 8,2 mld. Kč, z nichž 4,0 mld. Kč bylo skutečně splaceno.

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných Finanční správou ČR k 31. 12. 2020 dosáhl 43,1 mld. Kč. Proti roku 2019 vzrostla celková kumulovaná výše daňových nedoplatků o 7,7 mld. Kč, tj. o 21,8 %. Na tom se nejvíce podílel meziroční růst nedoplatků evidovaných u DPH (o 5,1 mld. Kč, tj. o 23,0 %). Nejvyšší stav nedoplatků je i nadále vykazován právě u DPH. Jejich objem k 31. 12. 2020 činil 27,2 mld. Kč, tj. 63,0 % všech daňových nedoplatků evidovaných Finanční správou ČR (v roce 2019 to bylo 62,4 %).

Oproti dlouhodobě klesajícímu vývoji hodnot daňových nedoplatků v předchozích letech začalo v průběhu roku 2020 v důsledku celosvětového ekonomického poklesu zapříčiněného dopady šíření pandemie COVID-19 postupně docházet k růstu hodnot daňových nedoplatků. Vývoj české ekonomiky byl v roce 2020 ovlivněný celou řadou přijatých vládních opatření, které oproti předchozím rokům omezily v roce 2020 růstový proces tvorby HDP a které souběžně ovlivnily ekonomickou situaci a platební schopnost daňových subjektů a limitovaly možnosti dodržování daňové kázně. V souvislosti s uvedeným procesem začalo v průběhu roku 2020 postupně docházet ke zvyšování hodnot daňových nedoplatků na vybraných druzích daní a současně ke zvyšování celkové hodnoty daňových nedoplatků FS ČR.

Nedoplatky na daních jsou logickým důsledkem poklesu ekonomiky a zásadní vliv pandemie COVID-19 je patrný i v tom, že objem nedoplatků v roce 2020 výrazněji stoupl poprvé za měsíc duben. Důsledkem globální pandemie, jejíž průběh dále zhoršily různé mutace viru, byl pokles HDP i v ČR. Ovšem stejně tak, jako byla a je obtížně predikovatelná sama pandemie, lze jen těžko predikovat její ekonomické dopady. S odhady vývoje ekonomiky v době globální pandemie nebyly žádné zkušenosti a jde o složitou makroekonomickou disciplínu. Totéž pak platí pro odhady, resp. analýzy konkrétních dopadů do oblastí daňového inkasa a nedoplatků na konkrétních druzích daní; není možné exaktně prokázat dopady konkrétních vlivů pandemie měnící se v čase, na chování mnoha set tisíc podnikajících subjektů a milionů jejich zákazníků.

Pandemie COVID-19 znamenala bezpochyby pro značnou část podnikajících daňových subjektů propad na příjmové straně, a byť byl tento fiskální propad státem kompenzován různými opatřeními, programy i posuny termínů splatnosti různých daní, nedalo se při strážlivém pohledu předpokládat, že se podaří negativní ekonomické dopady eliminovat. Přesnější informace o ekonomických dopadech by měly být zřejmé poté, co budou podána a zpracována přiznání k dani z příjmů fyzických a právnických osob za rok 2020. Lze předpokládat, že pokud dojde v roce 2021 k proočkování populace a v důsledku toho i k ekonomickému oživení, bude pozitivně ovlivněno i daňové inkaso, včetně nedoplatků na daních.

Tabulka č. 34: Nedoplatky v evidenci Finanční správy ČR od roku 2015 (mil. Kč)

Stav nedoplatků Finanční správa ČR	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rozdíl	Změna v %
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020-2019	2020/2019
DPH	75 566	37 318	33 202	27 499	22 094	27 178	5 084	23,0
Daně spotřební celkem	468	19	11	4	4	7	3	83,7
Daň z příjmů právnických osob	13 344	7 759	8 127	6 186	6 263	7 572	1 309	20,9
Daň z příjmů srážkou § 36 (DPPO i DPFO)	319	192	272	337	167	289	122	73,1
Daň silniční	1 324	739	530	431	379	472	92	24,4
Daň dědická	8	6	5	5	5	4	0	-2,8
Daň darovací	60	34	22	12	10	13	3	30,9
Daň z nabytí nemovitých věcí *)	2 071	1 411	1 108	936	774	657	-117	-15,1
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	8 234	4 548	3 506	3 111	2 898	3 367	469	16,2
Daň z příjmů fyz. osob ze závis. činnosti	2 429	1 312	1 026	896	820	1 202	383	46,7
Kompenzační bonus	0	0	0	0	0	12	12	x
Daň z nemovitých věcí	857	616	510	448	414	499	85	20,6
Odvod z elektřiny ze slun. záření	0	0	0	0	0	0	0	x
Odvod z loterií §41b odst.1	26	32	3	2	2	3	2	88,6
Odvod z loterií §41b odst.2,3,4	93	93	19	0	0	1	1	x
Daň z hazardu	0	0	1	21	139	295	156	112,6
Ost. příjmy, odvody a popl. a přísluš. daní	3 058	1 780	1 981	1 731	1 432	1 545	113	7,9
Pojistné celkem	14	8	0	0	0	0	0	x
Celkem	107 872	55 868	50 323	41 620	35 400	43 117	7 717	21,8

*) vč. stavu nedoplatků na dani z převodu nemovitostí platné do 31. 12. 2013

Největší objem splatných daňových nedoplatků byl evidován v působnosti Finančního úřadu pro hlavní město Prahu (23,2 mld. Kč, tj. 53,9 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných orgány finanční správy), Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj (3,5 mld. Kč, tj. 8,0 % nedoplatků), Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj (3,0 mld. Kč, tj. 7,0 % nedoplatků), Specializovaného finančního úřadu (2,4 mld. Kč, tj. 5,5 % nedoplatků) či Finančního úřadu pro Středočeský kraj (2,3 mld. Kč, tj. 5,3 % nedoplatků). Naopak nejnižší stav nedoplatků (pod 1 mld. Kč) vykázaly Finanční úřad pro Karlovarský kraj (0,5 mld. Kč), Finanční úřad pro Královéhradecký kraj (0,7 mld. Kč), Finanční úřad pro Pardubický kraj (0,7 mld. Kč), Finanční úřad pro Liberecký kraj (0,7 mld. Kč), Finanční úřad pro Kraj Vysočina (0,8 mld. Kč), Finanční úřad pro Olomoucký kraj (0,8 mld. Kč) a Finanční úřad pro Jihočeský kraj (0,9 mld. Kč).

Na stav nedoplatků mají také vliv odpisy nedoplatků pro nedobytnost. V průběhu roku 2020 došlo k odpisu nedobytných nedoplatků v celkové hodnotě 70,2 mld. Kč (meziročně o 48,4 mld. Kč méně), zároveň správci daně v tomto období opětovně aktivovali odepsané nedoplatky v celkové výši 90,1 mld. Kč (meziročně o 39,4 mld. Kč méně). **Saldo odepsaných a opětovně aktivovaných odepsaných nedoplatků tak v roce 2020 činilo -20,0 mld. Kč, zatímco v roce 2019 to bylo -10,9 mld. Kč.** Více je uvedeno v následující části „Rozbor efektivnosti vymáhání daňových pohledávek“. Přehled zaevidovaných odepsaných daňových nedoplatků k 31. 12. 2020 ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 35: Přehled zaevidovaných odepsaných daňových nedoplatků k 31. 12. 2020 (mil. Kč)

Daň	Odpis nedoplatku pro nedobytnost - §158 DŘ			Odpis a obnovení daňového nedoplatku § 185 a § 209 z. č. 89/2012 Sb.			Prekluze a promlčení § 160 DŘ			Zánik, odpis, popl. daň. pohledávky § 63 z. č. 328/1991 Sb., §§ 311 a 356 z. č. 182/2006 Sb., §§ 264 a 243 DŘ		
	Z minul. let	Saldo v akt. roce	Celkem	Z minul. let	Saldo v akt. roce	Celkem	Z minul. let	v akt. roce	Celkem	Z minul. let	v akt. roce	Celkem
Daň z přidané hodnoty	170 830,5	-16 406,8	154 423,7	18 198,8	4 749,8	22 948,6	134 394,6	23 570,0	157 964,6	16 088,3	80,1	16 168,4
Daň z příjmů právnických osob	25 163,0	-2 576,4	22 586,6	3 560,4	542,9	4 103,4	43 135,0	4 108,7	47 243,7	11 786,2	28,9	11 815,1
DPPO srážkou § 36	32,1	-17,6	14,5	1,8	-0,2	1,6	201,8	2,7	204,5	58,0	0,0	58,0
Daň silniční	997,0	-45,9	951,1	85,6	5,2	90,8	1 306,1	124,2	1 430,2	284,9	4,1	288,9
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	6 038,5	-408,2	5 630,2	67,7	-7,6	60,1	18 759,1	631,3	19 390,5	444,8	3,0	447,8
DPFO srážkou § 36	250,3	-50,8	199,4	13,6	7,0	20,6	321,9	48,5	370,4	61,7	0,2	61,9
Daň z příjmů fyz. osob - záv. činnost	2 380,8	-93,5	2 287,3	499,9	47,4	547,4	6 707,0	284,2	6 991,2	2 000,8	19,0	2 019,8
Kompenzační bonus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Daň dědická	1,0	0,1	1,1	0,0	0,0	0,0	6,0	0,1	6,1	0,6	0,0	0,6
Daň darovací	-47,2	-11,6	-58,7	2,8	0,1	2,9	1 078,0	9,1	1 087,1	143,8	0,0	143,8
Daň z převodu nemovitostí	959,4	-106,1	853,3	110,7	4,6	115,4	4 090,6	150,6	4 241,2	1 267,3	-0,9	1 266,4
Daň z nabytí nemovitých věcí	74,8	15,1	89,9	5,7	5,1	10,8	0,0	0,1	0,1	0,3	0,2	0,5
Daň z nemovitých věcí	456,2	-50,9	405,4	47,9	2,1	50,0	1 010,6	68,6	1 079,2	244,9	9,3	254,2
Odvod z elektřiny ze slun. záření	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 1	37,3	0,0	37,3	1,8	-1,8	0,0	1,8	2,2	4,0	0,0	0,0	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	55,4	-4,6	50,8	2,3	-2,3	0,0	3,5	6,1	9,6	9,1	0,0	9,1
Daň z hazardu celkem	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Spotřební daně	222,9	-3,7	219,2	315,2	-0,1	315,1	9 501,9	0,4	9 502,3	1 180,1	0,0	1 180,1
Příslušenství daní	780,0	-13,6	766,5	61,0	9,6	70,6	625,7	86,8	712,4	70,6	1,2	71,8
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	4 564,1	-197,4	4 366,7	354,6	186,7	541,3	6 036,4	290,2	6 326,6	1 747,1	6,1	1 753,2
Celkem daně	212 796,2	-19 971,9	192 824,3	23 329,9	5 548,6	28 878,5	227 180,0	29 383,8	256 563,8	35 388,6	151,2	35 539,8

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových pohledávek

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových pohledávek z titulu neuhrazených povinností za rok 2020 se vztahuje na činnost orgánů Finanční správy ČR (dále též „orgány finanční správy“) v postavení správce daně podle § 10 daňového řádu. Správce daně zaznamenává podle ustanovení § 149 daňového řádu evidenci vzniku, stanovení, splnění, popřípadě jiného zániku daňových povinností, a z toho vyplývajících přeplatků, nedoplatků a případných převodů.

Základní agregované údaje, které z dlouhodobého pohledu charakterizují vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků evidovaných orgány finanční správy, jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 36: Vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků v evidenci Finanční správy ČR

Rok	Nedoplatky vymáhané (stav)		Nedoplatky vymožené (v daném roce)		% úspěšnosti	
	Počet případů	Částka v mlrd. Kč	Počet případů	Částka v mlrd. Kč	Počet případů	Objem
1995	30 633	17,284	24 714	2,648	80,7	15,3
1996	49 954	22,649	35 973	2,895	72,0	12,8
1997	80 558	29,006	51 226	4,240	63,6	14,6
1998	100 743	31,375	72 371	3,957	71,8	12,6
1999	127 278	33,131	92 710	4,235	72,8	12,8
2000	138 919	40,860	96 365	4,482	69,4	11,0
2001	195 548	46,219	134 622	6,716	68,8	14,5
2002	223 015	48,489	169 054	3,827	75,8	7,9
2003	1 234 535	54,164	349 375	3,960	28,3	7,3
2004	1 434 436	64,385	376 258	4,073	26,2	6,3
2005	1 608 868	68,205	412 234	5,111	25,6	7,5
2006	1 751 207	68,505	443 009	5,203	25,3	7,6
2007	1 811 163	68,477	471 228	6,054	26,0	8,8
2008	2 237 389	67,382	521 621	6,334	23,3	9,4
2009	2 997 730	68,011	553 470	5,999	18,5	8,8
2010	3 996 484	71,166	614 493	7,012	15,4	9,9
2011	3 475 900	83,367	214 479	5,754	6,2	6,9
2012	3 244 637	98,774	562 662	7,941	17,3	8,0
2013	3 420 171	111,390	525 999	7,525	15,4	6,8
2014	3 528 833	85,307	583 715	11,105	16,5	13,0
2015	3 843 341	91,398	753 804	11,865	19,6	13,0
2016	2 913 200	44,078	773 843	13,320	26,6	30,2
2017	2 533 894	37,290	804 636	13,583	31,8	36,4
2018	2 338 316	30,912	746 609	12,896	31,9	41,7
2019	2 261 475	25,768	669 118	14,223	29,6	55,2
2020	2 217 247	25,534	480 138	8,755	21,7	34,3

Pozn.: Od r. 2003 je v evidenci nedoplatků ve vymáhání uplatňována nová metodika vykazování - podle ní je počet případů u evidovaných nedoplatků ve vymáhání dán počtem neuhrazených POV (předpisných a odpisných vět) k poslednímu dni sledovaného období, resp. u evidovaných vymožených daňových nedoplatků počtem POV, na kterých došlo v příslušném roce k jejich úhradě.

Pozn.: Od konce roku r. 2014 je v evidenci nedoplatků ve vymáhání a nedoplatků vymožených uplatňována nová metodika vykazování - počet případů a objem vymáhaných a vymožených nedoplatků neobsahuje údaje k zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň.

Údaje z oblasti zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň zajišťovacím příkazem podle § 167 až 169 daňového řádu a § 103 zákona o DPH v rámci období příslušného roku, které jsou uváděny v rámci samostatných statistických údajů, obsahuje níže uvedená tabulka.

Tabulka č. 37: Zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň v průběhu roku v evidenci Finanční správy ČR

Rok	Zajišťovací příkazy		Úhrady ze zajištění
	Počet vydaných zajišťovacích příkazů	Částka v mlrd. Kč	Částka v mlrd. Kč
2014	1 032	4,172	0,256
2015	1 605	3,633	0,822
2016	1 561	3,329	1,098
2017	1 420	1,594	0,690
2018	1 174	1,472	0,471
2019	765	0,559	0,477
2020	1 007	0,520	0,348

Pozn.: Od 1. 1. 2019 je v evidenci zajišťovacích příkazů uplatňován upravený algoritmus - do statistik úhrad ze zajištění jsou zahrnuty pouze úhrady za období vždy od 1. 1. do posledního dne sledovaného měsíce příslušného roku, resp. do posledního dne příslušného roku (dříve byly zahrnuty úhrady i z předchozích let).

Z údajů v tabulce je zřejmý meziroční nárůst počtu vydaných zajišťovacích příkazů o **242**, tj. o 31,6 %. Souhrnná částka, uvedená v zajišťovacích příkazech na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň vydaných v průběhu roku 2020, naopak meziročně mírně poklesla o **39,2 mil. Kč**, tj. o 7,0 %. Finanční úřady vykazují meziročně také nižší objem úhrad ze zajištění, a to o **129 mil. Kč** (o 27,0 %).

Vývoj objemu daňových nedoplatků v oblasti vymáhání lze z dlouhodobého pohledu sledovat také pomocí porovnání meziročních procentuálních hodnot nedoplatků, v poměru k objemu kumulovaných, resp. vymáhaných daňových nedoplatků k 31. 12. příslušného roku (viz údaje v následující tabulce). Druhý sloupec tabulky uvádí celkový objem kumulovaných nedoplatků evidovaných orgány finanční správy, v pátém sloupci je uveden procentuální podíl objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání k celkovému objemu kumulovaných nedoplatků a v posledním sloupci procentuální podíl objemu vymožených nedoplatků k objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání.

Tabulka č. 38: Vývoj objemu daňových nedoplatků v evidenci Finanční správy ČR

Rok	Nedoplatky kumulované k 31. 12. příslušného roku (v mld. Kč)	Nedoplatky vymáhané k 31. 12. příslušného roku (v mld. Kč)	Nedoplatky vymožené 1. 1. až 31. 12. příslušného roku (v mld. Kč)	Vymáháno v %	Úspěšnost v %
2011	118,822	83,367	5,754	70,2	6,9
2012	134,738	98,774	7,941	73,3	8,0
2013	148,941	111,390	7,525	74,8	6,8
2014	110,604	85,307	11,105	77,1	13,0
2015	107,858	91,398	11,865	84,7	13,0
2016	55,860	44,078	13,320	78,9	30,2
2017	50,323	37,290	13,583	74,1	36,4
2018	41,620	30,912	12,896	74,3	41,7
2019	35,400	25,768	14,223	72,8	55,2
2020	43,117	25,534	8,755	59,2	34,3

Pozn.: Od konce r. 2014 je v evidenci nedoplatků ve vymáhání a nedoplatků vymožených uplatňována nová metodika vykazování – počet případů a objem vymáhaných a vymožených nedoplatků neobsahuje údaje k zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň.

Orgány finanční správy evidovaly ke dni 31. 12. 2020 **kumulované daňové pohledávky** v celkové výši **43,1 mld. Kč**. V porovnání se stavem k 31. 12. 2019 vzrostl jejich objem o **7,7 mld. Kč**, resp. o 21,8 %.

Ve vymáhání byly finančními úřady k 31. 12. 2020 evidovány daňové nedoplatky ve výši **25,5 mld. Kč**. V průběhu roku 2020 pak také orgány finanční správy vydaly zajišťovací příkazy na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň o celkovém objemu 0,5 mld. Kč.

V porovnání se stavem ke dni 31. 12. 2019 poklesl objem nedoplatků **předaných k vymáhání** o **0,2 mld. Kč**. Rozdíl mezi celkovým objemem evidovaných kumulovaných daňových nedoplatků a objemem daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání (17,6 mld. Kč, resp. 40,8 %) tvoří zejména daňové nedoplatky nepředané vymáhacím útvarům Finanční správy ČR do konce roku 2020, u nichž jsou evidovány žádosti daňových subjektů o posečkání úhrady nedoplatku a rozložení úhrady daně na splátky. Dále se jedná např. o stanovení záloh jinak, o nichž nebylo ke konci sledovaného období správcem daně rozhodnuto nebo o nedoplatky, které jsou předmětem řízení o odvolání a nedokončených řízení o odstranění pochybností. Jedná se také o příslušenství vymáhaných nedoplatků, které je vymáháno současně s těmito nedoplatky, nicméně jej samostatně do vymáhání nelze předat až do doby vymožení daňové povinnosti.

Z celkového objemu **vymáhaných** daňových nedoplatků (25,5 mld. Kč) činily k 31. 12. 2020 nedoplatky evidované **na daních** částku 24,2 mld. Kč, tj. **94,6 %**, a na **příslušenství daní** částku ve výši 1,4 mld. Kč, tj. **5,4 %**. Na základě meziročního porovnání předmětných údajů lze konstatovat, že v roce 2020 došlo ke zvýšení podílu nedoplatků vymáhaných na daních vůči nedoplatkům vymáhaným na příslušenství daní o 0,6 p. b.

V období roku 2020 pracovníci finančních úřadů **všemi dostupnými způsoby vybrali a vymohli 8,8 mld. Kč**; meziročně se jedná o pokles o 5,5 mld. Kč, resp. o 38,4 %. Úspěšnost vymáhání nedoplatků v porovnání s předchozím rokem poklesla na 34,3 % (tj. meziročně o 20,9 p. b. méně). Dále byla finančním úřadům v průběhu roku 2020 na základě zajišťovacích příkazů a zajišťovacích exekucí uhrazena částka 0,3 mld. Kč.

Objem daňových nedoplatků **vymožených prostřednictvím vymáhacích úkonů** za období roku 2020 činil **2,4 mld. Kč**, tj. 27,8 % z celkové částky všemi dostupnými způsoby vybraných a vymožených nedoplatků

(meziroční pokles o 8,0 p. b.). Ještě **před provedením vymáhacích úkonů**, tzn. před nařízením daňové exekuce nebo zahájením jiného způsobu vymáhání dle § 175 daňového řádu, byla v průběhu roku 2020 finančními úřady na úhradu vymáhaných nedoplatků vybrána částka ve výši **6,0 mld. Kč**, což odpovídá 68,2 % z celkové částky všemi dostupnými způsoby vybraných a vymožených nedoplatků. Tento výsledek je jednak efektem včasného předávání vzniklých nedoplatků vymáhacím útvarům a dále důsledkem úkonů, jimiž se pracovníci orgánů finanční správy snaží neinvazivními prostředky ve vztahu k dlužníkovi docílit toho, aby svůj dluh uhradil bez nutnosti provedení daňové exekuce se všemi z toho pro něj plynoucími negativními důsledky a zároveň jej přimět k plnění jeho dalších daňových povinností řádně a včas. **Po zahájení vymáhacích úkonů** byly uhrazeny daňové nedoplatky v celkové výši **0,4 mld. Kč** (4,0 % z celkové částky).

V průběhu roku 2020 došlo **k odpisu nedobytných nedoplatků** v celkové hodnotě **70,2 mld. Kč** (meziročně o 48,4 mld. Kč méně), zároveň správci daně v tomto roce **opětovně aktivovali odepsané nedoplatky** v celkové výši **90,1 mld. Kč** (meziročně o 39,4 mld. Kč méně). Odpis nedoplatku pro nedobytnost nemá vliv na práva a povinnosti daňového subjektu. Potenciálně nedobytné nedoplatky nemají fiskální efekt, odpisy tedy slouží především pro účely reálného zjištění aktiv příjmové stránky veřejných rozpočtů. Nedoplatky odepsané z důvodu nedobytnosti nezanikají, jsou nadále vymahatelné, a to až do doby, než uplyne lhůta pro placení daně. Po odpisu nedoplatku pro nedobytnost jsou finančními úřady nadále prověřovány majetkové poměry daňových subjektů, a je-li zjištěn majetek, který lze ve vymáhání realizovat pro úhradu dluhu, je odepsaný nedoplatek s přihlédnutím k této právní úpravě aktivován a je přístupeno k jeho dalšímu vymáhání. Je třeba konstatovat, že ve statistických výstupech k odepsaným a opětovně oživeným nedobytným nedoplatkům se objemově projevují také úkony učiněné z důvodu potřeby realizace částečného odpisu nedobytných nedoplatků či za účelem změny stavu z nedobytných nedoplatků do stavu prekluze či zániku.

V rámci roku 2020 **prekludovaly** nedoplatky ve výši **29,4 mld. Kč**; z meziročního porovnání vyplývá pokles o 9,8 mld. Kč. V průběhu roku 2020 **zanikly** ze zákonných důvodů daňové nedoplatky v celkové výši **0,2 mld. Kč**, což je o 0,7 mld. Kč méně, než v roce předchozím.–Během roku 2020 byly také odepsány, **z důvodu zániku právnické osoby** dle § 185 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), daňové nedoplatky ve výši **13,2 mld. Kč** a zároveň byly v tomto období **obnoveny neuspokojené pohledávky**, dle § 209 občanského zákoníku, ve výši **7,7 mld. Kč**.

V následující tabulce je uveden přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle vybraných daňových příjmů pro období roku 2020 spolu s odpovídajícími hodnotami roku 2019. Procentuální údaj u vymáhaných nedoplatků udává podíl objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání na předmětné dani k celkovému objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání, procentuální údaj u nedoplatků vymožených udává podíl vymožených nedoplatků na předmětné dani k celkovému objemu daňových nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Tabulka č. 39: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle daňových příjmů

Druh příjmu	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené vymáhacími úkony			
	k 31. 12. 2019		k 31. 12. 2020		v roce 2019		v roce 2020	
	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%
Daň z přidané hodnoty	17,494	67,9	16,885	66,1	3,059	60,1	1,599	65,6
Daně z příjmů	5,927	23,0	6,281	24,6	1,220	24,0	0,496	20,4
Daň z nemovitých věcí	0,287	1,1	0,301	1,2	0,078	1,5	0,038	1,6
Daň dědická, darovací, z převodu nemovitostí ¹⁾	0,411	1,6	0,331	1,3	0,040	0,8	0,019	0,8
Daň z nabytí nemovitých věcí ²⁾	0,216	0,8	0,217	0,8	0,137	2,7	0,058	2,4
Daň silniční	0,318	1,2	0,348	1,4	0,129	2,5	0,062	2,6

1) Případy, kdy předmět daně vznikl do 31. 12. 2013.

2) Případy, kdy předmět daně vznikl po 1. 1. 2014.

Nejvyšší hodnoty jsou dlouhodobě evidovány u vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků na dani z přidané hodnoty. Z meziročního porovnání údajů k daňovým nedoplatkům u jednotlivých vybraných druhů příjmů je patrný v zásadě vyrovnaný trend u objemu nedoplatků vymáhaných a výrazný pokles u objemu nedoplatků vymožených.

Následující tabulka uvádí přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle jednotlivých způsobů daňové exekuce podle § 178 daňového řádu, a to pro období roku 2020 spolu s odpovídajícími hodnotami roku 2019. Procentuální údaj u vymáhaných nedoplatků udává podíl objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání u předmětného způsobu daňové exekuce k celkovému objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání, procentuální údaj u nedoplatků vymožených udává podíl vymožených nedoplatků předmětným způsobem daňové exekuce k celkovému objemu daňových nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Tabulka č. 40: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle daňové exekuce

Daňová exekuce	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené vymáhacími úkony			
	k 31. 12. 2019		k 31. 12. 2020		v roce 2019		v roce 2020	
	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%	Částka (mld. Kč)	%
DE srážkami ze mzdy	1,419	5,5	1,254	4,9	0,140	2,8	0,089	3,7
DE příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele plateb. služeb	6,514	25,3	3,779	14,8	3,951	77,7	1,655	67,9
DE příkázáním jiné peněžité pohledávky	0,500	1,9	0,529	2,1	0,303	6,0	0,163	6,7
DE postižením jiných majetkových práv	0,296	1,15	0,323	1,3	0,009	0,2	0,016	0,7
DE prodejem movitých věcí	0,416	1,6	0,355	1,4	0,225	4,4	0,046	1,9
DE prodejem nemovitých věcí	1,006	3,9	1,004	3,9	0,104	2,0	0,067	2,8

K 31. 12. 2020 byly jednotlivými způsoby provedení daňové exekuce dle daňového řádu vymáhány nedoplatky o celkové výši 7,2 mld. Kč, což odpovídá 28,4 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. Za období roku 2020 byly těmito způsoby vymáhání vymoženy v souhrnu 2,0 mld. Kč, resp. 83,6 % z celkového objemu nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Nejvíce využívaným a nejefektivnějším exekučním prostředkem byla v roce 2020, stejně jako v letech předchozích, daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. Dalším poměrně hojně využívaným způsobem daňové exekuce při vymáhání daňových nedoplatků je exekuce srážkami ze mzdy, její efektivita je však obecně omezena vzhledem k faktu, že mzda dlužníků bývá v době nařízení daňové exekuce nezřídka postihována srážkami pro pohledávky jiných věřitelů.

Ke dni 31. 12. 2020 vykazovaly finanční úřady kumulovanou částku daňových pohledávek uplatněných a k tomuto dni dosud neukončených **insolvenčních řízení** v hodnotě **3,5 mld. Kč**, což představuje 13,7 % z objemu všech daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. Jedná se o 971 550 přihlášek, uplatněných v insolvenčním řízení; v porovnání s výsledky roku 2019 se jedná o nárůst o 69 100 případů, tj. o 7,7 %. Došlé platby z insolvenčních řízení v průběhu roku 2020 činily celkem **370,3 mil. Kč**. Míru uspokojení pohledávek věřitelů uplatněných v insolvenčním řízení významně ovlivňuje složení a hodnota majetku dlužníka v úpadku, počet jeho věřitelů, kvalita výkonu činností insolvenčního správce (zejm. využití všech zákonných prostředků ke zvýšení hodnoty majetkové podstaty a úspěšnému popření sporných pohledávek) a likvidita majetkové podstaty sloužící k uspokojení uplatňovaných pohledávek. Důležitým aspektem odrážejícím se ve výsledných statistikách je délka trvání insolvenčního řízení. V praxi je majetek dlužníka často již před vznikem daňového nedoplatku, resp. před stanovením daně, zatížen zástavními právy jiných věřitelů s ještě výhodnějším pořadím uspokojení pohledávky (nejčastěji se jedná o pohledávky poskytovatelů platebních služeb z úvěrů poskytnutých na pořízení, provoz či údržbu majetku dlužníka). Výtěžnost řízení závisí rovněž na tom, zda dlužník využije výhod spojených se sanačními způsoby řešení úpadku, které umožňují další ekonomickou činnost dlužníka (oddlužení, reorganizace), či zda je úpadek řešen tzv. likvidačním způsobem (konkurs).

Vymáhání daňových nedoplatků prostřednictvím **soudních exekutorů** je finančními úřady využíváno pouze v nezbytných případech. Orgány Finanční správy ČR evidovaly v průběhu roku 2020 ve vymáhání zabezpečeném prostřednictvím soudních exekutorů daňové nedoplatky ve výši **6,3 mil. Kč** a za období téhož roku bylo soudními exekutory vymoženo **5,0 mil. Kč**. Uvedené údaje zahrnují pouze pohledávky, které soudní exekutoři vymáhali **k návrhu správce daně, jako oprávněného**, ve smyslu § 175 odst. 1 daňového řádu. Správce daně také **z titulu věřitele** přihlašuje daňové pohledávky **do exekucí prováděných soudními exekutory**; tyto pohledávky jsou obsaženy ve statistických údajích k jednotlivým způsobům provádění daňové exekuce. V průběhu roku 2020 se jednalo o částku **72,0 mil. Kč**, přičemž v rámci téhož období získaly orgány Finanční správy ČR z pohledávek, přihlášených do exekucí prováděných soudními exekutory, částku **23,0 mil. Kč**.

Finanční správa ČR nadále věnuje intenzivní péči interním opatřením, umožňujícím vymáhacím útvarům zvýšit efektivitu práce s nedoplatky. Vymáhacím útvarům je poskytována a dále rozvíjena pravidelná automatizovaná podpora v podobě aktualizovaného přehledu o provedených a možných dalších vymáhacích postupech vůči dlužníkům. Jsou vyhledávány další formy komunikace s dlužníky za účelem plnění jejich povinností. Všechny finanční úřady v roce 2020 již realizovaly převážnou většinu nařizovaných dražeb elektronickou formou. Dražby nařízené finančními úřady jsou tak zpřístupněny širšímu okruhu potenciálních dražitelů. **Oblast vymáhání daňových nedoplatků však byla v průběhu téměř celého roku 2020 ovlivněna v důsledku mimořádných opatření, přijatých v souvislosti s pandemií viru SARS CoV-2** vládou ČR, správními orgány ČR a Finanční správou ČR, což se výrazně projevilo především v objemu vymožených nedoplatků. Jednalo se zejména o důsledky omezení přímých kontaktů mezi správcem daně a daňovými subjekty, dočasné omezení výkonu většiny daňových exekucí, zejména daňových exekucí příkázáním pohledávky z účtu, srážkami ze mzdy a prodejem movitých a nemovitých věcí. V průběhu roku bylo také dočasně omezováno předávání nedoplatků do vymáhání, v souvislosti s rozhodnutími ministryně financí, publikovanými ve Finančním zpravodaji (tzv. liberační balíčky, resp. generální pardony). Případy, kdy by okamžité provedení daňové exekuce mělo pro daňový subjekt zvláště nepříznivé následky mající původ v šíření nemoci COVID-19 nebo v opatřeních přijatých státem z důvodu šíření viru SARS-CoV-2, byly a jsou řešeny také na základě žádostí o posečkání. Nárůst objemu daně posečkané nebo povolené k úhradě na splátky v době pandemie je významným faktorem, který ovlivňuje, mimo jiné, také oblast vymáhání daňových nedoplatků. V roce 2020 dosáhla celková výše povoleného posečkání a splátek 8 557 mil. Kč a v porovnání s rokem 2019, kdy hodnota povoleného posečkání a splátek dosáhla 6 445 mil. Kč, byl zaznamenán meziroční růst o 2 111 mil. Kč, který představoval zvýšení hodnoty povoleného posečkání o 32,8 %. V souladu s daňovým řádem se daňová exekuce odkládá po dobu řízení o návrhu na posečkání, bylo-li návrhu daňového subjektu vyhověno, daňová exekuce je zastavena. Zejména u nově vzniklých nedoplatků u doposud nedlužících daňových subjektů bylo vždy vydáváno vyrozumění o výši nedoplatku, přičemž jeho součástí byla informace o lhůtě k úhradě nedoplatku do 20 dnů ode dne doručení vyrozumění a poučení daňového subjektu o možnosti podat žádost o posečkání úhrady daně nebo rozložení úhrady daně ve splátkách.

Důsledkem uvedených opatření bylo výrazné utlumení vymáhací činnosti finančních úřadů v průběhu podstatné části roku 2020.

Z dlouhodobého pohledu mají na efektivitu vymáhání daňových pohledávek nežádoucí dopady zejména následující faktory:

- Mezi **základní příčiny nedobytnosti** daňových pohledávek se dlouhodobě řadí nemajetnost a předluženost dlužníků, nemožnost dohledání majetku dlužníků, při úmrtí dlužníka předluženost dědictví, zánik daňového subjektu bez právního nástupce, vysoký počet právnických osob, které se dostávají do likvidace. Vliv na vymahatelnost pohledávek mají také účelové převody majetku daňových subjektů na jiné osoby ještě před vznikem nedoplatku, přičemž řada těchto subjektů je nekontaktních a bez příjmů, dále vykazování fiktivní ekonomické činnosti právnických osob, které nevlastní žádný majetek apod. Specifickou příčinou vzniku nedobytných pohledávek je doměření daňových povinností daňovým subjektům, které jsou již bez majetku nebo v úpadku. Příčiny nevymahatelnosti pohledávek lze spatřovat také v druhotné platební neschopnosti daňových subjektů a v podvodném jednání daňových subjektů s cílem získat majetkový prospěch. Dlužníci často využívají možnosti efektivně zmařit konání správce daně podáním insolvenčního návrhu ohledně svého majetku, čímž správce daně ztrácí reálnou možnost dále vést na tento majetek daňovou exekuci. Výše nedobytných pohledávek je v poměrně velké míře ovlivňována daňovými nedoplatky uplatněnými v konkursních a insolvenčních řízeních a nedoplatky právnických osob v likvidaci (dlouhá doba jejich trvání a poměrně nízká výtěžnost pro správce daně).
- Problematické jsou **nekontaktní** daňové subjekty, a to zejména subjekty bez reálného sídla, resp. se sídlem, kde je na jedné adrese registrováno mnoho dalších subjektů. Nekontaktní jsou také fyzické osoby, přihlášené k pobytu na adrese ohlašovny nebo na adrese sídla zvláštní matriky.
- Negativa přináší také stále **vysoká míra zadluženosti** fyzických i právnických osob a dlužníci s vícečetnými exekucemi.

4.3 Daňové nedoplatky v evidenci Celní správy ČR

K 31. 12. 2020 dosáhly **nedoplatky evidované celními orgány celkem 11,9 mld. Kč**, což bylo o 0,9 mld. Kč více než ve stejném období minulého roku. Na tom se podílely především nedoplatky u vnitrostátní spotřební daně ze surového tabáku meziročně vyšší o 1,7 mld. Kč, naopak výrazněji poklesl stav vnitrostátních nedoplatků u spotřební daně z minerálních olejů (-0,8 mld. Kč). Nedoplatky v rámci celního řízení meziročně klesly 85 mil. Kč.

4.3.1 Rozbor nedoplatků vnitrostátních spotřebních daní a energetických daní

Celková výše nedoplatků ke dni 31. 12. 2020 činila 9 647 mil. Kč, z toho 9 627 mil. Kč u vnitrostátních spotřebních daní a 20 mil. Kč u energetických daní. Z celkové částky nedoplatků činí dlužné příslušenství 4 465 mil. Kč.

Na celkové výši nedoplatků měly největší podíl nedoplatky spotřebních daní z minerálních olejů ve výši 4 580 mil. Kč a nejvyšší nedoplatek byl evidován u Celního úřadu pro Jihomoravský kraj ve výši 2 855 mil. Kč.

K největšímu nárůstu nedoplatků oproti roku 2019 došlo u spotřební daně ze surového tabáku. Celková výše nedoplatků k 31. 12. 2020 u této daně činila 1 753 mil. Kč, což představovalo meziroční růst o 1 698 mil. Kč. K navýšení došlo jen u jednoho subjektu. Hlavním důvodem bylo dopočítání úroků z prodlení v souvislosti se zahájením exekučního řízení a předpis doměrku správcem daně. Celkový nedoplatek na spotřební dani ze surového tabáku u tohoto subjektu na konci roku 2020 činil 1 721 mil. Kč.

Tabulka č. 41: Přehled nedoplatků vnitrostátních spotřebních a energetických daní podle jednotlivých CÚ (tis. Kč)

Celní úřad pro	SD z									Daň z			Celkem
	vína	minerálních olejů *)	tabák. výrobků	tabák. nálepek	surového tabáku	zahř. tab. výrobků	piva	lihu	Zajištění	elektriny *)	zemního plynu *)	pevných paliv *)	
Hlavní město Prahu	225	449 713	604 197	0	1 731 092	0	343	154 316	0	3 157	2 528	953	2 946 522
Jihočeský kraj	0	1 588	1 953	0	0	0	235	1	0	15	0	0	3 793
Jihomoravský kraj	229	2 854 906	24 860	0	394	0	876	164 943	0	81	1 360	0	3 047 648
Karlovarský kraj	0	286	69 921	0	0	0	37	158	0	0	1 725	0	72 127
Královéhradecký kraj	0	143 508	24 082	0	288	0	0	1 182	0	0	41	12	169 114
Liberecký kraj	1	88 802	11 691	0	0	0	0	102	0	0	4	0	100 600
Moravskoslezský kraj	31	333 245	301 045	0	20 133	0	2 293	205 649	0	1 869	2 086	1 840	868 189
Olomoucký kraj	11	24 663	3 171	0	0	0	0	15 160	0	252	119	0	43 375
Pardubický kraj	20	40 234	4 219	0	0	0	0	15 180	0	0	0	0	59 653
Plzeňský kraj	1	42 371	16 290	0	0	0	3	13	0	14	0	0	58 693
Středočeský kraj	68	46 482	39 294	0	3	0	733	1 272	0	36	39	3 833	91 760
Ústecký kraj	0	12 459	20 781	0	0	0	10	451	0	0	56	11	33 769
Kraj Vysočina	0	2 304	69 256	0	0	0	46	14 413	0	0	0	0	86 019
Zlínský kraj	283	539 669	506	0	753	0	1 213	1 523 467	0	0	0	0	2 065 891
Praha Ruzyně	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CELKEM	869	4 580 230	1 191 267	0	1 752 663	0	5 789	2 096 307	0	5 424	7 956	6 649	9 647 155

*) včetně příslušných vratek

Tabulka č. 42: Vývoj stavu nedoplatků vnitrostátních SD a energetických daní k 31. 12. (mil. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Rozdíl stavu 2020-2019
SD z: minerálních olejů *)	5 304,9	4 764,6	4 343,2	5 344,1	5 381,3	5 610,5	5 374,4	4 580,2	-794,2
lihu	761,5	657,7	1 337,1	1 672,4	1 655,5	1 772,5	2 024,4	2 096,3	71,9
piva	50,5	17,1	15,2	2,4	5,0	18,9	3,7	5,8	2,1
vína	0,9	0,8	0,6	0,6	1,0	0,8	0,7	0,9	0,1
tabákových výrobků	232,3	286,2	506,3	614,9	597,6	592,0	1 157,0	1 191,3	34,3
tabákových nálepek	1 339,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
surového tabáku	x	x	0,0	60,7	31,9	36,8	54,3	1 752,7	1 698,4
zahř. tabák. výrobků	x	x	x	x	x	x	0,0	0,0	0,0
Zajištění	x	222,5	151,8	135,6	0,0	52,7	52,7	0,0	-52,7
Energetické daně *)	6,5	9,7	8,1	14,8	18,0	18,4	17,0	20,0	3,0
Celkem	7 696,5	5 958,6	6 362,3	7 845,5	7 690,3	8 102,6	8 684,1	9 647,2	963,0

Vznik nedoplatků na spotřební dani je limitován řadou nástrojů. Pro provádění vyhledávací a kontrolní činnosti v oblasti spotřebních daní disponují celní úřady řadou oprávnění. Tato oprávnění jsou zakotvena jak v daňovém řádu, který je obecným právním předpisem, tak i v předpisech speciálních, jako je např. zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Podle daňového řádu jsou celní úřady v postavení správce daně oprávněny provádět vyhledávací činnost, místní šetření a daňovou kontrolu. Jsou však také oprávněny provádět kontrolu plnění podmínek povolení, vydaných dle zákona o spotřebních daních, které spočívá např. v zajištění vybraných výrobků a dopravního prostředku či realizovat předběžné opatření v případech, kdy jsou vybrané výrobky dopravovány bez dokladů stanovených zákonem o spotřebních daních.

Nejčastějším důvodem vzniku nedoplatku na spotřební dani je prohlášení úpadku daňového subjektu dle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. V těchto případech je daňovému subjektu ze zákona povoleno k provozování daňového skladu odejmuto a vybrané výrobky se tak nacházejí ve volném daňovém oběhu, což má za následek vznik nedoplatku na spotřební dani. Celní úřad nemá jinou možnost než přihlásit takovýto nedoplatek do insolvenčního řízení, které však celnímu úřadu neposkytne plnění ve výši skutečného nedoplatku.

Celní úřady také disponují řadou nástrojů pro vymáhání těchto nedoplatků. Pro vymožení spotřební daně celní úřady aplikují daňový řád s přihlédnutím k zákonu č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví, jakým způsobem lze nedoplatek vůči daňovému subjektu vymáhat. Nejčastějším nástrojem je tak nařízení daňové exekuce postizením účtů, vedených u poskytovatelů platebních služeb či postizení věcí movitých nebo nemovitých, které se následně prodají v dražbě.

V roce 2020 bylo k vymáhání převzato 128 841 nedoplatků (spotřební daně + dělená správa) v celkové hodnotě 3 469 mil. Kč. Z toho 324 nedoplatků v částce 6,1 mil. Kč bylo uhrazeno před vydáním exekučního příkazu.

Celní úřady v roce 2020 vydaly 215 843 exekučních příkazů v celkové hodnotě 1 733 mil. Kč, a to nad všemi nedoplatky v gesci Celní správy ČR. Z toho bylo celkem 57,8 mil. Kč uhrazeno.

V roce 2020 odepsaly celní úřady pro nedobytnost nedoplatky v celkové výši 1 487 mil. Kč. Nejvyšší část těchto nedoplatků odepsaných pro nedobytnost tvořily nedoplatky na spotřební dani z minerálních olejů, kdy došlo k odpisu ve výši 1 184 mil. Kč. Tato částka tvořila 79,6 % odpisu nedoplatků pro nedobytnost. Druhou nejvyšší hodnotu odpisu pro nedobytnost vykazala v roce 2020 spotřební daň ze surového tabáku. Výše odpisu pro nedobytnost u této daně byla 144 mil. Kč. Odepisování nedoplatků pro nedobytnost probíhá na základě aktuálně vyhodnocovaných poznatků, je proto možné, že se výše odepsaných nedoplatků v rámci jednotlivých let liší.

V roce 2020 bylo na spotřebních a energetických daních povoleno posečkání úhrady daně v celkové výši 265,5 mil. Kč, z toho k úhradě zbývalo 74,6 mil. Kč. Největší podíl posečkané daně byl na spotřební dani z lihu (138,1 mil. Kč), z toho k úhradě zbývalo 4 mil. Kč. Druhý největší podíl posečkané daně byl na spotřební dani z piva (109,9 mil. Kč), z toho k úhradě zbývalo 54 mil. Kč. V porovnání s rokem 2019 došlo v roce 2020 k nárůstu celkového počtu povolených posečkání úhrady daně v důsledku opatření přijatých v souvislosti s onemocněním COVID-19.

Z celkového posečkání daní zaevidovaného do 31. 12. 2020 zbývalo na spotřebních daních k úhradě 101,2 mil. Kč (z toho na příslušenství daní 0,5 mil. Kč). Důvodem nárůstu celkového neuhrazeného posečkání jsou opatření přijatá v souvislosti s onemocněním COVID-19.

Tabulka č. 43: Vývoj prominutí, prekluze a odpisů u vnitrostátních spotřebních a energetických daní v průběhu let 2018 - 2020 (tis. Kč)

	Prominutí			Prekluze			Odpis pro nedobytnost		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
SD z minerálních olejů *)	0	0	0	365 786	234 393	632 296	53 518	411 155	1 183 727
SD z lihu	1	0	671	44 773	23 988	28 630	74 918	321	24 936
SD z piva	0	0	3 426	18	14 885	247	0	249	0
SD z vína	0	0	0	0	107	4	0	42	11
SD z tabákových výrobků	100	0	110	54 982	16 203	35 018	37 492	26 631	134 116
SD ze surového tabáku	0	0	0	0	30 748	0	0	27 576	144 284
SD ze zahř. tabák. výrobků	x	0	0	x	0	0	x	0	0
Daň z elektřiny	0	0	195	23	1	87	0	0	0
Daň ze zemního plynu	0	0	365	0	6	469	0	0	0
Daň z pevných paliv	0	0	0	103	26	765	8	4 253	0
Celkem	101	0	4 767	465 685	320 356	697 516	165 937	470 225	1 487 074

*) včetně příslušných vratek

V průběhu roku 2020 vyřídilo GŘC jako odvolací orgán celkem 2 812 opravných a dozorčích prostředků (odvolání, přezkumy a obnovy řízení). Oproti roku 2019 došlo v této oblasti k velice mírnému snížení v počtu rozhodnutí (cca o 150). Do oblasti „Clo“ jsou zařazeny všechny případy spojené s celním řízením s výjimkou správního trestání a problematiky placení (výběr a vymáhání). Do této oblasti jsou zařazeny i případy, které se týkají DPH. Vzhledem k tomu, že o DPH rozhodují celní orgány v podstatě výhradně ve spojení se clem, nelze případy týkající se DPH oddělit a sledovat samostatně. V oblastech „Spotřební daně“ a „Energetické daně“ jsou zařazeny případy týkající se těchto daní s výjimkou správního trestání a problematiky placení. Oblast „Ostatní“ zahrnuje další případy, které nelze zařadit do žádné jiné výše uvedené oblasti (např. duševní vlastnictví). Co se týká počtu nevyřízených podání ze sledovaného období, oproti předchozímu roku došlo k výraznému navýšení počtu nevyřízených podání o cca 800. Toto navýšení je však způsobeno větším počtem nevyřízených množstevních případů.

Tabulka č. 44: Řádné opravné prostředky podle druhu příjmu a výsledku řízení

Druh příjmu	Počet vedených řízení a způsob vyřízení					
	počet odvolání		vyhověno	zastaveno	zamítnuto	z toho k 31.12.2020 nevyřízených
	podaných v předch. období a k 1.1.2020 nevyřízených	podaných ve sledovaném období				
Daň z přidané hodnoty	0	0	0	0	0	0
Clo	200	1 086	240	3	662	381
Spotřební daně	235	1 337	105	2	935	530
Správní trestání	101	324	101	0	158	166
Placení	141	645	140	2	317	327
Energetické daně	5	126	31	0	5	95
Ostatní	18	108	23	0	88	15
Celkem	700	3 626	640	7	2 165	1 514

Nedoplatky z odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu do SR

Kumulované nedoplatky z odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu činily k 31. 12. 2020 celkem 93 mil. Kč a meziročně tak vzrostly o 55 mil. Kč. Tvoří je nedoplatky, kdy povinný z rozhodnutí půdu již nevlastní a většinou již jako subjekt zanikl, a po novém majiteli nelze tyto nedoplatky dle ustanovení zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, vymáhat.

4.3.2 Rozbor pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení

Rozbor pohledávek a nedoplatků cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení je zpracován na základě podkladů z celních úřadů ke dni účetní závěrky posledního měsíce kalendářního čtvrtletí, tj. k 31. 12. 2020.

Pro účel zpracování rozboru se pohledávkou rozumí neuhrzená částka splatného cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení včetně příslušenství, bez ohledu na zákonnou lhůtu splatnosti. Po uplynutí lhůty splatnosti se stává tato neuhrzená pohledávka nedoplatkem.

Celková výše pohledávek představovala k 31. 12. 2020 částku 2,3 mld. Kč. V této sumě pohledávek jsou zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrzením cla a daní za zboží propuštěné do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzit, celní dluhy vyměřené dodatečnými platebními výměry a platebními výměry vydanými na základě kontrol po propuštění zboží, kdy u těchto případů není zajištěn celní dluh, a neuhrzené pohledávky, kdy deklarant měl povolení nezajišťovat celní dluh. Jsou zde zahrnuty také platební výměry na úrok z prodlení a penále při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu.

Ke dni **31. 12. 2020** činil stav nedoplatků cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení celkem **2,2 mld. Kč**.

Tabulka č. 45: Vývoj nedoplatků podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu (tis. Kč)

Druh příjmu		Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rozdíl 2020-2019	Index 2020/2019
Clo		147 544	132 858	89 437	-43 421	67,3
DPH		643 731	616 145	598 806	-17 339	97,2
Spotřební daně		1 335 254	1 333 235	1 366 833	33 598	102,5
Nedoplatky cla a daní vyměřených v rámci celního řízení		2 126 529	2 082 238	2 055 076	-27 162	98,7
příslušenství	penále, úroky	110 871	105 072	88 764	-16 308	84,5
	pokuty	9 881	7 502	3 927	-3 575	52,3
	exekuční náklady	53 097	52 619	14 954	-37 665	28,4
	správní poplatky mimo kolků	0	1	0	-1	0,0
Nedoplatky celkem		2 300 378	2 247 432	2 162 721	-84 711	96,2

Na celkové výši nedoplatků se podílely:

- nedoplatky vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti částkou 1 790 684 tis. Kč, tj. 82,8 %,
- nedoplatky z obchodního zboží, vzniklé na základě celního řízení předložením JSD, částkou 299 917 tis. Kč, tj. 13,9 %,
- nedoplatky z penále a úroků z prodlení a nedoplatky z neobchodního zboží částkou 72 120 tis. Kč, tj. 3,3 %.

Tabulka č. 46: Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu (tis. Kč)

Celní správa ČR	do roku 2004 (vč.)	rok 2005	rok 2006	rok 2007	rok 2008	rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012
Stav nedoplatků	1 803 447	206 475	17 405	4 919	14 178	776	928	790	341
Celní správa ČR	rok 2013	rok 2014	rok 2015	rok 2016	rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020	Celkem
Stav nedoplatků	3 608	19 078	15 564	36 070	17 470	5 856	276	15 540	2 162 721

Část nedoplatků ve výši **111 tis. Kč** tvoří nedoplatky z roku 1993, kdy nebylo nutno v plném rozsahu zajišťovat celní dluh.

Tabulka č. 47: Přehled nedoplatků podle CÚ a druhu příjmu - stav ke dni 31. 12. 2020 (tis. Kč)

Celní úřad pro	Druh příjmu									Celkem
	DPH	SD z min.olejů	SD z lihu	SD z piva	SD z vína a meziopr.	SD z tab. výrobků	clo do 30.4.2004	clo od 1.5.2004	příslušenství daní	
hlavní město Praha	482 946	1 117 992	8	19	41	701	477	5 064	7 040	1 614 288
Jihočeský kraj	2 142	4 199	0	0	0	0	12	248	857	7 458
Jihomoravský kraj	59 302	132 026	0	0	7	19 200	9 643	29 781	17 067	267 026
Karlovarský kraj	58	30	0	0	0	0	527	223	1 332	2 170
Královéhradecký kraj	506	0	429	0	0	0	9	50	1 298	2 292
Liberecký kraj	81	0	0	0	0	0	51	0	447	579
Moravskoslezský kraj	20 613	22	55 221	0	0	35	5 946	1 412	43 237	126 486
Olomoucký kraj	88	0	0	0	0	0	382	9 695	118	10 283
Pardubický kraj	567	0	0	0	0	8	0	336	284	1 195
Plzeňský kraj	9 649	0	25 456	0	0	0	8 499	768	13 736	58 108
Středočeský kraj	16 807	0	296	0	0	10 497	5 089	2 256	13 349	48 294
Ústecký kraj	1 014	0	0	0	0	0	107	6 168	2 722	10 011
Kraj Vysočina	2 267	0	0	0	0	537	694	180	5 098	8 776
Zlínský kraj	0	0	0	0	0	0	0	783	33	816
Praha Ruzyně	2 766	0	0	0	0	109	562	475	1 027	4 939
Celkem	598 806	1 254 269	81 410	19	48	31 087	31 998	57 439	107 645	2 162 721

Nedoplatky u daní z dovozu vznikají odhalováním zboží, které nebylo propuštěno do volného režimu a z kontrol prováděných po propuštění zboží. U těchto nedoplatků není zajištěn celní dluh.

Celní správa při vymáhání nedoplatků postupuje v souladu s daňovým řádem, kdy využívá všechny zákonné možnosti k vymození nedoplatku, tj. uplatňuje dluh po ručiteli, vymáhá prostřednictvím srážek ze mzdy, příkázáním pohledávky z bankovního účtu, prodejem movitých i nemovitých věcí, prodejem jiných peněžitých pohledávek nebo majetkových práv, spolupracuje s Finanční správou ČR při převádění přeplatků dlužníka. Nedoplatky jsou přihlašovány do insolvenčního řízení.

Nejvíce nedoplatků je vymoženo z exekucí na peněžní prostředky. Dále se zvyšuje podíl exekučních příkazů na movitý a nemovitý majetek dlužníka. Část nedoplatků je uplatněna v rámci konkurzního řízení a insolvenčního řízení.

V roce 2020 bylo k vymáhání převzato 657 nedoplatků v celkové hodnotě 377,5 mil. Kč. Z toho 8 nedoplatků v částce 0,3 mil. Kč bylo uhrazeno před vydáním exekučního příkazu.

U 419 nedoplatků v celkové hodnotě 480,6 mil. Kč je vedeno exekuční řízení k vymození dlužných částek. U těchto řízení bylo vydáno 215 exekučních příkazů. Z nedoplatků převzatých do exekučního řízení bylo na základě vydaných exekučních příkazů vymoženo 0,9 mil. Kč. Vyměřené exekuční náklady činily 2,4 mil. Kč, z toho 0,7 mil. Kč bylo uhrazeno.

Aktuální stav daňových a celních úlev na jednotlivých druzích příjmů k 31. 12. 2020

V oblasti pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení bylo v roce 2020 v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, a daňovým řádem, na základě písemných žádostí rozhodnuto o povolení odkladu, posečkáni nebo splátek celkem ve 123 případech v celkové výši 54,9 mil. Kč, z toho k 31. 12. 2020 zbývalo k úhradě celkem 51,9 mil. Kč, tj. 94,5 %.

V porovnání s rokem 2019 došlo v roce 2020 v důsledku opatření přijatých v souvislosti s onemocněním COVID-19 k nárůstu celkového počtu povolených úlev celkem o 24,2 % a současně k nárůstu celkového objemu ulehčených pohledávek o 50,3 mil. Kč, tj. o více než desetinásobek (10,8) částky ulehčené v roce 2019. Nejvíce se toto objemové navýšení projevilo na cle.

Mimo nové případy úlev bylo na základě žádosti jednoho subjektu, odůvodněné ekonomickými důsledky opatření přijatých v souvislosti s COVID-19, v souladu s ustanovením § 156 odstavce 6 daňového řádu povoleno prodloužení původně povolené doby splátkování posunutím termínů zbývajících, dosud neuhrazených splátek (počínaje splátkami stanovenými na duben) o šest měsíců. Jednalo se celkem o 28 případů úlev, povolených v roce 2017, u kterých zbývajících = posunutých neuhrazených splátek činily celkem 11,6 mil. Kč. K 31. 12. 2020 zbývalo z této částky k úhradě celkem 7,2 mil. Kč, tj. 62,5 %.

Celkem bylo v evidenci pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení k 31. 12. 2020 evidováno 456 případů neuhrazených nedoplatků, u kterých bylo v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (zákonem č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění účinném do 28. 7. 2016), a daňovým řádem (zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění účinném do 31. 12. 2010) na základě písemných žádostí rozhodnuto o povolení odkladu, posečkání nebo splátek celního dluhu.

Z celkové ulehčené částky ve výši 571,9 mil. Kč bylo k 31. 12. 2020 neuhrzeno 452,4 mil. Kč, tj. 79,1 %.

Tabulka č. 48: Stav daňových a celních úlev na jednotlivých druzích příjmů k 31. 12. 2020 (tis. Kč)

Druh úlevy	Clo do 30.4.2004	Clo od 1.5.2004	DPH	SPD z dovozu	Pokuty	Exekuční náklady	Úrok/ Penále	Neuhrzeno celkem
Odklad	0	3 246	0	0	0	0	0	3 246
Posečkání	0	1 910	1 405	0	24	10	2 502	5 851
Splátky	0	94 491	107 259	234 962	104	197	6 329	443 342
Celkem	0	99 647	108 664	234 962	128	207	8 831	452 439

5 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Zákon o státním rozpočtu ČR na rok 2020 původně stanovil **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery** v celkové výši 173,1 mld. Kč, ovšem z důvodu rozšíření nemoci COVID-19 došlo k přijetí třech novel zákona o státním rozpočtu, které změnilly výši příjmů a výdajů státního rozpočtu. Schválený rozpočet nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byl první březnovou novelou upraven o 9,1 mld. Kč, a to snížením příjmů kapitoly Český telekomunikační úřad o 7 mld. Kč z důvodu očekávaného neuskutečnění aukce kmitočtů pro mobilní síť 5G, dále snížením příjmů u kapitoly Operace státních finančních aktiv o 1,5 mld. Kč, způsobené výpadkem příjmů z dividend od Letiště Praha, a.s. U kapitoly Správa státních hmotných rezerv došlo rovněž ke snížení plánovaných příjmů, a to ve výši 600 mil. Kč, které měly být realizovány z prodeje hmotných rezerv kovů podle usnesení vlády č. 940 ze dne 16. 12. 2019. Druhá novela se těchto příjmů nedotkla a třetí červencová novela snížila kapitálové příjmy kapitoly Ministerstvo životního prostředí o 2 mld. Kč u příjmů z prodeje emisních povolenek. I přes tyto zmíněné okolnosti byl novelami upravený **rozpočet** ve výši **162 mld. Kč** meziročně vyšší o 22 mld. Kč, tj. o 15,7 %.

Na rostoucí dynamice plánovaných nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů se podílel zejména rozpočet přijatých transferů, který se meziročně zvýšil o 16,1 mld. Kč. Jejich hlavní složkou jsou prostředky přijaté z rozpočtu EU a FM, které byly pro rok 2020 rozpočtovány ve výši 110,1 mld. Kč (+17,7 mld. Kč). Rozpočet nedaňových příjmů meziročně klesl o 2 mld. Kč na 16,1 mld. Kč, což souviselo s výpadky příjmů kapitoly Operace státních finančních aktiv. Kapitálové příjmy ve státním rozpočtu na rok 2020 meziročně vzrostly o 7,9 mld. Kč na 16,5 mld. Kč, což bylo zapříčiněno zejména vyššími plánovanými příjmy kapitoly Ministerstvo životního prostředí z prodeje emisních povolenek o 8 mld. Kč.

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byla v průběhu roku 2020 rozpočtovými opatřeními navýšena o 19,2 mld. Kč (podrobněji byly popsány v části I.2 tohoto sešitu).

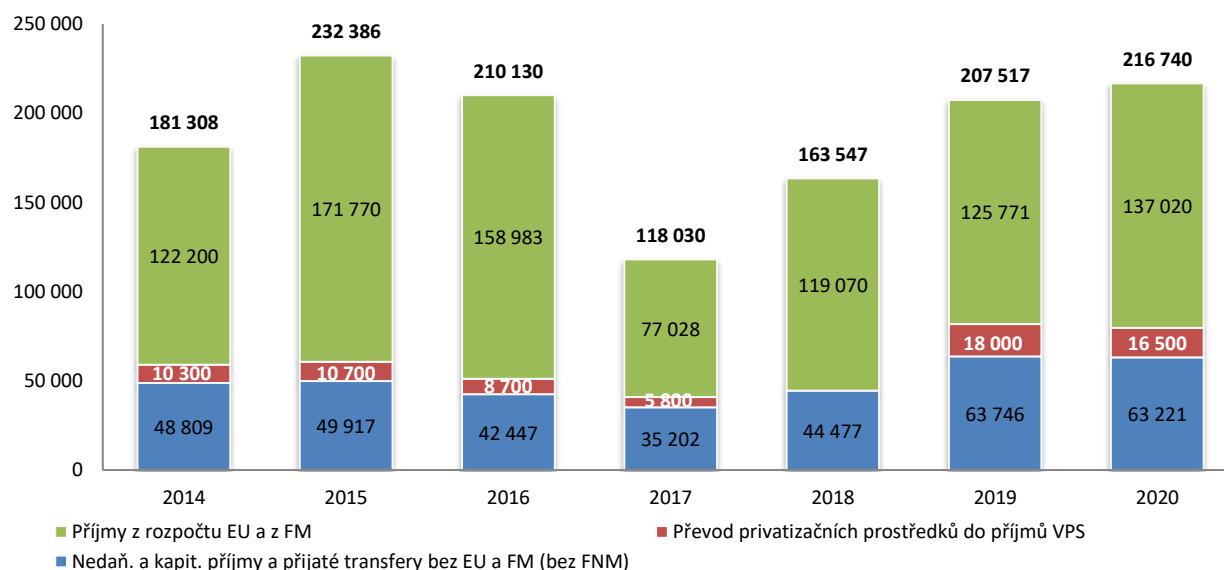
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery dosáhly v roce 2020 výše 216,7 mld. Kč, což představovalo 119,6 % rozpočtu po změnách a meziroční růst o 9,2 mld. Kč, tj. o 4,4 %. Podíl těchto příjmů na celkových příjmech státního rozpočtu vzrostl na 14,7 % (+1,1 %). Na růstu se podílely zejména již zmíněné prostředky přijaté z rozpočtu EU a FM, které dosáhly výše 137 mld. Kč (+11,2 mld. Kč). Meziroční růst ovlivnily rovněž příjmy kapitoly Ministerstvo životního prostředí z prodeje emisních povolenek ve výši 18,9 mld. Kč (+2,8 mld. Kč, tj. o 17,6 %). Naopak proti růstu působil převod přebytku salda systému důchodového pojištění v částce 16,4 mld. Kč (-2,2 mld. Kč) a převod prostředků z privatizačního účtu do kapitoly VPS ve výši 16,5 mld. Kč (-1,5 mld. Kč).

Následující tabulka zobrazuje schválený státní rozpočet nedaňových, kapitálových příjmů a přijatých transferů na rok 2020, jeho změny a čerpání a srovnání s rokem 2019.

Tabulka č. 49: Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery v roce 2019 a 2020 (mil. Kč)

NEDAŇOVÉ A KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY A PŘIJATÉ TRANSFERY	Skutečnost		Rozpočet 2020		Skutečnost	%	Rozdíl	Index
	2019	schválený	po změnách	2020	plnění	2020-2019	2020/2019	
	1	2	3	4	5 = 4:3	6 = 4-1	7 = 4:1	
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	207 517	161 963	181 174	216 740	119,6	9 223	104,4	
Nedaňové příjmy celkem - v tom:	21 505	16 111	15 997	20 164	126,0	-1 340	93,8	
Příjmy z vlast. činnosti a odvody přebyt.organiz.s přímým vztahem - v tom:	10 811	9 053	8 702	10 436	119,9	-375	96,5	
Příjmy z vlastní činnosti	1 964	1 755	1 701	1 890	111,1	-75	96,2	
Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	3 496	2 755	2 655	4 079	153,6	583	116,7	
Příjmy z pronájmu majetku	942	609	604	890	147,4	-52	94,5	
Výnosy z finančního majetku	3 225	2 700	2 701	2 494	92,4	-730	77,4	
Soudní poplatky	1 184	1 234	1 041	1 084	104,1	-100	91,5	
Přijaté sankční platby a vratky transferů - v tom:	3 905	2 617	2 768	3 549	128,2	-356	90,9	
Přijaté sankční platby	2 535	1 748	1 803	1 645	91,2	-890	64,9	
Přijaté vratky transferů a ost.příjmy z finanč.vypořádání předchoz.let	1 370	869	965	1 904	197,3	535	139,0	
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy - v tom:	3 595	2 115	2 200	3 564	162,0	-32	99,1	
Příjmy z prodeje krátkod. a drobného dlouhod. majetku	52	14	29	46	159,8	-5	89,7	
Ostatní nedaňové příjmy	2 776	1 638	1 709	2 783	162,9	7	100,3	
Příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům	17	17	17	27	160,6	10	158,3	
Příjmy za využívání dalších majetkových práv	175	135	135	179	132,5	4	102,1	
Dobrovolné pojistné	575	310	310	528	170,2	-47	91,8	
Přijaté splátky půjčených prostředků - v tom:	1 342	626	627	969	154,5	-373	72,2	
Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů	331	151	141	479	339,7	147	144,4	
Splátky půjč. prostředků od obecně prosp. společn. a pod. subjektů	86	92	92	92	100,0	6	107,0	
Splátky půjčených prostředků od veřejných rozpočtů územní úrovně	146	156	167	166	99,1	20	113,5	
Splátky půjčených prostředků od zřízených a podobných subjektů	388	88	88	88	100,0	-300	22,7	
Splátky půjčených prostředků ze zahraničí	387	138	138	139	100,6	-248	35,9	
Splátky za úhradu dluhů nebo dodávek	3	1	1	6	567,7	2	164,1	
Příjmy sdílené s EU - z toho:	1 851	1 700	1 700	1 646	96,8	-205	88,9	
Podíl na clech	1 842	1 700	1 700	1 646	96,8	-196	89,4	
Kapitálové příjmy celkem - v tom:	18 730	16 481	16 467	21 410	130,0	2 679	114,3	
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy	18 686	16 462	16 448	21 386	130,0	2 700	114,4	
Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku	44	19	19	24	125,1	-21	53,7	
Přijaté transfery - v tom:	167 282	129 371	148 710	175 167	117,8	7 885	104,7	
Neinvestiční přijaté transfery - z toho:	101 004	69 826	80 668	99 410	123,2	-1 594	98,4	
Neinvest.přij.transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	68 583	41 338	50 787	65 876	129,7	-2 707	96,1	
Neinvestiční přijaté transfery od veřej. rozpočtů územní úrovně	55	0	0	46	x	-9	83,4	
Převody z vlastních fondů a ve vztahu k útvar.bez plně práv.subjekt.	2 179	0	128	2 701	2 117,3	522	123,9	
Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí	30 186	28 488	29 753	30 786	103,5	601	102,0	
Investiční přijaté transfery - v tom:	66 278	59 545	68 042	75 757	111,3	9 479	114,3	
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	60 830	54 217	62 036	67 645	109,0	6 815	111,2	
Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně	101	0	0	114	x	13	112,7	
Investiční přijaté transfery ze zahraničí	5 347	5 327	6 006	7 997	133,2	2 651	149,6	

Následující graf znázorňuje, jak výrazně je výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů ovlivňována prostředky z rozpočtu EU a FM a také převody privatizačních prostředků do příjmů kapitoly VPS.

Graf č. 11: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v letech 2014-2020

5.1 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy státního rozpočtu dosáhly celkem 20,2 mld. Kč (-1,3 mld. Kč, tj. -6,2 %), což představovalo 126 % rozpočtu po změnách. Na pokles měl největší vliv výpadek příjmů z dividend od Letiště Praha, a.s. (-1,4 mld. Kč) a pokles přijatých sankčních plateb (-890 mil. Kč), zejména u Generálního ředitelství cel (-591 mil. Kč). Naopak nejvíce meziročně vzrostly příjmy kapitoly VPS z přebytku zákonného pojištění dle zákoníku práce (+548 mil. Kč).

Největší podíl na nedaňových příjmech představují „**příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem**“ (**seskupení 21**), které dosáhly 10,4 mld. Kč (-375 mil. Kč) a plněním rozpočtu na 119,9 %. Na tomto poklesu se nejvíce podílely výnosy z finančního majetku (-730 mil. Kč).

Příjmy z odvodů přebytků organizací s přímým vztahem (podseskupení 212) dosáhly 4,1 mld. Kč (+0,6 mld. Kč, tj. +16,7 %) a překročily rozpočet po změnách o 1,4 mld. Kč. Do ostatních odvodů přebytků organizací s přímým vztahem náležely zejména příjmy kapitoly VPS (3,8 mld. Kč při překročení rozpočtu o 1,8 mld. Kč a meziročním růstu o 0,8 mld. Kč). Na překročení rozpočtu měly největší vliv příjmy z přebytku zákonného pojištění dle zákoníku práce. V roce 2020 byl z provozu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání převeden do státního rozpočtu přebytek za rok 2019 ve výši 3,8 mld. Kč, který se v porovnání s přebytkem z roku 2018 zvýšil o 547,5 mil. Kč. Přebytku dosáhly obě pověřené pojišťovny (Generali Česká pojišťovna a.s. i Kooperativa pojišťovna, a.s.). Dle § 205d zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zúčtovávají každoročně Generali Česká pojišťovna a.s. a Kooperativa pojišťovna, a.s. vztahy se státním rozpočtem, přičemž přebytky z hospodaření z předchozího roku převádějí do státního rozpočtu a naopak je jim ze státního rozpočtu uhrazována případná újma, a to vždy do 30. června běžného roku. V rámci tohoto podseskupení došlo také k převodu 171 mil. Kč do kapitoly OSFA z výnosů z likvidace zbytkového státního podniku Středočeské energetické závody. Odvody státních podniků byly v roce 2020 nulové a meziročně tak klesly o 178,9 mil. Kč. Z důvodu investičního rozvoje pivovaru a kvůli epidemii COVID-19 nebyly příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství posíleny o prostředky z fondu zakladatele národního podniku Budějovický Budvar původně plánované ve výši 500 mil. Kč. Nebyl realizován ani plánovaný odvod 100 mil. Kč z fondu zakladatele státního podniku Řízení letového provozu ČR do příjmů kapitoly Ministerstvo dopravy. Odvody příspěvkových organizací byly tvořeny výhradně příjmy kapitoly Ministerstvo kultury, která na této položce vykázala částku ve výši 130 mil. Kč (+27 mil. Kč). Jednalo se především o odvody odpisů u příspěvkových organizací (zejména Národní galerie, Národní technické muzeum, Národní knihovna a Uměleckoprůmyslové muzeum) stanovené zřizovatelem podle ustanovení § 54 odst. 5) písm. c) rozpočtových pravidel.

Výnosy z finančního majetku (podseskupení 214) dosáhly 2,5 mld. Kč (-730 mil. Kč, tj. -22,6 %) při plnění rozpočtu sníženého o 1,5 mld. Kč březnovou novelou zákona o státním rozpočtu na 92,4 %. Meziroční pokles způsobily výpadky příjmů kapitoly OSFA z dividend Letiště Praha, a.s. (-1,4 mld. Kč), související se vznikem a rozšířením nemoci COVID-19. Celkové příjmy kapitoly OSFA dosáhly 446 mil. Kč (-1,8 mld. Kč) a byly tvořeny zejména výnosy z finančního investování na Jaderném účtu ve výši 325 mil. Kč (-385 mil. Kč) a příjmy z dividend v celkové částce 121 mil. Kč (-1,5 mld. Kč). Z velké části se jednalo o dividendy od energetických společností ve výši 117 mil. Kč, (z toho od ČEZ a.s. ve výši 75 mil. Kč a od E.ON SE 33 mil. Kč), jejichž akcie byly v roce 2020 v držení resortu Ministerstva financí dle usnesení vlády č. 716/2015. Tyto prostředky jsou účelově určeny v souladu s příslušným ustanovením zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Vratky daně z dividend činily 4,1 mil. Kč od E.ON a UNIP. SE. Nejvyšší výnosy z finančního majetku vykázala kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu v částce 2 mld. Kč (+1,1 mld. Kč). Tyto příjmy pocházely z dividend akciové společnosti ČEPS.

Příjmy z vlastní činnosti (podseskupení 211) dosáhly 1,9 mld. Kč (-75 mil. Kč) při plnění rozpočtu sníženého o 7,6 mld. Kč březnovou novelou zákona o státním rozpočtu na 111,1 %. Pokles těchto příjmů byl ovlivněn zejména „Příjmy z poskytování služeb a výrobků“ (1,5 mld. Kč) meziročně nižšími o 47 mil. Kč, konkrétně výpadky příjmů Úřadu pro civilní letectví (-43 mil. Kč) z důvodu omezení celosvětové dopravy v souvislosti s epidemií COVID-19. Podstatnou část těchto prostředků tvořily příjmy kapitoly Český telekomunikační úřad v částce 821 mil. Kč (+15 mil. Kč), rozpočet snížený březnovou novelou zákona o státním rozpočtu o 7 mld. Kč naplnily na 109,6 %. Jednalo se zejména o standardní příjmy ze správy radiového spektra ve výši 716 mil. Kč a příjmy ze správy čísel ve výši 105 mil. Kč. Z příjmů ze správy radiového spektra se tvoří podle

zákonu o elektronických komunikacích a nařízení vlády tzv. Radiokomunikační účet. Stav tohoto účtu k 31. 12. 2020 činil 1,3 mld. Kč a zvýšil se tak v průběhu roku o 173 mil. Kč (v průběhu roku bylo na tento účet převedeno 270 mil. Kč a čerpáno 97 mil. Kč). Příjmy z vlastní činnosti v objemu 257 mil. Kč (+19 mil. Kč) vykázala kapitola Český úřad zeměměřický a katastrální, zahrnovaly příjmy za údaje z katastru nemovitostí (92,2 % příjmů z vlastní činnosti) a za mapové služby. Ministerstvo zemědělství přijalo 182 mil. Kč (-6 mil. Kč), příjmy náležely zejména Státní veterinární správě ČR (115 mil. Kč) a Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému (64 mil. Kč). Kapitola Ministerstvo vnitra získala 86 mil. Kč, převážnou část prostředků (57 mil. Kč) bylo příjmem Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra. Tyto příjmy zahrnovaly penále a poplatky z prodlení, přijaté platby od zdravotních pojišťoven za výkony služebních lékařů, přímé platby od osob za vyšetření, ošetření a ambulantní péči včetně výkonů nehrazených zdravotními pojišťovnami, poplatky a příplatky za poskytované léčebné a zubolékařské úkony, manipulační poplatky a příjmy Policejní akademie za poplatky, které souvisejí s přijímacím řízením, atd. Kapitola Ministerstvo obrany inkasovala 65 mil. Kč, které byly tvořeny příjmy za výkony zdravotní péče ve výši 38 mil. Kč, poskytování ostatních služeb a výrobků ve výši 18 mil. Kč a provoz nemovitého majetku ve výši 5 mil. Kč. Do tohoto podseskupení patří rovněž položka „2119 – Ostatní příjmy z vlastní činnosti“, kam zařazuje všechny své příjmy kapitola Bezpečnostní informační služba. V roce 2020 dosáhly tyto příjmy 255 mil. Kč (+6,8 mil. Kč). Kapitola Ministerstvo financí na této položce vykázala příjmy ve výši 60 mil. Kč, které představovaly prostředky Generálního ředitelství cel v částce 50 mil. Kč, především z prodeje kontrolních pásek na značení lihu.

Soudní poplatky (podseskupení 215), jež dosáhly 1,1 mld. Kč (-100 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 104,1 % byly v roce 2020 téměř výhradně tvořeny příjmy kapitoly Ministerstvo spravedlnosti. Výše poplatků za jednotlivé úkony vyplývá ze sazebníku poplatků. Ministerstvo spravedlnosti výši vybraných poplatků nemůže ovlivnit. Do plnění příjmů ze soudních poplatků se promítla opatření přijatá v souvislosti s pandemií COVID-19, jež způsobila omezení či zastavení činnosti některých organizačních složek státu, zejména u soudů, kde byla v jarním období omezena či zastavena soudní jednání, což se promítlo ve výběru soudních poplatků.

Příjmy z pronájmu majetku (podseskupení 213) dosáhly 890 mil. Kč (-52 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 147,4 %. Na meziročním poklesu se nejvíce podílely příjmy kapitoly Ministerstvo financí (-31 mil. Kč), což vyplývá ze skutečnosti, že tvorba těchto příjmů má nahodilý charakter, který je spojen s momentálním stavem majetkového portfolia. Tyto prostředky směřovaly Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (-23 mil. Kč). Ministerstvo zemědělství vykázalo příjmy z pronájmu majetku ve výši 327 mil. Kč (-11 mil. Kč), z toho 294 mil. Kč obdržel Státní pozemkový úřad. Ministerstvo financí přijalo 298 mil. Kč (-31 mil. Kč), zejména prostřednictvím Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (262 mil. Kč). Dále kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj vykázala příjmy v částce 71 mil. Kč (+4 mil. Kč), které souvisely se zefektivněním využívání prostor v majetku ministerstva, Ministerstvo dopravy 37 mil. Kč (-1 mil. Kč) a Ministerstvo obrany 35 mil. Kč (-10 mil. Kč).

Přijaté sankční platby a vratky transferů (seskupení 22) v roce 2020 činily 3,5 mld. Kč (-356 mil. Kč, tj. 9,1 %) při plnění rozpočtu po změnách na 128,2 %. Na meziročním poklesu se nejvíce podílela kapitola Ministerstvo financí s příjmy ve výši 1 mld. Kč meziročně nižšími o 787 mil. Kč, což ovlivnily zejména příjmy z plateb ve správních řízeních v působnosti GŘC, které v roce 2020 činily 858 mil. Kč (-591 mil. Kč). Naopak v rámci tohoto podseskupení rostly především příjmy kapitoly VPS ve výši 1 mld. Kč (+326 mil. Kč) a kapitoly Ministerstvo dopravy v částce 308 mil. Kč (+304 mil. Kč).

Přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání minulých let (podseskupení 222) dosáhly 1,9 mld. Kč (+535 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 197,3 %. Na celkové výši a překročení rozpočtu se nejvíce podílela kapitola VPS s příjmy ve výši 1 mld. Kč (+326 mil. Kč), které byly tvořeny zejména „standardními“ vratkami dotací poskytnutých ústředním orgánům a územním samosprávným celkům. Na růstu se rovněž podílela kapitola Ministerstvo dopravy s příjmy ve výši 298 mil. Kč (+296 mil. Kč), což ovlivnila zejména vrátka od společnosti České dráhy a.s., která představovala vyúčtování dotace na zajištění dopravních potřeb státu v roce 2019. Kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí vykázala celkem 444 mil. Kč (-4,7 mil. Kč), z toho částku 253 mil. Kč obdržel Úřad práce ČR (vratky sociálních dávek, vratky prostředků, které byly Úřadem práce ČR poskytnuty při platební neschopnosti zaměstnavatelů) a 166 mil. Kč přijala Česká správa sociálního zabezpečení (z toho přeplatky

důchodů – 94 mil. Kč, vrácené zálohy poskytované České poště s. p. – 34 mil. Kč a zúčtování plateb s cizinou – 8 mil. Kč).

Na meziročním poklesu se nejvíce podílely **přijaté sankční platby (podseskupení 221)** zahrnující sankce inkasované za porušení obecně nebo místně závazného předpisu či za porušení rozpočtové kázně. Dosáhly **1,6 mld. Kč** (-890 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 91,2 %. Zmíněný pokles nejvíce ovlivnila kapitola Ministerstvo financí s příjmy ve výši 1 mld. Kč (-787 mil. Kč). Rozhodující podíl na plnění této položky mělo Generální ředitelství cel, kde příjmy z plateb ve správních řízeních dosáhly 858 mil. Kč (-591 mil. Kč). Jednalo se zejména o příjmy z pokut ve správním řízení ve výši 528 mil. Kč, ostatní sankční platby ve výši 313 mil. Kč a příjmy z pokut uložených dle zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, v platném znění, a zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, v platném znění, ve výši 17 mil. Kč. Důvodem nenaplnění rozpočtu příjmů z pokut v řízení správním a ostatních sankčních plateb byla situace způsobená epidemií koronaviru, a to z důvodu povolení posečkáni nebo rozložení úhrady daně na splátky velkého množství pokut, které by byly vybrány. Důvodem nenaplnění rozpočtu příjmů z pokut uložených podle zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů, je skutečnost, že z důvodů epidemie koronaviru byl s účinností od 27. 3. 2020 přijat zákon č. 137/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti evidence tržeb v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu, podle kterého subjekt evidence tržeb není povinen plnit povinnosti podle zákona upravujícího evidenci tržeb do 30. 6. 2022. Tento zákon byl s účinností od 3. 11. 2020 novelizován zákonem č. 449/2020 Sb., který prodlužuje odklad evidence tržeb až do 31. 12. 2022, a to pro všechny subjekty bez ohledu na to, do které fáze evidence tržeb spadají. Po dobu odkladu evidence tržeb je kontrolní činnost v této oblasti utlumena. Evidence tržeb před 1. 1. 2023 je možná, je však založena čistě na dobrovolné bázi. Dalším důvodem k nenaplnění předpokládaných příjmů je utlumení podnikatelské činnosti v oblasti hazardu. Součástí přijatých sankčních plateb u kapitoly Ministerstvo financí byly i příjmy GFŘ ve výši 171 mil. Kč (-185 mil. Kč), kde se jednalo zejména o příjmy z pokut za porušení rozpočtové kázně v rámci hospodaření s prostředky státního rozpočtu, atd. Na nenaplnění rozpočtu těchto příjmů měla vliv situace v souvislosti s epidemií koronaviru, kdy byla omezena kontrolní činnost správců daně a v důsledku toho byl vydán nižší počet platebních výměrů na odvod či penále z prodlení. Dalšími většími příjemci sankčních plateb byly kapitoly Ministerstvo spravedlnosti s příjmy ve výši 242 mil. Kč (-25 mil. Kč), kde se jednalo zejména o vymožené pokuty a peněžité tresty soudních řízení a Ministerstvo zemědělství s příjmy 116 mil. Kč (-63 mil. Kč), z nichž 68 mil. Kč inkasovala Státní zemědělská a potravinářská inspekce, která uděluje pravomocně uložené pokuty ve správním řízení provozovatelům potravinářských podniků a 29 mil. Kč obdržel Státní pozemkový úřad. Kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu vykázala příjmy ve výši 61 mil. Kč (-38 mil. Kč). Pokles příjmů byl způsoben vládními opatřeními v souvislosti s pandemií COVID-19, zejména plošným uzavřením provozoven, které standardně podléhají kontrolní činnosti ze strany České obchodní inspekce.

Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy (seskupení 23) dosáhly **3,6 mld. Kč** a meziročně klesly o 32 mil. Kč, tj. o 0,9 %, při plnění rozpočtu po změnách na 162 %. Na mírném poklesu se nejvíce podílela kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí s příjmy ve výši 732 mil. Kč (-94 mil. Kč) a také kapitola Ministerstvo spravedlnosti s inkasem 693 mil. Kč (-84 mil. Kč). Naopak růst byl zaznamenán u kapitoly Ministerstvo vnitra s příjmy ve výši 608 mil. Kč (+92 mil. Kč) a u kapitoly Ministerstvo financí v částce 382 mil. Kč (+ 69 mil. Kč).

Značnou část tohoto seskupení tvoří **„ostatní nedaňové příjmy“ (podseskupení 232)**, které v roce 2020 dosáhly **2,8 mld. Kč** (+7 mil. Kč) a rozpočet naplnily na 162,9 %. V rámci tohoto podseskupení byly nejobjemnější **přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady (položka 2324)**, které dosáhly 1,5 mld. Kč (+2 mil. Kč) a rozpočet po změnách překročily o 82,1 %. Nejvíce prostředků získala kapitola Ministerstvo spravedlnosti ve výši 691 mil. Kč (-80 mil. Kč). Byly tvořeny zejména úhradami za náklady trestního řízení, náklady obhajoby, náklady civilního řízení, exekučními náklady, atd. Pokles souvisel s přijatými opatřeními v souvislosti s pandemií COVID-19, např. omezením či zastavením soudních jednání. Dále kapitola Ministerstvo vnitra vykázala příjmy ve výši 316 mil. Kč (+60 mil. Kč), kde se jednalo například o příjmy z náhrad za zásahy u dopravních nehod prováděných jednotkami Hasičského záchranného sboru, příjmy za připojení k pultům centrální ochrany, atd. Ministerstvo práce a sociálních věcí přijalo prostředky v částce 185 mil. Kč (-41 mil. Kč), když se jednalo o příjmy ze soudem nařízeného vrácení výživného od pěstounů za děti v pěstounské péči. U kapitoly Ministerstvo financí dosáhly tyto příjmy výše 152 mil. Kč (+74 mil. Kč),

kde šlo převážně o úhrady pohledávky společností SOLITER a.s. (62 mil. Kč) a o náhradu škody (43 mil. Kč), která byla způsobena Ministerstvu financí trestnou činností tří fyzických osob. K meziročním rozdílům dochází rovněž z důvodu, že plnění těchto příjmů je závislé na výsledcích soudních a trestních řízení, přičemž některá trvají i několik let.

Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené (položka 2329) dosáhly 1,3 mld. Kč (-9 mil. Kč), na čemž se nejvíce podílela kapitola VPS příjmy v objemu 673 mil. Kč (+35 mil. Kč). U této kapitoly se jednalo zejména o odvody příspěvků na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření a odvody příspěvku na stavební spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro jejich přiznání ve výši 664 mil. Kč. Kapitola Ministerstvo vnitra vykazala prostředky ve výši 231 mil. Kč (+22 mil. Kč), kde šlo převážně o příjmy nahodilého charakteru od fyzických a právnických osob, např. o příjmy za poskytování policejního doprovodu firmám při převozu nadměrného nebo nebezpečného nákladu, úhrady nákladů spojených s převozem osoby na záchytnou stanici, oprávněné náklady soudních exekutorů, vratky a refundace výdajů (letenky, zahraniční služební cesty), příjmy z nebytových prostor (umístění potravinových a nápojových automatů), atd. Kapitola Ministerstvo financí obdržela v rámci této položky příjmy ve výši 196 mil. Kč (-13 mil. Kč), které se týkaly především Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Tyto příjmy souvisely s tzv. odúmrtními a tvořily je zejména zůstatky hotovostí, zůstatky na vkladních knížkách, zůstatky bankovních účtů, spoření po zemřelých. Kapitola Ministerstvo obrany na tuto položku zařadila příjmy ve výši 57 mil. Kč (-24 mil. Kč), když se jednalo např. o příjmy související s pobytem a přepravou zahraničních vojsk v ČR, převod zůstatku zahraničních pokladen, převod nevyužitých finančních prostředků do státních příjmů, vratky přeplatků náležitostí zaměstnanců MO související se mzdou z minulých let, např. odchodného, platů, pojistného, příplatků zvýšených životních nákladů, stravného, cestovních náležitostí a refundace výdajů jednotek AČR a misí v zahraničí.

Mezi příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatních nedaňových příjmů patří rovněž příjmy z **dobrovolného pojistného (podseskupení 236)** evidované u kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí. Tyto příjmy dosáhly 528 mil. Kč (-47 mil. Kč) a jejich rozpočet byl naplněn na 170,2 %. Z této částky činilo pojistné na nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných 241 mil. Kč (-27 mil. Kč) a dobrovolné pojistné na důchodové pojištění 287 mil. Kč (-20 mil. Kč).

Příjmy z poplatků za udržování českého či evropského patentu v platnosti (podseskupení 235) plynoucí výhradně kapitole Úřad průmyslového vlastnictví dosáhly 179 mil. Kč (+4 mil. Kč) a rozpočet naplnily na 132,5 %.

Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku (podseskupení 231) dosáhly 46 mil. Kč (-5 mil. Kč) a naplnily rozpočet na 159,8 %. Nejvíce příjmů vykazala kapitola Ministerstvo obrany 32 mil. Kč (-2,6 mil. Kč), Ministerstvo financí 5 mil. Kč (-1,6 mil. Kč) a Ministerstvo vnitra 3 mil. Kč (-2,7 mil. Kč).

Příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům (podseskupení 234) dosáhly 27 mil. Kč (+10 mil. Kč) při plnění rozpočtu na 160,6 %. Tyto příjmy vykazala výhradně kapitola Ministerstvo financí a byly tvořeny poplatkem za využívání zdroje přírodní minerální vody, jehož příjemcem je GŘC.

Příjmy sdílené s EU (seskupení 25) se od roku 2012 vykazují z hlediska rozpočtové skladby v rámci nedaňových příjmů a v roce 2020 byly tvořeny výhradně příjmy z podílu na výnosu cel ve výši 20 %, který je podle práva Evropské unie ponechán členským státům na úhradu nákladů spojených s jejich výběrem. V roce 2020 tyto příjmy činily 1,6 mld. Kč, rozpočet naplnily na 96,8 % a z důvodu rozšíření nemoci COVID-19 meziročně klesly o 205 mil. Kč. Tyto příjmy zahrnují především clo z průmyslových výrobků, clo ze zemědělských výrobků, dodatečná cla, konečná antidumpingová cla a konečná vyrovnávací cla a jejich výše je ovlivněna zejména ekonomickým vývojem v České republice a Evropské unii. K největšímu poklesu vyměřeného cla došlo u dovozů v oblasti automobilového průmyslu (-347 mil. Kč). Jedním z hlavních důvodů poklesu vyměřeného cla je snížení montážních operací modelu Kodiaq firmy Škoda v Rusku. Naopak byl evidován velmi výrazný nárůst cla vyměřeného při dovozu ochranných roušek a oděvů, zejména pro lékařské účely. Na plnění příjmů z podílu na clech měl vliv i nárůst vyměřeného dodatečného cla na výrobky z USA, které činilo 133 mil. Kč. Největší podíl z této částky tvořily dovozy kosmetických přípravků a alkoholických nápojů.

Podíl na DPH z telekomunikačních a podobných služeb spravované pro EU dosáhl v roce 2020 nulových hodnot při meziročním poklesu o 8,9 mil. Kč.

Přijaté splátky půjčených prostředků (seskupení 24) dosáhly 969 mld. Kč (-373 mil. Kč), což představovalo 154,5 % rozpočtu po změnách. Na poklesu se nejvíce podílely splátky půjčených prostředků od zřízených a podobných subjektů (-300 mil. Kč) a splátky půjčených prostředků ze zahraničí (-248 mil. Kč).

Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů (podseskupení 241) dosáhly 479 mil. Kč (+147 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 339,7 %. Růst zapříčinily zejména příjmy kapitoly VPS, které činily 202 mil. Kč (+100 mil. Kč), a u nichž se jednalo o mimořádnou splátku půjčky od Garančního fondu obchodníků s cennými papíry ve výši 200 mil. Kč. Kapitola Ministerstvo financí vykázala příjmy ve výši 206 mil. Kč (-5,5 mil. Kč), které byly tvořeny zejména příjmy ze splátek úvěrů poskytnutých na družstevní bytovou výstavbu včetně mimořádných splátek z titulu převodu bytů do osobního vlastnictví členů. Tyto úvěry byly poskytovány dle zvláštních předpisů o družstevní bytové výstavbě v rámci pomoci státu např. vyhláška č. 136/1985 Sb.). Na růstu se také podílela kapitola Ministerstvo dopravy, splátkou od podnikatelského subjektu CENDIS s. p. ve výši 53 mil. Kč (v roce 2019 byly nulové).

Příjmy ze splátek půjčených prostředků od veřejných rozpočtů územní úrovně (podseskupení 244) dosáhly 166 mil. Kč (+20 mil. Kč). Zmíněný růst způsobily příjmy kapitoly VPS v částce 148 mil. Kč (+20 mil. Kč), které se týkaly zejména splátek návratných finančních výpomocí poskytnutých na výstavbu vodovodů, čistíren odpadních vod a splátek výpomocí poskytnutých obcím z důvodu jejich obtížné finanční situace. Příjmy obsahují i poslední splátku návratné finanční výpomoci poskytnuté v roce 2013 v souvislosti s řešením úhrady plošné a extrapolované finanční opravy vyměřené Regionálnímu operačnímu programu regionu soudržnosti NUTS II Severozápad Karlovarskému kraji (splátka 41,2 mil. Kč) a Ústeckému kraji (splátka 80 mil. Kč). Tyto příjmy vykázala také kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu a to ve výši 18 mil. Kč (-0,2 mil. Kč).

Splátky půjčených prostředků ze zahraničí (podseskupení 247) jsou tvořeny výhradně příjmy kapitoly VPS ze splátek vládních úvěrů dříve poskytnutých do zahraničí a příjmy ze splátek pohledávek převzatých od ČSOB a.s. Tyto příjmy dosáhly 139 mil. Kč (-248 mil. Kč) a týkaly se splátek pohledávky ze strany Iráku, které jsou rozvrženy do března roku 2028. Zmíněný pokles ovlivnila splátka pohledávky od Srbska inkasovaná v roce 2019 ve výši 222 mil. Kč.

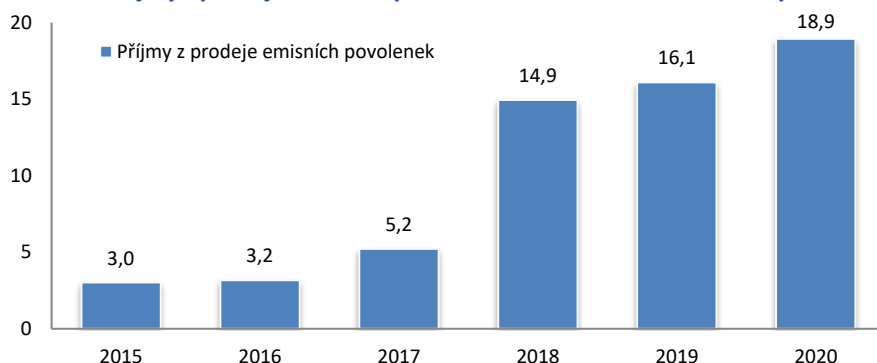
Splátky půjčených prostředků od obecně prospěšných společností a podobných subjektů (podseskupení 242) dosáhly výše 92 mil. Kč (+6 mil. Kč) a týkaly se výhradně kapitoly VPS. Jednalo se stejně jako v roce 2019 o úhradu splátky půjčky od subjektu „Vírský oblastní vodovod, sdružení měst, obcí a svazků obcí“.

Splátky půjčených prostředků od zřízených a podobných subjektů (podseskupení 245) dosáhly 88 mil. Kč (-300 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 100 %. Jednalo se stejně jako v roce 2019 o splátku návratné finanční výpomoci poskytnuté Masarykově univerzitě na výstavbu univerzitního kampusu Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ve výši 88 mil. Kč. Příčinou výrazného poklesu celkových splátek byly vysoké příjmy roku 2019, do nichž se na rozdíl od roku 2020 zaúčtovala poslední splátka ČVÚT (300 mil. Kč) z půjčky poskytnuté Ministerstvem průmyslu a obchodu.

5.2 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy dosáhly **21,4 mld. Kč** (+2,7 mld. Kč, tj. 14,3 %) při plnění rozpočtu po změnách sníženého červencovou novelou zákona o státním rozpočtu o 2 mld. Kč na 130 %. Tvoří je příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy (např. příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí, hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, přijaté dary a příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku) a dále příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku (např. příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů). Na zmíněném růstu se nejvíce podílely příjmy kapitoly Ministerstvo životního prostředí z prodeje emisních povolenek (+2,8 mld. Kč), což ilustruje následující graf, který znázorňuje vývoj těchto příjmů za posledních 6 let.

Graf č. 12: Příjmy z prodeje emisních povolenek - Ministerstvo životního prostředí (mld. Kč)

Vysoký meziroční růst a plnění zaznamenaly **příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy (seskupení 31)**, které dosáhly **21,4 mld. Kč** (+2,7 mld. Kč) a byly plněny na 130 % rozpočtu po změnách. Největší objem těchto prostředků vykázala kapitola Ministerstvo životního prostředí. Jednalo se o příjmy z aukčního prodeje emisních povolenek (**položka 3114**) ve výši 18,9 mld. Kč (+2,8 mld. Kč) při plnění rozpočtu na 123,7 %. Růst těchto příjmů byl dosažen nárůstem ceny povolenek. Česká republika vydražila v roce 2020 celkem 29 569 500 obecných emisních povolenek EUA v hodnotě 718 115 190 EUR (průměrná cena 24,29 EUR/EUA). Relativně vysokou úroveň ceny povolenky, která byla dočasně narušena šokem způsobeným bezprostředními dopady epidemie, lze vysvětlit především funkčním nastavením trhu včetně tržní stabilizační rezervy a očekáváním trhu spojeným s klimatickou politikou. Vedle obecných emisních povolenek EUA dražila ČR v průběhu roku 2020 také emisní povolenky EUAA pro oblast letectví. Od ledna do listopadu 2020 se uskutečnilo celkem 6 dražeb, v nichž ČR prodala 55 500 povolenek EUAA v hodnotě 1 317 075 EUR (průměrná cena 23,73 EUR/EUAA).

Další plnění kapitálových příjmů se týkalo především inkasa **příjmů z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí (položky 3111 a 3112)**, které dosáhly **2,4 mld. Kč** (-94 mil. Kč). Nejvíce prostředků získala kapitola Ministerstvo zemědělství ve výši 1,5 mld. Kč (+3,6 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 371,5 %. Příjmy souvisely téměř výhradně s prodejem pozemků Státním pozemkovým úřadem. Ministerstvo financí vykázalo příjmy zejména prostřednictvím Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových 861 mil. Kč (-21 mil. Kč). Na poklesu příjmů se nejvíce podílela kapitola Ministerstvo obrany, která získala prodejem nepotřebného majetku 38 mil. Kč (-48 mil. Kč).

Na **příjmech z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku (položka 3113)** ve výši **52 mil. Kč** (-55 mil. Kč) se částkou 12,4 mil. Kč nejvíce podílela kapitola Ministerstvo financí (+10 mil. Kč). Kapitola Ministerstvo obrany zaznamenala významný meziroční pokles o 70 mil. Kč, který způsobily dodatečné příjmy z odprodeje podzvukových taktických letounů L-159 a další letecké techniky vykázané v roce 2019.

Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku (podseskupení 320) dosáhly 24 mil. Kč (-21 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 125,1 %. V rámci tohoto podseskupení položek byly vykázány příjmy pouze kapitolou Ministerstvo financí. Jednalo se zejména o příjmy z prodeje majetkových podílů ve výši 12,5 mil. Kč (-20 mil. Kč) a příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku a prodeje akcií v objemu 12 mil. Kč uskutečněné Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových.

5.3 Přijaté transfery

Kromě výše uvedených patří k příjmům státního rozpočtu rovněž transfery získané převodem z vlastních fondů organizačních složek státu, prostředky přijaté od EU a z FM, popř. transfery od veřejných rozpočtů ústřední nebo územní úrovně. Přitom jsou zvlášť rozlišovány neinvestiční a investiční přijaté transfery.

Rozpočet **přijatých transferů** byl v průběhu roku 2020 navýšen o 19,3 mld. Kč na 148,7 mld. Kč. Jejich **skutečná výše** dosáhla **175,2 mld. Kč (+7,9 mld. Kč, tj. +4,7 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 117,8 %. Růst byl způsoben příjmy z rozpočtu EU a z FM určenými na krytí předfinancovaných výdajů na společné programy ČR a EU/FM (vč. SZP) meziročně vyššími o 11,7 mld. Kč (tj. o 8,9 %). Naopak proti růstu působily příjmy kapitoly OSFA v souvislosti s vypořádáním přebytku hospodaření důchodového pojištění vykázaného v roce 2019 ve výši 16,4 mld. Kč (-2,2 mld. Kč) a také převod prostředků z tzv. privatizačního účtu do příjmů státního rozpočtu v objemu 16,5 mld. Kč (-1,5 mld. Kč).

Neinvestiční přijaté transfery

Neinvestiční přijaté transfery dosáhly **99,4 mld. Kč (-1,6 mld. Kč)**, při plnění rozpočtu po změnách na 123,2 %.

Neinvestiční převody z Národního fondu (položka 4118) dosáhly **31,8 mld. Kč (+1,1 mld. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 96,4 %. Nejvíce prostředků z rozpočtu EU a FM a zároveň vysoký růst vykázala kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu v částce 9,7 mld. Kč (+1,8 mld. Kč) zejména v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ a také kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v částce 9,2 mld. Kč (+726 mil. Kč) převážně v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+. Ministerstvo práce a sociálních věcí obdrželo 6,4 mld. Kč (-1,9 mld. Kč) v rámci OP Zaměstnanost 2014+, Ministerstvo pro místní rozvoj získalo prostředky ve výši 3,8 mld. Kč (+405 mil. Kč), z toho 2,4 mld. Kč (-37 mil. Kč) v rámci Integrovaného regionálního OP 2014+, 677 mil. Kč (+330 mil. Kč) OP Praha – pól růstu ČR 2014+ a 578 mil. Kč (+46 mil. Kč) OP Technická pomoc 2014+. Kapitola Ministerstvo životního prostředí vykázala příjmy ve výši 1,3 mld. Kč (-144 mil. Kč), převážně v rámci OP Životní prostředí 2014+.

Neinvestiční přijaté transfery ze zvláštních fondů ústřední úrovně (položka 4114) dosáhly **17,7 mld. Kč (-1,6 mld. Kč)**. Ze zvláštních účtů Ministerstva financí po zrušeném Fondu národního majetku byla do příjmů kapitoly VPS na základě možnosti dané § 5 odst. 3 písm. c) bod 5 zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku, převedena částka 16,5 mld. Kč (-1,5 mld. Kč). Uvedený objem odpovídal výši dané schváleným rozpočtem. Kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu obdržela prostředky ve výši 1,2 mld. Kč (-60 mld. Kč) určené na krytí výdajů určených na odstraňování následků těžby uranu v oblasti Stráže pod Ralskem státním podnikem Diamo.

Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu (položka 4111) dosáhly výše 16,4 mld. Kč (-2,2 mld. Kč). Jednalo se o převod prostředků z kapitoly VPS (výdaj) prostřednictvím kapitoly OSFA (příjem) do státních finančních aktiv na zvláštní účet rezervy důchodového pojištění na základě zmocnění uděleného ministryní financí v zákoně č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2020, v § 4 odst. 2. Tyto prostředky, které představují kladný rozdíl příjmů pojistného na důchodové pojištění včetně příjmů z penále a pokut připadajících na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění za rok 2019 ve výši 16,4 mld. Kč byly převedeny v souladu s § 36 odst. 3 rozpočtových pravidel.

Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí (podseskupení 415) ve výši **30,8 mld. Kč (+600 mil. Kč)** představovaly zejména transfery přijaté od EU ve výši 30,5 mld. Kč (+667 mil. Kč). Na zmíněném růstu se podílela kapitola Ministerstvo zemědělství s příjmy ve výši 30 mld. Kč (+536 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 102,2 %. Jednalo se především o prostředky určené na krytí výdajů na financování **společné zemědělské politiky** – na Přímé platby zemědělcům 2014+ ve výši 21,9 mld. Kč (+53 mil. Kč), na Program rozvoje venkova 2014+ v částce 7,6 mld. Kč (+506 mil. Kč) a na Společnou organizaci trhu 2014+ ve výši 424 mil. Kč (-43 mil. Kč).

Neinvestiční přijaté transfery od cizích států (tj. mimo rámec společných programů EU/FM a ČR – **položka 4151**) dosáhly 270 mil. Kč (-50 mil. Kč). Nejvyšší inkaso těchto příjmů vykázala kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí, kde prostředky ve výši 230 mil. Kč (-21 mil. Kč) představovaly refundace dávek ze zahraničí mezi institucemi, z podpor v nezaměstnanosti.

Převody z vlastních fondů (podseskupení 413) dosáhly 2,7 mld. Kč (+522 mil. Kč) a zahrnovaly převody prostředků rezervních fondů organizačních složek do příjmů ve výši 2,2 mld. Kč (+380 mil. Kč), které nebyly rozpočtovány. Nejvyšší převody v rámci toho podseskupení vykázala kapitola Ministerstvo vnitra v částce 1,1 mld. Kč (+316 mil. Kč) v souvislosti s použitím mimorozpočtových zdrojů (zejména rezervní fond), z nichž 630 mil. Kč bylo převedeno do příjmů Hasičským záchranným sborům a 190 mil. Kč Krajským ředitelstvím policie ČR. Ministerstvo zdravotnictví převedlo do příjmů 509 mil. Kč (+37 mil. Kč), především prostřednictvím Státního ústavu pro kontrolu léčiv podle zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech, Ministerstvo obrany získalo 386 mil. Kč (+62 mil. Kč) převážně z prodeje majetku ČR a Ministerstvo spravedlnosti vykázalo prostředky ve výši 307 mil. Kč (+48 mil. Kč). Jednalo se zejména o příjmy z majetkových trestních sankcí převedené ze zvláštního účtu Ministerstva spravedlnosti (dle zákona č. 59/2017 Sb., o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí uložených v trestním řízení, v platném znění) ve výši

256 mil. Kč a dále zisky z hospodářské činnosti Věžeňské služby ČR, které jsou zapojeny do výdajů jako mimorozpočtový zdroj v částce 51 mil. Kč.

Neinvestiční přijaté transfery od obcí a krajů (podskupení 412) v objemu 46 mil. Kč (-9 mil. Kč) vykázala zejména kapitola Ministerstvo vnitra ve výši 40 mil. Kč (-12 mil. Kč). Tyto prostředky směřovaly zejména hasičským záchranným sborům na základě smluv o poskytnutí finančního příspěvku v částce 37,4 mil. Kč.

Investiční přijaté transfery

Investiční přijaté transfery dosáhly **75,8 mld. Kč (+9,5 mld. Kč, tj. 14,3 %)**, což představovalo 111,3 % rozpočtu po změnách.

Na celku se nejvíce podílely příjmy z rozpočtu EU a FM ve formě **investičních převodů z Národního fondu** ve výši **66,6 mld. Kč (+6,9 mil. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 109,7 %. Mezi nejvýznamnější příjemce těchto prostředků z rozpočtu EU a z FM patřila kapitola Ministerstvo dopravy s prostředky ve výši 20,2 mld. Kč (+5,8 mld. Kč), v rámci OP Doprava 2014+, kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj s příjmy 19,5 mld. Kč (+253 mil. Kč), z toho 19,2 mld. Kč v rámci Integrovaného regionálního OP 2014+, dále kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu s inkasem 12,5 mld. Kč (+2,9 mld. Kč), z toho 8,2 mld. Kč (-1,2 mld. Kč) v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ a 4,2 mld. Kč (+4,2 mld. Kč) v rámci OP Podnikání a inovace. Kapitola Ministerstvo životního prostředí přijala 8,1 mld. Kč (-830 mil. Kč), téměř vše v rámci OP Životní prostředí 2014+, kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy obdržela 4,1 mld. Kč (-2 mld. Kč) v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014, kapitola Ministerstvo zdravotnictví získala 982 mil. Kč (+394 mil. Kč) zejména v rámci Integrovaného regionálního OP 2014+, kapitola Ministerstvo vnitra přijala 598 mil. Kč (+292 mil. Kč), z toho 446 mil. Kč v rámci Integrovaného regionálního OP 2014+ a 117 mil. Kč v rámci OP Životní prostředí 2014+.

Investiční přijaté transfery ze státních fondů (položka 4213) ve výši **950 mil. Kč (-66 mil. Kč)** představovaly převody prostředků v rámci Programu rozvoje venkova 2014+ ze Státního zemědělského intervenčního fondu do příjmů Státního pozemkového úřadu v rámci kapitoly Ministerstvo zemědělství.

Investiční přijaté transfery ze zvláštních fondů ústřední úrovně (položka 4214) ve výši 113 mil. Kč (-11 mil. Kč) směřovaly výhradně kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu jako převod prostředků z titulu § 5 odst. 3 písm. c) bodu 8 zákona na financování strategických průmyslových zón.

Investiční transfery přijaté od EU (položka 4233) dosáhly 8 mld. Kč (+2,6 mld. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 132,8 %. Z celku částka 4,8 mld. Kč (+2,5 mld. Kč) představovala prostředky přijaté kapitolou Ministerstvo dopravy v rámci komunitárního programu Nástroj pro propojení Evropy 2014+ a částka 3 mld. Kč (+98 mil. Kč) směřovala do příjmů kapitoly Ministerstvo zemědělství v rámci Programu rozvoje venkova 2014+.

Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně (podskupení 422) vykázala jen kapitola Ministerstvo vnitra. Jednalo se o prostředky ve výši 114 mil. Kč (+13 mil. Kč), které směřovaly zejména hasičským záchranným sborům na základě smluv o poskytnutí finančního příspěvku (105 mil. Kč).

Prostředky z rozpočtu z EU a FM – agregované údaje

Příjmy prostředků z rozpočtu EU a FM určené na krytí předfinancovaných výdajů na společné programy ČR a EU/FM (podle údajů z rozpočtového informačního systému ve vazbě na závazné ukazatele), v roce 2020 dosáhly **137 mld. Kč (+11,2 mld. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 105,9 %. Jak již bylo zmíněno výše, vysoký meziroční nárůst těchto příjmů souvisel s platbami, které se vztahují k programovému období 2014-2020 (+6,8 mld. Kč) a dále se závěrečnou platbou za OP Podnikání a inovace z programového období 2007-2013 (+4,2 mld. Kč). Největší nárůst přijatých prostředků nastal v rámci OP Doprava 2014+ (+5,8 mld. Kč), naopak proti růstu působily prostředky přijaté v rámci OP Zaměstnanost 2014+ (-1,7 mld. Kč) a v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (-1,2 mld. Kč). Následující tabulka znázorňuje vývoj prostředků z EU a FM určené na krytí výdajů souvisejících s předfinancováním společných programů EU a ČR v roce 2019 a 2020.

Tabulka č. 50: Příjmy z rozpočtu EU/FM určené na krytí výdajů na společné programy/projekty ČR a EU/FM v roce 2019 a 2020 (mil. Kč)

Nástroj	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	% plnění	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	% plnění	Rozdíl skutečností
	2019				2020				2020-2019
OP rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství	0	0	2	x	0	0	0	x	-2
Společný regionální operační program	0	0	56	x	0	0	0	x	-56
OP průmysl a podnikání	0	0	153	x	0	0	0	x	-153
OP infrastruktura	0	0	95	x	0	0	0	x	-95
OP rozvoj lidských zdrojů	0	0	46	x	0	0	0	x	-46
Fond soudržnosti	0	0	1	x	0	0	0	x	-1
Jednotný programový dokument pro cíl 2	0	0	74	x	0	0	0	x	-74
Jednotný programový dokument pro cíl 3	0	0	3	x	0	0	0	x	-3
Iniciativa společenství EQUAL	0	0	2	x	0	0	0	x	-2
OP Podnikání a inovace	0	0	0	x	0	4 245	4 245	x	4 245
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0	0	4	x	0	0	0	x	-4
OP Technická pomoc	0	0	0	x	4	0	0	x	0
Regionální operační programy	0	0	0	x	0	0	58	x	58
OP Přeshraniční spolupráce pro cíl EÚS	0	0	10	x	0	0	0	x	-10
Jiné programy/projekty EU	26	26	43	167	26	26	56	214,3	13
Komunitární programy	86	86	100	116	61	61	46	74,7	-54
Twinning out	0	0	3	x	0	0	2	x	0
Finanční mechanismy	270	270	39	15	549	549	64	11,6	24
OP Rybníctví 2014+	120	120	98	82	120	120	111	92,1	12
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+	4 000	11 225	17 279	154	12 000	21 200	17 868	84,3	589
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+	10 353	15 454	14 786	96	12 766	14 260	13 570	95,2	-1 216
OP Zaměstnanost 2014+	10 228	10 166	8 706	86	6 693	9 217	7 044	76,4	-1 662
OP Doprava 2014+	17 944	17 944	14 495	81	11 000	11 000	20 307	184,6	5 811
OP Životní prostředí 2014+	8 046	11 563	10 523	91	9 877	11 416	9 609	84,2	-914
Integrovaný regionální operační program 2014+	6 803	19 992	22 375	112	20 895	23 285	23 539	101,1	1 164
OP Praha - pól růstu ČR 2014+	1 117	1 117	760	68	1 539	1 539	953	61,9	193
OP Technická pomoc 2014+	674	676	842	125	998	1 002	902	90,1	60
OP přeshraniční spolupráce 2014+	97	142	76	53	71	72	117	162,3	42
OP nadnárodní spolupráce 2014+	22	22	15	69	30	30	13	42,1	-3
OP meziregionální spolupráce - Technická pomoc 2014+	0	1	0	58	1	1	0	0,0	0
Jiné EU 2014+	315	334	337	101	215	279	474	169,9	137
Komunitární programy 2014+	941	942	2 429	258	2 528	2 527	5 011	198,3	2 582
Program rozvoje venkova 2014+	9 435	10 935	10 068	92	8 347	10 347	10 672	103,1	604
Přímé platby zemědělcům 2014+	21 542	21 542	21 883	102	21 945	21 945	21 936	100,0	53
Společná organizace trhu 2014+	463	463	467	101	472	472	424	89,7	-43
CELKEM	92 483	123 020	125 771	102	110 136	129 347	137 020	105,9	11 249
z toho: OP 2004-2006	0	0	432	x	0	0	0	x	-432
OP 2007-2013 *)	112	112	158	142	90	87	4 407	5 066,4	4 248
SZP 2014-2020	31 441	32 941	32 418	98	30 764	32 764	33 031	100,8	614
OP 2014-2020 *)	60 661	89 697	92 723	103	78 733	95 948	99 518	103,7	6 795
Finanční mechanismy	270	270	39	15	549	549	64	11,6	24

*) včetně komunitárních programů, jiných programů EU a Twinning out

Tabulka č. 51: Srovnání příjmů z EU/FM a výdajů SR (bez národního podílu) na společné programy ČR a EU/FM v roce 2020 (mil. Kč)

Společné programy ČR a EU/FM v roce 2020	Příjmy z rozpočtu EU a FM				Výdaje SR na společné programy ČR a EU/FM *)					Rozdíl P - V (skut.)
	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost 2020	Plnění (%)	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Konečný rozpočet	Skutečnost 2020	Plnění (%)	
OP Podnikání a inovace	0	0	4 245	x	0	0	0	0	x	4 245
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0	0	0	x	0	0	0	0	x	0
OP Technická pomoc	4	0	0	x	0	0	0	0	x	0
Regionální operační programy	0	0	58	x	0	0	0	0	x	58
Jiné programy/projekty EU	26	26	56	214,3	26	26	35	30	116,8	25
Komunitární programy	61	61	46	74,7	61	61	156	57	93,8	-12
Twining out	0	0	2	x	0	0	2	2	x	0
Finanční mechanismy	549	549	64	11,6	549	549	822	124	22,7	-61
OP Rybářství 2014+	120	120	111	92,1	120	120	175	105	87,4	6
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+	12 000	21 200	17 868	84,3	12 000	21 200	22 296	18 377	86,7	-509
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+	12 766	14 260	13 570	95,2	12 766	14 260	17 016	12 805	89,8	765
OP Zaměstnanost 2014+	6 693	9 217	7 044	76,4	6 693	9 216	13 145	10 829	117,5	-3 784
OP Doprava 2014+	11 000	11 000	20 307	184,6	11 000	11 000	23 222	21 199	192,7	-892
OP Životní prostředí 2014+	9 877	11 416	9 609	84,2	9 877	11 416	14 614	10 906	95,5	-1 296
Integrovaný regionální operační program 2014+	20 895	23 285	23 539	101,1	20 895	23 289	26 389	23 996	103,0	-458
OP Praha - půl růstu ČR 2014+	1 539	1 539	953	61,9	1 539	1 539	1 539	752	48,9	200
OP Technická pomoc 2014+	998	1 002	902	90,1	1 002	1 002	1 413	904	90,2	-1
OP přeshraniční spolupráce 2014+	71	72	117	162,3	71	72	287	79	108,6	39
OP nadnárodní spolupráce 2014+	30	30	13	42,1	30	30	67	10	33,0	3
OP meziregionální spolupráce - Technická pomoc 2014+	1	1	0	0,0	1	1	1	0	5,4	0
Jiné EU 2014+	215	279	474	169,9	215	275	578	434	158,0	39
Komunitární programy 2014+	2 528	2 527	5 011	198,3	2 528	2 527	4 875	4 709	186,3	303
Program rozvoje venkova 2014+	8 347	10 347	10 672	103,1	8 347	10 347	10 771	10 755	103,9	-84
Přímé platby zemědělcům 2014+	21 945	21 945	21 936	100,0	21 945	21 945	33 295	23 043	105,0	-1 107
Společná organizace trhu 2014+	472	472	424	89,7	472	472	686	469	99,3	-45
CELKEM	110 136	129 347	137 020	105,9	110 136	129 347	171 384	139 586	107,9	-2 566
z toho: OP 2007-2013 *)	90	87	4 407	5 066,4	87	87	194	90	46,5	4 317
SZP 2014-2020	30 764	32 764	33 031	100,8	30 764	32 764	44 752	34 267	76,6	-1 236
OP 2014-2020 *)	78 733	95 948	99 518	103,7	78 736	95 948	125 617	105 104	83,7	-5 586
Finanční mechanismy	549	549	64	11,6	549	549	822	124	15,1	-61

*) včetně komunitárních programů, jiných programů EU a Twining out

Komentář k příjmům státního rozpočtu určeným na krytí výdajů na společné programy a projekty ČR a EU, které byly předfinancovány ze státního rozpočtu a proplaceny Národním fondem v roce 2020

Stav proplácení prostředků EU z programového období 2014-2020

V roce 2020 byly Národním fondem převedeny na příjmové účty státního rozpočtu prostředky kryjící předfinancovaný podíl EU u operačních programů (dále jen „OP“) období 2014-2020 v celkové výši 93,9 mld. Kč. Oproti roku 2019 tyto příjmy státního rozpočtu vzrostly o 4,0 mld. Kč, tj. o 4 %. Prostředky na předfinancování podílu EU byly ve státním rozpočtu pro rok 2020 schváleny ve výši 75,8 mld. Kč, přičemž rozpočet po změnách (tj. po zohlednění rozpočtových opatření) představoval celkem 93,0 mld. Kč. Z výsledků skutečného čerpání, resp. prostředků přijatých státním rozpočtem, vyplývá, že rozpočtované příjmy byly překročeny o 864 mil. Kč, tedy o necelé 1 % rozpočtovaných příjmů po změnách. Detailní údaje o výši rozpočtovaných a přijatých prostředků dle jednotlivých OP udává tabulka níže.

Tabulka č. 52: Příjmy státního rozpočtu za programy/projekty EU z Národního fondu za rok 2020 za operační programy z období 2014-2020 (mil. Kč)

Operační program	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění	Index v % 2020/2019
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1
OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	17 279	12 000	21 200	17 868	84,3	103,4
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	14 786	12 766	14 260	13 570	95,2	91,8
OP Zaměstnanost	8 706	6 693	9 217	7 044	76,4	80,9
OP Doprava II	14 495	11 000	11 000	20 307	184,6	140,1
OP Životní prostředí II	10 523	9 877	11 416	9 609	84,2	91,3
Integrovaný regionální operační program	22 375	20 773	23 285	23 539	101,1	105,2
OP Praha - půl růstu ČR	760	1 539	1 539	953	61,9	125,4
OP Technická pomoc II	842	998	1 002	902	90,1	107,2
OP Rybářství II	98	120	120	111	92,1	112,3
CELKEM	89 865	75 766	93 038	93 902	100,9	104,5

Pozn.: V přehledu nejsou uvedeny údaje za Interreg V-A Česká republika – Polsko, který není předfinancován ze státního rozpočtu a je financován mimo rozpočet prostřednictvím účtů Národního fondu (neplatí v případech, kde příjemcem projektu je OSS nebo PO OSS).

V roce 2020 došlo k meziročnímu nárůstu příjmů u všech OP s výjimkou OP Výzkum, vývoj a vzdělávání, OP Zaměstnanost a OP Životní prostředí. U těchto tří operačních programů je pokles v příjmech státního rozpočtu drobný a bez dopadu na úspěšnost realizace programů nebo dočerpání jejich alokace. Mezi hlavní důvody nárůstu příjmů státního rozpočtu patří zejména pokročilý stav administrace projektů v operačních programech, blížící se konec programového období a také tlak tzv. pravidla N+3 na jednotlivé řídicí orgány. Nejvyšší meziroční nárůst prostředků proplacených do státního rozpočtu byl zaznamenán u OP Doprava II, u kterého v porovnání s rokem 2019 byly příjmy o cca 40 % vyšší. U všech operačních programů probíhalo v roce 2020 proplácení prostředků do státního rozpočtu standardně a bez problémů a byly do státního rozpočtu proplaceny všechny prostředky, které řídicí orgány Národnímu fondu (Platebnímu a certifikačnímu orgánu) vykazaly. Národní fond je v průběžném kontaktu s řídicími orgány jednotlivých OP s cílem maximalizovat objem výdajů vykázaných řídicími orgány, které je následně možné na základě souhrnných žádostí proplatit na příjmové účty státního rozpočtu a také vykázat Evropské komisi v žádostech o platbu.

V roce 2020 Národní fond s ohledem na rozpočtovou situaci vyžádal od řídicích orgánů v průběhu prosince navíc další sérii souhrnných žádostí, což umožnilo navýšit příjmy státního rozpočtu.

V roce 2020 bylo splněno tzv. pravidlo N+3 u všech OP na tento rok a u některých i na rok 2021. K 31. 12. 2020 měla ČR vyčerpáno 58 % celkové alokace pro toto programové období, což je výsledek pohybující se nad průměrem EU.

S ohledem na blížící se ukončování programového období lze očekávat, že v roce 2021 a v letech následujících se výše příjmů státního rozpočtu bude pohybovat na stejné úrovni nebo se ještě dílčím způsobem navýší.

Stav proplácení prostředků EU z programového období 2007-2013

V roce 2020 převedl Národní fond do státního rozpočtu celkem 4,3 mld. Kč. Jednalo se o dílčí platby přijaté od Evropské komise za OP Podnikání a inovace (4,3 mld. Kč) a ROP Jihozápad (57,6 mil. Kč). V tomto roce bylo z prostředků Národního fondu vráceno Evropské komisi 7 mil. EUR za OP Praha-Adaptabilita. Tato vratka je výsledkem vyčíslení konečného zůstatku operačního programu, které bylo záporné a představovalo tak vratku Evropské komisi.

Z hlediska plnění příjmů státního rozpočtu nadále nelze období 2007-2013 stále ještě považovat za ukončené. Evropská komise zatím zcela finančně neuzavřela operační programy, které plně nevyčerpaly přidělenou alokaci a u nichž zároveň probíhají šetření dosud neuzavřených případů nesrovnalostí. Jedná se o OP Výzkum a vývoj pro inovace, Integrovaný OP, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, ROP Severozápad, ROP Jihozápad a OP Praha Adaptabilita. V případě kladného výsledku šetření lze očekávat obdržení plateb, které budou následně převedeny na příjmové účty státního rozpočtu. Dále také nebyly dosud vypořádány všechny vrácené prostředky připadající na chybně využitý výdaje a lze tak očekávat, že na příjmové účty státního rozpočtu budou i u ostatních OP ještě převedeny další příjmy vázící se k tomuto období. Zároveň však nelze do budoucna vyloučit nutnost vrátit některé prostředky zpět Evropské komisi. Aktuální přehled vyčerpání alokace operačních programů 2007-2013 udává následující tabulka.

Tabulka č. 53: Vyčerpání původní alokace operačních programů 2007-2013 (EU podíl v EUR, stav k 31. 12. 2020)

OP	Původní alokace	Vyčerpáno z alokace	Vyčerpáno z alokace %	Celkové nedočerpání ¹
OP Doprava	5 821 490 363	5 821 490 363	100,0%	
OP Životní prostředí	4 917 867 098	4 643 206 248	94,4%	274 660 850
OP Podnikání a inovace	3 120 690 664	3 120 690 664	100,0%	
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	1 901 185 267	1 896 834 228	99,8%	4 351 039
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2 070 680 884	1 760 604 135	85,0%	310 076 749
Integrovaný OP	1 619 022 309	1 573 260 811	97,2%	45 761 498
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1 771 813 142	1 597 619 959	90,2%	174 193 183
OP Technická pomoc	175 904 963	112 707 024	64,1%	63 197 939
ROP Severozápad	762 765 902	669 067 614	87,7%	93 698 287
ROP Moravskoslezsko	750 981 748	750 981 748	100,0%	
ROP Jihovýchod	720 363 547	720 363 547	100,0%	
ROP Střední Morava	672 244 025	672 244 025	100,0%	
ROP Severovýchod	671 291 163	671 291 163	100,0%	
ROP Jihozápad	633 653 121	627 678 774	99,1%	5 974 347
ROP Střední Čechy	571 717 102	571 717 102	100,0%	
OP Praha Konkurenceschopnost	243 181 406	243 181 406	100,0%	
OP Praha Adaptabilita	114 797 583	101 798 004	88,7%	12 999 579
OP Přeshraniční spolupráce ČR-PL	219 459 344	211 036 549	96,2%	8 422 795
OP Rybářství	27 106 675	24 214 509	89,3%	2 892 166
CELKEM	26 786 216 306	25 789 987 872	96,3%	996 228 434

¹ Celkové nedočerpání se může navýšit s ohledem na probíhající šetření neuzavřených případů nesrovnalostí.

III. Výdaje státního rozpočtu

1 Hlavní tendence ve vývoji výdajů státního rozpočtu

Zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ze dne 4. prosince 2019, stanovil výdaje státního rozpočtu na rok 2020 v celkové výši 1 618,1 mld. Kč, z toho 109,6 mld. Kč mělo být kryto prostředky z rozpočtu Evropské unie. Proti schválenému rozpočtu roku 2019 měly být tyto výdaje vyšší o 7,5 % (téměř o 112,8 mld. Kč). Běžné výdaje byly zahrnuty v objemu 1 471,4 mld. Kč při předpokládaném meziročním růstu o 6,4 % (o 88,3 mld. Kč), kapitálové výdaje v objemu 146,7 mld. Kč při meziročním plánovaném růstu o 20,0 % (o 24,45 mld. Kč). Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými v roce 2019 měly být celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2020 vyšší o 4,3 % (o 66,4 mld. Kč); běžné výdaje vyšší o 4,2 % (o 58,8 mld. Kč) a kapitálové výdaje vyšší o 5,4 % (o 7,6 mld. Kč).

Při sestavování státního rozpočtu na rok 2020 se vycházelo z tehdy aktuálních dat a prognóz, které nepředpokládaly vznik a rozšíření nemoci COVID-19, která s sebou přinesla významný propad ekonomické aktivity, a tím omezení daňových příjmů státního rozpočtu, a zároveň potřebu vynaložit ze státního rozpočtu zvýšené výdaje na boj proti šíření epidemie a také na podporu ekonomiky. Z těchto důvodů vláda navrhla první novelu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, která byla schválena ve zkráceném jednání v rámci vyhlášeného stavu legislativní nouze Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 24. března 2020. Zákon č. 129/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, stanovil celkové výdaje ve výši 1 688,3 mld. Kč. Běžné výdaje byly zahrnuty v objemu 1 543,4 mld. Kč a kapitálové výdaje v objemu 144,9 mld. Kč. V rámci běžných výdajů se oproti původnímu rozpočtu jednalo zejména o navýšení sociálních dávek o 10,0 mld. Kč, zvýšení výdajů na obsluhu státního dluhu o 5,0 mld. Kč a navýšení vládní rozpočtové rezervy o 59,3 mld. Kč. Ke snížení rozpočtu naopak došlo např. u výdajů souvisejících se slevou na jízdné ve výši 1,5 mld. Kč. V rámci kapitálových výdajů se oproti původnímu rozpočtu jednalo zejména o snížení investičních nákupů a souvisejících výdajů o 1,5 mld. Kč.

Následný ekonomický vývoj a opatření přijatá vládou a Parlamentem ČR na boj proti dopadům epidemie poukázaly na nedostatečnost úprav zakotvených v zákoně č. 129/2020 Sb., a proto bylo nutné přistoupit k další novele zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2020. Zákon č. 208/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ve znění zákona č. 129/2020 Sb., byl schválen taktéž ve zkráceném jednání v rámci přetrvávajícího stavu legislativní nouze Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 22. dubna 2020. Celkové výdaje byly stanoveny na 1 728,2 mld. Kč, běžné výdaje byly zahrnuty v objemu 1 583,3 mld. Kč a kapitálové výdaje zůstaly v objemu 144,9 mld. Kč. V rámci běžných výdajů došlo k navýšení platby státu do veřejného zdravotního pojištění za státní pojištěnce o 22,3 mld. Kč, dále došlo k dalšímu navýšení výdajů na obsluhu státního dluhu o 3,0 mld. Kč a opětovnému navýšení vládní rozpočtové rezervy o 14,6 mld. Kč.

Dne 8. července 2020 proběhla třetí novela zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2020 (zákon č. 323/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 355/2019 Sb., ve znění pozdějších předpisů). **Celkové výdaje byly stanoveny na 1 864,8 mld. Kč, běžné výdaje byly zahrnuty v objemu 1 690,4 mld. Kč a kapitálové výdaje v objemu 174,4 mld. Kč.** Kromě přijatých opatření na podporu epidemií zasažených subjektů se prioritou třetí novely zákona o státním rozpočtu staly také investice, které byly navýšeny o 29,5 mld. Kč. Z běžných výdajů bylo nutné navýšit zejména transfery podnikatelským subjektům, které jsou největšími příjemci pomoci z vládou stanovených COVID programů, dále transfery obcím a krajům na zmírnění dopadu poklesu daňových příjmů, transfery státním fondům, zejména Státnímu fondu dopravní infrastruktury na krytí deficitu atd. Vládní rozpočtová rezerva byla navýšena o 33, 8 mld. Kč na celkovou částku 112, 5 mld. Kč.

Konkrétní dopady novel zákona o státním rozpočtu do výdajových položek obsahuje následující tabulka.

Tabulka č. 54: Dopady novel zákona o státním rozpočtu do výdajových položek (mil. Kč)

	Schválený rozpočet	1. novela	2. novela	3. novela
Platy zaměstnanců bezp. sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru	48 564	-480	0	0
Povinné pojistné na soc. zabezp. a příspěvek na státní politiku zam.	28 326	-143	0	0
Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	10 264	-48	0	0
Nákup zboží (za účelem dalšího prodeje)	51	0	0	400
Úroky vlastní	41 529	5 000	3 000	0
Nájemné	2 647	-124	0	0
Služby školení a vzdělávání	857	-13	0	0
Nákup ostatních služeb	19 907	-107	0	0
Neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subj. - FO	758	0	0	420
Neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subj. - PO	44 436	0	0	18 020
Ostatní neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	67	0	0	10 000
Neinv. transf. fondacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem	1 620	0	0	5 200
Neinvestiční transfery spolkům	8 146	0	0	20
Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem	4 073	0	0	241
Neinvestiční transfery státním fondům	40 216	0	0	11 840
Neinvestiční transfery fondům sociálního a veřejného zdrav. poj.	76 860	0	22 300	0
Ostatní neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům	34	0	0	10 000
Neinvestiční transfery obcím	26 840	0	0	13 883
Neinvestiční transfery krajům	160 322	0	0	1 541
Ostatní neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	63	0	0	8
Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím	16 974	300	0	720
Neinvestiční transfery vysokým školám	47 212	0	0	40
Základní příděl FKSP a sociálnímu fondu obcí a krajů	2 146	-11	0	0
Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	146	-10	0	0
Sociální dávky	651 266	10 000	0	750
Účelové neinvestiční transfery fyzickým osobám	126	0	0	240
Stabilizační příspěvek vojákům	2 193	-84	0	0
Služební příspěvek vojákům na bydlení	1 017	-71	0	0
Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu	6 692	-1 500	0	0
Nespecifikované rezervy	5 528	59 300	14 600	33 757
Budovy, haly a stavby	9 876	-15	0	0
Stroje, přístroje a zařízení	9 323	-1 306	0	0
Dopravní prostředky	1 806	-225	0	0
Investiční transfery nefinančním podnikatelským subj. - PO	5 617	0	0	1 600
Investiční transfery státním fondům	53 535	0	0	15 460
Investiční transfery obcím	5 174	0	0	6 260
Investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím	5 621	0	0	1 000
Rezervy kapitálových výdajů	1 909	-263	0	0
Ostatní kapitálové výdaje jinde nezařazené	34 143	0	0	5 200
Celková změna	.	70 200	39 900	136 600

V průběhu roku 2020 byl **rozpočet výdajů navýšen na 1 884,0 mld. Kč**. Jednalo se o souvztažné zvýšení rozpočtu příjmů a výdajů u 11 kapitol na základě zmocnění ministra financí daného § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, a to v souvislosti s financováním projektů v rámci operačních programů EU. Celkově se příjmy a výdaje souvztažně zvýšily o 19,2 mld. Kč (v roce 2019 to bylo o 30,5 mld. Kč). Z celkového navýšení připadlo nejvíce prostředků kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu (9,2 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2,6 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (2 mld. Kč) a Ministerstvo pro místní rozvoj (2 mld. Kč).

V roce 2020 bylo evidováno **1 184 rozpočtových opatření** schvalovaných Ministerstvem financí. Oproti roku 2019 jde o zvýšení počtu provedených rozpočtových opatření o 222. Tento rapidní nárůst počtu rozpočtových opatření je způsoben především přesunem výdajů v souvislosti s epidemií COVID-19.

Nejvíce rozpočtových opatření bylo Ministerstvem financí schváleno v kapitole Všeobecná pokladní správa (233) a v kapitole Ministerstvo vnitra (164), dále pak v kapitolách Ministerstvo průmyslu a obchodu (89), Ministerstvo zdravotnictví (73) a Ministerstvo obrany (63). V těchto kapitolách bylo provedeno celkem 622 rozpočtových opatření, což odpovídá 52,5 % rozpočtových opatření v roce 2020, která podléhají schválení Ministerstva financí.

Nejvýznamnější skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny prostředků mezi jednotlivými kapitolami (40,8 %). Druhou největší skupinou pak byly přesuny prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa do

rozpočtů příslušných kapitol (38 %). Třetí skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny prostředků v rámci rozpočtu příslušné kapitoly (17,2 %). Nižší počet rozpočtových opatření se týkal rozpočtových opatření realizovaných z kapitoly Státní dluh (1,7 %), dále pak souvztažného zvýšení příjmů a výdajů (1,6 %) a dále byly jednotlivým kapitolám uvolňovány prostředky z kapitoly Operace státních finančních aktiv (0,7 %).

První skupinu zastoupenou podílem 40,8 % všech rozpočtových opatření schválených Ministerstvem financí tvořily **přesuny mezi jednotlivými kapitolami státního rozpočtu**. Tyto přesuny jsou vyvolány především skutečností, že gestorem určitého programu nebo projektu je jeden resort, v rámci jehož rozpočtu výdajů jsou prostředky v celkovém objemu rozpočtovány a který rozhoduje o jejich rozdělování. Tyto přesuny se v určitém objemu každoročně opakují. Nejvíce rozpočtových opatření se v rámci této skupiny realizovalo v kapitole Ministerstvo vnitra (61), dále pak v kapitolách Ministerstvo obrany (51), Ministerstvo průmyslu a obchodu (49), Ministerstvo zahraničních věcí (40), Ministerstvo životního prostředí (39) a Ministerstvo zdravotnictví (39). Celkově si mezi sebou kapitoly v průběhu roku 2020 přesunuly finanční prostředky ve výši 2,9 mld. Kč. Poměrnou část rozpočtových opatření v této skupině (12,4 % z celkového počtu přesunů mezi jednotlivými kapitolami státního rozpočtu schvalovaných Ministerstvem financí v roce 2020) činily převody účelových prostředků rozpočtovaných zejména v kapitolách Technologická agentura ČR, Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra na zabezpečení výzkumu, vývoje a inovací. Největší záporné saldo (- 1,0 mld. Kč) vykazala ke konci roku 2020 kapitola Ministerstvo zdravotnictví, a to především v souvislosti s přesunem finančních prostředků do jiných kapitol státního rozpočtu v souvislosti s epidemií COVID-19. Naopak s největším kladným saldem (0,6 mld. Kč) skončila kapitola Správa státních hmotných rezerv, a to zejména v souvislosti s přesunem z kapitoly Ministerstvo zdravotnictví, které dvěma rozpočtovými opatřeními přesunula kapitole Správa státních hmotných rezerv finanční prostředky z kapitoly Všeobecná pokladní správa na výdaje spojené s epidemií COVID-19.

Druhou skupinu rozpočtových opatření s podílem 38 % na všech rozpočtových opatřeních schvalovaných Ministerstvem financí představovalo **uvolňování prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtů příslušných kapitol**. Jednalo se jak o přesuny z položek účelově rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladní správa, tak s podílem 42 % o přesuny z Vládní rozpočtové rezervy. Největší objem rozpočtových opatření realizovala v rámci této skupiny kapitola Ministerstvo vnitra (42), Ministerstvo zdravotnictví (26) a kapitola Ministerstvo spravedlnosti (23). Největší objem finančních prostředků (ve výši 14,9 mld. Kč z celkových 122,9 mld. Kč) byl z kapitoly Všeobecná pokladní správa (z položky Vládní rozpočtová rezerva) převeden do kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí na jednorázový příspěvek důchodci v roce 2020 podle UV č. 1186/2020. V souvislosti s epidemií COVID-19 bylo v roce 2020 uvolněno z položky Vládní rozpočtová rezerva 73,3 mld. Kč, z jiných položek kapitoly Všeobecná pokladní správa pak 16,1 mld. Kč (dohromady 89,4 mld. Kč z celkových 122,9 mld. Kč; tj. 72,8 %). Největší navýšení výdajů na vrub položky Vládní rozpočtová rezerva ve výše uvedené souvislosti realizovala kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (44,0 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (24,3 mld. Kč) a kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu (9,0 mld. Kč). Z hlediska jednotlivých účelů byl největší objem finančních prostředků z Vládní rozpočtové rezervy v souvislosti s epidemií COVID-19 uvolněn, jak je již částečně uvedeno výše, na jednorázový příspěvek důchodci v roce 2020 dle UV č. 1186/2020 (15,1 mld. Kč), dále pak na Cílený program podpory zaměstnanosti (14,5 mld. Kč).

Třetí skupinu zastoupenou podílem 17,2 % všech rozpočtových opatření schvalovaných Ministerstvem financí tvořily **přesuny v rámci výdajů příslušné kapitoly** (např. z běžných výdajů do kapitálových výdajů a naopak, přesuny mezi jednotlivými specifickými či průřezovými ukazateli apod.) na krytí rozpočtově nezajištěných potřeb. Část přesunů v rámci výdajů se uskutečnila v souvislosti se zajištěním českého podílu programů spolufinancovaných ze zdrojů EU, kdy byl navýšen podíl státního rozpočtu v rámci ukazatele „Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez SZP celkem“ v tom „ze státního rozpočtu“, a to vzhledem k současně provedenému souvztažnému navýšení příjmů a výdajů z prostředků EU dle § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel. Dále se jednalo o přesuny v rámci jednotlivých operačních programů, např. byly provedeny přesuny z oblasti ostatních běžných výdajů do ostatních plateb za provedenou práci. Nejvíce rozpočtových opatření bylo realizováno u následujících kapitol: Ministerstvo vnitra (61), Ministerstvo průmyslu a obchodu (17) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (16). Průřezem přes všechny kapitoly státního rozpočtu se nezanedbatelný počet rozpočtových opatření v rámci rozpočtu dané kapitoly týkal úprav v platové oblasti v souvislosti se zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě.

Z kapitoly Státní dluh byly v roce 2020 převedeny finanční prostředky do 7 kapitol v celkové výši 6,8 mld. Kč. Největší objem finančních prostředků (5,7 mld. Kč; 84 % výdajů převedených z kapitoly Státní dluh) byl z kapitoly Státní dluh převeden Ministerstvu průmyslu a obchodu na výdaje spojené s epidemií COVID-19 (na Program COVID – Nájemné, COVID – Kultura a COVID Gastro).

Z kapitoly Operace státních finančních aktiv byly v roce 2020 převedeny finanční prostředky kapitolám Ministerstvo práce a sociálních věcí (20 mld. Kč) a Ministerstvo zemědělství (0,2 mld. Kč). Ministerstvu práce a sociálních věcí byly finanční prostředky převedeny organizační složce státu Česká správa sociálního zabezpečení na navýšení výdajů dávek důchodového pojištění. Do kapitoly Ministerstvo zemědělství byly finanční prostředky převedeny na majetkoprávní vypořádání majetku dotčeného plánovanou realizací vodního díla Skalička a vodního díla Vlachovice a dále v souvislosti s realizací záměru Opatření na horní Opavě.

Čerpání jednotlivých výdajů státního rozpočtu za rok 2020 je hodnoceno v dalších částech tohoto materiálu a vztahuje se, není-li uvedeno jinak, k rozpočtu po změnách po zahrnutí všech novel rozpočtu.

Schválený a o rozpočtová opatření upravený rozpočet výdajů, jeho čerpání v roce 2020, vč. srovnání s rokem 2019, ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 55: Výdaje státního rozpočtu (mil. Kč)

	Skutečnost 2019	Státní rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění 5=4:3	Index 2020/2019 6=4:1	Rozdíl 2020-2019 7=4-1
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4			
Běžné výdaje	1 412 599	1 690 387	1 702 139	1 670 309	98,1	118,2	257 710
Platy a podobné a související výdaje	143 728	149 036	151 196	150 498	99,5	104,7	6 770
Neinvestiční nákupy a související výdaje - z toho:	106 335	127 689	132 908	118 343	89,0	111,3	12 009
Úroky a ostatní finanční výdaje	39 604	51 847	45 675	40 816	89,4	103,1	1 213
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům - v tom:	77 323	97 404	156 509	128 657	82,2	166,4	51 334
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	57 933	75 976	134 077	106 753	79,6	184,3	48 820
Neinvestiční transfery neziskovým a pod. organizacím	19 390	21 427	22 432	21 904	97,6	113,0	2 514
Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu a platby daní - z toho:	405 836	458 199	478 770	498 401	104,1	122,8	92 565
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	141 893	161 329	159 625	180 169	112,9	127,0	38 276
Neinvestiční transfery státním fondům	51 293	52 056	61 395	66 353	108,1	129,4	15 060
Neinvestiční transfery fondům soc. a veř. zdrav. pojištění	71 863	99 160	98 111	97 273	99,1	135,4	25 411
Neinvestiční transfery prostředků do státních finančních aktiv	18 636	0	0	16 439	x	88,2	-2 197
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	184 551	215 115	223 799	224 248	100,2	121,5	39 697
Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	76 763	79 359	92 897	91 375	98,4	119,0	14 612
Převody vlast. fondům a ve vztahu k útvarům bez plné práv. subj.	2 072	2 136	2 217	2 232	100,7	107,8	161
Neinvestiční transfery obyvatelstvu - v tom:	617 306	677 777	708 111	703 439	99,3	114,0	86 133
Sociální dávky *)	602 078	662 016	691 860	687 286	99,3	114,2	85 207
Náhrady placené obyvatelstvu	513	486	623	668	107,2	130,1	154
Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu	14 714	15 275	15 628	15 485	99,1	105,2	771
Neinvestiční transfery a související platby do zahraničí - z toho:	49 810	53 280	60 602	60 363	99,6	121,2	10 553
Odvody do rozpočtu EU	44 050	47 000	53 607	53 607	100,0	121,7	9 557
Neinvestiční půjčené prostředky	202	0	0	500	x	247,1	298
Neinvestiční převody Národnímu fondu	318	500	500	0	0,0	0,0	-318
Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu	7 033	5 192	5 577	5 241	94,0	74,5	-1 793
Ostatní neinvestiční výdaje	4 710	121 311	7 966	4 868	61,1	103,4	158
Kapitálové výdaje	139 139	174 432	181 891	172 621	94,9	124,1	33 482
Investiční nákupy a související výdaje	23 946	24 804	28 882	28 438	98,5	118,8	4 492
Nákup akcií a majetk. podílů a vklady do fondů a ústavů	111	285	3 058	2 995	97,9	2 708,0	2 885
Investiční transfery - z toho:	113 929	108 354	135 969	139 629	102,7	122,6	25 700
podnikatelským subjektům	13 844	13 812	17 353	16 114	92,9	116,4	2 270
neziskovým a podobným organizacím	3 487	2 355	4 035	4 338	107,5	124,4	852
veřejným rozpočtům ústřední úrovně (=státním fondům)	50 878	68 995	61 773	70 025	113,4	137,6	19 147
veřejným rozpočtům územní úrovně	27 496	11 543	36 613	33 397	91,2	121,5	5 900
příspěvkovým a podobným organizacím	16 278	11 490	15 949	13 173	82,6	80,9	-3 105
obyvatelstvu	1 707	0	48	2 205	4 598,6	129,1	498
Investiční půjčené prostředky	48	0	0	0	x	0,0	-48
Ostatní kapitálové výdaje	1 106	40 989	13 982	1 559	11,1	141,0	453
Výdaje celkem	1 551 738	1 864 819	1 884 030	1 842 929	97,8	118,8	291 191

*) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvisejících výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)

Celkové výdaje státního rozpočtu v roce 2020 dosáhly 1 842,9 mld. Kč, tj. 97,8 % rozpočtu po změnách, **při meziročním růstu o 18,8 %, tj. o 291,2 mld. Kč**. Z celku **běžné výdaje představovaly 1 670,3 mld. Kč**, tj. 98,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 18,2 % (o 257,7 mld. Kč). **Kapitálové výdaje činily 172,6 mld. Kč**, tj. 94,9 % rozpočtu po změnách; meziročně se tyto výdaje zvýšily o 24,1 % (o 33,5 mld. Kč). V čerpání jsou zahrnuty i výdaje, které byly nad rámec rozpočtu zapojeny z tzv. nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let. Na začátku roku 2020 činil jejich stav 130,1 mld. Kč a z nich bylo vyčerpáno 80,8 mld. Kč.

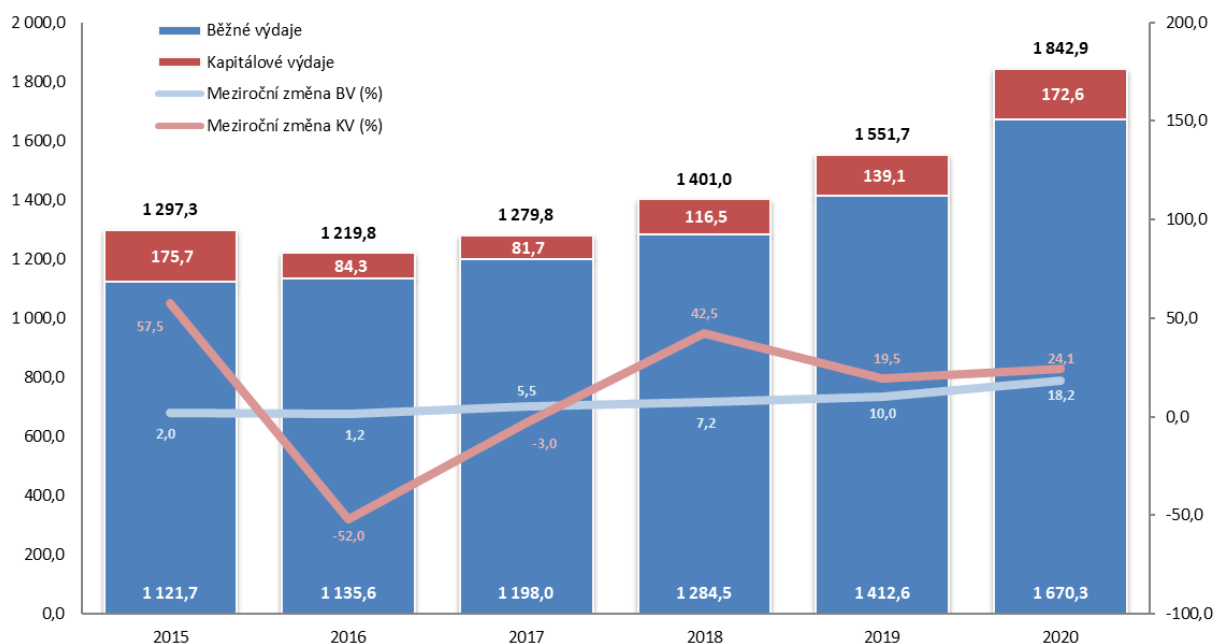
Podíl celkových výdajů státního rozpočtu na nominálním hrubém domácím produktu roku 2020 v běžných cenách (5 650,5 mld. Kč) činil 32,6 %, tj. o 5,6 p. b. více než v roce 2019 (HDP v b. c. 5 748,8 mld. Kč).

Výdaje na společné programy EU/FM a ČR včetně společné zemědělské politiky dosáhly 153,5 mld. Kč, což představovalo meziroční růst o 9,6 % (o 13,4 mld. Kč). Do běžných výdajů se promítly objemem 76,4 mld. Kč (+4,7 mld. Kč) a do kapitálových 77,1 mld. Kč (+8,7 mld. Kč).

Od roku 2010 do roku 2017 bylo tempo výdajů státního rozpočtu očištěné od nerovnoměrně financovaných společných programů EU/FM a ČR, resp. jejich podílu následně refundovaného z EU, až na jednu výjimku pomalejší než tempo celkových příjmů bez EU/FM vlivu. K mírnému obratu tohoto stavu došlo v letech 2018 a 2019, kdy růst příjmů již nedokázal reagovat na zrychlující se tempo výdajů v těchto letech (+7,5 %, resp. +10,7 %) a zaostal za ním o 0,2 p. b., resp. 2,0 p. b. Důsledky dopadů epidemie koronaviru vedly v roce 2020 ke zvýšení tempa takto očištěných výdajů na 19,4 % a k překročení tempa očištěných příjmů o 23,6 p. b.

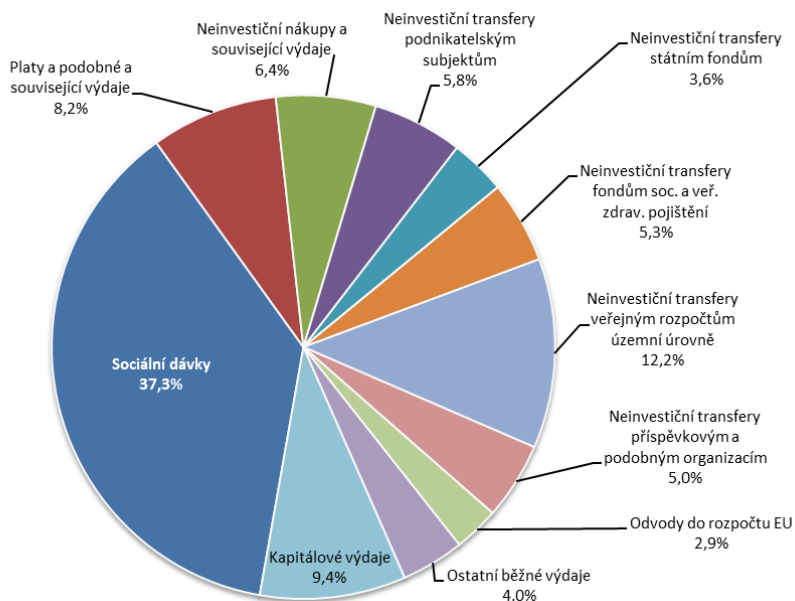
Vývoj celkových výdajů a jejich dvou základních složek od roku 2015 naznačuje níže uvedený graf.

Graf č. 13: Výdaje státního rozpočtu v letech 2015 až 2020 (mil. Kč)

Strukturu výdajů státního rozpočtu za rok 2020 ukazuje následující graf:

Graf č. 14: Výdaje státního rozpočtu za rok 2020 (%)

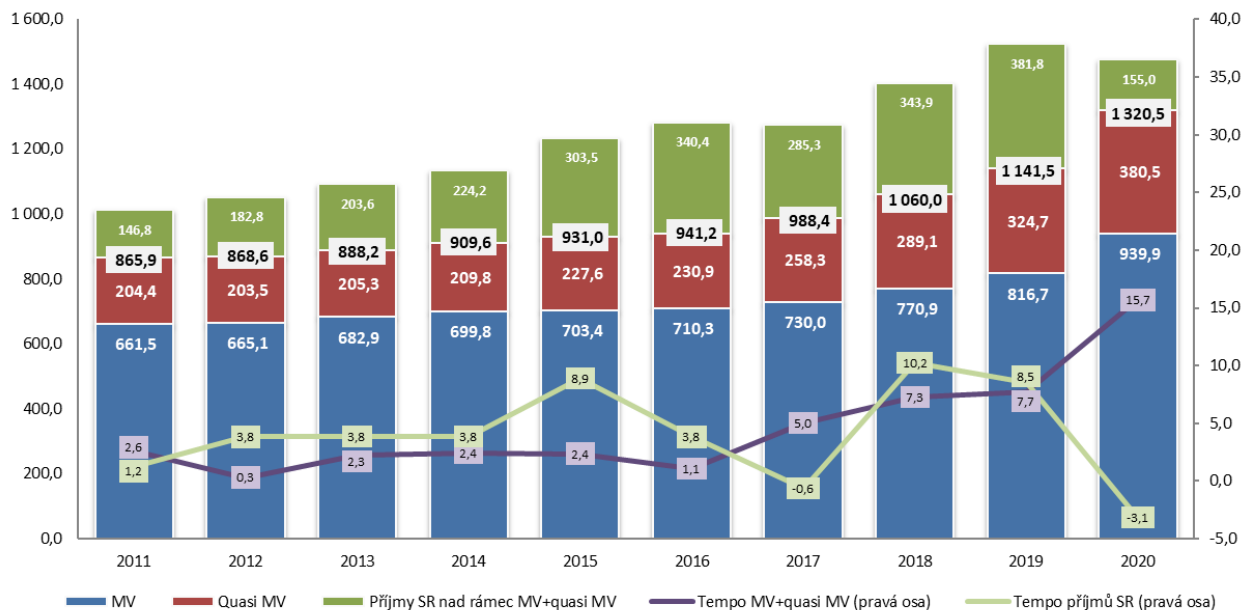
2 Mandatorní a quasi mandatorní výdaje

Mandatorní výdaje hradí stát na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv. Quasi mandatorní výdaje nejsou stanoveny zákonem ani jinými právními normami či smluvními závazky, ale přesto je stát povinen tyto výdaje uhradit a nemůže se zříci jejich plnění.

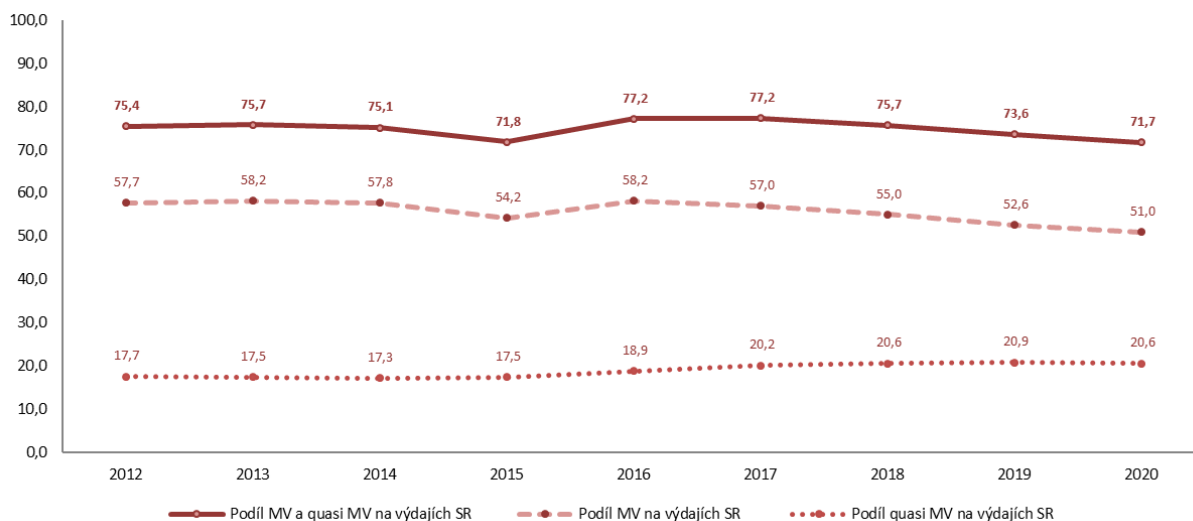
Mandatorní a quasi mandatorní výdaje dosáhly 1 320,5 mld. Kč, tj. 71,7 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2020 při meziročním růstu o 15,7 % (o 179,0 mld. Kč); čerpáno bylo 98,9 % rozpočtu po změnách při úspoře 14,1 mld. Kč.

Mandatorní výdaje dosáhly 939,9 mld. Kč, tj. 51,0 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2020 při meziročním růstu o 15,1 % (o 123,2 mld. Kč); čerpáno bylo 98,5 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu navýšeného o 31,0 mld. Kč. **Quasi mandatorní výdaje dosáhly 380,5 mld. Kč**, tj. 20,6 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2020 při meziročním růstu o 17,2 % (o 55,8 mld. Kč); čerpáno bylo 100,2 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu zvýšeného o 16,3 mld. Kč.

Graf č. 15: Vývoj mandatorních a quasi mandatorních výdajů ve vztahu k celkovým příjmům SR a srovnání jejich tempa s tempem příjmů SR (mld. Kč; pravá osa v %)

Graf č. 16: Podíl mandatorních a quasi mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu (v %)

Mandatorní výdaje

Mandatorní výdaje jsou výdaje státního rozpočtu, které musí stát uhradit na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv.

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona jsou odvozeny z výše jednotlivé platby stanovené zákonem nebo z uplatnění zákonných nároků a podmínek, za kterých je stát musí realizovat. Do této skupiny patří především sociální transfery obyvatelstvu (důchody, dávky nemocenského pojištění, podpory v nezaměstnanosti, dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče a ostatní sociální dávky), platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel a státní příspěvek k penzijnímu připojištění. Pro ostatní mandatorní výdaje vyplývající z právních norem jsou stanoveny podmínky k jejich výplatě, za kterých je musí stát uhradit, ale z právního předpisu nelze přímo odvodit výši jednotlivé platby nebo výdaje (např. výdaje na podporu hypotečního úvěrování). Mandatorní výdaje vyplývající ze smluvních závazků jsou dány mezinárodními smlouvami a dohodami nebo jsou spojeny s některými státními zárukami, vládními úvěry, rozhodnutími v arbitrážních sporech, apod.

Mandatorní výdaje byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2020 zahrnuty ve výši téměř **923,8 mld. Kč**, tj. 49,5 % z celkových rozpočtovaných výdajů (v porovnání se schváleným rozpočtem roku 2019 došlo ke snížení tohoto podílu o 5,3 p. b., proti skutečným výdajům roku 2019 ke snížení o 3,1 p. b.). Meziročně se tyto výdaje měly zvýšit o 12,0 % (o 98,7 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2019, resp. o 13,1 % (o 107,0 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2019. Z celku **mandatorní sociální výdaje**, viz Tabulka č. 58: Sociální transfery a výdaje na služby zaměstnanosti (mil. Kč), byly ve státním rozpočtu plánovány v částce **779,0 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 12,5 % (o 86,4 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného státního rozpočtu roku 2019, resp. o 12,7 % (o 88,0 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2019. Sociální mandatorní výdaje tak měly odčerpat 57,1 % celkových rozpočtem stanovených příjmů a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2020 se podílet 41,8 %. Z ostatních mandatorních výdajů byly ve schváleném státním rozpočtu objemově největší výdaje na dluhovou službu (51,8 mld. Kč), výdaje na odvody do rozpočtu Evropské unie (47,0 mld. Kč), dotace na obnovitelné zdroje energie (27,0 mld. Kč) atd.

Mandatorní výdaje dosáhly 939,9 mld. Kč, tj. 51,0 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2020 při meziročním růstu o 15,1 % (o 123,2 mld. Kč); čerpáno bylo 98,5 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu navýšeného o 31,0 mld. Kč. Z celku představovaly 85,4 % **mandatorní sociální výdaje**, které dosáhly **802,8 mld. Kč** a meziročně se zvýšily o 16,2 % (o 111,7 mld. Kč). Podíl mandatorních výdajů na nominálním hrubém domácím produktu v roce 2020 (5 650,5 mld. Kč) činil v běžných cenách 16,6 %, tj. o 2,4 p. b. více než v roce 2019 (HDP v b. c. 5 748,8 mld. Kč).

Údaje o rozpočtu mandatorních výdajů v roce 2020, jeho změnách a čerpání, včetně srovnání s rokem 2019 uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 56: Mandatorní výdaje (mil. Kč)

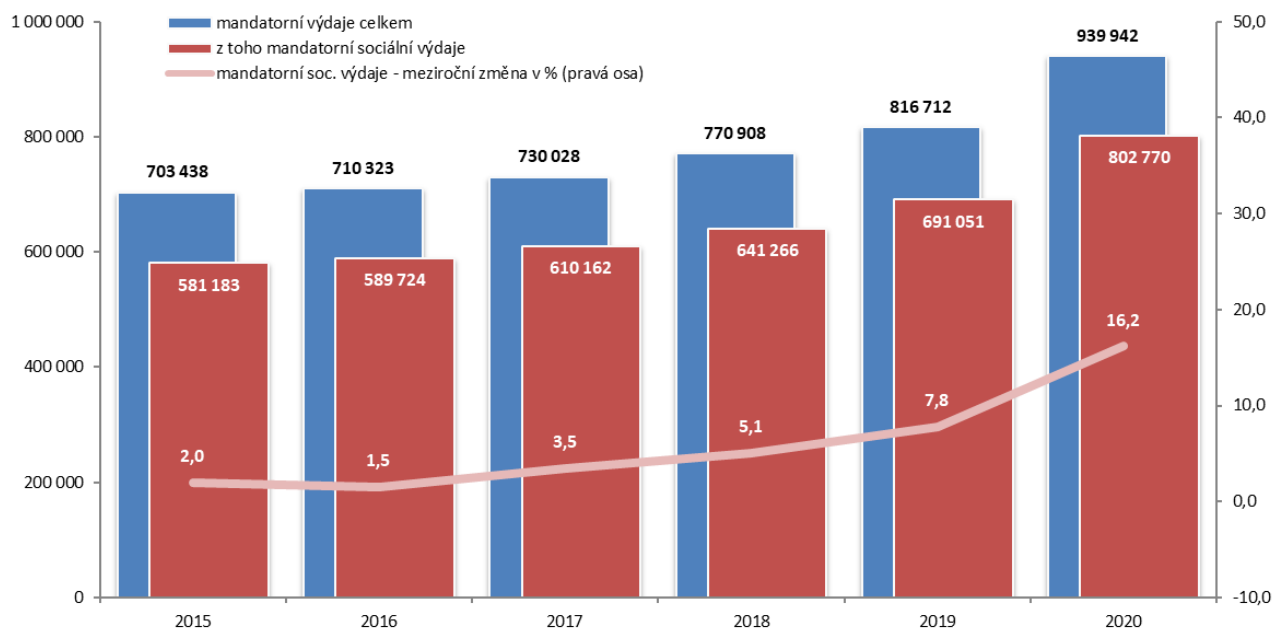
Mandatorní výdaje	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění	Index 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
A. Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona celkem	767 639	871 154	894 814	880 267	98,4	114,7	112 628
Sociální transfery vč. ochrany zaměstnanců a mandat. sociál. dotací - v tom:	611 503	671 951	702 594	697 703	99,3	114,1	86 200
Dávky důchodového pojištění (vč. ozbrojených složek)	471 797	507 293	521 088	519 843	99,8	110,2	48 047
Dávky nemocenského pojištění (vč. ozbrojených složek)	39 230	50 637	57 455	55 611	96,8	141,8	16 380
Dávky státní sociální podpory a péčovské péče	38 807	49 246	53 485	52 614	98,4	135,6	13 808
Ostatní sociální dávky	8 482	9 118	9 533	9 422	98,8	111,1	940
Podpory v nezaměstnanosti	8 144	7 600	10 850	10 567	97,4	129,7	2 422
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	278	300	300	274	91,3	98,6	-4
Mandatorní sociální dotace zaměstnavatelům	7 814	8 006	8 831	8 737	98,9	111,8	924
Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky pro osoby se zdrav. post. (MPSV)	7 129	8 451	7 701	7 481	97,1	104,9	352
Příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách	29 822	31 300	33 350	33 153	99,4	111,2	3 331
Státní příspěvek k penzijnímu připojištění	7 200	7 400	7 400	7 360	99,5	102,2	161
Platba státu do zdravotního pojištění - VPS	71 849	99 150	98 100	97 262	99,1	135,4	25 413
Obsluha státního dluhu	39 551	51 811	45 015	40 145	89,2	101,5	594
Majetková újma peněžních ústavů	19	19	20	20	100,0	101,3	0
Příspěvek na podporu stavebního spoření	3 978	4 100	4 125	4 118	99,8	103,5	140
Výdaje na volby a příspěvek politickým stranám	1 260	1 397	1 397	1 341	96,0	106,5	82
Pozemkové úpravy	700	700	2 000	700	35,0	100,0	0
Podpora exportu - MF, EGAP, ČEB (bez dorovnání úrok. rozdílů u vývoz. úvěrů)	73	400	0	0	x	0,0	-73
Dotace státním fondům (pouze správní výdaje SZIF)	1 660	1 700	1 700	1 733	101,9	104,4	73
Soudní a mimosoudní rehabilitace a odškodnění obětem trestné činnosti	376	850	825	254	30,8	67,5	-122
Jednorázová částka účastníkům národního boje a dalším osobám podle z. č. 261/2001 Sb. a odškodnění podle z. č. 172/2002 Sb. a další odškodnění osob	500	526	489	445	91,1	89,1	-55
Úhrada ztráty z univerzální služby podle z. č. 127/2005 Sb.	104	120	120	94	78,0	90,0	-10
Výdaje podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi - finanční náhrada	2 133	2 178	2 178	2 178	100,0	102,1	45
Kap. ČTÚ - čisté náklady představující nespravedlivou finanční zátěž držitelů poštovní licence	500	1 800	1 800	300	16,7	60,0	-200
Dotace na obnovitelné zdroje energie	26 185	27 000	27 000	26 565	98,4	101,5	380
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	48	53	52	49	93,6	102,4	1
B. Ostatní mandatorní výdaje celkem (B/I +B/II)	49 073	52 598	59 895	59 675	99,6	121,6	10 601
I. Výdaje vyplývající z jiných právních norem celkem	59	75	75	41	54,6	69,6	-18
Státní podpora hypotečního úvěrování	0	0	0	0	x	x	0
Souhrnné pojištění vozidel	59	75	75	41	54,6	69,6	-18
II. Výdaje vyplývající ze smluvních závazků celkem	49 014	52 523	59 820	59 634	99,7	121,7	10 619
Státní záruky (mimo programu 398080) a negarantované úvěry s.o. Správa železnic podle z. č. 77/2002 Sb.	316	319	313	313	100,0	98,9	-3
Výdaje na správu a vedení účtů vládních úvěrů	14	15	15	14	95,6	98,2	0
Transfery mezinárodním organizacím, platby MMF, SB	4 634	5 189	5 576	5 390	96,7	116,3	756
Odvody a příspěvky do rozpočtu EU	44 050	47 000	53 917	53 917	100,0	122,4	9 867
MANDATORNÍ VÝDAJE celkem (A + B)	816 712	923 752	954 709	939 942	98,5	115,1	123 230
Výdaje celkem	1 551 738	1 864 819	1 884 030	1 842 929	97,8	118,8	291 191
Podíl mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu (v %)	52,63	49,54	50,67	51,00			

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona byly čerpány ve výši **880,3 mld. Kč**, tj. 98,4 % rozpočtu po změnách při úspoře 14,5 mld. Kč, a představovaly tak 93,7 % celkových mandatorních výdajů. Meziročně se zvýšily o 14,7 %, tj. o 112,6 mld. Kč – k největšímu zvýšení došlo u výdajů na sociální dávky, zejména pak u dávek důchodového pojištění (o 48,0 mld. Kč), u dávek nemocenského pojištění (o 16,4 mld. Kč), u dávek státní sociální podpory a péčovské péče (o 13,8 mld. Kč), u příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách (o 3,3 mld. Kč), u podpor v nezaměstnanosti (o 2,4 mld. Kč), dále meziročně vzrostly např. výdaje na platby státu za státní pojištěnce do systému veřejného zdravotního pojištění (o 25,4 mld. Kč) atd. Naopak k největšímu snížení došlo u výdajů na čisté náklady představující nespravedlivou finanční zátěž vyplácené držitelům poštovní licence z rozpočtu Českého telekomunikačního úřadu (o 200,0 mil. Kč).

Ostatní mandatorní výdaje, tj. výdaje vyplývající z jiných právních norem a ze smluvních závazků, byly čerpány ve výši **59,7 mld. Kč**, tj. 99,6 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 21,6 % (o 10,6 mld. Kč). V objemu došlo k meziročnímu zvýšení zejména u výdajů na odvody do rozpočtu EU (o 9,9 mld. Kč).

Následující graf ukazuje vývoj mandatorních výdajů a mandatorních sociálních výdajů v letech 2015-2020.

Graf č. 17: Vývoj mandatorních výdajů v letech 2015-2020 (mil. Kč)

Quasi mandatorní výdaje

Quasi mandatorní výdaje byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2020 zahrnuty ve výši **363,5 mld. Kč**, tj. 19,5 % z celkových rozpočtovaných výdajů. Meziročně se tyto výdaje měly zvýšit o 12,5 % (o 40,4 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2019, resp. o 11,9 % (o 38,8 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2019. **Quasi mandatorní výdaje dosáhly 380,5 mld. Kč**, tj. 20,6 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2020 při meziročním růstu o 17,2 % (o 55,8 mld. Kč); čerpáno bylo 100,2 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu zvýšeného o 16,3 mld. Kč.

Tabulka č. 57: Quasi mandatorní výdaje (mil. Kč)

Quasi mandatorní výdaje	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění	Index 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
Aktivní politika zaměstnanosti (bez kap. výdajů, bez prostředků EU)	1 435	13 112	26 677	21 466	80,5	1 496,4	20 032
Kap. Min. obrany - bez soc. dávek	61 063	64 811	65 360	66 586	101,9	109,0	5 524
Zahr. pomoc, humanitární pomoc (od r. 2009 v přísl. kapitolách), Viségradský fond (do r. 2003)	1 106	1 112	1 113	1 118	100,5	101,0	12
Mzdy OSS a příspěvk. organizací vč. poj. a FKSP (bez mezd zahrnutých v kapitole MO v rámci vojenských výdajů a bez kap. VPS), vč. EU - (od roku 2014 bez pojistného za pěstouny)	259 990	283 392	285 621	290 280	101,6	111,7	30 290
Platy duchovních a administrativy vč. pojistného (od r. 2008 bez administrativy)	1 156	1 084	1 084	1 084	100,0	93,8	-72
Investiční pobídky - na daňovou povinnost	0	0	0	0	x	x	0
Celkem	324 749	363 510	379 854	380 534	100,2	117,2	55 785
Výdaje celkem	1 551 738	1 864 819	1 884 030	1 842 929	97,8	118,8	291 191
Podíl quasi MV na celkových výdajích státního rozpočtu (v %)	20,93	19,49	20,16	20,65			

2.1 Mandatorní sociální výdaje

Největší podíl na mandatorních výdajích mají mandatorní sociální výdaje. Ve státním rozpočtu na rok 2020 byly plánovány v částce 779,0 mld. Kč s předpokladem meziročního růstu o 12,5 % (o 86,4 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného státního rozpočtu roku 2019, resp. o 12,7 % (o 88,0 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2019. **Mandatorní sociální výdaje dosáhly 802,8 mld. Kč**, tj. 99,3 % rozpočtu po změnách při meziročním navýšení o 16,2 % (o 111,7 mld. Kč) a na celkových mandatorních výdajích se podílely 85,4 %.

Vývoj státního rozpočtu v sociální oblasti, jeho čerpání v roce 2020 a srovnání s rokem 2019, ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 58: Sociální transfery a výdaje na služby zaměstnanosti (mil. Kč)

SOCIÁLNÍ TRANSFERY A STÁTNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2019	Státní rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění 5=4:3	Index 2020/2019 6=4:1	Rozdíl 2020-2019 7=4-1
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
Sociální dávky - v tom z hlediska odvětvového členění:	603 411	663 645	693 463	688 692	99,3	114,1	85 281
Dávky důchodového pojištění*) - z toho:	471 797	507 293	521 088	519 843	99,8	110,2	48 047
Starobní důchody	393 786	422 964	422 829	422 448	99,9	107,3	28 662
Dávky nemocenského pojištění - z toho:	39 230	50 637	57 455	55 611	96,8	141,8	16 380
Nemocenské	26 908	30 208	34 096	33 063	97,0	122,9	6 155
Ošetřovné	1 726	9 000	12 185	11 442	93,9	662,8	9 715
Peněžní pomoc v mateřství	10 194	11 006	10 702	10 683	99,8	104,8	489
Dávky státní sociální podpory a dávky péčovské péče	38 807	49 246	53 485	52 614	98,4	135,6	13 808
Podpory v nezaměstnanosti	8 144	7 600	10 850	10 567	97,4	129,7	2 422
Dávky pomoci v hmotné nouzi	4 438	5 351	4 901	4 800	97,9	108,1	361
Dávky osobám se zdravotním postižením	2 691	3 100	2 800	2 681	95,8	99,7	-9
Příspěvek na péči podle zákona o soc. službách	29 822	31 300	33 350	33 153	99,4	111,2	3 331
Zvláštní dávky ozbrojených sborů	8 480	9 116	9 531	9 421	98,8	111,1	941
Ostatní dávky povahy sociálního zabezpečení	1	2	2	1	60,0	91,7	0
Ochrana zaměstnanců při plat. neschopnosti zaměstnavatelů**)	278	300	300	274	91,3	98,6	-4
Odškodnění a náhrady obyvatelstvu	500	526	489	445	91,1	89,1	-55
Mandatorní peněžní transfery fyzickým osobám celkem	604 189	664 471	694 252	689 411	99,3	114,1	85 222
Příspěvek na penzijní připojištění	7 200	7 400	7 400	7 360	99,5	102,2	161
Platba do veřejného zdravotního pojištění (VPS)	71 849	99 150	98 100	97 262	99,1	135,4	25 413
Sociální dotace a příspěvky zaměstnavatelům - v tom:	7 814	8 006	8 831	8 737	98,9	111,8	924
Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením	7 405	7 505	8 500	8 406	98,9	113,5	1 002
Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace	409	501	331	331	100,0	80,9	-78
Mandatorní sociální výdaje celkem	691 051	779 027	808 582	802 770	99,3	116,2	111 719
Aktivní politika zaměstnanosti (vč. prostředků EU/FM) - z toho:	2 347	15 204	31 370	25 838	82,4	1 100,9	23 491
Cílený program podpory zaměstnanosti - Antivirus A a B	0	12 000	29 029	23 786	81,9	x	23 786
Sociální výdaje a služby zaměstnanosti celkem	693 398	794 231	839 953	828 609	98,6	119,5	135 211

*) vč. dávek vyplacených do ciziny, poštovních služeb a záloh České pošty na důchody

**) náhrady mezd za zaměstnavatele při jeho platební neschopnosti, úhrady pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění za zaměstnance, úhrada daně z příjmů za zaměstnance, příslušné služby, např. pošty, apod.

Pozn.: Údaje za sociální dávky se liší od údajů viz [Tabulka č. 55](#) a v bilanci příjmů a výdajů o další související výdaje obsažené ve tř. 5 rozpočtové skladby.

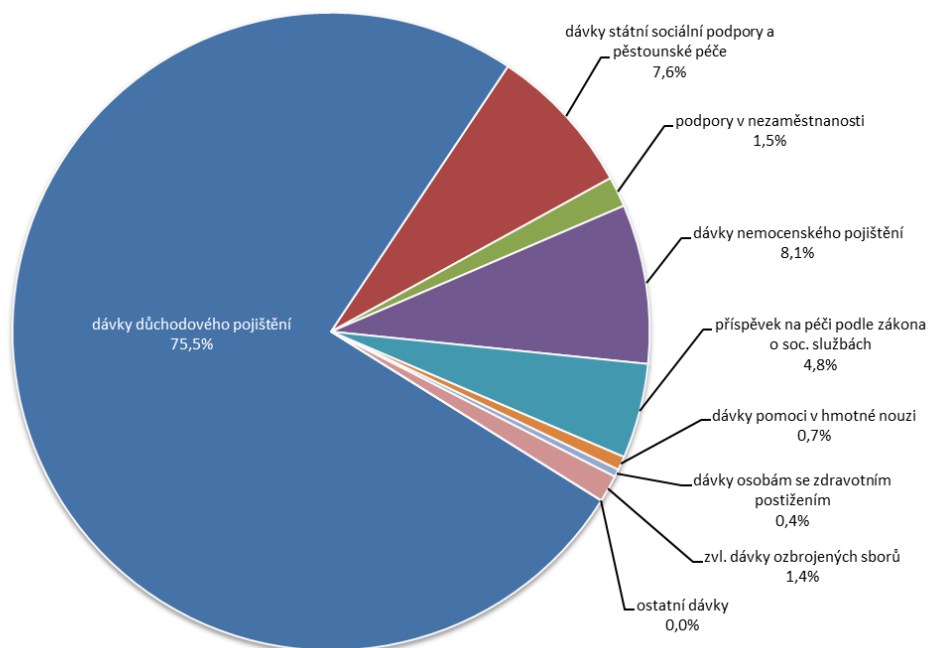
2.1.1 Sociální dávky včetně souvisejících výdajů

Ve státním rozpočtu na rok 2020 byly sociální dávky (včetně souvisejících výdajů)¹ zahrnuty v celkové výši 663,6 mld. Kč při meziročním navýšení o 10,0 % (o 60,3 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2019 a o 10,0 % (o 60,2 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2019. Jak již bylo poznamenáno v úvodní části k výdajům státního rozpočtu, v souvislosti s mimořádnou situací vyvolanou vznikem a rozšířením nemoci COVID-19 došlo v březnu 2020 k první novele zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, která navýšila rozpočet sociálních dávek oproti původnímu rozpočtu o 10 mld. Kč. O tuto částku byly navýšeny dávky nemocenského pojištění, viz dále. Třetí novela zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2020 navýšila rozpočet na zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru o 0,75 mld. Kč, viz dále.

Na sociálních dávkách bylo vyplaceno celkem 688,7 mld. Kč, tj. 99,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 14,1 % (o 85,3 mld. Kč). Zahrnovaly výdaje státního rozpočtu na dávky důchodového pojištění, nemocenského pojištění, státní sociální podpory a péčovské péče, výdaje na podpory v nezaměstnanosti, na dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky osobám se zdravotním postižením, na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, na zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru a na další drobné dávky (např. příspěvek na péči pro občany žijící v zahraničí, vyrovnání důchodů se Slovenskem).

¹ Nejčastěji se jedná o poštovní služby, nákup ostatních služeb, dále např. u dávek péčovské péče také náklady na povinné sociální pojištění a na zdravotní pojištění v souvislosti s výplatou odměny pěstouna ve zvláštních případech atd.

Graf č. 18: Sociální dávky vyplacené v roce 2020 (v %)

Dávky důchodového pojištění

Největší objem (76,4 %) z celkových rozpočtovaných sociálních dávek (vč. souvisejících výdajů) na rok 2020 připadl na **dávky důchodového pojištění**. Schválený rozpočet dávek důchodového pojištění na rok 2020 ve výši 507,3 mld. Kč (pododdíl 411) předpokládá meziroční růst o 7,4 % (o 34,8 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2019, proti skutečnosti roku 2019 předpokládá zvýšení o 7,5 % (o 35,5 mld. Kč). Od roku 2018 se pro zvýšení důchodu používá 100 % růstu indexu spotřebitelských cen nebo 100 % růstu indexu životních nákladů důchodců – vybere se ten index, který je vyšší, a zohlední se 1/2 růstu reálných mezd. Nařízením vlády č. 260/2019 Sb. se pro rok 2020 stanovila mj. výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu na 3 490 Kč (navýšení o 220 Kč), zvýšení procentní výměry důchodu o 5,2 % procentní výměry (pro důchody přiznané před 1. 1. 2020 splatné po 31. 12. 2019) a o dodatečnou částku 151 Kč. Průměrný starobní důchod tak měl být zvýšen o 954 Kč měsíčně, tj. o 7,1 %. Na základě UV č. 1186/2020 a zákona č. 469/2020 Sb., o jednorázovém příspěvku důchodci v roce 2020 a o změně zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, byl v prosinci vyplacen všem důchodcům jako finanční výpomoc jednorázový příspěvek ve výši 5 tis. Kč.

Tabulka č. 59: Dávky důchodového pojištění v roce 2020 (mil. Kč)

DŮCHODY	Skutečnost 2019	Skutečnost 2020	Index 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
Dávky důchodového pojištění celkem - z toho:	471 797	519 843	110,2	48 047
důchody starobní	393 786	422 448	107,3	28 662
důchody invalidní - v tom:	48 458	51 364	106,0	2 905
3. stupeň	26 277	27 195	103,5	918
2. stupeň	7 507	8 178	108,9	671
1. stupeň	14 674	15 991	109,0	1 317
důchody pozůstalostní - v tom:	29 553	31 039	105,0	1 486
vdovské	22 847	23 845	104,4	998
vdovecké	3 074	3 235	105,2	161
sirotčí	3 632	3 960	109,0	327
jednorázový příspěvek důchodci	0	14 966	x	14 966

Dávky důchodového pojištění² v roce 2020 dosáhly celkem 519,8 mld. Kč, tj. 99,8 % plnění rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 10,2 % (o 48,0 mld. Kč), a představovaly tak 75,5 % sociálních dávek. Tyto

² Údaje o výdajích na důchody jsou uváděny z hlediska rozpočtu (finančního zúčtování rozpočtového roku), tzn. ve výdajích je zahrnuta záloha zasláná České poště na výplatu důchodů z rozpočtu běžného roku, ale příjemce obdrží tento důchod až v roce příštím, naopak v běžném roce příjemce obdrží důchod, ve kterém je zahrnuta záloha České poště z rozpočtu minulého roku.

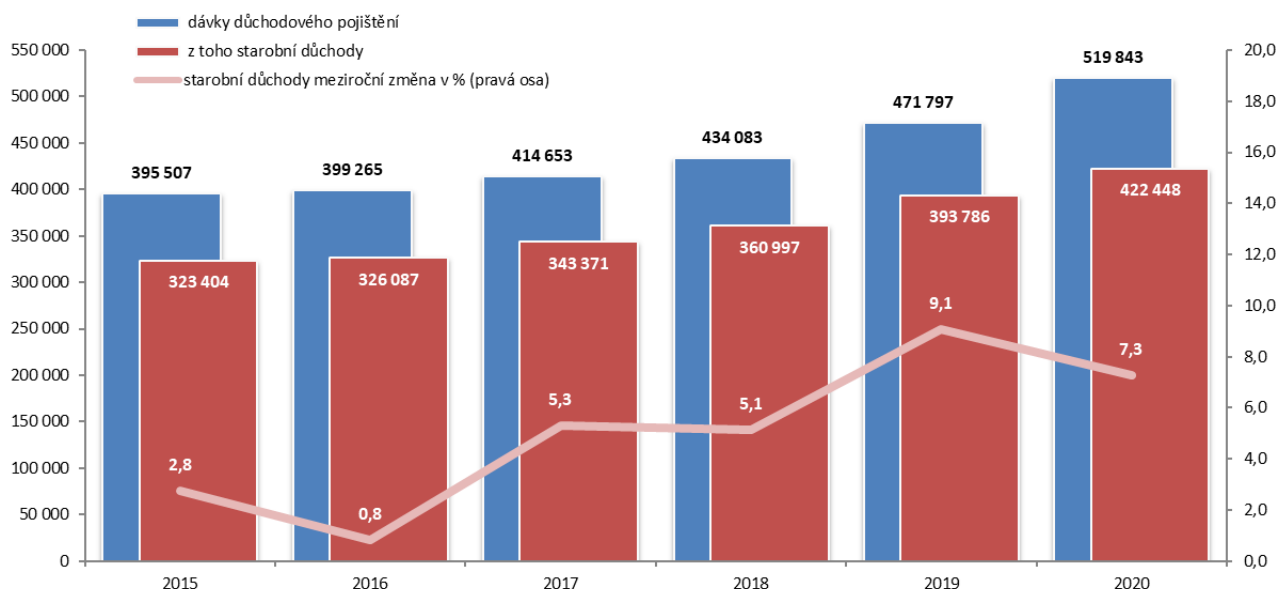
výdaje zahrnovaly veškeré prostředky na výplatu důchodů, včetně výplat důchodů do ciziny, poštovních poplatků a zálohy České poště na výplatu důchodů v prvních výplatních termínech ledna následujícího roku. Vyšší meziroční nárůst, než který předpokládal schválený rozpočet, byl ovlivněn výplatou jednorázového příspěvku důchodci v částce téměř 15,0 mld. Kč.

Z celku nejvyšší částka **422,4 mld. Kč** byla poskytnuta na **důchody starobní**, tj. 99,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 7,3 % (o 28,7 mld. Kč); z toho 97,4 % (411,5 mld. Kč vč. poštovních služeb) vyplatila kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí³. Dále byly vyplaceny **důchody invalidní** ve výši **51,4 mld. Kč**, tj. 99,5 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 6,0 % (o 2,9 mld. Kč), z toho 27,2 mld. Kč představovaly invalidní důchody 3. stupně. **Důchody pozůstalostní** (vdovské, vdovecké a sirotčí) dosáhly **31,0 mld. Kč**, tj. 98,9 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 5,0 % (o 1,5 mld. Kč), z toho 23,8 mld. Kč činily důchody vdovské. **Jednorázový příspěvek důchodci** byl vyplacen ve výši téměř **15,0 mld. Kč**. Vzhledem k tomu, že tento příspěvek byl v prosinci vykazován na § 4119 „Ostatní dávky důchodového pojištění“, nezapočítal se tedy k jednotlivým druhům důchodů, nicméně tento příspěvek obdržel každý příjemce důchodu bez ohledu na druh, který v té době pobíral.

Průměrná výše plného starobního důchodu činila 14 072 Kč a meziročně se zvýšila o 7,5 % (o 983 Kč). Česká správa sociálního zabezpečení zajišťovala výplatu 3 581,3 tis. důchodů (vč. zahraničních). Z celku bylo 2 465,6 tis. plných starobních důchodů (o 12,6 tis. méně než v roce 2019), dále 13,1 tis. poměrných starobních důchodů, 428,2 tis. invalidních důchodů (z toho 177,5 tis. důchodů pro invalidy 1. stupně v průměrné výši 7 322 Kč, tj. o 513 Kč více než v roce 2019, a 171,3 tis. důchodů pro invalidy 3. stupně v průměrné výši 12 722 Kč, tj. o 821 Kč více než v roce 2019) a 674,5 tis. pozůstalostních důchodů (z toho 535,8 tis. vdovských důchodů v průměrné výši 3 585 Kč, tj. o 205 Kč více než v roce 2019). V porovnání s rokem 2019 došlo ke snížení počtu vyplácených důchodů o 22 989 případů. Počet důchodců činil 2 981 416 (vč. zahraničních), což představovalo snížení počtu důchodců o 14 383 oproti roku 2019.

Vývoj výdajů na dávky důchodového pojištění ukazuje následující graf:

Graf č. 19: Vývoj výdajů na dávky důchodového pojištění v letech 2015-2020 (mil. Kč)

Meziročně se, jak již bylo uvedeno, výdaje na dávky důchodového pojištění v roce 2020 zvýšily o 10,2 % (o 48,0 mld. Kč), v roce 2019 o 8,7 % (o 37,7 mld. Kč), v roce 2018 pak o 4,7 % (o 19,4 mld. Kč), v roce 2017 o 3,9 % (o 15,4 mld. Kč), v roce 2016 o 1,0 % (o 3,8 mld. Kč), v roce 2015 o 2,4 % (o 9,4 mld. Kč).

³ Tato kapitola od roku 2014 začlenila do závazného ukazatele Dávky důchodového pojištění rovněž výdaje na poštovní služby (položka RS 5161) spojené s výplatou těchto dávek.

Dávky nemocenského pojištění

Schválený rozpočet **dávek nemocenského pojištění** na rok 2020 byl stanoven ve výši 50,6 mld. Kč, tj. o 38,8 % (o 14,1 mld. Kč) vyšším proti schválenému rozpočtu roku 2019 a o 29,1 % (o 11,4 mld. Kč) vyšším proti skutečnosti 2019. Jak již bylo zmíněno u sociálních dávek, navýšení rozpočtu souviselo s mimořádnou situací způsobenou vznikem a rozšířením nemoci COVID-19. V případě ošetřovného se v první vlně pandemie od března 2020 po celou dobu platnosti mimořádných opatření přijatých v souvislosti s COVID-19 změnila pravidla pro jeho poskytování. Nově vznikl rodičům nárok na ošetřovné po celou dobu uzavření školských a dalších dětských zařízení, ale i některých sociálních služeb pro hendikepované. Nárok na ošetřovné vznikl rodičům dětí mladších 13 let a byl vyplácen i při péči o starší hendikepované děti navštěvující školu. Stejně tak ho dostávali i lidé, kteří z důvodu uzavření zařízení některých sociálních služeb (denní stacionáře apod.) pečovali o staršího hendikepovaného, který s nimi žije ve společné domácnosti. Ošetřovné (nejen z důvodu uzavření školských a dalších dětských zařízení) se vyplácelo za kalendářní dny v období od 11. března do 31. března ve výši 60 % denního vyměřovacího základu a od 1. dubna do 30. června 2020 ve výši 80 % denního vyměřovacího základu. Od 1. července 2020 se podmínky nároku na ošetřovné vrátily do původní podoby. V případě druhé vlny pandemie na podzim 2020 se v souvislosti s opětovným uzavřením školských zařízení začalo ošetřovné vyplácet od 5. října až do konce roku 2020 ve výši 70 % denního vyměřovacího základu. Oproti podmínkám v první vlně pandemie se snížila věková hranice pro nárok na ošetřovné rodičům dětí mladších 10 let (u starších hendikepovaných osob zůstaly podmínky stejné). V případě nemocenské bylo potřeba navýšit výdaje nejen v souvislosti s COVID-19 a přijatými karanténními opatřeními, ale dalšími faktory byly např. růst průměrné výše vyplacené dávky, která je způsobena především zvyšováním platové úrovně, zvýšení počtu proplacených dnů nemocenského atd.

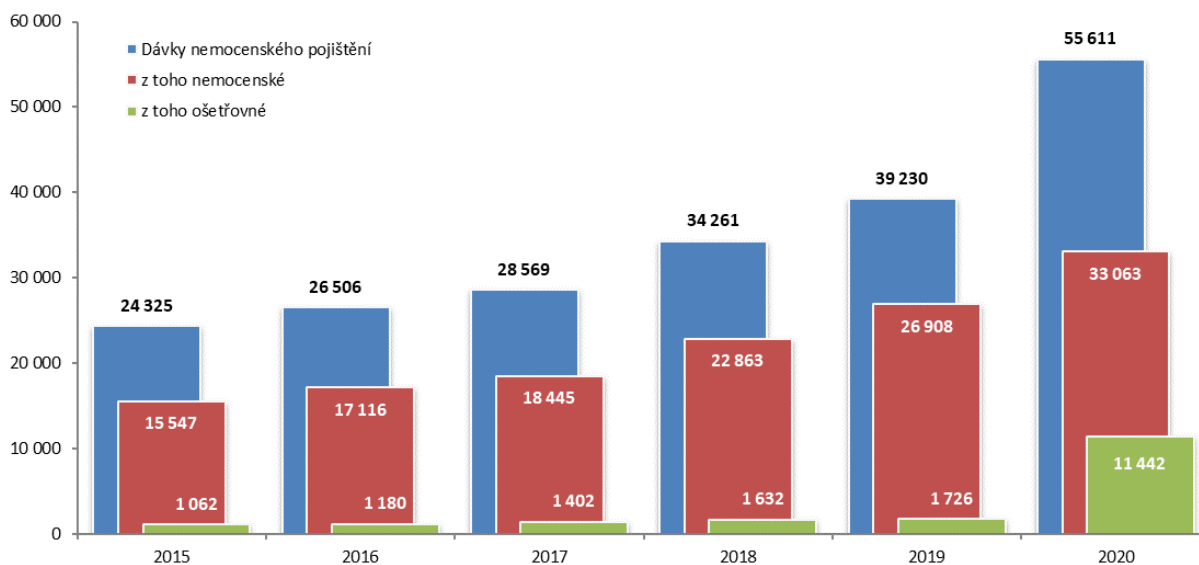
Tabulka č. 60: Dávky nemocenského pojištění (mil. Kč)

DÁVKY NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ	Skutečnost		Index 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
	2019	2020		
Dávky nemocenského pojištění celkem - z toho:	39 230	55 611	141,8	16 380
nemocenské	26 908	33 063	122,9	6 155
ošetřovné	1 726	11 442	662,8	9 715
peněžitá pomoc v mateřství	10 194	10 683	104,8	489
dávky otcovské poporodní péče	282	278	98,5	-4
dlouhodobé ošetřovné	111	139	125,1	28
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	9	7	70,7	-3

Vyplaceno bylo celkem **55,6 mld. Kč**, tj. 96,8 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 41,8 % (o 16,4 mld. Kč). Z celku 59,5 % představovala dávka **nemocenské**, která byla čerpána ve výši **33,1 mld. Kč** na 97,0 % rozpočtu po změnách, a která se meziročně zvýšila o 22,9 % (o téměř 6,2 mld. Kč – z toho cca 3 mld. Kč činí kvalifikovaný odhad dopadu epidemie). Dále byly poskytnuty dávky **ošetřovné** ve výši **11,4 mld. Kč**, tj. 93,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 9,7 mld. Kč (z toho 9,6 mld. Kč činí kvalifikovaný odhad dopadu epidemie), **peněžitá pomoc v mateřství** v částce **10,7 mld. Kč**, tj. 99,8 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 4,8 % (o 489,2 mil. Kč), **otcovská poporodní péče** ve výši **277,6 mil. Kč**, tj. 89,5 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 1,5 % (o 4,1 mil. Kč), **dlouhodobé ošetřovné** ve výši **138,8 mil. Kč**, tj. 91,4 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 25,1 % (o 27,8 mil. Kč) a **vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství** ve výši **6,6 mil. Kč**, tj. 65,4 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 29,3 % (o 2,8 mil. Kč). Ošetřovné pro OSVČ vyplacené v roce 2020 Ministerstvem průmyslu a obchodu jako součást mixu protikrizové pomoci podnikatelské sféře ve výši 2,35 mld. Kč nebylo vykázáno jako součást sociálních dávek či dávek nemocenského pojištění, ale jako transfer podnikatelským subjektům v rámci paragrafu „Podpora podnikání a inovací“.

Výdaje na dávky nemocenského pojištění v letech 2015 až 2020 ukazuje následující graf:

Graf č. 20: Výdaje na dávky nemocenského pojištění v letech 2015-2020 (mil. Kč)

Dávky státní sociální podpory a dávky pěstounské péče

Dávky státní sociální podpory⁴ poskytované podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a **dávky pěstounské péče**⁵ poskytované podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, byly ve schváleném rozpočtu v pododdílech 413 a 414 stanoveny ve výši 49,2 mld. Kč, tj. o 14,8 % (o 6,3 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet roku 2019. Proti skutečnosti 2019 byly plánované výdaje vyšší o 26,9 % (o 10,4 mld. Kč). Řada dávek státní sociální podpory je stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum a neprobíhají jejich automatické valorizace. Navýšení rozpočtu souviselo zejména s novelou zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, kdy došlo ke **zvýšení celkové výše rodičovského příspěvku** z 220 tis. Kč na 300 tis. Kč pro rodiče, kteří k 1. lednu 2020 aktivně pobírali rodičovský příspěvek na dítě mladší 4 let (za předpokladu, že toto dítě bylo nejmladší v rodině) a pro rodiče, kteří začali čerpat rodičovský příspěvek kdykoli od 1. ledna 2020. V případě, že nejmladším dítětem v rodině byly 2 a více dětí narozených současně, měl rodič nárok až na vyčerpání celkové částky 450 tis. Kč. Rodič si mohl zvolit vyšší měsíčního příspěvku dle svých potřeb (až do výše peněžitě pomoci v mateřství). Ze schváleného rozpočtu představuje rodičovský příspěvek 62,7 %. Pro rok 2020 se také mírně zvýšily náklady uznatelné pro vyplacení příspěvku na bydlení.⁶ Nárok na porodné zůstal stejný jako v roce 2019 a náležel rodině, které se narodilo první nebo druhé živé dítě a jejíž příjem byl nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Výše porodného činila 13 000 Kč na první živě narozené dítě, při narození druhého živého dítěte to bylo 10 000 Kč. Další dávkou závislou na výši životního minima je přídavek na dítě, jako základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi s příjmem do 2,7násobku životního minima, a to ve třech výších podle věku dítěte a ve dvou výměrách podle druhu příjmu. Za stanovených podmínek zůstal pro určitý okruh osob nárok na pohřebné ve výši 5 000 Kč. Mírný nárůst vykazují dávky pěstounské péče z důvodu novely zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, která od roku 2018 zvýšila částky na úhradu potřeb dítěte a odměny pěstouna a také z důvodu nárůstu počtu pěstounů. Od 1. dubna 2020 došlo k navýšení částky životního a existenčního minima, např. měsíční částka životního minima u jednotlivce činí nyní 3 860 Kč (původně 3 410 Kč), u osoby, která je považována jako první v pořadí, 3 550 Kč (původně 3 140 Kč), atd.; existenční minimum činí 2 490 Kč (původně 2 200 Kč) měsíčně. Tato úprava má vliv na dávky, které jsou vázány na částky životního minima.

⁴ Přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné.

⁵ Od 1. 1. 2013 dávky pěstounské péče přestaly být dávkami státní sociální podpory, jejich právní úpravu obsahuje zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů; o dávkách pěstounské péče rozhodují a vyplácejí je pobočky Úřadu práce ČR.

⁶ Nařízení vlády č. 349/2019 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2020 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení.

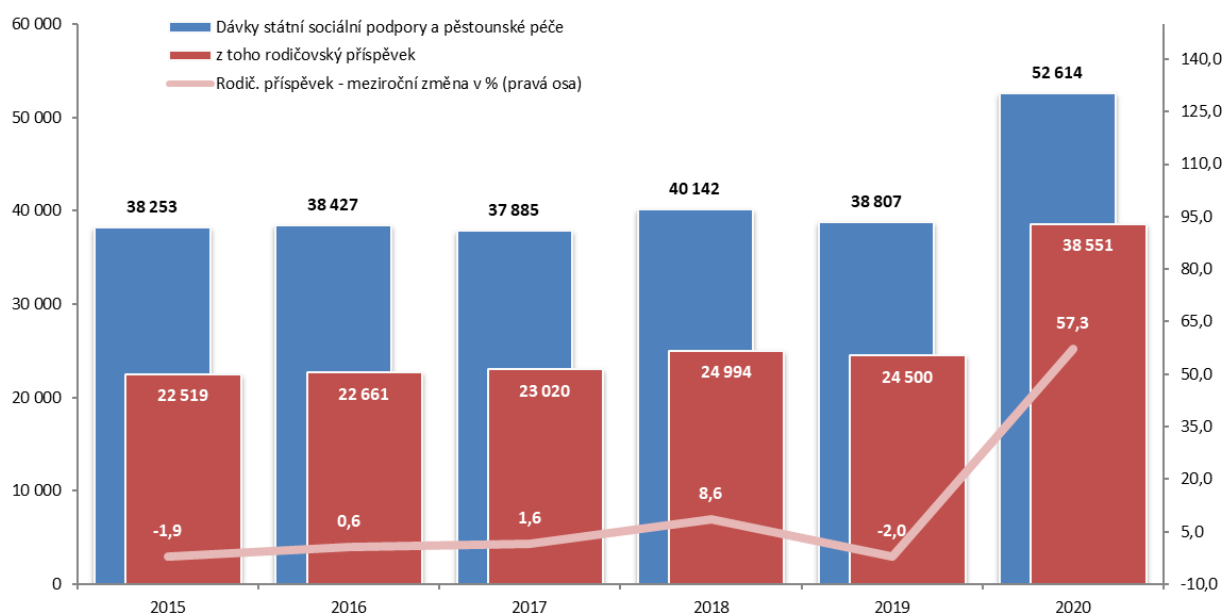
Čerpání jednotlivých dávek státní sociální podpory a dávek pěstounské péče v roce 2020 a jejich srovnání s rokem 2019 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 61: Dávky státní sociální podpory a dávky pěstounské péče (mil. Kč)

DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY A DÁVKY PĚSTOUNSKÉ PĚČE	Skutečnost 2019	Skutečnost 2020	Index 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
Dávky státní sociální podpory a dávky pěstounské péče celkem - v tom:	38 807	52 614	135,6	13 808
Dávky státní sociální podpory - z toho:	34 114	47 853	140,3	13 738
přídavek na dítě	2 285	2 144	93,8	-141
příspěvek na bydlení	7 107	6 972	98,1	-135
rodičovský příspěvek	24 500	38 551	157,3	14 051
porodné	134	106	79,1	-28
pohřebné	12	12	99,1	0
Dávky pěstounské péče	4 692	4 762	101,5	69

Vyplaceno bylo celkem **52,6 mld. Kč**, tj. 98,4 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 35,6 % (o 13,8 mld. Kč). Z dávek státní sociální podpory vykázal nejvyšší nárůst rodičovský příspěvek 38,6 mld. Kč (+14,05 mld. Kč), jehož objem stoupl o více než polovinu, dále příspěvek na bydlení 7,0 mld. Kč (-134,5 mil. Kč) a přídavek na dítě 2,1 mld. Kč (-141,2 mil. Kč); dávky pěstounské péče dosáhly 4,8 mld. Kč (+69,4 mil. Kč). Celková částka zahrnuje také výdaje spojené s výplatou těchto dávek, např. výdaje na služby pošt dosáhly 68,0 mil. Kč, u dávek pěstounské péče náklady na povinné sociální pojištění 631,9 mil. Kč a na zdravotní pojištění 229,3 mil. Kč v souvislosti s výplatou odměny pěstouna ve zvláštních případech.

Graf č. 21: Dávky státní sociální podpory a dávky pěstounské péče v letech 2015 až 2020 (mil. Kč)

Podpory v nezaměstnanosti

Schválený státní rozpočet stanovil výdaje na tuto dávku pro rok 2020 ve výši 7,6 mld. Kč, tj. o 4,1 % (o 300,0 mil. Kč) vyšší než stanovil rozpočet roku 2019, resp. o 6,7 % (o 544,4 mil. Kč) nižší proti skutečným výdajům v roce 2019. Vzhledem k tomu, že původně schválená částka na výplatu podpor v nezaměstnanosti nebyla v souvislosti s pandemií COVID-19 dostačující, bylo nutné rozpočtově nezajištěné finanční prostředky zajistit z očekávaných úspor mandatorních výdajů kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí ve specifických ukazatelích „Dávky pomoci v hmotné nouzi“ (450 mil. Kč) a „Dávky osobám se zdravotním postižením“ (300 mil. Kč) a zbývající prostředky zabezpečit z položky Vládní rozpočtová rezerva (2,5 mld. Kč). **Podpory v nezaměstnanosti** byly **vyplaceny** ve výši **10,6 mld. Kč**, tj. 97,4 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 29,7 % (o 2,4 mld. Kč). Průměrná výše podpory v roce 2020 dosáhla 8 534 Kč, tj. o 612 Kč více než v roce 2019. Podporu v nezaměstnanosti v prosinci 2020 pobíralo celkem 97,6 tis. uchazečů o zaměstnání, tj. 33,4 % všech osob vedených v evidenci (v prosinci 2019 to bylo 37,9 %).

Vývoj míry nezaměstnanosti byl ovlivněn důsledkem šíření nemoci COVID-19. Po vykázané hodnotě v březnu (3,0 %) následoval výraznější nárůst v dubnu (3,4 %) a poté pokračoval mírnější trend nárůstu v květnu (3,6 %), červnu (3,7 %), červenci, srpnu a září (shodně 3,8 %). V říjnu nezaměstnanost klesla na 3,7 %, následně vzrostla v listopadu na 3,8 % a v prosinci na 4,0 %. Stále relativně mírný růst nezaměstnanosti je důsledkem přijatých opatření na podporu udržení zaměstnanosti, zejména prostřednictvím programu Antivirus A+B.

Srovnání nezaměstnanosti k 31. 12. v letech 2015 až 2020 a její vývoj v průběhu roku 2020 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 62: Vývoj nezaměstnanosti

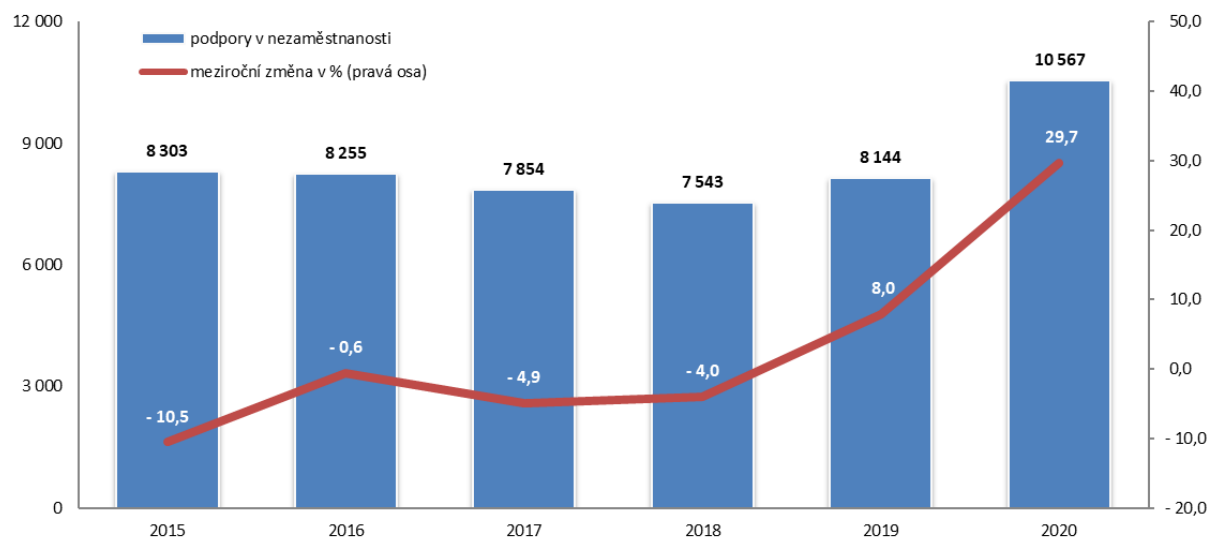
	12/2015	12/2016	12/2017	12/2018	12/2019	01/2020	03/2020	06/2020	09/2020	12/2020
podíl nezaměstnaných osob v %	6,2	5,2	3,8	3,1	2,9	3,1	3,0	3,7	3,8	4,0
nezaměstnanost v tis. osob	453,1	381,4	280,6	231,5	215,5	230,0	225,7	269,6	277,0	292,0
volná pracovní místa v tis.	102,5	132,5	216,6	324,4	341,0	341,4	342,3	334,9	316,7	318,6

Pramen: MPSV

V roce 2020 se průměrný měsíční počet uchazečů o zaměstnání evidovaných na Úřadu práce ČR ve srovnání s rokem 2019 zvýšil o 46,7 tis. uchazečů na 259,1 tis. uchazečů a průměrný podíl nezaměstnaných osob byl meziročně vyšší o 0,7 p. b., když vzrostl z 2,8 % na 3,5 %.

Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2020 činil **4,0 %**, podíl nezaměstnaných mužů činil 3,9 %, podíl nezaměstnaných žen 4,1 %. Ke stejnému datu evidoval Úřad práce ČR 292,0 tis. uchazečů o zaměstnání (meziroční nárůst o 76,5 tis.), z toho 273,8 tis. dosažitelných uchazečů, tj. těch, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Vyšší nebo stejný podíl nezaměstnaných než republikový průměr vykazalo 29 okresů – nejvyšší okres Karviná 8,1 %, Bruntál 6,8 %, Ostrava-město 6,7 %, Most 6,6 %, Znojmo a Jeseník shodně 6,4 %, Chomutov 6,3 % atd. Nejnižší podíl nezaměstnaných vykazaly okresy Rychnov nad Kněžnou 1,9 %, Praha-východ 2,0 %, Pelhřimov 2,1 %, Mladá Boleslav 2,2 %, Jičín 2,3 % atd. K 31. 12. 2020 nabízel Úřad práce ČR celkem 318,6 tis. volných pracovních míst, když na jedno volné místo připadlo v průměru 0,9 uchazeče, nejvíce pak v okresech Karviná 8,4, Ústí nad Labem 5,9, Sokolov 5,3, Bruntál 4,8, Jeseník 4,7 atd.

Graf č. 22: Podpory v nezaměstnanosti v letech 2015 až 2020 (mil. Kč)

Dávky pomoci v hmotné nouzi

Dávky pomoci v hmotné nouzi byly ve schváleném rozpočtu na rok 2020 zahrnuty v objemu 5,35 mld. Kč, tj. o 19,3 % (o 1,3 mld. Kč) vyšším než stanovil schválený rozpočet na rok 2019 a o 20,6 % (o 912,5 mil. Kč) vyšším proti skutečnosti roku 2019. Nižší rozpočtovaná částka pro rok 2020 ve srovnání s rozpočtem roku 2019 vycházela z předpokladu stále ještě vysoké úrovně zaměstnanosti, růstu jak minimální mzdy, tak i růstu mezd a platů. Mimořádná opatření související s onemocněním COVID-19 si nevyžádala navýšení rozpočtu těchto dávek oproti stávajícímu rozpočtu, naopak došlo rozpočtovým opatřením k dalšímu snížení

výdajů na tyto dávky ve prospěch podpor v nezaměstnanosti (o 450 mil. Kč). Systém pomoci v hmotné nouzi upravuje zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, který vymezuje situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní obživy a bydlení a s mimořádnými událostmi.

V roce 2020 **dosáhla výplata dávek pomoci v hmotné nouzi 4,8 mld. Kč**, tj. 97,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 8,1 % (o 361,4 mil. Kč). Z toho **příspěvek na živobytí**, který je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi a který pomáhá osobě nebo rodině při nedostatečném příjmu, činil 3,0 mld. Kč (98,6 % rozpočtu po změnách). **Doplatek na bydlení**, který řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby nebo rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory, dosáhl 1,6 mld. Kč (99,9 % rozpočtu po změnách). **Mimořádná okamžitá pomoc** je poskytována osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit (např. při živelní pohromě lze poskytnout dávku až do výše 15násobku životního minima jednotlivce, tj. 57,9 tis. Kč) - tato dávka byla poskytnuta v částce 78,9 mil. Kč (98,7 % rozpočtu po změnách). **Osobám ohroženým sociálním vyloučením** bylo vyplaceno 10,4 mil. Kč (92,7 % rozpočtu po změnách).

Dávky osobám se zdravotním postižením

Dávky osobám se zdravotním postižením jsou poskytovány podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů, který od roku 2012 zakotvil změny ve struktuře dávek tak, že z mnoha dílčích dávek vznikly pouze dvě: příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku, a který změnil systém posuzování zdravotního stavu osob na hodnocení zvládnutí 10 základních životních potřeb. Od 1. března 2020 je rozšířen okruh osob s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcku a zvýšení koeficientu, díky čemuž naprostá většina osob získá příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla v maximální výši této dávky, tj. 200 tis. Kč. Na rok 2020 byly dávky osobám se zdravotním postižením rozpočtovány ve výši 3,1 mld. Kč, tj. o 3,3 % (o 100,0 mil. Kč) vyšší než v roce 2019 a o 15,2 % (o 409,5 mil. Kč) vyšší než bylo čerpáno v roce 2019. Stejně jako v případě dávek pomoci v hmotné nouzi došlo rozpočtovým opatřením ke snížení výdajů na tyto dávky ve prospěch podpor v nezaměstnanosti (o 300 mil. Kč).

Oprávněným osobám byly **vyplaceny celkem 2,7 mld. Kč**, tj. 95,8 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 0,3 % (o 9,1 mil. Kč). Z celku **příspěvek na mobilitu** dosáhl 1,7 mld. Kč a **příspěvek na zvláštní pomůcku** 905,4 mil. Kč.

Příspěvek na péči

Příspěvek na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Ve schváleném rozpočtu na rok 2020 byl tento příspěvek stanoven na částkou 31,3 mld. Kč, tj. o 17,7 % (o 4,7 mld. Kč) vyšší než stanovil rozpočet roku 2019 a o 5,0 % (o 1,5 mld. Kč) vyšší než činila skutečnost roku 2019. Ve schváleném rozpočtu byla zohledněna novela výše zmíněného zákona, kterou bylo v roce 2019 realizováno zvýšení příspěvku na péči o 6 tis. Kč ve IV. stupni postižení na 19 200 Kč měsíčně a o 4 tis. Kč ve III. stupni postižení pro osoby do 18 let na částku 13 900 Kč a nad 18 let na částku 12 800 Kč měsíčně za předpokladu, že tyto osoby nevyužívají pobytové služby.

V roce 2020 **činil příspěvek na péči 33,15 mld. Kč**, tj. 99,4 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 11,2 % (o 3,3 mld. Kč). Od roku 2015 dochází k trvalému meziročnímu zvyšování čerpání příspěvku na péči. Toto dlouhodobě zvýšené meziroční čerpání je způsobeno především legislativními úpravami, které upravují, resp. zvyšují přiznanou výši příspěvku. Mezi další vlivy, které působí na jeho meziroční zvyšování, je například postupné stárnutí populace, rostoucí počet starobních důchodců a statisticky prodlužující se doba dožití.

Zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru

Zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy vnitra, obrany, financí, spravedlnosti a GIBS, byly třetí novelou zákona o státním rozpočtu stanoveny v částce 9,1 mld. Kč při meziročním zvýšení o 14,6 % (o 1,16 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2019 a o 7,5 % (o 635,5 mil. Kč) proti skutečnosti roku 2019.

Čerpány byly ve výši **9,4 mld. Kč**, tj. 98,8 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 11,1 %, tj. o 940,6 mil. Kč. Z celku představoval **výsluhový příspěvek** 8,4 mld. Kč, z toho vyplatila kapitola Ministerstvo vnitra 4,5 mld. Kč a kapitola Ministerstvo obrany 2,6 mld. Kč; **odchodné** činilo 950,9 mil. Kč, **odbytné** 36,7 mil. Kč a **úmrtné a příspěvek na pohřeb příslušníka** 37,0 mil. Kč. Nejvyšší meziroční růst těchto výdajů byl zaznamenán u výsluhového příspěvku (o 808,2 mil. Kč) a odchodného (o 104,7 mil. Kč). Tato skutečnost je zapříčiněna zvýšeným počtem skončení služebního poměru a vyšší výměrou nově přiznaných výsluhových příspěvků a odchodného v souvislosti s navýšením základních tarifů.

2.1.2 Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů

Prostředky na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, na úhradu mezd zaměstnanců, na odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, na odvod pojistného na veřejné zdravotní pojištění, na odvod daně z příjmů za zaměstnance a poštovné v případě, kdy se zaměstnavatel dostane do platební neschopnosti a je na něj podán návrh k vyhlášení konkursu, byly na rok 2020 schváleny v částce 300,0 mil. Kč, tj. o 25,0 % (o 100,0 mil. Kč) nižší než stanovil rozpočet v roce 2019 a o 8,0 % (o 22,3 mil. Kč) vyšší než bylo čerpáno v roce 2019.

V roce 2020 **dosáhly** tyto výdaje celkem **273,9 mil. Kč**, tj. 91,3 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 1,4 % (o 3,8 mil. Kč). Z celku 195,5 mil. Kč činily náhrady mezd zaměstnancům ze státního rozpočtu za zaměstnavatele, 51,7 mil. Kč odvody daně z příjmů, 10,8 mil. Kč odvody pojistného na veřejné zdravotní pojištění, 15,6 mil. Kč odvody pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (vždy za zaměstnance) a služby pošty 335,8 tis. Kč.

2.1.3 Výdaje na odškodnění podle příslušných právních předpisů

V souboru ostatních náhrad placených obyvatelstvu, které svým charakterem patří do sociálních peněžních transferů, neboť mají povahu zákonem daných náhrad, odškodnění a zvláštních sociálních dávek, byly sledovány **výdaje na odškodnění** podle příslušných legislativních předpisů. Zákonem o státním rozpočtu byly výdaje na odškodnění na rok 2020 rozpočtovány v částce 526,0 mil. Kč, přičemž 490,0 mil. Kč připadlo na kapitolu Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Následující tabulka uvádí vyplacené prostředky v roce 2020 podle jednotlivých právních předpisů a kapitol státního rozpočtu, vč. počtu odškodněných osob.

Tabulka č. 63: Odškodnění a podobné náhrady obyvatelstvu podle zvláštních předpisů

VÝDAJE NA ODŠKODNĚNÍ	Ministerstvo obrany		MPSV		Ministerstvo vnitra		Min. spravedlnosti		C e l k e m	
	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč
příplatky k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. ¹⁾	235	700	3 437	96 127	6	424			3 678	97 251
nároky podle zákona č. 357/2005 Sb. ²⁾	1 204	2 485	14 086	332 319	75	1 697	132	237	15 497	336 738
odškodnění podle zákona č. 108/2009 Sb. ³⁾	366	1 397	1	32					367	1 429
odškodnění podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb. ⁴⁾										
jednorázové odškodnění podle nařízení vlády č. 102/2002 Sb. ⁵⁾										
odškodnění podle zákona č. 212/2009 Sb. ⁶⁾			1	8					1	8
odškodnění podle zákona č. 261/2001 Sb. ⁷⁾										
Celkem	1 805	4 582	17 525	428 486	81	2 121	132	237	19 543	435 426

¹⁾ nařízení vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální, ve znění pozdějších předpisů

²⁾ zákon č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

³⁾ zákon č. 108/2009 Sb., o jednorázové peněžní částce nahrazující příplatek k důchodu a zvláštní příspěvek k důchodu a o změně některých zákonů

⁴⁾ nařízení vlády č. 135/2009 Sb., o poskytnutí jednorázového příspěvku ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem

⁵⁾ nařízení vlády č. 102/2002 Sb., o vyplacení jednorázové finanční náhrady ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem osobám zařazeným do vojenských táborů nucených prací

⁶⁾ zákon č. 212/2009 Sb., kterým se zmírňují majetkové křivdy občanů České republiky za nemovitý majetek, který zanechali na území Podkarpatské Rusi v souvislosti s jejím smluvním postoupením Svazu sovětských socialistických republik

⁷⁾ zákon č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb. - uplatnění nároku do 31. 12. 2002

Celkem výdaje spojené s realizací odškodňovacích zákonů dosáhly **435,4 mil. Kč**, z toho v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí 428,5 mil. Kč, tj. 98,4 % z celku.

2.1.4 Doplnkové penzijní spoření a penzijní připojištění

V roce 2020 vyplatilo Ministerstvo financí prostřednictvím kapitoly Všeobecná pokladní správa penzijním společností státní příspěvek na základě jejich žádosti podle § 16 zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů, a to pro účastníky, kterým náleží státní příspěvek podle § 14 tohoto zákona. Schválený státní rozpočet na rok 2020 počítal na výplatu státního příspěvku penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření s částkou 7,4 mld. Kč. **Vyplaceno bylo 7,36 mld. Kč**, tj. 99,5 % schváleného rozpočtu.

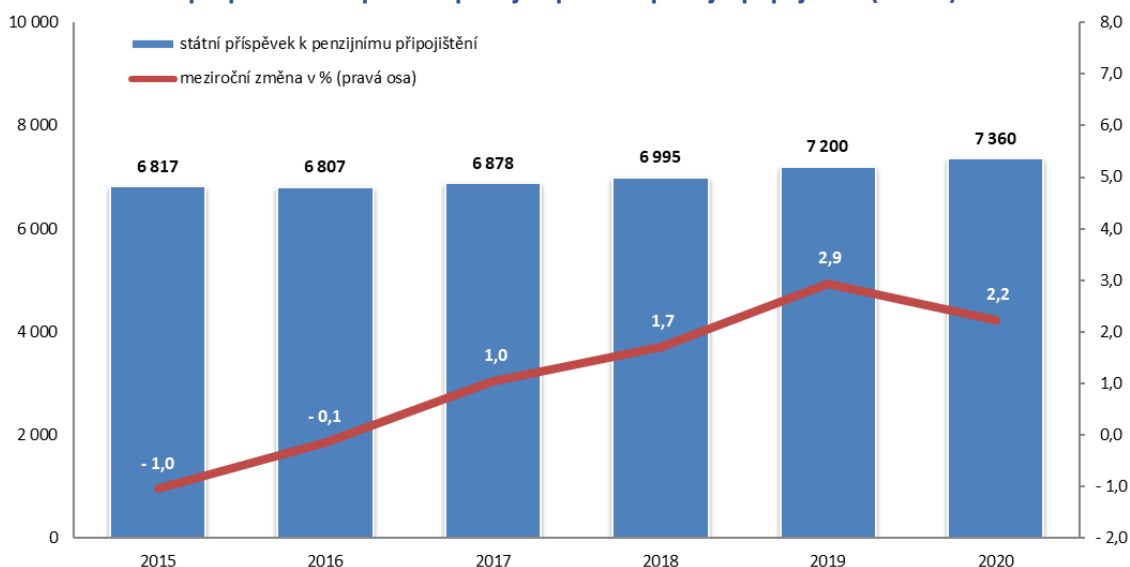
V roce 2020 došlo ve výši vyplaceného státního příspěvku proti roku 2019 ke zvýšení o 160,8 mil. Kč, tj. o 2,2 %. S účinností od 1. 1. 2013 činí maximální výše státního příspěvku 230 Kč, je-li výše měsíčního příspěvku účastníka ve výši 1 000 Kč a více. Je-li výše měsíčního příspěvku účastníka v rozpětí 300–900 Kč, činí výše měsíčního státního příspěvku 90 Kč a 20 % z částky převyšující 300 Kč. Pokud účastník spoří měsíčně méně než 300 Kč, státní příspěvek mu nenáleží.

Podle údajů poskytnutých penzijními společnostmi Ministerstvu financí činil k 31. 12. 2020 počet neukončených penzijních připojištění a doplňkových penzijních spoření celkem 4 424 tis. Jejich počet se proti stavu k 31. 12. 2019 snížil o 32 tis., což představuje pokles o 0,7 %. Počet nově uzavřených smluv o doplňkovém penzijním spoření za rok 2020 dosáhl počtu 242 tis., což činí meziroční pokles o 16 tis. smluv (o 6,1 %). V roce 2020 bylo evidováno 1 589 tis. neukončených penzijních připojištění a doplňkových penzijních spoření, u nichž jsou vedeny příspěvky zaměstnavatele. Proti roku 2019 vzrostl celkový objem účastnických příspěvků (bez příspěvků zaměstnavatelů), který v roce 2020 dosáhl výše 39,3 mld. Kč, což je o 1 mld. Kč více než v roce 2019 (nárůst o 2,7 %). Výše průměrného měsíčního příspěvku účastníka penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření vzrostla proti roku 2019 o 29 Kč na hodnotu 770 Kč, přičemž průměrná výše měsíčního příspěvku u penzijního připojištění vzrostla o 32 Kč na hodnotu 754 Kč a průměrná výše měsíčního příspěvku u doplňkového penzijního spoření vzrostla o 12 Kč na hodnotu 812 Kč. Výše průměrného měsíčního státního příspěvku na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření se proti roku 2019 zvýšila o 5 Kč na hodnotu 144 Kč, přičemž průměrná výše měsíčního státního příspěvku vyplaceného na penzijní připojištění činila 137 Kč (nárůst o 4 Kč) a na doplňkové penzijní spoření 161 Kč (nárůst o 1 Kč).

K 31. 12. 2020 působilo na finančním trhu v ČR celkem 8 penzijních společností oprávněných k nabízení a poskytování finančních služeb v oblasti doplňkového penzijního spoření, resp. penzijního připojištění.

Uvedený vývoj situace ve výdajích státu na příspěvek k doplňkovému penzijnímu spoření a penzijnímu připojištění v letech 2015 až 2020 ukazuje následující graf:

Graf č. 23: Státní příspěvek na doplňkové penzijní spoření a penzijní připojištění (mil. Kč)

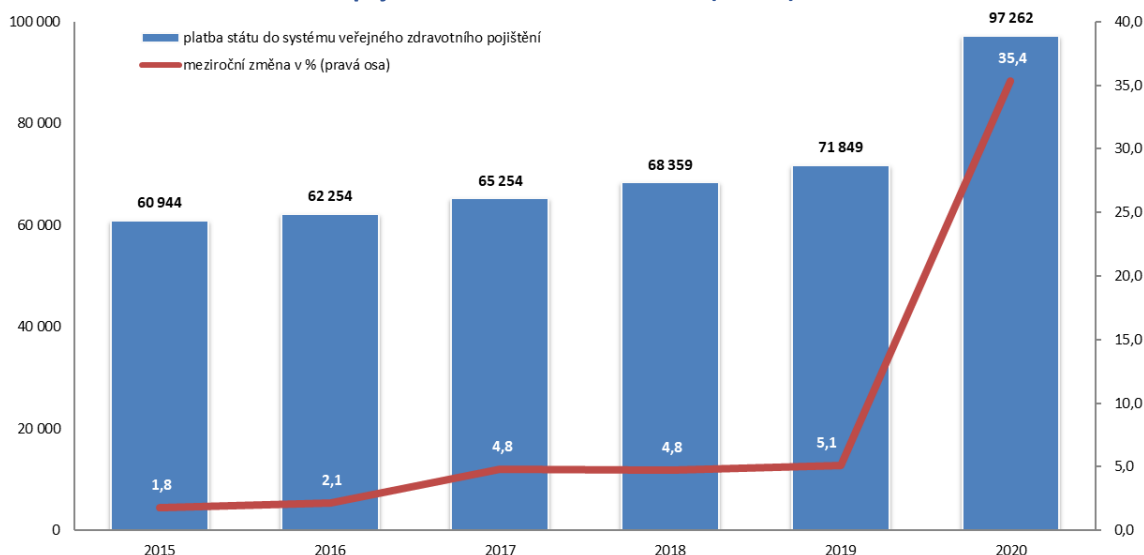

2.1.5 Platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění

Platba státu na zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištěnci) byla ve státním rozpočtu zahrnuta v kapitole Všeobecná pokladní správa ve výši 76,85 mld. Kč. Dle druhé novely zákona o státním rozpočtu se rozpočtovaná částka navýšila na 99,15 mld. Kč, tj. o 22,3 mld. Kč. Uvedené navýšení bylo nutné z důvodu očekávaného dopadu významného zvýšení vyměřovacího základu platby za státní pojištěnce a možného zvýšení počtu státních pojištěnců z titulu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce. Od 1. 1. 2020 se zvýšila částka vyměřovacího základu ze 7 540 Kč na 7 903 Kč za kalendářní měsíc. To představovalo zvýšení měsíční platby za osobu o 49 Kč z částky 1 018 Kč na 1 067 Kč. Od 1. 6. 2020 byl vyměřovací základ zvýšen ze 7 903 Kč na 11 607 Kč za kalendářní měsíc. To představovalo zvýšení měsíční platby za osobu o 500 Kč z částky 1 067 Kč na 1 567 Kč.

Na zvláštní účet všeobecného zdravotního pojištění bylo z kapitoly Všeobecná pokladní správa **převedeno 97,3 mld. Kč**, tj. 99,1 % rozpočtu po změnách, při meziročním navýšení o 35,4 % (o 25,4 mld. Kč). Čerpání prostředků na tento účel bylo v roce 2020 výrazně ovlivněno růstem vyměřovacího základu v průběhu roku a počtem uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce, který byl nižší, než se očekávalo při novele rozpočtu. Především díky tomu došlo k úspoře prostředků oproti schválenému rozpočtu ve výši 1,9 mld. Kč a oproti rozpočtu po změnách ve výši 837,5 mil. Kč. Průměrný měsíční počet státních pojištěnců činil 5 961,5 tis. osob, v roce 2019 to bylo 5 881,6 tis. osob.

Graf č. 24: Platba státu za státní pojištěnce v letech 2015 až 2020 (mil. Kč)

Platba státu od 1. 7. 2014 do 31. 12. 2015 činila 845 Kč, 870 Kč v roce 2016, 920 Kč v roce 2017, 969 Kč v roce 2018, 1 018 Kč v roce 2019, od 1. 1. 2020 to bylo 1 067 Kč a od 1. 6. 2020 byla tato platba navýšena na 1 567 Kč za osobu a měsíc.

2.1.6 Sociální dotace a příspěvky zaměstnavatelům

Příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením jsou poskytovány zaměstnavateli zaměstnávajícímu na chráněných pracovních místech více než 50 % zdravotně postižených osob z celkového počtu svých zaměstnanců (nejvýše však ve výši 13 800 Kč, včetně povinných odvodů a příspěvku na provozní náklady, za osobu a měsíc) podle § 78a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Ve schváleném rozpočtu byly zahrnuty ve výši 7,5 mld. Kč, tj. o 7,1 % (o 500,0 mil. Kč) vyšší než stanovil schválený rozpočet roku 2019, proti skutečnému čerpání v roce 2019 byly vyšší o 1,4 % (o 100,3 mil. Kč). V druhé polovině roku došlo k navýšení rozpočtu po změnách na částku 8,5 mld. Kč.

Celkem byly tyto příspěvky **vyplaceny** ve výši **8,4 mld. Kč**, tj. na 98,9 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 13,5 % (o 1,0 mld. Kč). Vyšší meziroční čerpání souvisí s navýšením maximální částky příspěvku o 800 Kč od 1. 1. 2020. Z celku bylo 90,7 % (7,6 mld. Kč) převedeno do podnikatelské sféry, zbývající část pak do sféry neziskové, územním celkům a cizím příspěvkovým organizacím.

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace (tj. příspěvky vyplácené zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací hnědouhelného průmyslu) byly ve schváleném rozpočtu na rok 2020 zahrnuty ve výši 501,0 mil. Kč v kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu; následně byl rozpočet snížen o 170,2 mil. Kč.

V roce 2020 byly tyto příspěvky uvedenou kapitolou horníkům na obligatorní sociálně zdravotní dávky podle zákona č. 154/2002 Sb., o přechodném financování některých sociálně zdravotních dávek horníků, **uvolněny** v celkové částce **289,7 mil. Kč**. Z celku obdržely 268,8 mil. Kč DIAMO, s.p. (Stráž pod Ralskem), 14,35 mil. Kč Palivový kombinát Ústí, s.p. (Ústí nad Labem), 5,0 mil. Kč Coal Services, a.s. (Most), 1,1 mil. Kč Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. (Chomutov) a 407 tis. Kč Severočeské doly, a.s. (Chomutov). Na základě nařízení vlády č. 167/2016 Sb., o příspěvku ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací a útlumem činností právnických osob v insolventi zabývajících se těžbou černého uhlí, a dle nařízení vlády č. 342/2016 Sb., o příspěvku ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací nebo útlumem činnosti právnických osob zabývajících se těžbou uhlí nebo uranu, byly vyplaceny příspěvky v celkové výši **41,1 mil. Kč**. DIAMO, s.p. (Stráž pod Ralskem), vyplatil příspěvky dle NV č. 167/2016 Sb. ve výši 32,8 mil. Kč a dle NV č. 342/2016 Sb. ve výši 1,1 mil. Kč. Palivový kombinát Ústí, s.p. (Ústí nad Labem), vyplatil příspěvky dle NV č. 342/2016 Sb. ve výši 7,2 mil. Kč. **Celkově** na výdaje podle zákona č. 154/2002 Sb., NV č. 167/2016 Sb. a NV č. 342/2016 Sb. byla v roce 2020 vynaložena částka **v souhrnné výši 330,8 mil. Kč**.

2.1.7 Státní politika zaměstnanosti

Výdaje na státní politiku zaměstnanosti v širším pojetí⁷ byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2020 stanoveny na 31,1 mld. Kč při meziročním zvýšení o 74,7 % (o 13,3 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2019, proti skutečnosti roku 2019 byly vyšší o 67,4 % (o 12,5 mld. Kč). **Čerpáno** bylo celkem **45,4 mld. Kč**, tj. 88,4 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 144,4 % (o 26,8 mld. Kč). Takto vysoký nárůst výdajů souvisí s cíleným programem podpory zaměstnanosti – Antivirus režim A a B, který vznikl za účelem ochrany pracovních míst v souvislosti s epidemií COVID-19, viz dále.

Státní politiku zaměstnanosti zabezpečuje především kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** zejména prostřednictvím Úřadu práce ČR. V roce 2020 bylo v této kapitole rozpočtováno 30,6 mld. Kč. **Vynaloženo** bylo celkem **45,1 mld. Kč**, tj. 88,4 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení výdajů o 148,1 % (o 26,9 mld. Kč). Z celkové částky bylo 57,3 % (25,8 mld. Kč) použito na aktivní část politiky zaměstnanosti, 23,4 % (10,6 mld. Kč) na podpory v nezaměstnanosti a 18,6 % (8,4 mld. Kč) na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Ve výdajích státního rozpočtu souvisejících s politikou zaměstnanosti jsou rovněž sledovány dotace sociálního charakteru vyplácené kapitolou **Ministerstvo průmyslu a obchodu** zaměstnavatelům **na sociální důsledky restrukturalizace** ocelářského a hnědouhelného průmyslu. Ty byly v roce 2020 vyplaceny v celkové výši **330,8 mil. Kč** (viz výše).

⁷ Podpory v nezaměstnanosti, aktivní politika zaměstnanosti, ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů, příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce a příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace.

Tabulka č. 64: Státní politika zaměstnanosti (mil. Kč)

STÁTNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2019	Skutečnost 2020	Index 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
Výdaje na státní politiku zaměstnanosti celkem	18 583	45 416	244,4	26 833
1. Výdaje na státní politiku zaměstnanosti - kapitola MPSV - z toho:	18 174	45 085	248,1	26 911
a) podpory v nezaměstnanosti	8 144	10 567	129,7	2 422
b) aktivní politika zaměstnanosti*) - v tom:	2 347	25 838	1 100,9	23 491
rekvalifikace	95	71	75,0	-24
veřejně prospěšné práce	1 099	871	79,3	-228
společensky účelná pracovní místa	121	106	87,6	-15
podpora zaměstnanosti zdravotně postižených občanů	30	18	62,2	-11
cílené programy k řešení zaměstnanosti - z toho	560	24 169	4 318,5	23 610
Cílený program podpory zaměstnanosti - Antivirus A a B	0	23 786	x	23 786
investiční pobídky	28	219	783,9	191
ostatní	414	382	92,2	-32
c) ochrana zaměstnanců při platební nesch. zaměstnavatelů	278	274	98,6	-4
d) zaměstnávání zdravotně postižených občanů**)	7 405	8 406	113,5	1 002
2. Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace ***)	409	331	80,9	-78

*) včetně výdajů v rámci společných programů EU a ČR

**) příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce

***) v roce 2019 i 2020 za kapitolu MPO

Výdaje na podpory v nezaměstnanosti (bod III.2.1.1), na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů (bod III.2.1.2), příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce a příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace (bod III.2.1.6) jsou součástí mandatorních sociálních výdajů a byly již komentovány.

Aktivní politika zaměstnanosti⁸

Aktivní politika zaměstnanosti (APZ) představuje systém nástrojů, které přispívají k tvorbě nových pracovních míst - jde zejména o podporu na udržení a zvýšení zaměstnanosti rizikových skupin zaměstnanců (např. osoby se zdravotním postižením, mladí do 20 let, osoby starší než 50 let, dlouhodobě nezaměstnaní, ženy po mateřské nebo rodičovské dovolené), o podporu na změnu kvalifikace a zvýšení motivace k přijetí zaměstnání, apod. Jedná se o **nemandatorní část financování státních služeb zaměstnanosti**. Zákon č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ze dne 4. prosince 2019, stanovil rozpočet výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti (vč. prostředků z rozpočtu EU/FM) ve výši 3,2 mld. Kč.

V souvislosti s epidemií COVID-19 bylo v roce 2020 na **Cílený program podpory zaměstnanosti – Antivirus režim A a B**, který je zaměřen na podporu zaměstnanosti, resp. zaměstnavatelů zasažených důsledky vládních opatření souvisejících s nemocí COVID-19, vyčleněno v první fázi z vládní rozpočtové rezervy 14,5 mld. Kč. Třetí novelou zákona o státním rozpočtu byl na tento účel v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí navýšen rozpočet o dalších 12 mld. Kč. Z těchto prostředků bylo následně 0,8 mld. Kč využito jako národní zdroj pro financování programu prostřednictvím OP Zaměstnanost 2014+ v celkové výši 4,1 mld. Kč, když pro podíl EU v objemu 3,3 mld. Kč využila kapitola možnost souvztažného navýšení o 2,6 mld. Kč a již rozpočtovaných prostředků ve výši 0,7 mld. Kč. Po dalším přesunu 0,75 mld. Kč na podporu zdravotně postižených činil **celkový upravený rámec pro financování programu Antivirus režim A a B 29,0 mld. Kč, z nichž 23,8 mld. Kč bylo v roce 2020 vyčerpáno**. Příspěvky z programu Antivirus byly vypláceny za období od 12. března do 31. prosince 2020 a celkem bylo podpořeno zaměstnání 911 tis. osob. Zbývající prostředky ve výši 5,2 mld. Kč byly prostřednictvím nároků z nespotebovaných výdajů uvolňovány počátkem roku 2021.

Cílem programu Antivirus je ochránit pracovní místa u zaměstnavatelů přímo dotčených vládními omezeními, která spočívají v uzavření určitých provozoven za účelem zamezení šíření epidemie COVID-19 a předejít tak hromadnému propouštění ve firmách, které by jinak byly nuceny snižovat své náklady formou propouštění zaměstnanců, kteří jsou dočasně nadbyteční. Za období od 12. března do 30. září 2020 byl příspěvek vyplácen ve dvou režimech. V režimu A náležel příspěvek zaměstnavateli na náhradu mzdových

⁸ Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti nejsou součástí mandatorních výdajů.

nákladů každého zaměstnance, kterému byla nařízena karanténa/izolace nebo kterému nemohl zaměstnavatel přidělovat práci z důvodu krizových opatření přijatých vládou nebo mimořádných opatření nařízených Ministerstvem zdravotnictví či jiným orgánem ochrany veřejného zdraví v souvislosti s COVID-19, a to ve výši 80 %. V režimu B náležel příspěvek zaměstnavateli na náhradu nákladů na náhradu mezd každého zaměstnance, u kterého existují překážky v práci na straně zaměstnavatele vyvolané buď nepřítomností významné části zaměstnanců na pracovišti, např. z důvodů karantény, péče o dítě nebo snížením odbytu produkce anebo nedostatkem vstupů (např. omezení dodávek surovin), a to ve výši 60 %. Od 1. října 2020 se pak k prvním dvěma režimům připojil i režim A plus, ve kterém náležel příspěvek zaměstnavateli na náhradu nákladů na náhradu mezd každého zaměstnance, který nemohl nejdříve od 1. října 2020 vykonávat práci z důvodu jiné překážky v práci na straně zaměstnavatele spočívající v uzavření nebo omezení provozu z důvodu krizových opatření přijatých vládou nebo mimořádných opatření nařízených Ministerstvem zdravotnictví či jiným orgánem ochrany veřejného zdraví v souvislosti s COVID-19, a to ve výši 100 %.

K 31. 12. 2020 celkové výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**, resp. kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, do jejíž kompetence tato problematika spadá, **dosáhly 25,8 mld. Kč**, tj. 82,4 % rozpočtu po změnách. Jak již bylo uvedeno, největší objem ve výši **23,8 mld. Kč** připadl na **Cílený program podpory zaměstnanosti – Antivirus režim A a B**, dále výdaje na **rekvalifikace** dosáhly **71,1 mil. Kč**, výdaje na **veřejně prospěšné práce** **871,4 mil. Kč**, na **společensky účelná pracovní místa** **106,4 mil. Kč** a na **podporu zaměstnanosti zdravotně postižených občanů** **18,4 mil. Kč** (vždy vč. prostředků z rozpočtu EU/FM). Výrazný meziroční nárůst výdajů v rámci aktivní politiky zaměstnanosti byl zaznamenán u **investičních pobídek**. V roce 2020 bylo skutečně čerpáno **219,5 mil. Kč**, tj. o 191,5 mil. Kč více než v předchozím roce. Úřad práce ČR sjednal Dohodu o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst v rámci investičních pobídek s třinácti zaměstnavateli ve zpracovatelském průmyslu a se dvěma zaměstnavateli pro centra strategických služeb. Na základě Dohody o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst v rámci investičních pobídek byly podpořeni zaměstnanci na 1 338 vytvořených nových pracovních místech (oproti roku 2019 nárůst o 946 nových pracovních míst) ve výši 213,3 mil. Kč. Na základě Dohody o hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců byla vyplacena hmotná podpora pro 202 zaměstnanců na nově vytvořených pracovních místech ve výši 6,2 mil. Kč. Z hlediska regionálního rozložení hmotné podpory byl v rámci investičních pobídek podpořen Ústecký kraj, Moravskoslezský kraj a Jihomoravský kraj.

2.2 Další mandatorní výdaje vyplývající ze zákona

V předchozí části byly komentovány mandatorní sociální výdaje. V této části jsou komentovány další důležité mandatorní výdaje vyplývající ze zákona, které ale svým charakterem mezi sociální výdaje nepatří.

2.2.1 Výdaje na obsluhu státního dluhu

Výdaje na obsluhu státního dluhu byly na rok 2020 rozpočtovány v částce 51,8 mld. Kč, tj. o 11,4 % (o 5,3 mld. Kč) vyšší proti schválenému rozpočtu roku 2019 a o 31,0 % (o 12,3 mld. Kč) vyšší proti skutečnosti 2019. Celkově bylo na obsluhu státního dluhu vynaloženo **40,1 mld. Kč**, tj. 89,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 1,5 % (o 594,1 mil. Kč). Podrobnější informace jsou obsaženy v sešitu E státního závěrečného účtu.

2.2.2 Majetková újma peněžních ústavů

Úhrada majetkové újmy peněžních ústavů podle § 45 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry za státem stanovené zvýhodněné úrokové sazby na individuální a družstevní bytovou výstavbu a půjčky mladým manželům byla na rok 2020 rozpočtována v částce 19,45 mil. Kč. Na základě uzavření Dodatku smlouvy č. 1 ke „Smlouvě o úhradě majetkové újmy ze zvýhodněných tzv. sociálních půjček (úvěrů) na individuální bytovou výstavbu a mladým manželům“ uzavřené dne 1. 3. 2000 mezi Ministerstvem financí České republiky a Českou spořitelnou, a.s., který je účinný od 1. ledna 2016, již nejsou, na rozdíl od minulých let, v průběhu roku vypláceny čtvrtletní zálohy na majetkovou újmu České spořitelně, ale vyplácí se až skutečná majetková újma běžného roku jednorázově v roce následujícím. Tzn., že v prvním pololetí 2020 byla vyplacena částka **19,5 mil. Kč** jako úhrada za skutečnost roku 2019.

S ohledem na vyšší vykázanou skutečnost bylo provedeno rozpočtové opatření ve výši 81,4 tis. Kč na vrub položky „Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMRZB“.

2.2.3 Státní podpora stavebního spoření

V průběhu roku 2020 podaly stavební spořitelny v souladu s § 11 zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů, žádosti o roční zálohy státní podpory za rok 2019 (tzv. 2. a 3. kolo roku 2019) a žádosti o roční zálohu státní podpory za rok 2020 pro účastníky, kteří ukončili stavební spoření v 1. pololetí roku 2020 (tzv. 1. kolo roku 2020).

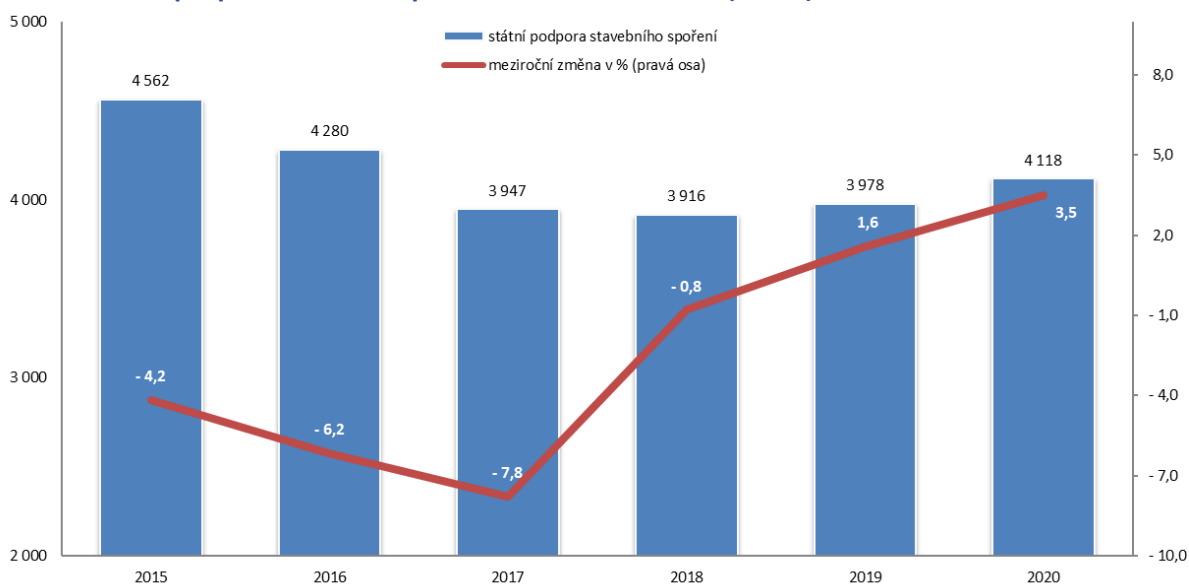
Schválený státní rozpočet na rok 2020 počítal na výplatu státní podpory stavebního spoření s částkou 4,1 mld. Kč. **Vyplaceno bylo 4 118,0 mil. Kč**, tj. 99,8 % rozpočtu po změnách. V porovnání s rokem 2019, kdy byla vyplacena státní podpora ve výši 3 978,2 mil. Kč, byla výplata státní podpory v roce 2020 vyšší o 139,8 mil. Kč, tj. o 3,5 %. V roce 2020 tak došlo již podruhé, po předchozím mnohaletém poklesu výdajů, k meziročnímu nárůstu částky vyplacené státní podpory.

S účinností od 1. 1. 2011 činí poskytovaná záloha státní podpory na 10 % z uspořené částky v příslušném kalendářním roce, max. však z částky 20 000 Kč, tj. max. 2 000 Kč, přičemž celkový součet záloh státní podpory ke všem smlouvám účastníka v příslušném kalendářním roce nesmí přesáhnout limit 2 000 Kč. Celkový počet smluv o stavebním spoření ve fázi spoření k 31. 12. 2020 činil 3,243 mil., tj. o 16 tis. smluv více než ke konci roku 2019.

V roce 2020 bylo podle údajů stavebních spořitelien poskytnutých Ministerstvu financí uzavřeno 462 tis. nových smluv o stavebním spoření. Průměrná cílová částka u smluv uzavřených fyzickými osobami dosáhla výše 455,9 tis. Kč. Proti roku 2019, kdy byl počet nově uzavřených smluv 485 tis. a průměrná cílová částka u fyzických osob dosáhla výše 431 tis. Kč, došlo v roce 2020 k poklesu nově uzavřených smluv o 23 tis. při současném nárůstu průměrné cílové částky o 25 tis. Kč. Celkový objem naspořené částky k 31. 12. 2020 dosáhl hodnoty 363 mld. Kč, což je o 3 mld. Kč více než ke konci roku 2019.

K 31. 12. 2020 působilo na finančním trhu v ČR celkem 5 stavebních spořitelien oprávněných k nabízení a poskytování finančních služeb v oblasti stavebního spoření.

Graf č. 25: Státní podpora stavebního spoření v letech 2015 až 2020 (mil. Kč)

Státní podpora stavebního spoření u smluv uzavřených do 31. 12. 2003 činila 4 500 Kč ročně, u smluv uzavřených po 1. 1. 2004 činila 3 000 Kč ročně, od 1. 1. 2011 (tj. u státní podpory vyplacené za rok 2011 a následující roky) se snížila maximální výše státní podpory na 2 000 Kč ročně, a to bez ohledu na datum uzavření smlouvy.

2.2.4 Výdaje na volby a příspěvek politickým stranám a politickým hnutím

Výdaje na volby

V roce 2020 proběhly volby do zastupitelstev krajů, volby do Senátu Parlamentu ČR, doplňovací volby do Senátu Parlamentu ČR a mimořádné volby do zastupitelstev obcí (nové, dodatečné a opakované volby, případně opakované hlasování). Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2020 byly v kapitole Všeobecná pokladní správa zahrnuty výdaje na volby ve výši 807,0 mil. Kč. K čerpání bylo z kapitoly VPS uvolněno celkem 777,5 mil. Kč, z toho pro Český statistický úřad 113,4 mil. Kč, pro Ministerstvo vnitra 128,7 mil. Kč a 535,3 mil. Kč pro územní samosprávné celky. Z rozpočtovaných výdajů nebyla využita částka 29,5 mil. Kč. Na úhradu nákladů spojených zejména se zpracováním výsledků voleb vynaložil Český statistický úřad celkem 102,9 mil. Kč (zejména na analytické, programátorské a konzultační služby, dále na služby elektronických komunikací, na nákup služeb pro zajištění zpracování výsledků voleb, na cestovné, kancelářský materiál a energie, atd.), Ministerstvo vnitra poskytlo na zajištění voleb celkem 107,6 mil. Kč (zejména na tisk, kompletaci a distribuci volebních materiálů a hlasovacích lístků, na odměny členům sekretariátu Státní volební komise a dalším zaměstnancům, kteří koordinují přípravu, organizaci a průběh voleb a zajišťují jejich kontrolu, dále na odměny za pracovní pohotovost, příplatky za práci přesčas, na odměny za splnění služebního úkolu u složek Policie ČR atd.) a územně samosprávné celky na organizačně technické zabezpečení voleb 535,3 mil. Kč (jedná se o prostředky poskytnuté z kapitoly VPS; dle předběžného vyúčtování bylo skutečně kraji a obcemi vyčerpáno 467,7 mil. Kč, přičemž zbývající částka bude předmětem finančního vypořádání).

Výdaje státního rozpočtu na volby v roce 2020 dosáhly v souhrnu **749,3 mil. Kč**, z čehož částka 3,5 mil. Kč představovala finanční vypořádání vztahů se státním rozpočtem za rok 2019 (tyto prostředky obdržely ÚSC v 1. pololetí 2020).

Příspěvky politickým stranám a politickým hnutím

Ve schváleném rozpočtu na rok 2020 byla v kapitole Všeobecná pokladní správa vyhrazena na příspěvky politickým stranám a politickým hnutím částka 589,7 mil. Kč. Vyplaceno bylo na tyto příspěvky celkem **563,8 mil. Kč**. Tyto výdaje jsou mandatorním výdajem státního rozpočtu, ale zároveň jsou vykazovány dle rozpočtové skladby v rámci neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím. Podrobnější komentář k těmto výdajům obsahuje část III.3.4.2 Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím.

2.2.5 Výdaje podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi - Finanční náhrada

Tyto výdaje jsou financovány na základě zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů. Na závazném ukazateli kapitoly Ministerstvo kultury „Výdaje podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi – Finanční náhrada“ byly na rok 2020 stanoveny ve výši téměř 2,2 mld. Kč, tj. o 2,1 % (o 44,8 mil. Kč) vyšší proti schválenému rozpočtu a i skutečnosti roku 2019. Stejně jako v roce 2019 byla vynaložena celá rozpočtovaná částka.

2.2.6 Dotace na obnovitelné zdroje energie

Dotace je poskytována v souladu se zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Vláda stanovuje svým nařízením podle ustanovení § 28 odst. 3 zákona č. 165/2012 Sb., ve znění zákona č. 131/2015 Sb., na příslušný rok prostředky státního rozpočtu pro poskytnutí dotace na podporu elektřiny a provozní podporu tepla a náklady na kompenzaci podle § 28a zákona. Na závazném ukazateli kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu „Dotace na obnovitelné zdroje energie“ byla na rok 2020 rozpočtována částka 27,0 mld. Kč, tj. o 8 % (o 2,0 mld. Kč) více oproti schválenému rozpočtu na rok 2019 a o 3,1 % (o 815,0 mil. Kč) více proti skutečnosti roku 2019. Vynaloženo bylo **26,6 mld. Kč**, tj. 98,4 % rozpočtu při meziročním růstu o 1,5 % (o 380,4 mil. Kč). Bližší informace jsou obsaženy v části III.3.4.1 Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům.

2.3 Ostatní mandatorní výdaje

Na ostatních mandatorních výdajích se z největší části podílely odvody a příspěvky do rozpočtu EU, transfery mezinárodním organizacím a realizace státních záruk.

2.3.1 Odvody a příspěvky do EU

Podrobnější komentář je uveden v části Zprávy týkající se finančních vztahů ČR a EU (část III.6.5 a III.6.6).

2.3.2 Transfery mezinárodním organizacím⁹

Tyto platby jsou stanoveny mezinárodními smlouvami. Ve státním rozpočtu na rok 2020 byly rozpočtovány v částce 5,2 mld. Kč, tj. o 7,5 % (o 363,6 mil. Kč) vyšší než ve schváleném rozpočtu roku 2019 a o 12 % (o 555,5 mil. Kč) vyšší oproti skutečnosti 2019. Vynaloženo bylo **5,4 mld. Kč**, tj. 96,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 16,3 % (o 756,0 mil. Kč).

2.3.3 Výdaje na realizaci státních záruk a závazků obdobného charakteru

Jako mandatorní výdaj byly v roce 2020 evidovány v kapitole Všeobecná pokladní správa na rozpočtové položce 5183 výdaje na realizaci jedné státní záruky, a to na zajištění úvěru od Evropské investiční banky pro Správu železnic na financování výstavby II. železničního koridoru. Tyto výdaje byly rozpočtovány ve výši 319 mil. Kč. Z tohoto limitu bylo během roku 2020 vyčerpáno celkem **312,7 mil. Kč**, přičemž na splátku jistiny šlo 302,1 mil. Kč a na splátku úroků 10,6 mil. Kč.

Mimo rámec mandatorních výdajů byly v roce 2020 v kapitole Všeobecná pokladní správa na rozpočtové položce 5214 evidovány výdaje na realizaci dvou státních záruk, všechny určené na zajištění úvěrů od Evropské investiční banky pro Českomoravskou záruční a rozvojovou banku. Předmětem úvěrů byl program podpory vodohospodářských investic v ČR a program odstranění povodňových škod. Úvěr na program podpory vodohospodářských investic v ČR byl v roce 2020 zcela splacen. Celkem bylo na realizaci těchto záruk rozpočtováno 326,7 mil. Kč. Z tohoto limitu bylo během roku 2020 vyčerpáno celkem **328,9 mil. Kč**, přičemž na splátku jistin šlo 287,7 mil. Kč a na splátku úroků 41,2 mil. Kč.

V roce 2020 nebyla poskytnuta nová státní záruka podle § 73 zákona o rozpočtových pravidlech. Poslední státní záruka byla poskytnuta v roce 2018 zákonem č. 179/2018 Sb., o poskytnutí státní záruky České republiky na zajištění zápůjčky České národní banky pro Mezinárodní měnový fond. Zaručena je částka v limitní výši 1,5 mld. EUR. V letech 2018 - 2020 však nedošlo k jejímu čerpání. Záruka není považována pro státní rozpočet za rizikovou.

Tabulka č. 65: Státní záruky (mil. Kč)

Realizace státních záruk	rozpočet 2020		skutečnost 2020			% plnění
	schválený	po změnách	jistina	úrok	celkem	
Správa železnic, s.o. (pol. 5183)	319,0	312,7	302,1	10,6	312,7	100,0
Úvěry přijaté za ČMZRB od EIB (pol. 5214)	326,7	332,9	287,7	41,2	328,9	98,8
Celkem	645,7	645,6	589,8	51,8	641,6	99,4

Podrobný přehled o stavu a vývoji státních záruk je uveden v části III. sešitu D návrhu SZÚ.

2.3.4 Výdaje na správu a vedení účtů vládních úvěrů

V souvislosti s financováním vládních a obdobných úvěrů poskytnutých do zahraničí byly v roce 2020 vynaloženy prostředky na správu a vedení účtů těchto úvěrů ve výši **14,0 mil. Kč**, tj. 95,6 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 1,8 % (o 262,9 tis. Kč), což vzhledem k plánovaným výdajům na rok 2020 ve výši 14,6 mil. Kč činí 95,6 %. Prostředky byly uvolněny z kapitoly Všeobecná pokladní správa.

⁹ Z hlediska mandatorních výdajů se jedná o transfery a členské příspěvky mezinárodním vládním organizacím, transfery nadnárodním orgánům a o členské příspěvky mezinárodním nevládním organizacím vyjma těchto plateb z kapitol Ministerstvo obrany a Všeobecná pokladní správa. Z kapitoly Všeobecná pokladní správa jsou zahrnuty pouze platby mezinárodním finančním institucím a fondům ve výši 1 433,4 mil. Kč.

3 Běžné výdaje

Běžné výdaje státního rozpočtu představují výdaje správců kapitol státního rozpočtu na provoz a plnění úkolů vlastního úřadu, výdaje na činnost jimi zřizovaných organizačních složek státu a příspěvkových organizací a další výdaje, které tito správci kapitol uskutečňují poskytováním příspěvků, dotací nebo transferů v souladu se svou působností podle kompetenčního zákona, příp. dalších zákonů, na jejichž základě byly zřízeny.

Běžné výdaje byly ve schváleném rozpočtu ČR na rok 2020 stanoveny ve výši 1 690,4 mld. Kč. Oproti schválenému rozpočtu roku 2019 byly navýšeny o 22,2 % (o 307,3 mld. Kč) a oproti skutečnosti 2019 o 19,7 % (o 277,8 mld. Kč). Z převážné části stála za navýšením rozpočtu epidemie COVID-19 a její téměř okamžité dopady na výdajovou stránku státního rozpočtu. V průběhu roku 2020 byly běžné výdaje rozpočtovými opatřeními zvýšeny o dalších téměř 11,8 mld. Kč. **Čerpány** byly ve výši **1 670,3 mld. Kč**, tj. na 98,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 18,2 % (o 257,7 mld. Kč).

3.1 Výdaje na platy a podobné a související výdaje (OSS)

Výdaje na platy a podobné a související výdaje rozpočtované v organizačních složkách státu (OSS) tvoří významnou součást veřejné spotřeby. Schválený rozpočet na rok 2020 představoval 149,0 mld. Kč a proti schválenému rozpočtu roku 2019 byl vyšší o 6,3 mld. Kč, tj. o 4,4 %. V průběhu roku byl schválený rozpočet zvýšen o 2,2 mld. Kč na 151,2 mld. Kč. V rozpočtovaných částkách byly zahrnuty výdaje na platy a podobné a související výdaje těch organizačních složek státu, ve kterých jsou počty míst a výdělková úroveň regulovány vládou. Rozpočet v platové oblasti vycházel z parametrů střednědobého výhledu na rok 2020, schváleného usnesením vlády č. 588/2018 a obsahoval zapracování rozpočtových opatření s charakterem trvalých vlivů z roku 2019. Zohledňoval též vlivy plynoucí ze schválených usnesení vlády, promítnutí přesunů dle resortních priorit, rozhodnutí ministryně financí a z promítnutí vládních priorit. Do rozpočtu byly zapracovány též prostředky v souvislosti se zabezpečením platů zaměstnanců zapojených do oblasti čerpání prostředků z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů a podílejících se na realizaci projektů v rámci programů. Na jejich platy byla pro rok 2020 z nadnárodních zdrojů vybilancovaných zvýšenými příjmy z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů zahrnutá částka 2,43 mld. Kč, což bylo oproti roku 2019 navýšení o cca 0,16 mld. Kč. K výdajům krytým příjmy z EU/FM byla v oblasti platů a ostatních plateb za provedenou práci rozpočtována rovněž národní část prostředků na spolufinancování ze státního rozpočtu, tento podíl pro rok 2020 činil 0,5 mld. Kč.

Ve schváleném rozpočtu a následně i v rozpočtu po změnách a ve skutečnosti byly zapracovány uvedené a další vlivy, které jsou podrobně komentovány v kapitole III.3.2.

Souhrnné údaje organizačních složek státu o rozpočtu, jeho změnách a čerpání jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 66: Výdaje na platy a podobné a související výdaje (mil. Kč)

VÝDAJE NA PLATY A PODOBNÉ A SOUVISEJÍCÍ VÝDAJE	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	Plnění v %	Rozdíl proti RpZ	Index 2020/2019	Rozdíl skut. 2020-2019
		schválený	po změnách					
	1	2	3	4	4:3	4-3	4:1	4-1
Výdaje na platy a podobné a související výdaje - v tom:	143 728	149 036	151 196	150 498	99,5	-698	104,7	6 770
Platy	98 246	101 479	102 964	102 864	99,9	-100	104,7	4 618
Ostatní platby za provedenou práci	8 379	8 812	8 838	8 803	99,6	-35	105,1	424
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	36 709	38 399	38 770	38 268	98,7	-502	104,2	1 559
Odměny za užití duševního vlastnictví	76	59	250	214	85,4	-36	281,6	138
Mzdové náhrady	13	9	2	5	317,9	4	41,0	-8
Mzdy podle cizího práva	305	278	373	344	92,3	-29	112,7	39

Výdaje na platy a podobné a související výdaje OSS za rok 2020 dosáhly 150,5 mld. Kč, tj. 99,5 % rozpočtu po změnách (v roce 2019 to bylo 100,2 %), z toho na platy (vč. podseskupení položek 504-Odměny za užití duševního vlastnictví, 505-Mzdové náhrady a 506-Mzdy podle cizího práva) bylo vynaloženo 103,4 mld. Kč, tj. 99,8 % rozpočtu. Proti stejnému období roku 2019 se zvýšily o 6,8 mld. Kč, tj. o 4,7 %, když státní rozpočet počítal s nárůstem těchto výdajů o 4,4 % proti schválenému rozpočtu roku 2019, resp. o 3,2 % proti skutečnosti roku 2019.

Povinné pojistné placené zaměstnavatelem tvoří pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění. Objem pojistného ve sledovaném období dosáhl 38,3 mld. Kč, tj. 98,7 % rozpočtu po změnách a v návaznosti na vyšší vyplacené platy se meziročně zvýšil o 1,6 mld. Kč, tj. o 4,2 %.

Ostatní platby za provedenou práci byly v roce 2020 vyplaceny ve výši 8,8 mld. Kč při plnění rozpočtu na 99,6 %. Meziročně byly vyšší o 424 mil. Kč, tj. o 5,1 %. Patří sem především platy představitelů státní moci a některých orgánů (nejvíce kapitoly Ministerstvo spravedlnosti, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, Senát Parlamentu ČR, Ústavní soud a Nejvyšší kontrolní úřad).

Na celkovém čerpání výdajů na platy a podobné a související výdaje se podílely **výdaje spojené s epidemií COVID-19** částkou 2,8 mld. Kč. Šlo převážně o navýšení prostředků na služební příjmy příslušníků Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR, na změnu systemizace krajských hygienických stanic, navýšení prostředků na platy zaměstnanců Vězeňské služby atd. Detailní náhled na výdaje čerpané v souvislosti s COVID-19 zobrazuje tabulka č. 16 v sešitu G.

3.2 Čerpání prostředků na platy ve vládou regulované sféře

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) tvoří významnou část výdajů státního rozpočtu. Spolu s náklady na platy a ostatní osobní výdaje ústředně řízených příspěvkových organizací, jejichž zaměstnanci jsou odměňováni platem podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, činil jejich objem v roce 2020 ve skutečnosti 232 492 mil. Kč. Počet vládou regulovaných zaměstnanců (přepočtený počet míst na úvazky v celoročním vyjádření) byl vykázán v celkové výši 463 648 a průměrný plat na úrovni 39 747 Kč.

Mimořádný význam rozpočtu v platové oblasti je vládou zdůrazněn tím, že kromě stanovení objemu prostředků na platy v podobě závazných ukazatelů státního rozpočtu u organizačních složek státu, ovlivňuje vláda tuto oblast i prostřednictvím závazných objemů prostředků na platy a počtu míst zaměstnanců v detailnějším členění, a to podle jednotlivých typů organizací a jednotlivých kategorií zaměstnanců. Tyto limity schvaluje vláda s návrhem státního rozpočtu na příslušný rok.

Z důvodu výskytu pandemie COVID-19 byl v průběhu roku 2020 zákon o státním rozpočtu celkem třikrát novelizován, přičemž dvě z těchto novel se vztahovaly též na platovou oblast. V kapitole Ministerstvo obrany tak došlo ke snížení objemu prostředků na platy vojáků z povolání o 480 mil. Kč (zákon č. 129/2020 Sb.) a v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy byl zvýšen objem prostředků na platy v celkové výši 116 mil. Kč za účelem poskytnutí odměn zaměstnancům dětských domovů v regionálním školství (zákon č. 323/2020 Sb.).

3.2.1 Prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady)

Schválený rozpočet prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) ve výši 227 132 mil. Kč se po změnách podle § 23 odst. 1 písm. a) rozpočtových pravidel a změnách limitů regulace zaměstnanosti u příspěvkových organizací zvýšil na 228 838 mil. Kč. Nad tento rámec byly podle § 23 odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů (dále též NNV), prostředky z rezervních fondů a další mimorozpočtové zdroje, prostředky v dalších případech povoleného překročení a prostředky vyčleněné z limitů regulace zaměstnanosti v celkové výši 7 918 mil. Kč. Skutečné čerpání ve výši 232 492 mil. Kč odpovídá 101,6 % rozpočtu po změnách a 98,2 % konečného rozpočtu. Ve skutečnosti došlo k čerpání prostředků rezervního fondu a dalších mimorozpočtových zdrojů ve výši 2 860 mil. Kč, nároků z nespotřebovaných výdajů pak ve výši 2 679 mil. Kč. Celkový nárůst objemu prostředků je proti skutečnosti roku 2019 vykázán ve výši 23 016 mil. Kč, jedná se o meziroční nárůst ve výši 11 %.

Schválený rozpočet prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci u organizačních složek státu ve výši 110 292 mil. Kč se po změnách podle § 23 odst. 1 písm. a) zvýšil na 111 802 mil. Kč. Dále byl rozpočet upraven posílením z rezervních fondů, mimorozpočtovými prostředky a zapojením NNV na svou konečnou úroveň 115 174 mil. Kč. Skutečné čerpání je vykázáno ve výši 111 667 mil. Kč, což odpovídá 99,9 % rozpočtu po změnách a 97 % konečného rozpočtu. Z celkového čerpání bylo z rezervních fondů,

dalších mimorozpočtových zdrojů a NNV vyčerpáno 2 956 mil. Kč. Celkový meziroční nárůst objemu prostředků proti skutečnosti roku 2019 dosáhl výše 5 042 mil. Kč, tj. 4,7 %.

Schválený objem nákladů na platy a ostatní osobní náklady u příspěvkových organizací regulovaných vládou ve výši 116 840 mil. Kč se po změnách navýšil na úroveň 117 036 mil. Kč. Ve skutečnosti byly náklady čerpány ve výši 120 825 mil. Kč, a to včetně čerpání prostředků z rezervních fondů, čerpání příspěvku navýšeného o nároky z nespotřebovaných výdajů zřizovatele, mimorozpočtových zdrojů, prostředků v případech povoleného překročení, prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací podle § 10 zákona č. 130/2002 Sb. a prostředků vyčleněných z limitů regulace zaměstnanosti v kapitole MŠMT, a to v celkové výši 4 310 mil. Kč. Celkový meziroční nárůst nákladů na platy a ostatní osobní náklady dosáhl proti skutečnosti roku 2019 výše 17 974 mil. Kč, tj. 17,5 %.

Vývoj objemu prostředků v roce 2020 byl ovlivněn zejména následujícími vlivy:

V první řadě jde o samotné meziroční navýšení rozpočtovaných prostředků na platy, ostatní platby za provedenou práci a ostatní osobní náklady mezi schválenými rozpočty na roky 2020 a 2019, kdy došlo k navýšení o 17 336 mil. Kč, z čehož nejvýznamnějšími vlivy byly dopady vyplývající z usnesení vlády č. 447/2019, usnesení vlády č. 652/2019 a usnesení Poslanecké sněmovny č. 842/2019.

Napříč rozpočtovými kapitolami tak došlo k navýšení objemu prostředků na platy v důsledku růstu tarifního platu o rovnou nominální částku 1 500 Kč na každé rozpočtované místo, což se týkalo všech skupin zaměstnanců s výjimkou pedagogických pracovníků v regionálním školství, nebo k navýšení objemu prostředků na platy v důsledku vrácení objemu prostředků na platy k místům, která byla v parametrech státního rozpočtu obsažena bez finančního krytí (týkalo se zejména zaměstnanců odměňovaných podle zákona o státní službě a zákoníku práce) či k navýšení objemu prostředků na platy v důsledku zrušení v roce 2019 platné stupnice platových tarifů uvedené v Příloze č. 1 k Nařízení vlády 341/2017, o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě.

Další objemově významné změny byly diferencovaně zapracovány do jednotlivých rozpočtových kapitol v návaznosti na realizaci vládních priorit. Za zmínku stojí zejména navýšení objemu prostředků na platy v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, kde došlo k navýšení platové úrovně pedagogických a nepedagogických pracovníků v regionálním školství v souladu se závazkem stanoveným v Programovém prohlášení vlády „aby se platy učitelů a nepedagogů na konci volebního období v roce 2021 dostaly minimálně na 150 procent jejich výše pro rok 2017“, dále k navýšení objemu prostředků na platy určené k zabezpečení reformy financování školství (PHmax), k zabezpečení rozšíření doby provozu mateřských škol včetně překryvu pedagogů ve třídě až o 2,5 hodiny, k nárůstu výkonů či k realizaci reformy v nepedagogické oblasti. V kapitole Ministerstvo obrany byla posílena výdajová strana v návaznosti na realizaci Koncepce výstavby Armády ČR.

Podrobněji jsou specifika vývoje oblasti platů mezi rozpočty 2020 a 2019 popsána v rozpočtové dokumentaci, konkrétně Zprávě ke státnímu rozpočtu České republiky na rok 2020, kapitole 4.5 Výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci.

Schválený objem finančních prostředků a limit personálních kapacit byl dále na základě rozhodnutí vlády a zmocnění ministra k úpravám limitů regulace zaměstnanosti (bod IV./1. písm. b) usnesení vlády č. 652/2019) ovlivněn rozpočtovými opatřeními podle § 23 odst. 1 písm. a) a povolenými úpravami počtu míst a nákladů na platy a ostatní osobní náklady příspěvkových organizací.

Tímto způsobem byl rozpočet platové oblasti navýšen celkem o 1 706 mil. Kč, v tom u organizačních složek státu šlo o zvýšení o 1 510 mil. Kč a u vládou regulovaných příspěvkových organizací o zvýšení ve výši 196 mil. Kč.

Na vrub kapitoly Všeobecná pokladní správa byl rozpočet v platové oblasti posílen celkově o 1 557 mil. Kč, z toho nejvýrazněji o 1 211 mil. Kč v kapitole Ministerstvo vnitra (zejména na zabezpečení zvýšených výdajů, které měly bezpečnostní sbory Policie ČR a Hasičský záchranný sbor ČR v souvislosti s opatřeními přijatými v průběhu nouzového stavu).

Na vrub ostatních běžných výdajů byl limit prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci posílen celkem o 221 mil. Kč. Finančně nejvýraznější vlivy byly realizovány v kapitole:

- a) Ministerstvo obrany, kde došlo ke snížení finančních prostředků určených pro rozpočtovou položku č. 5029 za účelem vyplacení mimořádného jednorázového příspěvku důchodci v celkové výši 65 mil. Kč a dále k navýšení limitu prostředků na platy u SPO VLRZ ve výši 76,3 mil. Kč z důvodu změny poměru výnosů mezi hlavní a jinou činností v souvislosti s pandemií,
- b) Ministerstvo financí, kde došlo v limitu objemu prostředků na platy ke snížení v celkové výši 42,5 mil. Kč za účelem zabezpečení zvýšených potřeb v oblasti výsluhových příspěvků, dále pak k posílení platového limitu určeného pro zaměstnance finanční správy ve výši 35 mil. Kč z důvodu nutnosti zabezpečení mimořádných činností, které byly vykonávány v souvislosti s opatřeními vedoucími ke zmírnění následků pandemie, a dále pak k posílení oblasti objemu prostředků na platy ve výši 44,2 mil. Kč, které bylo realizováno v limitu určeném pro Celní správu ČR, a to na základě UV č. 477/2020 s určením na odměny příslušníkům Celní správy ČR v souvislosti s pandemií,
- c) Ministerstvo práce a sociálních věcí, kde došlo k navýšení platového limitu v celkové výši 48,4 mil. Kč s určením pro Úřad práce, Českou správu sociálního zabezpečení a Státní úřad inspekce práce, a to na odměny těch zaměstnanců, kteří se podíleli na realizaci mimořádných opatření přijatých vládou ČR v době nouzového stavu v souvislosti s výskytem pandemie,
- d) Ministerstvo práce a sociálních věcí, kde dále došlo k navýšení limitu objemu prostředků na platy ve výši 13,8 mil. Kč s určením pro regulované příspěvkové organizace na mimořádné odměny zaměstnanců těchto organizací z důvodu práce ve ztíženém pracovním prostředí v souvislosti s pandemií,
- e) Ministerstvo průmyslu a obchodu, kde došlo k navýšení platových limitů v celkové výši 17,4 mil. Kč s určením na mimotarifní složky těch zaměstnanců MPO, kteří se podíleli na realizaci mimořádných opatření přijatých vládou ČR v době nouzového stavu v souvislosti s výskytem pandemie,
- f) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, kde došlo k navýšení OON v limitu určeném pro regionální školství v celkové výši 13,7 mil. Kč, a to za účelem realizace programu podpory okresních a krajských kol soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání pro rok 2020.

Investiční výdaje byly na vrub platové oblasti posíleny o 137 mil. Kč. Jednalo se o přesun v kapitole Ministerstvo spravedlnosti, kde došlo v limitu určeném na platy občanských zaměstnanců Vězeňské služby ke snížení o 75 mil. Kč, a to za účelem navýšení investičních výdajů s názvem „Rozvoj a obnova materiálně technické základny vězeňství na základě Koncepce vězeňství do roku 2025“. Dále došlo k přesunu v kapitole Úřad vlády, kde bylo realizováno snížení objemu prostředků na platy v celkové výši 61,6 mil. Kč, a to za účelem posílení investičních akcí na rekonstrukci zahrady Strakovy akademie a rekonstrukci zasedacího sálu vlády, předsálí a nového tiskového sálu.

V organizačních složkách státu došlo dále k zapojení prostředků na platy podle § 23 odst. 1 písm. b), tj. posílení rozpočtu rezervními fondy, mimorozpočtovými zdroji a nároky z nespotřebovaných výdajů. Skutečně vyčerpáno bylo z rezervních fondů 267,1 mil. Kč, z čehož největší podíl čerpání je vykázán u Státního ústavu pro kontrolu léčiv v kapitole Ministerstvo zdravotnictví ve výši 231 mil. Kč, s nimiž bylo hospodařeno na základě výjimky z rozpočtových pravidel (zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech) a u Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv ve výši 16,4 mil. Kč v souvislosti se zákonem č. 378/2007 Sb., o léčivech a vyhláškou č. 427/2008 Sb. Významný podíl v čerpání prostředků představují nároky z nespotřebovaných výdajů. V roce 2020 bylo v organizačních složkách státu z nároků z nespotřebovaných výdajů čerpáno celkem 2 665,7 mil. Kč, když nejvyšší čerpání vykazují resorty Ministerstvo spravedlnosti ve výši 518,3 mil. Kč, Ministerstvo financí ve výši 308,9 mil. Kč, Ministerstvo zdravotnictví ve výši 265,7 mil. Kč, Ministerstvo práce a sociálních věcí ve výši 246,4 mil. Kč, Ministerstvo obrany ve výši 210,3 mil. Kč, Ministerstvo zemědělství ve výši 202,5 mil. Kč, Ministerstvo pro místní rozvoj ve výši 162,3 mil. Kč a Ministerstvo vnitra ve výši 146,2 mil. Kč.

Základní přehled čerpání finančních prostředků v oblasti výdajů určených na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) demonstruje následující tabulka:

Tabulka č. 67: Prostředky na platy a OPPP (OON) ve vládou regulované sféře (mil. Kč)

Organizační členění	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020			Skutečnost 2020	Plnění RZ v %	Plnění KR v %	Rozdíl skutečnost a RZ	Rozdíl skutečnost a KR	Meziroční index v %
		Schválený	Po změnách (RZ)	Konečný *) (KR)						
		1	2	3						
Organizační složky státu	106 625	110 292	111 802	115 174	111 667	99,9	97,0	-135	-3 507	104,7
Platy zaměstnanců ZP a ZSS	49 818	51 355	51 552	53 782	51 711	100,3	96,1	158	-2 071	103,8
Platy příslušníků a vojáků	46 607	48 084	49 371	49 542	49 161	99,6	99,2	-210	-381	105,5
Platy státních státních zástupců a odvození	1 821	2 041	2 040	2 133	1 992	97,6	93,4	-49	-141	109,4
Ostatní platby za provednou práci	8 379	8 812	8 838	9 718	8 803	99,6	90,6	-35	-915	105,1
Příspěvkové organizace	102 851	116 840	117 036	121 582	120 825	103,2	99,4	3 789	-757	117,5
Platy zaměstnanců ZP a ZSS	101 448	115 445	115 584	118 811	118 278	102,3	99,6	2 694	-533	116,6
z toho: RgŠ MŠMT a ÚSC	95 207	109 091	109 061	111 984	111 590	102,3	99,6	2 529	-394	117,2
Ostatní platby za provednou práci	1 403	1 395	1 452	2 770	2 547	175,4	91,9	1 095	-223	181,5
OSS a PO celkem	209 476	227 132	228 838	236 756	232 492	101,6	98,2	3 654	-4 264	111,0

*) u PO pouze odvozen

ZP - zákoník práce; ZSS - zákon o státní službě

Z tabulky je zřejmé, že objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci u organizačních složek státu meziročně vzrostl o 4,7 %. U příspěvkových organizací dochází k meziročnímu nárůstu objemu prostředků na platy a ostatní osobní náklady o 17,5 %.

Podrobnější přehled o čerpání objemů prostředků za jednotlivé kapitoly, typy organizací a kategorie zaměstnanců je uveden v sešitě G v tabulce č. 11.

3.2.2 Vývoj počtu zaměstnanců

Vývoj počtu zaměstnanců v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích znázorňuje následující tabulka:

Tabulka č. 68: Počet zaměstnanců ve vládou regulované sféře

Organizační členění	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020			Skutečnost 2020	Plnění RZ v %	Plnění KR v %	Rozdíl skutečnost a RZ	Rozdíl skutečnost a KR	Meziroční index v %
		Schválený	Po změnách (RZ)	Konečný *) (KR)						
		1	2	3						
Organizační složky státu	198 791	207 665	207 462	207 788	198 394	95,6	95,5	-9 068	-9 395	99,8
Zaměstnanci ZP a ZSS	111 111	114 068	114 305	114 631	110 062	96,3	96,0	-4 243	-4 569	99,1
Příslušníci a vojáci	86 399	92 197	91 757	91 757	87 051	94,9	94,9	-4 706	-4 706	100,8
Státní zástupci a odvození	1 280	1 400	1 400	1 400	1 281	91,5	91,5	-119	-119	100,0
Příspěvkové organizace	250 225	267 704	267 979	274 728	265 254	99,0	96,6	-2 725	-9 474	106,0
Zaměstnanci ZP a ZSS	250 225	267 704	267 979	274 728	265 254	99,0	96,6	-2 725	-9 474	106,0
z toho: RgŠ MŠMT a ÚSC	235 320	252 938	252 916	259 293	250 275	99,0	96,5	-2 641	-9 018	106,4
OSS a PO celkem	449 016	475 369	475 441	482 517	463 648	97,5	96,1	-11 793	-18 869	103,3

*) u PO pouze odvozen

ZP - zákoník práce; ZSS - zákon o státní službě

V průběhu roku 2020 došlo díky povoleným úpravám k celkovému zvýšení schváleného limitu přepočteného počtu míst o 72, výrazné byly zejména následující vlivy:

V kapitole Ministerstvo vnitra došlo k navýšení počtu příslušníků PČR s účinností od 1. dubna 2020 o 500 (přepočtený počet 375) podle UV č. 166/2020. V kapitole Ministerstvo obrany došlo k navýšení limitu počtu míst o 150 u SPO VLRZ z důvodů změny poměru výnosů mezi hlavní a jinou činností v souvislosti s pandemií a dále ke snížení počtu vojáků o 815, a to v souvislosti s výše uvedenou změnou zákona o státním rozpočtu (zákon č. 129/2020 Sb.), v kapitole Ministerstvo zdravotnictví pak došlo k navýšení počtu míst s účinností od 1. července 2020 celkem o 167 (přepočtený počet 83,5), a to za účelem zavedení realizace „Chytré karantény 2.0“ podle UV č. 576/2020.

Skutečný počet míst v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích se pak meziročně zvýšil o 14 632 přepočtených míst, tj. o 3,3 %.

Podrobný přehled o počtech zaměstnanců za jednotlivé kapitoly, typy organizací a kategorie zaměstnanců je uveden v sešitě G v tabulce č. 10.

3.2.3 Průměrné platy

Proti roku 2019, kdy byl zaznamenán meziroční nárůst průměrných platů ve výši 9,6 %, došlo v roce 2020 k dalšímu významnému nárůstu průměrných platů, a to o 7,2 %. V následující tabulce je uveden přehled o vývoji průměrných platů v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích.

Tabulka č. 69: Průměrné platy ve vládou regulované sféře (Kč)

Organizační členění	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020			Skutečnost 2020	Plnění RZ v %	Plnění KR v %	Rozdíl skutečnost a RZ	Rozdíl skutečnost a KR	Meziroční index v %
		Schválený	Po změnách (RZ)	Konečný *) (KR)						
		1	2	3						
Organizační složky státu	41 185	40 722	41 359	42 293	43 207	104,5	102,2	1 848	914	104,9
Platy zaměstnanců ZP a ZSS	37 364	37 518	37 584	39 098	39 153	104,2	100,1	1 569	55	104,8
Platy příslušníků a vojáků	44 953	43 461	44 839	44 994	47 062	105,0	104,6	2 223	2 068	104,7
Platy státních zástupců a odvození	118 497	121 486	121 457	126 942	129 616	106,7	102,1	8 159	2 674	109,4
Příspěvkové organizace	33 785	35 937	35 943	36 039	37 159	103,4	103,1	1 216	1 120	110,0
Platy zaměstnanců ZP a ZSS	33 785	35 937	35 943	36 039	37 159	103,4	103,1	1 216	1 120	110,0
z toho: RgŠ MŠMT a ÚSC	33 715	35 941	35 934	35 990	37 156	103,4	103,2	1 221	1 166	110,2
OSS a PO celkem	37 061	38 027	38 306	38 732	39 747	103,8	102,6	1 441	1 014	107,2

*) u PO pouze odvození

ZP - zákoník práce; ZSS - zákon o státní službě

Meziroční změny průměrných platů jsou v jednotlivých resortech rozdílné. Stěžejní faktory související s růstem průměrných platů jsou spojené s přijetím usnesení vlády č. 447/2019, usnesení vlády č. 652/2019 a usnesení Poslanecké sněmovny č. 842/2019 – více viz výše v textu.

Do vývoje průměrných platů dále zasáhly diferencované úpravy prostředků na platy a počtu zaměstnanců při návrhu státního rozpočtu na rok 2020, provedení změn během roku, nenaplnění počtu tabulkových míst či využití nároků z nespotřebovaných výdajů a jiných mimorozpočtových zdrojů.

Průměrné platy příslušníků a vojáků meziročně vzrostly o 4,7 %, platy zaměstnanců a státních zaměstnanců v organizačních složkách státu o 4,8 %, platy státních zástupců a od nich odvozených meziročně vzrostly o 9,4 %, platy zaměstnanců příspěvkových organizací vzrostly o 10 %.

3.2.4 Srovnání průměrných platů v národním hospodářství a vládou regulované sféře

Podle předběžných údajů Českého statistického úřadu uveřejněných ke dni 8. března 2021 o průměrné hrubé měsíční mzdě na přepočtené počty zaměstnanců za rok 2020 bylo v národním hospodářství jako celku dosaženo průměrného výdělku 35 611 Kč, oproti průměrnému výdělku roku 2019 ve výši 34 111 Kč tak došlo k meziročnímu zvýšení o 4,4 %, tj. o 1 500 Kč. Vládou regulovaná sféra (OSS a PO) pak rostla o 7,2 %, tj. o 2 686 Kč. Podrobnější srovnání průměrných platů (mezd) ve sledovaných sférách na přepočtené počty je uvedeno v následující tabulce.

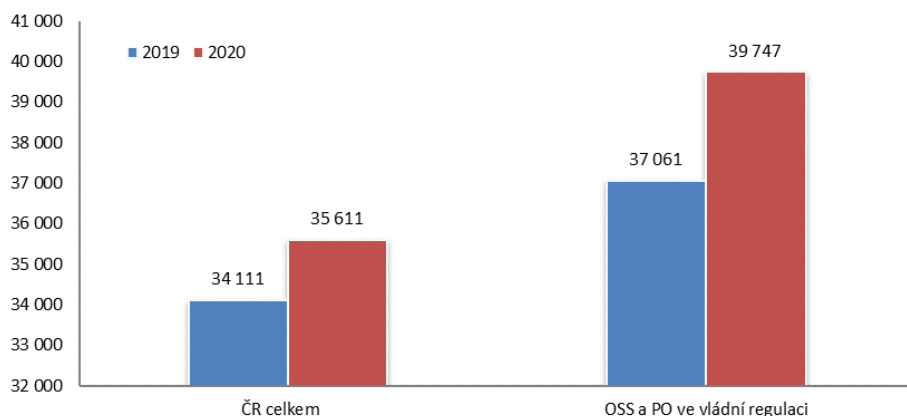
Tabulka č. 70: Porovnání průměrných platů/mezd podle sfér hospodářství (přepočtené osoby)

Sféry	2019					2020				
	Průměrný plat v Kč	Meziročně index v %	Meziročně rozdíl v Kč	Index ku NH v %	Změna ku NH v %	Průměrný plat v Kč	Meziročně index v %	Meziročně rozdíl v Kč	Index ku NH v %	Změna ku NH v %
Národní hospodářství	34 111	106,4	2 060	100,0	100,0	35 611	104,4	1 500	100,0	100,0
z toho: OSS a PO ve vládní regulaci	37 061	109,6	3 255	108,6	103,0	39 747	107,2	2 686	111,6	102,7

Zdroj: ČSÚ (předběžné údaje k 8. 3. 2021) a MF

Výše uvedené trendy se promítají i do vývoje reálných mezd. V roce 2020 vzrostla reálná mzda v celém národním hospodářství o 1,2 %, ve sféře organizačních složek státu pak o 3,9 %. V následujícím grafu je znázorněna průměrná mzda v národním hospodářství ČR ve srovnání s průměrným platem ve vládou regulované sféře (OSS a PO).

Graf č. 26: Vývoj nominálních mezd v letech 2019 a 2020 (Kč)

Zdroj: ČSÚ (předběžné údaje k 8. 3. 2021) a MF

Z grafického znázornění a z výše uvedeného je zřejmé, že dynamika růstu průměrných platů v celém národním hospodářství a průměrných platů ve vládou regulované sféře je přiměřená, přičemž je nutno přihlídnout k opatřením, která byla v průběhu roku 2020 přijata v souvislosti s nástupem pandemie. Vyšší úroveň průměrných platů v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích je způsobena několika faktory. Vládou regulovaná sféra se od ostatních sfér národního hospodářství odlišuje zejména vyšším podílem zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním, vyšší průměrnou délkou praxe zaměstnanců, nižší fluktuací či v posledních letech významnou podporou regionálního školství. Vliv pandemie se pak v ukazateli průměrného platu ve vládou regulované sféře v roce 2020 nikterak negativně neprojevil, naopak některá přijatá opatření měla za následek jeho růst (viz níže kap. III.3.2.5). Výše uvedenému pak odpovídá průměrný plat ve vládou regulované sféře, který byl v roce 2020 o 4 136 Kč vyšší než průměrný plat v národním hospodářství jako celku.

3.2.5 Opatření přijatá ke zmírnění šíření nemoci COVID-19

Oblast počtu míst a objemu prostředků na platy v regulovaných organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích doznala v roce 2020 řady změn, které měly bezprostřední souvislost s nastalou pandemií COVID-19. V první řadě je nutné zmínit změnu zákona o státním rozpočtu, kdy došlo v kapitole Ministerstvo obrany ke snížení objemu prostředků na platy vojáků z povolání ve výši 480 mil. Kč (zákon č. 129/2020 Sb.) a v návaznosti na tuto úpravu došlo na žádost Ministerstva obrany ke snížení počtu vojáků z povolání o 815, a to s platností pouze pro rok 2020. Další změna zákona o státním rozpočtu (zákon č. 323/2020 Sb.) upravila limit objemu prostředků na platy určený pro kapitolu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, když došlo k jeho zvýšení v celkové výši 116 mil. Kč za účelem poskytnutí odměn zaměstnancům dětských domovů v oblasti regionálního školství.

Níže uvádíme přehled dalších významných změn, jejichž následkem byl stanovený limit počtu míst či objemu prostředků na platy v průběhu roku 2020 navýšen v bezprostřední souvislosti s pandemií COVID-19:

- v kapitole Ministerstvo obrany došlo k navýšení objemu finančních prostředků určených na služební platy vojáků z povolání ve výši 35,6 mil. Kč podle UV č. 479/2020,
- v kapitole Ministerstvo obrany dále došlo k navýšení limitu počtu míst o 150 a limitu prostředků na platy v celkové výši 76,3 mil. Kč u SPO Vojenská lázeňská a rekreační zařízení z důvodu změny poměru výnosů mezi hlavní a jinou činností v přímé souvislosti s pandemií,
- v kapitole Ministerstvo financí došlo k navýšení objemu prostředků určených na služební příjmy příslušníků Celní správy ČR ve výši 44,2 mil. Kč podle UV č. 477/2020,
- v kapitole Ministerstvo financí došlo dále k navýšení limitu objemu prostředků na platy pro zaměstnance finanční správy v celkové výši 35 mil. Kč s určením na zabezpečení mimořádných činností, které zaměstnanci finanční správy vykonávali v souvislosti s opatřeními přijatými ke zmírnění následků pandemie, a to podle UV č. 1060/2020,
- v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí došlo k navýšení limitu objemu prostředků na platy pro Českou správu sociálního zabezpečení, Úřad práce a Státní úřad inspekce práce v celkové výši 48,4 mil. Kč s určením na zabezpečení realizace opatření přijatých vládou ČR v době nouzového stavu vyhlášeném po vypuknutí pandemie, a to podle UV č. 1060/2020,

- v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí došlo dále k navýšení limitu objemu prostředků na platy ve výši 13,7 mil. Kč s určením pro regulované příspěvkové organizace spadající pod MPSV na mimořádné odměny zaměstnanců těchto organizací z důvodu práce ve ztíženém pracovním prostředí, a to podle UV č. 796/2020, kterým bylo změněno UV č. 519/2020,
- v kapitole Ministerstvo vnitra došlo k navýšení objemu finančních prostředků určených na služební příjmy příslušníků Policie ČR a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR ve výši 883,7 mil. Kč podle UV č. 476/2020,
- v kapitole Ministerstvo vnitra dále došlo k navýšení objemu finančních prostředků určených na služební příjmy příslušníků Policie ČR a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR, tentokrát ve výši 200 mil. Kč s určením na krytí nezabezpečených potřeb souvisejících s pandemií (u HZS ČR podle UV č. 1222/2020),
- v kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu došlo k navýšení objemu prostředků na platy za účelem zabezpečení finanční motivace zaměstnanců ústředního orgánu v celkové výši 17,4 mil. Kč, a to na realizaci vládních programů COVID-19 podle UV č. 563/2020 a UV č. 1060/2020,
- v kapitole Ministerstvo zdravotnictví došlo k navýšení počtu míst s účinností od 1. července 2020 celkem o 167 a objemu prostředků na platy ve výši 20,8 mil. Kč, a to za účelem zavedení realizace „Chytré karantény 2.0“ podle UV č. 576/2020,
- v kapitole Ministerstvo zdravotnictví došlo dále k několikanásobnému navýšení objemu prostředků na platy pro zaměstnance Hygienické stanice hlavního města Prahy, ostatních hygienických stanic v krajích ČR a Státního zdravotního ústavu, a to v celkové výši 168,2 mil. Kč s určením na mimotarifní složky zaměstnanců těchto organizací, a to podle UV č. 227/2020, UV č. 268/2020, UV č. 406/2020, UV č. 944/2020 a UV č. 1060/2020,
- v kapitole Ministerstvo spravedlnosti došlo k navýšení objemu finančních prostředků určených na služební příjmy příslušníků Vězeňské služby ČR ve výši 52,9 mil. Kč podle UV č. 487/2020,
- v kapitole Ministerstvo spravedlnosti dále došlo k navýšení objemu finančních prostředků s určením na platy zdravotnického personálu Vězeňské služby ČR v celkové výši 9,6 mil. Kč.

3.3 Neinvestiční nákupy a související výdaje

Neinvestiční nákupy a související výdaje představují základní výdaje organizačních složek státu, jako jsou nákup materiálu, vody, paliv a energie, nákup služeb pošt, telekomunikací, bankovních institucí, výdaje na opravy a udržování, cestovné a související výdaje. Jsou zde zahrnuty i úroky a ostatní finanční výdaje a výdaje na realizaci záruk.

Schválený rozpočet této oblasti výdajů ve výši 127,7 mld. Kč byl rozpočtovými opatřeními, realizovanými v průběhu roku, **zvýšen** celkem o 5,2 mld. Kč na **132,9 mld. Kč**, když k pohybu došlo u všech položek – zvýšení se týkalo téměř výhradně výdajů na nákup materiálu (o 15,1 mld. Kč; detailní náhled na výdaje čerpané v souvislosti s COVID-19 zobrazuje tabulka č. 16 v sešitu G). Rozpočet téměř všech ostatních položek byl snížen, nejvíce u úroků a ostatních finančních výdajů (o 6,2 mld. Kč), u nákupu služeb (o 1,8 mld. Kč), u výdajů na opravy a udržování (o 895 mil. Kč) a u nákupu vody, paliv a energie (o 834 mil. Kč).

Schválený rozpočet, jeho změny a čerpání neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů, včetně porovnání s předchozím rokem, jsou zřejmé z následujícího přehledu.

Tabulka č. 71: Neinvestiční nákupy a související výdaje (mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ NÁKUPY A SOUVISEJÍCÍ VÝDAJE	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	Plnění v %	Rozdíl proti RpZ	Index 2020/2019	Rozdíl skut. 2020-2019
		schválený	po změnách					
	1	2	3	4	4:3	4-3	4:1	4-1
Neinvestiční nákupy a související výdaje - v tom:	106 335	127 689	132 908	118 343	89,0	-14 564	111,3	12 009
Výdaje na někt. úpravy hmot. věcí a pořízení některých práv k hmotným věcem	33	12	41	40	97,2	-1	118,6	6
Nákup materiálu	10 405	9 606	24 687	20 035	81,2	-4 652	192,5	9 630
Úroky a ostatní finanční výdaje	39 604	51 847	45 675	40 816	89,4	-4 859	103,1	1 213
Nákup vody, paliv a energie	4 673	5 484	4 651	4 646	99,9	-4	99,4	-27
Nákup služeb	30 804	37 333	35 504	33 091	93,2	-2 413	107,4	2 287
Ostatní nákupy - z toho:	8 396	8 764	7 621	7 274	95,4	-347	86,6	-1 122
Opravy a udržování	5 614	5 930	5 035	5 094	101,2	59	90,7	-520
Cestovné	1 762	1 767	1 294	1 017	78,6	-277	57,7	-745
Netransfer. převody uvnitř organ., povinnosti a jistoty	326	382	394	321	81,6	-72	98,5	-5
Související výdaje	12 092	14 259	14 335	12 119	84,5	-2 216	100,2	27

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje dosáhly v roce 2020 celkové výše **118,3 mld. Kč** a byly tak pod úrovní rozpočtu po změnách o 14,6 mld. Kč (o 11,0 %). Největší úspory rozpočtu bylo dosaženo u úroků a ostatních finančních výdajů (o 4,9 mld. Kč), u nákupu materiálu (o 4,7 mld. Kč), u nákupu služeb (o 2,4 mld. Kč), u výdajů souvisejících s neinvestičními nákupy (o 2,2 mld. Kč) a u cestovného (o 277 mil. Kč). Na druhé straně rozpočet po změnách byl překročen pouze u výdajů na opravy a udržování (o 59 mil. Kč), překročení bylo kryto zapojením nároků z nespotřebovaných výdajů (ve výši 346 mil. Kč). Na čerpání celkových výdajů na neinvestiční nákupy a související výdaje se podílel především základní rozpočet kapitol - částkou 111,5 mld. Kč, nároky z nespotřebovaných výdajů (NNV) byly zapojeny ve výši 6,1 mld. Kč a posílení rozpočtu rezervními fondy dosáhlo 339 mil. Kč. Do čerpání byly zapojeny i ostatní mimorozpočtové a podobné prostředky – částkou 315 mil. Kč. Meziročně se neinvestiční nákupy a související výdaje zvýšily celkem o 12,0 mld. Kč, tj. o 11,3 %, což bylo ovlivněno především nárůstem výdajů na nákup materiálu (o 9,6 mld. Kč, vliv epidemie COVID-19), nákup služeb (o 2,3 mld. Kč) a nárůstem výdajů na úroky a ostatní finanční výdaje (o 1,2 mld. Kč). Na druhé straně se meziročně nejméně snížily výdaje na cestovné (o 745 mil. Kč) a na opravy a udržování (o 520 mil. Kč). Podíl neinvestičních nákupů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu dosáhl 7,1 % a proti roku 2019 se snížil o 0,4 procentního bodu.

Na celkovém čerpání neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů se podílely **výdaje spojené s epidemií COVID-19** částkou 11,6 mld. Kč. Šlo převážně o centrální nákupy ochranných prostředků a dalšího vybavení, výdaje na pořízení státních hmotných rezerv, na repatriaci občanů atd.

Výdaje na některé úpravy hmotných věcí a pořízení některých práv k hmotným věcem činily **40 mil. Kč** a rozpočet po změnách byl čerpán na 97,2 % (v roce 2019 byly čerpány ve výši 33 mil. Kč). Téměř v plné výši šlo o položku Podlimitní technické zhodnocení, na které se evidují výdaje na technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku (i drobného), které nepřesahují v každém jednotlivém případě 40 000 Kč. Z rozpočtových kapitol tyto výdaje nejméně čerpaly Ministerstvo obrany (15 mil. Kč), Ministerstvo vnitra (14 mil. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (4 mil. Kč), Ministerstvo financí (2 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2 mil. Kč) a Ministerstvo pro životní prostředí (1 mil. Kč).

Výdaje na nákup materiálu ve výši **20,0 mld. Kč** byly čerpány na 81,2 % rozpočtu po změnách při meziročním nárůstu o 9,6 mld. Kč, tj. o 92,5 % (NNV byly zapojeny částkou 1,2 mld. Kč). Tyto výdaje zabezpečují především vlastní činnost organizačních složek státu a patří sem takové položky jako např. výdaje na nákup materiálu jinde nezařazený (10,4 mld. Kč, vedle materiálních výdajů silových resortů velkou váhu představují výdaje spojené s epidemií koronaviru), dále výdaje na ochranné pomůcky (2,9 mld. Kč), na drobný hmotný dlouhodobý majetek (2,7 mld. Kč, jde o předměty, jejichž ocenění je 40 tis. Kč nebo nižší a doba použitelnosti delší než jeden rok), nákup zboží za účelem dalšího prodeje (1,5 mld. Kč), výdaje na prádlo, oděv a obuv (1,4 mld. Kč), na potraviny (581 mil. Kč), léky a zdravotnický materiál (482 mil. Kč), knihy, učební pomůcky a tisk (58 mil. Kč) a další položky. Podíl těchto výdajů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se meziročně zvýšil – z 0,74 % v roce 2019 na 1,20 % v roce 2020. Nejvíce prostředků na nákup materiálu vynaložilo Ministerstvo vnitra (8,2 mld. Kč), Ministerstvo obrany (4,6 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (2,9 mld. Kč), Správa státních hmotných rezerv (1,5 mld. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (1,3 mld. Kč), Ministerstvo financí (441 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (286 mil. Kč), Ministerstvo dopravy (278 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (172 mil. Kč), Ministerstvo zahraničních věcí (150 mil. Kč) a Ministerstvo průmyslu a obchodu (139 mil. Kč).

Úroky a ostatní finanční výdaje dosáhly **40,8 mld. Kč** a zůstaly pod úrovní rozpočtu po změnách o 4,9 mld. Kč, tj. o 10,6 %. Proti roku 2019 vzrostly o 1,2 mld. Kč, tj. o 3,1 %. Rozhodující objem těchto výdajů představují vlastní úroky na obsluhu státního dluhu (38,6 mld. Kč), v menší míře úrokové výdaje na finanční deriváty (1,3 mld. Kč), kursové rozdíly ve výdajích (671 mil. Kč) a poplatky dluhové služby (173 mil. Kč). Tyto výdaje jsou téměř plně financovány prostřednictvím kapitoly Státní dluh (40,1 mld. Kč) a komentovány samostatně v sešitu E státního závěrečného účtu.

Výdaje na nákup vody, paliv a energie dosáhly celkem **4,6 mld. Kč**, což představovalo plnění na 99,9 % rozpočtu po změnách (NNV byly zapojeny ve výši 158 mil. Kč). Ve srovnání s předchozím rokem se snížily o 27 mil. Kč, tj. o 0,6 %. Největší položkou byly výdaje na elektrickou energii (1,6 mld. Kč), pohonné hmoty a maziva (1,2 mld. Kč), teplo (641 mil. Kč), studenou vodu (589 mil. Kč) a plyn (558 mil. Kč). Největšími „spotřebiteli“ těchto komodit byly „silové“ resorty – Ministerstvo vnitra (1,6 mld. Kč), Ministerstvo obrany

(1,1 mld. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (839 mil. Kč), následované Ministerstvem financí (331 mil. Kč), Ministerstvem práce a sociálních věcí (236 mil. Kč), Ministerstvem zemědělství (104 mil. Kč) atd.

Výdaje na nákup služeb činily 33,1 mld. Kč a rozpočet po změnách byl čerpán na 93,2 % (NNV byly zapojeny ve výši 3,0 mld. Kč). Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 2,3 mld. Kč, tj. o 7,4 % (vliv výdajů na COVID-19 1,4 mld. Kč). Největší položku představovaly výdaje na „nákup ostatních služeb“ (čerpání v částce 16,2 mld. Kč, meziroční nárůst o 1,2 mld. Kč), ke kterým patří např. úhrady zdravotnickým zařízením za lékařské prohlídky osob nastupujících do ústavů sociální péče a za služby poskytované zdravotnickým nebo jiným specializovaným zařízením za zdravotní prohlídky dané zvláštním předpisem, příspěvek na stravování zaměstnanců v zařízení jiné organizace, nákup stravenek ve veřejném stravování, výdaje na rozhlasové a televizní poplatky, na přezkušování, revize, cejchování, kontrolu, kalibraci a posuzování technického stavu přístrojů a zařízení, výdaje za znalecké posudky, certifikáty, audity, plány povodí a povodňové plány, na jazykové překlady, na mytí oken atd. Do výdajů na nákup služeb dále patří výdaje na zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi (9,4 mld. Kč, meziroční nárůst o 0,9 mld. Kč), nájemné (2,9 mld. Kč, nárůst o 0,2 mld. Kč), poštovní služby (1,4 mld. Kč), služby elektronických komunikací (1,3 mld. Kč), služby školení a vzdělávání (1,1 mld. Kč), konzultační, poradenské a právní služby (463 mil. Kč), služby peněžních ústavů (400 mil. Kč) apod. Výdaje na nákup služeb čerpalo především Ministerstvo vnitra (8,4 mld. Kč), Ministerstvo obrany (6,2 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (4,1 mld. Kč), Ministerstvo financí (2,6 mld. Kč), Správa státních hmotných rezerv (1,8 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (1,5 mld. Kč), Ministerstvo zahraničních věcí (1,4 mld. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (1,2 mld. Kč) a Ministerstvo zdravotnictví (1,0 mld. Kč).

Výdaje na ostatní nákupy dosáhly **7,3 mld. Kč** a byly tak plněny na 95,4 % rozpočtu po změnách, meziročně klesly o 1,1 mld. Kč, tj. o 13,4 % (na čerpání participovaly NNV v částce 443 mil. Kč). Z celkového objemu výdajů na ostatní nákupy připadlo nejvíce na výdaje na opravy a udržování, a to 5,1 mld. Kč (plnění na 101,2 % rozpočtu po změnách) při meziročním poklesu o 520 mil. Kč, tj. o 9,3 %, a na cestovné (tuzemské i zahraniční), na které bylo vynaloženo celkem 1,0 mld. Kč, tj. o 745 mil. Kč méně než v předchozím roce. Dále sem patří výdaje na programové vybavení (605 mil. Kč), na pohoštění (70 mil. Kč) a výdaje na ostatní nákupy jinde nezařazené, kterými jsou např. příspěvek na ošacení, náhrady chovatelům služebních psů, platby dálničních známek a poplatků, příspěvek na zkvalitnění stravy vlastním zaměstnancům apod. Výdaje tohoto podseskupení položek čerpalo nejvíce Ministerstvo obrany (3,7 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (1,4 mld. Kč), Ministerstvo financí (490 mil. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (455 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (285 mil. Kč), Ministerstvo zahraničních věcí (262 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (168 mil. Kč) atd.

Výdaje na netransferované převody uvnitř organizace, na převzaté povinnosti a na jistoty (dříve Poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry) byly v roce 2020 realizovány ve výši **321 mil. Kč**, když téměř celou částku představovaly **výdaje na realizaci záruk**. Meziročně celkové výdaje na toto podseskupení položek kleslo proti roku 2019 o 5 mil. Kč, tj. o 1,5 %. Byly realizovány státní záruky za úvěry poskytnuté ve prospěch státní organizace Správa železniční dopravní cesty (od 1.1.2020 název - Správa železnic, s.o.) – celkem v částce 313 mil. Kč. Jednalo se o splátky jistin a úroků garantovaných úvěrů poskytnutých v minulých letech na železniční dráhy a koridory. Podrobný komentář k výdajům souvisejícím se státem jištěnými závazky je uveden v sešitu D státního závěrečného účtu, části „Přehled o stavu a vývoji státních záruk“.

Výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary dosáhly v roce 2020 výše **12,1 mld. Kč**, čerpány byly na 84,5 % rozpočtu po změnách (NNV byly zapojeny v částce 1,3 mld. Kč) a meziročně vzrostly o 27 mil. Kč, tj. o 0,2 %. V rámci těchto výdajů (podseskupení 519) bylo nejvíce prostředků vynaloženo na položce 5193 Výdaje na dopravní územní obslužnost - celkem 4,8 mld. Kč a souviselo se skutečností, že Ministerstvo dopravy vyrovnává dopravci - Českým drahám, a.s. ztrátu způsobenou plněním státem objednaného dopravního výkonu, a to podle „Smlouvy o závazku veřejné služby v drážní osobní dopravě ve veřejném zájmu na zajištění dopravních potřeb státu“, uzavřené mezi ČD a Ministerstvem dopravy. Na druhé největší položce 5197 Náhrady zvýšených nákladů spojených s výkonem funkce v zahraničí bylo čerpáno 2,3 mld. Kč a náhrady byly vypláceny pracovníkům zastupitelských úřadů a stálých misí a jejich rodinným příslušníkům (§ 3 nařízení vlády č. 62/1994 Sb.). Na položce - 5192 Poskytnuté náhrady bylo vynaloženo 2,2 mld. Kč, když z věcného hlediska šlo např. o náhradu čistých nákladů

představujících nespravedlivou finanční zátěž držitele poštovní licence (České poště proplaceno v roce 2020 celkem 300 mil. Kč, v roce 2019 to bylo 500 mil. Kč; licence zajišťuje celoplošnou dostupnost základních poštovních služeb ve stanovené kvalitě a za dostupnou cenu), o cestovní a podobné náhrady osobám, které pro organizaci nevykonávají závislou činnost, zejména svědkům, znalcům, advokátům, exekutorům či notářům, stanovené příslušnými zákony, o úhrady advokátům a notářům zastupujícím klienty ex offo, náhrady za náklady soudního řízení, náhrady za pracovní úrazy a bolestné, příspěvky poslaneckým a senátorským klubům, náhrady svědkům a přezvědným osobám (svědečné) apod. Patří sem i náhrady nákladů a ztrát, které vznikly chovatelům v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření nařízených ke zdolávání některé z nebezpečných nákaz a nemocí. Na finanční náhrady v rámci majetkového vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi bylo vyplaceno 2,2 mld. Kč. Náhrady a příspěvky související s výkonem ústavní funkce a funkce soudce (poskytované podle § 5 zákona č. 236/1995 Sb.) dosáhly 511 mil. Kč. Sankce byly zaplacené ve výši 14 mil. Kč a na věcné dary bylo čerpáno 20 mil. Kč. Odvody za neplnění povinnosti zaměstnávat zdravotně postižené osoby dosáhly 48 mil. Kč. Výdaje související s neinvestičními nákupy byly čerpány především Ministerstvem dopravy (4,8 mld. Kč), Ministerstvem kultury (2,2 mld. Kč), Ministerstvem zahraničních věcí (1,8 mld. Kč), Ministerstvem spravedlnosti (1,2 mld. Kč), Ministerstvem vnitra (625 mil. Kč), Ministerstvem obrany (486 mil. Kč), Českým telekomunikačním úřadem (395 mil. Kč) a Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR (218 mil. Kč).

Neinvestiční nákupy a související výdaje jsou hlavní složkou tzv. **běžných výdajů na provoz organizačních složek státu** (jinak také „užších běžných výdajů“). Jsou tvořeny nákupy materiálu, vody, paliv, energií a služeb, nájemným, cestovním a ostatními nákupy a výdaji jinde nezařazenými. I jejich objem byl v roce 2020 znatelně navýšen výdaji souvisejícími s řešením důsledků pandemie koronaviru (+11,1 mld. Kč). Bez nich by dosáhly 58,5 mld. Kč, tedy o 0,1 mld. Kč méně než v roce 2019. Následující tabulka zachycuje jejich vývoj od roku 2016.

Tabulka č. 72: Běžné výdaje na provoz organizačních složek státu – užší běžné výdaje (mil. Kč)

Běžné výdaje na provoz organizačních složek státu (podsek. položek 513, 515, 516, 517, 590 bez kapitol SD, OSFA a VPS)	Skutečnost (mil. Kč)					Index			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Potraviny	573,8	604,5	586,0	582,2	580,8	105,3	96,9	99,4	99,7
Ochranné pomůcky	133,1	148,2	173,3	135,2	2 883,5	111,3	117,0	78,0	2 132,3
Léky a zdravotnický materiál	162,7	179,2	176,9	159,6	481,9	110,1	98,8	90,2	301,9
Prádlo, oděv a obuv	686,3	1 244,1	1 131,2	1 253,7	1 429,5	181,3	90,9	110,8	114,0
Učebnice a bezplatně poskytované školní potřeby	0,0	0,1	0,6	0,6	0,4	329,6	394,9	102,0	72,4
Knihy, učební pomůcky a tisk	75,5	70,8	66,8	64,5	57,7	93,7	94,4	96,6	89,4
Drobný hmotný dlouhodobý majetek	1 813,4	2 057,5	2 376,2	2 533,7	2 743,3	113,5	115,5	106,6	108,3
Nákup zboží (za účelem dalšího prodeje)	150,7	320,7	233,9	226,0	1 488,9	212,9	72,9	96,6	658,8
Nákup materiálu jinde nezařazený	3 697,1	4 157,0	5 688,5	5 449,8	10 369,0	112,4	136,8	95,8	190,3
Nákup materiálu celkem	7 292,8	8 782,0	10 433,4	10 405,4	20 034,9	120,4	118,8	99,7	192,5
Studená voda	553,8	565,7	573,6	586,0	588,9	102,1	101,4	102,2	100,5
Teplo	614,7	623,2	601,4	587,5	640,8	101,4	96,5	97,7	109,1
Plyn	592,8	594,6	550,4	575,1	558,0	100,3	92,6	104,5	97,0
Elektrická energie	1 362,6	1 322,6	1 384,8	1 445,8	1 577,7	97,1	104,7	104,4	109,1
Pevná paliva	14,3	12,1	7,5	7,9	7,2	84,7	61,6	106,3	90,4
Pohonné hmoty a maziva	1 253,0	1 458,4	1 609,0	1 414,8	1 234,4	116,4	110,3	87,9	87,2
Teplá voda	8,1	9,1	8,7	9,5	10,4	113,1	95,7	109,2	109,6
Nákup ostatních paliv a energie	39,5	36,9	38,2	46,5	28,9	93,4	103,5	121,9	62,1
Nákup vody, paliv a energie celkem	4 438,8	4 622,5	4 773,6	4 673,0	4 646,3	104,1	103,3	97,9	99,4
Poštovní služby	1 436,8	1 393,9	1 379,4	1 293,8	1 373,2	97,0	99,0	93,8	106,1
Služby elektronických komunikací	1 286,0	1 211,7	1 118,7	1 152,4	1 288,2	94,2	92,3	103,0	111,8
Služby peněžních ústavů	172,4	165,3	183,5	195,0	193,1	95,9	111,0	106,3	99,0
Nájemné	1 816,7	2 810,5	2 933,9	2 739,7	2 876,3	154,7	104,4	93,4	105,0
Nájemné za půdu	1,1	1,4	1,5	1,4	1,5	130,7	107,0	92,2	106,3
Konzultační, poradenské a právní služby	568,8	570,2	400,9	487,2	463,1	100,2	70,3	121,5	95,1
Služby školení a vzdělávání	764,9	815,9	839,8	1 176,7	1 057,0	106,7	102,9	140,1	89,8
Zprac. dat a služby související s inform. a komunik. technologiemi	6 081,9	7 432,4	7 829,4	8 491,6	9 445,9	122,2	105,3	108,5	111,2
Nákup ostatních služeb	13 375,9	14 170,1	14 245,4	14 960,8	16 113,5	105,9	100,5	105,0	107,7
Nákup služeb celkem	25 504,6	28 571,3	28 932,6	30 498,6	32 811,8	112,0	101,3	105,4	107,6
Opravy a udržování	5 663,2	5 973,6	5 640,9	5 613,7	5 093,7	105,5	94,4	99,5	90,7
Programové vybavení	465,5	345,6	385,3	357,2	604,8	74,2	111,5	92,7	169,3
Cestovné	1 490,7	1 625,8	1 675,6	1 761,7	1 016,7	109,1	103,1	105,1	57,7
Pohoštění	132,7	135,1	137,5	145,5	69,9	101,8	101,8	105,8	48,1
Účastnické poplatky na konferenci	26,7	28,8	27,6	29,7	6,7	107,9	95,8	107,8	22,5
Nákup archiválií	27,3	19,6	0,0	0,4	0,4	71,7	0,0	.	104,7
Nájemné za nájem s právem koupě	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	.	.	.
Ostatní nákupy jinde nezařazené	604,4	616,5	422,9	429,5	441,3	102,0	68,6	101,6	102,7
Ostatní nákupy celkem	8 410,7	8 745,0	8 289,8	8 337,7	7 233,5	104,0	94,8	100,6	86,8
Ostatní výdaje z finančního vypořádání minulých let	0,5	0,1	0,2	0,1	0,0	26,1	148,9	27,9	27,3
Převody domněle neoprávněně použ. dotací zpět poskytovateli	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostatní neinvestiční výdaje jinde nezařazené	1 831,3	3 335,5	3 815,5	4 709,5	4 867,8	182,1	114,4	123,4	103,4
Ostatní neinvestiční výdaje celkem	1 831,8	3 335,6	3 815,7	4 709,6	4 867,9	182,1	114,4	123,4	103,4
Užší běžné výdaje celkem	47 478,7	54 056,5	56 245,1	58 624,3	69 594,3	113,9	104,0	104,2	118,7

3.4 Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům

3.4.1 Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům

Přehled státního rozpočtu, jeho úprav a čerpání neinvestičních transferů podnikatelským subjektům je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 73: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům (mil. Kč)

Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům (521)	Skutečnost	Rozpočet 2020		Skutečnost	Plnění	Rozdíl	Index	Rozdíl skut.
	2019	schválený	po změnách	2020	v %	proti RpZ	2020/2019	2020-2019
	1	2	3	4	4:3	4-3	4:1	4-1
Neinvestiční transfery celkem	57 933	75 976	134 077	106 753	79,6	-27 324,4	184,3	48 820
z toho:								
Ministerstvo průmyslu a obchodu	36 519	32 825	63 320	47 575	75,1	-15 745,4	130,3	11 056
Ministerstvo práce a sociálních věcí	8 478	20 580	37 936	32 989	87,0	-4 946,9	389,1	24 511
Ministerstvo zemědělství	8 215	7 336	11 599	8 363	72,1	-3 235,9	101,8	148
Ministerstvo zdravotnictví	338	547	5 260	5 249	99,8	-10,9	1 551,3	4 910
Všeobecná pokladní správa	616	10 977	4 333	4 329	99,9	-4,0	703,0	3 713
Ministerstvo pro místní rozvoj	73	1 000	7 732	2 524	32,6	-5 208,4	3 457,2	2 451
Technologická agentura České rep.	1 782	1 449	1 432	2 401	167,7	969,1	134,8	620
Ministerstvo dopravy	87	165	671	1 354	201,8	683,0	1 562,5	1 267
Ministerstvo školství, mládeže a těl.	854	463	652	773	118,5	120,5	90,5	-81
Ministerstvo obrany	337	371	389	421	108,1	31,6	124,8	84
Ministerstvo kultury	196	188	356	343	96,2	-13,4	174,6	146
Ministerstvo životního prostředí	158	6	163	195	119,5	31,8	123,8	37
Ministerstvo vnitra	174	6	150	149	99,3	-1,1	85,5	-25

Objem neinvestičních transferů podnikatelským subjektům ve státním rozpočtu na rok 2020 představoval 76,0 mld. Kč. Při meziročním porovnání těchto výdajů došlo ke zvýšení oproti schválenému rozpočtu na rok 2019 o 53,5 % (o 26,5 mld. Kč), resp. proti skutečnosti roku 2019 pak ke zvýšení o 31,1 % (o 18,0 mld. Kč). V průběhu roku 2020 byl schválený rozpočet celkových transferů rozpočtovými opatřeními zvýšen o 58,1 mld. Kč na 134,1 mld. Kč, když úpravy byly provedeny u všech rozpočtových kapitol. Největší zvýšení schváleného rozpočtu – o 30,5 mld. Kč – bylo vykázáno u kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu a souviselo se zvýšením prostředků na výzkum a vývoj a výdajů na Záruku „Covid“ (viz dále). Skutečné **čerpání** dosáhlo **106,8 mld. Kč**, tj. 79,6 % rozpočtu po změnách, což znamenalo meziroční nárůst proti skutečnosti předchozího roku o 48,8 mld. Kč, tj. o 84,3 %. Čerpání bylo kryto nároky z nespotřebovaných výdajů v částce 4,3 mld. Kč. Celkový podíl neinvestičních transferů a půjček podnikatelským subjektům na běžných výdajích státního rozpočtu dosáhl 6,4 %, což bylo o 2,8 procentního bodu více než v roce 2019.

Na skutečném čerpání transferů podnikatelům se podílely **výdaje spojené s epidemií koronaviru** částkou 51,7 mld. Kč. Šlo převážně o cílený program podpory zaměstnanosti (Antivirus A+B), o mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče, o Program Covid-Nájemné, Program Ošetřovné pro OSVČ, Program Covid-Ubytování, o navýšení rozpočtu za účelem zvýšení potravinové soběstačnosti při řešení situace vyvolané COVID-19, o vklad do fondu EGAP, a.s. na krytí závazků z poskytovaných záruk k realizaci mimořádného opatření vlády v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19 a další. Detailní náhled na výdaje čerpané v souvislosti s COVID-19 zobrazuje tabulka č. 16 v sešitu G.

Převážnou většinu (téměř 98,2 %) celkových neinvestičních transferů podnikatelským subjektům poskytly kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo zdravotnictví, Všeobecná pokladní správa, Technologická agentura České republiky, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo dopravy.

Schválený rozpočet neinvestičních transferů podnikatelským subjektům kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** na rok 2020 ve výši 32,8 mld. Kč byl v průběhu roku zvýšen o 30,5 mld. Kč na 63,3 mld. Kč. Ve skutečnosti bylo poskytnuto **47,6 mld. Kč**, tj. 75,1 % rozpočtu po změnách, při meziročním nárůstu o 11,1 mld. Kč (o 30,3 %). Nárůst byl nejvíce ovlivněn výdaji spojenými s epidemií COVID-19, které dosáhly 13,4 mld. Kč (v předchozím roce 2019 se z pochopitelných důvodů nevyskytly) a týkaly se nejvíce Programu Covid-Nájemné, Programu Ošetřovné pro OSVČ, COVID I+II a Programu Covid-Kultura. Výrazně vzrostly i transfery v rámci Operačního programu Podnikání, inovace a konkurenceschopnost 2014+ (o 3,7 mld. Kč), dále dotace na výzkum a vývoj a na obnovitelné zdroje energie. V rámci Operačního programu Podnikání a

inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (OP PIK) byla podpora podnikům poskytována formou finančních nástrojů (specializovaných úvěrů a záruk) prostřednictvím ČMZRB. V rámci programu EXPANZE OP PIK byl realizován úvěrový fond a záruční fond. Z úvěrového fondu byly poskytnuty úvěry podnikům v rámci programu COVID I. V roce 2020 byla do úvěrového fondu převedena tranše v celkové výši 1,825 mld. Kč. Ze záručního fondu byly poskytnuty záruky podnikům v rámci programu COVID II. V roce 2020 byly do záručního fondu ČMZRB převedeny tranše v celkové výši 4,6 mld. Kč.

Tabulka č. 74: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu (mil. Kč)

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU	Skutečnost	Rozpočet 2020		Skutečnost	Plnění v %	Index 2020/2019	Rozdíl skut. 2020-2019
	2019	schválený	po změnách	2020			
	1	2	3	4	4:3	4:1	4-1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem - v tom:	36 519	32 825	63 320	47 575	75,1	130,3	11 056
Dotace na obnovitelné zdroje energie	26 185	27 000	27 000	26 565	98,4	101,5	380
Operační program pro podnikání, inovace a konkurenceschopnost	3 445		9 460	7 168	75,8	208,1	3 723
Záruka "COVID"			16 763	6 845	40,8		
Výzkum a vývoj	3 342	2 175	3 905	3 774	96,6	112,9	432
Útlum hornictví	1 765	1 832	1 812	1 804	99,5	102,2	39
Odstraňování následků těžby uranu v oblasti Stráž p. Ralskem	1 142	1 164	1 164	1 126	96,8	98,6	-16
Úhrady z vydobytých nerostů-ekolog. dotace podle horního zákona	183	154	146	130	89,2	71,2	-53
Neinvestiční transfer na akci Hyundai a další investiční pobídky	406	400	400	108	26,9	26,5	-298
Dotace na správu skládek pro s.p. DIAMO	30	12	32	32	100,0	120,1	2
Státní program úspor energie - EFEKT	12	67	50	12	36,4	53,7	0
Výdaje aparátu	9			10	22,7	53,7	1
Program INOSTART	1					53,7	-1
Podpora Technologických center a center strategických služeb		20					0
Rámcový komunitární program pro konkurenceschopnost a inovace - CIP			2 587				0

Dotace na obnovitelné zdroje energie

Dotace na obnovitelné zdroje energie (OZE) hrazené z prostředků státního rozpočtu jsou určeny k zajištění přiměřenosti finančních nákladů na provozní podporu pro OZE a další podporované zdroje energie pro spotřebitele energií, přiměřenosti výše příslušné části regulované ceny elektřiny pro domácnosti, podnikatele a průmyslové výrobce a tím zabezpečení konkurenceschopnosti ekonomiky ČR. Dotace tvoří základní část financování provozní podpory poskytované výrobcům OZE a toto opatření a nástroj slouží k plnění závazných cílů ČR, které vyplývají z legislativy EU (směrnice EP a Rady č. 2009/28/ES). Neposkytnutím dotace by hrozilo riziko nesplnění cílů pro ČR v oblasti energie z OZE a tedy i riziko zahájení řízení o porušení Smlouvy o fungování EU.

Dotace je poskytována v souladu se zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Vláda stanovuje svým nařízením podle ustanovení § 28 odst. 3 zákona č. 165/2012 Sb., ve znění zákona č. 131/2015 Sb., na příslušný rok prostředky státního rozpočtu pro poskytnutí dotace na podporu elektřiny a provozní podporu tepla a náklady na kompenzaci podle § 28a zákona. Rozpočet po změnách na rok 2020 byl pro tento dotační titul stanoven ve výši 27,0 mld. Kč. Podle § 29 zákona č. 165/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů, poskytovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu v roce 2020 předmětnou dotaci operátorovi trhu čtvrtletně na základě jeho žádosti předložené do konce měsíce následujícího po ukončení čtvrtletí. Ministerstvo operátorovi trhu pak do konce dalšího měsíce poukázalo jednu čtvrtinu částky uvedené v nařízení vlády. Operátorovi trhu, společnosti OTE Praha, a.s. byla Ministerstvem průmyslu a obchodu v souladu se zákonnou úpravou vyplacena neinvestiční dotace na obnovitelné zdroje energie za 4. čtvrtletí roku 2019 v únoru roku 2020 a za 1. až 3. čtvrtletí roku 2020 v průběhu roku 2020. Skutečně čerpané prostředky tak dosáhly výše 26,6 mld. Kč (celá částka čerpána v rámci základního rozpočtu kapitoly, tj. bez zapojení nároků).

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (OP PIK)

Program byl schválen usnesením vlády č. 581/2014 a Evropskou komisí dne 29. dubna 2015 a je klíčovým nástrojem pro podporu českých podnikatelů k dosažení rozvoje výzkumných, vývojových a inovačních kapacit. Zprostředkujícím subjektem pro dotační tituly OP PIK je od 1. 6. 2016 Agentura pro podnikání a inovace (API). Operační program je zaměřen na zvýšení inovační výkonnosti podniků, využití výsledků průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje a rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků. Dále podporuje aktivity vedoucí ke snižování energetické náročnosti podnikatelského sektoru, činnosti směřující ke zvyšování podílu energie z obnovitelných zdrojů, rozvoj distribučních sítí a

uplatnění nových technologií v energetice. Mezi další podporované oblasti patří rozšíření vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a rozvoj informačních a komunikačních technologií. Program se skládá z 5 prioritních os. Čtyři prioritní osy (*Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace, Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků, Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií*) jsou dále rozděleny na specifické cíle, v jejichž rámci je stanoveno 24 programů podpory. Prioritní osa 5 *Technická pomoc* je určena jen pro podporu řízení a implementaci operačního programu. Program je podporován z Evropského fondu pro regionální rozvoj ve výši 85 % výdajů, české spolufinancování činí 15 %. Rozpočet po změnách ve výši 9,5 mld. Kč byl čerpán v částce 7,2 mld. Kč, tj. na 75,8 %. Meziroční nárůst o 3,7 mld. Kč byl ovlivněn výše uvedenými tranšemi ČMZRB v rámci programů COVID I a II.

Záruka „COVID“

Rozpočet po změnách ve výši 16,8 mld. Kč se týkal programů COVID: Nájemné, Ošetřovné pro OSVČ, Gastro, Kultura, Sport a Czech Rise Up. Do konce roku 2020 byly tyto výdaje čerpány v celkové výši 6,8 mld. Kč. Detailní náhled na výdaje čerpané v souvislosti s COVID-19 zobrazuje tabulka č. 16 v sešitu G.

Podpora výzkumu, vývoje a inovací (bez spolufinancovaných programů z EU)

Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům na účelovou a institucionální podporu výzkumu a vývoje celkem (bez prostředků na Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+, spolufinancovaný z rozpočtu EU) činily v rozpočtu po změnách 3,9 mld. Kč a čerpány byly ve výši 3,8 mld. Kč. Prostředky byly použity na zabezpečení realizace vyhlášených (národních) programů na podporu výzkumu, vývoje a inovací.

Zahlazování následků hornické činnosti (útlum hornictví)

Neinvestiční dotace na zahlazování následků hornické činnosti (ZNHČ) byly v roce 2020 poskytnuty v celkové výši 1,8 mld. Kč. Z toho dotace na likvidační práce, sanační a rekultivační práce dosáhly 1,5 mld. Kč a mandatorní sociálně zdravotní náklady 331 mil. Kč. Útlum uhelného hornictví probíhal v roce 2020 na příslušných lokalitách v souladu s usnesením vlády č. 1128/2003, kterým byl schválen program dokončení restrukturalizace uhelného hornictví, a usnesením vlády č. 1584/2009, kterým byly aktualizovány potřeby státních podniků DIAMO a Palivový kombinát Ústí na zajištění realizace zahlazování následků hornické činnosti a odstraňování ekologických škod v roce 2010 a následujících letech. Poskytnuté finanční prostředky byly čerpány a použity v souladu s vydanými rozhodnutími Ministerstva průmyslu a obchodu a se „Zásadami pro přípravu, schvalování, realizaci a financování procesu ZNHČ a pro poskytování, čerpání a kontrolu dotací ze státního rozpočtu na proces ZNHČ a na účely předem schválené vládou a zákonem č. 154/2002 Sb., o přechodném financování některých sociálně zdravotních dávek horníků“.

Rozhodující objem prací procesu ZNHČ byl realizován u s.p. DIAMO se sídlem ve Stráži pod Ralskem, a to převážně v oblasti sanace a likvidace následků po bývalé chemické těžbě uranu ve Stráži pod Ralskem, na sanace skládek, povrchových areálů, na likvidace vrtů, na zajištění hlavních důlních děl a kontrolu stavu zlikvidovaných důlních děl, na provoz čistíren důlních vod, na čerpání a čištění důlních vod a rekultivace odkališť a odvalů a na monitoring oblastí uranového a rudného hornictví. Sanační a likvidační práce byly v roce 2020 realizovány převážně v lokalitách Příbram, Stráž pod Ralskem, Dolní Rožinka a Ostrava. U Palivového kombinátu Ústí, s.p., šlo o lokality Chabařovice, Kohinoor, Kladenské doly, Východočeské uhelné doly, Hodonín a Doly a úpravny Komořany.

Dotace na mandatorní sociálně zdravotní náklady podle zákona č. 154/2002 Sb., poskytnuté zaměstnancům v souvislosti s restrukturalizací některých odvětví byly v roce 2020 čerpány v celkové výši 290 mil. Kč. Mandatorní výdaje byly vypláceny na různé sociální dávky (dávky státní sociální podpory, dávky nemocenského pojištění), státní příspěvek na penzijní pojištění atd. Vybrané sociálně zdravotní dávky byly poskytnuty státním podnikům DIAMO (269 mil. Kč) a Palivový kombinát Ústí (14 mil. Kč), v menším objemu též firmám Coal Services, a.s. Most, Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s., Chomutov a Severočeské doly, a.s., Chomutov.

Dotace na mandatorní sociálně zdravotní náklady podle nařízení vlády č. 167/2016 Sb., o příspěvku ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací a útlumem činností právnických osob

v insolvenční zabývajících se těžbou černého uhlí, byly poskytnuty v celkové výši 33 mil. Kč, a dotace podle nařízení vlády č. 342/2016 Sb., o příspěvku ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací nebo útlumem činnosti právnických osob zabývajících se těžbou uhlí nebo uranu, v částce 8 mil. Kč. Prostředky byly vyplaceny na základě uznaných žádostí státním podnikům DIAMO (34 mil. Kč) a Palivový kombinát Ústí (7 mil. Kč).

Odstraňování následků těžby uranu v oblasti Stráž p. Ralskem

V souladu s usnesením vlády č. 655 ze dne 18. září 2017 je zajišťována úhrada nákladů a výdajů spojených s řešením důsledků po chemické těžbě uranu a souvisejících činnostech v oblasti Stráže pod Ralskem. Dotace je poskytována státnímu podniku DIAMO. Ve Stráži pod Ralskem se uran těžil v letech 1967 až 1996. Chemickou těžbou tam bylo kontaminováno přes 370 milionů metrů krychlových podzemních vod na ploše 27 kilometrů čtverečních. Tato kontaminace přímo ohrožovala rozsáhlou zásobárnu pitných vod v severních Čechách. Základem zahazování následků chemické těžby je sanace horninového prostředí, likvidace neprovozovaných a nepotřebných vrtů a revitalizace ploch zasažených těžební aktivitou. Likvidace následků těžby uranu byla zahájena v roce 1996, kdy byla uvedena do provozu stanice likvidace kyselých roztoků, díky níž se podařilo stabilizovat kontaminované zbytkové roztoky a zabránit jejich šíření. Jedná se dotační titul zahájený v roce 2019. Rozpočet po změnách v roce 2020 ve výši 1,2 mld. Kč byl čerpán v částce 1,1 mld. Kč, tj. na 96,8 %.

Ekologická dotace

Ekologická dotace byla poskytována v souladu se zákonem č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů. V návaznosti na metodiku finančních toků úhrady za vydobyté nerosty odváděly obvodní báňské úřady příslušné finanční prostředky rovným dílem přímo na příjmové účty kapitol Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo životního prostředí. Na příjmový účet Ministerstva průmyslu a obchodu byly v roce 2020 zaslány prostředky v celkové výši 130 mil. Kč, které byly návazně přes výdajový účet poukázány ve stejné výši podnikatelským subjektům k využití k nápravě škod na životním prostředí po hornické činnosti, zejména na sanace a rekultivace dolů, odvalů a dalších území dotčených hornickou činností. Státnímu podniku Palivový kombinát Ústí bylo poskytnuto 80 mil. Kč a státnímu podniku DIAMO 50 mil. Kč. Obdobně kapitola Ministerstvo životního prostředí obdržela prostředky ve výši 62 mil. Kč.

Neinvestiční transfer na akci Hyundai a další investiční pobídky

Cílem dotací na strategické investiční akce je i nadále zajistit atraktivní investiční prostředí a udržet mezinárodní konkurenceschopnost České republiky v přílivu zahraničních investic. Zákon č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, umožňuje tzv. strategickým investorům v České republice získat podporu na rozvoj svého projektu v rámci investiční pobídky až do výše 10 % resp. 12,5 % uznatelných nákladů při splnění určitých podmínek. Rozpočet na rok 2020 byl schválen ve výši 400 mil. Kč. Podpora byla poskytnuta v celkovém objemu 108 mil. Kč dvěma společnostem - Schaeffler Production CZ s.r.o. ve výši 20,0 mil. Kč a společností Robert Bosch, spol. s r.o. ve výši 88 mil. Kč. K roku 2020 byli registrováni tito strategičtí investoři: Nexen Tire Europe s.r.o. (Nexen Tire Corporation), Mobis Automotive System Czech s.r.o. (HYUNDAI MOBIS Co. Ltd.), Yanfeng Czechia Automotive Interior Systems s.r.o. (JC Interiors Czechia s.r.o.), Robert Bosch, spol. s r.o., Schaeffler Production CZ s.r.o. (INA Lanškroun s.r.o.) a BMW Mobility Development Center s.r.o. (BMW Vertriebs GmbH).

Dotace na správu skládek pro s.p. DIAMO

Dotace se týkala především sanace ekologických škod a rekultivace Lagun bývalého státního podniku Ostramo v Ostravě, v menší míře též sanace areálu bývalé obalovny živičných směsí v Milevsku (100 tis. Kč). Rozpočet po změnách 32 mil. Kč byl plně vyčerpán.

Státní program úspor energie - EFEKT

Program je zaměřen na podporu úspor energie a využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Je zaměřen na osvětovou a informační činnost, investiční akce menšího rozsahu a na pilotní projekty. Na program bylo v roce 2020 čerpáno 12 mil. Kč.

Na ostatní programy kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu byly vynaloženy menší částky nebo nebyly čerpány vůbec.

V kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly v roce 2020 poskytnuty neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v celkovém objemu **33,0 mld. Kč**, tj. 87,0 % rozpočtu po změnách, při meziročním nárůstu o 24,5 mld. Kč. Zvýšení objemu oproti předchozímu roku bylo ovlivněno především vyššími výdaji na aktivní politiku zaměstnanosti o 23,3 mld. Kč, z toho 12,9 mld. Kč tvořil nárůst výdajů spojených s epidemií COVID-19, 6,4 mld. Kč růst výdajů na cílené programy k řešení zaměstnanosti a 4,0 mld. Kč růst výdajů v rámci Operačního programu Zaměstnanost 2014+. V absolutním vyjádření tak v roce 2020 výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti dosáhly celkem 24,3 mld. Kč (v roce 2019 to bylo 1,0 mld. Kč), z toho cílené programy k řešení zaměstnanosti tvořily 23,6 mld. Kč (šlo především o Cílený program Antivirus). Druhá největší část prostředků byla vynaložena na transfery poskytované podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, na příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změnou pracovní schopností – celkem 7,6 mld. Kč (o 924 mil. Kč více než v předchozím roce). Na transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, bylo vynaloženo 448 mil. Kč (v roce 2019 to bylo 16 mil. Kč), když prostředky byly transferovány převážně domovům pro osoby se zdravotním postižením a domovům se zvláštní péčí (231 mil. Kč) a domovům pro seniory (137 mil. Kč). Z celkových dotací podnikatelům bylo vynaloženo v rámci Operačního programu Zaměstnanost 2014+ celkem 5,3 mld. Kč (vč. programu ANTIVIRUS). Z tuzemských zdrojů bylo kryto celkem 28,6 mld. Kč a ze zahraničních zdrojů (EU) 4,4 mld. Kč.

Výdaje spojené s epidemií COVID-19 dosáhly u MPSV celkem 23,8 mld. Kč a týkaly se nejvíce cílených programů k řešení zaměstnanosti – ANTIVIRUS A+B (z toho v rámci OP Zaměstnanost 4,1 mld. Kč), z toho 23,4 mld. Kč se týkalo podseskupení 521 (z toho 3,9 mld. Kč OP Zaměstnanost).

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** byly na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům rozpočtovány prostředky ve výši 7,3 mld. Kč. Rozpočtovými opatřeními byl rozpočet zvýšen o 4,3 mld. Kč na 11,6 mld. Kč, což bylo ovlivněno zejména navýšením prostředků na podporu agropotravinářského komplexu. Usneseními vlády ČR č. 1052/2020 a č. 1138/2020 byl schválen dotační program AGRICOVID POTRAVINÁŘSTVÍ, na něj určené rozpočtové prostředky ve výši 3,0 mld. Kč byly převedeny z kapitoly Všeobecná pokladní správa (v roce 2020 nebyly výplaty na tento program uskutečněny, jejich čerpání nastalo až v roce 2021). Ve skutečnosti bylo na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům vynaloženo celkem **8,4 mld. Kč** při plnění rozpočtu na 72,1 %. Meziročně tyto výdaje vzrostly o 148 mil. Kč, tj. o 1,8 %.

Neinvestiční podpory transferované podnikatelským subjektům byly v roce 2020 rozpočtovány a čerpány takto:

Tabulka č. 75: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole Ministerstvo zemědělství (mil. Kč)

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ	Skutečnost	Rozpočet 2020		Skutečnost	Plnění v %	Index 2020/2019	Rozdíl skut. 2020-2019
	2019	schválený	po změnách	2020			
	1	2	3	4	4:3	4:1	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	8 215	7 336	11 599	8 363	72,1	101,8	148
v tom:							
Podpora agropotravinářského komplexu	6 623	1 270	5 107	2 176	42,6	32,9	-4 447
Podpora lesního hospodářství	1 190	5 885	6 154	5 757	93,6	483,8	4 567
Podpora vodního hospodářství	184	4	111	203	182,9	110,3	19
Zemědělský a lesnický výzkum, vývoj a inovace	167	177	177	177	100,0	106,3	10
Ostatní neinvestiční transfery	51	0	49	49	100,0	96,1	-2

Ve prospěch podnikatelských subjektů působících v agropotravinářském komplexu bylo Ministerstvem zemědělství transferováno celkem 2,2 mld. Kč a prostředky byly poskytnuty převážně jako dotační programy podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, na základě kterého jsou každoročně schvalovány Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací. Prostředky směřovaly především k podpoře podnikání a restrukturalizace v zemědělství a potravinářství, na udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství a k podpoře aktivit na udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat, osiv a sádí. Z celkové výše podpor do agrokompexu činily dotační programy zemědělství 23 mil. Kč a dotace Podpůrnému a garančnímu rolnickému a lesnickému fondu (PGRLF) určené na zvýšení potravinové soběstačnosti při řešení situace vyvolané COVID-19 částku 2,1 mld. Kč. Vinařskému fondu byla vyplacena dotace 47 mil. Kč a na Operační

program Rybářství 2014+ bylo čerpáno 6 mil. Kč. Na podporu lesního hospodářství bylo vynaloženo 5,8 mld. Kč (o 4,6 mld. Kč více než v předchozím roce), z toho 873 mil. Kč bylo poskytnuto na kompenzace škod způsobených kůrovcovou kalamitou. Ve prospěch vodního hospodářství bylo poskytnuto 203 mil. Kč, a to především na úpravy drobných vodních toků a na vodní díla v zemědělské krajině. Na podporu výzkumu, vývoje a inovací v zemědělství a lesnictví šlo 177 mil. Kč. Výrazné snížení čerpání prostředků v oblasti výdajů agropotravinářského komplexu v roce 2020 oproti roku 2019 bylo způsobeno převodem administrace a proplácení dotačních programů zemědělství na Státní zemědělský intervenční fond.

Ministerstvo zdravotnictví poskytlo podnikatelským subjektům neinvestiční transfery ve výši **5,2 mld. Kč**, což představovalo 99,8 % rozpočtu po změnách a meziroční nárůst o 4,9 mld. Kč. Nárůst byl ovlivněn výdaji spojenými s epidemií COVID-19, konkrétně s mimořádným finančním ohodnocením zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče ve výši 4,9 mld. Kč. Prostředky byly dále použity zejména na další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví a na činnost lázeňských léčeben, ozdravoven a sanatorií.

V kapitole **Všeobecná pokladní správa (VPS)** byl u transferů podnikatelským subjektům schválený rozpočet 11,0 mld. Kč snížen o 6,6 mld. Kč na 4,3 mld. Kč, když snížení se týkalo především prostředků na podporu podnikání ve výši 10,0 mld. Kč. Ve sledovaném roce bylo formou transferů poskytnuto celkem **4,3 mld. Kč**, což proti roku 2019 představovalo nárůst o 3,7 mld. Kč.

Přehled rozpočtu a čerpání je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 76: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole VPS (mil. Kč)

VŠEOBECNÁ POKLADNÍ SPRÁVA	Skutečnost	Rozpočet 2020		Skutečnost	Plnění	Index	Rozdíl skut.
	2019	schválený	po změnách	2020	v %	2020/2019	2020-2019
	1	2	3	4	4:3	4:1	4-1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům - v tom:	616	10 977	4 333	4 329	99,9	702,7	3 713
EGAP, a.s. - fond na záruky COVID-19			4 000	4 000	100,0		
Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB na financování infrastruktury (úpravy toků, ČOV)	543	327	333	329	98,8	60,6	-214
Dotace na podporu exportu - Česká exportní banka, a. s.	73	400					-73
Dorovnání úrokových rozdílů u vývozních úvěrů		250					
Prostředky na podporu podnikání		10 000					

Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. – fond na záruky COVID-19. V souladu se zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, ve znění zákona č. 214/2020 Sb., resp. nařízením vlády č. 215/2020 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, vláda schválila svým usnesením ze dne 24. dubna 2020 č. 460 vklad ve výši **4 mld. Kč** do fondu Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s. na krytí závazků z poskytovaných záruk k realizaci mimořádného opatření vlády v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19. Prostředky byly v plné výši převedeny na bankovní účet a.s. EGAP, vedený v ČNB.

Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB na financování infrastruktury – výdaje byly čerpány ve výši **329 mil. Kč**. V této položce jsou evidovány platby garantovaných úvěrů poskytnutých Evropskou investiční bankou na financování infrastrukturálních programů, jejichž finančním manažerem je Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. Rozpočtovaná částka 333 mil. Kč byla čerpána na 98,8 %. Z čerpané částky bylo nejvíce prostředků vynaloženo na úpravy drobných vodních toků – celkem 328 mil. Kč a na čističky odpadních vod 1 mil. Kč.

Dotace na podporu exportu – Česká exportní banka, a.s. - dotace na krytí ztrát z podpořeného financování poskytovaného podle zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou. Pro Českou exportní banku, a.s., rozpočtována částka ve výši 400 mil. Kč čerpána nebyla, což bylo ovlivněno příznivým vývojem obchodních případů v portfoliu ČEB. Nečerpané prostředky byly použity ke krytí rozpočtově nezabezpečených výdajů v kapitole Ministerstvo dopravy.

Dorovnání úrokových rozdílů u vývozních úvěrů – zákon č. 230/2013 Sb., který je novelou zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, vstoupil v účinnost dne 2. srpna 2013. Tento zákon nově upravil systém dorovnávání úrokových rozdílů, který je založen na obousměrném dorovnávání fixních úroků s náklady na pořízení zdrojů komerčních bank ze/do státního rozpočtu. V roce 2020 nebyl do

systému dorovnávání úrokových rozdílů zařazen žádný vývozní úvěr. Uspořené prostředky ve výši rozpočtu 250 mil. Kč byly použity na zvýšení základního kapitálu Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s.

Prostředky na podporu podnikání byly ve schváleném rozpočtu obsaženy ve výši 10,0 mld. Kč. Celá částka byla převedena rozpočtovými opatřeními do kapitol. Objemově nejvíce prostředků bylo převedeno do kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu (celkem 5,1 mld. Kč), když největší částka (3,0 mld. Kč) směřovala na útlum převáděných dolů OKD, a.s. včetně souvisejících nákladů a na nákup části závodu OKD, HBZS, a.s. podle usnesení vlády č. 949/2020. Další prostředky směřovaly do kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj (4,05 mld. Kč), z nichž nejvíce bylo určeno na podporu ubytovacích zařízení v rámci Programu COVID-Ubytování a Programu COVID-Ubytování II (3,5 mld. Kč). V rámci kapitoly Všeobecná pokladní správa byly přesunuty prostředky (850 mil. Kč) ve prospěch položky „EGAP a.s. - zvýšení základního kapitálu“, podle usnesení vlády č. 1282/2020.

Ministerstvo pro místní rozvoj poskytlo neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v částce **2,5 mld. Kč**, což znamenalo plnění rozpočtu na 32,6 % a meziroční nárůst o 2,5 mld. Kč (v roce 2019 použito pouze 73 mil. Kč. Nárůst byl ovlivněn výdaji spojenými s epidemií COVID-19 – programy Covid-Ubytování, Covid-Podpora cestovního ruchu a Covid-Lázně (celkem 2,4 mld. Kč). Na podporu cestovního ruchu (mimo programy spojené s epidemií COVID-19) bylo podnikatelům transferováno 113 mil. Kč a v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ pak 85 mil. Kč.

Technologická agentura České republiky poskytla podnikatelským subjektům neinvestiční transfery ve výši **2,4 mld. Kč**, což představovalo 167,7 % rozpočtu po změnách (nároky zapojeny v částce 1,0 mld. Kč) a meziroční nárůst o 620 mil. Kč, tj. o 34,8 %. Prostředky byly určeny na dotační programy vybraných projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje v rámci programů *ZÉTA* – program podpory začínajících výzkumnic a výzkumníků v inovačních aktivitách a kultuře rovných příležitostí, *ÉTA* – program na podporu inovačního potenciálu společenských věd, humanitních věd a umění, *THÉTA* – program na modernizaci energetického sektoru, včetně výzkumu ve veřejném zájmu a energetických strategií, *EPSILON* - program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, *BETA2* - program veřejných zakázek v aplikovaném výzkumu a inovacích pro potřeby státní správy, *GAMA2* - program na podporu ověřování výsledků výzkumu a vývoje z hlediska jejich praktického uplatnění a na přípravu jejich následného komerčního využití, *TREND* – program zaměřený na zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti podniků rozšířením jejich trhů v zahraničí, *Národní centra kompetence (NCK)* – podpora vzniku a činnosti center výzkumu, vývoje a inovací v progresivních oborech s vysokým aplikačním potenciálem a nově programů Prostředí pro život a DOPRAVA 2020+. Podnikatelům – právníkům osobám bylo poskytnuto téměř 2,4 mld. Kč, fyzickým osobám pak 6 mil. Kč.

Ministerstvo dopravy dotovalo podnikatelské subjekty částkou **1,4 mld. Kč**, meziročně o 1,3 mld. Kč vyšší. Rozpočet po změnách byl překročen o 683 mil. Kč, tj. o 101,8 % (nároky zapojeny v částce 768 mil. Kč). Meziroční nárůst ovlivnily výdaje spojené s epidemií COVID-19, když na Program Covid-Bus bylo vynaloženo vynaloženo i s využitím prostředků vládní rozpočtové rezervy 932 mil. Kč z celkové alokace 1 mld. Kč. Příspěvek na dopravní cestu nehraný ze SFDI byl vyplacen v částce 320 mil. Kč.

Ostatní kapitoly se na neinvestičních transferech podnikatelským subjektům podílely v menší míře.

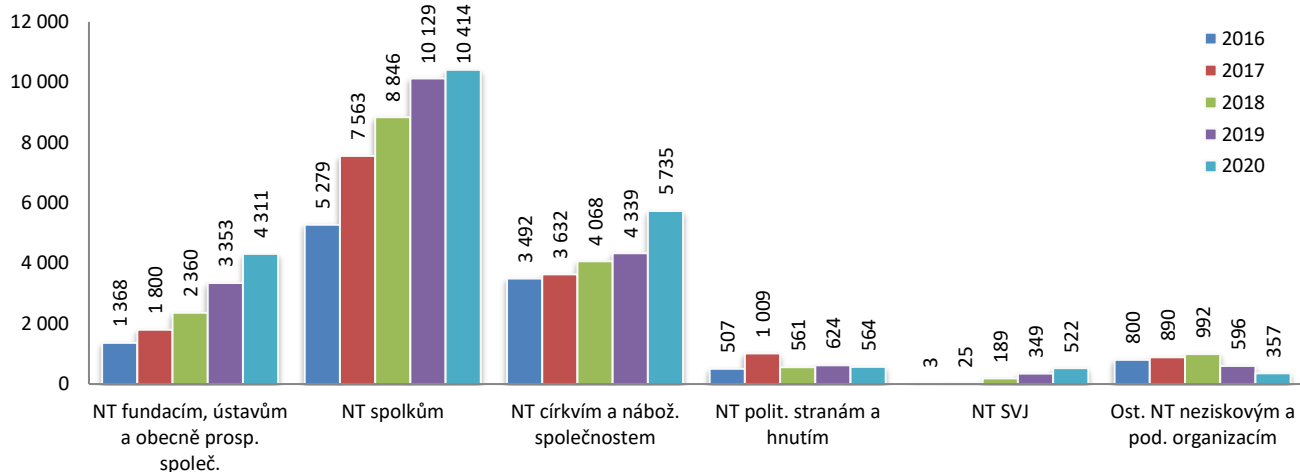
3.4.2 Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím

Rozpočet neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím na rok 2020 byl původně schválen ve výši 16 mld. Kč (-604 mil. Kč, tj. o 3,6 %). V souvislosti s epidemií COVID-19 byl rozpočet navýšen o 5,5 mld. Kč novelou zákona o státním rozpočtu č. 323/2020 Sb., která byla schválena 8. července 2020. Navýšení rozpočtu se týkalo zejména kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí (+5,2 mld. Kč) a směřovalo na sociální služby (na platy a provozní výdaje), nicméně následnými rozpočtovými opatřeními byla velká část prostředků přesunuta na transfery municipalitám a podnikatelským subjektům. Po červencové novele dosáhl schválený **rozpočet** na rok 2020 výše **21,4 mld. Kč**, tj. o 4,9 mld. Kč více než rozpočet v roce 2019, proti skutečnosti roku 2019 je vyšší o 2 mld. Kč (tj. 10,5 %). Během roku byl rozpočet navýšen rozpočtovými opatřeními o 1 mld. Kč, nejvíce u kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj o 1,1 mld. Kč.

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím dosáhly **21,9 mld. Kč (+2,5 mld. Kč, tj. +13 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 97,6 %. Růst ovlivnily zejména výdaje Ministerstvo práce a sociálních věcí (+1,3 mld. Kč), převážně na sociální služby a také kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj (+533 mil. Kč) u prostředků směřující na územní rozvoj v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+. V rámci podseskupení obdržely nejvíce prostředků spolky v částce 10,4 mld. Kč, tj. 47,5 %. Do čerpání neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím se rovněž projevily dopady opatření přijatých proti šíření nemoci COVID-19 ve výši 1,9 mld. Kč. Podrobnější informace o výdajích vynaložených v souvislosti s epidemií COVID-19 se nachází v sešitě G.

Následující graf znázorňuje vývoj uskutečněných neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím dle jednotlivých rozpočtových položek v letech 2016 až 2020.

Graf č. 27: Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím v letech 2016-2020 (mil. Kč)

Následující tabulka uvádí čerpání neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím podle jednotlivých rozpočtových položek a kapitol v roce 2020 a porovnává s rokem 2019.

Tabulka č. 77: Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím (mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY NEZISKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění	Index v % 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5 = 4:3	6 = 4:1	7 = 4-1
Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím - v tom:	19 390	21 427	22 432	21 904	97,6	113,0	2 514
obecně prospěšným společností - z toho:	3 353	6 820	5 205	4 311	82,8	128,6	959
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 844	5 984	3 394	2 528	74,5	137,1	684
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	449	60	437	420	96,0	93,5	-29
Ministerstvo kultury	223	213	416	300	72,2	134,4	77
Ministerstvo pro místní rozvoj	293	130	180	299	166,0	102,3	7
Úřad vlády České republiky	91	87	238	230	96,5	251,1	138
Ministerstvo zahraničních věcí	197	150	212	228	107,4	115,8	31
Ministerstvo zdravotnictví	61	16	93	125	133,7	205,3	64
spolkům - z toho:	10 129	8 166	10 501	10 414	99,2	102,8	285
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	5 668	5 000	5 770	5 760	99,8	101,6	91
Ministerstvo práce a sociálních věcí	2 810	2 397	2 352	3 009	127,9	107,1	199
Ministerstvo kultury	267	241	347	332	95,6	124,2	65
Ministerstvo pro místní rozvoj	250	1	94	269	286,3	107,3	18
Ministerstvo zemědělství	478	105	200	167	83,6	35,0	-311
Ministerstvo zdravotnictví	112	107	122	167	137,1	149,3	55
Ministerstvo průmyslu a obchodu	154	21	188	143	76,0	93,1	-11
Národní sportovní agentura	0	0	1 015	132	13,0	x	132
Ministerstvo zahraničních věcí	85	40	93	100	107,7	117,9	15
Ministerstvo vnitra	90	63	98	92	94,3	101,6	1
Ministerstvo životního prostředí	78	42	68	89	130,9	114,5	11
Úřad vlády České republiky	58	73	77	76	99,4	132,9	19
církvim a náboženským společností - z toho:	4 339	4 314	5 263	5 735	109,0	132,2	1 396
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 989	1 945	1 996	2 229	111,7	112,1	240
Ministerstvo kultury	1 437	1 376	1 370	1 347	98,3	93,8	-89
Ministerstvo práce a sociálních věcí	448	562	860	925	107,6	206,6	477
Ministerstvo pro místní rozvoj	199	6	460	542	117,7	272,6	343
Ministerstvo zemědělství	142	331	354	427	120,5	299,7	284
Ministerstvo zahraničních věcí	76	85	112	136	121,4	178,7	60
politickým stranám a hnutím (VPS)	624	590	590	564	95,6	90,3	-61
společenstvím vlastníků jednotek	349	1	525	522	99,5	149,8	174
ostatním neziskovým apod. organizacím - z toho:	596	1 537	349	357	102,5	60,0	-239
Ministerstvo práce a sociálních věcí	314	1 062	203	205	101,1	65,3	-109
Ministerstvo životního prostředí	89	0	80	100	124,7	112,6	11

Neinvestiční transfery obecně prospěšným společností

Neinvestiční transfery obecně prospěšným společností dosáhly celkem **4,3 mld. Kč (+959 mil. Kč, tj. +28,6 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 82,8 %. Na meziročním růstu se nejvíce podílela kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (+684 mil. Kč), zejména transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (+532 mil. Kč) a také kapitola Úřad vlády ČR (+138 mil. Kč), především výdaji na prevenci před drogami, alkoholem, nikotinem aj. závislostmi.

Nejvíce prostředků vyplatila kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, a to **2,5 mld. Kč (+684 mil. Kč, tj. +37,1 %)**, z toho na transfery spolufinancované z prostředků EU a FM bylo uvolněno 957 mil. Kč (+5 mil. Kč), na služby sociální péče 453 mil. Kč (+363 mil. Kč), na služby sociální prevence 228 mil. Kč (+94 mil. Kč), na sociální rehabilitaci 94 mil. Kč (+31 mil. Kč), na odborné sociální poradenství 79 mil. Kč (+38 mil. Kč). Dále z celku bylo uvolněno 395 mil. Kč (+58 mil. Kč) na příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním pojištěním, 157 mil. Kč na státní příspěvek na výkon pěstounské péče a 136 mil. Kč (+72 mil. Kč) na aktivní politiku zaměstnanosti – z toho 94 mil. Kč na cílené programy k řešení zaměstnanosti, zejména výdaje spojené s epidemií COVID-19 (87 mil. Kč). Mezi největší příjemce patřily Tichý svět o. p. s., Dobrá rodina o. p. s., Romodrom o. p. s., VČELKA sociální služby o. p. s., Společnost Podané ruce o. p. s., Člověk v tísni o. p. s., VČELKA senior care o. p. s., Práh jižní Morava z. ú., Národní ústav pro autismus z. ú., MOŽNOSTI TU JSOU o. p. s., Centrum pro dětský sluch Tamtam o. p. s., atd.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvolnilo obecně prospěšným společností celkem **420 mil. Kč (-29 mil. Kč, tj. -6,5 %)**. Převážná část prostředků 354 mil. Kč (-19 mil. Kč) byla určena na projekty spolufinancované v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ na nevýzkumné projekty. V rámci

ostatních účelových dotací bylo poskytnuto na podporu školního stravování 38 mil. Kč, na soutěže a podporu mládeže 7 mil. Kč. Mimo operační programy obdrželi úspěšní řešitelé projektů výzkumu a vývoje celkem 5 mil. Kč. Největšími příjemci dotací byli: Women for Women o. p. s., MAS Šternbersko o. p. s., VOŠ Ekonom o. p. s., Vzájemné soužití o. p. s., atd.

Ministerstvo kultury uvolnilo **300 mil. Kč** (+77 mil. Kč, tj. +34,4 %), z toho největší objem prostředků byl poskytnut obecně prospěšným společnostem na hudební činnost 116 mil. Kč (+32 mil. Kč), na divadelní činnost 83 mil. Kč (+31 mil. Kč), na ostatní záležitosti kultury 46 mil. Kč, na výstavní činnost 19 mil. Kč (+12 mil. Kč), na ostatní záležitosti ochrany památek a péče o kulturní dědictví 14 mil. Kč, atd. Z celku dosáhly výdaje spojené s epidemií COVID-19 částky 80 mil. Kč. Jednalo se o prostředky na minimalizaci dopadů na sektor kultury.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** vyplatila **299 mil. Kč** (+7 mil. Kč, tj. +2,3 %). Nejvíce prostředků 169 mil. Kč (+9 mil. Kč) obdržela Horská služba, zejména na poskytování první pomoci, na provádění záchranných a pátracích akcí, na preventivní činnost apod. Na společné programy ČR a EU spolufinancované z rozpočtu EU bylo vyčleněno 121 mil. Kč (+10 mil. Kč), především v rámci Integrovaného regionální operačního programu 2014+ (119 mil. Kč).

Kapitola **Úřad vlády ČR** poskytla obecně prospěšným společnostem **230 mil. Kč (+138 mil. Kč, tj. +151,1 %)**. Vysoký růst byl způsoben zvýšenými výdaji na prevenci před drogami, alkoholem, nikotinem a jinými návykovými látkami ve výši 223 mil. Kč (+137 mil. Kč). Mezi největší příjemce prostředků patřily např. Společnost Podané ruce o. p. s., SANANIM z. ú., Středisko prevence a léčby drogových závislostí - DROP IN o. p. s., WHITE LIGHT I z. ú., atd.

Ministerstvo zahraničních věcí uvolnilo **228 mil. Kč** (+31 mil. Kč, tj. +15,8 %), z toho na rozvojovou zahraniční pomoc 125 mil. Kč (+22 mil. Kč), na humanitární pomoc 58 mil. Kč (+13 mil. Kč), na ostatní zahraniční pomoc 33 mil. Kč (+7 mil. Kč) a na činnost ústředního orgánu v zahraniční službě 12 mil. Kč (-11 mil. Kč). Významní příjemci dotací byli např. ADRA a.s., Člověk v tísni o. p. s., atd.

Ministerstvo zdravotnictví poskytlo **125 mil. Kč** (+64 mil. Kč), meziroční nárůst souvisel s výdaji na boj proti epidemii COVID-19 ve výši 58 mil. Kč. Z celku bylo poskytnuto na ostatní speciální zdravotnickou péči 77 mil. Kč (+35 mil. Kč), na ostatní nemocnice 19 mil. Kč (+19 mil. Kč), na hospice 12 mil. Kč (+12 mil. Kč), atd.

Ministerstvo vnitra uvolnilo **60 mil. Kč** (+17 mil. Kč) zejména na azylový, migrační a integrační fond (45 mil. Kč) a na bezpečnostní výzkum, vývoj a inovace (5 mil. Kč), prostředky směřovaly např. Integračnímu centru Praha o. p. s., Poradně pro integraci z. ú., META o. p. s., atd.

Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** vyplatila obecně prospěšným společnostem **55 mil. Kč** (-13 mil. Kč), v rámci OP Životní prostředí 2014+ částku 49 mil. Kč (-13 mil. Kč) na zlepšování stavu přírody a krajiny. Prostředky obdržely např. REVITA CZ o. p. s., ENKI o. p. s., atd.

Technologická agentura ČR uvolnila celkem **19 mil. Kč** (-15 mil. Kč) jako účelové prostředky na programy Prostředí pro život, BETA2 – pro potřeby orgánů státní správy, zejména těch co nemohou podporu uvolňovat v oblasti své působnosti, ÉTA – zaměřen na podporu zapojení společenských a humanitních věd do projektů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací a THÉTA – zaměřen na naplnění vize transformace a modernizace energetického sektoru. Prostředky získala např. POST BELLUM o. p. s., Vysoká škola obchodní v Praze o. p. s., SEVEN, The Energy Efficiency Center z. ú., atd.

Další kapitoly, které převedly neinvestiční prostředky obecně prospěšným společnostem, byly: Ministerstvo průmyslu a obchodu (13 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (13 mil. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (10 mil. Kč), Národní sportovní agentura (4 mil. Kč), Grantová agentura ČR (4 mil. Kč), Všeobecná pokladní správa (2 mil. Kč), Ministerstvo financí (449 tis. Kč), Ministerstvo dopravy (383 tis. Kč), Ministerstvo obrany (192 tis. Kč) a Ústav pro studium totalitních režimů (80 tis. Kč).

Neinvestiční transfery spolkům

Neinvestiční transfery spolkům dosáhly **10,4 mld. Kč (+285 mil. Kč, tj. +2,8 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 99,2 %. Na meziročním růstu se nejvíce podílela kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (+199 mil. Kč), zejména transfery podle zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách (+247 mil. Kč) a také

kapitola Národní sportovní agentura (+132 mil. Kč), která vznikla až v srpnu roku 2019, tudíž začala realizovat výdaje až v roce 2020, a to prostředky na rozvoj a podporu sportu. Naopak u kapitoly Ministerstvo zemědělství (-311 mil. Kč) transfery spolkům klesly, zejména u podpory lesního hospodářství.

Od kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** přijaly spolky **5,8 mld. Kč** (+91 mil. Kč, tj. +1,6 %). Z celku činily dotace na tělovýchovnou činnost 2,9 mld. Kč (+17 mil. Kč), na sportovní reprezentaci 1,8 mld. Kč (-60 mil. Kč) a na využití volného času dětí a mládeže 190 mil. Kč. Na nevýzkumné projekty spolufinancované v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ byla určena částka 436 mil. Kč (-10 mil. Kč), na projekty v oblasti výzkumu připadlo 35 mil. Kč. Úspěšní řešitelé projektů výzkumu a vývoje mimo programy spolufinancované z EU získali 441 mil. Kč (+136 mil. Kč). Mezi největší příjemce dotací patřily následující spolky: Fotbalová asociace ČR, CESNET, zájmové sdružení právnických osob, Český svaz ledního hokeje, Český atletický svaz, Český olympijský výbor, atd.

Kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** poskytla prostředky ve výši **3 mld. Kč** (+199 mil. Kč, tj. +7,1 %). Na významném růstu se podílely zejména transfery na aktivní politiku zaměstnanosti v celkové výši 188 mil. Kč (+116 mil. Kč) – z toho na výdaje spojené s epidemií COVID-19 v rámci cíleného programu podpory zaměstnanosti Antivirus A+B bylo poskytnuto 130 mil. Kč a dále v rámci OP Zaměstnanost 2014+ bylo uvolněno 44 mil. Kč. Nejvíce prostředků bylo vynaloženo na společné programy ČR a EU v částce 1,8 mld. Kč (-217 mil. Kč), zejména v rámci OP Zaměstnanost 2014+. Na služby sociální prevence bylo uvolněno 170 mil. Kč (+83 mil.), na odborné sociální poradenství 96 mil. Kč (+37 mil. Kč), na sociální rehabilitaci 37 mil. Kč (+28 mil. Kč) a na služby sociální péče 107 mil. Kč. Na příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením bylo poskytnuto 292 mil. Kč (+15 mil. Kč), na státní příspěvek pěstounské péče 196 mil. Kč (+11 mil. Kč). Prostředky na ostatní sociální péči a pomoc rodině a manželství činily 69 mil. Kč (+15 mil. Kč) a na zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc 21 mil. Kč (+12 mil. Kč).

Neinvestiční transfery spolků z kapitoly **Ministerstvo kultury** dosáhly celkem **332 mil. Kč** (+65 mil. Kč). Nejvíce prostředků 256 mil. Kč (+59 mil. Kč) připadlo na program Kulturní aktivity – z toho 80 mil. Kč (+22 mil. Kč) na ostatní záležitosti kultury, 74 mil. Kč (+35 mil. Kč) na divadelní činnost, 45 mil. Kč (+11 mil. Kč) na hudební činnost, 28 mil. Kč na výstavní činnost v kultuře, atd. Dále byly prostředky poskytnuty na Program státní podpory festivalů profesionálního umění ve výši 29 mil. Kč (+8 mil. Kč), na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin (23 mil. Kč), atd. Z celku výdaje spojené s epidemií COVID-19 dosáhly 67 mil. Kč, jednalo se o prostředky na minimalizaci dopadů na sektor kultury. Spolky, které získaly prostředky z kapitoly Ministerstvo kultury, byly např. Asociace českých filmových klubů z. s., Občanské sdružení pro podporu animovaného filmu, Divadlo X10 z. s., THEATER.cz z. s., atd.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytla spolkům **269 mil. Kč** (+18 mil. Kč), z toho na společné programy ČR a EU uvolnila celkem 214 mil. Kč, zejména v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+. Na výdaje spojené s epidemií COVID-19 v rámci Programu COVID-Ubytování bylo uvolněno 22 mil. Kč. Dotace obdržely např. Sdružení místních samospráv České republiky z. s., Via rustica z. s., Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky, MAS Moravský kras z. s., MAS ORLICKO z. s., MAS Český sever z. s., Místní akční skupina Rožnovsko z. s., atd.

Z kapitoly **Ministerstvo zemědělství** čerpaly spolky **167 mil. Kč** (-311 mil. Kč). Na výrazném poklesu se nejvíce podílely výdaje na podporu agropotravinářského komplexu v částce 17 mil. Kč (-380 mil. Kč). Naopak proti růstu působily výdaje na podporu lesního hospodářství 110 mil. Kč (+82 mil. Kč) – z toho 10 mil. Kč bylo uvolněno na výplatu finančních příspěvků na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity. Na projekty z Hlavních oblastí státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím bylo poskytnuto 39 mil. Kč (-14 mil. Kč). Mezi příjemce patřily např. Český svaz včelařů z. s., Potravinářská komora České republiky, Střední odborné učiliště včelařské, Českomoravská myslivecká jednota z. s., Spolek majitelů rustikálních lesů Třebovčice, Svaz chovatelů ovcí a koz z. s., Rybářské sdružení České republiky, atd.

Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** převedla spolkům v roce 2020 celkem **167 mil. Kč** (+55 mil. Kč), z toho na ostatní speciální zdravotnickou péči bylo uvolněno 73 mil. Kč, na pomoc zdravotně postiženým 36 mil. Kč (+33 mil. Kč), na ostatní zdravotnická zařízení a služby pro zdravotnictví 32 mil. Kč (+8 mil. Kč), na lůžkovou péči 16 mil. Kč (+16 mil. Kč). Z celku 20 mil. Kč směřovalo na výdaje související s epidemií COVID-19. Dotace získaly např.: Český červený kříž, FOKUS Tábor z. s., Svaz postižených civilizačními chorobami v České

republice, Česká společnost AIDS pomoc z. s., Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, atd.

Z kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** bylo spolkům převedeno **143 mil. Kč** (-11 mil. Kč). V rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ bylo poskytnuto celkem 107 mil. Kč (-15 mil. Kč) na opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslového odvětví, výzkumu a vývoje v průmyslu kromě paliv a energetiky pro několik subjektů (např. NÁRODNÍ ENERGETICKÝ KLASTR z. s., Asociace výzkumných organizací z. s., Energeticko-technický inovační klastr z. s., E-commerce and Tech cluster z. s., České umění skla – český a moravský sklářský klastr, atd.) a v rámci komunitárního programu CIP/COSME bylo poskytnuto spolkům 20 mil. Kč. V rámci programu EFEKT 2 na úsporu energie a obnovitelné zdroje bylo poskytnuto 8 mil. Kč následujícím několika spolkům např. Šance pro budovy, Asociace poskytovatelů energetických služeb z. s., Společnost pro techniku prostředí z. s., Energy Centre České Budějovice z. s., Centrum pasivního domu z. s., Česká rada pro šetrné budovy z. s., Energetická agentura Vysočiny, na projekty v rámci aktivit programu 2A (Energetická konzultační a informační střediska (EKIS), 2B Akce zaměřené na aktivní rozšiřování informací a vzdělávání v oblasti úspor energie, 2C Publikace, podklady a nástroje pro rozšiřování informací a vzdělávání v oblasti úspor energie včetně podpory mezinárodní spolupráce a 2I Specifické a pilotní projekty. V rámci dotačního titulu Ochrana spotřebitele byly poskytnuty transfery ve výši 7 mil. Kč. Z programu COVID KULTURA byly proplaceny žádosti ve výši 1 mil. Kč spolkům jako Spolek Jazz Open Ostrava, Spolek vojenské historie Renata Brno, Balbínův poetický spolek Praha, atd.

Národní sportovní agentura poskytla spolkům prostředky ve výši **132 mil. Kč** (+132 mil. Kč). Vznikla 1. srpna 2019 a postupně na ni dle přechodných ustanovení zákona č. 178/2019 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, přecházejí kompetence kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Poskytování podpory sportu mělo být zahájeno k 1. 1. 2021, v roce 2020 se měly vyhlašovat pouze výzvy, z tohoto důvodu byl schválený rozpočet na rok 2020 nulový. V souvislosti s opatřeními přijatými vládou z důvodu zabránění šíření koronaviru byl zákonem č. 249/2020 Sb. rozsah působnosti Národní sportovní agentury změněn tak, aby mohla poskytovat podporu v oblasti sportu již v roce 2020. V průběhu roku převedla kapitola Všeobecná pokladní správa prostředky do kapitoly Národní sportovní agentura na program COVID-SPORT určené spolkům ve výši 171 mil. Kč, přičemž čerpáno bylo 113 mil. Kč. Kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytla agentuře prostředky ve výši 30 mil. Kč na podporu významných sportovních akcí, čerpáno bylo 19 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo zahraničních věcí** uvolnila celkem **100 mil. Kč** (+15 mil. Kč), z toho na humanitární pomoc 38 mil. Kč (+21 mil. Kč), na ostatní zahraniční pomoc 35 mil. Kč, na rozvojovou zahraniční pomoc 23 mil. Kč a na činnost ústředního orgánu v zahraniční službě 5 mil. Kč (-9 mil. Kč). Prostředky získaly např. CARE Česká republika z. s., Český červený kříž, Mezinárodní sdružení Občanské Bělorusko, NESEHNUTÍ Brno, Asociace pro mezinárodní otázky z. s., Transitions, Arnika - Centrum pro podporu občanů, atd.

Kapitola **Ministerstvo vnitra** poskytla **92 mil. Kč** (+2 mil. Kč), z toho uvolnila na požární ochranu, integrovaný záchranný systém, ochranu obyvatel a krizové řízení 34 mil. Kč, na azylový, migrační a integrační fond 20 mil. Kč, na veřejně prospěšný program – sportovní aktivity 17 mil. Kč. Výdaje směřovaly např. Unii tělovýchovných organizací Policie České republiky, sportovnímu svazu policistů a hasičů z. s., Slovo 21 z. s., Organizaci pro pomoc uprchlíkům z. s., Centru pro bezpečný stát z. s., Lince bezpečí z. s., atd.

Ministerstvo životního prostředí poskytlo spolkům **89 mil. Kč** (+11 mil. Kč), z toho např. na programy na zlepšování stavu přírody a krajiny 68 mil. Kč (+13 mil. Kč) a na činnosti v ochraně životního prostředí 22 mil. Kč. V rámci OP Životní prostředí 2014+ bylo poskytnuto 28 mil. Kč (-3 mil. Kč) a v rámci komunitárního programu LIFE+ částka 5 mil. Kč. Dotace získaly např. Český svaz ochránců přírody, ZO ČSOP Vlašim, ČSOP Studénka ZO 70/03, Občanské sdružení Lužánek z. s., Pálečský statek z. s., ČSOP SALAMANDR, Predmostenzis z. s., ZO ČSOP Bílé Karpaty, atd.

Úřad vlády ČR uvolnil spolkům celkem **76 mil. Kč** (+19 mil. Kč), z toho na program protidrogové politiky poskytl 43 mil. Kč (+20 mil. Kč).

Další kapitoly, které převedly neinvestiční prostředky spolkům, byly: Ministerstvo obrany (28 mil. Kč), Všeobecná pokladní správa (20 mil. Kč), Ministerstvo dopravy (12 mil. Kč), Akademie věd ČR (11 mil. Kč) a Ministerstvo Spravedlnosti (6 mil. Kč).

Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem

Církvím a náboženským společnostem bylo v roce 2020 ze státního rozpočtu uvolněno celkem **5,7 mld. Kč (+1,4 mld. Kč)**, tj. 109 % rozpočtu po změnách, který byl v průběhu roku navýšen o 948 mil. Kč. Na významném meziročním růstu se nejvíce podílela kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (+477 mil. Kč), zejména transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (+451 mil. Kč) a také kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj (+343 mil. Kč), především výdaji v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (+338 mil. Kč). Nejvíce prostředků poskytla kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v částce 2,2 mld. Kč (+240 mil. Kč).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvolnilo celkem **2,2 mld. Kč (+240 mil. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 111,7 %. Tato kapitola zabezpečuje zejména finanční prostředky školám a školským zařízením, jejichž zřizovateli jsou církve nebo náboženské společnosti podle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů, v platném znění. Financována jsou školská zařízení a školy různého charakteru, od škol mateřských, přes základní, speciální, střední a vyšší odborné až po střediska mládeže. Církevnímu školství bylo poskytnuto více než 2,2 mld. Kč (+241 mil. Kč) a ostatním církevním a náboženským společnostem 1,6 mil. Kč (-1 mil. Kč). V roce 2020 působilo v ČR 140 církevních škol a školských zařízení, kterým bylo na provozní náklady poskytnuto celkem 2,2 mld. Kč (+300 mil. Kč). Součástí provozní dotace byly i finanční prostředky na podpůrná opatření pro žáky církevních škol se speciálními vzdělávacími potřebami ve výši 102 mil. Kč. Další účelové dotace byly poskytnuty na programy v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ ve výši 49 mil. Kč.

V kapitole **Ministerstvo kultury** dosáhly neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem **1,3 mld. Kč (-89 mil. Kč)**. Z celku výdaje na činnost registrovaných církví a náboženských společností činily 1,1 mld. Kč (-72 mil. Kč). Jedná se o příspěvek na podporu činnosti církví a náboženských společností podle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů. Ostatní prostředky byly poskytnuty církvím a náboženským společnostem v rámci jednotlivých dotačních programů zejména v oblasti záchrany a obnovy kulturních památek, kulturních služeb a podpory živého umění. Mezi příjemce dotací patřily např. Církev římskokatolická, Církev československá husitská, Českobratrská církev evangelická, atd.

Neinvestiční dotace církvím a náboženským společnostem v rámci kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly vykázány v celkové výši **925 mil. Kč (+477 mil. Kč)**. Z této částky připadlo 490 mil. Kč (+362 mil. Kč) na služby sociální péče, na služby sociální prevence 86 mil. Kč (+66 mil. Kč), na odborné sociální poradenství 22 mil. Kč (+13 mil. Kč) a na sociální rehabilitaci 9 mil. Kč. Na společné programy ČR a EU bylo použito 148 mil. Kč (+4 mil. Kč). Na příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením bylo uvolněno 75 mil. Kč, na aktivní politiku zaměstnanosti celkem připadlo 45 mil. Kč (+15 mil. Kč). Na státní příspěvek na výkon pěstounské péče bylo vyhrazeno 37 mil. Kč. Mezi příjemce patřily např. Česká katolická charita, Diecézní charita Brno, Slezská diakonie, Oblastní charita Červený Kostelec, atd.

Ministerstvo pro místní rozvoj uvolnilo prostředky ve výši **542 mil. Kč (+343 mil. Kč)**, z toho 537 mil. Kč (+338 mil. Kč) v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ a 5 mil. Kč. Prostředky směřovaly na různé akce v oblasti územního rozvoje, např. Stará Boleslav – kolébka české státnosti - Mariánský komplex (52 mil. Kč), Obnova bývalého Dominikánského kláštera a kostela (46 mil. Kč), Revitalizace konkatedrály Nanebevzetí Panny Marie v Opavě (40 mil. Kč), Revitalizace kostela sv. Mořice v Olomouci (38 mil. Kč), Stará Boleslav - kolébka české státnosti - kostel sv. Václava (31 mil. Kč), Jezuitský kostel v Klatovech (29 mil. Kč), Revitalizace kostela Nejsvětější Trojice ve Fulneku (25 mil. Kč), Obnova kostela Nanebevzetí Panny Marie s kaplí sv. Jana (25 mil. Kč), Revitalizace Katedrály sv. Bartoloměje v Plzni (23 mil. Kč), Revitalizace kostela sv. Jakuba Většího v Poličce s rodnou světničkou Bohuslava Martinů (21 mil. Kč), atd.

Ministerstvo zemědělství uvolnilo církvím a náboženským společnostem **427 mil. Kč (+284 mil. Kč)**. Meziroční růst souvisel s prostředky ve výši 354 mil. Kč (+344 mil. Kč), které směřovaly na celospolečenskou funkci lesů - z toho 161 mil. Kč činila výplata finančních příspěvků na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity. Dále kapitola poskytla 50 mil. Kč na pěstební činnost, 18 mil. Kč na podporu ostatních produkčních činností, 5 mil. Kč na ostatní zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj. Prostředky obdržely např. Biskupství

ostravsko-opavské, Arcibiskupství pražské, Metropolitní kapitula u svatého Václava v Olomouci, Kanonie premonstrátů v Nové Říši, atd.

Ministerstvo zahraničních věcí poskytlo církvím a náboženským společnostem **136 mil. Kč** (+60 mil. Kč), z toho na rozvojovou zahraniční pomoc 95 mil. Kč (+41 mil. Kč), na humanitární pomoc 39 mil. Kč (+17 mil. Kč). Mezi příjemce patřily např. Charita ČR a Diakonie ČCE.

Ministerstvo zdravotnictví uvolnilo prostředky ve výši **89 mil. Kč** (+75 mil. Kč). Meziroční růst byl způsoben zejména výdaji souvisejícími s epidemií COVID-19 ve výši 68 mil. Kč (ohodnocení zaměstnanců lůžkové péče). Z celku bylo uvolněno 32 mil. Kč (+21 mil. Kč) na ostatní speciální zdravotnickou péči, 26 mil. Kč (+26 mil. Kč) na ostatní nemocnice, 19 mil. Kč (+19 mil. Kč) na léčebny dlouhodobě nemocných.

Další prostředky poskytly kapitoly: Ministerstvo vnitra (19 mil. Kč), Úřad vlády ČR (16 mil. Kč), Ministerstvo životního prostředí (4 mil. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (534 tis. Kč) a Ministerstvo dopravy (117 tis. Kč).

Příspěvky politickým stranám a politickým hnutím

Ve schváleném **rozpočtu** na rok 2020 bylo v kapitole Všeobecná pokladní správa vyhrazeno na příspěvky politickým stranám a politickým hnutím částka **590 mil. Kč** (-119 mil. Kč).

Tabulka č. 78: Příspěvky vyplacené politickým stranám a politickým hnutím podle zákona č. 424/1991 Sb. v roce 2020 (tis. Kč)

Název politické strany nebo politického hnutí	stálý příspěvek	počet poslanců		počet senátorů		příspěvek na mandát			počet zast. hl.m.Prahy	zast. hl.m.Prahy	příspěvek na činnost celkem	příspěvek na podporu činnosti politického institutu	příspěvky celkem	
		před	po	před	po	počet zast. před volbami	počet zast. po volbách	zastupitelé krajů						
ANO 2011	10 000	78	70 200	6	5	5 250	176	178	44 125	12	3 000	132 575	145 833	
Česká pirátská strana	10 000	22	19 800	1	2	1 125	5	99	7 125	13	3 250	41 300	41 300	
ČSSD	10 000	15	13 500	13	3	10 200	125	37	27 583	0	0	61 283	67 412	
HLAS	0	0	0	0	0	0	0	1	63	0	0	63	63	
Hnutí SOL	0	0	0	0	0	0	0	1	63	0	0	63	63	
Hnutí pro Prahu 11	0	0	0	1	1	900	0	0	0	0	0	900	900	
Hradecký demokratický klub	0	0	0	0	1	225	1	3	375	0	0	600	600	
JiHOČEŠI 2012	0	0	0	0	0	0	4	4	1 000	0	0	1 000	1 000	
JsmePRO!	0	0	0	0	0	0	0	1	63	0	0	63	63	
Karlovarská občanská alternativa	0	0	0	0	0	0	2	0	417	0	0	417	417	
Karlovaráci	0	0	0	0	0	0	0	3	188	0	0	188	188	
KDU-ČSL	10 000	10	9 000	13	11	11 400	61	53	14 917	0	0	45 317	49 848	
KSČM	10 000	15	13 500	0	0	0	86	13	18 458	0	0	41 958	46 154	
"Marek Hilšer do Senátu"	0	0	0	1	1	900	0	0	0	0	0	900	900	
MÍSTNÍ HNUTÍ NEZÁVISLÝCH ZA HARMONICKÝ ROZVOJ OBCÍ A MĚST	0	0	0	0	0	0	3	4	813	0	0	813	813	
Nestranní	0	0	0	1	1	900	1	1	250	0	0	1 150	1 150	
Občané patrioti	0	0	0	1	1	900	2	0	417	0	0	1 317	1 317	
Občané pro Budějovice	0	0	0	0	0	0	1	0	208	0	0	208	208	
OBČANÉ SPOLU - NEZÁVISLÍ	0	0	0	1	1	900	0	0	0	0	0	900	900	
ODS *)	10 000	25	22 500	15	18	13 875	76	99	20 438	14	3 500	70 313	77 344	
Ostravak	0	0	0	1	1	900	0	0	0	0	0	900	900	
politické hnutí Změna	0	0	0	0	0	0	2	0	417	0	0	417	417	
ProOlomouc	0	0	0	0	0	0	1	2	313	0	0	313	313	
ProMOST	0	0	0	0	0	0	0	2	125	0	0	125	125	
PRO PLZEŇ	0	0	0	0	0	0	0	2	125	0	0	125	125	
SENÁTOR 21	0	0	0	2	3	2 025	0	0	0	0	0	2 025	2 025	
Severočeši.cz	0	0	0	1	1	900	0	0	0	0	0	900	900	
Sdružení nezávislých kandidátů 1 - Starostové našeho kraje	0	0	0	0	0	0	0	3	188	0	0	188	188	
Spojení demokraté - Sdružení nezávislých	0	0	0	1	1	900	0	0	0	0	0	900	900	
Společně pro kraj	0	0	0	0	0	0	0	3	188	0	0	188	188	
SNK Evropská demokraté	0	0	0	0	0	0	6	5	1 458	0	0	1 458	1 458	
STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	10 000	6	5 400	10	17	10 575	38	69	11 438	4	1 000	38 413	38 413	
Starostové pro Liberecký kraj	0	0	0	2	2	1 800	18	22	4 750	0	0	6 550	6 550	
Starostové pro občany	0	0	0	0	0	0	0	2	125	0	0	125	125	
Starostové a osobnosti pro Moravu	0	0	0	0	0	0	1	0	208	0	0	208	208	
Strana Práv Občanů ZEMANOVCÍ	0	0	0	0	0	0	15	0	3 125	0	0	3 125	3 125	
Strana soukromníků České republiky	0	0	0	1	0	750	3	2	708	0	0	1 458	1 458	
Strana zelených	0	0	0	3	1	2 400	5	6	1 313	0	0	3 713	3 713	
Svoboda a přímá demokracie (SPD)	10 000	22	19 800	0	0	0	19	35	5 750	0	0	35 550	35 550	
Svobodní	0	0	0	0	1	225	2	0	417	0	0	642	642	
TOP 09	10 000	7	6 300	3	5	3 150	19	19	4 750	9	2 250	26 450	29 095	
Trikolora hnutí občanů	0	0	0	0	0	0	0	1	63	0	0	63	63	
ÚSTECKÉ FORUM OBČANŮ	0	0	0	0	0	0	0	2	125	0	0	125	125	
VÝCHODOČEŠI	0	0	0	0	0	0	2	3	563	0	0	563	563	
"Žit Brno"	0	0	0	0	0	0	1	0	208	0	0	208	208	
CELKEM	90 000	200	180 000	77	77	70 200	675	675	172 854	52	13 000	526 054	37 790	563 844

*) Ve vyplaceném příspěvku na činnost je zohledněn zánik mandátu senátora Jaroslava Kubery (dne 20. 1. 2020) zvolenému za politickou stranu ODS v roce 2018 ve volebním obvodu č. 32 Teplice a mandát senátora Hynka Hanzy, který byl zvolen za politickou stranu ODS v doplňovacích volbách do Senátu Parlamentu ČR ve volebním obvodu č. 32 Teplice v červnu 2020.

Podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů:

Stálý příspěvek činí ročně 6 000 000 Kč pro stranu a hnutí, které získaly v posledních volbách do Poslanecké sněmovny 3 % hlasů. Za každých dalších i započatých 0,1 % hlasů obdrží strana a hnutí ročně 200 000 Kč. Obdrží-li strana a hnutí více než 5 % hlasů, příspěvek se nezvyšuje.

Příspěvek na mandát poslance nebo senátora činí ročně 900 000 Kč a na mandát člena zastupitelstva kraje a člena zastupitelstva hlavního města Prahy činí ročně 250 000 Kč. V roce konání voleb do Poslanecké sněmovny, Senátu, zastupitelstva kraje nebo zastupitelstva hlavního města Prahy se propočítávají roční státní příspěvky za každé volební období zvlášť. Straně a hnutí náleží měsíčně jedna dvanáctina propočteného ročního státního příspěvku. V měsíci konání voleb obdrží strana a hnutí státní příspěvek propočtený z výsledků voleb toho volebního období, jehož výše bude pro stranu a hnutí výhodnější.

Nárok na příspěvek na podporu činnosti politického institutu vzniká straně a hnutí, jejíž alespoň jeden poslanec byl zvolen za danou stranu a hnutí alespoň ve dvou z posledních tří po sobě jdoucích volebních období Poslanecké sněmovny včetně probíhajícího volebního období a která je zakladatelem nebo členem politického institutu.

Příspěvek na podporu činnosti politického institutu činí ročně částku rovnající se 10 % z celk. výše příspěvku na činnost, který náleží straně nebo hnutí.

Ministerstvo financí prostřednictvím kapitoly VPS vyplatilo v roce 2020 politickým stranám a politickým hnutím ze státního rozpočtu **příspěvky celkem** ve výši **563,8 mil. Kč**. Jednalo se o příspěvek na činnost ve výši 526,1 mil. Kč a příspěvek na podporu činnosti politického institutu ve výši 37,8 mil. Kč, které jsou vypláceny na základě zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 424/1991 Sb.“). Celkově nejvyšší příspěvky ze státního rozpočtu byly uhrazeny politickému hnutí ANO 2011 ve výši 145,8 mil. Kč, ODS ve výši 77,3 mil. Kč, ČSSD ve výši 67,4 mil. Kč, KDU-ČSL ve výši 49,8 mil. Kč, KSČM ve výši 46,2 mil. Kč.

Vyplacený příspěvek na činnost byl tvořen stálým příspěvkem ve výši 90 mil. Kč a příspěvkem na mandát ve výši 436,1 mil. Kč. Z vyplaceného příspěvku na činnost za rok 2020 byla nejvyšší částka uhrazena politickému hnutí ANO 2011 ve výši 132,6 mil. Kč, ODS ve výši 70,3 mil. Kč, ČSSD ve výši 61,3 mil. Kč, KDU-ČSL ve výši 45,3 mil. Kč a KSČM 42 mil. Kč. Příspěvek na činnost za rok 2020 byl ve srovnání s vyplaceným příspěvkem na činnost za rok 2019 vyšší o 5,2 mil. Kč, tj. o 0,99 %.

Rok 2020 byl rokem volebním. Ve dnech 2. a 3. 10. 2020 se konaly volby do zastupitelstev krajů a I. kolo voleb do 1/3 Senátu Parlamentu a ve dnech 9. a 10. 2020 se konalo II. kolo voleb do 1/3 Senátu Parlamentu. Podle § 20 odst. 12 zákona č. 424/1991 Sb. se v roce konání voleb do Poslanecké sněmovny, Senátu, zastupitelstva kraje nebo zastupitelstva hlavního města Prahy propočítávají roční státní příspěvky za každé volební období zvlášť. Straně a hnutí náleží měsíčně jedna dvanáctina propočteného ročního státního příspěvku. V měsíci konání voleb obdrží strana a hnutí státní příspěvek propočtený z výsledků voleb toho volebního období, jehož výše bude pro stranu a hnutí výhodnější.

Příspěvek na podporu činnosti politického institutu byl v roce 2020 vyplacen v celkové výši 37,8 mil. Kč, v tom politickému hnutí ANO 2011 ve výši 13,3 mil. Kč, ODS ve výši 7 mil. Kč, ČSSD ve výši 6,1 mil. Kč, KDU-ČSL ve výši 4,5 mil. Kč, KSČM ve výši 4,2 mil. Kč a TOP 09 ve výši 2,6 mil. Kč. Příspěvek na podporu činnosti politického institutu za rok 2020 byl ve srovnání s rokem 2019 vyšší o 28,5 tis. Kč, tj. o 0,1 %.

Neinvestiční transfery společenstvím vlastníků jednotek

Společenství vlastníků jednotek získala v roce 2020 celkem **522 mil. Kč** (+174 mil. Kč). Z celku kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj poskytla 521 mil. Kč (+173 mil. Kč), když výrazný meziroční nárůst způsobila realizace a financování projektů v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (zejména na snížení energetické náročnosti v sektoru bydlení), na něž byly veškeré tyto finanční prostředky společenstvím vlastníků jednotek poskytnuty. Kapitola Ministerstvo kultury použila více než 1 mil. Kč v oblasti památkové péče.

Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím

Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím, tj. organizacím, které nejsou zařaditelné pod některé z předchozích, např. nadace, tuzemské svazy a spolky apod. Tyto výdaje byly uvolněny v celkové částce **357 mil. Kč (-239 mil. Kč)**, při plnění rozpočtu po změnách na 102,5 %. Výrazný meziroční pokles se projevil zejména v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí (-109 mil. Kč) v rámci OP Zaměstnanost 2014+.

Výdaje kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** na ostatní neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím činily **205 mil. Kč** (-109 mil. Kč), z toho 100 mil. Kč (-189 mil. Kč) připadlo na společné programy ČR a EU (OP Zaměstnanost 2014+), 86 mil. Kč (+83 mil. Kč) na aktivní politiku zaměstnanosti – z toho na výdaje spojené s epidemií COVID-19 (cílené programy k řešení zaměstnanosti) bylo poskytnuto 85 mil. Kč. Z kapitoly **Ministerstvo životního prostředí** bylo uvolněno **100 mil. Kč** (+11 mil. Kč), zejména v rámci OP Životní prostředí 2014+ (96 mil. Kč) na zlepšování stavu přírody a krajiny.

Další kapitoly, které poskytly ostatním neziskovým a podobným organizacím neinvestiční prostředky byly: Ministerstvo vnitra (16 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (12 mil. Kč), Ministerstvo kultury (12 mil. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (6 mil. Kč), Grantová agentura ČR (4 mil. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (2 mil. Kč), Úřad vlády ČR (450 tis. Kč), Ministerstvo zahraničních věcí (400 tis. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (224 tis. Kč), Ministerstvo obrany (113) tis. Kč, Ministerstvo financí (105 tis. Kč) a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (90 tis. Kč).

3.5 Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům

3.5.1 Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně představují zejména transfery státním fondům a fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění. Rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům ústřední úrovně na rok 2020 byl původně schválen ve výši 117,2 mld. Kč. Rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům ústřední úrovně byl druhou novelou zákona o státním rozpočtu navýšen o 22,3 mld. Kč z důvodu zvýšení vyměřovacího základu platby státu veřejného zdravotního pojištění za státní pojištěnce. Třetí novela navýšila rozpočet těchto transferů celkem o 21 mld. Kč, z toho zvýšení o 11,2 mld. Kč představovalo posílení dotace Státnímu fondu dopravní infrastruktury (dále též SFDI) na krytí deficitu a o 10 mld. Kč u kapitoly Všeobecná pokladní správa naplnilo nově vzniklou položku „Prostředky na podporu veřejného sektoru“, jež byla v průběhu září na základě usnesení vlády č. 809/2020 resp. usnesení vlády č. 870/2020 převedeny do rozpočtu kapitoly Ministerstvo zdravotnictví na pokrytí odměn po zaměstnance u poskytovatelů lůžkové péče, včetně souvisejících výdajů, kteří se v době epidemie COVID-19 podíleli na plnění úkolů stanovených krizovými opatřeními a mimořádnými opatřeními Ministerstva zdravotnictví. Po přesunu těchto prostředků byl již rozpočet po změnách u uvedené položky u kapitoly VPS nulový, zatímco kapitola Ministerstvo zdravotnictví o tuto částku navýšila rozpočet transferů podnikatelským subjektům, příspěvkovým organizacím, obcím a krajům a také spolkům a církvím, tj. subjektům, kterým byly prostředky na odměny směřovány. Po promítnutí zmíněných novel zákona o státním rozpočtu dosáhl schválený **rozpočet výše 161,3 mld. Kč (+47,2 mld. Kč)**.

Skutečná výše **čerpání** v roce 2020 činila **180,2 mld. Kč (+38,3 mld. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 112,9 %. Na tomto významném růstu se podílely zejména platby státu za státní pojištěnce z kapitoly VPS (+25,4 mld. Kč), z důvodu zvýšení vyměřovacího základu platby za státní pojištěnce a také zvýšení státních pojištěnců z titulu uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce, způsobené nepříznivými ekonomickými podmínkami v souvislosti s epidemií COVID-19. Na růstu se rovněž podílely výdaje SFDI (+10,1 mld. Kč), což bylo způsobeno vyšším čerpáním finančních prostředků na krytí deficitu SFDI. Do čerpání neinvestičních transferů veřejným rozpočtům ústřední úrovně se rovněž projevily dopady opatření přijatých proti šíření nemoci COVID-19 ve výši 22,8 mld. Kč. Podrobnější informace o výdajích vynaložených v souvislosti s epidemií COVID-19 se nachází v sešitě G.

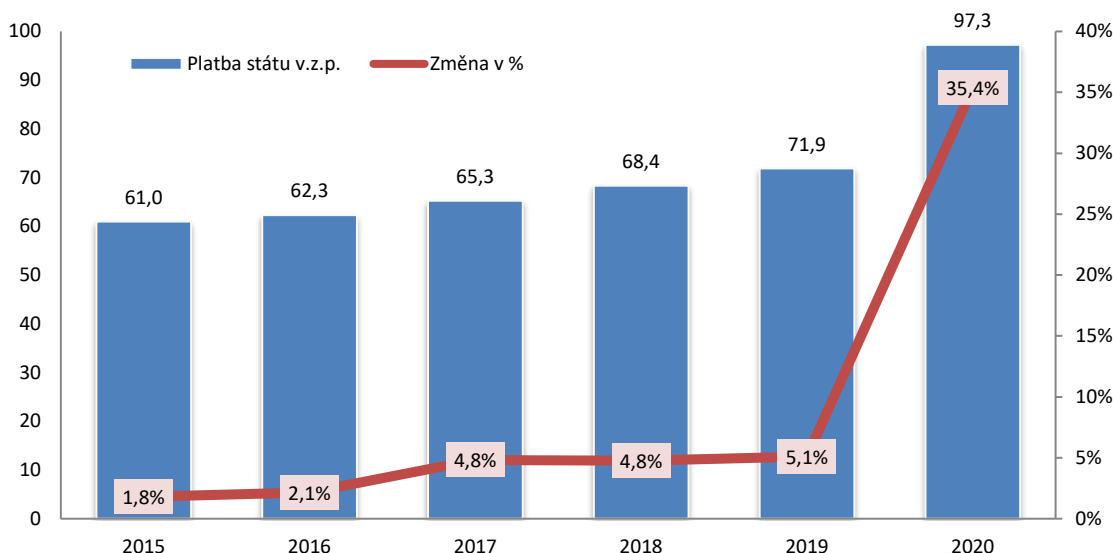
Tabulka č. 79: Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚSTŘEDNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění	Index 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
		schválený	po změnách				
		1	2				
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	141 893	161 329	159 625	180 169	112,9	127,0	38 276
Státním fondům - z toho:	51 293	52 056	61 395	66 353	108,1	129,4	15 060
Státní zemědělský intervenční fond (MZe)	35 738	36 636	38 950	40 909	105,0	114,5	5 171
Státní fond dopravní infrastruktury (MD)	13 967	14 484	21 429	24 096	112,4	172,5	10 129
Státní fond kinematografie (MK)	1 307	807	905	905	100,0	69,3	-402
Státní fond životního prostředí (MŽP)	278	21	0	366	x	131,6	88
Státní fond podpory investic (MMR)	0	105	108	73	68,2	x	73
Státní fond kultury (MK)	2	2	3	3	100,0	129,7	1
Fondům sociálního a veřejného zdrav. pojištění - z toho:	71 863	99 160	98 111	97 273	99,1	135,4	25 411
Platby státu za st. pojištěnce (VPS)	71 849	99 150	98 100	97 262	99,1	135,4	25 413
Prostředky do státních finančních aktiv (VPS)	18 636	0	0	16 439	x	88,2	-2 197
Ostatní transfery jiným veřejným rozpočtům	26	10 034	24	26	106,9	99,2	0

Neinvestiční transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění

Neinvestiční transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění představují především **platbu státu na veřejné zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel**, která je hrazena z kapitoly **Všeobecná pokladní správa**. Následující graf znázorňuje vývoj těchto plateb v období 2015 až 2020. Růst vychází především z navýšování vyměřovacího základu v jednotlivých letech.

Graf č. 28: Neinvestiční transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění v letech 2015-2020 (mld. Kč)

Schválený rozpočet **neinvestičních transferů fondům sociálního a zdravotního pojištění** činil původně 76,9 mld. Kč, po promítnutí dubnové novely zákona o státním rozpočtu, která jej navýšila o 22,3 mld. Kč, dosáhl nově schválený rozpočet částky 99,2 mld. Kč. Navýšení rozpočtu vyplývalo zejména ze změny vyměřovacího základu, který se po „standardním“ zvýšení od 1. 1. 2020 na částku 7 903 Kč (+363 Kč) navýšil od 1. 6. 2020 na 11 607 Kč (+3 704 Kč) za kalendářní měsíc, což představovalo měsíční platbu státu 1 567 Kč (vyšší o 500 Kč z částky 1 067 Kč) za osobu (podrobněji uvedeno v části Zprávy týkající se sociálních výdajů). Z kapitoly **VPS** bylo **uvolněno 97,3 mld. Kč (+25,4 mld. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 99,2 %. Vysoké čerpání výrazně ovlivnila epidemie COVID-19, ovšem skutečnost byla příznivější než se předpokládalo, nedošlo k výraznému nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci práce a tím vznikla úspora prostředků oproti schválenému rozpočtu ve výši 1,9 mld. Kč a oproti rozpočtu po změnách ve výši 837 mil. Kč.

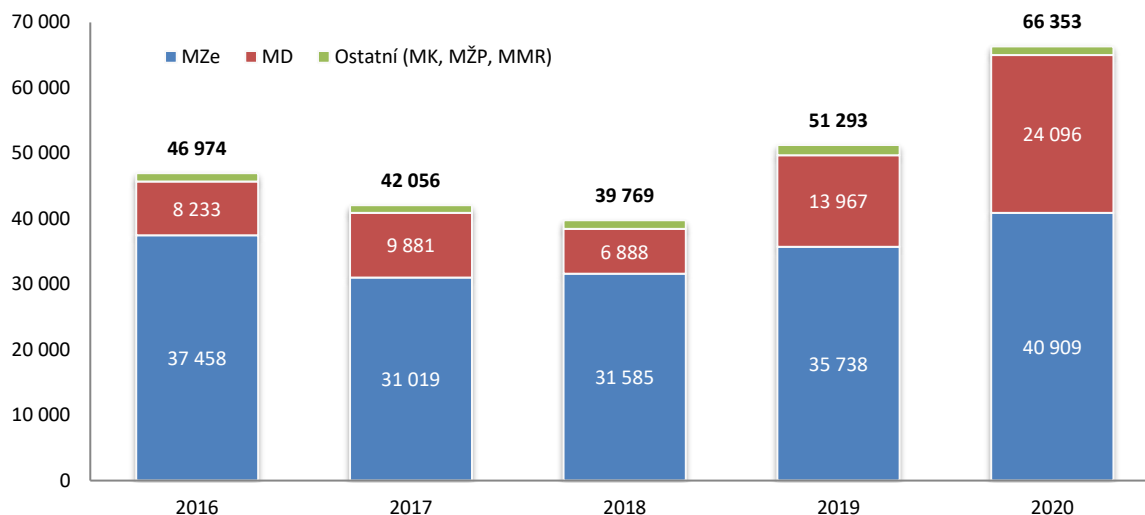
Dále jsou do této skupiny výdajů zahrnuty prostředky poskytované z rozpočtu **Ministerstva obrany** Vojenské zdravotní pojišťovně. Fondům zprostředkování úhrady zdravotní péče a pro úhradu preventivní péče, zřízeným podle vyhlášky č. 41/2000 Sb., bylo převedeno **11 mil. Kč (-3 mil. Kč)**, tj. 100 % rozpočtu po změnách. Uvedené fondy slouží ke zprostředkování úhrady zdravotní a preventivní péče pro vojáky v činné službě nad rámec veřejného zdravotního pojištění.

Neinvestiční transfery státním fondům

Neinvestiční transfery státním fondům byly ve schváleném rozpočtu na rok 2020 původně zahrnuty v částce 40,2 mld. Kč, ovšem třetí novela zákona o státním rozpočtu navýšila výdaje celkem o 11,8 mld. Kč, z toho 11,2 mld. Kč se týkalo SFDI na výstavbu a modernizaci železnic, silnic a dálnic a 600 mil. Kč Státního zemědělského intervenčního fondu (dále jen SZIF) na podpory v rámci Programu rozvoje venkova. Nově schválený **rozpočet** dosáhl částky **52,1 mld. Kč (+11,4 mld. Kč)**, z toho 36,6 mld. Kč, tj. 70 % (+2,9 mld. Kč) připadlo na SZIF, dále 14,5 mld. Kč (+8,4 mld. Kč) na SFDI, 807 mil. Kč na Státní fond kinematografie, 105 mil. Kč (+105 mil. Kč) na Státní fond podpory investic, 21 mil. Kč (-33 mil. Kč) na Státní fond životního prostředí a 2 mil. Kč na Státní fond kultury.

Státním fondům bylo uvolněno celkem **66,4 mld. Kč (+15,1 mld. Kč)** neinvestičních prostředků při plnění rozpočtu po změnách na 108,1 %. Značný meziroční růst souvisí s vyšším čerpáním finančních prostředků SFDI (+10,1 mld. Kč), především na krytí deficitu SFDI. Následující graf znázorňuje vývoj transferů státním fondům v letech 2016 až 2020 a lze na něm pozorovat již zmíněný růst převodu prostředků SFDI a také SZIF.

Graf č. 29: Neinvestiční transfery státním fondům v letech 2016-2020 (mil. Kč)

Ministerstvo zemědělství převedlo **SZIF** celkem **40,9 mld. Kč** (+5,2 mld. Kč) neinvestičních prostředků. Na meziročním růstu se podílely výdaje na dotační programy do zemědělství (+3,6 mld. Kč). Nejvíce prostředků bylo vynaloženo na financování společné zemědělské politiky – celkem 35,4 mld. Kč (+1,3 mld. Kč) neinvestičních prostředků, z toho 23,6 mld. Kč (+887 mil. Kč) na Přímé platby zemědělcům 2014+, 10,9 mld. Kč (+463 mil. Kč) na Program rozvoje venkova 2014+ a 875 mil. Kč (-26 mil. Kč) na Společnou organizaci trhu 2014+. Podrobné údaje o společné zemědělské politice jsou uvedeny v části III.6.2 tohoto sešitu. Prostředky na správní výdaje SZIF činily 1,7 mld. Kč (+135 mil. Kč) a na marketingovou činnost dosáhly 200 mil. Kč (+65 mil. Kč).

Ministerstvo dopravy poskytlo neinvestiční prostředky **SFDI** ve výši **24,1 mld. Kč (+10,1 mld. Kč)**, tj. 112,5 % rozpočtu po změnách. K vysokému nárůstu běžných transferů došlo v roce 2019 a následně v roce 2020, kdy jejich výši ovlivnila zvýšená potřeba pokrytí neinvestičního vyrovnání příjmů a výdajů SFDI. Nárůst požadavku neinvestičních potřeb vychází z potřeb konečných příjemců, tj. Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD ČR), Správy železnic (SŽ) a Ředitelství vodních cest ČR (ŘVČ ČR). V rámci OP Doprava 2014+ bylo převedeno 40 mil. Kč (-11 mil. Kč) a v rámci komunitárního programu Nástroj pro propojení Evropy 2014+ 2 mil. Kč.

Ministerstvo kultury převedlo prostředky **Státnímu fondu kinematografie** ve výši **905 mil. Kč** (-402 mil. Kč). Na dotace na filmové pobídky připadlo 800 mil. Kč (-500 mil. Kč) a na dotace ze státního rozpočtu na provoz 7 mil. Kč. Kromě těchto prostředků byla Státnímu fondu kinematografie poskytnuta dotace ve výši 98 mil. Kč k vyhlášení samostatné výzvy na zmírnění dopadů COVID 19 na sektor kultury, k podpoře provozovatelů kin ve všech skupinách (tzn. regionální, městská, artová, komerční) a na ně navázané související provozy, bez nichž by kina neměla obsah ke zpřístupnění divákům. Další prostředky ve výši **3 mil. Kč** byly převedeny **Státnímu fondu kultury** na základě memoranda o dlouhodobé spolupráci uzavřeného mezi Ministrem kultury a Státním fondem kultury, a to jako kompenzace ztráty příjmů z pronájmu Národního domu na Vinohradech obsazením několika kanceláří pracovníky Ministerstva kultury.

Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** převedla **Státnímu fondu životního prostředí** celkem **366 mil. Kč** (+88 mil. Kč) neinvestičních prostředků, včetně prostředků vyplývajících z nároků z nespotebovaných výdajů v minulých letech. V rámci programu 115 280 „Nová zelená úsporám“ byly převedeny prostředky ve výši 143 mil. Kč na akce zajišťující kvalitní výkonnou strukturu pro administraci tohoto programu a prostředky ve výši 223 mil. Kč byly určeny na akce zajišťující řádné a efektivní řízení a administraci OP Životní prostředí 2014–2020. U obou zmíněných se jednalo především o úhradu nákladů na platy, propagaci, ICT zařízení/ služby, nájmy, vzdělávání, kontroly, autoprovaz a ostatní režijní náklady.

Z rozpočtu kapitoly **Ministerstvo pro místní rozvoj** byly poskytnuty neinvestiční prostředky Státnímu fondu podpory investic ve výši **73 mil. Kč** (+73 mil. Kč). Dne 1. června 2020 došlo ke změně názvu Státního fondu rozvoje bydlení na Státní fond podpory investic (SFPI), a to v souladu se zákonem č. 113/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb.,

o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů a dalších souvisejících předpisů. Zmíněný meziroční růst vyplývá ze skutečnosti, že v roce 2019 kapitola nepřevedla fondu prostředky. Jednalo se zejména o vyplacené úrokové dotace v rámci programu Nový Panel ze smluv roku 2011 a dotace na krytí skutečných výdajů spojených se snížením jistiny úvěrů poskytnutých mladým lidem při narození dítěte dle nařízení vlády č. 616/2004 Sb. Na program Zateplování směřovaly neinvestiční prostředky ve výši 3 mil. Kč. Tato část dotace byla vyčerpána ze 100 %.

Neinvestiční transfery prostředků do státních finančních aktiv

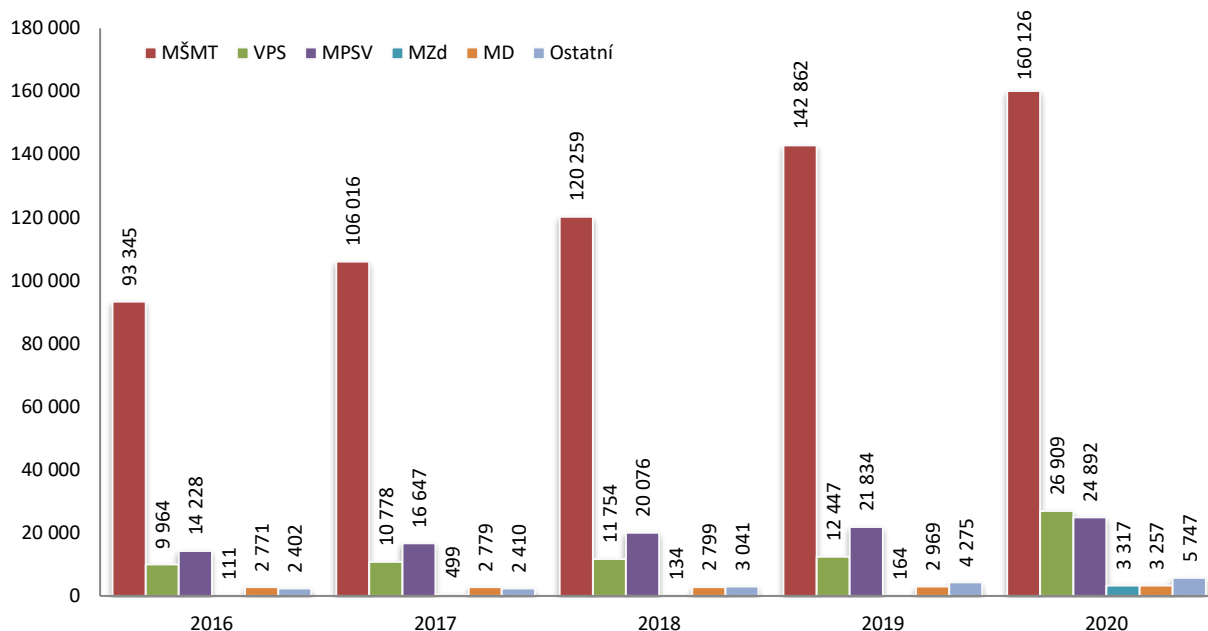
Neinvestiční transfery prostředků do státních finančních aktiv dosáhly v roce 2020 výše **16,4 mld. Kč** (-2,2 mld. Kč). Jednalo se o převod prostředků na zvláštní účet rezervy důchodového pojištění z kapitoly VPS (výdaj) prostřednictvím kapitoly OSFA (příjem) na základě zmocnění ministryně financí podle § 4 odst. 2 zákona č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2020. Částka 16,4 mld. Kč byla vyčíslena jako kladný rozdíl příjmů pojistného na důchodové pojištění včetně příjmů z penále a pokut připadajících na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění za rok 2019 a v souladu s § 36 rozpočtových pravidel došlo k jejímu převodu na zmíněný zvláštní účet.

3.5.2 Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně

Původní schválený rozpočet počítal s neinvestičními transfery veřejným rozpočtům územní úrovně ve výši 199,7 mld. Kč. Do těchto výdajů se promítla třetí novela zákona o státním rozpočtu č. 323/2020 Sb., která je navýšila celkem o 15,4 mld. Kč. U kapitoly Všeobecná pokladní správa došlo k navýšení o 12,8 mld. Kč na příspěvek obcím na zmírnění dopadů poklesů daňových příjmů v souvislosti s epidemií COVID-19, u kapitoly Ministerstvo zdravotnictví o 1,1 mld. Kč na boj proti šíření epidemie, u kapitoly Ministerstvo zemědělství o 1 mld. Kč na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity, u kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy o 404 mil. Kč, z toho 300 mil. Kč na pořízení technického vybavení škol pro on-line výuku a 104 mil. Kč na odměny pro zaměstnance dětských domovů. Po promítnutí novely činil nově **schválený rozpočet 215,1 mld. Kč** (+36,7 mld. Kč, tj. +20,6 %) a proti skutečnosti roku 2019 byl o 30,5 mld. Kč, tj. 16,5 %, vyšší. Z rozpočtu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy byly vyhrazeny prostředky ve výši 160,5 mld. Kč (+36,1 mld. Kč, tj. +21,7 %), z toho 155,6 mld. Kč na tzv. přímé náklady pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi, příp. dobrovolnými svazky obcí. Meziroční růst rozpočtu vyplynul zejména z pokračujícího navyšování průměrných platů zaměstnanců regionálního školství o 10 % od 1. 1. 2020 a dále odrážel růst počtu dětí a žáků. Ve schváleném rozpočtu byly výdaje kapitoly Všeobecná pokladní správa stanoveny celkem v částce 26 mld. Kč (+13,5 mld. Kč). Výrazný nárůst výdajů souvisel s již zmíněným příspěvkem obcím na zmírnění dopadů poklesu daňových příjmů. Na výdaje v rámci souhrnného dotačního vztahu obcí a krajů bylo vyhrazeno 12,5 mld. Kč (+627 mil. Kč), které odrážely meziroční navýšení příspěvku na výkon státní správy o 5 %. Pro kapitolu Ministerstvo práce a sociálních věcí byla v rozpočtu vyhrazena částka 21,4 mld. Kč (+1 mld. Kč), když růst byl způsoben finančním posílením zajištění sociální péče. V průběhu roku byl rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně navýšen o 8,7 mld. Kč.

Převedeno bylo celkem **224,2 mld. Kč** (+39,7 mld. Kč, tj. +21,5 %) při plnění rozpočtu po změnách na 100,2 %. V následujícím grafu lze pozorovat vývoj neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně jednotlivých kapitol v letech 2016 až 2020. Velká část prostředků (71 %) byla v roce 2020 uvolněna z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a směřovala zejména na platy pedagogických a nepedagogických pracovníků ve školství. Do čerpání neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně se rovněž projeví dopady opatření přijatých proti šíření nemoci COVID-19 ve výši 21,1 mld. Kč. Podrobnější informace o výdajích vynaložených v souvislosti s epidemií COVID-19 se nachází v sešitě G.

Graf č. 30: Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně v letech 2016-2020 (mil. Kč)

V následující tabulce jsou zobrazeny neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně v roce 2019 a 2020 dle kapitolního a položkového členění.

Tabulka č. 80: Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚZEMNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění	Index 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
		schválený	po změnách				
		1	2				
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	184 551	215 115	223 799	224 248	100,2	121,5	39 697
z toho:							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	142 862	160 497	159 654	160 126	100,3	112,1	17 264
Všeobecná pokladní správa	12 447	21 386	26 975	26 909	99,8	216,2	14 462
Ministerstvo práce a sociálních věcí	21 834	26 039	24 467	24 892	101,7	114,0	3 058
Ministerstvo zdravotnictví	164	1 231	3 416	3 317	97,1	2 021,2	3 153
Ministerstvo dopravy	2 969	3 136	3 127	3 257	104,1	109,7	288
Ministerstvo pro místní rozvoj	2 267	768	2 862	2 535	88,6	111,8	268
Ministerstvo zemědělství	467	1 213	1 791	1 561	87,1	334,0	1 094
Ministerstvo kultury	551	457	634	740	116,7	134,4	189
Ministerstvo životního prostředí	761	38	545	677	124,2	88,9	-84
Ministerstvo vnitra	195	209	184	188	102,0	96,1	-8
z celku:							
Obcím	30 588	40 723	47 078	46 829	99,5	153,1	16 241
Obcím v rámci souhrnného dotačního vztahu	10 514	10 970	10 970	10 970	100,0	104,3	455
Krajům	141 835	161 863	163 852	164 564	100,4	116,0	22 729
Krajům v rámci souhrnného dotačního vztahu	1 317	1 488	1 488	1 488	100	113,0	171
Regionálním radám regionů soudržnosti	102	0	205	183	89	179,2	81
Dobrovolným svazkům obcí	194	71	206	213	104	110,1	20

Z rozpočtu kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)** bylo do rozpočtů územní úrovně převedeno **160,1 mld. Kč (+17,3 mld. Kč)**. Naprostá většina těchto prostředků (92,9 %) byla určena na tzv. přímé výdaje na vzdělávání pro školy a školská zařízení v kompetenci krajů a obcí, které se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Další 5,1 % těchto dotací bylo v souladu se zákonem č. 306/1999 Sb., určeno pro soukromé školy a školská zařízení. **Na přímé náklady na vzdělávání** pro školy a školská zařízení v kompetenci krajů a obcí směřovalo z MŠMT celkem **148,8 mld. Kč (+21,3 mld. Kč)**. Tento meziroční nárůst o 16,7 % byl ovlivněn zejména navýšením platů pracovníků v regionálním školství o 10 %, dále zvýšením finančních prostředků na technické vybavení základních škol a nižšího stupně víceletých gymnázií na zajištění distanční výuky z důvodu pandemie či na zvýšený počet dětí, žáků a studentů ve školním roce 2019/2020. Od roku 2020 se na základě novely školského zákona změnil dosavadní normativní systém financování na dítě/žáka na tzv. normativně nákladový systém financování. Zásadní změnou je financování

pedagogické práce, a to na základě skutečného počtu hodin přímé pedagogické činnosti v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávací programy a školní družinou. Přímé výdaje byly rovněž poskytnuty i právníkům školským osobám zřizovaným kraji, obcemi a DSO ve výši 18,4 mil. Kč. V roce 2020 byly krajskými úřady poskytnuty **dotace 955 soukromým školám a školským zařízením v částce 8,2 mld. Kč (+1,4 mld. Kč)**. Do výrazného meziročního navýšení o 20,3 % byla promítnuta zásadní změna stanovení struktury a výše normativů soukromých ZŠ a MŠ, a to jak v oblasti mzdových prostředků v návaznosti na navýšení platů ve veřejném školství, tak i v oblasti ostatních neinvestičních výdajů. Dotace soukromému školství jsou určeny k financování neinvestičních výdajů souvisejících se vzděláváním a výchovou. Jejich součástí jsou i výdaje na podpůrná opatření pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami, na které bylo v roce 2020 čerpáno celkem 274 mil. Kč. Další dotační prostředky byly určeny zejména na podporu financování vyšší míry dělení tříd od 1. 9. 2020 (216 mil. Kč), na mimořádné odměny zaměstnanců dětských domovů (124 mil. Kč), na podporu vzdělávání cizinců ve školách (50 mil. Kč), atd. Na projekty v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ bylo uvolněno 2,7 mld. Kč. Z důvodu epidemie COVID-19 bylo nutné realizovat on-line výuku. V průběhu roku 2020 byly základním školám prostřednictvím místních samospráv poskytnuty prostředky na pořízení technického vybavení ve výši 1,3 mld. Kč (částečně financované uvolněním prostředků z vládní rozpočtové rezervy ve výši 984 mil. Kč).

Z kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo uvolněno více než **26,9 mld. Kč (+14,5 mld. Kč, tj. 116,2 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 99,8 %. V meziročním růstu se odráží kompenzace obcím v částce 13,4 mld. Kč a také 5 % valorizace příspěvku na výkon státní správy. **V rámci souhrnného dotačního vztahu** bylo poukázáno celkem **12,5 mld. Kč (+627 mil. Kč)**, z toho příspěvek na výkon státní správy pro kraje činil 1,5 mld. Kč (+171 mil. Kč), pro hl. m. Praha 1,1 mld. Kč (+65 mil. Kč) a pro obce 9,8 mld. Kč (+391 mil. Kč). **Mimo rámec souhrnného dotačního vztahu** uvolnila kapitola **VPS** prostředky (tzv. účelové) ve výši **14,4 mld. Kč (+13,8 mld. Kč)**, z toho obcím 14,2 mld. Kč (+13,7 mld. Kč) a krajům 263 mil. Kč (+154 mil. Kč). Na významném meziročním růstu se nejvíce podílela kompenzace obcím v celkové výši 13,4 mld. Kč. Jednalo se o jednorázový příspěvek v částce 1 250 Kč na obyvatele poskytnutý na základě zákona č. 331/2020 Sb., o kompenzačním bonusu, který kompenzuje obcím propad daňových příjmů související s vyplácením státní pomoci pro živnostníky a společníky malých s.r.o. Dále na volby bylo uvolněno celkem 535 mil. Kč, v tom 538 mil. Kč na nové volby do obcí, do 1/3 Senátu Parlamentu ČR a do zastupitelstev krajů – po provedené vratce bylo skutečně čerpáno 530 mil. Kč a 5 mil. Kč na doplňovací volby do Senátu Parlamentu ČR ve volebním obvodu č. 32 Teplice. Základním školám kapitola VPS uvolnila 157 mil. Kč a mateřským školám 52 mil. Kč. V návaznosti na vyhlášení nouzového stavu z důvodu epidemie COVID-19 bylo z rezervy určené na řešení krizových situací (zákon č. 240/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů) převedeno 140 mil. Kč (10 mil. Kč/kraj). Na náhradu škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy v souladu se zákonem č. 115/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů bylo převedeno 109 mil. Kč. **Dobrovolným svazkům obcí** bylo z kapitoly VPS mimo souhrnný dotační vztah vyplaceno 27 mil. Kč (+2 mil. Kč). Jednalo se o částečnou úhradu výdajů na provoz pro základní školy a mateřské školy zřizované dobrovolnými svazky obcí.

Neinvestiční transfery obcím a krajům převedené z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** dosáhly **24,9 mld. Kč (+3,1 mld. Kč)** a představovaly plnění rozpočtu po změnách na 101,7 %. Výrazný meziroční růst odráží prioritu vlády orientovanou na oblast sociální péče. Nejvíce prostředků bylo poskytnuto na služby sociální péče v objemu 19,8 mld. Kč (+3,7 mld. Kč). Na činnosti vykonávané obcemi v oblasti sociálně právní ochrany dětí bylo vynaloženo 1,7 mld. Kč (+122 mil. Kč), na aktivní politiku zaměstnanosti 650 mil. Kč (-117 mil. Kč) – z toho na společné programy ČR a EU 283 mil. Kč, na příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc bylo uvolněno 127 mil. Kč (-18 mil. Kč) a na státní příspěvek na výkon péstounské péče bylo poskytnuto 136 mil. Kč. Na společné programy ČR a EU byly poskytnuty dotace ve výši 1,9 mld. Kč (-712 mil. Kč). **Dobrovolným svazkům** kapitola poskytla prostředky ve výši **108 mil. Kč (+20 mil. Kč)**, které směřovaly především na společné programy ČR a EU v částce 86 mil. Kč (+13 mil. Kč) v rámci OP Zaměstnanost 2014+.

Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** uvolnila obcím a krajům celkem **3,3 mld. Kč (+3,2 mld. Kč)**, při plnění rozpočtu po změnách na 97,1 %. Významný meziroční rozdíl způsobily především výdaje na opatření související s řešením epidemie COVID-19 ve výši 3,1 mld. Kč. Jednalo se zejména o prostředky na

mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců lůžkové péče včetně souvisejících výdajů ve výši 2,0 mld. Kč a odměny pro zdravotnické záchranné služby a mobilní odběrové týmy v částce 1,1 mil. Kč.

Ministerstvo dopravy převedlo obcím a krajům celkem **3,3 mld. Kč** (+288 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 104,1 %, z toho obcím 300 mil. Kč (+77 mil. Kč) a krajům 3 mld. Kč (+211 mil. Kč). Na financování dopravní obslužnosti veřejnou železniční osobní dopravou (UV č.1132/2009 a UV č.191/2016) krajů a hl. m. Prahy vynaložila kapitola Ministerstvo dopravy částku 3,1 mld. Kč (+242 mil. Kč). Kapitola poskytla Jihomoravskému kraji dotaci na úhradu zvýšených nákladů dopravců zajišťujících závazek veřejné služby v linkové dopravě ve výši 70 mil. Kč. V souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 uvolnila kapitola účelovou dotaci krajům a hl. m. Praze na zajištění ochranných chemických prostředků a ochranných pomůcek a služby spojené s desinfekcí prostor pro cestující ve vozidlech veřejné dopravy ve výši 80 mil. Kč, ovšem některé kraje vrátily nevyčerpané finanční prostředky a tak konečné čerpání dosáhlo 76 mil. Kč.

Z kapitoly **Ministerstvo pro místní rozvoj** bylo uvolněno do rozpočtů územní úrovně celkem **2,5 mld. Kč** (+268 mil. Kč). Z celku získaly **obce 2,1 mld. Kč** (+453 mil. Kč), zmíněný nárůst souvisel s posílením výdajů kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj na národní programy ve výši 591 mil. Kč (+283 mil. Kč). Na společné programy ČR a EU bylo obcím poskytnuto 1,5 mld. Kč (+151 mil. Kč), z toho 858 mil. Kč (+103 mil. Kč) v rámci Integrovaného regionálního programu 2014+, 569 mil. Kč (+48 mil. Kč) v rámci OP Praha – pól růstu ČR 2014+ a 41 mil. Kč v rámci OP Technická pomoc 2014+. **Krajům** bylo uvolněno **253 mil. Kč** (-265 mil. Kč). Na společné programy ČR a EU bylo krajům poskytnuto 243 mil. Kč (-212 mil. Kč), z toho 208 mil. Kč v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ a 29 mil. Kč v rámci OP Technická pomoc 2014+. **Regionální rady regionů soudružnosti** obdržely prostředky ve výši **183 mil. Kč** (+81 mil. Kč) - meziroční růst byl způsoben vyššími výdaji kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj na krytí závazků Regionálních rad regionů soudružnosti, které nedisponují dostatečnými zdroji na jejich krytí. Na společné programy ČR a EU bylo regionálním radám poskytnuto 162 mil. Kč (+59 mil. Kč) v rámci OP Technická pomoc 2014+. **Dobrovolným svazkům obcí** převedla kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj částku 4 mil. Kč, prostředky směřovaly především na územní rozvoj.

Ministerstvo zemědělství uvolnilo veřejným rozpočtům územní úrovně celkem **1,6 mld. Kč (+1,1 mld. Kč)**. Jednou z příčin růstu byla výplata finančního příspěvku na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity. Z celku 1,5 mld. Kč (+1,1 mld. Kč) směřovalo obcím a 18 mil. Kč (+3 mil. Kč) krajům. Na lesní hospodářství bylo uvolněno 1,5 mld. Kč (+1,1 mld. Kč), na vodní hospodářství 42 mil. Kč (-7 mil. Kč) a na ostatní výdaje na státní politiku resortu, inspekční a výzkumnou činnost 21 mil. Kč (-8 mil. Kč). V roce 2020 byly municipalitám uvolněny prostředky ve výši 472 mil. Kč (+263 mil. Kč) na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity.

Kapitola Ministerstvo kultury poskytla **740 mil. Kč** (+189 mil. Kč), z toho 681 mil. Kč (+177 mil. Kč) obcím a 59 mil. Kč (+46 mil. Kč) krajům. Zmíněný nárůst souvisel s výdaji spojenými s epidemií COVID-19 ve výši 164 mil. Kč na opatření k minimalizaci dopadů na sektor kultury. Z celku se jednalo zejména o prostředky na financování tzv. památkových programů a programů v oblasti živého umění např. Programu státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů (383 mil. Kč, +200 mil. Kč), Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón (163 mil. Kč), Programu záchrany architektonického dědictví (48 mil. Kč), atd.

Kapitola **Ministerstvo životního prostředí převedla prostředky** ve výši **677 mil. Kč** (-84 mil. Kč). **Obce** získaly **470 mil. Kč** (-146 mil. Kč), z toho 234 mil. Kč na ochranu přírody a krajiny, 208 mil. Kč směřovalo na nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží. Obcím byly poskytnuty dotace např. v rámci Programu péče o krajinu (26 mil. Kč), na zoologické zahrady (14 mil. Kč), atd. Z celku částka 422 mil. Kč (-160 mil. Kč) připadla na projekty financované v rámci OP Životní prostředí 2014+. Nejvyšší částka byla vyplacena obci Mořina na akci Sanace staré ekologické zátěže bývalé kořenové čističky odpadních vod (50 mil. Kč). **Kraje** obdržely **162 mil. Kč** (+60 mil. Kč), z toho 119 mil. Kč (+95 mil. Kč) na ochranu přírody a krajiny a 43 mil. Kč (-34 mil. Kč) na ochranu ovzduší a klimatu. Na společné programy ČR a EU směřovalo krajům 161 mil. Kč (+59 mil. Kč) v rámci OP Životní prostředí 2014+. **Dobrovolné svazky obcí** přijaly **45 mil. Kč** v rámci OP Životní prostředí 2014+.

Ministerstvo vnitra převedlo územním samosprávným celkům **188 mil. Kč** (-8 mil. Kč). **Obce** obdržely prostředky ve výši **163 mil. Kč**, z toho 100 mil. Kč na podporu činnosti jednotek sboru dobrovolných hasičů

obcí dle § 27 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, 35 mil. Kč na podporu prevence kriminality a 21 mil. Kč na podporu integrace cizinců. **Kraje získaly 24 mil. Kč** (-7 mil. Kč), z toho 14 mil. Kč na podporu integrace cizinců a 9 mil. Kč na podporu ochrany veřejných prostranství a objektů veřejné správy, škol a školských zařízení jako měkkých cílů.

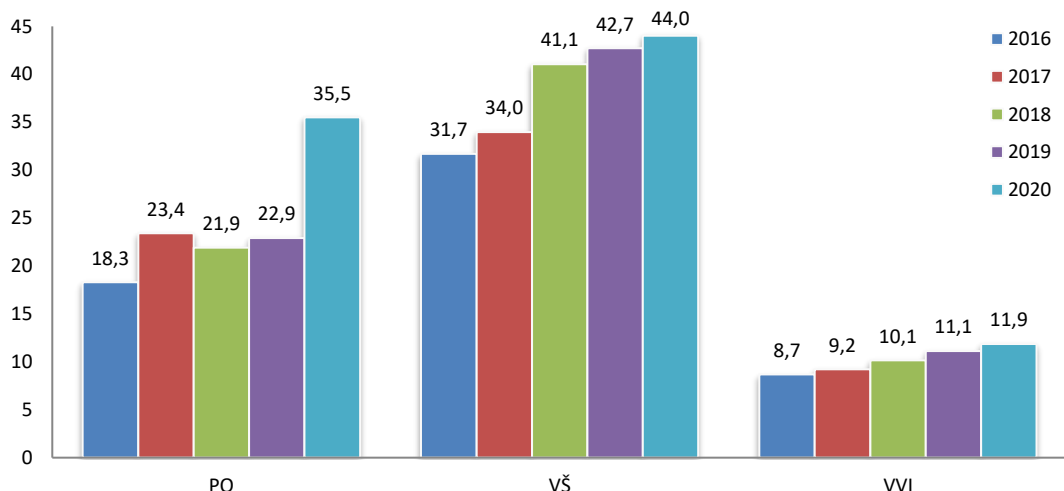
Další kapitoly, které převedly prostředky veřejným rozpočtům územní úrovně, byly Ministerstvo průmyslu a obchodu (22 mil. Kč), Úřad vlády České republiky (18 mil. Kč), Ministerstvo obrany (5 mil. Kč) a Technologická agentura České republiky (2 mil. Kč).

Podrobné hodnocení neinvestičních transferů územním samosprávným celkům je uvedeno v sešitu F, v části II.

3.5.3 Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím

Původní schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím počítal s výdaji ve výši 78,3 mld. Kč (+4,8 mld. Kč, tj. 6,6 %). V souvislosti s epidemií COVID-19, která zapříčinila výpadek výnosů státním příspěvkovým organizacím způsobený uzavřením provozoven, zejména památkových objektů, byl rozpočet navýšen březnovou novelou zákona o státním rozpočtu č. 129/2020 Sb., u kapitoly Ministerstvo kultury o 300 mil. Kč. Druhé navýšení rozpočtu u tohoto typu výdajů červencovou novelou zákona o státním rozpočtu č. 323/2020 Sb., se promítlo v kapitolách Ministerstvo zdravotnictví (+625 mil. Kč v souvislosti s epidemií COVID-19), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (+95 mil. Kč - příspěvek přímo řízeným organizacím) a Ministerstvo zemědělství (+40 mil. Kč - podpora lesního hospodářství). Nově schválený rozpočet počítal s výdaji ve výši 79,4 mld. Kč (+5,9 mld. Kč, tj. +8 %) a proti skutečnosti roku 2019 byl vyšší o 3,5 % (o 2,7 mld. Kč). Provedenými rozpočtovými opatřeními byl rozpočet navýšen o 13,5 mld. Kč, zejména u kapitoly Ministerstvo zdravotnictví, kde došlo k navýšení rozpočtu o 11,1 mld. Kč o výdaje na opatření související s řešením pandemie onemocnění COVID-19. **Poskytnuto bylo 91,4 mld. Kč (+14,6 mld. Kč, tj. +19 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 98,4 %. Do čerpání neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím se rovněž projeví dopady opatření přijatých proti šíření nemoci COVID-19 ve výši 12,6 mld. Kč. Podrobnější informace o výdajích vynaložených v souvislosti s epidemií COVID-19 jsou uvedeny v sešitě G. Následující graf znázorňuje neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím, vysokým školám a veřejným výzkumným institucím v letech 2016 až 2020. U příspěvkových organizací se do vývoje výrazně promítlo oddlužení státních nemocnic (6,6 mld. Kč) a mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců lůžkové péče (4,4 mld. Kč), u vysokých škol a veřejných výzkumných institucí lze pozorovat stále rostoucí trend výdajů.

Graf č. 31: Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím v letech 2016-2020 (mld. Kč)

Pozn.: PO = příspěvky a dotace zřízením i cizím příspěvkovým organizacím. VŠ = transfery vysokým školám a školským právními osobám zřízeným státem, kraji, obcemi, VVI = transfery veřejným výzkumným institucím

Následující tabulka znázorňuje schválený státní rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím na rok 2020, jeho změny a čerpání a srovnání s rokem 2019.

Tabulka č. 81: Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY PŘÍSPĚVKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění	Index 2020/2019	Rozdíl 2020-2019
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5 = 4:3	6 = 4:1	7 = 4-1
Neinvestiční transfery příspěvkovým a pod. organizacím	76 763	79 359	92 897	91 375	98,4	119,0	14 612
příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím - z toho:	22 154	21 871	35 986	34 676	96,4	156,5	12 522
Ministerstvo zdravotnictví	2 302	1 902	12 991	13 428	103,4	583,3	11 126
Ministerstvo kultury	5 872	6 399	7 601	6 760	88,9	115,1	888
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	4 806	6 007	4 849	4 608	95,0	95,9	-198
Ministerstvo obrany	2 671	2 332	3 106	3 102	99,9	116,1	431
Ministerstvo životního prostředí	1 582	1 299	1 712	1 787	104,4	113,0	205
Ministerstvo vnitra	937	810	979	979	100,0	104,5	42
Ministerstvo průmyslu a obchodu	908	666	1 435	927	64,6	102,1	19
Ministerstvo pro místní rozvoj	917	763	966	907	93,9	98,9	-10
Ministerstvo zemědělství	752	478	817	803	98,2	106,8	51
Kancelář prezidenta republiky	235	233	458	466	101,8	197,9	230
Ministerstvo práce a sociálních věcí	408	403	430	438	101,7	107,4	30
Ministerstvo zahraničních věcí	229	273	327	327	100,0	143,1	98
transfery vysokým školám - z toho:	42 704	47 252	44 916	44 002	98,0	103,0	1 298
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	37 483	42 105	39 516	38 803	98,2	103,5	1 320
Grantová agentura České republiky	2 159	2 100	2 155	2 207	102,5	102,3	49
Technologická agentura České republiky	1 765	1 465	1 687	1 675	99,3	94,9	-90
Ministerstvo zdravotnictví	503	1 090	647	481	74,4	95,7	-22
Ministerstvo kultury	250	215	267	264	98,8	105,7	14
Ministerstvo zemědělství	222	235	268	242	90,0	108,7	19
Ministerstvo vnitra	242	3	218	207	94,7	85,5	-35
transfery školským práv. osobám zřízeným státem, kraji, obcemi	5	1	17	9	52,1	165,5	4
transfery veřejným výzkumným institucím - z toho:	11 128	9 881	11 267	11 861	105,3	106,6	733
Akademie věd České republiky	4 708	5 347	5 193	5 190	99,9	110,2	482
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2 484	1 063	2 161	2 452	113,4	98,7	-32
Grantová agentura České republiky	1 849	1 915	1 895	1 956	103,2	105,8	107
Technologická agentura České republiky	531	450	481	670	139,4	126,2	139
Ministerstvo zemědělství	637	612	652	653	100,2	102,5	16
Ministerstvo vnitra	183	0	198	198	100,1	108,2	15
Ministerstvo kultury	140	125	94	149	158,6	106,1	9
Ministerstvo práce a sociálních věcí	120	133	143	134	94,1	111,5	14
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	120	130	131	128	97,3	107,0	8
Ministerstvo zdravotnictví	122	0	95	112	118,2	91,5	-10
Ministerstvo životního prostředí	114	0	105	110	104,2	96,0	-5
transfery cizím příspěvkovým organizacím - z toho:	771	354	710	827	116,4	107,2	56
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	329	146	295	351	118,8	106,6	22
Ministerstvo práce a sociálních věcí	213	39	180	198	110,4	93,1	-15
Grantová agentura České republiky	111	80	122	121	99,3	108,9	10

Neinvestiční příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím

Příspěvkovým organizacím zřízeným v rámci příslušných kapitol státního rozpočtu byly převedeny neinvestiční prostředky v celkové výši **34,7 mld. Kč (+12,5 mld. Kč, 56,5 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 96,4 %. Tyto prostředky jsou ústředními orgány státní správy rozpočtovány podle § 54 odst. 1 písm. a) rozpočtových pravidel, jako příspěvky na činnost a podle § 54 odst. 1 písm. e) a písm. f) jako úhrada provozních nákladů v rámci společných programů EU a ČR a projektů finančních mechanismů a podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, jako dotace. Z celku na **příspěvky** připadlo **30,3 mld. Kč (+12,6 mld. Kč)** a na **dotace** **4,4 mld. Kč (-58 mil. Kč)**. Na významném meziročním růstu se nejvíce podílela kapitola Ministerstvo zdravotnictví (+11,1 mld. Kč) výdaji navýšenými v souvislosti s epidemií COVID-19.

Ministerstvo zdravotnictví převedlo zřízeným příspěvkovým organizacím příspěvky a dotace ve výši **13,4 mld. Kč (+11,1 mld. Kč, tj. +483,3 %)**. Růst těchto výdajů byl ovlivněn především převodem 6,6 mld. Kč určených na oddlužení šesti státních nemocnic v rámci pomoci zdravotnímu systému při boji s epidemií COVID-19. **Příspěvky na činnosti** přímo řízených příspěvkových organizací jsou poskytovány pouze na činnosti, které nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění a v roce 2020 činily **11,8 mld. Kč (+10,2 mld. Kč)**. Prostředky ve výši 6,6 mld. Kč byly poskytnuty na oddlužení nemocnic, na mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců lůžkové péče včetně souvisejících výdajů bylo poskytnuto 4,4 mld. Kč a na provozní a osobní náklady Státního zdravotního ústavu a zdravotních ústavů v Ostravě a Ústí nad Labem bylo uvolněno 102 mil. Kč. Mimo výdaje na opatření související s řešením pandemie onemocnění

COVID-19, byly poskytnuty prostředky ve výši 368 mil. Kč na hygienickou službu, 122 mil. Kč na vzdělávání ve zdravotnictví a 110 mil. Kč na odborné léčebné ústavy. Transfery zřízeným příspěvkovým organizacím poskytuje zřizovatel přímo řízeným příspěvkovým organizacím formou dotací. Pro rok 2020 byly tyto **dotace** poskytnuty ve výši **1,6 mld. Kč (+912 mil. Kč)**. Prostředky byly použity na výzkum, vývoj a inovace ve výši 991 mil. Kč, na vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví 120 mil. Kč a na ostatní speciální zdravotnickou péči 463 mil. Kč. Na společné programy ČR a EU směřovalo 459 mil. Kč (-3 mil. Kč), z toho 245 mil. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ a 211 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+.

Ministerstvo kultury převedlo zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **6,8 mld. Kč (+888 mil. Kč)**. Zvýšené čerpání odráží omezení kultury z důvodů nouzového stavu a tím ztrátu tržeb, která byla kompenzována navýšením příspěvku na provoz příspěvkových organizací. Z toho **příspěvky** představovaly **5,8 mld. Kč (+875 mil. Kč)**, ze kterých bylo směřováno na činnost muzeí a galerií 2,1 mld. Kč (+293 mil. Kč), památkových ústavů, hradů a zámků 1,3 mld. Kč (+249 mil. Kč), na divadelní činnost 1,1 mld. Kč (+199 mil. Kč), na knihovnickou činnost 721 mil. Kč (+58 mil. Kč), na hudební činnost 348 mil. Kč (+75 mil. Kč), na ostatní záležitosti kultury 152 mil. Kč (-13 mil. Kč), na filmovou tvorbu, distribuci a kina 98 mil. Kč (+16 mil. Kč), atd. **Dotace** těmto organizacím dosáhly celkem **963 mil. Kč (+12 mil. Kč)**, z toho na činnost památkových ústavů, hradů a zámků 463 mil. Kč (+168 mil. Kč), na výzkum a vývoj 202 mil. Kč (+5 mil. Kč), na činnost muzeí a galerií 103 mil. Kč (-264 mil. Kč), na knihovnickou činnost 93 mil. Kč (+40 mil. Kč), na divadla 87 mil. Kč (+58 mil. Kč), atd. Na společné programy ČR a EU směřovalo 105 mil. Kč (+62 mil. Kč), z toho 92 mil. Kč (+59 mil. Kč) v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo zřízeným organizacím celkem **4,6 mld. Kč (-198 mil. Kč)**. Meziroční pokles byl způsoben především nižší podporou v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (-477 mil. Kč). Příspěvek na provoz byl poskytnut ve výši 4,2 mld. Kč (+234 mil. Kč), dotace ve výši 381 mil. Kč (-441 mil. Kč). V souvislosti s epidemií COVID-19 byly čerpány z kapitoly výdaje na mimořádné odměny zaměstnanců dětských domovů se školou ve výši 34 mil. Kč, na pořízení dezinfekce a ochranných pomůcek téměř 3 mil. Kč. V roce 2020 bylo v regionálním školství MŠMT financováno 69 přímo řízených příspěvkových organizací – 58 ústavů (diagnostických, výchovných ústavů a dětských domovů se školou) a 11 škol se speciálními vzdělávacími programy. Další 7 ostatních přímo řízených organizací tvoří zejména Národní pedagogický institut, Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského nebo Národní technická knihovna.

Ministerstvo obrany uvolnilo **3,1 mld. Kč (+431 mil. Kč)** celkem 9 zřízeným příspěvkovým organizacím, z toho 6 zabezpečovalo činnost na úseku vojenského zdravotnictví, zdravotní rehabilitace, bytového a tepelného hospodářství a péče o nemovitý majetek. Meziroční růst souvisel s plněním úkolů v souvislosti s vládními opatřeními proti šíření koronaviru, na jejichž plnění se rezort významně podílel. Na řešení dopadů pandemie byly použity také peněžní prostředky převedené z rozpočtu jiných kapitol. Z kapitoly Ministerstvo zdravotnictví byly poskytnuty peněžní prostředky ve výši 134 mil. Kč na mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče v souvislosti s epidemií COVID-19 pro příspěvkové organizace (Ústřední vojenská nemocnice – Fakultní vojenská nemocnice Praha, Vojenská nemocnice Brno a Olomouc a Vojenská a rekreační zařízení Praha), z kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj byly poskytnuty 2 mil. Kč v souladu s dotačním titulem COVID-Lázně pro p. o. Vojenská a lázeňská a rekreační zařízení Praha, z kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí byly poskytnuty dotace v částce téměř 1 mil. Kč na registrované sociální služby. Dále byly využity peněžní prostředky ve výši 66 mil. Kč na pokrytí ztráty způsobené nedostatečným krytím zdravotních výkonů od zdravotních pojišťoven u zdravotnických zařízení (úhradová vyhláška), na jednorázové navýšení služebních platů vojáků z povolání na ohodnocení splnění mimořádných úkolů v souvislosti s výskytem COVID-19 na území ČR a na provozování, reprodukci, údržbu a opravy ubytovacích zařízení (ubytoven) a péči o nemovitou infrastrukturu. Z celku byla uvolněna 1 mld. Kč pro Armádní Servisní p. o., 815 mil. Kč pro Ústřední vojenskou nemocnici – Vojenskou fakultní nemocnici Praha, 684 mil. Kč pro Vojenská lázeňská a rekreační zařízení Praha, 252 mil. Kč pro Vojenskou nemocnici Brno, 216 mil. Kč pro Vojenskou nemocnici Olomouc, atd.

Ministerstvo životního prostředí vydalo na příspěvky a dotace 8 přímo řízeným příspěvkovým organizacím celkem **1,8 mld. Kč (+205 mil. Kč)**, z toho příspěvky na činnost ve výši 1,4 mld. Kč (+118 mil. Kč) a dotace ve výši 375 mil. Kč (+87 mil. Kč). Z celku směřovalo do oblasti ochrany přírody a krajiny 759 mil. Kč

(+130 mil. Kč), meteorologie 597 mil. Kč, geologie 132 mil. Kč, ekologie 116 mil. Kč, atd. Prostředky ve výši 132 mil. Kč byly čerpány na institucionální podporu výzkumných organizací podle zhodnocení jimi dosažených výsledků a 175 mil. Kč (+70 mil. Kč) bylo uvolněno v rámci OP Životní prostředí 2014+.

Ministerstvo vnitra převedlo svým 4 zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **979 mil. Kč** (+42 mil. Kč) a to především na opravy služebních dopravních prostředků, poplatky za ubytované příslušníky Policie ČR v ubytovnách Bytové správy MV, výdej stravy, úklid, tisk Věstníků vlády a dalších materiálů, atd. Z celku bylo určeno pro Zařízení služeb pro MV 841 mil. Kč, Bytová správa MV 52 mil. Kč, Institut pro veřejnou správu Praha 44 mil. Kč a Tiskárnu MV 41 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo průmyslu a obchodu** převedla svým zřízeným organizacím celkem téměř **927 mil. Kč** (+19 mil. Kč), z toho jako příspěvek na činnost agentuře na podporu obchodu CzechTrade 310 mil. Kč, agentuře pro podporu podnikání a investic CzechInvest 198 mil. Kč, Českému metrologickému institutu 118 mil. Kč, Správě služeb MPO 43 mil. Kč, České agentuře pro standardizaci 51 mil. Kč a Agentuře pro podnikání a inovace 14 mil. Kč. Dotace ve výši 203 mil. Kč obdržela Agentura pro podnikání a inovace, CzechInvest a CzechTrade na realizaci technické pomoci a interních projektů.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytla celkem **907 mil. Kč** (-10 mil. Kč). Příspěvky na činnost dosáhly 416 mil. Kč (-49 mil. Kč), z toho Česká centrála cestovního ruchu CzechTourism získala 327 mil. Kč (-56 mil. Kč) a Centrum pro regionální rozvoj 89 mil. Kč. Dotace ve výši 490 mil. Kč (+39 mil. Kč) byla určena na programy spolufinancované z rozpočtu EU, z toho na Integrovaný regionální operační program 2014+ bylo vynaloženo 380 mil. Kč a na OP Technická pomoc 2014+ bylo poskytnuto 71 mil. Kč. Příjemcem dotace bylo Centrum pro regionální rozvoj a CzechTourism.

Ministerstvo zemědělství uvolnilo zřízeným příspěvkovým organizacím **803 mil. Kč** (+51 mil. Kč), z toho na příspěvek poskytnutý na úkoly vyplývající z předmětu činnosti a na účely a úkoly uložené nebo dohodnuté s ministerstvem bylo 11 resortním příspěvkovým organizacím vyplaceno 767 mil. Kč (+47 mil. Kč). Dotace byly poskytnuty ve výši 36 mil. Kč, z toho 18 mil. Kč směřovalo na projekty spolufinancované z rozpočtu EU především v rámci OP Rybářství 2014+ (9 mil. Kč) a OP Životní prostředí 2014+ (8 mil. Kč), 14 mil. Kč na podporu výzkumu a vývoje (10 mil. Kč pro Ústav zemědělské ekonomiky a informací a 4 mil. Kč pro Národní zemědělské muzeum) a 2 mil. Kč na zahraniční rozvojovou spolupráci pro Státní veterinární ústav.

Neinvestiční prostředky zřízeným příspěvkovým organizacím poskytla kapitola **Kancelář prezidenta republiky** ve výši **466 mil. Kč (+230 mil. Kč)**. Správa Pražského hradu získala prostředky ve výši 426 mil. Kč, z toho 215 mil. Kč bylo čerpáno v souvislosti s epidemií COVID-19 a jednalo se o příspěvek na provoz Správy Pražského hradu z důvodu zajištění výpadku příjmů kvůli poklesu návštěvnosti, zájmu o pořádání akcí a pronájmů nemovitých prostor. Pro Lesní správu Lány bylo uvolněno téměř 40 mil. Kč, z toho 34 mil. Kč byl příspěvek na provoz a 6 mil. Kč směřovalo na výplatu na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity.

Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolnilo v roce 2020 zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **438 mil. Kč** (+30 mil. Kč). Příspěvky činily 434 mil. Kč (+56 mil. Kč) a jednalo se o příspěvky resortním příspěvkovým organizacím na podporu služeb sociální péče. Dotace byly poskytnuty ve výši 4 mil. Kč (-26 mil. Kč) v rámci OP Zaměstnanost 2014+.

Ministerstvo zahraničních věcí uvolnilo pro své 4 příspěvkové organizace celkem **327 mil. Kč (+98 mil. Kč)**, z toho pro Česká centra zajišťující propagaci ČR v zahraničí téměř 157 mil. Kč (+47 mil. Kč), pro Diplomatský servis spravující majetek, který je využíván zejména cizími zastupitelskými úřady v ČR 67 mil. Kč (+18 mil. Kč), pro Kancelář generálního komisaře EXPO 65 mil. Kč (+30 mil. Kč) na zajištění účasti České republiky na Všeobecné světové výstavě EXPO 2020 v Dubaji a pro zámek Štiřín 38 mil. Kč, kde jsou zajišťovány konferenční, ubytovací, restaurační a sportovní činnosti.

Kapitola **Ministerstvo dopravy** poskytla zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **86 mil. Kč** (-411 mil. Kč). Významný pokles souvisí s výdaji Ředitelství silnic a dálnic ČR ve výši 2 mil. Kč (-394 mil. Kč). Meziroční pokles byl způsoben nečerpáním příspěvku určeného na úhradu pokut a penále vyměřených FÚ a na úhradu příspěvku, který byl určen k vrácení SFDI. Prostředky ve výši 2 mil. Kč byly použity na zajištění správy a provozu Výcvikového střediska Kojetín, jehož správu a provoz zajišťuje ŘSD ČR od roku 2013 na základě zřizovací listiny. Centrum služeb pro silniční dopravu získalo 84 mil. Kč (-17 mil. Kč), z toho 42 mil. Kč

byly prostředky určené na dopravně správní agendy, 31 mil. Kč plynulo na zabezpečení delegovaných činností BESIP a 11 mil. Kč na činnost Centra služeb pro silniční dopravu.

Ministerstvo spravedlnosti převedlo celkem **39 mil. Kč** (+1 mil. Kč) svým zotavováním na poskytování ubytovacích a stravovacích služeb v rámci ozdravných pobytů pracovníků Vězeňské služby ČR, na služební a pracovní akce (porady, školení) Vězeňské služby ČR a rezortu ministerstva, na provozování sportovních činností, apod.

Neinvestiční transfery vysokým školám

Neinvestiční transfery vysokým školám dosáhly v roce 2020 objem **44,0 mld. Kč (+1,3 mld. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 98 %. Meziroční růst byl ovlivněn výdaji kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, která poskytla vysokým školám prostředky ve výši **38,8 mld. Kč (+1,3 mld. Kč)**. Důvodem nárůstu prostředků pro vysoké školy mimo oblast výzkumu bylo vládou schválené účelové posílení rozpočtu na činnost vysokých škol. V roce 2020 působilo v ČR 26 veřejných vysokých škol, kterým byly z rozpočtu této kapitoly poskytnuty neinvestiční dotace ve výši **38,7 mld. Kč (+1,2 mld. Kč)**, z toho největší objem (příspěvek + dotace mimo programy výzkumu, EDS a OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+) ve výši 4,8 mld. Kč získala Univerzita Karlova a 2,9 mld. Kč Masarykova univerzita. V rámci celkových neinvestičních transferů obdržely veřejné vysoké školy **na svou činnost částku 25,6 mld. Kč (+329 mil. Kč)**, zahrnující příspěvek ve výši 24,1 mld. Kč a dotace v částce 1,4 mld. Kč. Na vzdělávací činnost bylo veřejným vysokým školám poskytnuto 19,9 mld. Kč, na stipendia 1,5 mld. Kč, na rozvojové programy byl poskytnut příspěvek ve výši 855 mil. Kč a dotace ve výši 130 mil. Kč, dále na ubytovací stipendia 675 mil. Kč, atd. Neinvestiční dotace **na výzkum a vývoj** byla poskytnuta v celkové výši **12,9 mld. Kč** (zahrnuje OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ ve výši 3,2 mld. Kč, komunitární program Horizont 2020 ve výši 9,5 mil. Kč). Celkem bylo poskytnuto soukromým vysokým školám na činnost (v rámci položky 5332) 36,8 mil. Kč, což je o 6,1 % méně než v roce 2019, z toho 9,7 mil. Kč na projekty OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+. Z celkového počtu 34 soukromých vysokých škol bylo poskytnuto 7 mil. Kč Vysoké škole zdravotnické o. p. s. jako platba za závazek veřejné služby za uskutečňování akreditovaných studijních programů „Ošetřovatelství“ a „Porodní asistence“, a 29 soukromým vysokým školám na sociální a ubytovací stipendia 20 mil. Kč. Projekty výzkumu a vývoje soukromých vysokých škol (na položce 5332) byly podpořeny částkou 36 mil. Kč, z toho 6 mil. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+.

Dalšími kapitolami, které převedly neinvestiční prostředky vysokým školám, zejména na výzkum, vývoj a inovace, byly: Grantová agentura ČR (2,2 mld. Kč), Technologická agentura ČR (1,7 mil. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (481 mil. Kč), Ministerstvo kultury (264 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (242 mil. Kč), Ministerstvo vnitra (207 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (49 mil. Kč), Ministerstvo zahraničních věcí (41 mil. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (19 mil. Kč), Ministerstvo dopravy (4,6 mil. Kč), Ministerstvo obrany (4,5 mil. Kč), Ministerstvo životního prostředí (1,9 mil. Kč), Ústav pro studium totalitních režimů (1,2 mil. Kč), Úřad vlády ČR (1,1 mil. Kč) a Ministerstvo průmyslu a obchodu (122 tis. Kč).

Neinvestiční transfery cizím příspěvkovým organizacím

Cizím příspěvkovým organizacím (tj. příspěvkovým organizacím jiných zřizovatelů) bylo poskytnuto celkem **827 mil. Kč (+56 mil. Kč)**, tj. 116,4 % rozpočtu po změnách. Nejvíce prostředků v objemu 351 mil. Kč (+22 mil. Kč) převedla kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** a byly určeny na projekty výzkumu a vývoje, z toho na projekty v rámci OP Výzkum, vývoj a inovace 2014+ bylo poskytnuto 15 mil. Kč. Meziroční nárůst se odvíjí od úspěšnosti žadatelů ve výběrových řízeních. Mezi příjemci byla například Fakultní nemocnice u sv. Anny, Národní ústav duševního zdraví, Český metrologický institut, Český hydrometeorologický ústav, IKEM či Masarykův onkologický ústav. **Ministerstvo práce a sociálních věcí** uvolnilo **198 mil. Kč** (-15 mil. Kč), z toho převážná část prostředků (158 mil. Kč) byla poskytnuta na aktivní politiku zaměstnanosti (z toho na společné programy ČR a EU 80 mil. Kč). Na státní příspěvek na výkon pěstounské péče bylo uvolněno 36 mil. Kč. **Grantová agentura ČR** poskytla cizím příspěvkovým organizacím **121 mil. Kč (+10 mil. Kč)** účelových prostředků na podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, které byly přidělovány na základě výsledků veřejné soutěže. Další kapitoly, které převáděly cizím příspěvkovým organizacím finanční prostředky, byly Technologická agentura ČR (96 mil. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (28 mil. Kč), Ministerstvo vnitra (12 mil. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (10 mil. Kč),

Ministerstvo kultury (8 mil. Kč), Ministerstvo obrany (2 mil. Kč), Ministerstvo životního prostředí (1,6 mil. Kč) a Ministerstvo dopravy (204 tis. Kč).

Neinvestiční transfery ostatním typům příspěvkových organizací

Neinvestiční prostředky **školským právníkům osobám zřízeným státem, kraji a obcemi** byly uvolněny ve výši 9 mil. Kč (+4 mil. Kč) při plnění rozpočtu po změnách na 52,1 %. Kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** poskytla **7 mil. Kč**, především na aktivní politiku zaměstnanosti (6 mil. Kč). Výdaje na společné projekty ČR a EU dosáhly 2 mil. Kč. Kapitoly **Ministerstvo pro místní rozvoj** uvolnila **2 mil. Kč** (+1 mil. Kč) v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+.

Neinvestiční transfery veřejným výzkumným institucím zřízeným podle zákona č. 341/2005 Sb. dosáhly **11,9 mld. Kč** (+733 mil. Kč), tj. 105,3 % rozpočtu po změnách. Na podporu výzkumu, vývoje a inovací těmto organizacím poskytla **Akademie věd ČR** částku 5,2 mld. Kč (+482 mil. Kč), **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** 2,5 mld. Kč (-32 mil. Kč), **Grantová agentura ČR** uvolnila téměř 2 mld. Kč (+107 mil. Kč), **Technologická agentura ČR** 670 mil. Kč (+139 mil. Kč), **Ministerstvo zemědělství** 653 mil. Kč, Ministerstvo vnitra (198 mil. Kč – především na výzkum ve státní správě a samosprávě), Ministerstvo kultury 149 mil. Kč (zejména na výzkum a vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků), Ministerstvo práce a sociálních věcí 134 mil. Kč (z toho 21 mil. Kč v rámci společných programů ČR a EU), Státní úřad pro jadernou bezpečnost 128 mil. Kč, Ministerstvo zdravotnictví 112 mil. Kč (na účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací), Ministerstvo životního prostředí 110 mil. Kč, Ministerstvo dopravy 73 mil. Kč, Ministerstvo zahraničních věcí 28 mil. Kč, Ministerstvo pro místní rozvoj 3 mil. Kč, Ministerstvo průmyslu a obchodu 2 mil. Kč, Ministerstvo financí 2 mil. Kč a Ústav pro studium totalitních režimů 498 tis. Kč.

3.6 Neinvestiční transfery obyvatelstvu

Neinvestiční transfery obyvatelstvu (seskupení položek 54) tvoří z největší části sociální dávky (PSP 541). Tyto transfery byly na rok 2020 rozpočtovány v částce 677,8 mld. Kč, tj. o 9,8 % (téměř o 60,4 mld. Kč) vyšší oproti schválenému rozpočtu na rok 2019 a o 9,8 % (o 60,5 mld. Kč) vyšší oproti skutečnosti 2019. V průběhu roku byl rozpočet navýšen o dalších 30,3 mld. Kč. Vynaloženo bylo **703,4 mld. Kč**, tj. 99,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 14 % (o 86,1 mld. Kč).

3.6.1 Sociální dávky

Sociální dávky (PSP 541), tj. bez souvisejících výdajů, představovaly 97,7 % schváleného rozpočtu neinvestičních transferů obyvatelstvu na rok 2020. Rozpočtovány byly v objemu 662,0 mld. Kč, tj. o 10,0 % (o 60,1 mld. Kč) vyšším oproti schválenému rozpočtu na rok 2019 a o 10,0 % (o 59,9 mld. Kč) vyšším oproti skutečnosti 2019. V průběhu roku byl rozpočet navýšen o dalších 29,8 mld. Kč. Vynaloženo bylo **687,3 mld. Kč**, tj. 99,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 14,2 % (o 85,2 mld. Kč).

Hodnocení objemu, struktury a vývoje sociálních dávek je součástí kapitoly Mandatorní sociální výdaje (část III.2.1), ve které jsou posuzovány z hlediska závazných ukazatelů, tj. včetně souvisejících výdajů, které dle druhového členění nejsou transfery obyvatelstvu.

3.6.2 Náhrady placené obyvatelstvu

Na toto podseskupení položek 542 jsou zaříděny náhrady z úrazového pojištění, náhrady mezd podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, náhrady mezd v době nemoci a příspěvek na náklady pohřbu dárce orgánu a náhrada poskytovaná žijícímu dárci. Schválený rozpočet na rok 2020 počítal s částkou 486,4 mil. Kč, v průběhu roku byl navýšen na 622,9 mil. Kč a skutečně čerpáno bylo **667,6 mil. Kč**. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 30,1 % (o 154,3 mil. Kč). Největší objem, tj. 455,2 mil. Kč, připadl na **náhrady mezd v době nemoci**, které se vyplácejí zaměstnancům v prvních dvou týdnech nemoci dle ustanovení zákonů definovaných pro tyto náhrady rozpočtovou skladbou. Tato částka je oproti loňskému roku vyšší o 164,4 mil. Kč z důvodu vyšší nemocnosti v souvislosti s pandemií COVID-19. Další významný objem tvoří **náhrady mezd podle zákona č. 118/2000 Sb.** Jedná se o mzdy vyplacené Úřadem práce ČR zaměstnancům za zaměstnavatele při jeho platební neschopnosti. Vyplaceny byly v částce 195,5 mil. Kč a blíže komentovány jsou v části Mandatorní sociální výdaje, kde jsou uvedeny nejen mzdové náhrady, ale i ostatní výdaje související s touto ochranou zaměstnanců.

3.6.3 Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu

Na tyto transfery (podseskupení 549) byla ve schváleném rozpočtu na rok 2020 rozpočtována částka 15,3 mld. Kč. Největší podíl připadl na příspěvek k doplňkovému penzijnímu spoření a penzijnímu připojištění (7,4 mld. Kč) a na příspěvek na podporu stavebního spoření (4,1 mld. Kč), které jsou vypláceny z kapitoly VPS. Skutečně byla na tyto příspěvky vynaložena téměř celá rozpočtovaná částka. Bližší informace jsou obsaženy v části Mandatorní sociální výdaje a v části Další mandatorní výdaje vyplývající ze zákona. Dále byly vypláceny z kapitoly Ministerstvo obrany **stabilizační příspěvky vojákům z povolání** podle § 70b zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání v částce 2,1 mld. Kč a **služební příspěvky na bydlení vojákům** podle § 61a téhož zákona v částce 989,5 mil. Kč. Dle rozpočtové skladby patří na toto podseskupení položek také např. stipendia žákům, studentům a doktorandům, dary obyvatelstvu apod. Celkově za rok 2020 představovaly ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu **15,5 mld. Kč**, tj. 99,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 5,2 % (o 771,4 mil. Kč).

3.7 Neinvestiční transfery a související platby do zahraničí

Neinvestiční transfery a související platby do zahraničí jsou tvořeny zejména **odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU** (detailněji popsány v části III.6 Vyhodnocení souhrnných rozpočtových vztahů k rozpočtu EU a finančních mechanismů) a **transfery a příspěvky mezinárodním organizacím** (bližší popsány v části III.2.3 Ostatní mandatorní výdaje).

Celkové výdaje na seskupení položek 55 dosáhly **60,4 mld. Kč**, tj. 99,6 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 21,2 % (o 10,6 mld. Kč). Na tomto navýšení se nejvíce podílely odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU, které byly meziročně vyšší o 9,6 mld. Kč, když byly vypláceny v částce 53,6 mld. Kč. Transfery a příspěvky mezinárodním a nadnárodním organizacím byly vypláceny v částce 6,0 mld. Kč a meziročně se zvýšily o 955,5 mil. Kč. Tato částka obsahuje i bilaterální příspěvek do rozpočtu Nástroje pro mimořádnou podporu (EU) ve výši 309,9 mil. Kč.

3.8 Neinvestiční půjčené prostředky

Neinvestiční prostředky byly v roce 2020 půjčeny pouze Ministerstvem dopravy – celkem ve výši 500 mil. Kč, a to státnímu podniku Řízení letového provozu na zajištění letových navigačních služeb. Půjčka byla pokryta nároky z nespotřebovaných výdajů. V předchozím roce 2019 představovaly půjčené prostředky 202 mil. Kč a poskytnuty byly převážně vysokým školám.

3.9 Neinvestiční převody Národnímu fondu

Na převody neinvestičních prostředků do Národního fondu byly v kapitole Všeobecná pokladní správa státním rozpočtem na rok 2020 předpokládány výdaje ve výši 500 mil. Kč, a to na krytí případných závazků Národního fondu vyplývajících z mezinárodních smluv. Prostředky nebyly čerpány. V předchozím roce 2019 převody Národnímu fondu dosáhly 318 mil. Kč a byly poskytnuty Ministerstvem pro místní rozvoj v rámci Operačního programu Technická pomoc.

3.10 Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu

Od roku 2019 se na nové položce 5811 „Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu“ vyskytují mj. **kompenzace 75 % slev z jízdného v železniční i autobusové dopravě pro žáky a studenty do 26 let a seniory od 65 let** věku schválené vládou s platností od září 2018. Tyto kompenzace probíhají na základě smlouvy uzavřené mezi dopravcem a Ministerstvem dopravy. Schválený rozpočet ve výši 5,5 mld. Kč byl na základě první novely zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2020 snížen na 4,0 mld. Kč v souvislosti s omezením hromadné dopravy v době největších restriktivních opatření zaměřených proti šíření nemoci COVID-19. K 31. 12. 2020 byly na tyto kompenzace vynaloženy prostředky ve výši **3,8 mld. Kč**, tj. 94,8 % rozpočtu při meziročním poklesu o 34,1 % (o téměř 2,0 mld. Kč). Uzavřeno bylo k tomuto dni celkem 175 smluv s autobusovými a železničními dopravci. Největšími příjemci kompenzací byli dopravci České dráhy, a.s. (1,5 mld. Kč), RegioJet, a.s. (287,9 mil. Kč), ČSAD Vsetín, a.s. (116,5 mil. Kč), Arriva Střední Čechy, a.s. (108,3 mil. Kč), Student Agency, k. s. (103,8 mil. Kč) atd. Dále se na této položce vyskytují také např. **náhrady k odškodnění újmy, které utrpěly fyzické osoby v důsledku válek, pohybu cizích vojsk a**

nespravedlivého jednání nedemokratických režimů a které jim byly přiznány podle ustanovení zvláštních právních předpisů. Jedná se o mandatorní sociální výdaj, který byl vyplacen v částce **445,1 mil. Kč**.

3.11 Ostatní neinvestiční výdaje

Tyto výdaje byly čerpány ve výši **4,9 mld. Kč** při rozpočtu po změnách 8,0 mld. Kč a byly realizovány převážně v kapitolách Ministerstvo obrany a Bezpečnostní informační služba. Týkaly se hlavně zajištění činnosti Vojenského zpravodajství a zabezpečení plnění úkolů BIS, které jsou sledovány v utajeném režimu. V předchozím roce 2019 byly čerpány ve výši 4,7 mld. Kč.

4 Kapitálové výdaje státního rozpočtu

Státní rozpočet na rok 2020 (upravený třemi novelami) stanovil rozsah kapitálových výdajů ve výši 174,4 mld. Kč, což představovalo proti schválenému rozpočtu roku 2019 nárůst o 52,2 mld. Kč, tj. o 42,7 %, proti skutečnosti dosažené v roce 2019 pak o 35,3 mld. Kč, tj. o 25,4 % více. K meziročnímu nárůstu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo jak u výdajů, které byly kryty příjmy z rozpočtu EU a FM – o 15,6 mld. Kč, tak především u kapitálových výdajů krytých z tuzemských zdrojů - o 36,6 mld. Kč. Z celkové rozpočtované výše 174,4 mld. Kč připadalo na tuzemské zdroje 116,2 mld. Kč, tj. 66,6 % celkových kapitálových výdajů (ve skutečnosti roku 2019 to bylo 76,2 mld. Kč a 54,8 %), na zdroje kryté z EU a FM pak 58,2 mld. Kč a 33,4 % (v roce 2019 to bylo 62,9 mld. Kč a 45,2 %).

Z celkové rozpočtované výše 174,4 mld. Kč připadalo na tuzemské zdroje 116,2 mld. Kč, tj. 66,6 % celkových kapitálových výdajů (ve skutečnosti roku 2019 to bylo 76,2 mld. Kč a 54,8 %), na zdroje kryté z EU a FM pak 58,2 mld. Kč a 33,4 % (v roce 2019 to bylo 62,9 mld. Kč a 45,2 %).

Z celkové částky 174,4 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadalo na Ministerstvo dopravy** (60,4 mld. Kč, tj. 34,6 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu, meziroční nárůst o 11,6 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (27,2 mld. Kč, nárůst o 18,5 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (15,1 mld. Kč, nárůst o 5,7 mld. Kč), Ministerstvo obrany (14,6 mld. Kč, nárůst o 2,3 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (13,5 mld. Kč, nárůst o 3,4 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (11,5 mld. Kč, nárůst o 7,3 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (6,9 mld. Kč, pokles o 2,8 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (6,1 mld. Kč, nárůst o 422 mil. Kč), na kapitolu Všeobecná pokladní správa (5,5 mld. Kč, nárůst o 3,0 mld. Kč), Ministerstvo kultury (3,8 mld. Kč, nárůst o 1,2 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (2,5 mld. Kč, nárůst o 1,0 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1,6 mld. Kč, nárůst o 721 mil. Kč), Ministerstvo financí (1,5 mld. Kč, pokles o 3 mil. Kč), Akademii věd ČR (1,1 mld. Kč, nárůst o 141 mil. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (1,0 mld. Kč, pokles o 162 mil. Kč) atd.

Z druhového hlediska byly celkové kapitálové výdaje (174,4 mld. Kč) rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně – dotace státním fondům (69,0 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (21,4 mld. Kč), transfery podnikatelským subjektům (13,8 mld. Kč), veřejným rozpočtům územní úrovně (11,5 mld. Kč) a příspěvkovým a podobným organizacím (11,5 mld. Kč). Většina prostředků rozpočtovaných v seskupení „Ostatní kapitálové výdaje“ byla určena na financování společných programů EU a ČR a v průběhu roku byla rozpočtovými opatřeními přesunuta na jiné výdajové položky.

Schválený rozpočet kapitálových výdajů byl v průběhu roku 2020 rozpočtovými opatřeními **zvýšen celkem o 7,5 mld. Kč na 181,9 mld. Kč**. Nejvíce byl rozpočet kapitálových výdajů zvýšen v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - o 4,1 mld. Kč, Ministerstvo zemědělství o 3,4 mld. Kč, Národní sportovní agentura o 2,5 mld. Kč, Ministerstvo pro místní rozvoj o 2,1 mld. Kč, Ministerstvo financí o 1,8 mld. Kč a Všeobecná pokladní správa o 1,0 mld. Kč. Kapitálové výdaje byly v průběhu roku navyšovány např. na základě splněných předpokladů daných § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel, kdy výdaje byly zvyšovány při souvztažném zvýšení příjmů kapitol v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie, dále přesuny v rámci rozpočtu příslušné kapitoly (z běžných výdajů), jakož i přesuny prostředků mezi jednotlivými kapitolami.

Největší **snížení** schváleného rozpočtu kapitálových výdajů - o 7,4 mld. Kč - bylo realizováno u Ministerstva dopravy, u něhož se snížily investiční transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury (o 7,4 mld. Kč,

převod do neinvestičních transferů SFDI, při zvýšení celkového rozpočtu kapitoly o 0,5 mld. Kč), Ministerstva průmyslu a obchodu o 1,0 mld. Kč (převod do běžných výdajů, celkový rozpočet kapitoly se zvýšil o 28,9 mld. Kč) a Ministerstva kultury (o 896 mil. Kč). Ke snížení rozpočtu došlo též u kapitoly Operace státních finančních aktiv (o 175 mil. Kč) a v malém rozsahu u dvou dalších kapitol.

Ve skutečnosti byly kapitálové výdaje státního rozpočtu v roce 2020 čerpány ve výši **172,6 mld. Kč**, což bylo o 9,3 mld. Kč, tj. o 5,1 % méně než činil rozpočet po změnách. Na nich participovaly též **výdaje spojené s epidemií COVID-19** v celkové výši 4,5 mld. Kč. Šlo např. o zvýšení základního kapitálu společnosti PRISKO, a.s., zvýšení základního kapitálu EGAP a.s., navýšení rozpočtu kapitoly MZe o prostředky státního rozpočtu na financování Programu rozvoje venkova (PRV) 2014+ za účelem zvýšení potravinové soběstačnosti při řešení situace vyvolané COVIDem-19, souvztažné navýšení příjmů a výdajů - Prostředky EU na financování Programu rozvoje venkova 2014+ za účelem zvýšení potravinové soběstačnosti při řešení situace vyvolané COVIDem-19 atd. Detailní náhled na výdaje čerpané v souvislosti s COVID-19 zobrazuje tabulka č. 16 v sešitu G. **Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu vzrostl z 9,0 % v roce 2019 na 9,4 % v roce 2020.**

Přehled o plnění a vývoji kapitálových výdajů státního rozpočtu podává následující tabulka.

Tabulka č. 82: Vývoj a plnění kapitálových výdajů státního rozpočtu (mil. Kč)

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	Plnění v %	Rozdíl proti RpZ	Index 2020/2019	Rozdíl skut. 2020-2019
	1	schválený	po změnách	4	4:3	4-3	4:1	4-1
		2	3					
Kapitálové výdaje státního rozpočtu celkem - v tom:	139 139	174 432	181 891	172 621	94,9	-9 270	124,1	33 482
Investiční nákupy a související výdaje	23 946	24 804	28 882	28 438	98,5	-444	118,8	4 492
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	2 630	3 370	3 917	3 432	87,6	-485	130,5	802
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	21 237	21 429	24 935	24 970	100,1	35	117,6	3 733
Pozemky	79	5	30	36	118,8	6	45,4	-43
Nadlimitní věcná břemena a právo stavby	0	0						0
Nákup akcií a majetkových podílů	111	285	3 058	2 995	97,9	-63	2 708,0	2 885
Investiční transfery	113 929	108 354	135 969	139 629	102,7	3 660	122,6	25 700
podnikatelským subjektům	13 844	13 812	17 353	16 114	92,9	-1 239	116,4	2 270
neziskovým a pod. organizacím	3 487	2 355	4 035	4 338	107,5	303	124,4	852
veřejným rozpočtům ústřední úrovně	50 878	68 995	61 773	70 025	113,4	8 253	137,6	19 147
veřejným rozpočtům územní úrovně	27 496	11 543	36 613	33 397	91,2	-3 216	121,5	5 900
příspěvkovým a podobným organizacím	16 278	11 490	15 949	13 173	82,6	-2 777	80,9	-3 105
vlastním fondům a k útvarům bez plné právní subjektivity	115			180		180	156,3	65
obyvatelstvu	1 707		48	2 205	4 598,6	2 157	129,1	498
do zahraničí	122	158	199	197	99,0		160,8	74
Investiční půjč. prostředky veřej. rozp. územní úrovně	48							-48
Ostatní kapitálové výdaje	1 106	40 989	13 982	1 559	11,1	-12 423	141,0	453

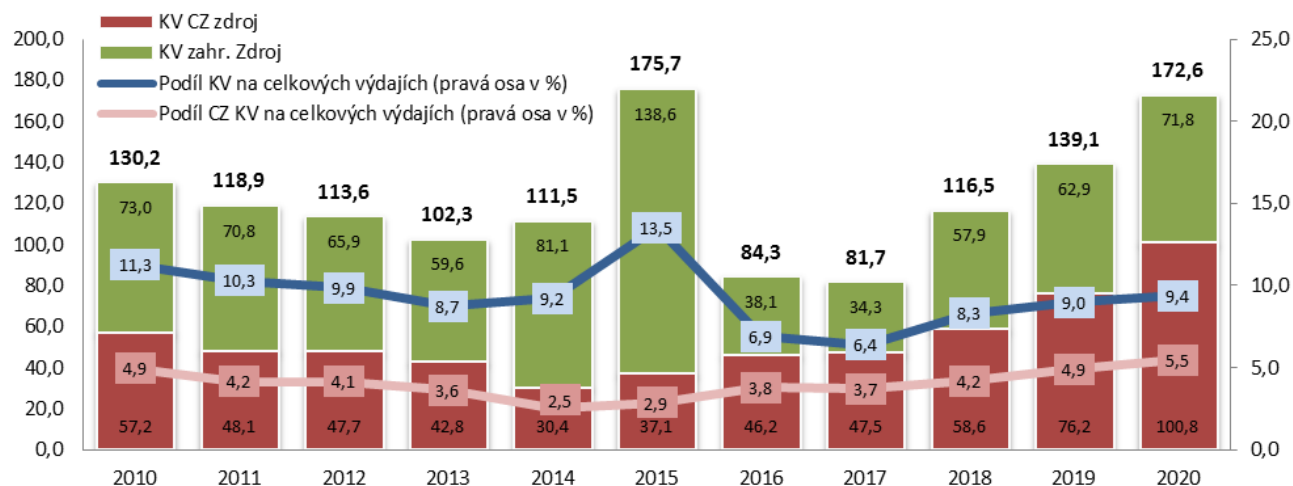
Na celkovém čerpání rozpočtu se podílel základní rozpočet kapitol ve výši 133,3 mld. Kč, zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů vytvořených v předchozích obdobích v částce 37,6 mld. Kč, posílení rozpočtu rezervním fondem ve výši 1,4 mld. Kč a posílení rozpočtu ostatními mimorozpočtovými a podobnými prostředky částkou 286 mil. Kč. Čerpání kapitálových výdajů z hlediska podkladové jednotky (dle rozpočtové skladby jde o členění podle podkladu pro případnou změnu rozpočtu) je zřejmé z následující tabulky:

Tabulka č. 83: Kapitálové výdaje podle podkladové jednotky (mil. Kč)

Podkladová jednotka	Kapitálové výdaje	K 31.12.2019 Skutečnost	K 31.12.2020 Skutečnost	2020-2019 Rozdíl	2020/2019 v %
1	Základní rozpočet	101 569	133 325	31 756	131,3
2	Posílení rozpočtu rezervním fondem	1 024	1 432	408	139,9
3	Posílení rozpočtu ost. mimorozpočtovými a pod. prostředky	164	286	123	175,2
4	Výdaje kryté nároky	36 383	37 577	1 194	103,3
5	Výdaje nad rozpočet podle zvláštních zákonů				
1 - 5	Celkem	139 139	172 621	33 482	124,1

Na celkových kapitálových výdajích ve výši 172,6 mld. Kč se podílely tuzemské zdroje částkou 100,8 mld. Kč, tj. 58,4 % a zahraniční zdroje částkou 71,8 mld. Kč, tj. 41,6 %. Vývoj čerpání kapitálových výdajů z hlediska prostorové jednotky je patrný z následujícího grafu.

Graf č. 32: Kapitálové výdaje a jejich podíl na celkových výdajích (mld. Kč; pravá osa %)

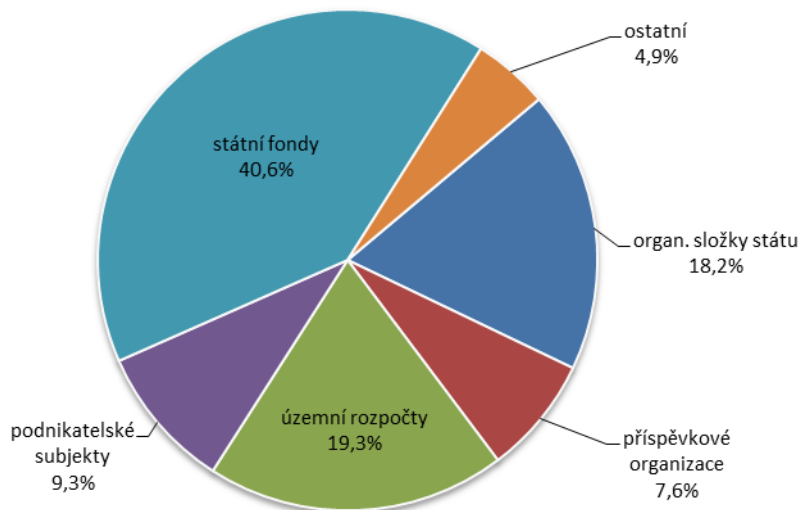

*) Zahraniční zdroje - téměř všechny prostředky představují EU/FM podíl na spolufinancování společných programů EU/FM a ČR. V marginálním objemu se jedná o prostředky z NATO a jiné prostředky ze zahraničí.

Proti roku 2019 byly celkové skutečné kapitálové výdaje vyšší o 33,5 mld. Kč, tj. o 24,1 %. Meziročně se kapitálové výdaje zvýšily především nárůstem kapitálových výdajů financovaných z národních zdrojů (o 24,6 mld. Kč), částečně i nárůstem výdajů na financování společných programů EU a ČR ze zdrojů EU/FM (o 8,9 mld. Kč). Z druhového hlediska se kapitálové výdaje meziročně nejvíce zvýšily v oblasti investičních transferů veřejným rozpočtům ústřední úrovně (o 19,1 mld. Kč), transferů veřejným rozpočtům územní úrovně (o 5,9 mld. Kč), výdajů na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (o 3,7 mld. Kč), transferů podnikatelským subjektům (o 2,3 mld. Kč), neziskovým apod. organizacím (o 852 mil. Kč), výdajů na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku (o 802 mil. Kč) a transferů obyvatelstvu (o 498 mil. Kč). Naproti tomu meziroční pokles vykázaly především investiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (o 3,1 mld. Kč).

Dále je uveden podíl jednotlivých „příjemců“ prostředků na celkových kapitálových výdajích v roce 2020.

Graf č. 33: Struktura kapitálových výdajů (v %)

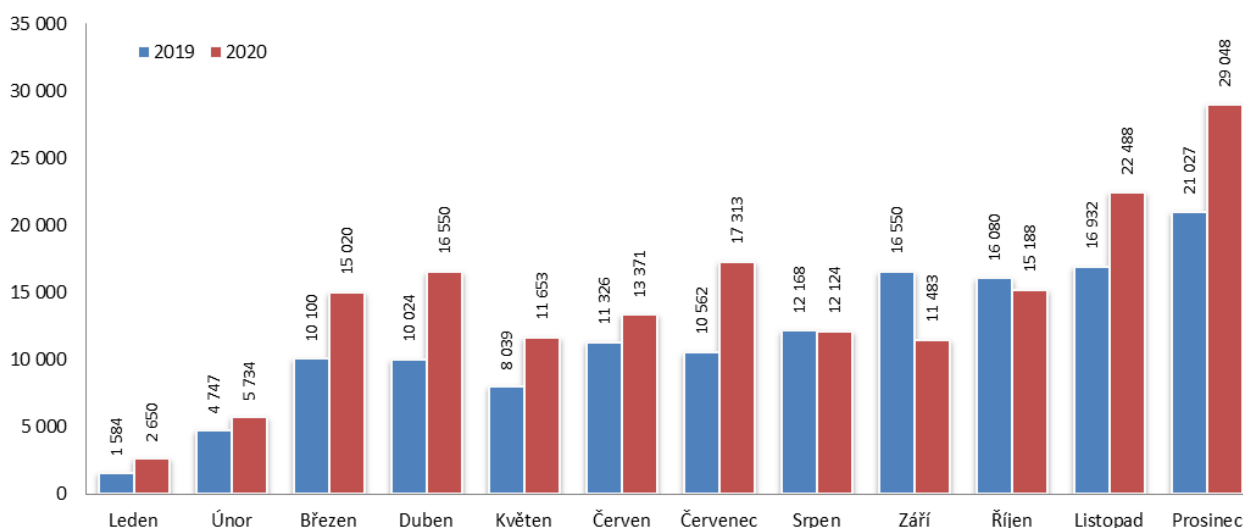
Z grafu je patrné, že **největší podíl kapitálových výdajů** byl v roce 2020 **transferován veřejným rozpočtům ústřední úrovně** – celkem 70,0 mld. Kč, tj. 40,6 % celkových kapitálových výdajů (z toho transfery SFDI 63,1 mld. Kč, SZIF 6,5 mld. Kč, státní fondy v působnosti Ministerstva kultury 185 mil. Kč a SFŽP 95 tis. Kč). Veřejným rozpočtům územní úrovně bylo poskytnuto 33,4 mld. Kč, tj. 19,3 %, podnikatelským subjektům 16,1 mld. Kč, tj. 9,3 % a příspěvkovým a podobným organizacím 13,2 mld. Kč, tj. 7,6 %. Organizační složky státu čerpaly 31,4 mld. Kč, což představovalo 18,3 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu. Na ostatní subjekty připadlo 8,5 mld. Kč a 4,9% podíl.

Na celkových skutečných kapitálových výdajích státního rozpočtu ve výši 172,6 mld. Kč se podílely **výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu EU/FM** ve výši **77,1 mld. Kč**. V rámci nich šlo především o tyto „nástroje“: Integrovaný regionální OP 2014+ (22,4 mld. Kč), Operační program Doprava 2014+ (21,1 mld. Kč), Operační program Životní prostředí 2014+ (9,7 mld. Kč), Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (8,3 mld. Kč), Program rozvoje venkova 2014 (5,6 mld. Kč), Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (4,9 mld. Kč), Komunitární programy 2014+ (4,6 mld. Kč), Operační program Praha – pól růstu ČR 2014+ (183 mil. Kč), Operační program Rybářství 2014+ (111 mil. Kč) a další programy. Na kapitálové výdaje mimo programy, projekty, finanční mechanismy apod. (evidované jako „bez nástroje“) bylo vynaloženo celkem 95,4 mld. Kč.

Čerpání kapitálových výdajů v průběhu roku 2020 bylo mírně vyrovnanější než v předchozím roce, a bylo, jak je obvyklé, více soustředěno do druhé půlky roku, což zpravidla souvisí s procesem přípravy a schvalování projektů, s posuny výběrových řízení (též z důvodu vznášení námitek nevybraných uchazečů) a následnou realizací prostředků. Z celkových kapitálových výdajů roku 2020 bylo v prvním čtvrtletí roku čerpáno 13 % výdajů, ve druhém čtvrtletí 24 %, ve třetím pak 24 % a ve čtvrtém 39 % výdajů.

Vývoj čerpání kapitálových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2020 a 2019 ukazuje následující graf.

Graf č. 34: Čerpání kapitálových výdajů SR v jednotlivých měsících let 2019 a 2020 (mil. Kč)

Z kapitol státního rozpočtu **největší meziroční nárůst skutečných kapitálových výdajů** – o 21,4 mld. Kč – zaznamenalo Ministerstvo dopravy, Všeobecná pokladní správa (o 3,6 mld. Kč), Ministerstvo obrany (o 3,2 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (o 2,5 mld. Kč), Ministerstvo financí (o 2,1 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (o 1,7 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (o 965 mil. Kč), Ministerstvo životního prostředí (o 388 mil. Kč) a Ministerstvo zdravotnictví (o 274 mil. Kč). Na druhé straně největší **meziroční snížení** těchto výdajů vykázalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (o 1,9 mld. Kč), Ministerstvo kultury (o 259 mil. Kč), Správa státních hmotných rezerv (o 233 mil. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (o 186 mil. Kč) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 102 mil. Kč).

Přehled o celkových skutečných kapitálových výdajích podle rozpočtových kapitol v letech 2020 a 2019 je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 84: Čerpání kapitálových výdajů podle kapitol SR (mil. Kč)

Kapitálové výdaje	Skutečnost 2019	Skutečnost 2020	Index 2020/2019	Rozdíl 2020- 2019
Státní rozpočet celkem - z toho:	139 139	172 621	124,1	33 482
Ministerstvo dopravy	44 794	66 233	147,9	21 439
Ministerstvo pro místní rozvoj	21 355	22 320	104,5	965
Ministerstvo obrany	12 707	15 957	125,6	3 250
Ministerstvo životního prostředí	12 142	12 530	103,2	388
Ministerstvo zemědělství	11 205	11 180	99,8	-25
Ministerstvo průmyslu a obchodu	6 968	9 516	136,6	2 548
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	11 010	9 102	82,7	-1 908
Ministerstvo vnitra	6 365	8 018	126,0	1 652
Všeobecná pokladní správa	1 802	5 426	301,2	3 625
Ministerstvo financí	1 134	3 194	281,5	2 060
Ministerstvo zdravotnictví	1 997	2 271	113,7	274
Ministerstvo kultury	2 260	2 001	88,5	-259
Akademie věd České republiky	1 289	1 367	106,0	78
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 136	1 032	90,8	-104
Ministerstvo spravedlnosti	1 058	873	82,5	-186
Bezpečnostní informační služba	308	314	102,0	6
Ministerstvo zahraničních věcí	282	224	79,6	-57
Český úřad zeměměřičký a katastrální	195	207	106,0	12
Český statistický úřad	87	165	190,5	79
Správa státních hmotných rezerv	331	99	29,8	-233

Z jednotlivých rozpočtových kapitol se na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu **nejvíce podílelo Ministerstvo dopravy, a to 38,4 %**, dále Ministerstvo pro místní rozvoj 12,9 %, Ministerstvo obrany 9,2 %, Ministerstvo životního prostředí 7,3 %, Ministerstvo zemědělství 6,5 %, Ministerstvo průmyslu a obchodu 5,5 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 5,3 %, Ministerstvo vnitra 4,6 %, Všeobecná pokladní správa 3,1 %, Ministerstvo financí 1,3 %, Ministerstvo zdravotnictví 1,8 %, Ministerstvo kultury 1,2 %, Akademie věd ČR 0,8 % atd.

Ministerstvo dopravy čerpalo kapitálové výdaje ve výši **66,2 mld. Kč**, což bylo o 21,4 mld. Kč více než v roce 2019 (z toho 16,0 mld. Kč tvořily nároky z nespoteřebovaných výdajů). Největší objem kapitálových výdajů byl vynaložen formou investičních transferů veřejným rozpočtům ústřední úrovně. Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI) byla poskytnuta částka ve výši 63,1 mld. Kč (z toho dotace EU 22,7 mld. Kč) do oblasti dopravní infrastruktury ve vlastnictví státu, když část prostředků byla Fondem použita v rámci Operačního programu Doprava 2014+ (18,2 mld. Kč) a Komunitární program 2014+ (4,5 mld. Kč) především na výstavbu, modernizaci a údržbu celostátních a regionálních drah (Správa železniční dopravní cesty, s.o., od 1. 1. 2020 název Správa železnic, s.o.). Kromě výdajů na operační a komunitární programy byly poskytnuty prostředky na krytí deficitu rozpočtu SFDI v roce 2020 v částce 39,8 mld. Kč a na další účely. Mimo transferů SFDI byly čerpány investiční prostředky na transfery krajům v částce 2,2 mld. Kč na drážní vozidla v rámci Operačního programu Doprava 2014+ (vše kryto ze zahraničních zdrojů). Prostředky byly poskytnuty též podnikatelským subjektům (790 mil. Kč), na pořízení programového vybavení (104 mil. Kč), na transfery veřejným výzkumným institucím (27 mil. Kč), na výpočetní techniku (11 mil. Kč) atd.

Ministerstvo pro místní rozvoj vynaložilo na kapitálové výdaje **22,3 mld. Kč** (nároky kryto 2,7 mld. Kč). Prostředky byly poskytnuty převážně územním rozpočtům - celkem 17,2 mld. Kč, z toho obcím 9,3 mld. Kč, krajům 7,9 mld. Kč a regionálním radám regionů soudržnosti 9 mil. Kč. Byly určeny především na financování projektů realizovaných v rámci Integrovaného regionálního OP 2014+ (15,2 mld. Kč), Operačního programu Praha – pól růstu ČR 2014+, Operačního programu přeshraniční spolupráce 2014+, dále pak také v rámci národních programů zaměřených na podporu regionálního rozvoje, bydlení, cestovního ruchu či územního plánování. Prostředky byly poskytnuty též podnikatelským subjektům, neziskovým a podobným organizacím a příspěvkovým a podobným organizacím v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+, Operačního programu Technická pomoc 2014+ a Operačního programu přeshraniční spolupráce 2014+ v oblasti komunálních služeb a územního rozvoje, bydlení, bytového hospodářství a cestovního ruchu.

Ministerstvo obrany vynaložilo na kapitálové výdaje **16,0 mld. Kč** (z toho výdaje kryté nároky 1,3 mld. Kč), když nejvíce prostředků směřovalo na Armádu ČR – 12,2 mld. Kč a bezpečnostní složky ozbrojených sil 1,7 mld. Kč. Prostředky byly poskytnuty též na činnost ústředního orgánu státní správy ve vojenské obraně, vojenským nemocnicím a léčebnám, na mezinárodní spolupráci v obraně, na činnost vysokých a středních odborných škol v působnosti kapitoly včetně výzkumu a vývoje na vysokých školách, na státní sportovní reprezentaci, na zahraniční vojenskou pomoc atd.

Ministerstvo životního prostředí vynaložilo na kapitálové výdaje **12,5 mld. Kč** (nároky kryto 4,8 mld. Kč), z toho bylo transferováno obcím a dobrovolným svazkům obcí 5,2 mld. Kč a krajům 2,1 mld. Kč, téměř plně v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014+, a to zejména na odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, na změny technologií vytápění, na podporu úspor energie a používání obnovitelných zdrojů, na zabezpečení pitnou vodou, na protierozní, protilavinovou a protipožární ochranu, na využívání a zneškodňování komunálních odpadů atd. Obyvatelstvu byly poskytnuty 2,2 mld. Kč, podnikatelským subjektům 1,9 mld. Kč, příspěvkovým a podobným organizacím 619 mil. Kč a neziskovým a podobným organizacím 149 mil. Kč. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek byl pořízen v částce 243 mil. Kč. Prostředky byly účelově určeny především na úsporu energie a podporu obnovitelných zdrojů, na zabezpečení pitnou vodou, na odstraňování tuhých a plyných emisí, na chráněné části přírody vč. ochrany druhů a stanovišť, na odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, na využívání a zneškodňování komunálních a ostatních odpadů, na monitoring ochrany ovzduší apod.

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** dosáhly kapitálové výdaje **11,2 mld. Kč** (z toho 1,2 mld. Kč kryto nároky), když čerpání bylo realizováno převážně formou transferů Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu – celkem ve výši 6,5 mld. Kč, z toho 5,6 mld. Kč na Program rozvoje venkova 2014+ a 845 mil. Kč na podnikání a restrukturalizace v zemědělství a potravinářství. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek byl pořízen v částce 1,5 mld. Kč. Prostředky byly určeny převážně na správu v zemědělství, na udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství. Podnikatelským subjektům bylo transferováno 1,7 mld. Kč - převážně na protierozní, protilavinovou a protipožární ochranu, na vodní toky a vodohospodářská díla, na zabezpečení pitnou vodou apod. Obcím a krajům byla poskytnuta 1,2 mld. Kč především pro oblast odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, na činnosti související se zásobováním pitnou vodou, na vodní toky a vodohospodářská díla a na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj. Prostředky byly poskytnuty též příspěvkovým a podobným organizacím – 240 mil. Kč a neziskovým a podobným organizacím – 12 mil. Kč.

Ministerstvo průmyslu a obchodu čerpalo kapitálové výdaje ve výši **9,5 mld. Kč** (z toho kryto nároky ve výši 1,0 mld. Kč), přičemž většina této částky - 8,8 mld. Kč - byla transferována podnikatelským subjektům - převážně na podporu v rámci Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (8,2 mld. Kč) a na podporu výzkumu a vývoje v průmyslu kromě paliv a energetiky. Pokračovala též podpora při realizaci akcí v oblasti zahlazování následků hornické činnosti, dekontaminace půd a čištění spodní vody a podpora příspěvkových organizací v oblasti normalizace, standardizace a metrologie. Realizovány byly též výdaje související s přepravou a nakládáním s radioaktivním odpadem, kryté převodem z jaderného účtu. Územním rozpočtům byly převedeny investiční prostředky v částce 385 mil. Kč - převážně na podporu rozvoje průmyslových zón vč. Brownfieldů, na Program úspor energie – EFEKT a na Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vynaložilo na kapitálové výdaje **9,1 mld. Kč** (z toho kryto nároky ve výši 2,4 mld. Kč), když převažující část prostředků byla použita na transfery vysokým školám včetně podpory výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách – celkem 5,2 mld. Kč, především na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ a na obnovu a rozvoj materiálně technické základny vysokých škol. Mezi významnější akce patřily např. dostavba, vestavba a přestavba objektu Mikulandská na inovační technologické a výzkumné vzdělávací centrum Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, VŠE – Centrum archivních a depozitních služeb, ČVUT FSV – Rekonstrukce poslucháren B280 a B286, pořízení přístrojového vybavení pro potřeby vybavení Simulačního centra Lékařské fakulty Masarykovy Univerzity atd. Další prostředky byly poskytnuty spolkům (2,1 mld. Kč, především v oblasti sportu), veřejným výzkumným institucím (1,0 mld. Kč), obcím, krajům a podnikatelským subjektům. Z funkčního hlediska šlo kromě transferů vysokým školám na jejich činnost a na výzkum a vývoj především o prostředky poskytnuté ve prospěch tělovýchovných a zájmových činností dětí a mládeže, výchovných ústavů a dětských domovů se

školou, diagnostických ústavů, základních škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, na státní sportovní reprezentaci apod. Prostředky směřovaly též na programy rozvoje výukových kapacit regionálního školství, například na novou základní školu v Jesenicích, na revitalizaci areálu ZŠ a MŠ Kvasiny, na komplexní program rozvoje a podpory pražského školství, na rozšíření, dostavby, přístavby, stavební úpravy a navýšení kapacity regionálních škol.

Ministerstvo vnitra čerpalo v hodnoceném roce kapitálové výdaje ve výši **8,0 mld. Kč** (nároky kryto 2,5 mld. Kč), když převážná část představovala pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku a požární ochrany. Prostředky byly čerpány též na archivnictví, krizové řízení a nouzové plánování, zahraniční humanitární pomoc, státní sportovní reprezentaci, střední, vyšší odborné i vysokoškolské vzdělávání, tělovýchovnou činnost, výzkum a vývoj, ambulantní péči, uprchlická zařízení apod. Z věcného hlediska šlo vedle pořízení dlouhodobého majetku především o nákup dopravních prostředků a investice do programového vybavení, strojů, zařízení a výpočetní techniky.

V kapitole **Všeobecná pokladní správa** byly kapitálové výdaje čerpány v částce **5,4 mld. Kč**, z toho do rozpočtů obcí a krajů byly převedeny 3,7 mld. Kč především na podporu rozvoje materiálně technické základny regionálního školství (základních škol 2,2 mld. Kč, mateřských škol 865 mil. Kč) v okolí velkých měst a na podporu výstavby a obnovy komunální infrastruktury (591 mil. Kč). Na zvýšení základního kapitálu společnosti EGAP, a.s. bylo vynaloženo 1,5 mld. Kč a na platby mezinárodním finančním institucím 222 mil. Kč.

Ministerstvo financí vynaložilo na kapitálové výdaje **3,2 mld. Kč** (nároky kryto 1,3 mld. Kč), z toho připadlo na ústřední orgán státní správy 1,7 mld. Kč, na Finanční správu 967 mil. Kč, na Celní správu 413 mil. Kč a na správu majetku státu a právní zastupování státu ve věcech majetkových 115 mil. Kč. Prostředky byly použity převážně na nákup akcií v částce 1,3 mld. Kč (zvýšení základního kapitálu společnosti PRISKO a.s.), programového vybavení 1,0 mld. Kč, budov a staveb 515 mil. Kč, výpočetní techniky 207 mil. Kč, strojů, přístrojů a zařízení 132 mil. Kč a dopravních prostředků 31 mil. Kč.

Ministerstvo zdravotnictví vynaložilo na kapitálové výdaje (bez investičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně) **2,3 mld. Kč** (nároky kryto 963 mil. Kč), z nichž 1,8 mld. Kč byla transferována zřízeným příspěvkovým a podobným organizacím. Na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku bylo vynaloženo 433 mil. Kč, rozpočtům územní úrovně bylo poskytnuto 61 mil. Kč a podnikatelským subjektům 1 mil. Kč. Z věcného hlediska nejvíce prostředků směřovalo na zdravotnické programy – 1,2 mld. Kč, lůžkovou péči (převážně fakultní nemocnice) 602 mil. Kč, zvláštní zdravotnická zařízení (hygienická služba) a služby pro zdravotnictví 301 mil. Kč a na výzkum a vývoj ve zdravotnictví 75 mil. Kč. V rámci zdravotnických programů bylo nejvíce prostředků vynaloženo na Integrovaný regionální operační program 2014+, OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ a OP Životní prostředí 2014+. Kapitálové výdaje spojené s epidemií COVID-19 (ochranné prostředky a další vybavení) dosáhly 282 mil. Kč.

Ministerstvo kultury čerpalo kapitálové výdaje v částce **2,0 mld. Kč** (nároky kryto 1,3 mld. Kč), když převážnou většinu prostředků – 1,7 mld. Kč transferovalo příspěvkovým a podobným organizacím, Státnímu fondu kinematografie 185 mil. Kč a územním rozpočtům 109 mil. Kč. Nejvíce byla podpořena obnova a rozvoj materiální základny muzeí a galerií – 581 mil. Kč, divadel 568 mil. Kč, památkových ústavů, hradů a zámků 355 mil. Kč, knihoven 90 mil. Kč, dále pak také výkup předmětu kulturní hodnoty, výzkum a vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků, ochrana památek a péče o kulturní dědictví a hudební činnost.

Akademie věd ČR vynaložila na kapitálové výdaje **1,4 mld. Kč** (nároky kryto 3 mil. Kč), když veřejným výzkumným institucím bylo poskytnuto 934 mil. Kč do oblasti institucionálních výdajů na činnost a 432 mil. Kč jako podpora dle zhodnocení dosažených výsledků.

Ministerstvo práce a sociálních věcí čerpalo kapitálové výdaje ve výši 1,0 mld. Kč (nároky kryto 858 mil. Kč), převážně na činnost orgánů státní správy v oblasti politiky zaměstnanosti a v sociálním zabezpečení a obcím a krajům ve prospěch podpory reprodukce majetku zařízení poskytujících služby sociální péče (domovy pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením apod.).

Ostatní ministerstva a ústřední orgány státní správy se na kapitálových výdajích podílely menšími částkami.

Podrobnější údaje o investičních výdajích jsou obsaženy v návrzích závěrečných účtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu.

Státní rozpočet se i v roce 2020 podílel na financování kapitálových výdajů územních rozpočtů. Celkový objem kapitálových výdajů územních rozpočtů v roce 2020 dosáhl 135,6 mld. Kč, z rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu bylo do této sféry transferováno **33,4 mld. Kč**. Podíl státního rozpočtu na financování investičních potřeb územních rozpočtů tak dosáhl 24,6 % (v roce 2019 to bylo 22,2 %). Z celkové částky investičních transferů připadlo obcím a dobrovolným svazkům obcí 20,7 mld. Kč, krajům 12,7 mld. Kč a regionálním radám 9 mil. Kč. **Prostředky pro územní rozpočty uvolnilo především Ministerstvo pro místní rozvoj** – celkem ve výši **17,2 mld. Kč**, Ministerstvo životního prostředí 7,3 mld. Kč, kapitola Všeobecná pokladní správa 3,7 mld. Kč, Ministerstvo dopravy 2,2 mld. Kč, Ministerstvo zemědělství 1,2 mld. Kč, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 587 mil. Kč, Ministerstvo průmyslu a obchodu 385 mil. Kč, Ministerstvo vnitra 366 mil. Kč, Ministerstvo práce a sociálních věcí 250 mil. Kč atd.

Kapitálové výdaje byly v roce 2020 čerpány též **na podporu bytové výstavby**, a to ve výši 1,1 mld. Kč (hlavní část podpor do této oblasti, zejména v rámci stavebního spoření, je soustředěna v běžných výdajích; pojednáno v jiné části této zprávy). Proti předchozímu roku 2019 byly vyšší o 569 mil. Kč. Na dotační titul Podpora výstavby, obnovy a provozování komunální infrastruktury bylo vynaloženo 591 mil. Kč a na Programy podpory bydlení 518 mil. Kč. První dotační titul byl určen na opravy či modernizace objektů či bytů v majetku žadatele (obce do 3 000 obyvatel), které slouží nebo budou sloužit k nájemnímu bydlení občanů do maximální podlahové plochy bytu 80 m². Program podpora bydlení má podprogramy Podporované byty (Pečovatelský byt a Komunitní dům seniorů), Technická infrastruktura a Bytové domy bez bariér. Cílem podpory byl vznik podporovaných bytů na území České republiky sloužících k poskytování sociálního bydlení pro osoby v ekonomicky neaktivním věku – seniory a pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace (věk, zdravotní stav).

5 Výdaje realizované prostřednictvím programového financování

Kapitálové výdaje státního rozpočtu jsou v souladu s ustanovením §12 a souvisejících paragrafů zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, realizovány převážně formou tzv. programového financování. Každý program musí mít správcem kapitoly vypracovanou a Ministerstvem financí schválenou dokumentaci programu obsahující zejména jasně nastavené a zdůvodněné cíle, bilanci potřeb a zdrojů potřebných k jejich efektivnímu dosažení a harmonogram přípravy a realizace. Konkrétní investiční akce uskutečňují oprávnění investoři, resp. subjekty tyto prostředky dále přerozdělující přímým investorům (státní fondy), a to na základě investičních záměrů vypracovaných v souladu s dokumentací příslušného programu a schválených správcem kapitoly. Rozpočet programu, resp. konkrétní akce, může obsahovat nejen kapitálové, ale i související neinvestiční výdaje potřebné k dosažení stanoveného cíle.

Ke sledování výdajů na programové financování, zpracování dokumentací programů a k vydávání řídicích dokumentů jednotlivých akcí slouží informační systém programového financování (IS EDS/SMVS), který je součástí rozpočtového systému.

Ukazatel „Výdaje na akce programového financování EDS/SMVS celkem“ patří k údajům sledovaným průřezově přes všechny kapitoly a je uveden v příloze č. 4 zákona o státním rozpočtu, v níž jsou uváděny ukazatele v členění dle kapitol.

Na rok 2020 byly zákonem č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, pro programové financování alokovány výdaje v celkové výši 178,4 mld. Kč. V průběhu roku byly tyto výdaje dále zvýšeny o 12,3 mld. Kč, resp. o 6,9 % a rozpočet po změnách tak dosáhl částky 190,7 mld. Kč. Po přičtení ostatních zdrojů, zejména nároků z nespotřebovaných výdajů, dosáhly disponibilní zdroje v programovém financování částky 256,2 mld. Kč.

Tabulka č. 85: Výdaje realizované prostřednictvím programového financování (mil. Kč)

		2019	2020				Plnění v %	Rozdíl 2020-2019
		Skutečnost	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Konečný rozpočet	Skutečnost		
Běžné výdaje	Základní rozpočet	8 293	21 645	33 889	33 889	30 063	88,7	21 770
	Posílení rozpočtu rezervním fondem	10	0	0	8	8		-2
	Posílení rozpočtu ost. mimorozpočt. apod. prostředků	1	0	0	1	1		0
	Výdaje kryté nároky	4 395	0	0	8 853	6 446		2 052
	Celkem běžné výdaje	12 699	21 645	33 889	42 752	36 518	107,8	23 820
Kapitál. výdaje	Základní rozpočet	85 025	156 732	156 785	156 784	113 919	72,7	28 894
	Posílení rozpočtu rezervním fondem	899	0	0	1 293	1 289		391
	Posílení rozpočtu ost. mimorozpočt. apod. prostředků	134	0	0	247	227		92
	Výdaje kryté nároky	33 523	0	0	55 103	35 707		2 184
	Celkem kapitálové výdaje	119 581	156 732	156 785	213 427	151 143	96,4	31 561
Celkový výsledek		132 280	178 377	190 675	256 178	187 661	98,4	55 381

Skutečné čerpání za rok 2020 bylo vykázáno v celkové výši **187,7 mld. Kč** (včetně nároků z nespotřebovaných výdajů a mimorozpočtových prostředků), z toho 118,0 mld. Kč z tuzemských zdrojů (v tabulkách označeno jako CZ zdroj) a 69,6 mld. Kč ze zdrojů zahraničních. Z celkové čerpané částky tvořily kapitálové výdaje 151,1 mld. Kč a běžné výdaje 36,5 mld. Kč.

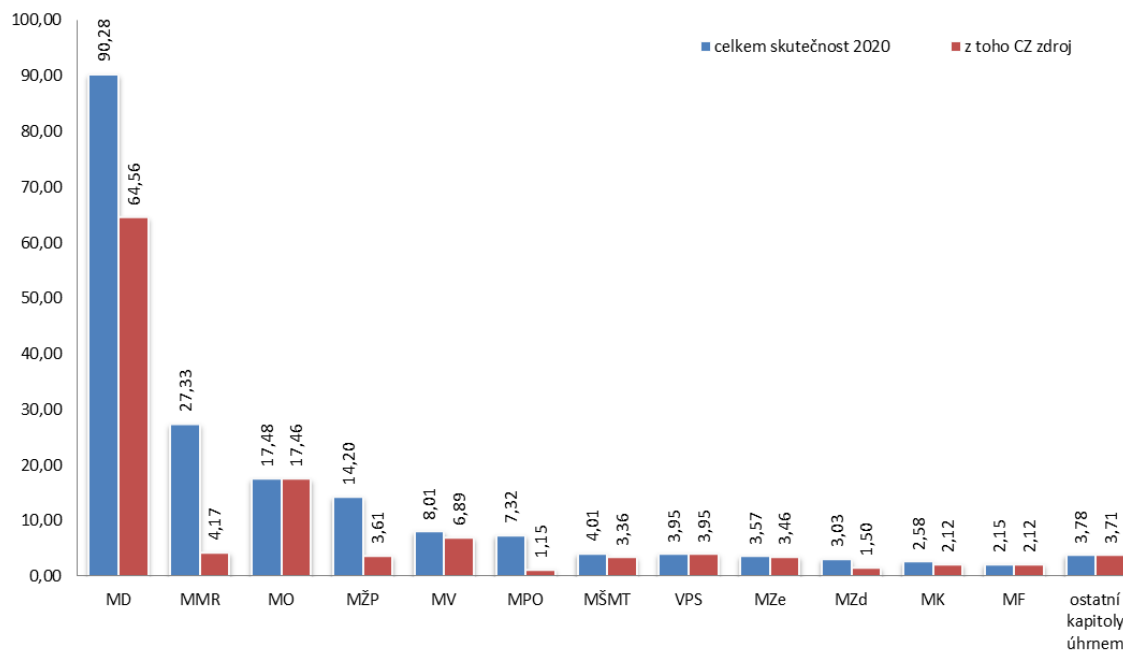
Výrazně nejvyšší podíl na v roce 2020 realizovaných výdajích měla kapitola Ministerstvo dopravy, kde byly prostřednictvím programů realizovány výdaje v celkové výši 90,3 mld. Kč, z toho 64,6 mld. Kč z tuzemských zdrojů. Dále následují kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj s celkovými výdaji 27,3 mld. Kč, z toho z tuzemských zdrojů 4,2 mld. Kč, Ministerstvo obrany s 17,5 mld. Kč, z toho z tuzemských zdrojů 17,5 mld. Kč (čerpání zahraničních zdrojů 20,6 mil. Kč), Ministerstvo životního prostředí s 14,2 mld. Kč, z toho z tuzemských zdrojů 3,6 mld. Kč, Ministerstvo vnitra s 8,0 mld. Kč, z toho z tuzemských zdrojů 6,9 mld. Kč a Ministerstvo průmyslu a obchodu s 7,3 mld. Kč, z toho z tuzemských zdrojů 1,1 mld. Kč.

Přehled kapitol s nejvyššími výdaji a agregované výdaje menších kapitol je uveden v následující tabulce a převeden do navazujícího grafu.

Tabulka č. 86: Výdaje kapitol státního rozpočtu realizované prostřednictvím programového financování

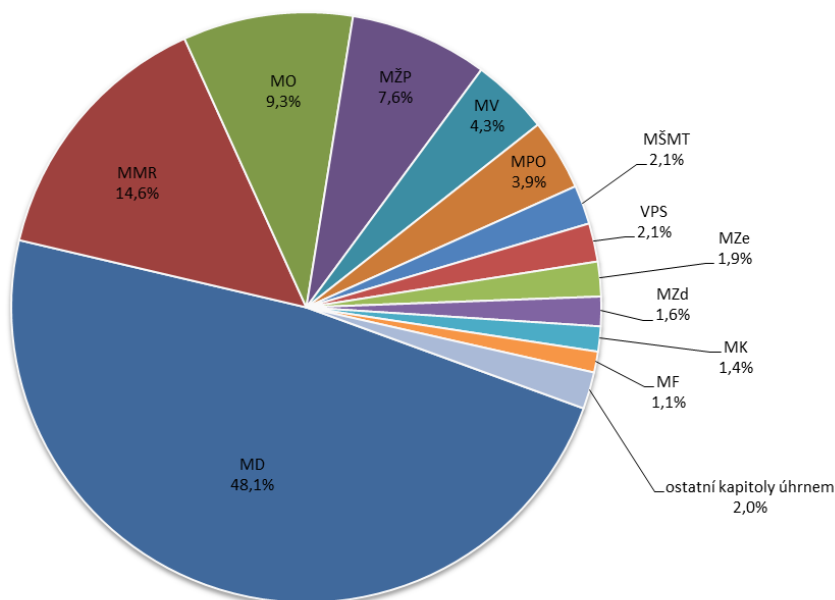
Název kapitoly	Skutečnost (údaje v tis. Kč)			Podíl na celkových realizovaných výdajích	Podíl na výdajích s CZ zdrojem	Podíl na výdajích se zahr. zdrojem
	celkem	z toho CZ zdroj	z toho zahr. zdroj			
Ministerstvo dopravy	90 276 200	64 556 965	25 719 235	48,11%	54,69%	36,94%
Ministerstvo pro místní rozvoj	27 325 984	4 171 274	23 154 710	14,56%	3,53%	33,26%
Ministerstvo obrany	17 476 897	17 456 275	20 623	9,31%	14,79%	0,03%
Ministerstvo životního prostředí	14 204 323	3 608 790	10 595 533	7,57%	3,06%	15,22%
Ministerstvo vnitra	8 005 457	6 889 781	1 115 676	4,27%	5,84%	1,60%
Ministerstvo průmyslu a obchodu	7 317 796	1 148 115	6 169 680	3,90%	0,97%	8,86%
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	4 013 806	3 360 311	653 495	2,14%	2,85%	0,94%
Všeobecná pokladní správa	3 946 624	3 946 624	0	2,10%	3,34%	0,00%
Ministerstvo zemědělství	3 566 401	3 455 239	111 163	1,90%	2,93%	0,16%
Ministerstvo zdravotnictví	3 025 558	1 495 254	1 530 304	1,61%	1,27%	2,20%
Ministerstvo kultury	2 576 586	2 123 138	453 448	1,37%	1,80%	0,65%
Ministerstvo financí	2 149 112	2 117 328	31 784	1,15%	1,79%	0,05%
Ostatní kapitoly v úhrnu	3 776 287	3 710 068	66 219	2,01%	3,14%	0,10%
Celkem	187 661 032	118 039 163	69 621 869	100,00%	100,00%	100,00%

Graf č. 35: Výdaje kapitol státního rozpočtu realizované prostřednictvím programového financování (mld. Kč)

Z procentuálního vyjádření podílu jednotlivých kapitol na celkové hodnotě průřezového ukazatele „Výdaje na akce programového financování EDS/SMVS celkem“ vyplývá, že kapitola Ministerstvo dopravy se na celkových realizovaných výdajích podílela ze 48,1 %. Následují Ministerstvo pro místní rozvoj se 14,6 %, Ministerstvo obrany s 9,3 %, Ministerstvo životního prostředí se 7,6 %, Ministerstvo vnitra se 4,3 % a Ministerstvo průmyslu a obchodu se 3,9 %. Celkem v roce 2020 realizovalo akce v programovém financování 42 kapitol, přičemž výše uvedených 6 kapitol se na celkovém čerpání podílelo z 87,7 %. Bližší informace o programech tří kapitol nejvíce se podílejících na čerpání jsou uvedeny níže.

Graf č. 36: Podíl jednotlivých kapitol na výdajích realizovaných prostřednictvím programového financování

Z celkových prostředků, které byly po provedených změnách k dispozici, bylo vyčerpáno 73,3 %, čerpání tuzemských zdrojů bylo realizováno na 67,4 %.

Z porovnání výdajů roku 2020 s údaji vykázanými za rok 2019 vyplývá, že oproti celkovému čerpání 132,3 mld. Kč v roce 2019 dosáhlo čerpání v programovém financování v roce 2020 částky 187,7 mld. Kč, bylo tedy vyšší o 55,4 mld. Kč, resp. o 41,9 %.

Tabulka č. 87: Výdaje realizované prostřednictvím programového financování (v tis. Kč)

ukazatel	Skutečnost 2019	Konečný rozpočet 2020 ³⁾	Skutečnost 2020	Plnění 2020 (%)	Index 2020/2019
1	2	3	4	5=4:3	6=4:2
Výdaje úhrnem ¹⁾	132 279 353	256 178 333	187 661 032	73,3	141,9
z toho: CZ zdroj ²⁾	93 318 389	175 226 103	118 039 163	67,4	126,5

¹⁾ vč. nároků z nespoteřovaných výdajů a dalších zdrojů

²⁾ dle rozpočtové skladby prostorová jednotka výdaje z tuzemských zdrojů

³⁾ schválený rozpočet upravený o rozpočtové přesuny, povolená překročení a vázání

Klíčovým programem kapitoly **Ministerstvo dopravy**, jejíž celkové čerpání dosáhlo **90,3 mld. Kč**, byl program **127 77 Podpora financování dopravy** členěný na čtyři podprogramy. Z tohoto programu bylo vynaloženo celkem 87,2 mld. Kč na financování investičních a neinvestičních akcí. V rámci podprogramu 127 773 Operační program Doprava 2014-2020 – Státní fond dopravní infrastruktury byly čerpány investiční prostředky (prostředky EU) ve výši 18,3 mld. Kč. Tyto prostředky byly použity na velké dopravní stavby, kdy konečnými příjemci byly Ředitelství silnic a dálnic ČR a Správa železnic, s. o. V rámci podprogramu 127 775 Ostatní dotace Státního fondu dopravní infrastruktury byly čerpány investiční prostředky státního rozpočtu ve výši 40,4 mld. Kč na krytí deficitu SFDI (39, 8 mld. Kč) a na dotace na projekty spolufinancované z EIB (0,6 mld. Kč). Neinvestiční prostředky byly čerpány ve výši 24 mld. Kč. Tyto prostředky byly rovněž použity na krytí deficitu SFDI. V rámci podprogramu 127 772 Operační program Doprava 2014-2020 - Ministerstvo dopravy byly čerpány prostředky ve výši 0,06 mld. Kč a v rámci podprogramu 127 774 Nástroj pro propojení Evropy byly čerpány prostředky (prostředky EU) ve výši 4,6 mld. Kč, příjemci dotace v těchto podprogramech byly SFDI a podnikatelské subjekty – právnické osoby.

V kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** byly ve sledovaném období vyčerpány finanční prostředky v celkové výši **27,3 mld. Kč**, z toho 26,2 mld. Kč tvořily prostředky určené na financování dotačních akcí. Největší objem byl čerpán v rámci akcí administrovaných v programu **117 03 Integrovaný regionální operační program (IROP)**, a to ve výši 22,8 mld. Kč. Největší objem finančních prostředků byl poskytnut na projekty realizované v rámci subtitulů 117D03G – Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení (4,4 mld. Kč), 117D03A – zvýšení regionální mobility prostřednictvím modernizace a rozvoje sítí regionální silniční infrastruktury navazující na síť TEN-T (5,8 mld. Kč), nebo 117D03B – Zvýšení podílu udržitelnosti forem dopravy (2,6 mld. Kč). Největší podíl prostředků byl na projekty IROP poskytnut obcím (8,1 mld. Kč) a krajům (rovněž 8,1 mld. Kč). Nejvýznamnějším národním programem je program **117 82 Podpora rozvoje regionů 2019+**, jehož prostřednictvím byly celkově vyčerpány finanční prostředky v objemu 2 mld. Kč, což je v meziročním srovnání o cca 203 % více.

V kapitole **Ministerstvo obrany** bylo financováno celkem 20 programů reprodukce majetku a 2 dotační programy, celkové čerpání kapitoly dosáhlo částky **17,5 mld. Kč**. Nejvýznamněji se na čerpání podílel program **107 08 Strategický program pozemních sil** s částkou 4 mld. Kč. Prostředky byly vynaloženy na pořízení taktického rušiče pásem STARKOM, pasivního sledovacího systému DPET, přenosného protiletadlového raketového kompletu RBS-70NG a na pořízení a technické zhodnocení další techniky. Dalším významným programem je program **107 32 Strategický program udržení a rozvoj schopností vzdušných sil AČR** s čerpáním dosahujícím 2,7 mld. Kč obsahující pro vojenské letectvo klíčové akce, zejména nákup vrtulníků, nákup letadel CASA a výstavba multiskladu v Náměšti nad Oslavou. Čerpání přesahující dvě miliardy korun přesáhl ještě program **107 22 Zajištění kompatibility mobilních komunikačních prostředků velení a řízení pozemních sil AČR** s čerpáním 2,2 mld. Kč se zásadními akcemi na pořízení kolových obrněných vozidel velitelsko-štabních a spojovacích PANDUR a pořízení kolových obrněných vozidel TITUS.

Komentář k opatřením přijatým ke zmírnění šíření nemoci COVID-19 v programovém financování v roce 2020.

Výdajové akce vyvolané potřebou přímo čelit pandemii COVID-19 byly v loňském roce v rámci programového financování realizovány především kapitolou **Ministerstvo zdravotnictví**. Tyto akce byly financovány v rámci programu **135 08 Podpora rozvoje a obnovy materiálně technického vybavení pro řešení krizových situací**, konkrétně v podprogramu 135 083 Podpora rozvoje a obnovy materiálně

technického vybavení pro řešení krizových situací. Cílem bylo pořízení zdravotnické techniky a přístrojového vybavení nezbytného pro zabezpečení zdravotní péče v ČR v souvislosti s šířením koronaviru SARS-Cov-2. Za tímto účelem byly do tohoto programu z kapitoly 398 Všeobecná pokladní správa převedeny prostředky ve výši 53,5 mil. Kč na nákup 150 ks plicních ventilátorů, dále prostředky ve výši 257,2 mil. Kč na nákup zdravotní techniky k zajištění zdravotní péče o nemocné s COVID-19. Celkem bylo na akce realizované v tomto podprogramu vynaloženo 289,1 mil. Kč.

V kapitole **Ministerstvo vnitra** byly souvislosti s řešením pandemie virového onemocnění COVID-19 roce 2020 čerpány v režimu programového financování prostředky v celkové výši 6,6 mil. Kč na následující výdajové akce: posílení videokonferenčního řešení MV, nákup 2 kusů dodávkových automobilů pro GŘ HZS ČR pro rozvoz zdravotnického materiálu, nákup skladovacích kontejnerů pro Záchraný útvar HZS ČR, pořízení bezdotykového teploměru, vytvoření aplikace pro rozesílání datových zpráv, pořízení routerů a LTE karet.

Zdravotnické přístroje, přístroje k prevenci a omezení šíření nákazy a ICT byly pořizovány i v programech kapitoly **Ministerstvo obrany**. V největší akci „ÚVN-VoFN Praha - zdravotnická technika pro zajištění zdravotní péče způsobené epidemickým výskytem COVID-19 – nákup“ bylo vynaloženo 48,5 mil. Kč. Tato akce přísluší do programu **107 75 Zabezpečení civilně-správní části MO a státní příspěvkové organizace**.

Kapitola **Národní sportovní agentura** realizuje v programu **162 01 Rozvoj a obnova materiálně technické základny Národní sportovní agentury** akci Pořízení SW COVID-SPORT s celkovým čerpáním v roce 2020 ve výši 0,23 mil. Kč.

Dotační akce zaměřené na boj s pandemií byly realizovány v kapitole **Ministerstvo průmyslu a obchodu** v programu **122 18 Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost**, identifikačním znakem COVID 19 bylo označeno celkem 17 akcí, podpořeny byly především akce realizované podnikatelskými subjekty v oblastech rozšíření výroby dezinfekce, ochranných prostředků a zdravotnické techniky.

6 Vyhodnocení souhrnných rozpočtových vztahů k rozpočtu EU a finančních mechanismů

6.1 Výdaje na programy spolufinancované z prostředků Evropské unie (bez společné zemědělské politiky)

Fondy Evropské unie představují hlavní nástroj pro realizaci politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti, jejichž cílem je snižování rozdílů mezi úrovní regionů a členských států Evropské unie.

Výdaje na financování společných programů České republiky a Evropské unie (bez Společné zemědělské politiky) byly ve schváleném rozpočtu na rok 2020 stanoveny v celkové výši 83,4 mld. Kč, z toho 4,6 mld. Kč představovaly národní prostředky a 78,8 mld. Kč prostředky s předpokladem krytí z rozpočtu EU. Rozpočet po změnách činil téměř 101,6 mld. Kč, z toho 96,0 mld. Kč (94,6 %) představovaly prostředky z rozpočtu EU a 5,5 mld. Kč představovaly národní prostředky. Schválený rozpočet byl tedy navýšen o 18,2 mld. Kč, když podíl národních prostředků vzrostl o 956,5 mil. Kč a podíl prostředků z rozpočtu EU vzrostl o 17,2 mld. Kč. **Čerpáno** bylo celkem **112,4 mld. Kč** (včetně NNV), z toho 7,2 mld. Kč činily národní prostředky a 105,2 mld. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU. Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2020 činilo 28,3 mld. Kč. Podrobnější údaje jsou obsaženy v **Tabulka č. 90**.

Na **operační programy programového období 2007-2013** nebyly na rok 2020 rozpočtovány žádné výdaje. **Vynaloženo** bylo celkem **8,6 mil. Kč** národních prostředků, jednalo se o čerpání nároků z nespotebovaných výdajů v kapitole Ministerstvo pro místní rozvoj v rámci Regionálních operačních programů.

Na **operační programy programového období 2014-2020** bylo ve výdajích schváleného rozpočtu na rok 2020 vyčleněno celkem 80,4 mld. Kč, z toho 4,4 mld. Kč národních prostředků a 76,0 mld. Kč prostředků s předpokládaným krytím příjmy z rozpočtu EU. Nejvíce prostředků bylo rozpočtováno v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ v částce 21,5 mld. Kč. **Čerpáno** bylo celkem téměř **107,0 mld. Kč** (z toho 7,0 mld. Kč národních prostředků a 100,0 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU). Nejvíce

čerpala kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj ve výši téměř 22,8 mld. Kč (z toho více než 1,0 mld. Kč národních prostředků a 21,7 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+, dále kapitola Ministerstvo dopravy ve výši 21,2 mld. Kč (z toho 11,9 mil. Kč národních prostředků a 21,2 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci OP Doprava 2014+, dále kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu ve výši 18,4 mld. Kč (z toho 68,1 mil. Kč národních prostředků a 18,4 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve výši 14,9 mld. Kč (z toho 2,4 mld. Kč národních prostředků a 12,5 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ atd. Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2020 činilo 25,8 mld. Kč.

Čerpání výdajů na operační programy programového období 2007-2013 a 2014-2020 po jednotlivých OP obsahuje Tabulka č. 89.

Výdaje na **komunitární programy** byly ve státním rozpočtu zahrnuty ve výši 2,7 mld. Kč za obě programová období, z toho 111,3 mil. Kč představovaly národní prostředky a 2,6 mld. Kč prostředky z rozpočtu EU. Nejvíce prostředků bylo rozpočtováno v kapitole Ministerstvo dopravy na Nástroj pro propojení Evropy 2014+ v částce 2,5 mld. Kč (z toho 2,6 mil. Kč národních prostředků a 2,5 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU). **Čerpáno** bylo téměř **4,9 mld. Kč**, z toho 87,1 mil. Kč národních prostředků a téměř 4,8 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU. Nejvíce čerpala kapitola Ministerstvo dopravy na výše zmíněný program v částce 4,7 mld. Kč (z toho 1,4 mil. Kč národních prostředků a 4,7 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU). Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2020 činilo 2,1 mld. Kč.

Ostatní programy, včetně Twinning-out, byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2020 zahrnuty v částce 286,5 mil. Kč za obě programová období, z toho 45,2 mil. Kč národních prostředků a více než 241,2 mil. Kč prostředků krytých příjmy z rozpočtu EU. Z celku nejvíce prostředků připadlo na kapitolu Ministerstvo vnitra v částce 189,9 mil. Kč (z toho téměř 33,2 mil. Kč z českých zdrojů a téměř 156,8 mil. Kč z rozpočtu EU) na Azylový a migrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Evropskou migrační síť. **Celkem** bylo **vynaloženo 569,2 mil. Kč**, z toho 101,9 mil. Kč národních prostředků a 467,3 mil. Kč prostředků z rozpočtu EU. Nejvíce čerpala kapitola Ministerstvo vnitra v částce 293,6 mil. Kč (z toho 66,4 mil. Kč národních prostředků a 227,3 mil. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci výše zmíněných projektů a kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí v částce 213,3 mil. Kč (z toho 32,0 mil. Kč národních prostředků a 181,3 mil. Kč prostředků z rozpočtu EU) v rámci programu Potravinové a materiální pomoci. Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2020 činilo 312,5 mil. Kč.

6.2 Společná zemědělská politika a společná rybářská politika

Společná zemědělská politika (SZP) je financována prostřednictvím Evropského zemědělského fondu rozvoje venkova, který slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny, kvality života ve venkovských oblastech a diversifikace hospodářství venkova, a Evropského zemědělského záručního fondu na financování tržních a dalších opatření.

Výdaje na SZP byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2020 stanoveny v celkovém objemu 39,6 mld. Kč v kapitole Ministerstvo zemědělství. Největší položku tvořily přímé platby, které se vyplácejí na principu předfinancování ze státního rozpočtu a které byly stanoveny v celkové výši 22,5 mld. Kč, z toho 596,3 mil. Kč představovaly národní zdroje a 21,9 mld. Kč prostředky z rozpočtu EU. Na podporu rozvoje venkova byla rozpočtována částka 16,1 mld. Kč, z toho 7,8 mld. Kč představovaly prostředky státního rozpočtu a 8,3 mld. Kč představovaly prostředky EU. Provádění tržních opatření v rámci společné organizace trhu byly ve státním rozpočtu zahrnuty ve výši 945,0 mil. Kč, z národních zdrojů mělo být čerpáno 472,6 mil. Kč a z rozpočtu EU 472,4 mil. Kč. V rámci SZP bylo v roce 2020 ze státního rozpočtu **poskytnuto celkem 41,0 mld. Kč**, vč. použití nároků z nespotebovaných výdajů předchozích let ve výši 12,7 mld. Kč. Z toho 6,7 mld. Kč představovaly národní prostředky a 34,3 mld. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU.

Plnění jednotlivých ukazatelů SZP v roce 2020 je uvedeno v následující tabulce:

Tabulka č. 88: Společná zemědělská politika (tis. Kč)

Společná zemědělská politika	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020		
	schválený	po změnách	celkem	z toho	
				státní rozpočet	nároky
Přímé platby - předfinancování ze SR (prostředky EU)	21 944 764	21 944 764	23 042 971	11 693 189	11 349 781
Přímé platby - doplňkové PVP (prostředky ČR)	596 300	596 300	595 005	568 287	26 718
Program Rozvoj venkova (prostředky ČR)	7 800 000	7 800 000	5 695 448	5 298 648	396 800
Program Rozvoj venkova (prostředky EU)	8 346 619	10 346 619	10 755 296	10 343 573	411 723
Společná organizace trhu (prostředky ČR)	472 639	472 639	405 333	72 457	332 876
Společná organizace trhu (prostředky EU)	472 355	472 355	469 167	255 674	213 493
Celkem	39 632 677	41 632 677	40 963 220	28 231 829	12 731 391

Z částky **23,0 mld. Kč** použité na **předfinancování přímých plateb** (vč. nároků) bylo poskytnuto na jednotnou platbu na plochu zemědělské půdy 12,6 mld. Kč, na platby pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí 6,6 mld. Kč, na platby pro mladé zemědělce 205,7 mil. Kč, na dobrovolnou podporu vázanou na produkci 3,4 mld. Kč a na platby kompenzace finanční disciplíny 295,1 mil. Kč. Pro rok 2020 byly na předfinancování přímých plateb rozpočtovány příjmy z EU ve výši 21,9 mld. Kč, skutečně Ministerstvo zemědělství obdrželo částku 21,9 mld. Kč, tj. plnění příjmů z EU na 100,0 %. **Doplňkové národní platby** na poskytování přechodných vnitrostátních podpor (PVP) dosáhly **595,0 mil. Kč**, z toho 26,7 mil. Kč byly prostředky z nároků z nespotřebovaných výdajů.

V rámci **programu rozvoje venkova** jsou poskytovány platby za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, v oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě podle příslušných právních předpisů. V roce 2020 bylo na SZIF převedeno celkem **16,5 mld. Kč** (vč. 808,5 mil. Kč z nároků z nespotřebovaných výdajů). Z celku 5,7 mld. Kč představovaly národní prostředky a 10,8 mld. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU. Na realizaci programu rozvoje venkova byla poskytnuta z rozpočtu EU pro rok 2020 do příjmů Ministerstva zemědělství částka ve výši 10,7 mld. Kč, tj. 103,1 % rozpočtu po změnách ve výši 10,3 mld. Kč.

V rámci **společné organizace trhu** jsou realizována tržní opatření, stanovená jednotlivými předpisy EU a ČR, která řeší zejména výkyvy poptávky a nabídky trhu. Většina opatření je plně hrazena z rozpočtu EU (např. vývozní subvence, podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic), některá je však nutné spolufinancovat z národních zdrojů (např. zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh, ovoce a zelenina do škol, podpora spotřeby školního mléka, apod.). Čerpáno bylo celkem **874,5 mil. Kč**, vč. 546,4 mil. Kč prostředků z nároků z nespotřebovaných výdajů. Z celku 405,3 mil. Kč byly národní prostředky a 469,2 mil. Kč prostředky z rozpočtu EU. Příjmy z rozpočtu EU činily 423,9 mil. Kč, tj. 89,7 % rozpočtu.

Společná rybářská politika (SRP) je financována prostřednictvím Evropského námořního a rybářského fondu. Mezi hlavní úkoly a priority této politiky patří např. stanovení pravidel evropského rybolovu, poskytování finančních prostředků a technické podpory iniciativám usilujícím o větší udržitelnost odvětví a omezení dopadů rybolovu na životní prostředí, řízení společné organizace trhu, podpora rozvoje dynamického odvětví akvakultury, řízení rybářské flotily EU apod.

SRP je v ČR realizována prostřednictvím OP Rybářství 2014+ v kapitole Ministerstvo zemědělství. Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2020 bylo počítáno s částkou 160,0 mil. Kč, z toho 40,0 mil. Kč činily národní prostředky a 120,0 mil. Kč činily prostředky z rozpočtu EU. **Čerpáno bylo 139,6 mil. Kč** (34,7 mil. Kč národní prostředky a 104,9 mil. Kč prostředky z rozpočtu EU). Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2020 činilo 57,2 mil. Kč.

Rok 2020 byl pátým rokem čerpání prostředků z OP Rybářství 2014+. Nejvyšší čerpání proběhlo v opatření 2.2. Produktivní investice do akvakultury ve výši cca 105,6 mil. Kč. Druhým nejvíce čerpaným opatřením bylo opatření 5.3. Investice do zpracování produktů ve výši cca 5,8 mil. Kč. Dále byly čerpány mzdové prostředky pracovníků Řídicího orgánu, kteří pracují na hlavní pracovní poměr a jsou hrazeni plně z prostředků OP Rybářství 2014+.

6.3 Finanční mechanismy EHP a Norska, Program švýcarsko-české spolupráce

Česká republika je příjemcem finanční podpory z Evropského hospodářského prostoru (EHP) a Norských fondů od vstupu do EU a EHP v roce 2004. Hlavními oblastmi podpory jsou: ochrana životního prostředí, boj s organizovaným zločinem a posilování systému justice, zkvalitňování služeb ve zdravotnictví, uchování kulturního dědictví, spolupráce v oblasti výzkumu, rozvoj občanské společnosti, zlepšování situace ohrožených skupin obyvatel, atd. Na rok 2020 byly plánovány výdaje pouze na třetí grantové období finančních mechanismů EHP a Norska (2014 – 2021) ve výši 708,8 mil. Kč, z toho 159,9 mil. Kč představovaly národní prostředky a 548,9 mil. Kč prostředky kryté příjmy z finančních mechanismů EHP a Norska na principu předfinancování z příslušných kapitol státního rozpočtu. Oproti druhému grantovému období (2009 – 2014), které bylo v roce 2018 ukončeno, je ve třetím grantovém období ČR zavázána zajistit z národních zdrojů 15% spolufinancování všech výdajů na úrovni jednotlivých programů. Tento fakt má vliv na výši prostředků určených na spolufinancování ze státního rozpočtu.

Rozpočtovaná částka odpovídala tomu, že v roce 2020 byl očekáván postupný nárůst čerpání prostředků finančních mechanismů EHP a Norska (2014 – 2021) v souvislosti se zahájením realizace předem definovaných projektů a projektů vybraných v rámci otevřených výzev ve všech programech. Pokračovalo také čerpání finančních prostředků na technickou asistenci a řízení jednotlivých programů a na bilaterální spolupráci mezi ČR a zeměmi EHP.

V roce 2017 došlo k ukončení všech programů spolufinancovaných z Programu švýcarsko-české spolupráce, proto nebyl pro rok 2020 rozpočtován. Čerpáno bylo 497,6 tis. Kč (z NNV) v rámci programu INOSTART, který je zaměřen na poskytování zajištěných úvěrů pro inovativní malé a střední podnikatele.

V roce 2020 bylo v rámci uvedených nástrojů pomoci **čerpáno celkem 147,9 mil. Kč**, tj. 20,9 % rozpočtu po změnách. Z celku 23,6 mil. Kč připadlo na národní prostředky a 124,4 mil. Kč na prostředky z obou nástrojů. Skutečné čerpání NNV k 31. 12. 2020 činilo 32,9 mil. Kč. Nižší čerpání v porovnání s plánovaným rozpočtem bylo dáno faktem, že během roku 2020 byly čerpány především prostředky související s řízením finančních mechanismů EHP a Norska na národní a programové úrovni. Z důvodů zpoždění hodnoticího procesu v rámci otevřených výzev a také v souvislosti s epidemií COVID-19 a souvisejícími epidemiologickými opatřeními byly čerpány pouze minimální prostředky na financování jednotlivých projektů, zejména těch podpořených v rámci otevřených výzev.

Údaje o rozpočtu, jeho změnách a čerpání a údaje o nárocích z nespotřebovaných výdajů, týkající se společných programů EU a ČR, společné zemědělské politiky a finančních mechanismů EHP/Norsko a Programu švýcarsko-české spolupráce, podle jednotlivých kapitol, jsou uvedeny v Tabulka č. 90.

Tabulka č. 89: Čerpání výdajů na operační programy v programovém období 2007-2013 a 2014-2020 v roce 2020 (tis. Kč)

Nástroj	Název operačního programu	Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespotebovaných výdajů k 1.1.2020			Skutečné čerpání nároků z nespotebovaných výdajů k 31.12.2020			Stav nároků z nespotebovaných výdajů k 1.1.2021		
		podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem
03200	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost									2	9	11				2	9	11	
03300	OP Lidské zdroje a zaměstnanost									44 215	28 920	73 135				38 882		38 882	
03600	Integrovaný operační program									308 797	129 734	438 531				308 797	129 734	438 531	
03701	OP Technická pomoc - MMR									8 089		8 089				8 089		8 089	
03800	Regionální operační programy							8 647	8 647	508 042		508 042	8 647	8 647	499 395		499 395		
03900	OP Praha Konkurenceschopnost									24 592		24 592				24 592		24 592	
04000	OP Praha Adaptabilita									106		106				106		106	
04100	OP Přeshraniční spolupráce pro cíl EÚS - MMR									67 042		67 042				67 042		67 042	
04101	OP Přeshraniční spolupráce pro cíl EÚS ČR - Bavorsko									871		871				871		871	
OP 2007-2013 celkem		0	0	0	0	0	0	8 647	0	8 647	961 756	158 663	1 120 420	8 647	0	8 647	947 775	129 744	1 077 519
10100	OP Rybářství 2014+	40 000	120 000	160 000	40 000	120 000	160 000	34 710	104 933	139 644	48 830	55 369	104 199	14 239	42 947	57 186	54 120	70 435	124 555
10200	OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+	58 006	12 000 000	12 058 006	58 006	21 200 000	21 258 006	68 102	18 376 971	18 445 072	1 945 291	1 479 597	3 424 887	27 387	1 077 813	1 105 200	1 935 195	4 302 626	6 237 821
10300	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+	1 744 509	12 765 974	14 510 483	1 711 202	14 260 006	15 971 209	2 479 626	12 805 059	15 284 685	1 237 989	2 908 849	4 146 838	1 038 773	2 259 580	3 298 354	465 153	4 345 224	4 810 377
10400	OP Zaměstnanost 2014+	1 455 833	6 693 072	8 148 904	2 253 022	9 215 853	11 468 874	2 265 661	10 828 555	13 094 216	644 073	5 325 332	5 969 404	271 639	3 039 660	3 311 299	631 434	3 712 629	4 344 062
10501	OP Doprava - ERDF 2014+		1 848 696	1 848 696		838 669	838 669		2 572 052	2 572 052		1 762 018	1 762 018		1 762 018	1 762 018		28 634	28 634
10502	OP Doprava - CF 2014+	11 011	9 151 304	9 162 315	11 011	10 161 331	10 172 342	11 935	18 626 582	18 638 517	16 512	10 829 625	10 846 136	2 004	10 197 520	10 199 524	15 588	2 364 373	2 379 961
10601	OP Životní prostředí - ERDF 2014+	17 090	1 596 845	1 613 935	46 036	1 499 182	1 545 218	90 250	1 588 119	1 678 369	27 650	785 259	812 909	68 935	756 383	825 318	136 286	959 503	1 095 789
10602	OP Životní prostředí - CF 2014+	147 162	8 280 430	8 427 592	351 699	9 917 016	10 268 716	291 473	9 317 386	9 608 859	570 889	2 933 901	3 504 790	114 279	1 415 773	1 530 052	479 869	3 270 068	3 749 937
10700	Integrovaný regionální operační program 2014+	648 700	20 895 192	21 543 891	548 281	23 289 267	23 837 549	1 486 240	23 996 474	25 482 713	5 688 213	3 452 028	9 140 242	1 283 329	2 033 979	3 317 308	4 748 661	2 735 468	7 484 129
10800	OP Praha - půl růstu ČR 2014+		1 538 845	1 538 845		1 538 845	1 538 845		752 466	752 466		68 692	68 692					855 071	855 071
10901	OP Technická pomoc - MMR 2014+	130 000	800 000	930 000	130 000	800 000	930 000	118 880	673 649	792 529	86 279	704 752	791 031	33 100	185 586	218 685	96 955	828 590	925 545
10902	OP Technická pomoc Auditní orgán 2014+	24 004	136 023	160 027	24 004	136 023	160 027	30 017	170 095	200 112	28 269	219 782	248 051	13 804	78 219	92 023	22 190	185 333	207 523
10903	OP Technická pomoc Platební a certifikační orgán 2014+	6 987	39 689	46 676	6 987	39 689	46 676	6 562	37 213	43 775	5 179	37 446	42 625	1 926	10 932	12 858	5 605	39 922	45 527
10904	OP Technická pomoc CKB AFCOS 2014+	1 162	6 636	7 798	1 162	6 636	7 798	1 218	6 903	8 121	344	1 892	2 236	193	1 090	1 283	355	2 001	2 356
10905	OP Technická pomoc - Ostatní 2014+	3 454	19 570	23 023	3 454	19 570	23 023	2 820	15 979	18 799	4 228	25 400	29 628	1 032	5 846	6 878	5 304	31 505	36 809
11000	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A - Technická pomoc 2014+	110 544	45 000	155 544	110 544	45 000	155 544	85 518	30 721	116 239	48 961	120 302	169 263	32 569	0	32 569	73 987	134 581	208 568
11001	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-PI 2014+	2 496	14 091	16 587	2 394	13 517	15 911	5 808	23 736	29 544	13 181	32 695	45 875	5 808	23 628	29 436	9 642	22 241	31 883
11002	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-SI 2014+							4	21	25	1 305	1 026	2 330	4	21	25	1 301	1 004	2 305
11003	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Rk 2014+	2 000	4 000	6 000	2 122	4 678	6 799	1 217	11 843	13 060	3 479	19 718	23 197	780	9 372	10 152	4 384	12 553	16 936
11004	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Bv 2014+	2 861	6 248	9 110	2 861	6 682	9 543	654	2 931	3 585	3 486	24 381	27 867	306	1 733	2 039	5 693	28 131	33 825
11005	Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Ss 2014+	1 000	1 600	2 600	1 157	2 492	3 650	2 494	9 327	11 821	9 349	30 928	40 277	2 379	8 678	11 057	8 012	20 908	28 920
11100	OP nadnárodní spolupráce - Technická pomoc 2014+		2 000	2 000		2 000	2 000		45	45	217	6 940	7 157				217	8 895	9 112
11101	OP nadnárodní spolupráce Central Europe 2014+	3 550	21 500	25 050	3 550	21 500	25 050	2 783	8 211	10 994	5 078	27 483	32 561	701	6 227	6 929	5 844	40 772	46 617
11102	OP nadnárodní spolupráce Danube 2014+	2 900	6 000	8 900	2 995	6 540	9 535	1 481	1 651	3 132	5 264	8 557	13 822	154	876	1 030	6 569	12 256	18 825
11200	OP meziregionální spolupráce 2014+	3 291	800	4 091	3 291	800	4 091	2 111	43	2 154	2 681	964	3 646				3 861	1 721	5 583
OP 2014-2020 celkem		4 416 559	75 993 514	80 410 073	5 313 780	93 145 295	98 459 075	6 989 563	99 960 966	106 950 529	10 396 746	30 862 935	41 259 680	2 913 340	22 917 883	25 831 223	8 716 224	24 014 446	32 730 670
Celkem		4 416 559	75 993 514	80 410 073	5 313 780	93 145 295	98 459 075	6 989 563	99 960 966	106 959 177	11 358 502	31 021 598	42 380 100	2 921 987	22 917 883	25 839 870	9 663 999	24 144 190	33 808 189

Tabulka č. 90: Výdaje na financování společných programů EU a ČR (bez SZP) v roce 2020 (tis. Kč) – 4 strany

Kapitola	Programové období	Nástroj	Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2020			Skutečné čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů k 31.12.2020			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2021		
			podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem
KPR	Programové období 2014-2020	10601 OP Životní prostředí - ERDF2014+		0	0		3 418	3 418		0	0		4 551	4 551		0	0		7 969	7 969
		Výsledek		0	0		3 418	3 418		0	0		4 551	4 551		0	0		7 969	7 969
ÚVČR	Programové období 2004-2013	04602 Jiné programy/projekty EU - EMCCDA	0		0	471	471	947	947	1 893	476		476	476			476			
		04717 KP Evropa pro občany							299	299	32	97	129			32	461			493
		Výsledek	0	0	0	471	471	947	1 245	2 192	508	97	605	476		476	32	461	493	
	Programové období 2014-2020	10300 OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+									4 412	18 572	22 984							
		10400 OP Zaměstnanost 2014+	607	2 181	2 788	607	2 181	2 788	3 191	11 972	15 163	12 367	50 311	62 677	3 190	11 969	15 160	9 782	40 520	50 302
		10602 OP Životní prostředí - CF 2014+	3 176	18 000	21 176	3 176	18 000	21 176	0	0	0	0	0	0			3 176	18 000	21 176	
		10905 OP Technická pomoc - Ostatní 2014+	923	5 229	6 152	923	5 229	6 152	750	4 251	5 002	767	4 417	5 185	202	1 146	1 348	940	5 395	6 335
		11102 OP nadnárodní spolupráce Danube 2014+							2	12	15	184	1 042	2	12	15	15	84	98	
		12109 KP 3. Akční program v oblasti zdraví									586	718	1 304							
		Výsledek	4 706	25 410	30 116	4 706	25 410	30 116	3 943	16 235	20 179	18 316	75 060	93 376	3 395	13 127	16 522	13 914	63 998	77 912
MZV	Programové období 2004-2013	03300 OP Lidské zdroje a zaměstnanost										229	229							
		Výsledek										229	229							
	Programové období 2014-2020	12001 Jiné EU - Fond pro vnitřní bezpečnost 2014+	625	1 875	2 500	625	1 875	2 500	60	179	239	91	470	561			565	2 165	2 731	
		12005 Jiné EU - zahraniční rozvojová spolupráce s EK 2014+		24 875	24 875		24 875	24 875		15 615	15 615		7 890	7 890	6 830	6 830	6 830	17 151	17 151	
		Výsledek	625	26 750	27 375	625	26 750	27 375	60	15 794	15 854	91	8 360	8 451	6 830	6 830	565	19 316	19 881	
MO	Programové období 2004-2013	04719 KP Erasmus								609	609									
		Výsledek								609	609									
	Programové období 2014-2020	10300 OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+	150	848	998	150	848	998	226	1 278	1 504	4 507	25 537	30 044	128	724	852	4 431	25 108	
		10400 OP Zaměstnanost 2014+	4 785	14 425	19 210	5 782	17 873	23 655	3 796	13 048	16 843	1 891	5 410	7 301			3 877	10 235	14 112	
		10602 OP Životní prostředí - CF 2014+	15 112	36 578	51 691	39 325	36 578	75 903	23 369	15 630	38 999	22 087	102 372	124 459			38 043	123 320	161 363	
		10700 Integrovaný regionální operační program 2014+									1 500	5 000	5 000			1 500	3 500	5 000		
		Výsledek	20 047	51 852	71 899	45 257	55 299	100 556	27 390	29 956	57 346	29 984	136 819	166 803	128	724	852	47 851	162 163	210 014
KVOP	Programové období 2014-2020	10400 OP Zaměstnanost 2014+	42	240	283	42	240	283	133	756	890	187	1 062	1 249	108	612	720	96	546	642
		10700 Integrovaný regionální operační program 2014+								2 660	11 238	13 898	2 770	11 705	14 475	2 660	11 238	13 898	109	461
		12002 Jiné EU - Azylový a migrační fond 2014+									62	187	249							
		Výsledek	42	240	283	42	240	283	2 793	11 995	14 788	3 020	12 954	15 974	2 768	11 850	14 618	206	1 007	1 213
MF	Programové období 2004-2013	04746 KP Hercule	1 580	3 160	4 740	1 580	3 160	4 740	0	0	0						1 580	6 360	7 940	
		Výsledek	1 580	3 160	4 740	1 580	3 160	4 740	0	0	0						1 580	6 360	7 940	
	Programové období 2014-2020	10400 OP Zaměstnanost 2014+							786	1 410	2 196	7 475	23 173	30 648	786	1 410	2 196	6 689	21 763	28 452
		10601 OP Životní prostředí - ERDF2014+	0	0	0	2 986	7 964	10 950										2 986	7 964	10 950
		10700 Integrovaný regionální operační program 2014+									304	1 283	1 587							
		10902 OP Technická pomoc Auditní orgán 2014+	24 004	136 023	160 027	24 004	136 023	160 027	30 017	170 095	200 112	28 269	219 782	248 051	13 804	78 219	92 023	22 190	185 333	207 523
		10903 OP Technická pomoc Platební a certifikační orgán 2014+	6 987	39 689	46 676	6 987	39 689	46 676	6 562	37 213	43 775	5 179	37 446	42 625	1 926	10 932	12 858	5 605	39 922	45 527
		10904 OP Technická pomoc CKB AFCOS 2014+	1 162	6 636	7 798	1 162	6 636	7 798	1 218	6 903	8 121	344	1 892	2 236	193	1 090	1 283	355	2 001	2 356
		12000 Jiné EU 2014+										89	89						89	
		12001 Jiné EU - Fond pro vnitřní bezpečnost 2014+		700	700		1 131	1 131	784	3 558	4 342	915	6 176	7 091	784	3 180	3 964	131	3 749	3 881
		12002 Jiné EU - Azylový a migrační fond 2014+		1 131	1 131		700	700		1 113	1 113		3 729	3 729		764	764		3 316	
		12107 KP Customs 2020							85	734	819	1 396	1 557	85	121	206	76	2 127	2 203	
		Výsledek	32 153	184 179	216 333	35 140	192 143	227 283	39 452	221 026	260 477	42 648	294 966	337 613	17 578	95 716	113 294	38 032	266 265	304 297
MPSV	Programové období 2004-2013	03200 OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost									2	9	11							
		03600 Integrovaný operační program									31 257	129 734	160 991					31 257	129 734	160 991
		04601 Jiné programy/projekty EU - EURES/T								4 237	23 453	27 689						4 237	23 453	27 689
		04606 Jiné programy/projekty EU - Samostatné granty EK								3 830	1 242	5 072						3 830	1 242	5 072
		04701 KP Progress								11 427	507	11 935						11 427	507	11 935
		Výsledek								50 753	154 946	205 698						50 753	154 946	205 698
	Programové období 2014-2020	10400 OP Zaměstnanost 2014+	1 329 088	5 831 497	7 160 585	2 125 718	8 431 497	10 557 215	2 067 846	10 092 304	12 160 149	272 062	4 117 792	4 389 854	129 519	2 623 015	2 752 534	329 934	2 456 985	2 786 919
		10601 OP Životní prostředí - ERDF2014+	0	0	0	23 300	15 533	38 833	20 133	13 422	33 554							3 167	2 111	5 278
		10602 OP Životní prostředí - CF 2014+	0	0	0	992		992				2 866	7	2 873				3 857	7	3 864
		10700 Integrovaný regionální operační program 2014+									18 590	0	18 590					18 590	0	18 590
		10905 OP Technická pomoc - Ostatní 2014+	339	1 919	2 258	339	1 919	2 258	427	2 422	2 849	2 666	15 109	17 775	389	2 203	2 591	2 578	14 606	17 184
		12000 Jiné EU 2014+									3 701	5 606	9 307					3 701	5 606	9 307
		12003 Jiné EU - Operační program Potravinové a materiální pomoci 2014+	9 025	21 290	30 315	9 025	21 290	30 315	31 995	181 305	213 300	33 423	219 260	252 683	28 696	162 611	191 307	10 453	59 246	69 699
		12004 Jiné EU - Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci 2014+									19	26 224	26 243					19	26 243	
		12105 KP Program pro zaměstnanost a sociální inovace (EASI)	1 206	1 857	3 063	1 206	1 857	3 063	122	16 452	16 575	4 724	6 348	11 072	111		111	5 808	7 893	13 701
		Výsledek	1 339 658	5 856 564	7 196 222	2 160 579	8 472 097	10 632 676	2 120 523	10 305 904	12 426 427	338 050	4 390 346	4 728 396	158 714	2 787 828	2 946 542	378 106	2 572 678	2 950 784

Kapitola	Programové období	Nástroj	Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespotebovaných výdajů k 1.1.2020			Skutečné čerpání nároků z nespotebovaných výdajů k 31.12.2020			Stav nároků z nespotebovaných výdajů k 1.1.2021		
			podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem
			MV	Programové období 2004-2013	04604 Jiné programy/projekty EU - Evropská migrační síť	51	968		51	968	1 019	102	1 947	2 049	1 052	5 207	6 259	57	1 077	1 134
		04723 Solidarita a řízení migračních toků EUF											16	16						
		04725 Solidarita a řízení migračních toků FVH											256	256						
		04726 Solidarita a řízení migračních toků EIF								155	155		15 000	15 000		155	155		25	25
		04749 KP Civilní ochrana	0		0	201		201	57	1 199	1 256	45	902	947	21	511	532	190	688	878
		Výsledek	51	968	1 019	252	968	1 220	160	3 301	3 460	1 097	21 382	22 479	78	1 743	1 820	1 190	4 941	6 132
	Programové období 2014-2020	10300 OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+	0	0	0	274	1 331	1 606	99	494	593						176	837	1 013	
		10400 OP Zaměstnanost 2014+	22 102	129 138	151 240	22 397	109 149	131 546	25 452	106 734	132 186	50 806	126 634	177 440	13 614	35 792	49 406	47 751	129 049	176 800
		10601 OP Životní prostředí - ERDF2014+	0	0	0	17 706	10 684	28 390	4 344	2 044	6 388	5 870	2 071	7 941	4 344	2 044	6 388	21 783	10 711	32 494
		10602 OP Životní prostředí - CF 2014+	45 362	138 254	183 616	123 013	128 092	251 105	146 194	100 507	246 701	52 803	37 543	90 346	42 756	36 334	79 090	28 674	64 847	93 521
		10700 Integrovaný regionální operační program 2014+	120 152	913 764	1 033 916	85 693	871 684	957 377	166 817	863 568	1 030 385	271 773	128 896	400 668	144 155	122 127	266 283	190 649	137 011	327 660
		11001 Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-PI 2014+	496	14 091	14 587	394	13 517	13 911	4 242	23 736	27 979	9 661	31 561	41 222	4 242	23 628	27 870	5 711	21 241	26 952
		11002 Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-SI 2014+							4	21	25	5	26	30	4	21	25	1	4	5
		11003 Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Rk 2014+	0	0	0	122	678	799	10	56	65	46	263	310	10	56	65	158	885	1 044
		11004 Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Bv 2014+	561	2 748	3 310	561	3 182	3 743	186	1 055	1 242	161	912	1 073	81	458	538	536	3 038	3 575
		11005 Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Ss 2014+							1 426	8 083	9 509	3 169	17 955	21 123	1 426	8 083	9 509	1 742	6 687	8 429
		12000 Jiné EU 2014+	833	3 675	4 508	1 267	3 675	4 942	193	2 176	2 369	643	826	1 469	69	359	428	1 717	7 226	8 943
		12001 Jiné EU - Fond pro vnitřní bezpečnost 2014+	0	55 372	55 372	33 720	42 145	75 864	15 345	52 855	68 200	41 781	62 268	104 049	15 345	39 557	54 901	60 156	51 558	111 714
		12002 Jiné EU - Azylový a migrační fond 2014+	33 101	100 416	133 517	57 495	173 321	230 815	50 906	172 465	223 371	22 125	54 740	76 865	14 297	38 357	52 654	28 714	55 595	84 309
		12104 KP Horizont 2020 2014+							1 026	1 026		2 552	2 552		515	515		2 059	2 059	
		12108 KP Erasmus +							545	545		131	131		129	129		817	817	
		Výsledek	222 608	1 357 458	1 580 066	342 642	1 357 458	1 700 100	415 217	1 335 366	1 750 584	458 841	466 377	925 218	240 342	307 459	547 802	387 768	491 566	879 334
MŽP	Programové období 2004-2013	04703 KP Life+	40 000	41 000	81 000	40 000	41 000	81 000	22 382	40 358	62 741	81 835	84 475	166 310	15 784	5 801	21 585	99 453	113 099	212 551
		04800 Twinning out											190	190					190	190
		Výsledek	40 000	41 000	81 000	40 000	41 000	81 000	22 382	40 358	62 741	81 835	84 665	166 500	15 784	5 801	21 585	99 453	113 289	212 741
	Programové období 2014-2020	10300 OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+										1 250	23 500	24 750			1 250	23 500	24 750	
		10400 OP Zaměstnanost 2014+	2 150	10 000	12 150	2 150	10 000	12 150	871	3 833	4 705	9 841	42 353	52 195	646	2 856	3 503	11 120	48 520	59 640
		10601 OP Životní prostředí - ERDF2014+		1 500 000	1 500 000		1 450 000	1 450 000	52 725	1 548 157	1 600 882	8 000	765 161	773 161	52 725	736 540	789 264	107 275	917 003	1 024 279
		10602 OP Životní prostředí - CF 2014+	20 000	8 000 000	8 020 000	20 000	9 550 000	9 570 000	14 757	9 122 379	9 137 136	240 332	2 244 999	2 485 311	8 361	1 316 605	1 324 966	93 575	2 422 620	2 516 195
		10700 Integrovaný regionální operační program 2014+							26 875	87 317	114 192	105 436	311 166	416 602	26 875	87 317	114 192	78 561	223 849	302 410
		10905 OP Technická pomoc - Ostatní 2014+	450	2 550	3 000	450	2 550	3 000	266	1 505	1 771	560	3 170	3 729	69	386	455	744	4 214	4 958
		11001 Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-PI 2014+	2 000		2 000		2 000		1 566		1 566		1 000	4 497	1 566		1 566	3 931	1 000	4 931
		11002 Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-SI 2014+										1 300	1 000	2 300			1 300	1 000	2 300	
		11003 Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Rk 2014+	2 000	4 000	6 000	2 000	4 000	6 000	1 207	11 787	12 994	3 433	19 454	22 887	770	9 316	10 086	4 225	11 667	15 893
		11004 Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Bv 2014+	2 300	3 500	5 800	2 300	3 500	5 800	468	1 876	2 344	3 325	23 469	26 794	225	1 275	1 500	5 157	25 093	30 250
		11005 Programy přeshraniční spolupráce INTERREG V-A ČR-Ss 2014+	1 000	1 600	2 600	1 000	1 600	2 600	951	1 111	2 062	5 390	11 273	16 663	860	595	1 455	5 439	11 762	17 201
		11101 OP nadnárodní spolupráce Central Europe 2014+	1 500	21 500	23 000	1 500	21 500	23 000	830	8 211	9 040	3 556	22 958	26 514	701	6 227	6 929	4 226	36 247	40 473
		11102 OP nadnárodní spolupráce Danube 2014+	1 500	6 000	7 500	1 500	6 000	7 500	254	1 438	1 692	1 828	7 515	9 344	152	864	1 015	3 032	11 833	14 865
		11200 OP meziregionální spolupráce 2014+	600		600		600						398	398					600	600
		12000 Jiné EU 2014+										910		910					910	910
		12104 KP Horizont 2020 2014+																		
		Výsledek	33 500	9 549 150	9 582 650	33 500	11 049 150	11 082 650	100 770	10 788 012	10 888 782	388 658	3 477 018	3 865 676	92 950	2 161 982	2 254 932	321 345	3 738 310	4 059 655
MMR	Programové období 2004-2013	03300 OP Lidské zdroje a zaměstnanost											38 882	38 882				38 882	38 882	
		03600 Integrovaný operační program											277 540	277 540				277 540	277 540	
		03701 OP Technická pomoc - MMR											8 089	8 089				8 089	8 089	
		03800 Regionální operační programy							8 647		8 647	508 042	508 042	8 647		8 647	499 395	499 395	499 395	
		03900 OP Praha Konkurenceschopnost										24 592	24 592				24 592	24 592	24 592	
		04000 OP Praha Adaptabilita										106	106				106	106	106	
		04100 OP Přeshraniční spolupráce pro cíl EÚS - MMR										67 042	67 042				67 042	67 042	67 042	
		04101 OP Přeshraniční spolupráce pro cíl EÚS ČR - Bavorsko										871	871				871	871	871	
		Výsledek							8 647	8 647	925 164	925 164	8 647	8 647	8 647	8 647	8 647	916 517	916 517	
	Programové období 2014-2020	10300 OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+	9 239	38 880	48 118	9 239	38 880	48 118	5 384	22 657	28 040						3 855	16 223	20 078	
		10400 OP Zaměstnanost 2014+	18 750	59 849	78 599	18 750	59 849	78 599	9 766	37 581	47 347	27 753	149 124	176 877	1 308	6 900	8 208	36 736	171 393	208 129
		10700 Integrovaný regionální operační program 2014+	305 292	19 000 000	19 305 292	235 231	20 948 951	21 184 182	1 049 251	21 728 595	22 777 846	4 791 265	1 599 052	6 390 316	899 047	1 169 922	2 068 969	3 977 244	819 408	4 796 652
		10800 OP Praha - půl růstu ČR 2014+		1 538 845	1 538 845		1 538 845	1 538 845		752 466	752 466		68 692	68 692				855 071	855 071	
		10901 OP Technická pomoc - MMR 2014+																		

Tabulka č. 92: Výdaje na financování společných programů v rámci finančních mechanismů, Programu švýcarsko-české spolupráce a prostředků ČR v roce 2020 (tis. Kč)

Kapitola	Nástroj		Schválený rozpočet			Rozpočet po změnách			Skutečnost			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2020			Skutečné čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů k 31.12.2020			Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2021		
			podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem	podíl SR	kryto příjmem z rozpočtu donor. zemí FM	celkem
ÚV ČR	06004	EHP/Norsko 3	630	3 570	4 200	630	3 570	4 200	293	2 053	2 345	2 232	12 898	15 130				2 569	14 415	16 985
	Výsledek		630	3 570	4 200	630	3 570	4 200	293	2 053	2 345	2 232	12 898	15 130				2 569	14 415	16 985
KVOP	06004	EHP/Norsko 3							1 205	6 830	8 036	1 680	9 520	11 200	1 205	6 830	8 036	475	2 690	3 164
	Výsledek								1 205	6 830	8 036	1 680	9 520	11 200	1 205	6 830	8 036	475	2 690	3 164
MF	06002	Program švýcarsko-české spolupráce										8 743	80 796	89 539				7 908	76 165	84 073
	06003	FM EHP/Norsko 2											106 302	106 302					102 832	102 832
	06004	EHP/Norsko 3	64 170	33 178	97 348	64 170	33 178	97 348	5 413	20 021	25 434	35 814	102 140	137 954	581	4 012	4 593	95 405	123 397	218 802
	Výsledek		64 170	33 178	97 348	64 170	33 178	97 348	5 413	20 021	25 434	44 557	289 237	333 794	581	4 012	4 593	103 314	302 394	405 708
MPSV	06003	FM EHP/Norsko 2										7 752	34 746	42 499				7 752	34 746	42 499
	Výsledek											7 752	34 746	42 499				7 752	34 746	42 499
MV	06002	Program švýcarsko-české spolupráce											5 426	5 426						
	06003	FM EHP/Norsko 2										297	399	696						
	06004	EHP/Norsko 3	9 337	29 330	38 667	9 337	29 330	38 667	446	1 960	2 406	15 636	70 315	85 951	307	1 360	1 667	24 825	103 509	128 334
	Výsledek		9 337	29 330	38 667	9 337	29 330	38 667	446	1 960	2 406	15 934	76 139	92 073	307	1 360	1 667	24 825	103 509	128 334
MŽP	06003	FM EHP/Norsko 2							1	4	5	8 142	9 121	17 262	1	4	5	8 141	9 117	17 257
	06004	EHP/Norsko 3										7 050	21 400	28 450				7 050	21 400	28 450
	Výsledek								1	4	5	15 192	30 521	45 712	1	4	5	15 191	30 517	45 707
MMR	06004	EHP/Norsko 3	2 306	13 066	15 372	2 306	13 066	15 372	713	4 038	4 751							1 593	9 028	10 621
	Výsledek		2 306	13 066	15 372	2 306	13 066	15 372	713	4 038	4 751							1 593	9 028	10 621
MPO	06002	Program švýcarsko-české spolupráce										498	498	107 716	107 716		498	498	107 219	107 219
	Výsledek											498	498	107 716	107 716		498	498	107 219	107 219
MŠMT	06004	EHP/Norsko 3	8 933	62 119	71 052	8 933	62 119	71 052	10 451	60 116	70 567	2 029	0	2 029	2 029		2 029	511	2 003	2 514
	Výsledek		8 933	62 119	71 052	8 933	62 119	71 052	10 451	60 116	70 567	2 029	0	2 029	2 029		2 029	511	2 003	2 514
MK	06004	EHP/Norsko 3	11 000	44 000	55 000	11 000	44 000	55 000	674	3 817	4 491	10 853	43 242	54 095	641	3 631	4 272	21 179	83 425	104 605
	Výsledek		11 000	44 000	55 000	11 000	44 000	55 000	674	3 817	4 491	10 853	43 242	54 095	641	3 631	4 272	21 179	83 425	104 605
MZd	06002	Program švýcarsko-české spolupráce										1 540	8 560	10 100						
	06003	FM EHP/Norsko 2										1 500		1 500				1 500		1 500
	06004	EHP/Norsko 3	333	1 956	2 289	333	1 956	2 289	871	5 112	5 983	69 116	543 376	612 493	823	4 772	5 595	68 578	540 220	608 798
	Výsledek		333	1 956	2 289	333	1 956	2 289	871	5 112	5 983	72 156	551 936	624 093	823	4 772	5 595	70 078	540 220	610 298
MS	06002	Program švýcarsko-české spolupráce										4 894	26 693	31 587				4 121	22 314	26 435
	06003	FM EHP/Norsko 2										10 067	45 986	56 054				9 805	45 805	55 610
	06004	EHP/Norsko 3	3 185	19 619	22 805	3 185	19 619	22 805	2 053	11 636	13 689	3 824	21 800	25 623	828	4 692	5 520	5 991	34 344	40 334
	Výsledek		3 185	19 619	22 805	3 185	19 619	22 805	2 053	11 636	13 689	18 784	94 480	113 264	828	4 692	5 520	19 916	102 463	122 379
TA ČR	06004	EHP/Norsko 3	60 044	342 052	402 096	60 044	342 052	402 096	1 455	8 280	9 735	18 163	104 101	122 265	99	559	657	76 756	437 873	514 630
	Výsledek		60 044	342 052	402 096	60 044	342 052	402 096	1 455	8 280	9 735	18 163	104 101	122 265	99	559	657	76 756	437 873	514 630
Celkový výsledek			159 938	548 890	708 829	159 938	548 890	708 829	23 575	124 365	147 939	209 332	1 354 537	1 563 869	6 514	26 356	32 870	344 159	1 770 503	2 114 662

6.4 Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci v rámci čerpání výdajů na společné programy ČR a EU/FM

V roce 2020 bylo do oblasti EU/FM programů nebo projektů zapojeno v rámci administrativních a ostatních personálních kapacit (v oblasti kmenové činnosti i jednorázového navýšení) celkem 8 045 přepočtených úvazků zaměstnanců a 828 zaměstnanců s nárokem na motivaci, a to včetně zaměstnanců vyjmutých z vládní regulace platové oblasti v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (limity nebyly stanoveny při sestavování parametrů návrhu státního rozpočtu na rok 2020 v návaznosti na bod I./2. usnesení vlády č. 652/2019, a to s ohledem na financování prioritní osy 3 Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání). Vyjmutá oblast je hodnocena vždy až v rámci státního závěrečného účtu.

Ve srovnání se skutečností roku 2019 lze zaznamenat nárůst celkového přepočteného počtu úvazků zaměstnanců v rámci kmenové činnosti resp. jednorázového navýšení (včetně zaměstnanců vyjmutých z vládní regulace platové oblasti v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) o 351 a dále nárůst o 113 míst v oblasti kapacit, kterým v návaznosti na splnění potřebných podmínek vzniká nárok na finanční motivaci. Dosažená úroveň průměrného platu pak ve srovnání se skutečností roku 2019 poklesla o 0,2 %.

Prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci byly v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích čerpány v roce 2020 v celkové výši 4,73 mld. Kč, průměrný plat dosáhl úrovně 37 369 Kč, průměrná výše měsíční motivace činila 3 274 Kč.

Bez zohlednění kapacit vyjmutých z vládní regulace platové oblasti bylo vyčerpáno celkem 3,07 mld. Kč, přepočtený počet úvazků zaměstnanců byl v této oblasti vykázán ve výši 5 028, počet zaměstnanců s nárokem na motivaci činil 828. Průměrný plat dosáhl úrovně 43 283 Kč.

Vyjmuto z limitu vládní regulace platové oblasti bylo 3 017 přepočtených úvazků zaměstnanců regionálního školství podílejících se na projektech v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, objem prostředků na platy a ostatní osobní náklady činil v této oblasti 1,66 mld. Kč, průměrný plat byl vykázán ve výši 27 514 Kč.

U administrativních kapacit dosáhl přepočtený počet úvazků zaměstnanců úrovně 2 310, zaměstnanců s nárokem na motivaci bylo vykázáno 185. Objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci byl čerpán ve výši 1,55 mld. Kč, průměrný plat dosáhl úrovně 52 456 Kč a průměrná měsíční motivace úrovně 5 168 Kč.

Početní stav ostatních personálních kapacit včetně vyjmutých z regulace platové oblasti dosáhl úrovně 5 735 přepočtených úvazků zaměstnanců, 643 zaměstnanců mělo nárok na motivaci. Celkový objem čerpaných prostředků byl vykázán ve výši 3,17 mld. Kč, průměrný plat činil 31 290 Kč a průměrná motivace 2 729 Kč. Bez započtení objemu prostředků na platy s vazbou k 3 017 přepočteným úvazkům zaměstnanců vyjmutých z regulace platové oblasti činil objem prostředků 1,52 mld. Kč, průměrný plat činil 35 484 Kč a průměrná měsíční motivace 2 729 Kč.

Dosažená úroveň průměrného platu a průměrná výše motivace je u jednotlivých rozpočtových kapitol rozdílná. Nejvyšší průměrný plat byl zaznamenán u administrátorů Operačního programu Doprava v kapitole Ministerstvo dopravy ve výši 62 633 Kč, respektive v administraci projektů v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí ve výši 57 614 Kč. Nejvyšší průměrná měsíční motivace byla vykázána v realizaci projektů v kapitole Ministerstvo kultury ve výši 12 210 Kč, respektive v realizaci projektů v kapitole Ministerstvo dopravy ve výši 7 930 Kč.

Celkový přehled skutečných výdajů na platy a ostatní platby za provedenou práci/ostatní osobní náklady včetně počtů zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací poskytuje následující tabulka. Údaje ohledně počtu míst jsou zobrazeny ve formátu celého čísla, přičemž ve skutečnosti je v řadě případů uveden přepočtený počet míst zaměstnanců (na úvazky i celorok) na desetinná místa. Průměrný plat je poté počítán z nezaokrouhlených přepočtených míst. V tabulce nejsou dále vykázány počty zaměstnanců podílejících se na realizaci EU/FM projektů a objem prostředků na jejich mzdy v organizacích, které nejsou začleněny do vládní regulace platové oblasti.

Tabulka č. 93: Počty a platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci v rámci společných programů ČR a EU/FM v členění dle kapitol

Kapitola	Administrativní personální kapacity/ Ostatní personální kapacity	Průměrný měsíční plat	Průměrná motivace	Systemizovaná místa	Motivace	Jednorázové navýšení	Celkem	spolufinancování ČR ze SR skutečnost 2020				Z rozpočtu EU a finančních mechanismů skutečnost 2020				Celkové prostředky na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci skutečnost 2020					
								Prostředky na platy	z toho motivace:	Ostatní platby za provedenou práci	Celkem	Prostředky na platy	z toho motivace:	Ostatní platby za provedenou práci	Celkem	Prostředky na platy	z toho motivace:	Ostatní platby za provedenou práci	Celkem		
304	Úřad vlády České republiky	Ostatní personální kapacity	44 679	1 625	0	52	22	74	2 750 285	478 590	758 232	3 508 517	10 010 959	535 590	3 569 214	13 580 173	12 761 244	1 014 180	4 327 446	17 088 690	
306	Ministerstvo zahraničních věcí	Ostatní personální kapacity	0	0	1	19	0	20	0	0	0	0	737 593	246 000	276 075	1 013 668	737 593	246 000	276 075	1 013 668	
307	Ministerstvo obrany	Ostatní personální kapacity	0	0	0	0	0	0	0	1 448 772	1 448 772	0	0	5 204 353	5 204 353	0	0	6 653 125	6 653 125		
309	Kancelář veřejného ochránce práv	Ostatní personální kapacity	31 534	0	2	0	9	11	677 324	47 850	97 581	774 905	3 838 169	271 150	552 956	4 391 125	4 515 493	319 000	650 537	5 166 030	
312	Ministerstvo financí	Administrativní personální kapacity	55 440	0	0	0	226	226	22 531 927	0	279 726	22 811 653	127 689 442	0	1 585 243	129 274 685	150 221 369	0	1 864 969	152 086 338	
		Ostatní personální kapacity	51 713	5 256	4	44	17	65	1 766 903	257 961	100 862	1 867 765	13 996 506	2 517 326	279 862	14 276 368	15 763 409	2 775 287	380 723	16 144 132	
		Celkem	55 124	5 256	4	44	242	291	24 298 830	257 961	380 588	24 679 418	141 685 948	2 517 326	1 865 105	143 551 053	165 984 778	2 775 287	2 245 692	168 230 470	
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	Administrativní personální kapacity	57 614	4 659	0	79	350	429	43 452 129	750 588	2 374 507	45 826 636	202 660 383	3 666 555	11 110 748	213 771 131	246 112 512	4 417 143	13 485 255	259 597 767	
		Ostatní personální kapacity	30 808	3 704	0	78	1 467	1 545	95 203 782	708 043	6 216 154	101 419 936	450 711 955	2 758 894	26 794 171	477 506 126	545 915 737	3 466 937	33 010 325	578 926 062	
		Celkem	35 966	4 185	0	157	1 817	1 974	138 655 912	1 458 631	8 590 661	147 246 572	653 372 338	6 425 449	37 904 919	691 277 257	792 028 249	7 884 080	46 495 580	838 523 829	
314	Ministerstvo vnitra	Administrativní personální kapacity	50 594	3 030	16	11	0	27	60 000	60 000	0	60 000	9 750 496	340 000	0	9 750 496	9 810 496	400 000	0	9 810 496	
		Ostatní personální kapacity	45 180	2 352	30	82	119	231	17 026 243	517 065	4 875 226	21 901 470	65 973 032	1 797 672	21 411 192	87 384 224	82 999 276	2 314 737	26 286 418	109 285 694	
		Celkem	45 691	2 433	46	93	119	257	17 086 243	577 065	4 875 226	21 961 470	75 723 528	2 137 672	21 411 192	97 134 720	92 809 772	2 714 737	26 286 418	119 096 190	
315	Ministerstvo životního prostředí	Administrativní personální kapacity	51 903	0	15	0	35	51	4 725 355	0	221 511	4 946 866	26 771 239	0	1 255 168	28 026 407	31 496 594	0	1 476 679	32 973 273	
		Ostatní personální kapacity	35 413	2 500	66	1	178	246	13 161 553	5 742	872 005	14 033 559	90 918 838	24 258	30 236 997	121 155 834	104 080 391	30 000	31 109 002	135 189 393	
		Celkem	38 236	2 500	82	1	214	296	17 886 908	5 742	1 093 516	18 980 425	117 690 077	24 258	31 492 165	149 182 241	135 576 985	30 000	32 585 681	168 162 666	
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	Administrativní personální kapacity	46 768	4 804	0	45	807	852	69 748 549	389 135	5 223 086	74 971 635	385 621 920	2 205 096	29 339 363	414 961 283	455 370 468	2 594 231	34 562 449	489 932 917	
		Ostatní personální kapacity	35 739	1 833	0	2	81	83	6 991 485	20 766	3 507 077	10 498 562	27 597 520	23 234	14 780 087	42 377 616	34 589 014	44 000	18 287 164	52 876 178	
		Celkem	45 767	4 678	0	47	887	934	76 740 033	409 900	8 730 163	85 470 197	413 219 449	2 228 331	44 119 450	457 338 899	489 959 482	2 638 231	52 849 613	542 809 095	
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	Administrativní personální kapacity	55 681	0	0	0	376	376	37 688 768	0	2 929 985	40 618 753	213 569 518	0	16 603 210	230 172 728	251 258 286	0	19 533 195	270 791 481	
		Ostatní personální kapacity	42 917	0	1	0	35	35	3 136 610	0	3 004 106	6 140 716	14 904 181	0	16 742 741	31 646 921	18 040 790	0	19 746 847	37 787 637	
		Celkem	54 593	0	1	0	411	411	40 825 378	0	5 934 091	46 759 469	228 473 699	0	33 345 951	261 819 649	269 299 076	0	39 280 042	308 579 118	
327	Ministerstvo dopravy	Administrativní personální kapacity	62 633	0	40	0	33	73	8 207 406	0	253 081	8 460 487	46 508 585	0	1 434 119	47 942 704	54 715 991	0	1 687 200	56 403 191	
		Ostatní personální kapacity	50 994	7 930	3	20	2	25	1 084 120	500 324	428 723	1 512 843	3 811 313	1 402 772	2 125 469	5 936 782	4 895 433	1 903 096	2 554 192	7 449 625	
		Celkem	61 900	7 930	43	20	35	98	9 291 526	500 324	681 804	9 973 330	50 319 898	1 402 772	3 559 588	53 879 486	59 611 424	1 903 096	4 241 392	63 852 816	
329	Ministerstvo zemědělství	Administrativní personální kapacity	39 480	6 769	14	50	0	64	4 777 800	1 767 239	82 708	4 860 508	5 996 838	2 294 262	151 168	6 148 005	10 774 638	4 061 501	233 875	11 008 513	
		Ostatní personální kapacity	32 592	2 522	0	130	3	133	1 192 319	983 693	110 497	2 302 816	3 853 177	2 951 078	540 407	4 393 584	5 045 496	3 934 771	650 948	5 696 400	
		Celkem	38 330	3 702	14	180	3	197	5 970 119	2 750 932	193 204	6 163 324	9 850 015	5 245 340	691 575	10 541 589	15 820 134	7 996 272	884 779	16 704 913	
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Administrativní personální kapacity	53 457	0	72	0	327	399	48 271 042	0	2 849 641	51 120 683	207 758 646	0	12 267 816	220 026 462	256 029 688	0	15 117 457	271 147 145	
		Ostatní personální kapacity bez vyjmutých z regulace platů	45 184	1 267	4	70	301	375	35 906 652	203 770	21 584 797	57 491 449	130 262 246	860 860	84 238 968	214 501 214	166 168 898	1 064 630	105 823 765	271 992 663	
		Celkem bez vyjmutých z regulace platů	49 877	1 267	76	70	628	774	84 177 694	203 770	24 434 438	108 612 132	338 020 892	860 860	96 506 784	434 527 676	422 198 586	1 064 630	120 941 222	543 139 808	
		Vyjmuté z regulace platů	27 514	0	0	0	0	0	3 017	149 437 923	0	99 290 579	248 728 502	846 814 900	0	562 646 612	1 409 461 512	996 252 823	0	661 937 191	1 658 190 014
	Celkem	31 742	1 267	76	70	628	774	233 615 617	203 770	123 725 017	357 340 634	1 184 835 792	860 860	659 153 396	1 843 989 188	1 418 451 409	1 064 630	782 878 413	2 201 329 822		
334	Ministerstvo kultury	Ostatní personální kapacity	32 278	12 210	4	6	23	33	2 370 999	153 195	1 550 792	3 921 790	9 132 649	725 956	6 465 383	15 598 033	11 503 648	879 151	8 016 175	19 519 823	
335	Ministerstvo zdravotnictví	Ostatní personální kapacity	40 225	1 881	25	60	215	300	24 614 395	342 550	14 237 818	38 852 212	92 501 502	1 011 450	53 401 109	145 902 611	117 115 896	1 354 000	67 638 927	184 754 823	
336	Ministerstvo spravedlnosti	Ostatní personální kapacity	37 756	2 703	5	37	41	83	4 507 816	247 641	1 575 112	6 082 928	17 755 515	952 551	4 418 601	22 174 316	22 263 531	1 200 192	5 993 713	28 257 244	
344	Úřad průmyslového vlastnictví	Ostatní personální kapacity	43 111	0	8	0	0	8	413 866	0	0	413 866	3 724 798	0	0	3 724 798	4 138 664	0	0	4 138 664	
345	Český statistický úřad	Ostatní personální kapacity	41 536	1 012	17	42	2	61	3 346 547	6 338	323 012	3 669 559	6 414 692	503 958	3 479 385	9 894 077	9 761 239	510 296	3 802 397	13 563 636	
355	Ústav pro studium totalitních režimů	Ostatní personální kapacity	28 967	0	0,1	0	0,2	0,3	0	0	0	0	104 281	0	11 726	116 007	104 281	0	11 726	116 007	
377	Technologická agentura České republiky	Ostatní personální kapacity	45 166	0	0	0	33	33	2 973 549	0	175 140	3 148 689	14 754 859	0	1 519 907	16 274 766	17 728 408	0	1 695 407	19 423 455	
Celkem administrativní personální kapacity			52 456	5 168	157	185	2 154	2 495	239 462 976	2 966 962	14 214 245	253 677 221	1 226 327 066	8 505 913	73 746 834	1 300 073 900	1 465 790 043	11 472 875	87 961 079	1 553 751 122	
Celkem ostatní personální kapacity bez vyjmutých z regulace platů			35 484	2 729	170	643	2 547	3 360	217 124 447	4 473 527	60 865 905	277 990 352	961 003 994	16 582 750	276 048 602	1 237 052 596	1 178 128 442	21 056 277	336 914 507	1 515 042 948	
Celkem vyjmuté z regulace platů - MŠMT			27 514	0	0	0	0	0	3 017	149 437 923	0	99 290 579	248 728 502	846 814 900	0	562 646 612	1 409 461 512	996 252 823	0	661 937 191	1 658 190 014
Celkem ostatní personální kapacity včetně vyjmutých z regulace platů			31 290	2 729	170	643	2 547	6 378	366 562 371	4 473 527	160 156 484	526 718 854	1 807 818 894	16 582 750	838 695 214	2 646 514 108	2 174 381 265	21 056 277	998 851 698	3 173 232 962	
CELKEM bez kapacit vyjmutých z regulace platů			43 283	3 274	327	828	4 701														

6.5 Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2020 byla na úhradu odvodů prostředků vlastních zdrojů do rozpočtu EU podle daně z přidané hodnoty (DPH) a podle hrubého národního důchodu (HND) rozpočtována částka celkem 47 000,0 mil. Kč. Základem pro stanovení její výše byly zejména údaje o vlastních zdrojích uvedené pro Českou republiku v návrhu rozpočtu EU na rok 2020, který předložila Evropská komise v květnu 2019. Ve schváleném státním rozpočtu po změnách byla tato částka rozpočtovými opatřeními zvýšena na 53 607,2 mil. Kč. Navýšení položky 3401 v částce 6 607,2 mil. Kč bylo provedeno přesunem prostředků z kapitoly VPS z položky Vládní rozpočtová rezerva¹⁰.

Důvodem potřeby navýšení (schválených) prostředků na úhradu vlastních zdrojů ve státním rozpočtu o částku 6 607,2 mil. Kč v roce 2020 bylo především navýšování odvodů na základě opravných rozpočtů EU navyšujících rozpočet EU v souvislosti s balíkem opatření přijatým na úrovni EU v reakci na krizi spojenou s pandemií COVID-19¹¹, snížení objemu vybraných cel v souvislosti s pandemií (příčemž tento výpadek byl nahrazen vyššími odvody ze státních rozpočtů jednotlivých členských států prostřednictvím zdroje z HND) a rovněž vypořádání odvodů dle DPH a HND podle skutečnosti za rok 2018 a předchozí roky¹².

Ze státního rozpočtu bylo v roce 2020 do rozpočtu EU skutečně odvedeno 53 607,1 mil. Kč (z toho 7 038,9 mil. Kč na zdroj dle DPH a 46 568,2 mil. Kč na zdroj dle HND¹³). V roce 2020 tak byly celkově vynaložené prostředky státního rozpočtu na úhradu vlastních zdrojů EU cca o 9 556,9 mil. Kč vyšší než v roce 2019¹⁴.

Uhrazené prostředky vlastních zdrojů za rok 2020 zahrnují prostředky na odvody do rozpočtu EU na rok 2020 dle upraveného rozpočtu EU č. 7/2020 ve výši 51 165,0 mil. Kč a tzv. opt-out platby¹⁵ ve výši 63,9 mil. Kč. Z vypořádání odvodů dle DPH a HND podle skutečnosti za rok 2018 a předchozí roky ČR doplácela částku 1 421,3 mil. Kč, o kterou byl navýšen odvod za červen. ČR dále na základě dohody s Komisí před koncem roku uhradila do rozpočtu EU i doplatek vyplývající pro ni z upravených rozpočtů EU č. 8/2020 a 9/2020¹⁶, který činil 957,0 mil. Kč a který by EK požadovala v platbě za leden 2021 (z důvodu schválení těchto úprav rozpočtovým orgánem EU až před koncem roku).

V rámci tzv. tradičních vlastních zdrojů (cel), které jsou vybírány na mimorozpočtové účty, byla v roce 2020 odvedena do rozpočtu EU částka 6 582,5 mil. Kč¹⁷. Do státního rozpočtu byla jako úhrada nákladů na výběr v roce 2020 převedena částka ve výši 1 604,3 mil. Kč.

¹⁰ Uvolnění finančních prostředků státního rozpočtu České republiky na rok 2020 z kapitoly Všeobecná pokladní správa, položky Vládní rozpočtová rezerva až do výše 7,0 mld. Kč ve prospěch kapitoly Všeobecná pokladní správa, položky Odvody do rozpočtu Evropské unie schválila vláda České republiky svým Usnesením č. 1011 ze dne 12. října.

¹¹ Rozpočet EU pro rok 2020 tak byl navýšen celkově o více než 7,7 mld. EUR určených jak na nové programy, tak na posílení stávajících, úpravu podmínek čerpání prostředků na kohezi (CRII, CRII+) či opětovnou aktivaci Nástroje na pomoc při mimořádných událostech (ESI).

¹² Vypořádání je prováděno dle čl. 10b nařízení Rady (EU, Euratom) č. 609/2014. Doplatek (1,4 mld. Kč, viz dále v textu) byl způsoben rychlejším skutečným růstem HND ČR v předchozích letech (zejm. 2018) oproti ostatním členským státům EU v porovnání s odhadem, který vedl k relativně vyššímu podílu vlastních zdrojů v předchozích letech odváděných za ČR na celkových vlastních zdrojích EU, ke zvýšení vyměřovacích základů dle DPH a HND a tudíž i ke zvýšení odvodů prostředků vlastních zdrojů.

¹³ Z této položky jsou rovněž financovány korekce UK a hrubé snížení pro Dánsko, Nizozemsko a Švédsko.

¹⁴ Nárůst odvodů ČR reflektuje jak rostoucí objem rozpočtu EU, tak i dlouhodobé posilování ekonomické vyspělosti ČR v rámci EU. Dále se zde odráží navýšení rozpočtu EU v souvislosti s ekonomickou krizí zapříčiněnou pandemií COVID 19.

¹⁵ Opt-out platby tvoří podíl ČR na financování určitých akcí a politik, kterých se některé členské státy neúčastní podle čl. 11 nařízení Rady (EU, Euratom) č. 609/2014.

¹⁶ Upravený rozpočet 8/2020 navýšoval rozpočet k financování Fondu solidarity EU, v upraveném rozpočtu 9/2020 byla mj. upravena příjmová strana a odvody na základě zdroje z HND zejména z důvodu financování kurzových rozdílů.

¹⁷ Částka byla o 785,6 mil. Kč nižší než v roce 2019, což bylo způsobeno především poklesem obchodu v souvislosti s omezeními v reakci na pandemii.

6.6 Bilaterální příspěvek do rozpočtu Nástroje pro mimořádnou podporu

Česká republika odvedla v roce 2020 nově také jednorázový bilaterální příspěvek do rozpočtu Nástroje pro mimořádnou podporu (ESI)¹⁸. Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2020 nebyly prostředky na tuto položku rozpočtovány. Ve schváleném státním rozpočtu po změnách byla na tuto položku rozpočtována částka ve výši 309,9 mil. Kč, která byla do rozpočtu ESI také skutečně uhrazena. Financování (navýšení) v částce 309,9 mil. Kč bylo provedeno přesunem z kapitoly VPS z položky Vládní rozpočtová rezerva¹⁹.

6.7 Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu EU

Čistá pozice za rok 2020

V průběhu roku 2020 obdržela Česká republika z rozpočtu EU celkem **145,9 mld. Kč** (tj. cca 5,52 mld. EUR) a celkem do rozpočtu odvedla **60,2 mld. Kč** (tj. cca 2,28 mld. EUR). Z toho vyplývá, že za celý rok 2020 Česká republika získala **o 85,7 mld. Kč více** (tj. o 3,24 mld. EUR), než do rozpočtu EU zaplatila.

Za kladnou bilanci ČR vůči rozpočtu EU stojí především **příjmy ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU**, které dosáhly **106,2 mld. Kč** (tj. 4 mld. EUR). Příjmy v této oblasti tvořily téměř výhradně prostředky za programové období 2014–2020, přičemž celkem téměř 86 mld. Kč (tj. 3,25 mld. EUR) tvořily průběžné platby, zálohové platby představovaly 16,2 mld. Kč (tj. 614 mil. EUR).

Prostředky ze **Společné zemědělské politiky (SZP)** představují tradičně druhou nejvyšší oblast příjmů ČR z rozpočtu EU a činily celkem **33,9 mld. Kč** (1,28 mld. EUR). Klíčové položky příjmů ze SZP tvoří přímé platby, které dosáhly výše 22,6 mld. Kč (854,7 mil. EUR), a finanční prostředky čerpané na rozvoj venkova v celkové výši 10,7 mld. Kč (403,4 mil. EUR).

Výsledná čistá pozice k rozpočtu EU za rok 2020 představuje druhé nejvyšší kladné saldo za dobu členství ČR v Evropské unii. Nárůst kladného salda čisté pozice je primárně dán vyšším tempem čerpání prostředků na strukturální fondy a Fond soudržnosti a rovněž výjimkou z povinnosti vracet nevyčerpané zálohové platby vyplývající z nově přijaté legislativy v reakci na pandemii COVID-19.

U programů EU, které podléhají přímému řízení ze strany Komise (např. program Horizont 2020, Erasmus+, Nástroj pro propojení Evropy, atd.), nemá nyní ČR k dispozici přesná čísla o čerpání v předchozím roce. V čisté pozici za rok 2020 je proto uveden údaj odpovídající skutečné výši příjmů na tyto programy za rok 2019 tak, jak je uveden ve Finanční zprávě²⁰.

Vývoj čisté pozice od roku 2004

Celkově ČR od 1. května 2004 do 31. prosince 2020 zaplatila do rozpočtu EU **677 mld. Kč** (cca 25,5 mld. EUR) a získala **1,57 bil. Kč** (tj. cca 59,5 mld. EUR). Kladné saldo čisté pozice České republiky ve vztahu k rozpočtu EU tak od vstupu do EU celkově dosáhlo **896,4 mld. Kč** (cca 34 mld. EUR).

¹⁸ V rámci balíku opatření v reakci na pandemii COVID-19 navrhla Evropská komise (Komise, EK) opětovně aktivovat Nástroj na pomoc při mimořádných událostech - ESI (Emergency Support Instrument) a to na dobu dvou let. Podpora z nástroje je určena zejména pro oblast zdravotnictví (koordinace, zvyšování kapacit pro výrobu zdravotnických potřeb a materiálu, vývoj testovacích sad), velká část prostředků je pak určena především na financování vývoje vakcíny proti koronaviru.

Nástroj pro mimořádnou podporu je primárně financován z rozpočtu EU (který byl i za účelem financování ESI v roce 2020 opakovaně navýšen), nicméně dostupné zdroje nástroje na rok 2020 byly nedostatečné. členské státy byly vyzvány k navýšení rozpočtu ESI prostřednictvím svých přímých (bilaterálních) příspěvků v celkové výši 750 mil. EUR, přičemž podíl příspěvků členských států vycházel z jejich podílu na HND EU. Tyto prostředky byly určeny především na financování vývoje a nákup vakcín proti koronaviru.

¹⁹ Vláda České republiky usnesením č. 929 ze dne 14. září 2020 schválila bilaterální příspěvek do ESI a uvolnění částky do výše 315 mil. Kč z VPS – vládní rozpočtové rezervy.

²⁰ Spolehlivé údaje o čerpání prostředků z programů EU je možné získat až z Finanční zprávy, kterou Komise vydává vždy na podzim následujícího roku.

Tabulka č. 94: Vývoj čisté pozice ČR vůči EU v letech 2004-2020

	2004-2015		2016		2017		2018		2019		2020		2004 - 31. 12. 2020	
	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč	mil. EUR	mil. Kč
Příjmy z rozpočtu EU														
Strukturální akce	25 015,2	659 854,8	3 253,7	87 957,3	2 434,1	64 090,5	2 345,8	60 154,0	3 235,7	83 067,0	4 015,5	106 186,2	40 300,1	1 061 309,8
SF	17 018,6	448 841,0	1 783,4	48 210,5	1 252,0	32 965,7	1 610,1	41 286,7	2 437,1	62 565,3	2 866,5	75 801,2	26 967,7	709 670,4
CF	7 996,6	211 013,8	1 470,3	39 746,8	1 182,1	31 124,8	735,8	18 867,3	798,6	20 501,7	1 149,0	30 385,0	13 332,4	351 639,3
Zemědělství	9 901,8	262 292,5	1 196,2	32 335,5	1 114,9	29 354,9	1 168,4	29 961,9	1 270,0	32 604,3	1 280,2	33 852,7	15 931,5	420 401,8
Tržní operace	369,3	10 164,0	26,1	704,4	25,7	676,4	14,0	359,4	18,4	473,2	16,1	426,5	469,7	12 804,0
Přímé platby	6 052,4	160 044,8	824,9	22 300,7	828,8	21 821,2	824,7	21 148,1	855,6	21 964,1	854,7	22 601,2	10 241,0	269 880,2
Rozvoj venkova	3 420,2	90 525,6	343,4	9 282,0	258,8	6 815,1	322,0	8 256,1	392,9	10 086,5	403,4	10 666,5	5 140,7	135 631,7
Veterinární opatření	31,6	830,9	0,9	24,7	1,4	37,4	2,4	61,0	1,1	28,4	1,8	48,1	39,2	1 030,5
Rybářství	28,2	727,2	0,9	23,7	0,2	4,8	5,4	137,3	2,0	52,1	4,2	110,3	40,9	1 055,4
Programy EU	1 071,8	29 015,0	167,4	4 524,7	186,7	4 915,6	165,4	4 240,1	222,9	5 721,0	222,9	5 893,0	2 036,9	54 309,4
Budování institucí	28,0	821,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	28,0	821,6
Komunitární programy	1 043,8	28 193,4	167,4	4 524,7	186,7	4 915,6	165,4	4 240,1	222,9	5 721,0	222,9	5 893,0	2 009,0	53 487,8
Předvstupní nástroje	415,3	12 330,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	-21,1	0,0	0,0	0,0	0,0	414,5	12 308,8
Phare	178,7	5 574,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	-21,1	0,0	0,0	0,0	0,0	177,9	5 553,3
Ispa	184,9	5 115,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	184,9	5 115,5
Sapard	51,7	1 640,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	51,7	1 640,1
Kompensace	834,2	25 116,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	834,2	25 116,7
Celkové příjmy z rozpočtu EU	37 238,3	988 608,9	4 617,2	124 817,5	3 735,7	98 361,0	3 678,8	94 334,9	4 728,6	121 392,3	5 518,5	145 931,9	59 517,2	1 573 446,5
Platby do rozpočtu EU														
tradiční vlastní zdroje (cla)	2 102,5	56 362,7	277,6	7 503,0	268,0	7 056,3	267,2	6 852,6	287,0	7 368,1	248,9	6 582,5	3 451,2	91 725,2
Zdroj z DPH	2 166,8	58 243,2	202,8	5 482,7	218,0	5 740,8	245,2	6 288,6	263,8	6 771,9	266,2	7 038,9	3 362,8	89 566,0
Zdroj z HND*	11 752,8	314 588,7	1 154,3	31 204,7	1 124,7	29 612,1	1 421,8	36 460,0	1 452,1	37 278,2	1 761,0	46 568,2	18 666,7	495 711,9
Celkové platby do rozpočtu EU	16 022,0	429 194,5	1 634,7	44 190,4	1 610,7	42 409,1	1 934,3	49 601,2	2 002,9	51 418,2	2 276,1	60 189,6	25 480,7	677 003,1
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	21 216,3	559 414,4	2 982,5	80 627,1	2 125,0	55 951,9	1 744,5	44 733,6	2 725,7	69 974,1	3 242,4	85 742,3	34 036,5	896 443,4

* vč. korekce UK a hrubého snížení pro DK, SE, NL

Pozn.: pro přepočítání mezi EUR a CZK byl za rok 2020 použit průměrný kurz 26,444 Kč/EUR - údaj ČNB

7 Čerpání vládní rozpočtové rezervy

Vládní rozpočtová rezerva se vytváří podle § 27 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok k zajištění krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů. Objem této rezervy byl na rok 2020 na základě zákona č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2020, ze dne 4. prosince 2019, stanoven na 4 869,5 mil. Kč v rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa. V souvislosti s mimořádnou situací vyvolanou vznikem a rozšířením nemoci COVID-19 došlo v průběhu 1. pololetí 2020 ke dvěma novelám zákona o státním rozpočtu na rok 2020. První novela zákona o státním rozpočtu zvýšila vládní rozpočtovou rezervu na částku 64,2 mld. Kč, druhá novela na částku 78,8 mld. Kč. Třetí novela, ke které došlo 8. července 2020, navýšila vládní rozpočtovou rezervu na částku 112,5 mld. Kč. Následující tabulka zachycuje uvolněné prostředky z vládní rozpočtové rezervy a skutečné čerpání na úrovni kapitol státního rozpočtu k 31. 12. 2020. Z tabulky je zřejmé, že na úrovni kapitol bylo z prostředků vládní rozpočtové rezervy realizováno 86,9 mld. Kč, tj. 78,0 % z celkového objemu uvolněných prostředků.

Tabulka č. 95: Prostředky uvolněné z VRR a skutečně čerpané na úrovni kapitol k 31. 12. 2020 (Kč)

Kapitola	Titul	Uvolněno z VRR	Skutečně čerpano
MPSV	COVID-19 - Cílený program podpory zaměstnanosti (UV č.353/2020, UV č. 581/2020, UV č. 604/2020)	14 476 000 000	13 212 930 942
MPSV	COVID-19 - jednorázový příspěvek důchodci v roce 2020 (UV č.1186/2020)	14 909 810 000	14 691 439 723
MV	COVID-19 - jednorázový příspěvek důchodci v roce 2020 (UV č.1186/2020)	185 000 000	147 220 000
MS	COVID-19 - jednorázový příspěvek důchodci v roce 2020 (UV č.1186/2020)	20 945 000	20 945 000
SSHR	COVID-19 - pořízení a ochraňování státních hmotných rezerv (UV č.808/2020)	1 000 000 000	0
MPSV	COVID-19 - posílení výdajů v závazných ukazatelích Dávky státní sociální podpory a péčovské péče, Příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, Podpora v nezaměstnanosti, Dávky nemocenského pojištění (UV č.1224/2020)	7 082 000 000	4 612 221 549
MMR	COVID-19 - realizace nových výzev programu Podpora rozvoje regionů 2019+ (UV č.1252)	2 414 946 574	0
MMR	COVID-19 - realizace nových výzev programu Podpora bydlení (UV č.1252/2020)	475 053 426	0
MMR	COVID-19 - realizace nových výzev programu Bezbariérové obce (UV č.1252/2020)	10 000 000	0
MZe	COVID-19 - Podpora provozu potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením (UV č.1204/2020)	20 000 000	20 000 000
MZe	Financování programů vodního hospodářství (UV č.1248/2020)	1 700 000 000	0
MZe	Financování pozemkových úprav (UV č.1248/2020)	1 300 000 000	0
MS	Žádost o navýšení rozpočtu ostatních sociálních dávek kapitoly 336 - MS (UV č. 834/2020)	185 000 000	185 000 000
MV	COVID-19 - centrální nákup ochranných prostředků proti šíření nemoci (UV č.245/2020)	1 085 449 000	1 052 353 314
MO	COVID-19 - centrální nákup ochranných prostředků proti šíření nemoci (UV č.245/2020)	110 700 000	90 040 368
MZV	COVID-19 - centrální nákup ochranných prostředků proti šíření nemoci (UV č.245/2020)	18 627 255	13 806 976
MZd*	COVID-19 - výdaje spojené s epidemií (roušky a respirátory)		
	COVID-19 - nákup 150 kusů plicních ventilátorů (UV č.202/2020)		
	COVID-19 - zajištění operativního nákupu nezbytných ochranných prostředků a dalšího vybavení (UV č.206/2020)		
	COVID-19 - zajištění operativního nákupu nezbytných ochranných prostředků a dalšího vybavení (UV č.224/2020)		
	COVID-19 - pro zvládnutí krizové situace - položka 5021 včetně příslušenství (6 924 150 Kč) a na provoz (9 383 077 Kč) (UV č.268/2020)		
	COVID-19 - zajištění operativního nákupu nezbytných ochranných prostředků a dalšího vybavení (UV č.206/2020)	2 107 312 782	2 070 538 120
MV	COVID-19 - realizaci centrálních nákupů ochranných prostředků (UV č.296/2020)	1 200 000 000	1 152 880 424
MZV	COVID-19 - finanční krytí nákladů na repatriaci občanů ze zahraničí v důsledku opatření proti šíření šíření nemoci (UV č.300/2020)	111 000 000	111 000 000
MZe	COVID-19 - zabezpečení aktuálního opatření PGRFL, a.s. na zabezpečení potravinové soběstačnosti a snížení dopadů krizové situace způsobené pandemií (UV č.302/2020)	1 000 000 000	1 000 000 000
MV	COVID-19 - realizace centrálních nákupů ochranných prostředků, včetně letecké přepravy (UV č.340/2020)	4 316 000 000	4 176 011 970
MZe	Výplata finančního příspěvku na zmírnění dopadů úrokové kalamiy v lesích za období od 1.10.2017 do 31.12.2018 (UV č.330/2020)	1 200 000 000	1 180 572 182
MZd	COVID-19 - zajištění nákupu ochranných prostředků a dalšího vybavení (UV č.349/2020)**	1 757 210 618	1 423 289 597
MZV	COVID-19 - peněžní dary dvěma krajským spolkům ve Velké Británii (UV č.419/2020)	300 000	299 992
MK	COVID-19 - opatření k minimalizaci dopadů pandemie na sektor kultury s výjimkou příspěvkových organizací (UV č.408/2020)	770 000 000	577 595 404
MZd	COVID-19 - oddlužení vybraných nemocnic (UV č.480/2020)	6 595 755 274	6 595 755 274
MZd	COVID-19 - změna systému zace KHS včetně příslušenství a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr včetně příslušenství (UV č.406/2020)	89 681 660	88 205 252
MO	COVID-19 - Navýšení služebních platů vojáků z povolání včetně souvisejících výdajů (UV č.479/2020)	48 331 220	4 833 122
MS	COVID-19 - změna systému zace Vězeňské služby - prostředky na platy zaměstnanců bezpečnostních sborů (UV č. 487/2020)	71 838 000	71 838 000
MS	COVID-19 - zajištění osobních ochranných prostředků proti šíření nemoci (UV č.371/2020 a č.487/2020)	25 028 384	25 028 384
MV	COVID-19 - Navýšení příjmů příslušníků bezpečnostních sborů (UV č.476/2020)	1 200 000 000	1 200 000 000
SSHR	COVID-19 - Výdaje na pořízení státních hmotných rezerv (UV č. 549/2020)	1 242 789 382	307 569 020
MPO	COVID-19 - Program Ošetřovně pro OSVČ (UV č.552/2020)**)	2 500 000 000	2 349 063 303
MPO	COVID-19 - Program COVID - NÁJEMNÉ (UV č.550, UV č.1037 a UV č.1081/2020)	5 700 000 000	4 135 457 128
MV	COVID-19 - provedení dočasného znovuzavedení ochrany vnějších hranic ČR (UV č.221/2020, č.370/2020, č.444/2020, č.509/2020)	53 228 300	53 228 300
MZd	COVID-19 - jednorázová odměna pro zdravotnické pracovníky a mobilní odběrové týmy (UV č.518/2020)	1 152 495 568	1 093 858 023
MZd	COVID-19 - zvýšené provozní a osobní náklady Státního zdravotního ústavu a Zdravotního ústavu se sídlem v Ústí nad Labem a v Ostravě (UV č.406/2020)	75 000 000	75 000 000
MZd	COVID-19 - zvýšené provozní náklady kapitoly MZd (UV č.406/2020)	1 095 000	1 061 109
MZd	COVID-19 - Chytrá karanténa 2.0 - Ministerstvo zdravotnictví a KHS-platy-příslušenství a funkční místa (UV č.576/2020)	26 576 018	21 106 993
MZd	COVID-19 - Chytrá karanténa 2.0 - provozní výdaje kapitoly MZd (UV č.576/2020)	148 178 080	98 122 574
MZd	COVID-19 - Chytrá karanténa 2.0 - ÚZIS-platy-příslušenství (UV č.576/2020)	1 737 382	1 675 753
MK	COVID-19 - Postupné uvolnění částky do výše 300 mil. Kč podle Návrhu v případě, že omezení přijatá vládou v souvislosti s COVID 19 s dopadem na příspěvkové organizace budou pokračovat i po 31. 5. 2020 (UV č.408/2020)	300 000 000	300 000 000
NSA	COVID-19 - program COVID-SPORT (UV č.590/2020 a UV č.634/2020)	175 000 000	117 616 481
MF	COVID-19 - Zvýšení základního kapitálu společnosti PRISKO a.s. (UV č. 768/2020)	1 273 000 000	1 273 000 000
MS	Rozhodnutí ESLP ve věci Miroslav Lhotský proti ČR	117 990	117 990
MMR	COVID-19 - podpora ubytovacích zařízení Program COVID-Ubytování (UV č.1331/2020****)	2 700 000 000	2 269 392 723
MŠMT	COVID-19 - Zajištění finančních prostředků v oblasti regionálního školství na pořízení technického vybavení základních škol (UV č.845/2020)	984 467 800	984 467 800
KPR	COVID-19 - navýšení prostředků v kapitole Kancelář prezidenta republiky na příspěvek na provoz Správy Pražského hradu z důvodu zajištění výpadku příjmů kvůli poklesu návštěvnosti, zájmu o pořádání akcí a pronájmů nemovitých prostor (UV č.908/2020)	215 000 000	215 000 000
MPSV	COVID-19 - posílení výdajů v ukazateli "Podpora v nezaměstnanosti" (UV č.890/2020)	2 500 000 000	2 496 065 473
MS	Rozhodnutí ESLP ve věci Kolářovi proti ČR	1 246 830	1 217 390
MMR	Financování nekrytých závazků regionálních rad regionů soudržnosti (UV č.463/2019)	40 147 421	0
MZd	COVID-19 - zajištění operativního nákupu vakcín proti COVID-19 (UV č.992 a 1256/2020)	1 925 000 000	0
MS	Rozhodnutí ESLP ve věci Vozáb proti ČR	32 508	31 704
MZd	COVID-19 - zajištění nákupu léčivého přípravku Veklury - remdesivir (UV č.1032/2020)	205 000 000	15 954 427
SSHR	COVID-19 - pořízení a ochraňování státních hmotných rezerv - nemocničních lůžek a přístrojů pro podporu plicních funkcí a oxykřičování krve (UV č.1047, UV č.1076 a 1083/2020)	700 000 000	525 756 736
MD	COVID-19 - financování podpory COVID BUS (UV č.1035/2020)	500 000 000	437 538 176
MZd	COVID-19 - zajištění zvýšených osobních nákladů krajských hygienických stanic v souvislosti s nepříznivým vývojem epidemiologické situace ve výskytu onemocnění COVID-19 způsobené koronavirem s označením SARS-CoV-2 (UV č.944/2020)	59 067 325	56 341 250
MZd	COVID-19 - zajištění komunikační kampaně Ministerstva zdravotnictví k aktuálním tématům spojeným s epidemií onemocnění COVID-19 (nákup nástrojů k realizaci komunikační kampaně) (UV č. 1106/2020)	50 000 000	0
MPO	COVID-19 - komplexní komunikační kampaně k aktuálním tématům spojeným s epidemií onemocnění COVID-19 (UV č.1251/2020)	60 000 000	0
MS	Rozhodnutí ESLP ve věci Dočkalovi proti ČR	172 667	169 635
MZe	COVID-19 - snížení dopadů krizové situace způsobené pandemií koronaviru prostřednictvím nového dotačního programu pro oblast potravinářství s využitím nástrojů realizovaných v gesci Ministerstva zemědělství (UV č.1052/2020 a UV č.1138/2020)	3 000 000 000	0
MPSV	COVID-19 - posílení výdajů v ukazateli - "Dávky nemocenského pojištění" (UV č.1160/2020)	5 000 000 000	4 938 755 383
NSA	COVID-19 - Restart sportu (UV č.1181/2020)		
NSA	COVID-19 - podpora sportovní infrastruktury - Restart sportu (UV č.1246/2020)	3 125 000 000	0
MS	Rozhodnutí ESLP ve věci Tempel proti ČR	335 018	334 510
ÚV	Program protidrogové politiky (UV č.1221/2020)	68 000 000	0
MV	Komplexní komunikační kampaň k digitalizaci státní správy ČR (UV č.1250/2020)	30 000 000	0
MPO	COVID-19 - program COVID Gastro (UV č.1328/2020)	780 800 000	0
VPS	COVID-19 - EGAP, a.s. - fond na záruky COVID-19 (UV č.460/2020)	4 000 000 000	4 000 000 000
VPS	COVID-19 - posílení závazného ukazatele "Další prostředky pro územní samosprávné celky" v souvislosti s navýšením příspěvku pro obce a hlavní město Praha z 1200 Kč na 1250 Kč na obyvatele podle zákona č. 159/2020 Sb. (UV č.795/2020)	534 695 750	534 695 750
VPS	Zajištění úhrady zvýšených odvodů České republiky do rozpočtu EU v roce 2020 (UV č.1011/2020)	6 607 203 239	6 607 203 239
VPS	COVID-19 - navýšení rozpočtu Nástroje pro mimořádnou podporu s cílem zajištění vakcín proti COVID-19 (UV č.929/2020)	309 942 434	309 942 434
Celkem		111 531 317 905	86 943 548 895

* Z původní alokace prostředků bylo kapitolou MZd převedeno 11,1 mil. Kč do rozpočtu SSHR (skutečně čerpání je uvedeno za obě kapitoly - na úrovni MZd činilo 2 067,5 mil. Kč, z úrovně SSHR 3,0 mil. Kč).

** Z původní alokace prostředků bylo kapitolou MZd převedeno 588,9 mil. Kč do rozpočtu SSHR (skutečně čerpání je uvedeno za obě kapitoly - na úrovni MZd činilo 1 139,5 mil. Kč, z úrovně SSHR 283,8 mil. Kč).

*** Ve skutečnosti byly prostředky čerpány i prostřednictvím 400 mil. Kč uvolněných z kapitoly VPS prostřednictvím jiné rezervní položky "Prostředky na podporu podnikání". Údaj skutečnosti nelze oddělit.

**** Ve skutečnosti byly prostředky čerpány i prostřednictvím 3 485 mil. Kč uvolněných z kapitoly VPS prostřednictvím jiné rezervní položky "Prostředky na podporu podnikání". Údaj skutečnosti nelze oddělit.

8 Nároky z nespotřebovaných výdajů

Nároky z nespotřebovaných výdajů vznikají ke dni 1. ledna běžného roku jako rozdíl mezi konečným rozpočtem výdajů a skutečnými rozpočtovanými výdaji za minulý rok zvýšený o zbylé nároky z nespotřebovaných výdajů z minulého roku. Konečným rozpočtem výdajů organizační složky státu se rozumí rozpočet těchto výdajů upravený o všechna provedená rozpočtová opatření.

V souladu s § 47 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů (rozpočtová pravidla), může organizační složka státu překročit rozpočet výdajů běžného roku o částku vypočtených nároků z nespotřebovaných výdajů. Každou částku, o kterou se při využívání tohoto práva rozhodne tento rozpočet překročit, zanesse do evidence nároků z nespotřebovaných výdajů a zařadí na příslušnou položku a paragraf rozpočtové skladby. Tím se stane oprávněnou překročit rozpočet výdajů podle § 25 odst. 1 písm. b) rozpočtových pravidel a tato částka se stane součástí konečného rozpočtu výdajů. O každou takovou částku se stav nároků z nespotřebovaných výdajů snižuje.

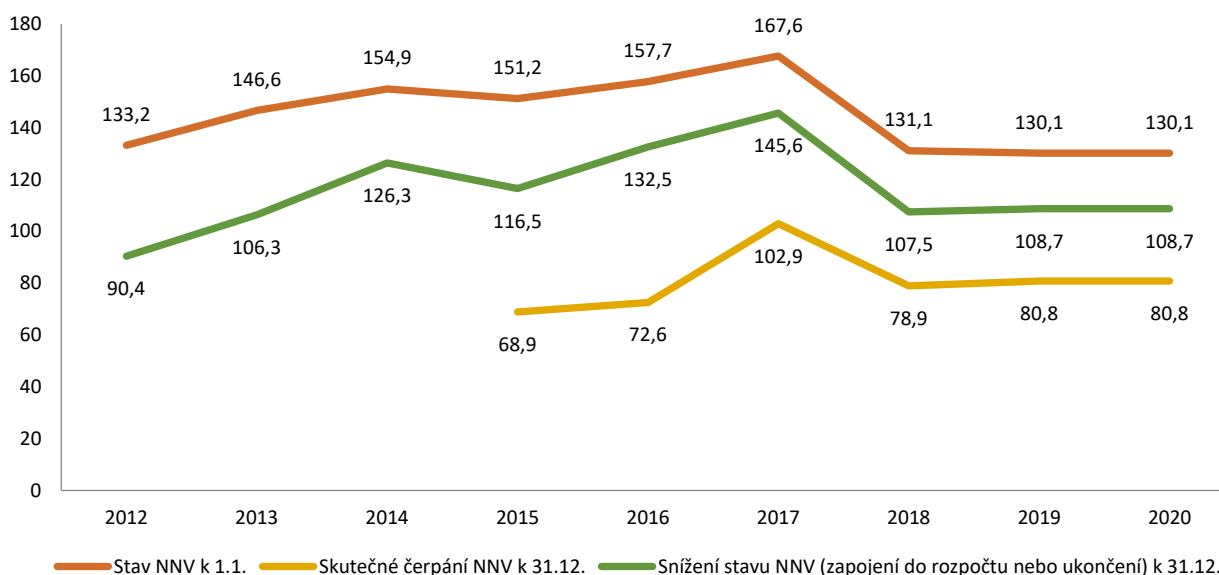
§ 47 odst. 1 rozpočtových pravidel uvádí členění výdajů na profilující a neprofilující výdaje. Toto členění je pro evidenci nároků z nespotřebovaných výdajů závazné. Struktura profilujících výdajů je patrná i z následující tabulky.

Je důležité zdůraznit, že profilující nároky z nespotřebovaných výdajů uplatňuje pouze ta organizační složka státu, u které nároky vznikly a lze je použít pouze na tytéž účely, na něž byly k 1. lednu běžného roku vyčleněny. Uskutečněné čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů vede ke zvýšení výdajů státního rozpočtu a tím i zhoršení salda hospodaření státního rozpočtu.

Nároky z nespotřebovaných výdajů dosahovaly k 1. 1. 2020 hodnoty 130 144 mil. Kč. V roce 2009 kdy byly podle § 47 zákona o rozpočtových pravidlech nároky z nespotřebovaných výdajů zavedeny, byla tato hodnota 72 512 mil. Kč. Z uvedeného tedy vyplývá, že stav nároků k 1. 1. běžného roku se za deset let navýšil o 57 632 mil. Kč tj. o 79,4 %.

Z celkového počátečního stavu nároků v roce 2020 tvoří největší část 56 892 mil. Kč, tj. 43,7 % výdaje, na jejichž provedení dostává Česká republika peněžní prostředky nebo jejich část od EU. Počáteční stav nároků na programy podle § 13 odst. 3 rozpočtových pravidel byl ve výši 41 346 mil. Kč (31,8%). Neprofilující výdaje zaujímaly 15,4% ve výši 20 087 mil. Kč.

Graf č. 37: Vývoj stavu NNV k 1. 1. a 31. 12. od roku 2012 a jejich skutečné čerpání (mld. Kč)

V průběhu roku 2020 bylo zapojeno nebo ukončeno celkem 108 749 mil. Kč. **Skutečně vyčerpáno bylo pouze 80 764 mil. Kč. Stav nároků k 31. 12. 2020, tedy nároků, které nebyly v průběhu roku zapojeny ani ukončeny činily 21 396 mil. Kč a byly z velké části převedeny do roku 2021.**

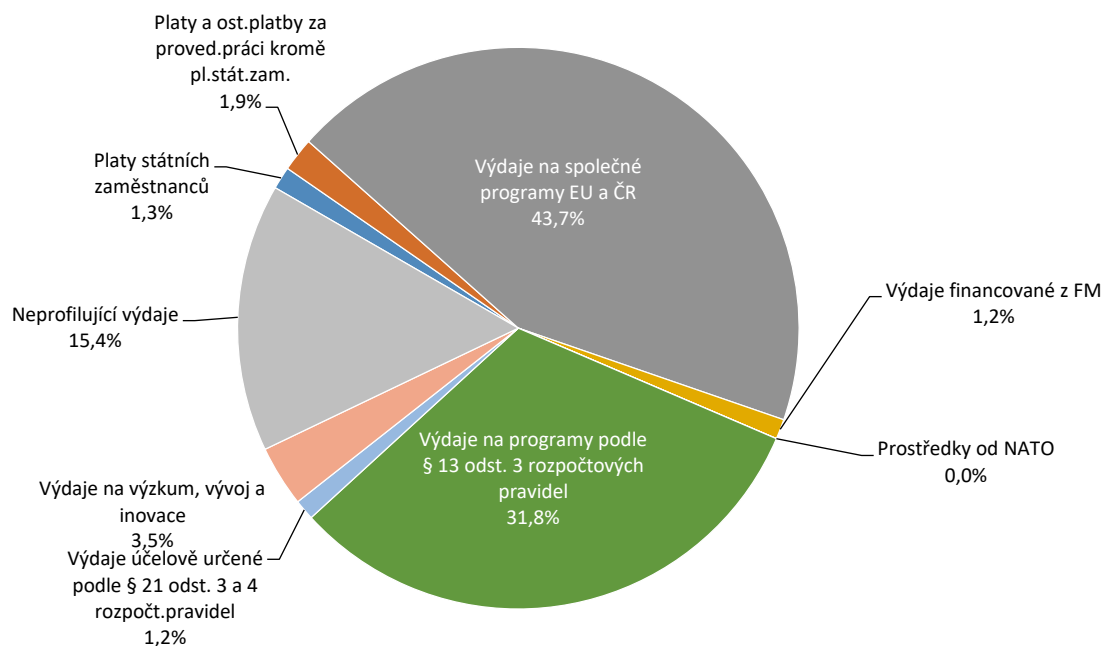
Tabulka č. 96: Přehled nároků z nespotřebovaných výdajů v roce 2020 (mil. Kč)

Ukazatel	Číslo řádku	Stav NNV k 1.1.2020	Zapojení do rozpočtu nebo ukončení NNV k 31.12.2020	Stav NNV k 31.12.2020	Skutečné čerpání NNV k 31.12.2020	Podíl skutečně vyčerpaných NNV k 31.12.2020
Profilující výdaje (A až H) ř.(2+3+4+7+10+11+12+13)	1	110 058	93 276	16 781	68 600	62,3
A. Na platy státních zaměstnanců 3)	2	1 694	1 279	415	1 143	67,5
B. Na platy a ost.platby za proved.práci kromě pl.stát.zam.4)	3	2 524	1 873	651	1 523	60,4
C. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostředky z EU	4	56 892	49 515	7 377	40 453	71,1
v tom: výdaje financované z národních peněžních prostředků	5	12 124	8 645	3 480	3 680	30,4
výdaje, které jsou nebo mají být kryty peněžními prostř. EU	6	44 767	40 870	3 897	36 773	82,1
D. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostř.z fin.mech.	7	1 497	290	1 207	20	1,3
v tom: výdaje financované z národních peněžních prostředků	8	201	29	172	5	2,3
výdaje kryté peněžními prostředky z finančních mechanismů	9	1 296	261	1 036	15	1,2
E. Na jejichž provedení dostává ČR peněžní prostř. od NATO	10	1	1	0	0	0,0
F. Na programy podle § 13 odst. 3 rozpočtových pravidel	11	41 346	35 562	5 784	21 296	51,5
G. Účelově určené podle § 21 odst. 3 a 4 rozpočt.pravidel	12	1 534	1 347	186	1 151	75,0
H. Na výzkum, vývoj a inovace	13	4 570	3 409	1 161	3 015	66,0
Neprofilující výdaje	14	20 087	15 472	4 615	12 164	60,6
Celkem (ř. 1 + ř. 14)	15	130 144	108 749	21 396	80 764	62,1

*) Snížení stavu NNV zahrnuje mimo zapojených NNV i ukončené NNV podle §47 odst. 6 písm. b) až e) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

Následující graf ukazují podíl jednotlivých druhů výdajů na celkovém stavu nároků z nespotřebovaných výdajů v roce 2020.

Graf č. 38: Podíl jednotlivých druhů výdajů na stavu k 1. 1. 2020

Institut nároků umožňuje v rámci sestavování rozpočtu na kalendářní rok zajištění víceletého financování programů, a proto největší část z celkového stavu nároků tvoří výdaje, na jejichž provedení dostává Česká republika peněžní prostředky nebo jejich část od EU nebo z finančních mechanismů či výdaje na programy podle § 13 odst. 3 rozpočtových pravidel. Největší podíl z celkového objemu nároků k 1. 1. 2020 měly kapitoly, které se na řízení těchto programů podílejí. Ministerstvo dopravy (22 364 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (16 894 mil. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (12 204 mil. Kč), Ministerstvo životního prostředí (11 791 mil. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (11 060 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (9 190 mil. Kč) a Ministerstvo průmyslu a obchodu (6 696 mil. Kč). Z počátečního stavu nároků v roce 2020 byly dvě třetiny pro použití na kapitálové výdaje a jedna třetinu na výdaje běžné.

Tabulka č. 97: Přehled nároků z nespotřebovaných výdajů v roce 2020 po kapitolách (mil. Kč)

Kap.	Název kapitoly	Stav NNV k 1.1.2020	Zapojení do rozpočtu nebo ukončení NNV k 31.12.2020	Stav NNV k 31.12.2020	Skutečné čerpání NNV k 31.12.2020	Podíl skutečně vyčerpaných NNV k 31.12.2020 v %
301	Kancelář prezidenta republiky	205,4	184,9	20,5	82,2	40,0
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	97,2	97,2	0,0	97,2	100,0
303	Senát Parlamentu	232,1	22,3	209,8	19,3	8,3
304	Úřad vlády České republiky	511,1	281,2	229,9	197,6	38,7
305	Bezpečnostní informační služba	903,7	386,6	517,1	369,0	40,8
306	Ministerstvo zahraničních věcí	2 232,0	1 387,6	844,4	1 245,6	55,8
307	Ministerstvo obrany	2 635,9	2 610,3	25,6	2 192,0	83,2
308	Národní bezpečnostní úřad	58,5	58,5	0,0	36,4	62,2
309	Kancelář veřejného ochránce práv	39,0	28,2	10,8	25,0	64,0
312	Ministerstvo financí	5 698,4	4 011,7	1 686,7	2 933,8	51,5
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	9 190,3	6 310,8	2 879,5	4 530,5	49,3
314	Ministerstvo vnitra	4 586,0	4 182,9	403,1	3 238,1	70,6
315	Ministerstvo životního prostředí	11 791,0	10 973,6	817,4	6 003,5	50,9
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	12 204,0	10 298,9	1 905,1	4 289,1	35,1
321	Grantová agentura České republiky	376,1	171,9	204,2	144,0	38,3
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	6 696,3	3 931,0	2 765,3	2 543,9	38,0
327	Ministerstvo dopravy	22 364,4	21 173,8	1 190,6	20 668,2	92,4
328	Český telekomunikační úřad	1 974,3	156,8	1 817,5	49,6	2,5
329	Ministerstvo zemědělství	16 894,3	16 539,0	355,3	16 036,1	94,9
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	11 059,7	10 384,8	674,9	6 933,9	62,7
334	Ministerstvo kultury	4 539,0	4 539,0	0,0	1 979,9	43,6
335	Ministerstvo zdravotnictví	6 631,8	4 609,7	2 022,2	2 505,2	37,8
336	Ministerstvo spravedlnosti	3 914,0	2 725,7	1 188,3	2 091,7	53,4
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	42,8	32,2	10,7	31,7	73,9
344	Úřad průmyslového vlastnictví	3,3	3,3	0,0	3,0	91,0
345	Český statistický úřad	663,0	573,5	89,5	363,0	54,8
346	Český úřad zeměměřičský a katastrální	43,1	40,7	2,4	33,0	76,6
348	Český báňský úřad	16,0	13,5	2,5	13,5	84,0
349	Energetický regulační úřad	88,0	47,3	40,8	33,7	38,2
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	167,1	20,1	147,0	18,7	11,2
355	Ústav pro studium totalitních režimů	165,2	165,2	0,0	17,8	10,8
358	Ústavní soud	38,9	16,1	22,7	16,0	41,2
359	Úřad Národní rozpočtové rady	5,6	5,6	0,0	3,3	58,2
361	Akademie věd České republiky	9,7	9,7	0,0	9,7	100,0
362	Národní sportovní agentura	39,9	37,0	2,9	18,5	46,4
371	Úřad pro dohled nad hospod. polit. stran a polit. hnutí	38,7	4,0	34,7	3,0	7,7
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	14,2	4,6	9,6	4,6	32,2
373	Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	28,5	2,8	25,7	2,3	8,0
374	Správa státních hmotných rezerv	897,9	897,9	0,0	438,6	48,8
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	53,3	39,4	13,9	39,2	73,6
376	Generální inspekce bezpečnostních sborů	7,7	6,7	1,1	6,6	85,4
377	Technologická agentura České republiky	2 134,1	1 638,5	495,6	1 437,2	67,3
378	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	103,7	103,7	0,0	39,9	38,5
381	Nejvyšší kontrolní úřad	748,5	20,3	728,3	18,4	2,5
	Celkový výsledek	130 144,1	108 748,5	21 395,7	80 763,6	62,1

Efektivita čerpání těchto prostředků ve vztahu ke stavu nároků k 1. 1. 2020 u kapitol, jejichž počáteční stav nároků se pohyboval nad hranicí 1 mld. Kč, byla nejvyšší u Ministerstva zemědělství (94,2 %), Ministerstva dopravy (92,4 %), Ministerstva obrany (83,2 %) a Ministerstva vnitra (70,6 %).

Z celkově skutečně vyčerpaných prostředků ve výši 80 764 mil. Kč připadlo 43 186 mld. Kč, tj. 53,5 %, na běžné výdaje a 37 577 mld. Kč, tj. 46,5 %, výdaje kapitálové.

Jak již bylo řečeno, čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů je mimorozpočtový zdroj a výrazně tak může ovlivnit skutečné čerpání u jednotlivých výdajových položek a jejich plnění ve vztahu k rozpočtu. Z hlediska druhového členění se jejich čerpání promítlo nejvíce do následujících výdajových podseskupení (uvedeno čerpání NNV nad 1 mld. Kč).

Tabulka č. 98: Nejvýraznější dopady čerpání NNV do výdajových podseskupení v roce 2020 (mil. Kč)

Podseskupení	Druhové členění	Skutečné čerpání NNV k 31.12.2020
531	Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	16 587
633	Investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	13 256
634	Investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	7 248
612	Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	5 675
533	Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	4 500
521	Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	4 275
635	Investiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	4 181
532	Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	3 301
516	Nákup služeb	3 041
522	Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	2 849
631	Investiční transfery podnikatelským subjektům	2 184
637	Investiční transfery obyvatelstvu	2 157
501	Platy	2 056
611	Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	1 776
519	Výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhra	1 333
513	Nákup materiálu	1 165

Další tabulka znázorňuje, jaký podíl tvoří stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1. 1. 2020 ke schválenému rozpočtu na rok 2020. Uvedeny jsou pouze kapitoly, kde je tento podíl vyšší než 20 %.

Tabulka č. 99: Kapitoly s nejvyšším podílem stavu NNV k 1. 1. 2020 na schváleném rozpočtu výdajů v roce 2020 (mil. Kč)

Kapitola	Název kapitoly	Schválený rozpočet výdajů 2020	Stav NNV k 1.1.2020	Podíl stavu NNV k 1.1.2020 na schváleném rozpočtu výdajů v roce 2020 v %
373	Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	22	29	127,8
381	Nejvyšší kontrolní úřad	645	749	116,1
371	Úřad pro dohled nad hospod. polit. stran a polit. hnutí	34	39	112,4
328	Český telekomunikační úřad	2 585	1 974	76,4
315	Ministerstvo životního prostředí	17 899	11 791	65,9
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	259	167	64,6
355	Ústav pro studium totalitních režimů	259	165	63,7
335	Ministerstvo zdravotnictví	11 000	6 632	60,3
377	Technologická agentura České republiky	4 102	2 134	52,0
301	Kancelář prezidenta republiky	419	205	49,0
304	Úřad vlády České republiky	1 092	511	46,8
362	Národní sportovní agentura	86	40	46,5
345	Český statistický úřad	1 493	663	44,4
305	Bezpečnostní informační služba	2 147	904	42,1
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	31 932	12 204	38,2
303	Senát Parlamentu	646	232	35,9
374	Správa státních hmotných rezerv	2 982	898	30,1
349	Energetický regulační úřad	302	88	29,1
334	Ministerstvo kultury	16 549	4 539	27,4
306	Ministerstvo zahraničních věcí	8 171	2 232	27,3
309	Kancelář veřejného ochránce práv	153	39	25,6
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	172	43	24,9
327	Ministerstvo dopravy	90 473	22 364	24,7
378	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	425	104	24,4
329	Ministerstvo zemědělství	69 445	16 894	24,3
312	Ministerstvo financí	23 889	5 698	23,9
359	Úřad Národní rozpočtové rady	25	6	22,4
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	67	14	21,1

Výše stavu nároků z nespotřebovaných výdajů představuje každoročně riziko pro státní rozpočet, neboť umožňuje organizačním složkám státu realizaci značného objemu výdajů nad rámec schváleného rozpočtu. Je ovšem zároveň nástrojem, který umožňuje rozložit financování víceletých projektů, souvisejících nejčastěji s realizací společných programů EU a ČR či akcí programového financování, do více let. Stává se však i nástrojem, kterým stát dokáže efektivněji řídit požadavky kapitol v procesu schvalování státního rozpočtu. Negativně lze hodnotit míru skutečného vyčerpání zapojovaných nároků, tedy takových,

u kterých organizační složka státu již předpokládá jejich realizaci. Nevyčerpané zapojené nároky činily 27,7 mld. Kč a tvořily více než čtvrtinu prostředků zapojených do konečného rozpočtu.

9 Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění

Odvětvové členění výdajů státního rozpočtu (podle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů) má za cíl především transparentně interpretovat směry vládní rozpočtové politiky a finanční zajištěnost jednotlivých funkcí státu. Toto členění odhlíží od všech ostatních hledisek, která do odvětvového členění nepatří, a naopak agreguje jednotlivé odvětvové kategorie výdajů podle druhu činnosti, na kterou jsou prostředky státního rozpočtu vynakládány.

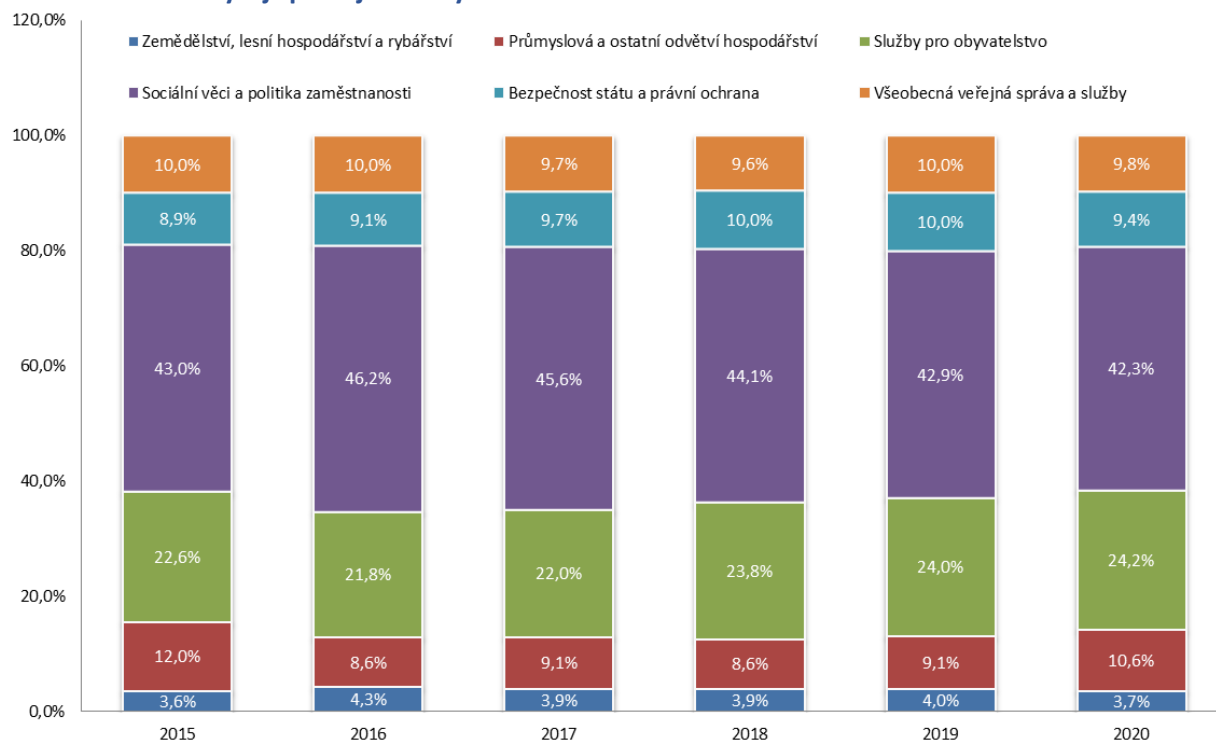
Přehled o výdajích SR podle odvětvového hlediska podává následující tabulka:

Tabulka č. 100: Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění (mld. Kč)

Rozp. skup.	UKAZATEL	Skut. 2019	Rozpočet 2020			Skut. 2020	% plnění	Index 2020/19	Rozdíl 2020-19
			schválený	po změnách	konečný				
		1	2	3	4	5	5:3	5:1	5-1
1	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství - z toho:	61,6	65,8	74,3	89,8	67,8	91,2	110,0	6,2
	Zeměděl.a potravin.činnost a rozvoj	46,5	45,4	51,8	64,8	47,5	91,6	102,2	1,0
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství - v tom:	141,4	165,3	202,7	232,8	194,8	96,1	137,7	53,3
	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	49,6	49,4	91,0	97,5	71,2	78,3	143,6	21,6
	Doprava	75,8	90,7	91,2	112,4	107,2	117,6	141,4	31,4
	Vodní hospodářství	6,5	4,3	9,1	10,6	6,7	73,7	103,3	0,2
	Spoje	1,2	2,6	2,6	2,7	1,0	37,4	82,6	-0,2
	Všeob. hosp. záležitosti a ost.ekon.funkce	8,3	18,4	8,8	9,6	8,6	98,3	103,8	0,3
3	Služby pro obyvatelstvo - v tom:	372,3	430,0	467,7	508,6	445,9	95,3	119,8	73,6
	Vzdělávání a školské služby	200,4	212,1	221,2	229,6	219,3	99,1	109,4	18,8
	Kultura, církev a sdělovací prostředky	16,1	17,2	18,5	23,4	16,9	91,4	105,0	0,8
	Sport a zájmová činnost	7,6	8,3	11,3	12,3	8,3	73,2	109,0	0,7
	Zdravnictví	83,5	112,2	135,6	140,9	132,7	97,8	158,9	49,2
	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	30,9	34,7	40,8	50,6	33,2	81,5	107,5	2,3
	Ochrana životního prostředí	12,4	20,5	17,9	26,3	12,9	71,8	103,9	0,5
	Ostatní výzkum a vývoj	21,4	25,0	22,4	25,5	22,7	101,3	106,1	1,3
	Ost.činnosti související se služb.pro obyvat.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	104,8	0,0
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti - v tom:	665,4	743,1	790,1	796,4	779,9	98,7	117,2	114,5
	Dávky a podpory v sociálním zabezpečení	603,0	664,0	690,5	690,5	685,9	99,3	113,8	83,0
	Politika zaměstnanosti	18,6	31,1	51,4	52,2	45,4	88,4	244,4	26,8
	Sociální služby a společné činnosti	43,8	48,0	48,2	53,7	48,5	100,6	110,7	4,7
5	Bezpečnost státu a právní ochrana - v tom:	155,8	163,2	175,6	187,5	174,0	99,1	111,7	18,2
	Obrana	56,8	60,7	60,3	62,9	61,4	101,8	108,1	4,6
	Civilní připravenost na krizové stavy	2,8	3,2	6,9	7,9	4,1	59,4	148,2	1,3
	Bezpečnost a veřejný pořádek	54,7	56,8	65,3	69,0	64,8	99,2	118,4	10,1
	Právní ochrana	29,5	30,9	31,1	32,4	30,7	98,6	104,0	1,2
	Požární ochrana a integr. záchr. systém	12,0	11,6	12,1	13,9	13,1	108,2	108,6	1,0
6	Všeobecná veřejná správa a služby - v tom:	155,3	297,4	173,7	196,7	180,6	104,0	116,3	25,3
	Stát. moc, stát. správa, úz. samospr. a polit. strany	97,5	84,5	93,2	115,6	108,2	116,2	111,0	10,7
	Jiné veřejné služby a činnosti	5,7	6,0	6,0	6,6	5,8	96,3	101,6	0,1
	Finanční operace	40,1	52,4	45,7	45,8	40,6	88,8	101,4	0,6
	Ostatní činnosti	12,0	154,5	28,7	28,7	25,9	90,2	216,7	14,0
VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM		1 551,7	1 864,8	1 884,0	2 011,8	1 842,9	97,8	118,8	291,2

Následující graf znázorňuje podíl jednotlivých odvětví na celkových skutečných výdajích státního rozpočtu za rok 2020:

Graf č. 39: Struktura výdajů podle jednotlivých odvětví v letech 2015 až 2020:

Meziroční srovnání výdajů státního rozpočtu je v některých letech poměrně výrazně ovlivněno výdaji na financování společných programů EU/FM a ČR (včetně SZP). Následující tabulka ukazuje dopady těchto výdajů do jednotlivých odvětví výdajové strany státního rozpočtu. U neuvedených oddílů bylo vykázáno nulové čerpání těchto výdajů.

Tabulka č. 101: Výdaje na financování společných programů EU/FM a ČR vč. SZP (národní i EU podíl) a jejich dopad do jednotlivých odvětví (mld. Kč)

Oddíl		rok 2019	rok 2020	rozdíl
10	Zemědělství, lesní hospodářství a rybníkářství	40,2	41,2	1,0
21	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	13,2	19,5	6,4
22	Doprava	17,8	25,9	8,1
23	Vodní hospodářství	4,1	4,1	0,0
24	Spoje	0,0	0,0	
25	Všeobecné hospodářské záležitosti a ost. ekonomické funkce	0,1	0,1	0,0
31 a 32	Vzdělávání a školské služby	16,6	12,4	-4,2
33	Kultura, církve a sdělovací prostředky	0,5	0,6	0,2
34	Sport a zájmová činnost	0,2	0,0	-0,1
35	Zdravotnictví	1,9	1,9	0,1
36	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	24,4	24,5	0,1
37	Ochrana životního prostředí	6,4	5,8	-0,6
38	Ostatní výzkum a vývoj	3,1	2,8	-0,3
42	Politika zaměstnanosti	1,1	5,4	4,3
43	Sociál. služby a společné činn. v sociál. zabezp.a politice zaměstn.	8,3	7,1	-1,2
51	Obrana	0,0	0,0	0,0
53	Bezpečnost a veřejný pořádek	1,3	1,1	-0,2
54	Právní ochrana	0,1	0,1	0,0
55	Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	0,6	0,5	0,0
61	Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany	0,5	0,3	-0,1
62	Jiné veřejné služby a činnosti	0,1	0,1	0,0
64	Ostatní činnosti	0,0	0,0	0,0
Celkový výsledek		140,1	153,5	13,4

9.1 Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti

Tyto výdaje dosáhly v roce 2020 výše 779,9 mld. Kč, což bylo o 114,5 mld. Kč, tj. o 17,2 %, více než v předchozím roce (v roce 2019 vzrostly o 7,8 %). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 42,3 %, tj. o 0,6 procentního bodu méně než v roce 2019. Jejich skutečná výše zůstala pod úrovní danou rozpočtem po změnách o 10,2 mld. Kč.

Na dávky a podpory v sociálním zabezpečení (rozpočtový oddíl 41) bylo vynaloženo 88,0 % prostředků této skupiny výdajů, dosáhly 685,9 mld. Kč a meziročně vzrostly o 83,0 mld. Kč, tj. o 13,8 %. Proti rozpočtu po změnách byly nižší o 4,6 mld. Kč.

Z výdajů tohoto oddílu připadalo 75,8 % na **dávky důchodového pojištění**, které při meziročním růstu o 48,0 mld. Kč, tj. o 10,2 %, dosáhly výše 519,8 mld. Kč. Jejich výši ovlivnila nejen valorizace důchodů, ale i vyplacení jednorázového příspěvku důchodci v celkovém objemu 15,0 mld. Kč. Z toho na starobní důchody bylo vynaloženo celkem 422,4 mld. Kč (růst o 28,7 mld. Kč, tj. o 7,3 %), na invalidní důchody pro invaliditu prvního, druhého i třetího stupně 51,4 mld. Kč (růst o 2,9 mld. Kč) a na vdovské, vdovecké a sirotčí důchody celkem 31,3 mld. Kč (růst o 1,5 mld. Kč).

Druhou váhově nejvýznamnější částku v rámci sociálního zabezpečení představují **dávky státní sociální podpory a dávky péčovské péče**. Jejich čerpání ve výši 52,6 mld. Kč znamenalo meziroční nárůst o 13,8 mld. Kč, tj. o 35,6 %. V rámci těchto pododdílů (413+414) došlo k nárůstu u rodičovského příspěvku (o 14,1 mld. Kč na 38,6 mld. Kč) a dávek péčovské péče (o 0,1 mld. Kč na 4,8 mld. Kč). Naopak meziročně klesly zejména přídavek na dítě (o 0,1 mld. Kč na 2,1 mld. Kč) a příspěvek na bydlení (o 0,1 mld. Kč na 7,0 mld. Kč).

Dalším významným pododdílem jsou **dávky nemocenského pojištění**. Jejich objem 55,6 mld. Kč znamenal meziroční růst o 16,4 mld. Kč, tj. o 41,8 %. Na vysokém růstu se podílelo nejvíce ošetřovné, které vzrostlo o 9,7 mld. Kč na 11,4 mld. Kč a nemocenské, které vzrostlo o 6,2 mld. Kč na 33,1 mld. Kč. Hlavním faktorem ovlivňujícím růst ošetřovného i nemocenského byl nárůst podpory při ošetřování člena rodiny, při nemoci a karanténě v důsledku pandemie COVID-19. Vliv měl také 21%-ní nárůst počtu vyplacených dávek (v roce 2019 byl nárůst 6%-ní), u dávky ošetřovné byl nárůst počtu vyplacených dávek až 128%-ní. Počet proplacených dnů stoupl u dávky nemocenské o 15 % (v roce 2019 to bylo 7 %) a u dávky ošetřovné o 481 %. Jedná se o vývoj u dávek nemocenského pojištění v gesci ČSSZ.

Ostatní dávky povahy sociálního zabezpečení dosáhly 40,9 mld. Kč, což bylo o 3,4 mld. Kč více než v roce 2019. Z toho **příspěvek na péči osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci** podle § 7 až 31 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, dosáhl 33,2 mld. Kč, což bylo o 3,3 mld. Kč více než v roce 2019. V rámci tohoto pododdílu byly vyplaceny i **státní příspěvky na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření** ve výši 7,4 mld. Kč (růst o 0,2 mld. Kč).

Dávky pomoci v hmotné nouzi meziročně vzrostly o 0,4 mld. Kč a dosáhly 4,8 mld. Kč. Byly tvořeny zejména příspěvkem na živobytí (3,0 mld. Kč s nárůstem o 0,3 mld. Kč) a doplatkem na bydlení (1,6 mld. Kč, téměř stejně jako v roce 2019).

Dávky osobám se zdravotním postižením ve výši 2,7 mld. Kč zůstaly meziročně zhruba na stejné úrovni jako v roce 2019. Z toho příspěvek na mobilitu činil 1,7 mld. Kč a příspěvek na zvláštní pomůcku 0,9 mld. Kč (oba téměř stejně jako v roce 2019).

V rámci tohoto oddílu bylo také vyplaceno 9,4 mld. Kč (o 0,9 mld. Kč více než v předchozím roce) na **zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru**. Z toho výsluhový příspěvek činil 8,4 mld. Kč při růstu o 0,8 mld. Kč. Odchodné vyplacené příslušníkům ozbrojených sil dosáhlo 1,0 mld. Kč, což bylo meziročně o 0,1 mld. Kč více.

Výdaje na politiku zaměstnanosti (rozpočtový oddíl 42) dosáhly v roce 2020 výše **45,4 mld. Kč** a proti roku 2019 vzrostly o 26,8 mld. Kč, tj. o 144,4 % (v roce 2019 vzrostly o 4,4 %). Z nich největší objem i nárůst vykázaly výdaje na cílené programy k řešení zaměstnanosti, které dosáhly 24,2 mld. Kč, tj. o 23,6 mld. Kč více než v roce 2019. I zde se projevil důsledek řešení dopadů epidemie COVID-19, v tomto případě prostřednictvím programu Antivirus A+B čerpaného v objemu 23,8 mld. Kč. **Podpory v nezaměstnanosti** v objemu 10,6 mld. Kč (meziroční nárůst o 2,4 mld. Kč, tj. o 29,7 %) představovaly především výdaje na

hmotné zabezpečení osob v nezaměstnanosti a zvýšení ke hmotnému zabezpečení na manželku a děti osobám se změněnou pracovní schopností.

Příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změněnou pracovní schopností dosáhl 8,4 mld. Kč při meziročním růstu o 1,0 mld. Kč, tj. o 13,5 %.

Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti v celkově vynaložené částce 25,8 mld. Kč meziročně vzrostly o 23,5 mld. Kč a byly použity – jak je zmíněno již výše - zejména na cílené programy k řešení zaměstnanosti (24,2 mld. Kč při nárůstu o 23,6 mld. Kč), dále na veřejně prospěšné práce (0,9 mld. Kč při meziročním poklesu o 0,2 mld. Kč), na tvorbu společensky účelných pracovních míst (0,1 mld. Kč při jejich mírném meziročním poklesu), na rekvalifikace (71 mil. Kč při poklesu o 24 mil. Kč) a na podporu zaměstnanosti zdravotně postižených občanů (18 mil. Kč při poklesu o 11 mil. Kč).

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace ve výši 0,3 mld. Kč (meziroční pokles o 0,1 mld. Kč) byly vyplaceny zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů především v souvislosti s restrukturalizací uhelného průmyslu.

Ze státního rozpočtu bylo také vyplaceno 0,3 mld. Kč (téměř stejně jako v roce 2019) jako úhrada mezd zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele.

Výdaje na sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (rozpočtový oddíl 43), které představují nikoliv přímé dávky a podpory, ale výdaje na činnosti a služby zaměřené na určité sociální skupiny obyvatelstva nebo obecné sociální programy, dosáhly v roce 2020 celkové **výše 48,5 mld. Kč** a proti předchozímu roku vzrostly o 4,7 mld. Kč, tj. o 10,7 %. Byly tak téměř na úrovni rozpočtu po změnách. V rámci tohoto oddílu byly financovány výdaje na správu v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (zejména činnost Ministerstva práce a sociálních věcí, ČSSZ, Úřadu práce ČR) ve výši 21,0 mld. Kč (meziroční pokles o 0,9 mld. Kč). Na služby sociální péče bylo vynaloženo 22,5 mld. Kč (růst o 5,1 mld. Kč). Většina těchto prostředků (20,5 mld. Kč s meziročním růstem o 3,8 mld. Kč) byla převedena obcím a krajům podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Na sociální péči a pomoc dětem a mládeži šlo 1,9 mld. Kč (nárůst o 0,2 mld. Kč), dalších 0,7 mld. Kč (téměř stejně jako v roce 2019) bylo určeno na příspěvek na výkon pěstounské péče.

9.2 Výdaje na služby pro obyvatelstvo

Výdaje na služby pro obyvatelstvo zahrnují výdaje na vzdělávání a školské služby, kulturu, církvě a sdělovací prostředky, tělovýchovu a zájmovou činnost, zdravotnictví, bydlení, komunální služby a územní rozvoj, ochranu životního prostředí, na podporu výzkumu, vývoje a inovací uvedených oblastí a podporu výzkumu, vývoje a inovací odvětvově nespécifikovanou. Prostředky na tyto účely jsou poskytovány rozpočtovými kapitolami přímo nebo prostřednictvím rozpočtů územních samosprávných celků. **Výdaje na služby pro obyvatelstvo dosáhly v roce 2020 částku 445,9 mld. Kč** a meziročně vzrostly o 73,6 mld. Kč, tj. o 19,8 % (v roce 2019 vzrostly o 11,8 %). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 24,2 % (v roce 2019 to bylo 24,0 %). Rozpočet po změnách byl čerpán na 95,3 %, což představovalo úsporu 62,6 mld. Kč. Na této skupině výdajů se podílely též výdaje určené na financování společných programů EU/FM a ČR, které dosáhly 48,2 mld. Kč, což bylo o 4,8 mld. Kč méně než v roce 2019. Z hlediska odvětvového členění ovlivnily růst hlavně výdaje na zdravotnictví vyšší o 49,2 mld. Kč a výdaje na vzdělávání a školské služby vyšší o 18,8 mld. Kč.

Objemově nejvýznamnější část těchto výdajů (49,2 %) představovaly výdaje na vzdělávání a školské služby (rozpočtový oddíl 31 a 32) – celkem dosáhly **219,3 mld. Kč**, což bylo o 18,8 mld. Kč, tj. o 9,4 %, více než v roce 2019. Většina této částky směřovala do pododdílu „Ostatní činnost a nespécifikované výdaje“, kde bylo při meziročním růstu o 21,0 mld. Kč vyplaceno celkem 161,3 mld. Kč. V naprosté většině šlo o prostředky transferované z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy územním samosprávným celkům (výkonové financování regionálního školství) zejména na platy učitelů. Na vysokoškolské vzdělávání bylo vynaloženo celkem 45,6 mld. Kč, což bylo o 0,7 mld. Kč méně než v roce 2019. Z toho na činnost vysokých škol směřovalo 30,7 mld. Kč a na podporu výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách 14,9 mld. Kč. Na předškolní a základní vzdělávání směřovalo 5,6 mld. Kč (pokles o 1,3 mld. Kč), na střední vzdělávání a konzervatoře 2,2 mld. Kč (pokles o 0,1 mld. Kč) a na školská zařízení pro výkon

ústavní a ochranné výchovy jako jsou např. výchovné ústavy, dětské domovy se školou a diagnostické ústavy 1,8 mld. Kč (růst o 0,1 mld. Kč).

Výdaje na zdravotnictví (rozpočtový oddíl 35) financované ze státního rozpočtu dosáhly v roce 2020 v souhrnu **132,7 mld. Kč** a byly o 49,2 mld. Kč, tj. o 58,9 %, nad úroveň roku 2019 (vliv epidemie COVID-19; detailní náhled na výdaje čerpané v souvislosti s COVID-19 zobrazuje tabulka č. 16 v sešitu G). Největší objem představovaly výdaje na "ostatní činnost ve zdravotnictví" zahrnující platbu státu na zdravotní pojištění nevýdělečných osob ve výši 97,3 mld. Kč (o 25,4 mld. Kč více než v roce 2019). Na meziroční růst mělo vliv navýšení těchto plateb o 500 Kč na 1 567 Kč na osobu a měsíc s platností od 1. 6. 2020 a převod 6,6 mld. Kč na oddlužení vybraných nemocnic. Výdaje na lůžkovou péči pak dosáhly 21,1 mld. Kč, což bylo o 18,6 mld. Kč více než v roce 2019. Nárůst ovlivnilo vyplacení mimořádných odměn v souvislosti s epidemií COVID-19. Na zvláštní zdravotnická zařízení a služby pro zdravotnictví, kam patří např. hygienická a zdravotnická záchranná služba, bylo vynaloženo 5,8 mld. Kč, tj. o 4,4 mld. Kč více než v roce 2019. Na zdravotnické programy (zejména prevence kriminality a prevence před návykovými látkami) směřovalo 2,7 mld. Kč, což představovalo meziroční růst o 0,4 mld. Kč. Na výzkum a vývoj ve zdravotnictví bylo vynaloženo 1,7 mld. Kč, o 0,1 mld. Kč méně než v roce 2019. Na činnost orgánů státní správy ve zdravotnictví směřovalo 3,1 mld. Kč.

Na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (rozpočtový oddíl 36) bylo v roce 2020 z prostředků státního rozpočtu vynaloženo celkem **33,2 mld. Kč**, tj. o 2,3 mld. Kč, tj. o 7,4 %, více než v předchozím roce. V rámci celého oddílu se výrazně projeví výdaje na společné programy EU a ČR (24,5 mld. Kč při růstu o 0,1 mld. Kč), z nichž největší podíl tvořily výdaje v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (22,8 mld. Kč s růstem o 0,6 mld. Kč), které směřovaly do oblasti územního rozvoje. Podpora stavebního spojení formou státních příspěvků v roce 2020 dosáhla 4,1 mld. Kč (v roce 2019 to bylo 4,0 mld. Kč). Od roku 2011 byla stanovena maximální výše státní podpory stavebního spojení na 2 000 Kč ročně. Zejména formou kapitálových výdajů bylo vynaloženo do oblasti bytového hospodářství 1,1 mld. Kč (výdaje na poskytování bydlení, podpora ze strany státu obcím na výstavbu bytů, získávání pozemků pro bytovou výstavbu).

Na kulturu, církve a sdělovací prostředky (rozpočtový oddíl 33) bylo v roce 2020 vynaloženo **16,9 mld. Kč**, což bylo o 0,8 mld. Kč, tj. o 5,0 %, více než v předchozím roce. Z celkového objemu připadlo nejvíce prostředků registrovaným církvím a náboženským společnostem (3,3 mld. Kč, z toho 1,1 mld. Kč představovaly příspěvky na podporu činnosti dotčených církví a náboženských společností a 2,2 mld. Kč finanční náhrady), muzeím a galeriím (3,1 mld. Kč při poklesu o 0,3 mld. Kč), na divadelní činnost (2,3 mld. Kč při růstu o 0,5 mld. Kč), na činnost památkových ústavů, hradů a zámků (2,1 mld. Kč při růstu o 0,6 mld. Kč), na činnosti knihovnické (1,1 mld. Kč), na zachování a obnovu kulturních památek (0,7 mld. Kč), na hudební činnost (0,7 mld. Kč), na Pražský hrad (0,5 mld. Kč) atd.

Výdaje na ochranu životního prostředí (rozpočtový oddíl 37) dosáhly **12,9 mld. Kč** a proti roku 2019 vzrostly o 0,5 mld. Kč, tj. o 3,9 %. Nejvíce prostředků bylo vynaloženo na ochranu přírody a krajiny – 4,5 mld. Kč, což bylo o 0,7 mld. Kč více než v roce 2019 zejména vlivem výdajů na protierozní, protilavinovou a protipožární ochranu vyšších o 0,3 mld. Kč, na chráněné části přírody vyšších o 0,2 mld. Kč a na ochranu druhů a stanovišť vyšších o 0,1 mld. Kč. Na ochranu ovzduší a klimatu bylo vynaloženo 2,5 mld. Kč (pokles o 0,7 mld. Kč), z nichž 2,0 mld. Kč plynulo na změny technologií vytápění (pokles o 0,1 mld. Kč) a 0,4 mld. Kč na odstraňování tuhých emisí (pokles o 0,3 mld. Kč). Na nakládání s odpady směřovalo 1,6 mld. Kč s nárůstem o 0,3 mld. Kč – z toho na využívání a zneškodňování komunálních odpadů šlo 0,6 mld. Kč (zhruba stejně jako v předchozím roce) a na prevenci vzniku odpadů 0,2 mld. Kč s poklesem o 0,1 mld. Kč. Další prostředky byly vynaloženy na ochranu a sanaci půdy a podzemní vody (1,2 mld. Kč, přibližně stejně jako v předchozím roce), přepravu a nakládání s radioaktivním odpadem (0,5 mld. Kč; souvislost s činností Správy úložišť radioaktivních odpadů a hledáním lokalit pro hlubinné úložiště), na mezinárodní spolupráci v oblasti životního prostředí (0,2 mld. Kč) a v neposlední řadě na správu v ochraně životního prostředí (1,6 mld. Kč).

Sport a zájmová činnost (rozpočtový oddíl 34) byla v roce 2020 financována částkou **8,3 mld. Kč**, což bylo o 0,7 mld. Kč, tj. o 9,0 % více než v roce 2019. Nejvíce prostředků (5,1 mld. Kč s růstem o 0,8 mld. Kč) bylo vynaloženo na „ostatní sportovní činnost" (§ 3419), která zahrnuje např. podporu státu sportovním oddílům, výdaje na konání sportovních akcí apod. Na rozvoj státní sportovní reprezentace bylo vynaloženo

2,8 mld. Kč s meziročním poklesem o 0,1 mld. Kč. Na využití volného času dětí a mládeže bylo věnováno 0,3 mld. Kč (o 0,1 mld. Kč méně než v předchozím roce) v rámci podpory činnosti domů dětí a mládeže, mládežnických organizací, výstavby dětských hřišť, zábavních parků apod.

Ostatní výzkum a vývoj (rozpočtový oddíl 38) dosáhl **22,7 mld. Kč** při meziročním nárůstu o 1,3 mld. Kč, tj. o 6,1 %. Nárůst nejvýrazněji ovlivnilo čerpání účelové podpory na programy vyhledávané Technologickou agenturou ČR podle zákona č. 320/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), které byly vyšší o 0,7 mld. Kč při celkově vynaložené částce 5,1 mld. Kč. Projevilo se zde i čerpání prostředků OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, které v rámci tohoto oddílu dosáhlo 2,7 mld. Kč a bylo meziročně nižší o 0,3 mld. Kč. Tento oddíl zahrnuje zejména výdaje do výzkumu a vývoje odvětvově nespécifikovaného – šlo o 6,7 mld. Kč s růstem o 0,6 mld. Kč čerpaných Akademií věd ČR, resp. o 6,5 mld. Kč s poklesem o 0,2 mld. Kč transferovaných z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na výzkum, experimentální vývoj a inovace především veřejným výzkumným institucím, nefinančním podnikatelským subjektům, příspěvkovým organizacím a spolkům. Patří sem i výdaje kapitoly Grantová agentura ČR (4,5 mld. Kč s růstem o 0,1 mld. Kč).

9.3 Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství

Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství (rozpočtová skupina 1) a **na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství** (rozpočtová skupina 2) dosáhly v roce 2020 celkové výše **262,5 mld. Kč**, což představovalo 14,2 % všech výdajů státního rozpočtu (v roce 2019 to bylo 13,1 %) a meziročně vzrostly o 59,5 mld. Kč, tj. o 29,3 % (v roce 2019 meziročně vzrostly o 15,6 mld. Kč).

Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství (rozpočtový oddíl 10) dosáhly výše **67,8 mld. Kč** a vzrostly tak o 6,2 mld. Kč, tj. o 10,0 %. V tomto oddílu byly čerpány zejména výdaje na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj ve výši 47,5 mld. Kč (o 1,0 mld. Kč více než v roce 2019). V rámci tohoto pododdílu převažovala především podpora podnikatelských záměrů a restrukturalizace v oblasti zemědělství a potravinářství (27,1 mld. Kč při meziročním růstu o 1,9 mld. Kč) a také podpora méně příznivých oblastí, zvyšování kvality a revitalizace půdy, vč. podpory vodního hospodářství a ostatních složek v zemědělské a lesnické krajině (17,0 mld. Kč při poklesu o 0,7 mld. Kč), to vše zejména formou transferů Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu určených na Přímé platby zemědělcům a na Program rozvoje venkova v rámci společné zemědělské politiky. Na ozdravování hospodářských zvířat, polních a speciálních plodin a zvláštní veterinární péči směřovalo zejména formou dotací podnikatelským subjektům výhradně z národních zdrojů 2,5 mld. Kč, což bylo o 0,1 mld. Kč méně než v roce 2019.

Na podporu lesního hospodářství bylo vynaloženo 9,0 mld. Kč (růst o 6,5 mld. Kč, vliv zvýšení transferů podnikatelským subjektům na výplatu finančních příspěvků na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity). Na regulaci zemědělské produkce, organizaci trhu a poskytování podpor bylo použito 2,8 mld. Kč s nárůstem o 0,1 mld. Kč (vše ve formě transferů SZIF, z toho 0,9 mld. Kč v rámci Společné organizace trhu 2014+), na podporu výzkumu, vývoje a inovací v zemědělství a lesnictví 1,0 mld. Kč (růst o 2,2 %) a v neposlední řadě na činnost orgánů státní správy v zemědělství 6,2 mld. Kč (růst o 0,4 mld. Kč).

Na dopravu (rozpočtový oddíl 22) bylo ze státního rozpočtu poskytnuto **107,2 mld. Kč**, což bylo o 31,4 mld. Kč (o 41,4 %) více než v roce 2019. Na celkové částce se podílel zejména paragraf „Ostatní záležitosti v dopravě“ (90,5 mld. Kč při nárůstu o 25,5 mld. Kč), do kterého byla zaříděna mimo jiné naprostá většina transferů Státnímu fondu dopravní infrastruktury. Ty, v rámci tohoto paragrafu, představovaly 86,5 mld. Kč s meziročním nárůstem o 27,8 mld. Kč. Na tomto paragrafu se objemem ve výši 3,8 mld. Kč (pokles o 2,0 mld. Kč) podílely i prostředky vyplacené dopravcům jako kompenzace dopadů slev nařízených státem (od roku 2019 nová rozpočtová položka 5811 Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu). Na meziroční pokles mělo vliv snížení využívání 75% slevy z jízdného pro seniory nad 65 let a studenty do 26 let platné od 1. září 2018 – z důvodu omezeného cestování v období koronavirové epidemie.

Na dopravní obslužnost směřovalo 8,0 mld. Kč, což bylo o 0,4 mld. Kč více než v roce 2019. Tyto prostředky byly poukázány akciové společnosti České dráhy (4,8 mld. Kč na dálkovou dopravu) a také obcím a krajům (3,2 mld. Kč na regionální dopravu). Výdaje do pozemních komunikací klesly o 0,1 mld. Kč a dosáhly 0,1 mld.

Kč. Výdaje do železniční dopravy (pododdíl 224) dosáhly 4,1 mld. Kč, meziročně vzrostly o 3,7 mld. Kč a byly nejvíce tvořeny investičními transfery krajům (2,2 mld. Kč, v roce 2019 nebyly poskytnuty), kapitálovými i běžnými transfery podnikatelským subjektům (1,0 mld. Kč, v roce 2019 to bylo pouze 2 mil. Kč) a transfery SFDI (0,6 mld. Kč). Na mezinárodní spolupráci v dopravě směřovala 1,3 mld. Kč (o 0,3 mld. Kč více než v roce 2019), z nichž 1,2 mld. Kč představovalo výdaje spojené s kosmickými aktivitami. Výdaje na správu v dopravě činily 1,5 mld. Kč (růst o 0,2 mld. Kč).

Výdaje státního rozpočtu na průmysl, stavebnictví, obchod a služby (rozpočtový oddíl 21) dosáhly **71,2 mld. Kč**, což bylo o 21,6 mld. Kč, tj. o 43,6 % více než v roce 2019. Nárůst ovlivnily zejména výdaje spojené s epidemií COVID-19 ve výši 21,5 mld. Kč. Podpora podnikům byla poskytována formou finančních nástrojů (specializovaných úvěrů a záruk) prostřednictvím ČMZRB. V rámci programu EXPANZE OP PIK byl realizován úvěrový fond a záruční fond. Z úvěrového fondu byly poskytnuty úvěry podnikům v rámci programu COVID I. V roce 2020 byla do úvěrového fondu převedena tranše v celkové výši 1,825 mld. Kč. Ze záručního fondu byly poskytnuty záruky podnikům v rámci programu COVID II. V roce 2020 byly do záručního fondu ČMZRB převedeny tranše v celkové výši 4,6 mld. Kč. Realizován byl též vklad 4,0 mld. Kč do fondu EGAP, a.s. na krytí závazků z poskytovaných záruk k realizaci mimořádného opatření vlády (usnesení č. 460/2020) v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19 a zvýšení základního kapitálu EGAP a.s. v částce 1,5 mld. Kč (usnesení č. 1282/2020). Největší objem prostředků směřoval na výdaje na úsporu energií a obnovitelné zdroje, které při nárůstu o 0,7 mld. Kč dosáhly 30,0 mld. Kč. Byly tvořeny zejména dotacemi na obnovitelné zdroje energie poskytovanými z kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu ve výši 26,6 mld. Kč a výdaji na programy zaměřenými na udržitelné využívání zdrojů energie ve výši 3,4 mld. Kč. Výdaje na podporu podnikání a inovací včetně opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslových odvětví (pododdíl 212) dosáhly 22,1 mld. Kč, což znamenalo meziroční nárůst o 12,6 mld. Kč. Byly financovány převážně v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+, na který bylo vynaloženo 15,2 mld. Kč při růstu o 6,3 mld. Kč. Výdaje na tomto pododdílu (212) výrazně ovlivnily i prostředky vynaložené ve spojitosti s epidemií COVID-19 ve výši 6,8 mld. Kč (Program COVID-NÁJEMNÉ ve výši 4,1 mld. Kč, Program Ošetřovné pro OSVČ v částce 2,3 mld. Kč, Program COVID-Ubytování ve výši 2,0 mld. Kč, Program COVID-KULTURA v objemu 319 mil. Kč a další), které v roce 2019 nebyly realizovány. Na technický útlum hornictví směřovalo při meziročním nárůstu o 0,3 mld. Kč celkem 1,9 mld. Kč. Na činnost ústředních a ostatních orgánů státní správy v těchto odvětvích připadlo v roce 2020 celkem 2,7 mld. Kč, což bylo o 0,2 mld. Kč více než v roce 2019.

Vodní hospodářství (rozpočtový oddíl 23) se na výdajích státního rozpočtu v roce 2020 podílelo částkou **6,7 mld. Kč** při meziročním růstu o 0,2 mld. Kč, tj. o 3,3 %. Z této částky bylo použito na odvádění a čištění odpadních vod 3,5 mld. Kč (pokles o 0,4 mld. Kč), na činnosti související se zásobováním pitnou vodou, tj. zejména vodárenskou infrastrukturou, 1,8 mld. Kč (růst o 0,6 mld. Kč) a na úpravy vodních toků a vodohospodářská díla 1,1 mld. Kč (nárůst o 66 mil. Kč). Z celkové částky představovaly kapitálové výdaje 6,0 mld. Kč (v roce 2019 to bylo 5,8 mld. Kč), z nichž 4,1 mld. Kč tvořily výdaje v rámci OP Životní prostředí 2014+ (stejně jako v roce 2019).

Na odvětví spojů (rozpočtový oddíl 24) bylo vynaloženo **1,0 mld. Kč**, což bylo o 0,2 mld. Kč méně než v předchozím roce. Meziroční pokles byl způsoben výdaji na kompenzace za ztrátové služby, které musí ze zákona poskytovat státní podnik Česká pošta. Kompenzace byly vyplaceny Českým telekomunikačním úřadem v souladu s ustanovením § 34d odst. 2 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 0,3 mld. Kč, což bylo o 0,2 mld. Kč méně než v předchozím roce. Z ostatních výdajů tohoto oddílu se jednalo zejména o výdaje na správu ve spojích (činnost Českého telekomunikačního úřadu) ve výši 0,6 mld. Kč s meziročním nárůstem o 12 mil. Kč.

Součástí této skupiny výdajů jsou též **výdaje na všeobecné hospodářské záležitosti a ostatní ekonomické funkce** (rozpočtový oddíl 25). Tyto výdaje dosáhly částky **8,6 mld. Kč** a proti roku 2019 vzrostly o 0,3 mld. Kč, tj. o 3,8 %. Patří sem např. výdaje na služby v oblasti meteorologie (v působnosti kapitoly Ministerstvo životního prostředí, 0,7 mld. Kč), výdaje na činnost ústředních orgánů státní správy v oblasti hospodářství (ČÚZK 0,4 mld. Kč, ÚOHS 0,3 mld. Kč a Úřad průmyslového vlastnictví 0,2 mld. Kč), výdaje na činnost ostatních orgánů a organizací v oblasti normalizace, standardizace a metrologie (v působnosti kapitoly MPO, 0,3 mld. Kč), na činnost ostatních orgánů státní správy v zeměměřictví a katastru (v působnosti ČÚZK, 3,2 mld. Kč), výdaje na správu národního majetku (v působnosti kapitoly MF výdaje na činnosti po zrušeném

Fondu národního majetku a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, 1,8 mld. Kč), výdaje na činnost ostatních orgánů státní správy v oblasti bezpečnosti práce (v posobnosti kapitoly MPSV, 0,6 mld. Kč, např. výdaje Státního úřadu inspekce práce a jiné), výdaje na paragraf „Všeobecná hospodářská správa jinde nezařazená“ (převážně v působnosti MV, 1,0 mld. Kč, v malém rozsahu u kapitoly MPSV) a na některé další činnosti.

9.4 Výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu

Výdaje této rozpočtové skupiny dosáhly celkové částky **174,0 mld. Kč**, což bylo o 18,2 mld. Kč, tj. o 11,7 %, více než v předchozím roce (v roce 2019 vzrostly o 11,2 %) a podíl na celkových výdajích státního rozpočtu dosáhl 9,4 % (v roce 2019 to bylo 10,0 %).

Největší část těchto výdajů připadla na **bezpečnost a veřejný pořádek** (rozpočtový oddíl 53), na které vynaložil státní rozpočet celkem **64,8 mld. Kč** při meziročním růstu o 10,1 mld. Kč, tj. o 18,4 %. Z toho 51,4 mld. Kč (o 3,1 mld. Kč více než v roce 2019 – zejména vliv vyšších výdajů na platy a související výdaje o 2,0 mld. Kč) směřovalo na výdaje na policii, obecní policii a na Bezpečnostní informační službu a 12,8 mld. Kč na činnost Ministerstva vnitra, Národního bezpečnostního úřadu a Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (o 7,0 mld. Kč více než v roce 2019). Navýšení prostředků bylo ovlivněno zejména výdaji Ministerstva vnitra v souvislosti s řešením pandemie koronaviru (+8,2 mld. Kč) především formou zajištění financování nákupu ochranných pomůcek a dalšího potřebného materiálu.

Na obranu (rozpočtový oddíl 51) bylo vynaloženo **61,4 mld. Kč** při meziročním růstu o 4,6 mld. Kč, tj. o 8,1 %. Z této částky představovaly běžné výdaje 46,4 mld. Kč (v roce 2019 to bylo 44,6 mld. Kč) a kapitálové výdaje 14,9 mld. Kč (v roce 2019 to bylo 12,2 mld. Kč). Na činnost jednotlivých složek Armády České republiky bylo vynaloženo celkem 46,9 mld. Kč (meziroční růst o 4,0 mld. Kč byl ovlivněn zejména vyššími investicemi do budov, hal a staveb o 1,2 mld. Kč a přístrojového vybavení o 0,9 mld. Kč a vyššími výdaji na platy a související výdaje o 1,0 mld. Kč), na činnost Vojenské policie a Vojenského zpravodajství 6,1 mld. Kč (růst o 1,0 mld. Kč), na mezinárodní spolupráci v obraně a zahraniční vojenskou pomoc 2,6 mld. Kč (pokles o 0,7 mld. Kč) a na státní správu ve vojenské obraně 3,6 mld. Kč (růst o 0,1 mld. Kč). Podpůrné složky ozbrojených sil čerpaly 1,0 mld. Kč (růst o 0,1 mld. Kč) a na činnost Vojenské kanceláře prezidenta republiky a Hradní stráže plynulo 0,7 mld. Kč (nárůst o 32 mil. Kč).

Na právní ochranu (rozpočtový oddíl 54) bylo čerpáno **30,7 mld. Kč** při meziročním růstu o 1,2 mld. Kč, tj. o 4,0 %. Z této částky bylo vynaloženo na činnost soudů včetně Ústavního soudu ČR 14,9 mld. Kč (meziroční růst o 0,7 mld. Kč), na vězeňství 10,6 mld. Kč (růst o 0,4 mld. Kč) a na státní zastupitelství 3,5 mld. Kč (růst o 0,2 mld. Kč). Na činnost orgánů státní správy v oblasti právní ochrany směřovalo 0,9 mld. Kč (přibližně stejně jako v předchozím roce), na činnost probační a mediační služby 0,4 mld. Kč (zhruba stejně jako v roce 2019).

Na požární ochranu a integrovaný záchranný systém (rozpočtový oddíl 55) bylo v roce 2020 vynaloženo **13,1 mld. Kč**, což bylo o 1,0 mld. Kč, tj. o 8,6 %, více než v předchozím roce. Naprostá většina těchto prostředků směřovala do oblasti profesionálních složek útvarů požární ochrany (11,5 mld. Kč při růstu o 1,0 mld. Kč), dále na podporu jednotek sborů dobrovolných hasičů (0,5 mld. Kč při nárůstu o 12 mil. Kč), na vzdělávací a technická zařízení požární ochrany (0,5 mld. Kč, přibližně stejně jako v roce 2019) a na činnost Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru (0,5 mld. Kč při nárůstu o 77 mil. Kč).

Na civilní připravenost na krizové stavy (rozpočtový oddíl 52) bylo čerpáno **4,1 mld. Kč**, což představovalo meziroční nárůst o 1,3 mld. Kč, tj. o 48,2 %, související s pandemií koronaviru. Prostředky byly použity zejména v souvislosti s pořízováním, obměňováním a ochraňováním státních hmotných rezerv (3,4 mld. Kč s nárůstem o 1,0 mld. Kč), na státní správu v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy (0,4 mld. Kč s růstem o 62 mil. Kč), na hospodářská opatření pro krizové stavy (140 mil. Kč, v roce 2019 se nevyskytly) atd.

9.5 Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby

Celkové výdaje této rozpočtové skupiny dosáhly v roce 2020 hodnoty **180,6 mld. Kč** a byly tak o 25,3 mld. Kč, tj. o 16,3 %, vyšší než v předchozím roce (v roce 2019 byly meziročně vyšší o 15,2 %). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 9,8 % (v roce 2019 to bylo 10,0 %).

Na státní moc, státní správu, územní samosprávu a politické strany (rozpočtový oddíl 61) bylo vynaloženo celkem **108,2 mld. Kč**, tj. o 10,7 mld. Kč (o 11,0 %) více než v roce 2019. Z toho 97,7 mld. Kč (v roce 2019 to bylo 87,3 mld. Kč) se čerpalo v pododdíle 614 „Všeobecná vnitřní státní správa“. Zde se nejvíce projevíly odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU podle DPH a HNP, které dosáhly 53,6 mld. Kč (o 9,6 mld. Kč více než v roce 2019) a převod prostředků na zvláštní účet rezervy důchodového pojištění ve výši 16,4 mld. Kč (v roce 2019 to bylo 18,6 mld. Kč). Další výdaje byly použity na činnost orgánů Finanční správy ČR (13,5 mld. Kč s růstem o 0,8 mld. Kč) a na činnost Celní správy ČR (5,4 mld. Kč, téměř stejně jako v předchozím roce). Na činnost Českého statistického úřadu směřovalo 1,2 mld. Kč (růst o 41 mil. Kč), na činnost Úřadu vlády ČR 0,7 mld. Kč (pokles o 0,2 mld. Kč). V rámci jiných pododdílů směřovaly na zastupitelství a stálé mise ČR v zahraničí prostředky ve výši 3,5 mld. Kč (růst o 0,2 mld. Kč), na činnost Ministerstva zahraničních věcí 1,9 mld. Kč (růst o 23 mil. Kč), na činnost Parlamentu 2,0 mld. Kč (pokles o 4 mil. Kč), na činnost Nejvyššího kontrolního úřadu 0,6 mld. Kč (růst o 36 mil. Kč) a na činnost politických stran a hnutí bylo vynaloženo celkem 0,6 mld. Kč (pokles o 61 mil. Kč). Výdaje na volby vzrostly o 0,1 mld. Kč a dosáhly výše 0,7 mld. Kč. Téměř celou částku tvořily výdaje na volby do zastupitelstev územních samosprávných celků (689 mil. Kč proti 18 mil. Kč v roce 2019). Volby do Parlamentu ČR činily 59 mil. Kč (v roce 2019 to bylo 7 mil. Kč).

Další součástí výdajů této skupiny tvořily tzv. **finanční operace** (rozpočtový oddíl 63). Dosáhly **40,6 mld. Kč**, což bylo o 0,6 mld. Kč, tj. o 1,4 % více než v roce 2019. Na této částce se nejvíce podílely výdaje na obsluhu státního dluhu ve výši 40,1 mld. Kč s meziročním nárůstem o 0,6 mld. Kč. Na soudní a mimosoudní rehabilitace směřovalo 0,2 mld. Kč (růst o 7 mil. Kč). Za služby peněžních ústavů bylo v rámci tohoto oddílu vyplaceno 0,2 mld. Kč (pokles o 21 mil. Kč).

Na jiné veřejné služby a činnosti (rozpočtový oddíl 62) bylo vynaloženo celkem **5,8 mld. Kč** při meziročním růstu o 0,1 mld. Kč, tj. o 1,6 %. Na humanitární zahraniční pomoc bylo vynaloženo 2,3 mld. Kč (růst o 0,3 mld. Kč) a na zahraniční rozvojovou spolupráci 0,8 mld. Kč (růst o 7 mil. Kč). Členské příspěvky mezinárodním organizacím, které nemají povahu nadnárodního orgánu, dosáhly 1,3 mld. Kč (o 0,2 mld. Kč méně než v roce 2019). Patří sem i archivní činnost s objemem vyčerpaných prostředků 1,1 mld. Kč (meziroční růst o 0,1 mld. Kč).

Výdaje na ostatní činnosti (rozpočtový oddíl 64) dosáhly v roce 2020 částky **25,9 mld. Kč** a meziročně vzrostly o 14,0 mld. Kč, tj. o 116,7 %. Největší částku – 13,4 mld. Kč představoval příspěvek obcím na zmírnění dopadů poklesu daňových příjmů z důvodu epidemie COVID-19 (v předchozím roce, samozřejmě, žádná taková položka nebyla vyplacena). V rámci tohoto oddílu byly, v souladu se zákonem o státním rozpočtu na rok 2020, poskytnuty neinvestiční transfery v rámci souhrnného dotačního vztahu, a to obcím vč. hl. m. Praha ve výši 11,0 mld. Kč (růst o 0,5 mld. Kč) a krajům 1,5 mld. Kč (růst o 0,2 mld. Kč).

Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i **výdaje na podporu výzkumu, vývoje a inovací**, které jsou v rozpočtové skladbě z hlediska jejího odvětvového třídění obsaženy v podstatě v každém výše uvedeném oddílu – jde o tzv. vědní paragraf (v rozpočtové skladbě zpravidla vymezen koncovým dvojčíslím 80). Výdaje na podporu výzkumu, vývoje a inovací jsou dále samostatně sledovány na § 3801 (Akademie věd ČR), § 3802 (Grantová agentura ČR), § 3803 (Technologická agentura ČR), § 3809 (Ostatní výzkum a vývoj odvětvově nespécifikovaný) a na § 3212 (Výzkum a vývoj na vysokých školách).

Celkem byly ze státního rozpočtu na podporu výzkumu, vývoje a inovací (včetně výdajů krytých příjmy z EU a FM) **vynaloženy v roce 2020 prostředky ve výši 47,5 mld. Kč** (plnění na 101,6 % rozpočtu po změnách) a proti roku 2019 vzrostly o 2,1 mld. Kč, tj. o 5,0 %. Meziroční růst ovlivnily jak výdaje čerpané z národních zdrojů s růstem o 1,4 mld. Kč, tak i výdaje kryté příjmy z EU a FM vyšší o 0,7 mld. Kč. Podíl výdajů na podporu výzkumu, vývoje a inovací na souhrnných výdajích státního rozpočtu v roce 2020 představoval 2,6 % (v roce 2019 to bylo 2,9 %). Následující tabulka podrobněji ukazuje čerpání těchto prostředků podle jednotlivých kapitol.

Tabulka č. 102: Výdaje státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace podle kapitol (mil. Kč)

	Schválený rozpočet 2020				Rozpočet po změnách 2020				Konečný rozpočet 2020				Skutečnost 2020				Plnění v % k RpZ
	Tuzemské zdroje Insti- tuc. výdaje	Účelové výdaje	Zahr. zdroje	Celkem	Tuzemské zdroje Insti- tuc. výdaje	Účelové výdaje	Zahr. zdroje	Celkem	Tuzemské zdroje Insti- tuc. výdaje	Účelové výdaje	Zahr. zdroje	Celkem	Tuzemské zdroje Insti- tuc. výdaje	Účelové výdaje	Zahr. zdroje	Celkem	
Úřad vlády ČR	68	0	0	68	37	0	0	37	73	0	0	73	60	0	0	60	162,8
Ministerstvo zahraničních věcí	28	0	0	28	28	0	0	28	28	0	0	28	28	0	0	28	100,0
Ministerstvo obrany	106	333	0	439	106	400	0	506	144	481	0	626	126	429	0	554	109,5
Ministerstvo práce a sociálních věcí	90	0	0	90	90	0	0	90	91	0	0	91	89	0	0	89	99,1
Ministerstvo vnitra	149	577	0	726	139	564	0	704	183	792	0	975	122	541	0	663	94,2
Ministerstvo životního prostředí	269	0	0	269	269	0	0	269	269	0	0	269	269	0	0	269	100,0
Grantová agentura ČR	110	4 251	0	4 361	110	4 246	0	4 356	159	4 369	0	4 528	132	4 355	0	4 487	103,0
Ministerstvo průmyslu a obchodu	473	1 706	3 683	5 862	473	1 406	3 683	5 562	514	1 755	3 683	5 952	476	1 275	3 278	5 030	90,4
Ministerstvo dopravy	55	0	0	55	55	0	0	55	55	0	0	55	55	0	0	55	100,0
Ministerstvo zemědělství	521	490	0	1 011	521	490	0	1 011	528	491	0	1 020	516	490	0	1 007	99,6
MŠMT	9 581	4 866	6 511	20 958	9 581	4 760	6 511	20 853	10 701	5 159	8 105	23 964	10 297	4 839	6 069	21 205	101,7
Ministerstvo kultury	95	485	0	580	95	479	0	574	100	535	0	634	96	532	0	628	109,5
Ministerstvo zdravotnictví	660	1 050	0	1 710	660	1 043	0	1 703	750	1 124	0	1 874	703	934	0	1 637	96,2
Ministerstvo spravedlnosti	0	0	0	0	7	0	0	7	7	0	0	7	6	0	0	6	82,2
Ústav pro studium totalitních režimů	0	0	0	0	0	10	0	10	0	10	0	10	0	10	0	10	98,8
Akademie věd ČR	6 562	0	1	6 563	6 667	0	1	6 668	6 677	0	1	6 678	6 667	0	1	6 669	100,0
Technologická agentura ČR	168	3 555	379	4 102	185	3 740	379	4 303	213	5 346	384	5 942	185	4 866	29	5 079	118,0
Celkem	18 935	17 313	10 575	46 823	19 023	17 138	10 575	46 735	20 491	20 061	12 173	52 725	19 827	18 271	9 377	47 476	101,6

Podrobnější informace o výdajích na podporu výzkumu, vývoje a inovací jsou uvedeny v části 10 této zprávy.

10 Výdaje státního rozpočtu na podporu výzkumu, vývoje a inovací

Výdaje na podporu výzkumu, vývoje a inovací byly zákonem č. 355/2019 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2020, stanoveny ve výši 36,2 mld. Kč ze státního rozpočtu bez výdajů krytých příjmy ze zahraničních programů. Proti roku 2019 se jednalo o zvýšení o 0,2 mld. Kč, na 100,6 %.

V roce 2020 byly za oblast podpory výzkumu, vývoje a inovací (dále také VaVal) rozpočtovány výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu EU a výdaje kryté z finančních mechanismů EHP/Norsko v kapitolách Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), Technologická agentura ČR a Akademie věd ČR. **Včetně výdajů krytých příjmy z rozpočtu EU a EHP/Norsko činily schválené výdaje na tuto oblast celkem 46,8 mld. Kč.**

Podíl schválených celkových výdajů 2020 z národních zdrojů na podporu výzkumu, vývoje a inovací v přepočtu na odhad vývoje HDP, činil 0,65 % HDP, včetně výdajů krytých z rozpočtu EU a FM EHP/Norsko činil podíl 0,83 % HDP.

Jako každým rokem byla provedena řada rozpočtových opatření, běžné přesuny výdajů ve smyslu rozpočtových pravidel mezi kapitolami a v rámci rozpočtů kapitol poskytujících nebo realizujících podporu výzkumu, vývoje a inovací. Při započtení všech rozpočtových opatření činilo celkové snížení podpory 87,5 mil. Kč. Snížení nejvíce ovlivnilo opatření v kapitole MPO, v níž došlo k operativnímu využití výdajů podpory na jiné výdaje související s pandemií COVID 19.

Skutečné čerpání výdajů státního rozpočtu na podporu výzkumu, vývoje a inovací, **bez výdajů krytých příjmy z EU a FM EHP/ Norska**, dosáhlo **38,1 mld. Kč** tj. 105,25 % rozpočtu po změnách. Proti roku 2019 došlo ke zvýšení skutečných výdajů o 1,5 mld. Kč, na 104,1 %. V této částce je zapojeno využití nároků z nespotřebovaných výdajů a mimorozpočtových zdrojů kapitol ve výši 3,9 mld. Kč.

Skutečné čerpání celkového objemu podpory výzkumu, vývoje a inovací, **včetně výdajů krytých příjmy z EU a FM EHP/Norsko**, činilo **47,5 mld. Kč**, což bylo o 2,2 mld. Kč více než v roce 2019. Do této částky byly **zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů předchozích let včetně zahraničních zdrojů celkem ve výši 5,3 mld. Kč.** Výdaje kryté příjmy ze zahraničních zdrojů vykazaly kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 6,1 mld. Kč, Ministerstvo průmyslu a obchodu 3,3 mld. Kč, Technologická agentura ČR 29 mil. Kč a Akademie věd ČR 1,3 mil. Kč.

Podíl skutečných celkových výdajů z národních zdrojů, v přepočtu na odhad vývoje HDP z ledna 2021, činil **0,68 % HDP**, včetně výdajů krytých příjmy z EU a FM EHP/Norsko činil podíl schválených výdajů **0,85 % HDP.**

Jako **nároky z nespotřebovaných výdajů za předchozí období** k využití do dalších let ve smyslu rozpočtových pravidel zůstávají kapitolám na podporu této oblasti celkem, včetně roku 2020, **nevyčerpané výdaje v celkové výši 7,1 mld. Kč.** Z toho národní zdroje činí 4,1 mld. Kč, včetně národní části

spolufinancování prostředků ze zahraničních zdrojů. Po odečtení nároků z výdajů na spolufinancování programů EU a FM činí výše nároků z národních zdrojů 3,5 mld. Kč. Nároky z nespotřebovaných výdajů krytých ze zahraničních zdrojů činí 3 mld. Kč. Ve srovnání s předchozím rokem byly úspory do dalších let sníženy u národních zdrojů o 1,9 mld. Kč a u výdajů krytých příjmy ze zahraničních zdrojů došlo ke zvýšení o 1,2 mld. Kč.

Největší podíl výdajů na výzkum, vývoj a inovace z národních zdrojů připadl jako každý rok **Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy**, které čerpalo celkem 15,1 mld. Kč, což představovalo 105,54 % rozpočtu po změnách výdajů kapitoly na podporu výzkumu, vývoje a inovací a 39,63 % skutečného celkového objemu podpory z národních zdrojů. Poměr výdajů kapitoly na celkové výši podpory se meziročně zvýšil o 0,56 procentních bodů. Institucionální podpora byla z kapitoly MŠMT uvolněna ve výši 10,3 mld. Kč, ve srovnání s rokem 2019 o 1,3 mld. Kč více. Účelová podpora byla uvolněna ve výši 4,8 mld. Kč, o 0,2 mld. Kč méně než v roce 2019.

Druhé nejvyšší čerpání výdajů na podporu výzkumu, vývoje a inovací z národních zdrojů vykázala kapitola **Akademie věd ČR**, a to ve výši 6,7 mld. Kč celkem, tj. o 0,6 mld. Kč více než v roce 2019. Od roku 2014 je z kapitoly uvolňována pouze institucionální podpora pro veřejné výzkumné instituce v její působnosti.

Dalšími významnými poskytovateli podpory VaVal jsou Grantová agentura ČR a Technologická agentura ČR, které jsou zákonem č. 130/2002 Sb., určeny výhradně pro poskytování účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací.

Grantová agentura ČR v rámci účelové podpory základního výzkumu uvolnila celkem 4,4 mld. Kč, o 0,2 mld. Kč více než v roce 2019.

Technologická agentura ČR uvolnila v rámci účelové podpory celkem 4,9 mld. Kč, o 0,7 mld. Kč více než v roce 2019.

Ministerstvo průmyslu a obchodu vynaložilo na výzkum, vývoj a inovace z národních zdrojů celkem 1,8 mld. Kč, což proti rozpočtu po změnách činilo 93,23 %. Ve srovnání s rokem 2019 se jednalo o snížení o 1 mld. Kč. Výrazné snížení je mimo jiné způsobeno přesunem 0,2 mld. Kč ve prospěch podpory aplikovaného výzkumu kapitoly Technologická agentura ČR. Účelová podpora průmyslového výzkumu činila 1,3 mld. Kč, proti roku 2019 méně o 0,2 mld. Kč.

Z celkových výdajů, bez výdajů krytých příjmy z EU, ve výši 38,1 mld. Kč, vynaložených na podporu výzkumu, vývoje a inovací v roce 2020, připadlo na účelové výdaje 18,3 mld. Kč, tj. 48,03 % z celkového objemu podpory, a na institucionální výdaje 19,8 mld. Kč, tj. 51,97 % celku. Vzájemný poměr institucionální a účelové podpory zůstává ve prospěch institucionální podpory, což je v souladu se záměrem zajištění udržitelnosti vybudovaných výzkumných infrastruktur za spoluúčasti evropských zdrojů a systému VaVal jako celku po roce 2020.

Podrobnosti o využití prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací jsou uvedeny v jednotlivých kapitolních sešitech resortů realizujících podporu výzkumu, vývoje a inovací. Detailní přehled o výdajích vynaložených ze státního rozpočtu na podporu výzkumu, vývoje a inovací je uveden v sešitu G – Tabulková část.

11 Vyhodnocení projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru

K 31. 12. 2020 byly v realizaci projekty partnerství veřejného a soukromého sektoru a smlouvy na koncese podle části osmé zákona č. 134/2016 Sb. a koncesní smlouvy dle právní úpravy předcházející zákonu č. 134/2016 Sb., o celkové předpokládané hodnotě 88,3 mld. Kč. Struktura těchto smluv realizovaných územními samosprávnými celky je uvedena v následující tabulce.

Tabulka č. 103: Přehled koncesních smluv územních samospráv podle předmětu smlouvy

Koncesní smlouvy územních samosprávných celků v realizaci, k nimž bylo vydáno stanovisko Ministerstva financí do 31.12.2020		
Předmět koncesní smlouvy	Předpokládaná hodnota předmětu koncesní smlouvy v Kč	Podíl na celkové hodnotě koncesních smluv v %
Vodohospodářství	73 858 822 662	83,6
Energie	4 300 431 590	4,9
Sociální služby	4 504 137 110	5,1
Doprava	846 158 900	1,0
Volnočasová infrastruktura	2 848 420 118	3,2
Ostatní	1 958 561 288	2,2
CELKEM	88 316 531 668	100,0

12 Zhodnocení využití prostředků vynaložených k odstranění povodňových škod a k úhradě restitučních výdajů

12.1 Zhodnocení využití prostředků vynaložených k odstraňování povodňových škod

V průběhu roku 2020 byly na odstraňování povodňových škod čerpány prostředky ze dvou kapitol státního rozpočtu.

Ministerstvo životního prostředí (MŽP)

Pro řešení následků povodní byl v kapitole MŽP určen program 115 270 Likvidace škod po živelních pohromách (dále jen „program“). V roce 2020 byly prostředky čerpány v rámci podprogramu 115 273 „Likvidace škod po živelních pohromách roku 2014“ určeného pro obnovu částí území Jihomoravského kraje postižených sesuvy půdy v roce 2014 na základě UV č. 960/2014.

Z uvedeného podprogramu byly v roce 2020 čerpány finanční prostředky z nároků z nespotřebovaných výdajů ve výši 5 796 tis. Kč na akci „Dolní Věstonice, sanace svahů pro zprovoznění silnice III/42117“. Realizace tohoto podprogramu i celého programu byla v roce 2020 ukončena. Nevyčerpané prostředky podprogramu resp. programu v celkové výši 37 858 tis. Kč již nebudou v roce 2021 využity.

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)

V rámci kapitoly byl do roku 2020 realizován program č. 117 91 „Obnova obecního a krajského majetku po živelních pohromách“, jehož dokumentace byla zpracována podle zákona č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem programu bylo přispět prostřednictvím dotace k obnově základních funkcí v území zabezpečovaných v působnosti územních samosprávných celků, a tím odstranit nebo omezit důsledky živelních pohrom. Dotace sloužily k rekonstrukci nebo opravě obecního a krajského majetku postiženého živelní pohromou. Příjemcem dotace byla obec nebo kraj.

Tabulka č. 104: Přehled prostředků vynaložených z programu Obnova obecního a krajského majetku po živelních pohromách

Ukazatel	Skutečnost 2019	Rozpočet 2020		Skutečnost 2020	% plnění	Index 2020/2019
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5	6=5:4	7=5:2
Program 117 91 - Obnova obecního a krajského majetku po živelních pohromách	33 488	6 648	5 013	69 583	1 388,1	207,8
v tom: 117 917 - Obnova majetku v r. 2016	1 874	0	0	713	0,0	38,1
117 918 - Obnova majetku v r. 2017	12 970	0	0	2 088	0,0	16,1
117 919 - Obnova majetku v r. 2018 a 2019	18 644	6 648	5 013	66 782	1 332,2	358,2
Program 117 91 - Obnova obecního a krajského majetku po živelních pohromách 2020+	0	500 000	501 636	0	0	0

V roce 2020 byly v rámci programu č. 117 91 na živelní katastrofy poskytnuty finanční prostředky ve výši 69 583 tis. Kč, což představuje razantní nárůst oproti upravenému rozpočtu. Tento nárůst byl umožněn

zapojením nároků z nespoteřebovaných výdajů a jejich použitím k likvidaci škod způsobených jarními povodněmi. Mezi nejvíce postižené regiony zasažené ničivou povodní byl Olomoucký kraj (Uničovsko, Šumpersko) a Pardubický kraj (Chrudimsko). Na obecním majetku byly odhadovány škody za stovky milionů korun. Cílem vlády bylo přispět prostřednictvím dotací k obnově základních funkcí v území zabezpečovaných v působnosti územních samosprávných celků.

V roce 2020 bylo nejvíce čerpáno v rámci podprogramu 117D919 a to ve výši 66 782 tis. Kč. Prostředky byly použity především na opravy mostů, pozemních komunikací ve správě obce, kanalizací apod.

V roce 2020 došlo rovněž k posílení rozpočtu výdajů o 500 mil. Kč. Tyto výdaje jsou určeny na nový navazující povodňový program (povodně 2020+). Zacílení programu je obdobné jako u programu 11791. Prostředky jsou určené na rekonstrukci nebo opravu obecního a krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou. Příjemcem dotace budou obce nebo kraje.

Z nového navazujícího programu nebylo v roce 2020 čerpáno, program byl schválen v listopadu 2020. Prostředky tedy budou použity prostřednictvím nároků z nespoteřebovaných výdajů v případě potřeby v roce 2021 a letech následujících. Podpora bude určena na poskytování státní pomoci obcím a krajům.

12.2 Využití prostředků určených k úhradě restitučních výdajů poskytnutých na základě zákonů č. 164/1998 Sb., 21/2000 Sb. a 246/2000 Sb.

Na základě zákona č. 246/2000 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodu vlastnictví státu k některým věcem na jiné právnické či fyzické osoby, dle § 15 byly Ministerstvu kultury poskytnuty prostředky na úhradu nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným subjektům a ke krytí nezbytných výdajů, které souvisejí s náhradou za majetek státu vydaný oprávněným osobám. Náhrada objektů vydaných v restitucích byla a je řešena především výstavbou nových kapacit zejména depozitního charakteru a současně také rekonstrukcí a modernizací stávajících nebo i případně nově získaných historických budov.

Tento podprogram je součástí programu 134 110 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny státních kulturních zařízení a v hodnoceném období již tento podprogram nebyl financován z prostředků kapitoly OSFA, ale již jen z prostředků státního rozpočtu a současně také ve formě nároků z nespoteřebovaných výdajů z předchozích období. V tomto podprogramu byly registrovány akce zahájené v roce 2011 a dalších letech, platnost dokumentace byla prodloužena do konce roku 2020. Za celé období bylo v tomto podprogramu vedeno 5 akcí: 4 akce Památníku národního písemnictví „Rekonstrukce objektu na centrální depozitář v Litoměřicích“, „Rekonstrukce objektu v Sadech 44/2, Praha 6 (rekonstrukce Petschkovy vily)“, „Stěhování sbírkových fondů“, „Nové expozice v objektu v Sadech čp.44/2“ a dále potom 1 akce Institutu umění – Divadelního ústavu „Rekonstrukce budovy č. p. 887, Praha 1, Nekázanka“. V tomto období nebyla dokončena žádná akce.

Zbývající 3 akce, a to IDU – Rekonstrukce budovy č. p. 887 Praha – Nekázanka, PNP – rekonstrukce objektu v Sadech 44/2, Praha 6 a PNP – Centrální depozitář Litoměřice, II. etapa výstavby budou dokončeny v roce 2021. **Skutečné výdaje na tyto akce dosáhly v roce 2020 celkem 105 mil. Kč**, což dokumentuje i následující tabulka:

Tabulka č. 105: Využití prostředků určených k úhradě restitučních výdajů v roce 2020 (tis. Kč)

134V113 Náhrada úbytku objektů kulturních zařízení	Podkladová jednotka	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Konečný rozpočet	Skutečnost	plnění (%)
IDU, rekonstrukce budovy č.p. 887 Praha - Nekázanka	Výdaje kryté nároky	0	0	14 312	14 312	x
	Celkem	0	0	14 312	14 312	x
PNP Praha - rekonstrukce objektu V Sadech č.p. 44/2, Praha 6	Základní rozpočet	90 500	90 500	90 500	49 258	54,4
	Výdaje kryté nároky		0	38 864	38 864	x
	Celkem	90 500	90 500	129 364	88 122	97,4
PNP Praha - stěhování sbírkových fondů	Základní rozpočet	15 399	14 638	14 638	0	0
	Výdaje kryté nároky	0	0	10 923	1 123	x
	Celkem	15 399	14 638	25 560	1 123	7,7
PNP - Centrální depozitář Litoměřice, II. etapa výstavby	Výdaje kryté nároky	0	0	175	175	x
	Celkem	0	0	175	175	x
PNP Praha - nové expozice v objektu v Sadech č.p. 44/2	Základní rozpočet	19 150	19 150	19 150	0	0
	Výdaje kryté nároky	0	0	8 020	24	x
	Celkem	19 150	19 150	27 170	24	0,1
IDU - Interiérové vybavení a IT technika - Nekázanka č.p. 887	Výdaje kryté nároky	0	0	6 600	762	x
	Celkem	0	0	6 600	762	x
CELKEM		125 049	124 288	203 181	104 518	84,1

13 Vyčíslení rozdílu mezi příjmy z pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění za rok 2020

Dle ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, je součástí státních finančních aktiv také zvláštní účet rezervy důchodového pojištění, na který ministerstvo za každý rok, ve kterém byly příjmy pojistného na důchodové pojištění včetně příjmů z penále a pokut připadajících na důchodové pojištění vyšší než výdaje na dávky důchodového pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění, převádí ze státního rozpočtu částku ve výši rozdílu těchto příjmů a výdajů.

Způsob výpočtu rozdílu těchto příjmů a výdajů je stanoven vyhláškou č. 76/2005 Sb., o stanovení způsobu výpočtu rozdílu mezi příjmy pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Příjmy z pojistného na důchodové pojištění, které plátcí platí povinně, včetně příjmů z penále a pokut činily 485,2 mld. Kč. Příjmy z dobrovolného důchodového pojištění činily 287 mil. Kč. Příjmy z pojistného na důchodové pojištění včetně pokut a penále a příjmy z dobrovolného důchodového pojištění dosáhly za všechny kapitoly státního rozpočtu, které pojistné vybírají, v úhrnu částky **485,4 mld. Kč**. Tato částka tak představuje **celkové příjmy** pro účely výpočtu rozdílu důchodového účtu.

Výdaje na dávky důchodového pojištění činily za všechny kapitoly státního rozpočtu, ze kterých jsou vypláceny, v úhrnu **519,6 mld. Kč**.

Výše výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění („výdaje na správu“) v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí se vypočítá jako součin koeficientu 0,9302 a výdajů České správy sociálního zabezpečení snížených o:

- výdaje na dávky důchodového pojištění,
- výdaje na dávky nemocenského pojištění,
- výdaje na další dávky sociálního zabezpečení,
- výdaje na výplaty, které podle zvláštních právních předpisů provádí Česká správa sociálního zabezpečení,
- výdaje na společné programy Evropské unie a České republiky s výjimkou programů, které se týkají důchodového pojištění.

Výdaje na správu v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí byly vypočteny ve výši 6,3 mld. Kč.

Výše výdajů na správu necivilních správ sociálního zabezpečení Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Vězeňské služby Ministerstva spravedlnosti se vypočítá jako součin výdajů na dávky důchodového pojištění

v příslušné rozpočtové kapitole a čísla vypočteného jako podíl výdajů na správu v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí k výdajům na dávky důchodového pojištění v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Výdaje na správu necivilních správ sociálního zabezpečení Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Vězeňské služby Ministerstva spravedlnosti byly vypočteny ve výši 148 mil. Kč.

U kapitoly Ministerstvo financí a Generální inspekce bezpečnostních sborů nejsou výdaje na správu propočítávány, jelikož z této kapitoly nejsou vypláceny dávky důchodového pojištění; z této kapitoly jsou vypláceny dávky nemocenského pojištění a zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil – celníků při skončení služebního poměru.

Celkové výdaje na správu byly vypočteny za všechny kapitoly ve výši **6,4 mld. Kč**.

Výdaje na dávky důchodového pojištění a výdaje na správu dosáhly v úhrnu 526,0 mld. Kč. Celkové příjmy dosáhly v úhrnu částky 485,4 mld. Kč a jsou tedy nižší o 40,6 mld. Kč, což představuje schodek hospodaření systému důchodového pojištění v roce 2020.

Výsledek hospodaření systému důchodového pojištění dokumentuje následující tabulka.

Tabulka č. 106: Výpočet salda hospodaření systému důchodového pojištění (tis. Kč)

	MPSV	Min. obrany	Min. vnitra	Min. sprav.	Min. financí	GIBS	Celkem
Příjmy z pojistného na důchodové pojištění celkem	470 629 124	4 436 631	8 493 971	1 124 791	692 728	62 485	485 439 730
v tom: příjmy z pojistného na důchodové pojištění	470 341 986	4 436 631	8 493 971	1 124 791	692 728	62 485	485 152 592
příjmy z dobrovolného pojistného na důchod. pojištění	287 138						287 138
Výdaje na dávky důchodového pojištění	507 630 947	4 889 628	6 202 217	845 418	0	0	519 568 210
Správní výdaje České správy sociálního zabezpečení	6 745 975						
Koeficient:							
pro kapitolu MPSV (stanoven vyhláškou č. 76/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů)	0,9302						
pro ostatní kapitoly (podíl výdajů na správu v kapitole MPSV k výdajům na dávky důchodového pojištění v kapitole MPSV)		0,0124	0,0124	0,0124			
Výdaje na správu - výdaje spojené s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění:							
v kapitole MPSV (součin správních výdajů České správy sociálního zabezpečení a koeficientu)	6 275 106						6 423 127
v ostatních kapitolách (součin výdajů na dávky důchodového pojištění a koeficientu)		60 631	76 907	10 483			
Součet výdajů na dávky důchodového pojištění a výdajů na správu	513 906 053	4 950 259	6 279 124	855 901			525 991 337
Rozdíl příjmů z pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění včetně výdajů na správu	-43 276 929	-513 628	2 214 847	268 890	692 728	62 485	-40 551 607

**) Vzhledem k tomu, že kapitola 313-MPSV od roku 2014 začlenila do závazného ukazatele Dávky důchodového pojištění rovněž výdaje na poštovní služby (POL 5161) spojené s výplatou dávek důchodového pojištění, bylo poštovné (POL 5161) od výdajů na dávky důchodového pojištění MPSV odečteno. O tyto poštovní výdaje byly navýšeny správní výdaje ČSSZ.*

Saldo hospodaření systému důchodového pojištění je součástí celkového výsledku hospodaření státního rozpočtu.

Příloha: Zpráva o opatřeních cenových orgánů v oblasti cen

V roce 2020 pokračovala cenová regulace vybraných výrobků a služeb podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a to buď formou úředně stanovených cen (pevné ceny, maximální i minimální ceny) nebo formou věcného usměrňování cen. Cenovou regulaci vykonávaly cenové orgány, tj. Ministerstvo financí, Ministerstvo zdravotnictví, Energetický regulační úřad, Český telekomunikační úřad, Státní ústav pro kontrolu léčiv, Celní úřad pro Středočeský kraj a dále kraje a obce v rozsahu a za podmínek stanovených Ministerstvem financí.

Seznam výrobků a služeb v působnosti Ministerstva financí (dále jen „MF“), u nichž byla v roce 2020 uplatněna některá z forem cenové regulace, byl vydán v souladu se zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, Výměrem MF č. 01/2020 ze dne 17. 12. 2019, ve znění pozdějších úprav.²¹

Struktura seznamu zboží s regulovanými cenami zůstává i nadále zachována co do členění na zboží s maximálními cenami stanovenými MF, zboží s věcně usměrňovanými cenami a zboží s maximálními cenami, které mohou při splnění zákonných podmínek stanovit kraje a obce.

Výměrem MF č. 02/2020 s účinností od 1. 3. 2020 byla upřesněna položka č. 3 části II. výměru v návaznosti na novelu zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, ve které došlo k přečíslování odstavců v § 22a vymezující veřejné a neveřejné vlečky.

Výměr MF č. 03/2020 reagoval na situaci způsobenou rizikem nákazy novým koronavirem SARS-CoV-2/onemocnění COVID-19 s cílem zajistit dostatečné množství ochranných prostředků zejména pro poskytovatele zdravotních služeb a zamezit tak šíření nákazy onemocnění, které je způsobeno tímto koronavirem. Tímto výměrem byla stanovena maximální cena pro tzv. respirátory třídy FFP3 v rozlišení na původ výroby v rámci EU a mimo EU. Toto cenové rozhodnutí bylo opřeno o mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví č. j.: MZDR 5503/2020-8/PRO vydané dne 3. března 2020, ve kterém se zakazuje prodávat ochranné prostředky dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/425, třídy FFP3 vyrobené a uváděné na trh v souladu s technikou normou EN 149:2001+A1:2009 jiným než vyjmenovaným osobám.

Výměrem MF č. 04/2020 došlo k technické úpravě textu výměru MF č. 03/2020 stanovující maximální ceny respirátorů jako reakce na zrušení Mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví tak, aby regulace těchto ochranných prostředků byla stále účinná.

Výměrem MF č. 05/2020 byl do části I. vložen oddíl C, ve kterém jsou uvedeny pevné ceny stanovené Ministerstvem financí. Položkou č. 1 byly s účinností jízdního řádu 2020/2021 od 13. 12. 2020 zavedeny pevné ceny tzv. „Systému jednotného tarifu“. „Systém jednotného tarifu“ umožní cestujícímu bezproblémovou přepravu na síti české železnice na „jednu jízdenku“ za použití více dopravců. Postupně by se měl systém rozvíjet i na ostatní druhy veřejné dopravy v České republice. Povinnost zavedení tohoto systému vyplývá z novely zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně souvisejících zákonů, konkrétně z jeho nového ustanovení § 7a. Podle ustanovení § 7a zákona je dopravce „při provozování veřejné drážní osobní dopravy na dráze celostátní nebo regionální na základě smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících povinen umožnit využití jím poskytovaných přepravních služeb na základě jednotného jízdního dokladu“.

Výměr MF č. 06/2020 stanovuje cenovou regulaci pro oblast vodárenství s účinností od 1. 1. 2021, žádné výrazné změny nebyly do pravidel věcného usměrňování cen v tomto odvětví promítnuty.

²¹ K Výměru MF č. 01/2020 bylo vydáno pět dodatků, které pro úplnost uvádíme zde: Výměr MF č. 02/2020 ze dne 19. 2. 2020, Výměr MF č. 03/2020 ze dne 4. 3. 2020, Výměr MF č. 04/2020 ze dne 20. 4. 2020, Výměr MF č. 05/2020 ze dne 15. 7. 2020 a Výměr MF č. 06/2020 ze dne 7. 9. 2020.

1 Změny regulovaných cen

1.1 Úředně stanovené ceny

Elektrická energie

Rok 2020 byl poznamenán pandemií COVID-19 a vyhlášením nouzového stavu. Na tuto skutečnost Energetický regulační úřad reagoval vydáním tří cenových rozhodnutí pro tuto oblast pro období od dubna do června 2020, kdy došlo k největšímu útlumu ekonomiky. Změny cenových rozhodnutí proběhly především v částech týkajících se rezervovaných kapacit za přenos a distribuci elektřiny. Přinesly tak zákazníkům úlevy v oblastech fixních nákladů.

V červnu 2020 zveřejnil Energetický regulační úřad (dále také „ERÚ“) v souladu s § 19a odst. 9 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, Zásady cenové regulace pro regulační období 2021 – 2025 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a pro povinně vykupující.

Pro rok 2020 se však regulované ceny elektřiny a plynu ještě řídily Zásadami cenové regulace pro období 2016 – 2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství s prodlouženou účinností do 31. prosince 2020.

Celkové plánované regulované ceny elektřiny na rok 2020 v průměru vzrostly pro zákazníky připojené na hladinách velmi vysokého napětí o 0,67 % a pro zákazníky připojené na hladinách vysokého napětí o 1,68 %. Pro zákazníky připojené na hladině nízkého napětí v průměru regulované ceny na rok 2020 vzrostly o 1,55 %, viz následující tabulky. Průměrné plánované regulované ceny jsou uvedeny bez DPH.

Tabulka č. 107: Výše celkových plánovaných regulovaných cen pro rok 2020 v Kč/MWh bez DPH (operátor trhu, systémové služby, podpora elektřiny a distribuce elektřiny)

	ČEZ Distribuce	E.On Distribuce	PREdistribuce	ČR
VVN	467,81	466,83	486,56	467,89
VN	894,46	879,92	908,02	893,27
NN – domácnosti	1 904,43	1 999,26	2 142,88	1 951,86
NN - podnikatelé	2 143,41	2 274,17	2 403,22	2 214,48

Zdroj: ERÚ

Tabulka č. 108: Procentní změna regulované části ceny (operátor trhu, systémové služby, podpora elektřiny a distribuce elektřiny) 2020/2019

	ČEZ Distribuce	E.On Distribuce	PREdistribuce	ČR
VVN	0,47%	1,83%	-0,57%	0,67%
VN	1,17%	4,15%	-0,05%	1,68%
NN – domácnosti	1,12%	2,26%	0,31%	1,29%
NN - podnikatelé	2,10%	3,25%	0,04%	2,09%

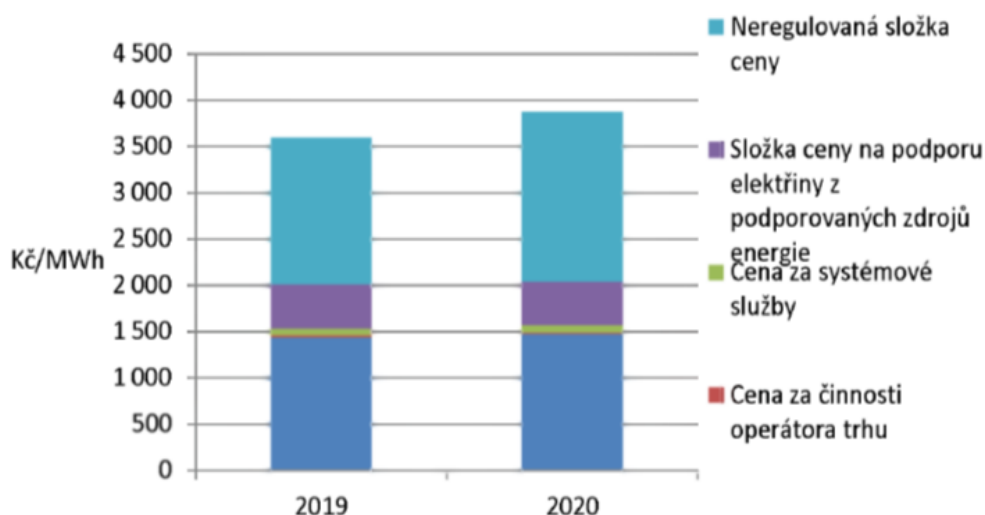
Zdroj: ERÚ

Podle typu odběru tvořila v roce 2020 regulovaná část v případě zákazníků připojených na hladině nízkého napětí přibližně polovinu celkové ceny, na hladině vysokého napětí a hladině velmi vysokého napětí tvořila regulovaná část přibližně čtvrtinu z výsledné celkové ceny elektřiny.

Na neregulovanou složku ceny nemá Energetický regulační úřad vliv, její výše je dána vývojem cen elektřiny na velkoobchodním trhu a obchodním modelem jednotlivých dodavatelů. Pro orientaci v nabídkách neregulovaných cen elektřiny mohou zákazníci využít Cenový kalkulátor, který zobrazuje nabídky od dodavatelů, kteří chtějí být v tomto kalkulátoru zařazeni.

Odhad výše celkové průměrné ceny dodávky bez DPH na hladině NN pro roky 2019 a 2020 je uveden v následujícím grafu.

Graf č. 40: Průměrné ceny dodávky elektřiny v letech 2019 – 2020 pro zákazníky v ČR na hladině NN v Kč/MWh bez DPH

Zdroj: ERÚ

Dle údajů Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“) došlo v roce 2020 k průměrnému²² nárůstu spotřebitelských cen elektřiny o 7,1 %.

Plyn

Na skutečnosti kolem pandemie COVID-19 a vyhlášením nouzového stavu Energetický regulační úřad reagoval vydáním cenových rozhodnutí, které se promítly zejména do částí týkajících se přepravy a distribuce plynu a přinesly tak zákazníkům úlevy v oblastech fixních nákladů.

Celkové plánované regulované ceny plynu na rok 2020 v průměru vzrostly pro zákazníky kategorie velkoodběr a střední odběr (VOSO) o 0,77 % a pro zákazníky kategorie maloodběr a domácnost o 0,68 % (MODOM) – viz následující tabulky.

Tabulka č. 109: Výše celkových plánovaných regulovaných cen pro rok 2020 v Kč/MWh bez DPH (operátor trhu, distribuce plynu*)

	E.ON Distribuce	Pražská plynárenská Distribuce	GasNet	ČR
VOSO	250,81	173,18	129,92	138,59
MODOM	393,4	297,37	299,27	303,31

Zdroj: ERÚ

*distribuce plynu zahrnuje cenu služby distribuční soustavy i cenu přepravy plynu do domácího bodu

Tabulka č. 110: Procentní změna regulované části ceny (operátor trhu, distribuce plynu) 2020/2019

	E.ON Distribuce	Pražská plynárenská Distribuce	GasNet	ČR
VOSO	1,91%	3,30%	0,46%	0,77%
MODOM	1,66%	4,69%	-0,05%	0,68%

Zdroj: ERÚ

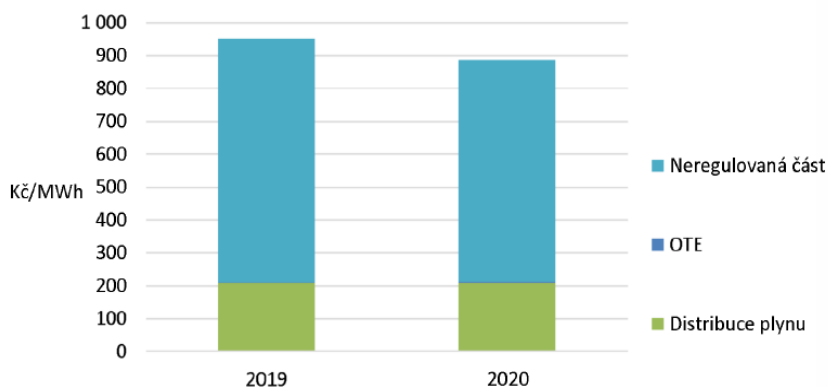
V roce 2020 tvořila regulovaná část v případě velkoodběru a středního odběru přibližně jednu pětinu celkové ceny a u maloodběru tvořila regulovaná část přibližně jednu čtvrtinu celkové ceny plynu.

²² Průměrná míra inflace – přírůstek průměrného ročního indexu spotřebitelských cen vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12 předchozích měsíců.

V návaznosti na kompetence vyplývající z energetického zákona byl i v průběhu roku 2020 pravidelně zveřejňován čtvrtletně aktualizovaný ukazatel, tzv. indikativní cena komodity plynu, jenž působí pro podporu již existující konkurence a usnadňuje spotřebitelům orientaci v cenových nabídkách obchodníků.

Také v plynárenství platí, že na neregulovanou složku ceny nemá Energetický regulační řad přímý vliv, její výše je dána vývojem cen plynu na velkoobchodním trhu a obchodním modelem jednotlivých dodavatelů. Celková průměrná cena dodávky plynu bez DPH s použitím indikativní ceny komodity v letech 2019 a 2020 je uvedena v následujícím grafu.

Graf č. 41: Průměrné ceny služeb dodávky plynu v roce 2019 - 2020 pro zákazníky v ČR bez DPH

Zdroj: ERÚ

Podle údajů ČSÚ v roce 2019 spotřebitelské ceny plynu klesly v průměru o 0,5 %.

Léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely

Zásadní legislativní úpravou v oblasti cenové regulace je pro rok 2020 Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví ČR 1/2020/CAU, ze dne 10. prosince 2019, o regulaci cen léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely a Cenové rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ČR 5/2020/CAU²³, kterým se stanoví seznam ATC skupin, které v uvedené lékové formě nepodléhají cenové regulaci stanovením maximální ceny; oba předpisy upravují způsob cenové regulace v roce 2020.

K 1. 1. 2019 a 1. 1. 2020 došlo ke změně regulačních předpisů Ministerstva zdravotnictví ČR. Cenové rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ČR 5/2020/CAU doplnilo Cenový předpis č. 1/2020/CAU a nabylo účinnosti 1. 3. 2020. Cenové rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ČR 5/2020/CAU stanoví seznam ATC skupin, které v konkrétní lékové formě nepodléhají cenové regulaci stanovením maximální ceny. Toto cenové rozhodnutí vymezuje okruh hrazených léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely, jejichž maximální cena, za kterou je možno je uvádět na trh (tzv. cena původce), není úředně stanovena ve správním řízení formou správního rozhodnutí o maximální ceně výrobce, nýbrž je původcem léčiva pouze nahlášena Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv podle pravidel stanovených v § 10 vyhlášky č. 376/2011 Sb. Oproti předcházejícímu Cenovému rozhodnutí č. 1/19-FAR obsahuje Cenové rozhodnutí č. 5/2020/CAU pouze aktualizovaný seznam ATC skupin.

Za účelem eliminace rizika neřízeného navyšování nákladů na ústavní/lůžkovou péči zejména u velmi nákladných přípravků bylo do Cenového předpisu Ministerstva zdravotnictví ČR 1/2020/CAU doplněno, že přípravky pro vzácná onemocnění, které nejsou přípravky pro moderní terapii, podléhají vždy regulaci ceny původce a regulaci maximální obchodní přírůžkou (v situaci hrazení v lůžkové péči a nehrazení v ambulantní péči).

Cenový předpis č. 1/2020/CAU zrušil cenovou regulaci věcným usměrněním ceny původce léčivých přípravků, které nemají z důvodu cenového rozhodnutí regulovanou cenu původce stanovením maximální ceny výrobce. Tyto přípravky tedy nebudou mít nově nijak cenově regulovanou cenu původce. Na případné významné nárůsty ceny původce u těchto přípravků bude reagováno vyřazením jejich ATC skupiny z cenového rozhodnutí, následně by se jejich cena původce regulovala stanovením maximální ceny výrobce.

²³ Tento cenový předpis nahradil dřívější Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví č. 1/2019/FAR, ze dne 12. prosince 2018, o regulaci cen léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely.

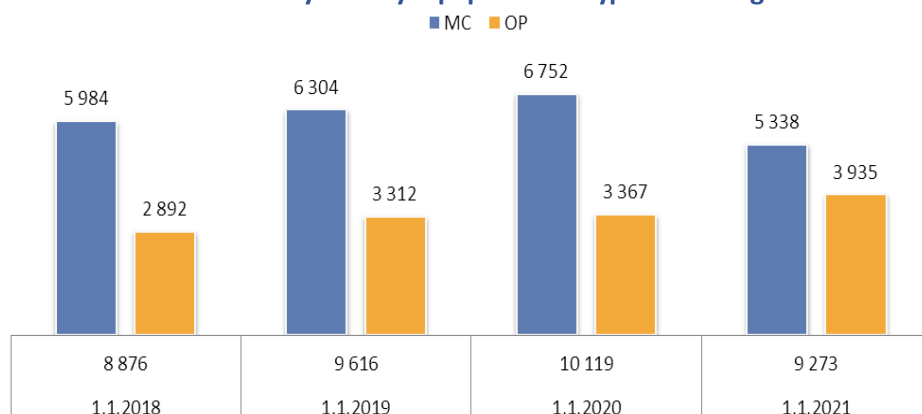
Nově byl upraven rozsah výjimek pro radiofarmaka. Až na některé konkrétní výjimky platí pro všechny přípravky, u kterých je stanoven způsob regulace ceny původce věcným usměrňováním ceny, hranice přípustného meziročního růstu ceny původce maximálně o 3 %. Od 1. ledna 2020 se výjimky týkají také radiofarmak obsahující 90Y, 186Re a 169Er.

V oblasti léčivých přípravků podléhajících věcnému usměrňování ceny se nově umožnilo poskytovatelům lékařské péče uplatnit k poměrné části pořizovací ceny spotřebovaných materiálů při přípravě individuálně připravovaného léčivého přípravku (dále také „IPLP“) až 15 % obchodní přírážku k nákupní ceně léčivých látek, pomocných látek a obalů a až 25 % obchodní přírážku k poměrné části pořizovací ceny spotřebovaných registrovaných hromadně vyráběných léčivých přípravků a směsí pomocných látek při výrobě IPLP. Jakožto další způsob cenové regulace IPLP může toto opatření vést ke ztížení kontroly regulace. Zavedení obchodní přírážky u surovin a obalů pro IPLP u poskytovatelů lékařské péče a změna z komponenty na složky bude mít za následek navýšení konečné ceny IPLP.

V roce 2020 nedošlo ke změně sazby daně z přidané hodnoty. Poslední úpravou sazby DPH pro léčivé přípravky a některé potraviny pro zvláštní lékařské účely je úprava k 1. 1. 2015 (snížením z 15 % na 10 %). Vlivem selektivního nastavení daňové sazby na okruh určitých zvýhodněných položek však nedošlo u větší části potravin pro zvláštní lékařské účely hrazených z veřejného zdravotního pojištění ke snížení sazby, ale zůstala zachována 15 % sazba DPH.

S ohledem na stabilitu cenové regulace se podíl léčivých přípravků regulovaných pouze obchodní přírážkou oproti roku 2018 téměř nezměnil. V roce 2020 proti roku 2019 je již patrné zvýšení podílu přípravků regulovaných pouze obchodní přírážkou – viz následující. Na tomto grafu je vidět zvýšení podílu přípravků regulovaných pouze obchodní přírážkou při porovnání počtu kódů léčivých přípravků regulovaných pouze obchodní přírážkou a léčivých přípravků regulovaných obchodní přírážkou a maximální cenou při srovnání let 2018, 2019, 2020 a 2021.

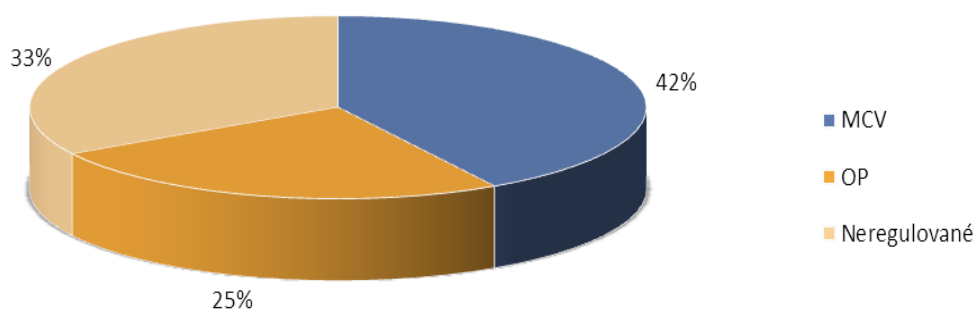
Graf č. 42: Struktura hrazených léčivých přípravků dle typu cenové regulace

Zdroj: SÚKL

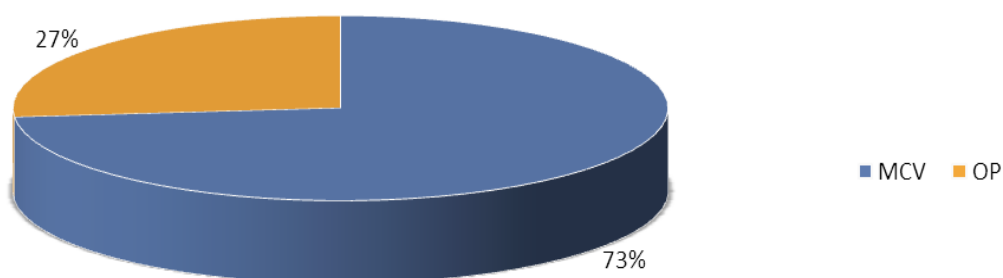
V roce 2020 došlo k výraznému poklesu počtu léčivých přípravků regulovaných maximální cenou, který je způsoben také zrušením úhrady (a tedy i regulace maximální cenou) u rok neobchodovaných léčivých přípravků. Dochází ke změně ve struktuře a v důsledku výše zmíněných regulačních změn k oslabení segmentu léčivých přípravků regulovaných obchodní přírážkou i maximální cenou zhruba o 5 % a výraznému posílení v segmentu léčivých přípravků regulovaných obchodní přírážkou o 6 % a snížení segmentu neregulovaných léčivých přípravků o 1 %. Zobrazení struktury trhu v posledním čtvrtletí roku 2020 dle typu cenové regulace, a to včetně neregulovaných (tedy převážně nehrazených) léčivých přípravků znázorňují následující grafy.

Graf č. 43: Podíl léčivých přípravků na trhu dle počtu balení v posledním čtvrtletí 2020

Zdroj: SÚKL

Graf č. 44: Podíl léčivých přípravků na trhu dle objemu financí v ceně pro konečného spotřebitele v posledním čtvrtletí 2020 – pouze hrazené

Zdroj: SÚKL

Při hodnocení struktury dle finančního objemu v ceně pro konečného spotřebitele (CKS) lze hodnotit za rok 2020 pouze hrazené léčivé přípravky, tedy regulované obchodní přírůžkou i maximální cenou.

V průběhu roku 2020 nedošlo ke změně sazeb maximálních obchodních přírůžek daných cenovým předpisem Ministerstva zdravotnictví 1/2019/FAR o regulaci cen léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely. Sazby i pro rok 2020 tedy platí od 1. 1. 2019, kdy došlo ke snížení 7. pásma o dva procentní body a snížení sazby v posledním pásmu také o dva procentní body.

V případě léčivých přípravků regulovaných obchodní přírůžkou a maximální cenou došlo k zvýšení průměrné ceny v posledním čtvrtletí roku 2020²⁴ o 14,53 %, kdy k navýšení průměrné ceny přispělo navýšení obchodovaných cen zejména v nejvyšším cenovém pásmu (nad 10 000 Kč); v cenovém pásmu 1 000,01 Kč – 2 500,00 Kč a 2 500,01 Kč – 5 000,00 Kč došlo ke snížení obchodovaných cen. K nejvyššímu nárůstu průměrné ceny pak došlo v nejvyšším cenovém pásmu, kde průměrné ceny vzrostly o 16,03 % - viz následující graf.

Navýšení celkové průměrné ceny bylo zásadně ovlivněno změnou struktury/portfolia dodávaných léčivých přípravků. Oproti srovnávanému období došlo k poklesu celkového obchodovaného počtu balení o 17,5 %, přičemž k poklesu počtu balení došlo ve všech cenových pásmech.

²⁴ V porovnání s posledním čtvrtletím roku 2019.

Graf č. 45: Cena léčivých přípravků regulovaných MC – srovnání průměrných cen ve 4. Q 2019 a 4. Q 2020 dle jednotlivých cenových pásem

Zdroj: SÚKL

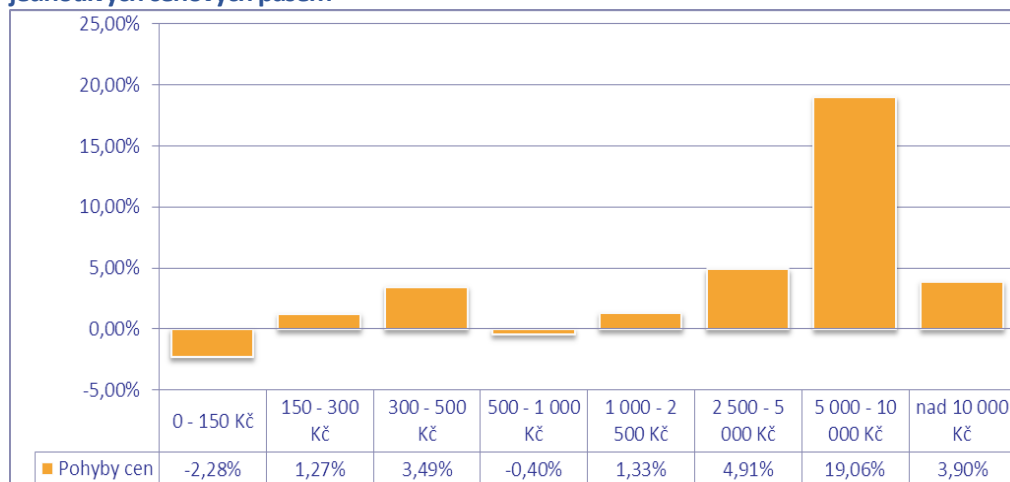
Průměrná cena za balení tedy odpovídá portfoliu obchodovaných léčivých přípravků v daném období. Portfolio obchodovaných léčivých přípravků je pro každé období jiné. Nejedná se o porovnání ceny pouze stejných léčivých přípravků ve dvou různých obdobích.

V případě léčivých přípravků regulovaných obchodní přírážkou a maximální cenou činila v posledním čtvrtletí roku 2020 průměrná cena původce za balení 517,34 Kč. V porovnání s celým rokem 2020 (498,74 Kč) se jedná o mírně nadprůměrnou hodnotu (3,7 %).

Z pohledu finančního objemu došlo v roce 2020 v segmentu léčivých přípravků regulovaných obchodní přírážkou a maximální cenou ke snížení finančního objemu ke konci roku o 12,12 %.

V případě léčivých přípravků regulovaných pouze obchodní přírážkou je při srovnání období posledních čtvrtletí roků 2019 a 2020 patrná vyšší fluktuace průměrné obchodované ceny za balení ve vyšších cenových pásmech. Průměrná cena v roce 2020 za balení léčivého přípravku činila 276,85 Kč. Průměrná cena je tedy vyšší o 36,72 %. Průměrná cena za poslední čtvrtletí roku 2020 (293,86 Kč) je z hlediska celého roku mírně nadprůměrná (nárůst o 6,1 %). Výsledná průměrná cena byla ovlivněna zejména významným zvýšením cen léčivých přípravků v cenovém pásmu 5 000,01 Kč – 10 000 Kč) a v cenovém pásmu nad 10 000 Kč, kde současně došlo k významnému navýšení počtu balení – viz následující graf.

Graf č. 46: Cena léčivých přípravků regulovaných OP – srovnání průměrných cen ve 4. Q 2019 a 4. Q 2020 dle jednotlivých cenových pásem

Zdroj: SÚKL

K významnému navýšení dodávek došlo zejména ve vyšších pásmech. K největšímu poklesu průměrné ceny došlo v prvním cenovém pásmu (0 Kč - 150 Kč) o 2,28 %, kde ovšem došlo současně ke zvýšení dodávek.

Z pohledu finančního objemu došlo v segmentu přípravků regulovaných pouze obchodní přírážkou ke zvýšení o 80,87 %. Ke změnám došlo v důsledku deregulace některých ATC skupin na základě Cenového rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví ČR 5/2020/CAU a nové regulace maximální cenou a obchodní přírážkou u těch ATC skupin, které byly z Cenového rozhodnutí vyjmuty.

Tabulka č. 111: Deset nejčastěji distribuovaných léčivých přípravků, u kterých došlo ke změně MC (dle počtu balení)

Kód	ATC	Název	Doplněk názvu	Počet balení	Původní CP (Kč)	Nová CP (Kč)	Změna CP (%)
233016	J01CF04	PROSTAPHLIN	1000MG INJ PLV SOL 1	617 700	38,94	94,83	143,5
206563	J01DD01	TAXIMED	1G INJ/INF PLV SOL 1	604 390	59,66	47,46	-20,4
140192	A02BC01	OMEPRAZOL STADA	20MG CPS ETD 100	536 758	131,18	76,43	-41,7
30434	C03DA01	VEROSPIRON	25MG TBL NOB 100	504 428	139,6	191,22	37
216572	H02AB09	HYDROCOR-TISON VUAB	100MG INJ PLV SOL 1 II	401 709	32,34	39,1	20,9
166423	C02AC06	RILMENIDIN TEVA	1MG TBL NOB 90	384 412	327,99	302,92	-7,6
100339	J01FF01	DALACIN C	300MG CPS DUR 16	330 526	87	84,22	-3,2
168	C03AA03	HYDROCHLO-ROTHIAZID LÉČIVA	25MG TBL NOB 20	328 366	38,45	28,24	-26,6
46444	N06AX05	TRITTICO AC	150MG TBL RET 60	322 843	311,85	266,26	-14,6
93109	N01BB58	SUPRACAIN	40MG/ML+5MCG/ML INJ SOL 10X2ML	293 491	180,71	173,78	-3,8

Zdroj: SÚKL

Zdravotnické prostředky

V roce 2020 nadále platila cenová regulace zdravotnických prostředků zavedená v předchozím období, tj. Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví 1/2019/CAU ze dne 22. května 2019, který nahradil Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví 3/2012/FAR, ze dne 16. dubna 2012.

Cenové regulaci podléhá zdravotnický prostředek hrazený plně nebo částečně z veřejného zdravotního pojištění (bez ohledu na skutečnost, zda je zboží v konkrétním případě skutečně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění nebo je plně hradí pacient) na základě předepsání na poukaz a dále zvláště účtovaný zdravotnický materiál a přímo spotřebovaný materiál.

V případě ceny původce²⁵ je založeno věcné usměrňování ceny na stanovení meziročního navýšení ceny o maximálně 3 % a v případě sériových zdravotnických prostředků na stanovení maximální obchodní přírážky za výkony obchodu a distribuční činnost distributora a výdejce. U individuálně zhotovovaných zdravotnických prostředků (prostředků na zakázku) je uplatnění obchodní přírážky zakázáno. Cena původce individuálně zhotovovaného zdravotnického prostředku smí zahrnout pouze uvedené ekonomicky oprávněné náklady a přiměřený zisk.

Konečná cena zboží musí být sjednána tak, aby nepřekračovala součet ceny původce, maximální obchodní přírážku (není-li zakázána) a DPH. Maximální výše konečné ceny je nadále zveřejňována v Seznamu zdravotnických prostředků hrazených na poukaz vydávaného Státním ústavem pro kontrolu léčiv pro daný kalendářní měsíc.

Cenový předpis 1/2019/CAU článkem VI zrušil Cenové rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví 2/13-FAR ze dne 7. prosince 2012, kterým se stanoví seznam skupin zdravotnických prostředků s deregulovanými cenami výrobce. Zatím nebyly identifikovány skupiny zdravotnických prostředků, kde by byla cenová deregulace možná, nové cenové rozhodnutí tedy zatím nebylo vydáno.

Zdravotní služby

V oblasti regulace cen zdravotních služeb byly pro rok 2020 vydány tyto cenové předpisy:

²⁵ Cena původce byla definována cenovým předpisem 1/2019/CAU s účinností od 1. června 2019 a nahradila cenu výrobce v souladu s platnou legislativou.

- Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví 2/2020/DZP, ze dne 10. prosince 2019, o regulaci cen poskytovaných zdravotních služeb, stanovení maximálních cen zdravotních služeb poskytovaných zubními lékaři hrazených z veřejného zdravotního pojištění a specifických zdravotních výkonů,
- Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví 7/2020/CAU ze dne 17. března 2020, kterým se mění cenový předpis Ministerstva zdravotnictví ze dne 10. prosince 2019 o regulaci cen poskytovaných zdravotních služeb, stanovení maximálních cen zdravotních služeb poskytovaných zubními lékaři hrazených z veřejného zdravotního pojištění a specifických zdravotních výkonů,
- Cenový předpis Ministerstva zdravotnictví 8/2020/CAU, ze dne 14. května 2020, kterým se mění cenový předpis Ministerstva zdravotnictví, ze dne 10. prosince 2019, o regulaci cen poskytovaných zdravotních služeb, stanovení maximálních cen zdravotních služeb poskytovaných zubními lékaři hrazených z veřejného zdravotního pojištění a specifických zdravotních výkonů.

Cenový předpis včetně dodatků specifikuje v Oddíle A., jaké zdravotní služby jsou regulovány maximální cenou a v Oddíle D. věcně usměrněnou cenou. V Oddíle B. stanovuje maximální cenu neodkladné zdravotní péče poskytované nesmluvními poskytovateli zdravotních služeb a v Oddíle C. stanovuje cenu bodu při čerpání neodkladné zdravotní péče mimo území ČR, v členských státech EU a dále cenu bodu při čerpání hrazených přeshraničních služeb, v Oddíle F. je stanovena maximální cena testování metodou PCR na onemocnění COVID-19 pro samoplátce.

ČSÚ vykázal u ambulantní lékařské péče v roce 2020 průměrný nárůst o 1,7 %, průměrné ceny ústavní zdravotní péče naopak vzrostly o 3,8 %.

Specifické zdravotní výkony

V souladu s novelou vyhlášky č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, ve znění pozdějších předpisů, byla v předpisu stanovena maximální cena specifických zdravotních výkonů s ohledem na každoroční navýšení minutové režijní sazby. S ohledem na rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví a po konzultaci se zainteresovanými stranami byla maximální cena pro rok 2020 navýšena z 1,22 Kč na 1,30 Kč.

Zdravotní služby zubních lékařů

V souladu s „úhradovou“ vyhláškou pro rok 2020 (č. 268/2019 Sb.) došlo v návaznosti na navýšení cen touto vyhláškou u všech výkonů k aktualizaci výše maximální ceny výkonu. Rozdíl mezi cenou dle vyhlášky a výší maximální ceny činilo 10 %.

U výkonů č. 00900 Komplexní vyšetření zubním lékařem při registraci pojištěnce, 00904 Stomatologické vyšetření registrovaného pojištěnce do 10 let v rámci registrace a preventivní péče, 00906 Stomatologické ošetření pojištěnce do 6 let nebo hendikepovaného pojištěnce, 00907 Stomatologické ošetření pojištěnce od 6 let do 15 let, 00908 Akutní ošetření a vyšetření neregistrovaného pojištěnce - v rámci pohotovostní služby, 00920 Ošetření zubního kazu - stálý zub - fotokompozitní výplň, 00921 Ošetření zubního kazu - stálý zub, 00922 Ošetření zubního kazu - dočasný zub, 00925 Konzervativní léčba komplikací zubního kazu II. - stálý zub, 00931 Komplexní léčba chronických onemocnění parodontu, 00940 Komplexní vyšetření a návrh léčby onemocnění ústní sliznice a 00953 Chirurgické ošetřování retence zubů došlo k úpravě názvu.

Výkony č. 00912 Náplň slinné žlázy kontrastní látkou, 00923 Konzervativní léčba komplikací zubního kazu - stálý zub, 00966 Signální výkon - informace o vydání Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti nebo Rozhodnutí o potřebě ošetřování (péče) a 00967 Signální výkon - informace o vydání Rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti nebo Rozhodnutí o ukončení potřeby ošetřování (péče) byly zrušeny a nahrazeny novými výkony č. 00964 Konzervativní léčba temporomandibulárních poruch specialistou chirurgem, 00976 Stomatologické vyšetření a ošetření pojištěnce s poruchou autistického spektra či jinou psychiatrickou diagnózou, 00977 Aplikace prefabrikované korunky na dočasný zub, 00978 Sedace nezletilého pojištěnce midazolamem při ambulantním stomatologickém ošetření a 00979 Sedace nezletilého pojištěnce oxidem dusným při ambulantním stomatologickém ošetření.

Průměrná cena v roce 2020 za ambulantní stomatologickou péči dle údajů ČSÚ narostla o 8,2 %.

Maximální cena pro testování metodou PCR

V souvislosti s epidemiologickou situací a šířením onemocnění COVID-19 se v průběhu roku 2020 vydávaly dva dodatky k předpisu (viz výše). Bylo nutné stanovit způsob regulace cen za poskytnutí zdravotní služby, které byly vykazovány zdravotní pojišťovně s hlavní nebo vedlejší diagnózou U07.1 - COVID-19 nebo U69.75 - Podezření na COVID-19. V tomto případě se v Oddílu B. stanovila regulace maximální cenou bodu ve výši 100 % hodnoty bodu stanovené ve vyhlášce Ministerstva zdravotnictví č. 268/2019 Sb.

Dále byl vytvořen nový Oddíl F., který stanovil způsoby regulace maximální cenou pro samoplátce, a to pro případy testování metodou PCR.

Elektronické komunikace

Cenovou regulaci v odvětví elektronických komunikací vykonává v souladu se zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích) (dále také „ZEK“), Český telekomunikační úřad (dále jen „ČTÚ“). Cenová regulace je uplatňována na základě výsledků analýz relevantních trhů u podniků s významnou tržní silou²⁶.

S ohledem na povahu současně vymezených relevantních trhů ČTÚ uplatňuje v současné době cenovou regulaci pouze na velkoobchodních trzích, tedy u cen hrazených mezi operátory s cílem napomoci rozvoji konkurenčního prostředí a díky dostupným velkoobchodním službám napomoci alternativním operátorům nabízet konkurenceschopné maloobchodní služby koncovým uživatelům. Rozhodnutí o ceně vydává Rada ČTÚ podle § 107 odst. 9 písm. b) ZEK ve správním řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 se rozsah cenové regulace nezměnil. ČTÚ vydal 30 rozhodnutí o ceně na dvou relevantních trzích ukončení hlasového volání (z nich jedno rozhodnutí o ceně rušilo dříve uložené povinnosti), v platnosti zůstává jedno rozhodnutí o ceně vydané v roce 2018.

U nově vydaných 29 rozhodnutí o ceně na trhu ukončení volání v pevném místě (trh č. 1 -velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě) a v mobilních sítích (trh č. 2 - velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích) nedošlo ke změně maximálních cen za terminaci²⁷. Byl pouze změněn okruh operátorů, na které se cenová regulace vztahuje a byla prodloužena účinnost stávajících maximálních cen stanovených předchozími rozhodnutími o ceně ve výši 0,033 Kč/min. bez DPH na relevantním trhu č. 1 a 0,248 Kč/min. bez DPH na relevantním trhu č. 2.

Vydáním jednoho rozhodnutí o ceně byly v roce 2020 jednomu subjektu zrušeny povinnosti uložené předchozí cenovou regulací, a to na relevantním trhu č. 1. V platnosti zůstává jedno rozhodnutí o ceně vydané v roce 2018, kterým byly uloženy povinnosti na základě výsledku provedené analýzy relevantního trhu č. 3a - velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítí (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě, vydané v roce 2017 opatřením obecné povahy.

V roce 2020 nedošlo k metodickým změnám v oblasti regulace cen služeb elektronických komunikací.

V platnosti tak zůstalo opatření obecné povahy č. OOP/1/12.2019-11 zveřejněné v částce 11 Telekomunikačního věstníku dne 20. prosince 2019, kterým se změnilo opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly. V tomto opatření bylo vymezeno šest relevantních trhů, z toho jeden nový relevantní trh č. 5 „Velkoobchodní trh přístupu k mobilním službám“, a to na základě výsledků hodnocení situace na maloobchodním trhu mobilních služeb a za účelem podpory rozvoje konkurence a prospěchu koncových uživatelů služeb na tomto trhu v souladu s požadavky evropského regulačního rámce a ZEK.

²⁶ Podle § 57 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích). Rozhodnutí o ceně vydává Rada Českého telekomunikačního úřadu podle § 107 odst. 9 písm. b) zákona o elektronických komunikacích ve správním řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

²⁷ V průběhu roku 2021 již začne být účinná regulace maximálních cen za terminaci uplatněná v celé EU Evropskou komisí na základě zmocnění ze článku 75 směrnice Evropského parlamentu a Rady EU 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace.

V platnosti dále zůstalo opatření obecné povahy č. OOP/4/02.2019-2, zveřejněné v částce 2 Telekomunikačního věstníku dne 27. února 2019, kterým se změnilo opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/4/12.2015-7, kterým byla stanovena hodnota procenta návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním (WACC) pro stanovený podnik zajišťující sítě elektronických komunikací nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací a hodnota procenta návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním (WACC) pro službu přístupu na přístupových sítích nové generace.

Ustanovením § 65 odst. 2 ZEK je dále uložena povinnost uplatňovat nákladově orientovanou cenu za upozornění účastníka za nezaplacení vyúčtování²⁸.

Velkoobchodní ceny za přenesení pevných i mobilních čísel se nezměnily²⁹. V souvislosti s cenovou regulací ČTÚ sleduje a vyhodnocuje vývoj cen služeb elektronických komunikací, které jsou nebo mohou být předmětem cenové regulace. Výsledky sledování vývoje úrovně cen jsou uplatněny v analýzách jednotlivých relevantních trhů a jsou také zveřejňovány na stránkách ČTÚ.

Průměrné roční ceny služeb elektronických komunikací³⁰ dle údajů ČSÚ za rok 2020 klesly o 3,5 %.

Poštovní služby

V oblasti poštovních služeb ČTÚ v roce 2020 nevydal žádné rozhodnutí o ceně. Ze zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů vyplývá povinnost pro držitele poštovní licence, tj. Českou poštu, s.p., poskytovat základní poštovní služby za nákladově orientované ceny. Povinnost stanovit ceny základních služeb tak, aby zahrnovaly efektivně a účelně vynaložené náklady a přiměřený zisk, je dána ustanovením § 33 odst. 5 zákona o poštovních službách. Povinností ČTÚ je kontrolovat tuto povinnost držitele poštovní licence a její případné porušení sankcionovat.

V roce 2020 nedošlo k metodickým změnám v oblasti regulace cen poštovních služeb.

Česká pošta, s.p. zvýšila od 1. února 2020 ceny některých základních poštovních služeb, což v souladu s § 33 odst. 9 zákona o poštovních službách oznámila v zákonné lhůtě ČTÚ. Cena služby u zásilek s obchodními názvy Obyčejné psaní a Doporučené psaní došlo ke zvýšení o 7 Kč. Toto zdražení listovních zásilek se týkalo i zvýhodněných cen za podání se Zákaznickou kartou, v rámci Hybridní pošty, při úhradě cen Kreditem a při využití výplatního stroje.

Od 1. února 2020 Česká pošta, s.p. zavedla nový, dvourychlostní, systém doručování listovních zásilek: odesílatelé si od uvedeného data mohou zvolit, zda má být zásilka doručena nejrychlejším možným způsobem, obvykle následující pracovní den po podání za vyšší (standardní) cenu nebo zda si zvolí pomalejší ekonomický režim doručení se slevou. V ekonomickém režimu mají být zásilky dodány zpravidla do druhého pracovního dne po dni podání.

Počínaje datem 1. února 2021 Česká pošta, s.p. zvýšila o 3 Kč ceny doplňkových služeb Dodejka, Dodání do vlastních rukou a Dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta u zásilek vnitrostátního styku a Dodejka a Dodání do vlastních rukou adresáta u zásilek mezinárodního styku.

U zásilek do ciziny došlo k rozdělení zásilek do Evropy na zásilky do zemí Evropské unie a mimo tyto země. Současně se zvýšila cena zásilek Obyčejná zásilka - mezinárodní, Doporučená zásilka - mezinárodní, Cenné psaní - mezinárodní v hmotnostních kategoriích nad 100 g do evropských zemí mimo Evropskou unii a u zásilek do zámoří o 11 Kč. U zásilek do 100 g a u zásilek do zemí Evropské unie zůstaly ceny zachovány.

²⁸ Plnění těchto povinností kontroluje Úřad podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ Velkoobchodní ceny za přenesení pevných i mobilních čísel ČTÚ ověřoval již v roce 2018 z hlediska povinnosti nákladové orientace podle § 55 odst. 1 ZEK u tří operátorů, a to společností O2 Czech Republic a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. a Vodafone Czech Republic a.s.

³⁰ Ve spotřebním koši ČSÚ položka označena jako „Telefonní a faxové služby“.

Ke zvýšení cen těchto služeb došlo na základě výše zmíněné zákonné povinnosti poskytovat základní služby za nákladově orientované ceny, kdy jednotkový nárůst nákladů je způsoben dlouhodobým poklesem poptávky po základních poštovních službách.

V souvislosti s cenovou regulací ČTÚ v oblasti poštovních služeb sleduje a vyhodnocuje vývoj úrovně cen základních služeb a pravidelně přezkoumává jejich cenovou dostupnost zejména s ohledem na spotřebitelské ceny, inflaci a průměrnou mzdu. V roce 2020 toto ověřování provedl ČTÚ dvakrát.

Průměrné roční ceny poštovních služeb podle údajů ČSÚ meziročně vzrostly o 3,3 %.

Nájemné z pozemků veřejné infrastruktury sloužících pro nepodnikatelské účely a maximální ceny při nákupu nemovitostí z rozpočtových prostředků organizačními složkami státu

Cenové regulaci nájemného z pozemků veřejné infrastruktury bylo v roce 2020 podrobena nájemné z pozemků pro hrobová místa a nájemné z pozemků, pro které platí současně tyto podmínky: pozemky jsou klasifikovány jako pozemky veřejné infrastruktury ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), není na nich provozována podnikatelská činnost, jedná se o pronájem ve veřejném zájmu a nájemné je hrazeno z veřejných prostředků.

Maximální nájemné z pozemků veřejné infrastruktury bylo naposledy upraveno k 1. 1. 2019, kdy byly maximální ceny zvýšeny; v roce 2020 k žádným změnám nedošlo.

Tabákové výrobky

K 1. březnu 2020 došlo zákonem 364/2019 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, k navýšení sazeb spotřební daně z tabákových výrobků, zahříváných tabákových výrobků a surového tabáku o 10 %. Tímto krokem došlo ke snížení cenové dostupnosti tabákových výrobků na českém trhu a navýšení příjmů státního rozpočtu. V případě cigaret bylo současně přistoupeno ke změně struktury sazby spotřební daně. Procentní složka daně byla zvýšena z dosavadních 27 % na 30 % z ceny pro konečného spotřebitele. Od stejného data začalo běžet tříměsíční období pro doprodej cigaret s tabákovou nálepkou s cenou zahrnující předchozí sazbu spotřební daně. Z důvodu vypuknutí koronavirové krize však muselo být toto období prodlouženo o jeden měsíc, tj. do 30. června 2020, aby bylo možné včas cigarety stáhnout z oběhu a následně zajistit jejich likvidaci a vrácení spotřební daně.

Ve druhém čtvrtletí roku 2020 bylo zahájeno jednání o dalším zvyšování sazeb spotřební daně z tabákových výrobků. V závěru roku se zákonem č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony, podařilo schválit tříletý harmonogram navyšování sazeb spotřební daně z tabákových výrobků, a to o 10 % v roce 2021 a o dalších 5 % jak v roce 2022, tak v roce 2023. Tento krok přispěje k dalšímu naplnění cílů České republiky v oblasti ochrany veřejného zdraví a zajistí dodatečné příjmy státního rozpočtu.

V průběhu roku 2020 bylo vydáno 10 cenových rozhodnutí, kterými byly stanoveny pevné ceny pro konečného spotřebitele a změny pevných cen. Během roku 2020 bylo stanoveno téměř 630 cen tabákových výrobků (včetně provedených změn cen).

Průměrné roční ceny tabákových výrobků dle údajů ČSÚ za rok 2020 vzrostly o 9,8 %.

Maximální ceny mléka a mléčných výrobků pro žáky škol

Od 1. 1. 2020 byly dodávky podporovaných ochucených mléčných výrobků do škol realizovány dle výměru MF č. 01/2020, kterým bylo stanoveno celkem 105 maximálních cen.

Uplatnění cenové regulace u těchto mléčných výrobků předpokládá nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády. Výrobky musí odpovídat stanoveným kvalitativním požadavkům. Ceny ochucených mléčných výrobků ve školách jsou vlivem poskytovaných podpor výrazně nižší než v běžné prodejní síti.

1.2 Věcně usměrňované ceny

Tepelná energie

V odvětví teplárenství je cena tepelné energie regulována formou věcného usměrňování. Cena je kalkulována v souladu s cenovými předpisy, a to zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a příslušným cenovým rozhodnutím, ve kterém Energetický regulační úřad stanovuje závazné podmínky pro kalkulaci a sjednání cen tepelné energie. Do ceny tepelné energie může dodavatel tepelné energie promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady nezbytné pro výrobu anebo rozvod tepelné energie, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty.

Regulace upravená v cenovém rozhodnutí se nevztahuje na ceny tepelné energie kalkulované a uplatňované nižší, než je limitní cena, která byla i pro rok 2020 stanovena ve výši 152,86 Kč/GJ.

V první polovině roku 2020 zahájil Energetický regulační úřad práce na nové koncepci regulace teplárenství, která je reakcí na probíhající transformaci trhu s tepelnou energií. Ta je spojena zejména s možností zákazníka vybrat si jiný zdroj tepelné energie, legislativními změnami v návaznosti na energetické-klimatickou politiku EU, snižováním emisí skleníkových plynů, odklonem od uhlí, rozšiřováním nových technologií a zvyšováním účinnosti a úspor energie. Některé aspekty nové koncepce regulace teplárenství Energetický regulační úřad již zapracoval do cenového rozhodnutí č. 6/2020 ze dne 29. září 2020, k cenám tepelné energie s účinností od 1. 1.2021. Plně uplatnění nové koncepce regulace teplárenství předpokládá Energetický regulační úřad od roku 2022.

S účinností od 1. 1. 2020 došlo k přeřazení dodávky tepla a chladu z první snížené sazby DPH 15 % do druhé snížené sazby DPH 10 %, přičemž u dodání teplé vody k tomuto kroku došlo až od 1. 5. 2020. Snížení sazby daně DPH způsobilo meziročně mírný pokles předběžných cen tepelné energie pro konečné odběratele o cca 2,90 %. Předběžná cena tepelné energie při vyjádření bez DPH však mírně rostla u všech paliv s výjimkou ceny z biomasy a jiných obnovitelných zdrojů energie (dále jen „OZE“), a to v celkovém průměru o 1,51 %. U předběžné ceny tepelné energie z biomasy a jiných OZE došlo k významnému poklesu o 8,96 % při vyjádření bez DPH – viz následující tabulka a graf.

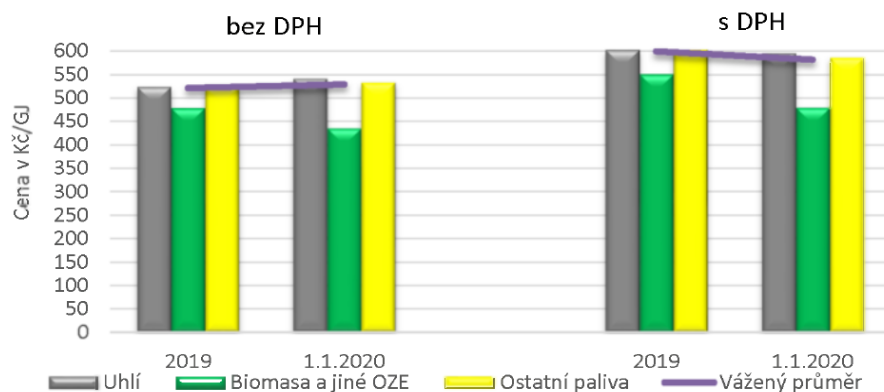
Tabulka č. 112: Průměrné předběžné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele v Kč/GJ (bez DPH a včetně DPH) pro rok 2020 včetně procentní změny 2020/2019

	Předběžná cena 2020		Procentní změna	
Uhlí	541,17	595,29	3,23%	-1,26%
Biomasa a jiné OZE	436,26	479,89	-8,96%	-12,91%
Zemní plyn a ostatní	533,34	586,67	1,74%	-2,68%
Vážený průměr	528,84	581,73	1,51%	-2,90%

Zdroj: ERÚ

Na vývoj průměrných cen tepelné energie má vliv postupná změna palivového mixu při výrobě tepelné energie, kdy podíl uhlí na výrobě tepelné energie klesá, naopak podíl biomasy a zemního plynu roste. V posledních letech je také zřejmá změna cen jednotlivých paliv, jejichž podíl v ceně tepelné energie tvoří 50 % a více. V případě nákladů na uhlí dochází k nárůstu, kdy při výrobě tepelné energie z uhlí hraje významnou roli dále náklad na nákup emisních povolenek, jejichž cena za poslední tři roky vzrostla 4,5 krát. Na druhé straně jde o pokles nákladů na biomasu a jiných OZE a také vliv podpor. V případě ostatních paliv, která reprezentuje převážně zemní plyn, je zjevná reakce ceny tepelné energie na vývoj ceny zemního plynu.

Graf č. 47: Průměrné ceny tepelné energie pro konečné spotřebitele za období 2019 - 2020, bez DPH a s DPH

Zdroj: ERÚ

Průměrné roční ceny tepelné energie dle údajů ČSÚ za rok 2020 klesly o 1,2 %.

Voda

a) Povrchová voda

Povrchová voda slouží např. pro výrobu pitné vody, průmyslové účely, zemědělské závlahy, průtočné chlazení parních turbín. U povrchové vody odebrané z vodních toků a z ostatních povrchových vod byly uplatňovány nadále věcně usměrňované ceny. Tento způsob regulace cen přímo předpokládá zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a pro rok 2020 nedošlo k žádné změně cenové regulace.

b) Pitná voda a odpadní voda

Ceny pitné vody a odpadní vody jsou dlouhodobě regulovány formou věcného usměrňování cen. Cílem regulace je zajistit dostupnou cenu pro odběratele při pokrytí všech nezbytných oprávněných nákladů, které jsou s dodávkou vody a odvodem odpadních vod spojeny a také veškerých souvisejících nákladů spojených s obnovou vodohospodářské infrastruktury, s ochranou životního prostředí v souladu s požadavky evropské legislativy a zároveň umožnit generovat přiměřený zisk.

Speciální postupy vyplývající pro oblast cen z „Podmínek přijatelnosti vodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí“ jsou pro příslušné subjekty čerpající dotace již od roku 2009 přímo zakomponovány do pravidel regulace cen vody a od roku 2019 platí tyto postupy i u subjektů financovaných z Národního programu Životní prostředí.

Pravidla regulace cen zahrnovala i možnost uplatňování dvousložkové formy vodného a stočného, a to v návaznosti na zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), který tento způsob platby za dodanou pitnou vodu a odvedenou odpadní vodu zavedl. Limit podílu pevné složky byl v roce 2020 ve výši 15 % s výjimkou pitné vody předávané mezi vodárenskými subjekty, u které byl limit zvýšen na 30 %, a to zejména pro případy zaručující zajištění záložních vodních zdrojů.

Pravidla cenové regulace pro rok 2020 zůstala ve srovnání s rokem 2019 beze změny a byla vydána již v červnu 2019, aby měli vlastníci vodárenské infrastruktury i její provozovatelé dostatek času pro seznámení se s těmito pravidly a také pro přípravu vyjednávání nových cen pro rok 2020.

ČSÚ vykázal v roce 2020 průměrný roční nárůst cen vodného, který činil 2,9 % a v případě stočného 2,5 %.

Užití železniční infrastruktury celostátních a regionálních drah

S účinností od 1. 3. 2020 byl výměrem MF č. 02/2020 upřesněn text regulované položky v návaznosti na novelu zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, ve které došlo k přečíslování odstavců v § 22a, které vymezují veřejné a neveřejné vlečky.

Doprava osobní vnitrostátní silniční linková autobusová

Jízdné v osobní vnitrostátní silniční linkové dopravě je regulováno věcným usměrňováním ceny s tím, že dopravci jsou povinni poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících.

V rámci pravidel pro výpočet věcně usměrňovaných cen jízdného zůstal i pro rok 2020 koeficient „n“ zohledňující roční růst provozních nákladů ve výši 1,19. Pro účely výpočtu přiměřeného zisku zůstala cena vozidla ve výši 4,7 mil. Kč.

V příloze č. 7 byly po projednání s Ministerstvem dopravy upřesněny druhy průkazů, kterými se prokazuje věk žáků a studentů pro státem zaručený nárok na slevu z jízdného.

Podle ČSÚ se průměrná cena v roce 2020 v osobní autobusové dopravě zvýšila o 2,3 %.

Doprava osobní vnitrostátní železniční

Jízdné v železniční vnitrostátní osobní dopravě je dlouhodobě regulováno věcným usměrňováním ceny s tím, že dopravci mají i nadále povinnost poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících, které odpovídají zejména potřebě sociálně citlivým skupinám cestujících umožnit dostupnost tohoto druhu veřejné dopravy.

V příloze č. 6 výměru MF byly po projednání s Ministerstvem dopravy upřesněny druhy průkazů, kterými se prokazuje věk žáků a studentů pro státem zaručený nárok na slevu z jízdného.

Podle ČSÚ se průměrně cena v roce 2020 v osobní železniční dopravě zvýšila o 1,7 %.

Pohřební služby

Regulaci cen podléhají pohřební služby v těch případech, kdy zajišťuje pohřeb obec na základě ustanovení zákona o pohřebnictví. Obec má povinnost postarat se o zemřelé, o které se nezajímají pozůstalí, popř. o zemřelé s neznámou totožností, a musí za veřejné prostředky zajistit jejich pohřbení. Jedná se o výkon obce ve veřejném zájmu, kdy roste počet takovýchto pohřbů a je účelné limitovat poskytovatele pohřebních služeb, pokud jde o položky, které lze zahrnout do věcně usměrňované ceny, uplatňované vůči obci.

V roce 2020 nedošlo k žádné změně – naposledy byl v roce 2019 upraven výčet nákladů, které lze zahrnout do věcně usměrňované ceny.

Podle ČSÚ se průměrně cena za kremaci v roce 2020 zvýšila o 4,8 %.

2 Legislativní změny v oblasti cen

Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů ani vyhláška č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, nebyly pro rok 2020 novelizovány.

V oblasti oceňování majetku nedošlo v roce 2020 ke změně účinnosti právních předpisů.

Právní předpisy v oblasti oceňování majetku byly pro rok 2020 tyto:

- Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 228/2014 Sb. a zákona č. 225/2017 Sb.
- Vyhláška č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), ve znění vyhlášky č. 199/2014 Sb., vyhlášky č. 345/2015 Sb., vyhlášky č. 53/2016 Sb., vyhlášky č. 443/2016 Sb., vyhlášky č. 457/2017 Sb. a vyhlášky č. 188/2019 Sb.

V průběhu roku 2020 vyšla novela zákona o oceňování majetku ve Sbírce zákonů. V témže roce započaly a byly ukončeny práce na novele prováděcí vyhlášky k zákonu o oceňování majetku včetně jejího uveřejnění ve Sbírce zákonů.

Ve Sbírce zákonů byly v roce 2020 vydány následující právní normy, jejichž účinnost se vztahuje až k roku 2021:

- zákon č. 237/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony s účinností od 1. ledna 2021,
- vyhláška č. 488/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), ve znění pozdějších předpisů s účinností od 1. ledna 2021.

3 Vývoj cen

Průměrná míra inflace

Průměrná míra inflace³¹ vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen v roce 2020 proti průměru roku 2019 byla 3,2 %, což bylo o 0,4 procentního bodu více než v roce 2019 a od roku 2012 šlo o nejvyšší hodnotu (v roce 2012 dosáhla úroveň průměrné inflace výše 3,3 %). Ceny zboží i ceny služeb vzrostly úhrnem o 3,2 %. Vývoj v jednotlivých letech od roku 2001 lze vidět v následující tabulce.

Tabulka č. 113: Vývoj průměrné míry inflace (%)

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inflace	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3	1,0	1,5	1,9	3,3	1,4	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2

Zdroj: ČSÚ

Průměrnou míru inflace roku 2020 v ČR nejvíce ovlivnily ceny v oblasti alkoholických nápojů a tabáku, které vzrostly o 7,6 %, dále ceny za stravování a ubytování (4,9 %) a potraviny a nealkoholické nápoje (4,5 %), kde více jak o pětinu vzrostly ceny čerstvého či chlazeného ovoce, dále ceny ostatních masných polotovarů (13,6 %) a ceny vepřového masa (8,6 %). Na snižování cenové hladiny působily zejména ceny v oblasti dopravy (pokles o 0,4 %) a telekomunikací a poštovních služeb (pokles o 3,6 %).

V případě spotřebitelských cen v domácnostech v Praze průměrná míra inflace v roce 2020 dosáhla hodnoty 3,2 % a nejvíce ji ovlivnil růst cen v oddílu alkoholické nápoje a tabák (7,7 %), oddíl odívání a obuv a oddíl vzdělávání (shodně 5,8 %). Ceny potravin a nealkoholických nápojů vzrostly o 4,6 % a ceny stravování a ubytování o 4,5 %. V oddíle bydlení, voda, energie, paliva došlo také k zvýšení průměrných cen (2,8 %), zatímco v oddíle doprava došlo k nepatrnému snížení průměrných cen o 0,3 % a v oddíle pošty a telekomunikace dokonce o 3,3 %).

V případě spotřebitelských cen v domácnostech důchodců byla průměrná míra inflace 3,5 % a její průměrnou výši ovlivnil nejvíce růst cen v oddíle alkoholické nápoje, tabák (7,4 %), stravování a ubytování (5,1 %), potraviny a nealkoholické nápoje (4,7 %), ostatní zboží a služby (4,1 %), odívání a obuv (3,3 %). Spotřebitelské ceny v oddíle bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy vzrostly o 2,8 % stejně tak i ceny v oddíle rekreace a kultura (2,4 %), vzdělávání (2,3 %) a zdraví (1,7 %). Oproti tomu ceny v oddíle pošty a telekomunikace klesly o 2,6 % a v oddíle doprava o 0,5 %.

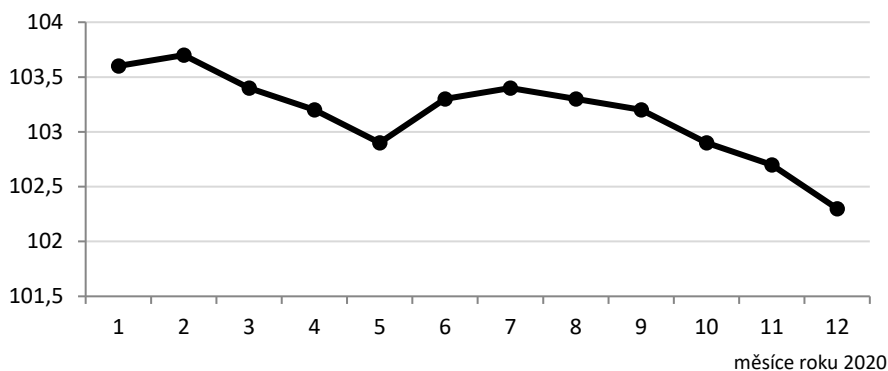
Vliv daňových úprav a změn regulovaných cen či jiných administrativních opatření byl na průměrnou roční inflaci v roce 2020 minimální a inflace byla po většinu roku ovlivňována zejména tržními faktory.

Roční míra inflace

Roční míra inflace vyjádřena relativní změnou indexu spotřebitelských cen proti stejnému měsíci předchozího roku dosáhla v roce 2020 (prosinec 2020/prosinec 2019) úrovně 2,3 %, což byla nejnižší hodnota za rok 2020. Nejvyšší úrovně dosáhla meziroční inflace v únoru (3,7 %), v lednu (3,6 %) a v březnu a červenci (3,4 %) – viz vývoj v jednotlivých měsících v grafu níže.

³¹ Průměrná míra inflace – relativní změna průměru indexu spotřebitelských cen v posledních 12 měsících proti průměru indexu spotřebitelských cen v předcházejících 12 měsících. Vyjadřuje se v procentech.

Graf č. 48: Roční vývoj indexu spotřebitelských cen v jednotlivých měsících roku 2020 (stejný měsíc předchozího roku = 100)

Zdroj: ČSÚ, graf MF

Meziroční inflace se v roce 2020 většinou pohybovala v horní části tolerančního pásma stanoveného ČNB a v některých měsících ho dokonce překročila. Poslední tři měsíce roku 2020 se inflace nacházela již v tolerančním pásmu³².

Koncem roku docházelo ke zpomalování růstu spotřebitelských cen, nicméně v prosinci meziročně vzrostly spotřebitelské ceny o 2,3 %, což byla nejnižší hodnota roku 2020. Růst meziročních hodnot byl způsoben zejména růstem cen v oddíle alkoholické nápoje, tabák nápoje (10,7 %), ve kterém došlo zejména k růstu cen tabákových výrobků (16,4 %) – ceny alkoholických nápojů vzrostly v prosinci o 3,3 %. Na růstu cen v prosinci se dále významně podílely ceny stravování a ubytování (4,1 %), ceny v oddíle ostatní zboží a služby (3,9 %), zdraví (3,2 %), vzdělávání (3,0 %). Zpomalení cenového růstu v prosinci bylo způsobeno zejména poklesem cen v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje (pokles o 0,1 %) v oddíle pošty a telekomunikace (pokles o 1,2 %). Celkový přehled meziroční míry inflace v jednotlivých oddílech spotřebního koše je v následující tabulce.

V prosinci došlo ke zpomalení cenového růstu, které bylo ovlivněno zejména cenami v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje, jejichž cenová úroveň v prosinci klesla o 0,1 %, což je nepatrná hodnota, ale v porovnání s vývojem v minulých měsících jde o vysvětlující faktor pro zpomalující trend růstu spotřebitelských cen. Na tomto poklesu se nejvíce podílely ceny konzumních brambor (pokles o 22,2 %), nízkotučného mléka (pokles o 9,1 %), vepřového masa (pokles o 6,8 %), kávy (pokles o 6,3 %), kakaa (pokles o 6,5 %) či vajec (pokles o 5,2 %).

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 2,0 % a ceny služeb o 2,8 %.

Tabulka č. 114: Meziroční míra inflace (prosinec 2020/prosinec 2019) dle jednotlivých oddílů spotřebního koše

Oddíl spotřebního koše	Meziroční změna
Potraviny a nealkoholické nápoje	99,9
Alkoholické nápoje, tabák	110,7
Odívání a obuv	102,2
Bydlení, voda, energie, paliva	101,2
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	102,8
Zdraví	103,2
Doprava	100,6
Pošty a telekomunikace	98,8
Rekreace a kultura	102,5
Vzdělávání	103,0
Stravování a ubytování	104,1
Ostatní zboží a služby	103,9

Zdroj: ČSÚ

³² Inflačního cíl je od roku 2010 Českou národní bankou stanoven jako meziroční růst spotřebitelských cen ve výši 2 % s tolerancí ve výši jednoho procentního bodu oběma směry.

V případě spotřebitelských cen v domácnostech v Praze dosáhla meziroční míra inflace v prosinci 2020 úrovně 2,5 %. Nejvíce v prosinci 2020 rostly ceny u alkoholických nápojů a tabáku (10,4 %), v oddíle odívání a obuv (6,7 %), ostatní zboží a služby (6,1 %), vzdělávání (5,6 %), stravování a ubytování (3,7 %) a zdraví (3,6 %).

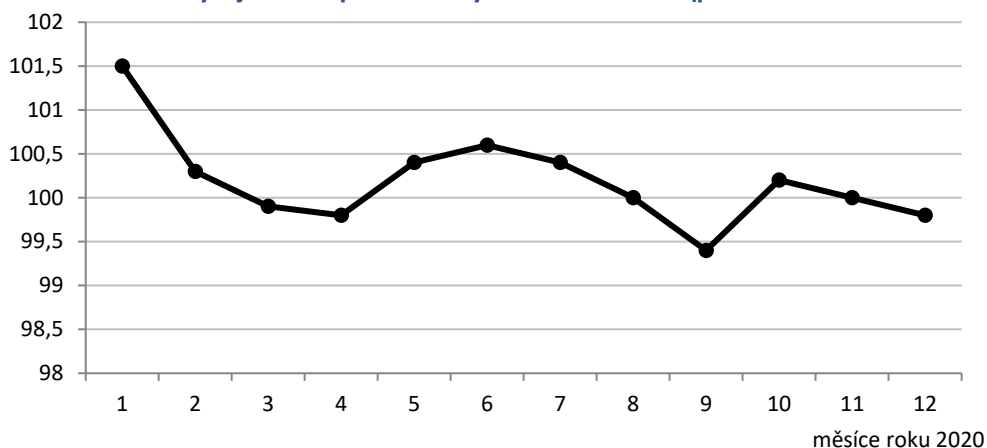
K poklesu cen naopak došlo v oddíle pošty a telekomunikace (pokles o 0,9 %) a v oddíle potravin a nealkoholické nápoje (pokles o 1 %).

V případě spotřebitelských cen v domácnostech důchodců došlo v prosinci 2020 k růstu cen o 2,4 % za přispění růstu cen zejména v oddíle alkoholické nápoje, tabák (10,1 %), ostatní zboží a služby (4,5 %), stravování a ubytování (4,3 %). Ceny v ostatních oddílech vzrostly pod 3 %; pouze nepatrně se zvýšily ceny v oddíle bydlení, voda, energie, paliva (0,8 %) a v oddíle doprava (0,4 %). K poklesu meziročního spotřebitelského indexu v prosinci 2020 došlo v oddíle potravin a nealkoholické nápoje (pokles o 0,2 %) a pošty a telekomunikace (pokles o 0,3 %).

Měsíční míra inflace

Měsíční míra inflace vyjadřující meziměsíční tempo růstu cen je de facto změnou indexu spotřebitelských cen daného měsíce oproti předchozímu měsíci stejného roku. Měsíční míra inflace v prosinci 2020 oproti listopadu 2020 klesla o 0,2 % a její vývoj v jednotlivých měsících roku 2020 zobrazuje následující graf:

Graf č. 49: Měsíční vývoj indexu spotřebitelských cen za rok 2020 (předchozí měsíc daného roku = 100)

Zdroj: ČSÚ, graf MF

Meziměsíční pokles cen byl způsoben zejména poklesem v oddílech odívání a obuv (pokles o 1,3 %) a potravin a nealkoholické nápoje (pokles o 1,2 %), kde došlo zejména k poklesu cen zeleniny (9,4 %), čokolády (pokles o 6,4 %), jogurtů (pokles o 5,8 %), vajec (pokles o 3,5 %) či kávy (pokles o 3,2 %).

Na zvyšování celkové hladiny spotřebitelských cen působil v prosinci nejvíce růst cen v oddíle alkoholické nápoje, tabák (0,4 %), kde ceny tabákových výrobků byly vyšší o 1,5 % a ceny lihovin o 0,9 %.

Ceny zboží úhrnem klesly o 0,4 %, zatímco ceny služeb o 0,2 % vzrostly.

Tabulka č. 115: Meziměsíční míra inflace (prosinec 2020/listopad 2020) dle jednotlivých oddílů spotřebního koše

Oddíl spotřebního koše	Meziměsíční změna
Potraviny a nealkoholické nápoje	98,8
Alkoholické nápoje, tabák	100,4
Odívání a obuv	98,7
Bydlení, voda, energie, paliva	100,2
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	100,2
Zdraví	99,2
Doprava	100,2
Pošty a telekomunikace	99,9
Rekreace a kultura	100,2
Vzdělávání	100,0
Stravování a ubytování	100,1
Ostatní zboží a služby	99,9

Zdroj: ČSÚ

V případě spotřebitelských cen v domácnostech důchodců došlo v prosinci 2020 k poklesu spotřebitelských cen o 0,2 % zejména vlivem poklesu cen v oddíle potravin a nealkoholické nápoje (pokles o 1,2 %), kde lze zaznamenat pokles cen zejména u cen čerstvé zeleniny vyjma brambor (pokles o 14,1 %), ceny jogurtů (pokles o 5,3 %), sušeného mléka (pokles o 6,6 %) či čokolády (pokles o 6,3 %). Dalšími oddíly, kde došlo k meziměsíčnímu poklesu cen, byly oddíly zdraví (pokles o 1,1 %), odívání a obuv (pokles o 1,1 %). K nejvýraznějšímu nárůstu cen došlo v oddílu alkoholické nápoje, tabák (0,7 %), a to zejména vlivem cen tabáku, které vzrostly o 1,5 %, dále v oddílu doprava (0,3 %) a rekreace a kultura (0,3 %). V ostatních oddílech došlo k nepatrnému zvýšení či snížení cen, které se pohybovaly v rozmezí ± 0,1 %.

V případě spotřebitelských cen v domácnostech v Praze došlo k mírnému snížení cen o 0,1 %, ke kterému přispělo zejména snížení cen v oddíle potravin a nealkoholické nápoje (pokles o 1,5 %), kde došlo k poklesu cen u zeleniny (pokles o 9,6 %), čokolády (pokles o 8,2 %), jogurtů (pokles o 5,3 %), kávy, čaje a kakaá (pokles o 3,6 %) či cukru (pokles o 2,9 %) a naopak k nárůstu cen došlo např. u sušeného ovoce a ořechů (4,9 %), konzumních brambor (6,0 %) či rýže (2,9 %). K poklesu cen došlo také v oddíle zdraví (pokles o 1,1 %) a odívání a obuv (pokles o 0,4 %).

V oddíle alkoholické nápoje, tabák došlo k nejvýznamnějšímu růstu cen (0,7 %) ze všech oddílů spotřebního koše. V oddíle doprava došlo k zvýšení prosincových cen o 0,4 % a v oddíle bydlení, voda, energie, paliva a oddíle bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy došlo shodně k nárůstu o 0,3 %.